

ટીકા તથા ફેંસલા સાથે.

હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો.

સને ૧૮૬૦ નો ૪૫ મો.

સને ૧૮૭૦ નો ૨૭ તથા સને ૧૮૮૨ ના ૮ ના સુધારા સાથે.

—૦૦૦૦૦૦—

અનાવનારં

વકીલ મંગળદાસે પરભુદાસ

(કાઠિયાડ પોલીટીકલ એજન્સી)

—૦૦૦૦૦૦—

અમદાવાદ

માલિકચોક આગળ કાગળીઝોળ સામે શાં હોરાબાઈ જુગલશાના

મકાનમાં “અમદાવાદ ટાઈમ્સ પ્રેસ”ના માલિક

કાળીદાસ સાંકળચંદે છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યો.

સંવત ૧૯૪૦

સને ૧૮૮૪

સન ૧૮૬૭ ના ૨૫ માં આક્ટ પ્રમાણે ગ્રંથ

સ્વામીત્વનો હક રાખ્યો છે.

ક્રીંમન ૩૩-૦-૦

આ કાયદો અમદાવાદમાં માલિકચોક આગળ કાગળીઝોળની

સામે અમારી આફીસમાંથી વેચાઈ મળશે.

પ્રસ્તાવના.

હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો (ઇન્ડીયન પીનલકોડ) આજ લગભગ ત્રીસ વરષથી અમલમાં છે, અને શીક્ષાના ધારા તરીકે તે આવે છે. પીનલકોડની ઘણીખરી કલમો ઉપર નામદાર હાઈ કોર્ટોના વિદ્વાન જડજોએ ફેસલા કરેલા છે, તેની સંખ્યા ઘણીજ થઈ છે વળી કેટલીક કલમો ઉપર ઇંગ્લેંડમાં પણ ફેસલા થયેલા છે તે સર્વ સંક્ષેપથી રચી, ત્યાં કલમો ઉપર વિદ્વાન જુદા જુદા ગ્રંથ કર્તાએ અભીપ્રાય રૂપી દ્રષ્ટાંતો આપેલાં છે, તેનો સાર કલમ સાથે દાખલ કરી, તે ઉપર ટીકા કરવા આ પુસ્તકના માલિકાએ મને ભલામણ કરેલી, તે ઉપરથી મેં મારી અદ્ય બુદ્ધિને આધારે આ પુસ્તક તેમને સાર બનાવ્યું છે; તેમાં કોઈ જનની ખામી હોય, તેને વાસ્તે કદરદાન આલમ ક્ષમા કરશે, એવી આશા રાખું છું.

આ પુસ્તકમાં હિંદુસ્તાનની હાઈ કોર્ટોએ કરેલા ફેસલા બનનાં સુધી ઘણા ખરા આ જોઈ ન સુધીના આપેલા છે. વળી તેની સાથે ઇંગ્લેંડમાં ચુકાબેલા અમુક ફેસલાનો પણ સાર દાખલ કર્યો છે, તેમજ હિંદુસ્તાનમાં અજોડ ઇંગ્લેંડમાં અમુક કલમો ઉપર કેટલેક કેટલેક તફાવત છે, ત્યાં આહીનો અને બીનાં કેવો અભીપ્રાય છે તે કેટલેક ઠેકાણે બતાવ્યું છે. વળી કેટલેક ઠેકાણે વિદ્વાન ગ્રંથ કર્તાઓએ બતાવેલા પુસ્તકોમાંથી અમુક દ્રષ્ટાંતો સારી અને સરળ ગુજરાતી ભાષામાં ભાષાંતર કર્યું છે, ત્યાં કેટલેક ઠેકાણે તેઓએ આપેલી સમજનો સંક્ષેપમાં સાર લીધેલો છે, તેથી વાંચનારને આ પુસ્તક ઘણુંજ ઉપયોગી થઈ પડશે એવી આશા છે.

આ પુસ્તક બનાવવામાં મેટરબાન મેઈન, મેક્ફરસન તથા કેનનબર્ગ સાહેબોએ બનાવેલાં પુસ્તકોની ઘણી મદદ લીધેલી છે. તેમનો આ ઠેકાણે હું ઘણીજ આભાર માનું છું. એ ગ્રંથ કર્તાઓના પુસ્તકોની આલમમાં ઘણીજ પ્રસંસા થાય છે, તેથી તેમના આપેલા અભીપ્રાયો પણ કોઈ કોઈ કલમોમાં સંક્ષેપથી દર્શાવ્યા છે. મજકુર ગ્રંથ કર્તાઓનાં પુસ્તકો ઉપર સર્વ હાઈ કોર્ટો વધારે આધાર રાખે છે, તેથી આ પુસ્તકના માલિકાએ તે ઉ સાહેબોનાં પુસ્તકોની વધાર મદદ લેવા મને ભલામણ કરેલી, તેથી મેં કેટલીક કલમો ઉપર સંક્ષેપમાં તેમના અભીપ્રાય દર્શાવ્યા છે, બાદ તેની સાથે ફેસલા ટાંકેલા છે.

વળી વાંચનારને સુગમ પડે તેને વાસ્તે કલમો નીચે કોષ્ટક ટાંકેલાં છે. આ કોષ્ટક ક્રી મોનલ પ્રોસીજરકોડ (1872નો 10મો આકટ) ની પાછળ પરિશિષ્ટમાં આપેલાં છે, તે ફરક કલમ નીચે ઉતાર્યાં છે. આમ કરવાથી તે કલમનો ગુન્હો કેવો છે, તે સહેલાઈથી જણાઈ આવે. કોષ્ટકમાં ૭ ખાનાં મુકેલાં છે; 1મા ખાના ઉપરથી જણાઈ આવે કે તે કલમના ગુન્હાને માટે પોલીસ વગર વારંટ પકડી શકે કે નહીં; 2 જા ખાના ઉપરથી જણાય કે, આ કલમના ગુન્હામાં પ્રથમ વારંટ નીકળે કે પ્રથમ સમન નીકળે; 3 જા ઉપરથી જણાય કે, જા મોન' લેઈ શકાય તેવો ગુન્હો છે કે નહીં; 4 થા ઉપરથી જણાય કે, આ ગુન્હો માંડીવાળી શકાય તેવો છે કે નહીં; 5 મા ઉપરથી જણાય કે, કેઈ કોર્ટ તે ગુન્હાનો ઇન્સાફ કરે; અને 6 મા ઉપરથી જણાય છે કે, તે ગુન્હાને માટે કેટલી શીક્ષા કેવા પ્રકારની થઈ શકે. આ છઠ્ઠું ખાનું દાખલ કર્યું હોત નહીં તો પણ આલમ; પણ કલમના ગુન્હાને માટે કેટ-

હી શીક્ષા છે, એવું એકદમ જોવું હોય ત્યારે ઉપયોગી થઈ પડે નહીંતો જ્યારે બધી કલમ વાંચે ત્યારે વાંચનારને ખબર પડે. જ્યારે કાઈ તોહોમતદાર ઉપર ગુન્હો મુકવામાં આવે છે, ત્યારે તે ગુન્હો કેવા પ્રકારનો છે, તે જાણવાની ધાણીજ અપેક્ષા હોય છે, અને તેથી ફોજદારી કાયદાનું પરીશીષ્ટ જોવું પડે છે, આ અડચણ દૂર કરવા વધારે દુરસ્ત લાગવાથી ફરક કલમની સાથે તે પરીશીષ્ટનું કાષ્ટક ટાંકવા મં થોજના કરી છે, તે ધણું કરીને આલમને પસંદ પડશે એવી હું આશા રાખું છું; વળી કેટલોક કલમોમાં મજકુર ખતાવેલા છ આનાં કરતાં વધારે ખાનાં પણ આપેલાં છે; તે ફક્ત એવીજ કલમો છે કે જેમાં જુદા જુદા પ્રકારના જુદા જુદા રીતે થયેલા ગુન્હાઓ હશે. તેવે ઢેઢાણે પ્રથમના ખાનામાં, કેવા રીતે કેવા પ્રકારનો ગુન્હો કર્યો છે તે ખતાવ્યું છે અને તેમાં પ્રથમ વારંદ, સમન, વાંચે કેમ થાય તથા તેના ગુન્હા સારું કેટલી શીક્ષા તે ખતાવ્યું છે.

આ પુસ્તકમાં ઘણા ખરા ફેસજાના આધારો દરથાવેલા છે, પણ કાઈ કાઈ ઢેઢાણે ગફલતથી રહી ગયેલા છે. આવા ફેસલા ધણું કરીને ઝંઝાડમાં ચુકાયેલા છે, અને તેથી કરીને તેના આધાર ખરોખર ને ઢેઢાણે દરશાવી શકાયા નથી. જો તે દરશાવ્યા હોત તોપણ વાંચનારને જે જોવાને ધાણીજ મુશ્કેલી પડતી, કેમકે ત્યાંનાં પુસ્તકો અહીં ઘણાં ખરાં મળી શક્યાં હોઈશ છે, અને તેથી કરીને તે જોઈ શકાય તેમ છે નહીં. તેમ છતાં જો એ ખાખતમાં આલમને ખામી માલમ પડે તો તેને વાસ્તે ક્ષમા કરવી અને ની હાઈ કોર્ટના ફેસલાના આધાર ખરોખર હવાથી દરથાવ્યાં; તેમ છતાં કાઈ ઢેઢાણે જુદા હોય તો માફ માગું છું.

કલમો જોવાને તથા ગુન્હાઓ જોવાની સગવડ પડે તેને વાસ્તે એક જોડે પણ આ સાથે સામન કરેલું છે, તે વાચનારને પસંદ પડશે એવી આશા છે.

અમદાવાદ
તા. ૧૪મી જાન્યુઆરી
૧૮૮૪

વકીલ મંગળદાસ પરભુદાસ.

(કાઠીયાવાડ પાલીકોટલ એજન્સી)

છંડકેસ.

કલમ પૃષ્ઠ.

અટકાવ,

ગેરબાજીઓ એટલે શું.

૩૩૬... ૨૧૧

તેને માટે શિક્ષા.

૩૪૧... ૨૧૨

અપવાદો--

ગુન્હાની વાજ્યા વખતે દયાનમાં રાખવા.

૧... ૬

કાપડા પ્રમાણે કામ કરવાની જે રાખસની ફરજ છે વીગેરે.

૭૬... ૨૨૯

ઈનસાફનું કામ કરતાં કરેલું જાણનું કામ.

૭૭... ૩૦

ઈનસાફ કોરટના ફેસુલા અથવા હુકમ મુજબ કરેલું કામ.

૭૮... ૩૦

કામ કરવાની જે રાખસને કાપડાથી રજા છે વીગેરે.

૭૯... ૩૦

કાપડેસર કામ કરતાં ઇંતેફાકન

૮૦... ૩૧

કામથી હાની થાય એવો સંભવ હોય તે કામ. ગુન્હાના ઇરાદા વગર કરવું, વીગેરે.

૮૧... ૩૭

૭ વરસથી ઓછી ઉમરના બાળકે કરેલું કામ.

૮૨... ૩૯

૭ વરસથી વધારે અને ૧૨ વરસથી ઓછી ઉમરના બાળકે કરેલું કામ. હીવાના રાખસનું કામ.

૮૩... ૩૯

૮૪... ૪૦

પોતાની ખુશી નહીં છતાં થયેલી હેફના સખખથી કામ કરવું.

૮૫... ૪૧

જે કામથી માત્ર અથવા મહાવ્યથા કરવાનો ઇરાદો કર્યો નથી એવું

કામ રજામંદીથી કરવું.

૮૭... ૪૨

માત્ર થાય એવા ઇરાદો કર્યો નથી તેવું કામ રજામંદીથી કરવું વીગેરે.

૮૮... ૪૩

બાળક અથવા હીવાનાના કાપડા માટે કરેલું કામ વીગેરે.

૮૯... ૪૩

રજામંદી શીવાય કોઈ રાખસના કાપડા માટે કરેલું કામ વીગેરે.

૯૨... ૪૬

શુદ્ધિએ કરેલું.

૯૩... ૪૭

જે કામ કોઈ રાખસને ડરથી કરવું પડે.

૯૪... ૪૭

જુજ હાની થાય એવું કામ.

૯૫... ૪૮

અપહરણ--

એટલે શું.

૩૬૦... ૨૪૨

તેને વાસ્તે શિક્ષા.

૩૬૨... ૨૪૪

કરવાની કોશીશ.

૩૬૩... ૨૪૪

ડરવામાં બુદ્ધિવરક વ્યથા કરવી.

૩૬૪... ૨૪૫

ખુન અથવા મહાવ્યથા કરવાની કોશીશ સાથે અપહરણ.

૩૬૭... ૨૪૬

ભયંકર રાખસી અપહરણ કરવું વીગેરે.

૩૬૮... ૨૪૬

આત્મઘાત--

ખાળક અથવા હોવાના શખસને આત્મઘાત કરવામાં મદદગારી કરવી.	કલમ, ૫૪.
આત્મઘાતમાં મદદગારી કરવી.	૩૦૫...૧૬૪
કરવાની ફાસીશ.	૩૦૬...૧૬૪
	૩૦૬...૧૬૭
અપર ભેલી--	
ઐટલે શું.	૪૬૬...૩૦૭
તેને માટે શિક્ષા	૫૦૦...૩૧૨
તેના જેવી ખાખત છાપવી.	૫૦૧...૩૧૩
તેવી ખાખતવાળી છાપેલી અથવા ફોતરેલી વસ્તુ વેચવી.	૫૦૨...૩૧૩
ધનસાક્ષીની ફારક--	
ઐટલે શું.	૨૦... ૮
ધમારત--	
તોડી પાડવામાં, અથવા મરામત કરવામાં ગફલતી.	૨૮૮...૧૭૬
ધરાશ.	
ઘણા શખસોનો ધરાશ પાર પાડવો વીગરે	૩૪ ... ૧૩
કાંઈ કામ સાપરાધ જ્ઞાન અથવા ધરાશથી થવાને લીધે ગુ-હો ગણાવું	
હોય ત્યારે, વિગરે.	૩૫ ... ૧૪
ફોવો હોવો જોઈએ-કલમ ૩૫ ની ટીકા જુઓ.	... ૧૪
જાટ.--	
ને ખીગાડ કરવો.	૪૨૯...૨૬૭
ઐકરાર.--	
કાયદા પ્રમાણે પુરાવામાં લઈ શકાય એવા કોઈ ઐકરારમાં લખેલી	
જાટી ફક્ષીયન.	૧૯૬...૧૨૭
જોડો ઐકરાર ખરાની માફક વાપરવો.	૨૦૦...૧૨૮
ઝાફીસ--	
સોરનોની ઝાફીસ રાખવી	૨૬૪...૧૮૩
અંગતુત--કલમ ૧૪૧, ૧૪૨, ૧૪૩ જુઓ.	...૨૩-૮૪
	ક.
કબજો--	
સ્ત્રી, મહેતા, અથવા નોકરના કબજામાંની મિલકત.	૨૭ .. ૧૧
કલમ--	
ઐટલે શું.	૫૦... ૧૭
કસુર--	
ઐટલે શું.	૩૩... ૧૨
સરકારી નોકરને મદદ કરવામાં કસુર કરવી.	૧૮૭...૧૧૧

કાટલું—

જોડું કાટલું ફગલખાજીથી વાપરવું.

૨૬૪-૨૬૫...૧૧૭-૧૧૮

જોડાં કાટલાં અથવા માપ પાસે રાખવા.

૨૬૫...૧૧૮

જોડ કાટલાં અથવા માપ બનાવવાં અથવા વેચવાં.

૨૬૭...૧૧૯

કાપણ—

વિશેષ કાપણ, એટલે શું.

૪૧... ૧૬

સ્થાનિક કાપણ, એટલે શું.

૪૨... ૧૬

કાપણ વિરુદ્ધ.

૪૩... ૧૬

કાપણ પ્રમાણે ફરજ.

૪૪... ૧૬

કાપણ વિરુદ્ધ મંડળી.

૧૪૧... ૮૩

કાપણ વિરુદ્ધ મંડળીનો અંગભુત.

૧૪૨... ૮૪

તેમ હોવાની શિક્ષા.

૧૪૩... ૮૪

જીવ લે એવું કાંઈ હથિયાર પાસે છતાં કોઈ કાંઈના વિરુદ્ધ મંડળી માં સામીલ થવું.

૧૪૪... ૮૫

એવી મંડળીને વિખરાઈ જવાનો હુકમ થયો છે એવું જાણ્યા છતાં સામીલ થવું.

૧૪૫... ૮૫

સામાન્ય હેતુ પાર પાડવામાં અંગભુતે વાપરેલું બળ.

૧૪૬... ૮૬

કોઈ કાપણ વિરુદ્ધ મંડળીનો હેતુ પાર પાડવામાં કાંઈ ગુન્હા થાય, તો ફરેક અંગભુતને તે ગુન્હાનો તકશીરવાર સમજવો.

૧૪૮... ૮૭

કાપણ વિરુદ્ધ મંડળીમાં સામેલ થવાને પછા આપવા કરીને રાખવા વિગેરે.

૧૫૦... ૮૭

કાપણ વિરુદ્ધ મંડળીને વિખરી નાખવાને કોઈ સરકારી નોકર મહેમત કરતા હોય તેના ઉપર કોઈ હુકમો ફરે વિગેરે.

૧૫૨... ૮૮

જે જમીનમાં કોઈ કાપણ વિરુદ્ધ મંડળી હોય તે જમીનના માલિકની ફરજ વિગેરે.

૧૫૪... ૯૦

કિમતી હસ્તાવેજ—

એટલે શું.

૩૦... ૧૨

કિમતી હસ્તાવેજ અથવા વોલ જોડું બનાવવું.

૪૧૭...૨૮૮

કુદ—

કુટલા પ્રકારની છે.

૫૩... ૧૭

એકાંત કુદ કરવાના નીયમ.

૭૩... ૨૭

એમાંના ગતિ તે પ્રકારની કુદ કરવાના નીયમ.

૧૦૦... ૨૦

એકાંત કુદ કુટલી થઈ શકે.

૭૪... ૨૮

ખ.

ખપર—

જે શખ્સની કાયદા મુજબ સરકારી નોકરને ખર્ચ આપવાની ફરજ હોય વિગેરે.	૧૭૬...૧૦૮-૧૧૦
ખોટી ખર્ચ આપવી.	૧૭૭...૧૧૦
કોઈ સરકારી નોકર પાસે તેનો કાયદેસર અખત્યાર અમલમાં આણી વીને ખોલે શખ્સને નુકશાન કરવાના ઇરાદાથી ખોટી ખર્ચ આપવી.	૧૮૨...૧૧૩
ખર્ચ આપવાની જેની ફરજ હોય તે શખ્સ ઇરાદાથી ખર્ચ આપવામાં કસુર કરે.	૨૦૨...૧૩૦
કોઈ ગુન્હાની ખોટી ખર્ચ આપવી.	૨૦૩...૧૩૦

ખાનગી ખર્ચાવ—

ખાનગી ખર્ચાવમાં કરેલો વસ્તુ ગુન્હો નથી.	૯૬... ૪૩
શરીર તથા મિલકતના ખાનગી ખર્ચાવનો હક.	૯૭... ૪૯
દીવાના શખ્સ વિગેરેના કાર્યમાં ખાનગી ખર્ચાવ.	૯૮... ૪૯
દીવાના કાર્યમાં ખાનગી ખર્ચાવ કરવાનો હક નથી.	૯૯... ૫૦
શરીરના ખાનગી ખર્ચાવનો હક માત્ર કરતાં સુધી ક્યારે પડે એ છે.	૧૦૦... ૫૧
તે હક માત્ર શીવાયની ખોટી હાની કરતાં સુધી ક્યારે પડે એ છે.	૧૦૧... ૫૧
શરીરનો ખાનગી ખર્ચાવ ક્યારે શરૂ થાય છે વિગેરે.	૧૦૨... ૫૧
મિલકતના ખાનગી ખર્ચાવનો હક માત્ર કરતાં સુધી ક્યારે પડે એ છે.	૧૦૩... ૫૧
તે હક માત્ર શીવાયની ખોટી હાની કરતાં સુધી ક્યારે પડે એ છે.	૧૦૪... ૫૨
મિલકતના ખાનગી ખર્ચાવના હકની શરૂઆત અને તેનું જમીન રેહેલું.	૧૦૫... ૫૨
કોઈ ખેતરના શખ્સને હાની થવાનું જોખમ હોય ત્યારે જીવ લે એવા હુમલાથી ખાનગી ખર્ચાવનો હક.	૧૦૬... ૫૨

ખુન—

ખોટલે શું.	૩૦૦...૧૮૮
જે શખ્સનું માત્ર કરવા પારખું હોય તેથી જુદા શખ્સનું થાય.	૩૦૧...૧૯૨
તેને માટે શીક્ષા.	૩૦૨...૧૯૩
શીક્ષણીય મનુષ્યવધ તથા ખુનમાં તફાવત.	૩૦૦ ની ટીકા...૧૯૧
જન્મ દીપના કેદીએ કરેલું ખુન.	૩૦૩...૧૯૩
ખુન કરવાની કોશીસ.	૩૦૭...૧૯૫
ખુન કરવા માટે મનુષ્ય હરાજી વિગેરે.	૩૧૪...૨૨૪

ખોટા—

સરકારી દફતર ખનાવવું વિગેરે.	૪૬૬...૨૮૭
ખોટા લેખ ખનાવવો.	૪૬૪...૨૮૪
ખોટા લેખ ખનાવવાની શીક્ષા.	૪૬૫...૨૮૬
ખોટા લેખ માત્ર મુકવું.	૨૧૧...૧૩૫

ગ.

ગરભપાત—

ઐટલે શું વિગરે.

૩૧૨-૩૧૫-૩૧૬...૧૯૮-૧૯૯-૨૦૦

ઝીની રજમંદી વગર ગરભપાત કરવો.

૩૧૩...૧૯૮

ગરભપાત કરવાના ઇરાદાથી કરેલાં કાંઈ કામથી થયેલું જાત.

૩૧૪...૧૯૯

ગીતા--

ખોભાત્સ ગીતા.

૨૬૪...૧૮૨

ગુન્હો--

ઐટલે શું.

૪૦...૧૬

(આ વાસ્તે જુઓ અપુવાદ)

રાજ વીરુધ ગુન્હા કરવા સારું સંપ કરવો વીગરે.

૧૨૧અ...૭૨

સૃષ્ટિક્રમ વિરુધના ગુન્હા.

૪૭૭...૨૩૨

ગુલામ--

ગુલામ દાખલ કોઈને ખસેડવો વીગરે.

૩૭૭...૨૩૨

ગુલામનો વેપાર કરવો.

૩૭૧...૨૨૮

ગેરબ્યાજખી--

લાભ ઐટલે શું.

૨૩... ૧૦

હાની ઐટલે શું.

૨૩... ૧૦

ગેરબ્યાજખી લાભમાં મોલકતનું ગેરબ્યાજખી રાખવું પણ સમજવું.

૨૩... ૧૦

ગેરબ્યાજખી હાનીમાં કાંઈ મોલકત સેવામાં ગેરબ્યાજખી પ્રતીપ્તિ થાય

૨૩... ૧૦

જ સમજવો.

ધ.

ધર--

નાશ્ત્રી આવેલાને ધરમાં રાખવો.

૧૩૬... ૮૧

કોઈ ગુન્હેગારને ધરમાં રાખવો.

૨૧૨... ૧૩૬

ઢીંકમાંથી નાઠેલા ગુન્હેગારને ધરમાં રાખવો વિગરે.

૨૧૬... ૧૪૧

ધર ફોડવું ઐટલે શું.

૪૪૫... ૨૭૩

રાતે ધર ફોડવું.

૪૪૬... ૨૭૫

ધર ફોડવાની સીક્ષા.

૪૫૩... ૨૭૭

કેદની સીક્ષા થઈ શકતી હોય એવો ગુન્હો કરવા ધર ફોડવું.

૪૫૪... ૨૭૮

કોઈને બધા કરવાની તર્જ્યારી કરીને ધર ફોડવું વિગરે.

૪૫૫... ૨૭૮

રાતરે ધર ફોડવાની સીક્ષા

૪૫૬... ૨૭૮

કેદની સીક્ષા થઈ શકતી હોય એવો ગુન્હો કરવા સારું રાતરે ધર ફોડ

૪૫૭... ૨૭૯

વું વીગરે.

કલમ, ૪૬

કાઈ અપસને બધા કરવાની તર્જ્યારી કરીને શતરે ધર હોડવુ વિગરે.	૪૫૮...૨૮૦
ધર હોડવાનો ગુન્હો કરતાં કાઈને મહાબધા કરવી વિગરે.	૪૫૯...૨૮૦
જગ્યા રાખસો ધર હોડવા વીગરેમાં સામીલ હોય અને તેઓમાંનો કાઈ એક માત્ર અથવા મહાબધા કરે તો કેમ થાય વિગરે.	૪૬૦...૨૮૦

અ.

મલાવવુ

મોકની સુમેહ વિરૂધ ગુન્હા કરાવવા માટે યોદી બુમ મલાવવી.	૪૦૫...૩૧૪
---	-----------

ચાજા—

કાઈ જીને લગવવાના ધરાશયી ચાજા કરવા વિગરે.	૪૦૬...૩૧૬
--	-----------

ચોરી--

એટલે શું.	૪૦૮...૨૪૨
તેને માટે સીક્ષા.	૪૦૯...૨૩૫
રહેવાના ધર વિગરેમાંથી ચોરી કરવી.	૪૮૦...૨૩૭
શકના અપભ્રમ માંહેલા મીલકતની મહેતા અથવા જાકરે ચોરી કરવી	૪૮૧...૨૪૦
ચોરા કરવા સારૂ જ્ઞાન અથવા બધા કરવાની તર્જ્યારી કરીને ચોરા કરવી.	૪૮૨...૨૩૮
ચોરીની મીલકત ત શું.	૪૧૦...૨૫૫
ચોરીની મીલકત બદલાવતથી લેવી.	૪૧૧...૨૫૫
ડાકાઈટી કરતાં ચોરની મીલકત બદલાવતથી લેવી.	૪૧૨...૨૫૭
ચોરીની મીલકતનો નીચ પંધો કરવો.	૪૧૩...૨૫૮
ચોરીની મીલકત સંતાડવામાં મદદ કરવી.	૪૧૪...૨૫૮

છ.

છીનાજી—

એટલે શું.	૪૬૭...૩૦૩
-----------	-----------

જ.

જગજા--

કાને કેડેવો.	૧૬... ૭
--------------	---------

જગજાના કામને વાર્તે કપારે ગુન્હો નથી તેને માટે “અપવાદ” જુઓ.

જન્મ છુપાવવો—

મુડકુ છાતી રીતે વગે કરી હાથે જન્મ છુપાવવો.	૩૧૮...૨૦૧
--	-----------

જખરાઈથી કઢાવવુ--

એટલે શું.	૩૮૩...૨૩૮
-----------	-----------

તેને માટે શિક્ષા.

૩૮૪...૨૩૯

તેવો ગુન્હો કરવા સારૂ કાઈ રાખસને નુકશાનનો ભય ઉત્પન્ન કરવો.

૩૮૫...૨૪૦

માત્ર અથવા મહાબધાનો ભય કાઈ રાખસને પમાડીને જખરાઈથી ક

હડાવવાનો ગુન્હો કરવો.

૩૮૬...૨૪૦

કલમ. ૪૯-

હડાવવાનો મુન્હો કરવો.

૩૮૬...૨૪૦

મજુર મુન્હો કરવા સારૂ કાંઈને માત અથવા મહાવ્યથાનો ભય ઉત્પન્ન કરવો.

૩૮૭...૨૪૦

માત અથવા સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે એવા મુન્હાનું તોઢોમત મુકવાનો ભય ઉત્પન્ન કરીને જખરાઈથી હડાવવાના મુન્હો કરવો.

૩૮૮...૨૪૧

જખરાઈથી મજુરી કરાવવી--

કાપડા વિરૂદ્ધ જખરાઈથી મજુરી કરાવવી.

૩૮૯...૨૪૬

જખાશય--

સાર્વજનિક જખાશયનું પાણી મેકું કરવું.

૨૭૭...૧૭૪

જનવર--

એટલે શું.

૭૭૪...૧૭

જનવર સંબંધી ગફલતી.

૨૮૬...૧૮૦

જંગમ મિલકત એટલે શું--

૨૧... ૧૦

જંગી--

એટલે શું.

૪૪... ૧૬

જંગીને જીખમ પટ્ટોએ એવા રાગનો એપ પસરે એવું ગફલતીનું કામ.

૨૧૬...૧૭૦

જંગીને જીખમ પટ્ટોએ એવા રાગનો એપ પસરે એવું જીપસુદિનું કામ.

૨૭૦...૧૭૧

ઠ.

ઠમ--

એટલે શું.

૩૧૦...૧૬૭

તેને માટે શીક્ષા

૩૧૧...૧૬૭

ઠગાઈ--

એટલે શું.

૪૧૪...૨૪૮

વેશ લેઈને ઠગાઈ કરવી.

૪૧૬...૨૪૯

ઠગાઈની શિક્ષા.

૪૧૭...૨૫૦

જોનો લાભ જળવવાની જે ચખસની ફરજ હોય તેને ગેરબ્યાજખી હાની થશે એવું જાણીને તે ચખસે ઠગાઈ કરવા.

૪૧૮...૨૫૧

વેશ લેઈને ઠગાઈ કરવાની શિક્ષા.

૪૧૯...૨૫૨

ઠગાઈ કરીને અદ્વાનતથી કાંઈ મિલકત અપાવવી.

૪૨૦...૨૫૨

ડ.

ડગાઈટી--

એટલે શું.

૩૬૧...૨૪૪

તેને માટે શિક્ષા.

૩૬૪...૨૪૫

ખુનની સાથે ડાકાઈટી.

૩૬૬...૨૪૫

ખુનની અથવા મહાબ્ધા કરવાની ડાકીશની સાથે અપહરણ અથવા ડાકાઈટી વિગેરે.

૩૬૭...૨૪૬

ભયંકર શસ્ત્ર ખારણ કર્યું હોય તે વખતે ડાકાઈટી કરવાની ડાકીશ, ડાકાઈટી કરવાની તૈયારી કરવી.

૩૬૮...૨૪૬

ડાકાઈટીની ટોળીમાં હોવાની શીક્ષા.

૩૬૯...૨૪૭

ડાકાઈટી કરવાના કારણસર અકા થવું.

૪૦૦...૨૪૭

૪૦૨...૨૪૮

ત.

તીરસ્કાર કરવો—

સમાધાનીનો ભંગ કરાવવાના ધિરાણથી બળી નોંધને ડાકાઈનો તીરસ્કાર કરવો.

૫૦૪...૩૧૪

તોહોમત—

નુકશાન કરવાના ધિરાણથી મુકેલું ગુનાનું ખાટું તોહોમત.

૫૧૧...૩૧૫

દ.

દગલખાણ—

એટલે શું

૨૫ - ૧૧

દાર--

પીને બહુરે જાએમાં ફરવું.

૫૧૦...૩૧૭

દંડ--

દંડની રકમ કેટલી હોવી નોંધાવે.

૬૩...૨૨

દંડ ના આપે તો કેદનો હુકમ.

૬૪...૨૨

જે ગુનાને માટે કેદ તથા દંડ એ બંને શીક્ષા થઈ શકતી હોય તેવા

ગુનામાં દંડ ન આપે તો તેને બદલે કેદની મુદતની હદ.

૬૫...૨૩

દંડ ના આપે તો કેદનો પ્રકાર.

૬૬...૨૩

ગુનાની શીક્ષામાં દંડજ થઈ શકતો હોય ત્યારે અગર દંડ ન આપે તો કેદની મુદત.

૬૭...૨૩

દંડ આપે કે કેદ બંધ થાય.

૬૮...૨૪

દંડના હિસાબે નીકળે તેટલો ભાગ આપે કે કેદ બંધ થાય.

૬૯...૨૪

દંડ કેટલા દરમ્યાનમાં વસુલ થઈ શકે.

૭૦...૨૪

ધ.

ધમકી--

સાપરાધ ધમકી એટલે શું.

૫૦૩...૩૧૩

તેને માટે શીક્ષા.

૫૦૬...૩૧૫

નનામા સંદેશાની મારફતે સાપરાધ ધમકી.

૫૦૭...૩૧૫

ધર્મ—

ધર્મ સંબંધી કાંઈ પણ શખ્સનું હિલ કુખાવવાના પાકા ઇરાદાથી
કાંઈ શખ્સો ખાલવા વીગેરે.

૨૬૮... ૧૮૫

ન.

નયન—

મનુસ્થ નયન

૩૧૨... ૨૨૪

ખુન કરવામાં મનુસ્થ નયન વીગેરે

૩૧૪... ૨૨૪

નાશી જવુ—

કાપડેસર કેદમાંથી નાશી જવુ વિગેરે.

૨૨૪... ૧૪૭

સારી ચાલના જમાન માટે કેદ રાખેલો શખ્સ નાશી જવુ.

૨૨૫... ૧૪૮

નુશ્ચાન—

ઐટલે શું--

૪૪ ... ૧૬

નોકરી કરવો--

નોકરી કરવાનો કરાર તોડવો.

૪૬૦... ૨૬૮

લાચાર શખ્સોની ખીજમત કરવા તથા તેઓની હાજતો પુરી પાડવાનો
કરાર તોડવો.

૪૬૧... ૨૬૮

કાંઈ દુર જગોપર નોકરી કરવાનો કરાર કરવા દેવા અને તે જગોપર
શહેરે ખરચે ચાલેલો થઈ ગયા દેવા તેવો કરાર તોડવો. વીગેરે.

૪૬૨... ૩૦૦

પ.

પદારથ--

કાંઈ એરી પદારથથી ગફલતી ભરેલી ચાલ.

૨૮૪... ૧૭૭

અગતી અથવા જવાળાગ્રહી પદારથથી ગફલતી ભરેલી ચાલ.

૨૮૫... ૧૭૮

ખુવાજની સાથે ફુટે એવા કાંઈ પદારથ સંબંધી ગફલતી ભરેલી ચાલ.

૨૮૬... ૧૭૯

પ્રવેશ—

સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ ઐટલે શું.

૪૪૧... ૨૭૨

અપ્રવેશ ઐટલે શું.

૪૪૨... ૨૭૩

ગુપ્ત અપ્રવેશ.

૪૪૩... ૨૭૪

રાતે ગુપ્ત અપ્રવેશ.

૪૪૪... ૨૭૫

સાપ્રાપ્ત પ્રવેશની શિક્ષા.

૪૪૭... ૨૭૫

અપ્રવેશની શિક્ષા.

૪૪૮... ૨૭૬

ખાતની શિક્ષા થઈ શકે એવો કાંઈ ગુન્હો કરવા સારું અપ્રવેશ.

૪૪૯... ૨૭૬

જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે એવો ગુન્હો કરવા સારું
અપ્રવેશ કરવો.

૪૫૦... ૨૭૬

કેદની શિક્ષા થઈ શકે એવો ગુન્હો કરવા સારું અપ્રવેશ કરવો.

૪૫૧... ૨૭૬

ક્રમ. ૫૪.

કોઈ શખ્સને બધા કરવાની તકવારી કત્તા પછી અહ પ્રવેશ કરવો.	૪૫૨...૨૭૭
ગુપ્ત અહ પ્રવેશ કરવાની શીક્ષા.	૪૫૩...૨૭૭
કેદની શીક્ષા થઈ શકે એવો મુન્દો કરવા સારું ગુપ્ત અહ પ્રવેશ કરવો.	૪૫૪...૨૭૮
કોઈને બધા કરવાની તકવારી કરીને ગુપ્ત અહ પ્રવેશ કરવો.	૪૫૫...૨૭૮
રાતે ગુપ્ત અહ પ્રવેશ કરવાની શીક્ષા.	૪૫૬...૨૭૮
કેદની શીક્ષા થઈ શકે એવો મુન્દો કરવા સારું રાતે ગુપ્ત અહ પ્રવેશ કરવો.	૪૫૭...૨૭૮
કોઈને બધા કરવાની તકવારી કરીને રાતે ગુપ્ત અહ પ્રવેશ કરવો.	૪૫૮...૨૮૦
ગુપ્ત અહ પ્રવેશનો મુન્દો કરતાં કોઈને મહાબધા કરવી.	૪૫૯...૨૮૦

પુરવ--

ઐટલે થું.	૧૦... ૬
-----------	---------

પુરાવો--

ઝાટો પુરાવો આપવો ઐટલે થું.	૧૬૧...૧૨૦
ઝાટો પુરાવો બનાવવો.	૧૬૨...૧૨૧
ઝાટો પુરાવાની શિક્ષા.	૧૬૩...૧૨૨
ફેહાંત શિક્ષા ભેગ મુન્દો કોઈની ઉપર સાબીત કરવાના હરાદાથી ઝાટો પુરાવો આપવો.	૧૬૪...૧૨૪
સમુદ્રપારની અથવા કેદની શિક્ષા થઈ શકે એવો મુન્દો કોઈની ઉપર સાબીત કરાવવા ઝાટો પુરાવો આપવો.	૧૬૫...૧૨૫
ઝાટો પુરાવાની શિક્ષા.	૧૬૬...૧૨૬
કોઈ મુન્દોગારને બચાવવાના હરાદાથી તે મુન્દો થયાનો પુરાવો ઉઘાવવો.	૨૦૧...૧૨૮

પુસ્તક--

વેચવા અથવા દેખાડવા સારું ખીબતસ પુસ્તક કમળમાં રાખવાં.	૨૯૩...૧૮૨
--	-----------

પુલસ્થાન--

કોઈના પરમને અપમાન કરવાના હરાદાથી કોઈ પુલસ્થાનને નુકસાન કરવું.	૨૯૫...૧૮૩
કમરસ્તાન વિગેરેમાં 'બગર રજાએ જવું'.	૨૯૭...૧૮૪

ફ.

ફાસલાવડું.

સાપ્રાપ હરાદાથી કોઈ જરબિલી અને ફાસલાવી બેઈ જવી.	૪૯૮...૩૦૫
---	-----------

બી.

બજાર--

ઐટલે થું	૧૫૯...૯૩
----------	----------

તેને મોટું શીક્ષા.	૧૬૦...૯૩
--------------------	----------

બદલાવતથી--

ઝેટલે શું

૨૪... ૧૧

ખળાત્કાર--

ખળાત્કાર સંભોગ ઝેટલું શું.

૩૭૫... ૨૩૦

તેને માટે સીક્ષા.

૩૭૬... ૨૩૧

ખક્ષીસ--

કોઈ ગુન્હેગારને સીક્ષાથી ખચાવવાને ખક્ષીસ લેવી.

૨૧૩... ૧૩૭

કોઈ ગુન્હેગારને ખચાવવાના અહંસમાં કોઈ ખક્ષીસ આપવી વિગરે.

૨૧૪... ૧૩૮

ચોરીની મીલકત પાછી મળવવામાં મદદ કરવા સાર કોઈ ખક્ષીસ લેવી.

૨૧૫... ૧૪૧

ખાળક--

જાર વરસથી ઝાણી ઉમરના ખરયાંને ખુલાં મુકવો.

૩૧૭... ૨૦૧

જારકરમને માટે કોઈ ખાળકને વેચવું.

૩૭૨... ૨૨૮

જારકરમને માટે કોઈ ખાળકને ખરીદવું.

૩૭૩... ૨૨૯

ખીગાડ--

ઝેટલે શું

૪૨૫... ૨૬૪

તેને માટે સીક્ષા.

૪૨૬... ૨૬૬

ખીગાડ કરીને રૂપાં ની નુકશાની કરવી

૪૨૭... ૨૬૬

દશ રૂપીયાની કીંમતના કોઈ જનવરને મારી નાંખીને અથવા લુલુ લ ગડું કરીને ખીગાડ કરવો.

૪૨૮... ૨૬૭

દાર વિગરેને અથવા રૂપાં ની કીંમતના કોઈ જનવરને મારી નાંખી ને વિગરે ખીગાડ કરવો.

૪૨૯... ૨૬૭

પાણી સીંચવાના કામને નુકશાન વિગરે કરીને ખીગાડ કરવો.

૪૩૦... ૨૬૭

કોઈ સીંચામ રસ્તાને પુલને અથવા નદીને નુકશાન કરીને ખીગાડ કરવો.

૪૩૧... ૨૬૮

નુકશાન થાય એવી રીતે કોઈ શીંચામ ગટરને રેલ્લાઓને ખીગાડ કરવો.

૪૩૨... ૨૬૮

કોઈ હાંડીના હીવો અથવા ફરીપાઈ નીશાણી વિગરેને નુકશાન કરીને

ખીગાડ કરવો.

૪૩૩... ૨૬૯

સરકારી અખત્યારથી ઉભી કોલો કોઈ જમીનની નીશાણીનો નાશ

કરવો વિગરે રૂપાં ની નુકશાની કરવાના ઇરાદાથી ખીગાડ કરવો.

૪૩૪... ૨૬૯

અગ્ની વડે ખીગાડ કરવો વિગરે.

૪૩૫... ૨૭૦

કોઈ ઘર વિગરેનો નાશ કરવાના ઇરાદાથી અગ્ની વડે ખીગાડ કરવો વિગરે.

૪૩૬... ૨૭૦

તૂતકવાળા વાહાણને અથવા રો ટનના ભારના વાહાણને નાશ કરવાના

ઇરાદાથી ખીગાડ કરવો વિગરે.

૪૩૭... ૨૭૦

અગ્ની વડે તેવો ખીગાડ કરવો વિગરે.

૪૩૮... ૨૭૧

ઘાત અથવા વ્યથા કરવાની તઈયારી કરીને ખીગાડ કરવો.

૪૪૦... ૨૭૧

ખીલી--

બેઠીલી ઉત્પન્ન કરવી.

૧૨૪અ... ૭૫

મ.

મદદગારી--

એટલે શું.

૧૦૭... ૫૫

મદદગાર કોણ.

૧૦૮... ૫૬

મદદગારો કેવા કેવા પ્રકારની થઈ શકે અને તેમાં કેવો કેવો રીતે

શિક્ષા થાય તે.

૧૧૦-૧૨૭...૬૫-૭૨

ખંડમાં મદદગારી કરવી.

૧૩૧-૧૩૨...૭૮-૭૯

કોઈ ઉપરા અમલદાર પોતાનો હોદ્દા ચલાવતો હોય તે દરમ્યાન તેના

ઉપર કોઈ ઓરોસરે, શોલગરે, વીગેરે હુમલો કરવામાં મદદગારી કરવી.

૧૩૯... ૭૯

કોઈ બાળક અથવાં વાવાના રાખસને આત્મઘાત કરવામાં મદદગારી કરવી.

૩૦૫...૧૮૪

આત્મઘાત કરવામાં મદદગારી કરવી.

૩૦૬...૧૮૪

મહીનો--

એટલે શું.

૪૯... ૧૭

મહાવ્યથા--

એટલે શું.

૩૨૦...૨૦૨

યુદ્ધિપુર્વક મહાવ્યથા કરવી.

૩૨૨...૨૦૨

તેને માટે શિક્ષા.

૩૨૫...૨૦૪

ભયંકર રાત્ર વડે મહાવ્યથા કરવી વિગેરે.

૩૨૬...૨૦૪

જખરાઈથી મિલકત કઢાવવા સારું યુદ્ધિપુર્વક મહાવ્યથા કરવી.

૩૨૯...૨૦૬

જખરાઈથી કબુલત કરાવવા મહાવ્યથા કરવી વિગેરે.

૩૩૧...૨૦૮

કોઈ સરકારી નોકરને ડરાવીને તેનો અંમલ કરતો બંધ કરવા મહા

વ્યથા કરવી.

૩૨૩...૨૦૯

ક્રોધ ઉત્પન્ન થએથી મહાવ્યથા કરવી.

૩૩૫...૨૦૯

જાહેગી જોખમમાં આવે એવું કામ કરીને મહાવ્યથા કરવી વિગેરે.

૩૩૮...૨૧૧

માત--

એટલે શું.

૪૬... ૧૭

ગફલતથી માત આણવું

૩૦૪...૧૯૩

ગરભપાત કરવાના ધરાશથી કરેલા કાંઈ કામથી થયેલું માત.

૩૧૪...૧૯૯

જે કામ સીક્ષીણીય મનુશ્યવધ ગણાતું હોય એવા કામથી કોઈ નહીં

જનમલા જીવતાં ખરયાંનું માત આણવું.

૩૧૬...૨૮૦

૨.

રાત્રી--

એટલે શું.

૧૩... ૭

કક્ષમ, ૪૯.

રાણીનો નોકર કોને કહેવો.	૧૪... ૭
રાણીની સામા લગાઈ કરવી વીગેરે.	૧૨૧... ૭૨
રાણીની સામા લગાઈ કરવાનો ગુન્હો કરવાનો સંપ કરવો વીગેરે.	૧૨૧... ૭૨
રાણીના સામા લગાઈ કરવાના ઇરાદાથી હથીયારો વીગેરે એકઠાં કરવાં.	૧૨૨... ૭૩
રાણીની સામા લગાઈ કરવાની કાંઈ ધારણ થઈ હોય તે છુપાવવી.	૧૨૩... ૭૪
રાણીની સાથે મઈત્રી રાખનારા એશીયાના કોઈ રાજાનો ઉપર લગાઈ કરવી.	૧૨૪... ૭૫
રાણીની સાથે સલાહ રાખનારા કોઈ રાજાના મુલક પર લુટ કરવાં.	૧૨૬... ૭૬

લ.

લગન—

કાયદા મુજબ લગન થવાનો કપટથી વીશ્વાસ ખસાડીને દંપતી ભાવે રહેવું	૪૯૩... ૩૦૦
વર અથવા વહુની હયાતીમાં ફરીથી લગન કરવું.	૪૯૪... ૩૦૦
જેની સાથે પાછળનું લગન કરવામાં આવે તેનાંથી આગલા લગનની વાત છુપાવવી વીગેરે.	૪૯૫... ૩૦૨
કાયદા મુજબ લગન થતાં દગલખાણના ઇરાદાથી થવા દીધેલી લગનની વીધી.	૪૯૬... ૩૦૩

લગાઈ—

સરકારી નોકર લગાઈના કેદોને નાશી જવા દે.	૧૨૯... ૭૭
લગાઈના કેદોને નાશી જવામાં સહાય કરવું.	૧૩૦... ૭૮

લેખ—

એટલે શું.	૨૯... ૧૧
નુકશાન કરવાના ઇરાદાથી કોઈ સરકારી નોકર ખોટો લેખ બનાવે.	૧૬૭... ૧૦૦
ખોટો લેખ બનાવવો એટલે શું	૪૬૩-૪૬૪... ૨૮૨-૨૮૩
ખોટો લેખ બનાવવાની શિક્ષા.	૪૬૫... ૨૮૬
લગાઈ કરવાના કારણસર ખોટો લેખ બનાવવો.	૪૬૮... ૨૮૮
કોઈ શખસની આખરેન હાની કરવાના કારણસર ખોટો લેખ બનાવવો.	૪૬૯... ૨૮૮
બનાવટનો લેખ.	૪૭૦... ૨૮૯
બનાવટનો લેખ ખરા દાખલ વાપરવો.	૪૭૧... ૨૯૦
ખોટો બનાવેલો જાણીને ખરા દાખલ વાપરવો.	૪૭૪... ૨૯૧

લોક—

એટલે શું.	૧૨... ૬
લોકાપકારક એટલે શું.	૨૬૮... ૧૬૯
તેને માટે શિક્ષા.	૨૬૦... ૧૮૧
લોકાપકાર કૃત્ય બંધ કરવાનો તાકીદ થવા પછી જારી રાખવું.	૨૬૧... ૧૮૨

વ.

જસ.

ઐટલે શું.

૪૯...૧૭

વસ્તુ.

ખોટી વસ્તુ ખનાવવી.

૨૮...૧૧

વેપવાને ઈરાદે રાખેલા ખાવાની અથવા પીવાની વસ્તુમાં ભેળ કરવી.

૨૭૨...૧૭૨

ખાવાની અથવા પીવાની અવગુણકારક વસ્તુ વેચવી.

૨૭૩...૧૭૨

વસાણું—

ભેળ થગેલાં વસાણાં વેચવાં.

૨૭૫...૧૭૩

કાંઈ વસાણાંને બુલું અથવા વસાણું તઈયાર કરેલું અંબુપદ હોય એ રીત વેચવું.

૨૭૫...૧૭૪

વહાણું—

ઐટલે શું.

૪૮... ૧૭

ખેડીકરાઈથી વહાણું ચલાવવું.

૨૮૦...૧૭૬

ધણી ભાર ભરેલા વાહાણમાં ભાંડુ કરીને કાંઈ શખસને જળ મારગે લઈ જવો.

૨૮૨...૧૭૬

વાહાણના રસ્તામાં ભય અથવા અકસણ કરવી.

૨૮૩...૧૭૭

બંધા—

ઐટલે શું.

૩૧૬...૨૦૨

બુદ્ધિપુર્વક બંધા કરવી.

૩૨૧...૨૦૨

બુદ્ધિપુર્વક બંધા કરવાની શિક્ષા.

૩૨૩...૨૦૩

ભયંકર શસ્ત્ર અથવા સાધનપણે બુદ્ધિપુર્વક બંધા કરવી.

૩૨૪...૨૦૩

કાંઈ ગુન્હો કરવાના ઈરાદાથી જેઠેર વગેરે પદારથથી બંધા કરવી.

૩૨૮...૨૦૫

જખર રતીથી કબુલાત કરાવવા બંધા કરવી.

૩૩૦...૨૦૭

કાંઈ સરકારી નોકરને ડરાવીને તેનો અમલ કરતો ખંધ કરાવવા બંધા કરવી.

૩૩૨...૨૦૮

ક્રોધ ઉત્પન્ન થએલી બુદ્ધિપુર્વક બંધા કરવી.

૩૩૪...૨૦૯

જાંદગી જોખમમાં આવે એવું કામ કરીને બંધા કરવી.

૩૩૭...૨૧૦

વીલ—

ઐટલે શું.

૩૧ . ૧૨

કાંઈ વીલને દગલખાજીથી ચેહેરી નાખવું.

૪૭૭...૨૯૨

વિશ્વાસઘાત—

સાપ્રાપ્ત વિશ્વાસઘાત ઐટલે શું.

૪૫...૨૫૨

તેની શિક્ષા.

૪૦૬...૨૫૩

ભારવાહક વગેરેએ વિશ્વાસઘાત કરવો.

૪૭૭... ૨૫૩

કક્ષમ. ૫૯.

કાંઈ ઝેલેતા અથવા ચાકરે વિશ્વાસઘાન કરવો.

૪૦૮...૨૫૪

કાંઈ સરકારી નોકર, સરકારી વીગેરેએ વિશ્વાસઘાન કરવો.

૪૦૯...૨૫૪

વેપાણ—

ખીભત્તસ પુસ્તકો વેચવાં.

૨૬૨...૧૮૧

વેપાર—

વેપારની નીશાની ઝેટલે શું.

૪૭૮...૨૬૩

ખાટી વેપારની નીશાની વાપરવો.

૪૮૦...૨૬૩

વેપ લેવો—

સરકારી નોકરનો વેપ લેવો.

૭૦...૧૦૨

કાંઈ મુકદ્દમા મધે કાંઈ નામ સારૂ ખોટો વેપ લેવો.

૨૫૪...૧૮૧

નુરર અથવા આસસરનો વેપ લેવો.

૯...૧૫૧

શ

શિક્ષો—

ઝેટલે શું.

૨૩૦...૧૫૨

રાણીનો શિક્ષો ઝેટલે શું.

૨૩૦...૧૫૨

શિક્ષો ખોટો ખનાવવો.

૨૩૧...૧૫૨

રાણીનો શિક્ષો ખોટો ખનાવવો.

૨૩૨...૧૫૩

શિક્ષો ખોટો ખનાવવાના હથોધાર ખનાવવા અથવા વેચવા.

૨૩૩...૧૫૩

રાણીનો શિક્ષો ખોટો ખનાવવાનાં હથોધાર ખનાવવાં અથવા વેચવાં.

૨૩૪...૧૫૪

શિક્ષો ખોટો ખનાવવાનાં કારણસર કાંઈ હથોધાર ખનાવવાં અથવા

સામાન રાખવો.

૨૩૫...૧૫૪

રાણીનો ખોટો શિક્ષો ખનાવવાના કારણસર કાંઈ હથોધાર વિગેરે રાખવાં.

૨૩૫...૧૫૪

હિંદુસ્તાનમાં રહીને હિંદુસ્તાનની ખાહાર કાંઈ શિક્ષો ખોટો ખનાવવા

માં મદદગારી કરવા.

૨૩૬...૧૫૫

ખોટો શિક્ષો આ દેશમાં લાવવો અથવા આ દેશમાંથી ખાહાર લઈ જવો.

૨૩૭...૧૫૫

રાણીનો શિક્ષો ખોટો ખનાવવો આ દેશમાં લાવવો અથવા આ દેશ

માંથી ખાહાર લઈ જવો.

૨૩૮...૧૫૫

કાંઈ શિક્ષો ખોટો છે એમ જાણીને રાખ્યો હોય તે ખીલને આપવો.

૨૩૯...૧૫૬

રાણીનો કાંઈ શિક્ષો ખોટો છે એમ જાણીને રાખ્યો હોય તે ખીલને

આપવો.

૨૪૦...૧૫૬

કાંઈ માણસની પાસે કાંઈ સીકો પેટેલા આવે તે વખતે તે એમ

જાણતો ના હોય કે આ શીકો ખોટો છે તે સીકો તે માણસે કાંઈને

ખરા રાખલ આપવો.

૨૪૧...૨૧૭

કાંઈ માણસની પાસે કાંઈ શિક્ષો પેટેલા આવે તે વખતે તે એમ

- જાણીના ના હોય કે આ શિક્ષા જોડા છે તે શિક્ષા તે માણસે કા
ધને ખરા દાખલ આપવો. ૨૪૧...૧૫૭
- કોઈ શિક્ષા કોઈ રાખસની પાસે આવતી વખતે તેણે એમ જાણ્યું
હોય કે આ શિક્ષા જોડા છે તે રાખસે તે જોડા શીકા પાસે રાખવો. ૨૪૨...૧૫૮
- રાણીના કોઈ શિક્ષા કોઈ રાખસની પાસે આવતી વખતે તેણે એમ
જાણ્યું હોય કે આ શીકા ખરા છે તે રાખસે તે જોડા શીકા પાસે
રાખવો. ૨૪૩...૧૫૮
- ટંકશાળમાં નોકર રહેલા માણસે કાપડામાં ઠરાવેલા વજન અથવા મ
ળવણીથી જુદા વજન અથવા મળવણીનો શીકા ખનાવવો. ૨૪૪...૧૫૯
- શીકા પાડવાનું તરોયાર કોઈ ટંકશાળમાંથી કાપડા વિરુદ્ધ લેઈ જવું. ૨૪૫...૧૫૯
- દગલખાણથી અથવા બદલાનથી કોઈ શીકાનું વજન આપું કરવું
અથવા તેની ગળખાણીમાં ફેરફાર કરવો. ૨૪૬...૧૫૯
- દગલખાણથી અથવા બદલાનથી રાણીના શીકાનું વજન આપું કર
વું વીગેરે. ૨૪૭...૧૬૦
- કોઈ શીકા ખોળ શીકાને ડેકાણે આલે એવા ઇરાદાથી તે શીકાનું
રૂપ બદલવું. ૨૪૮...૧૬૦
- રાણીનો શીકા ખોળ શીકાને ડેકાણે આલે એવા ઇરાદાથી તેનું રૂપ
બદલવું. ૨૪૯...૧૬૧
- આ શીકામાં ફેરફાર થએલો છે એવું જાણીને જે શીકા પાસે રાખ્યો
હોય તે ખોળને આપવો. ૨૫૦...૧૬૧
- આ શીકામાં ફેરફાર થએલો છે એમ જાણીને રાણીનો શીકા પાસે
રાખ્યો હોય તે આપવો. ૨૫૧...૧૬૧
- કોઈ રાખસની પાસે કોઈ ફેરફાર થએલો શીકા આવતી વખતે તેમાં
ફેરફાર થએલો છે એમ તેણે જાણ્યા છતાં તે પાસે રાખવો. ૨૫૨...૧૬૧
- કોઈ રાખસની પાસે કોઈ ફેરફાર થએલો રાણીનો શીકો આવતો વખ
તે તેમાં ફેરફાર થએલો છે એમ તેણે જાણ્યા છતાં તે પાસે રાખવો. ૨૫૩...૧૬૨
- જે માણસની પાસે શિક્ષા આવતી વખતે તેણે જાણ્યું ના હોય કે ફે
રફાર થએલો છે તે ખરા દાખલ કોઈને આપવો વીગેરે. ૨૫૪...૧૬૩

શિક્ષણીય મનુશ્યવધ.—

એટલે શું.—

શિક્ષણીય મનુશ્યવધ ક્યારે ખુલ નથી.

તેને માટે શિક્ષા

શિક્ષણીય મનુશ્યવધ કરવાની દારીશ.

શુદ્ધિ—

૨૯૯...૧૮૬

૩૦૦...૧૮૯

૩૦૪...૧૯૩

૩૦૮...૧૯૬

ઐટલે શું.

સ.

સખસ—

ઐટલે શું.

૧૧...૬

સમન—

સરકારી નોકરનો સમન ન પડે એ ઐટલા માટે નાશી જવું.

૧૭૨...૧૦૩

સમન અથવા ખોળે હુકમ પડે એ તો અટકાવવો વીગેરે.

૧૭૩...૧૦૪

સરકાર—

ઐટલે શું.

૧૭...૭

હીંદુસ્તાનની સરકાર.

૧૬...૭

સરકારી નોકર—

ઐટલે શું.

૨૧...૮

જે સરકારી નોકરની ગુંઠો અટકાવવાની ફરજ હોય એવો ગુંઠો કરવાની

ધારણા છુપાવવી.

૧૧૯... ૬૯

સરકારી નોકર કાંઈ રાજકીય કેદીને પોતાના હવાલામાંથી નાશી જવા દે.

૧૨૮... ૭૬

સરકારી નોકર ગફલતથી કાંઈ રાજકીય કેદીને પોતાના હવાલામાંથી જવા દે.

૧૨૯... ૭૭

સરકારી નોકર કાયદેસર ઝડેનતાણા શીવાય ખોળે આવે જ લે વીગેરે.

૧૬૧... ૯૫

સરકારી નોકરની સાથે પોતાનો વગ ચલાવવા સાર કાંઈ આવે જ લેવો.

૧૬૨... ૯૭

કાંઈ શખસને નુકશાન કરવાના ધરાશથી કાંઈ સરકારી નોકરે કાય

દાનો હુકમ ન માનવો.

૧૬૬... ૯૯

નુકશાન કરવાના ધરાશથી કાંઈ સરકારી નોકરે ઝોટા લેખ ખનાવવો.

૧૬૭... ૧૦૦

સરકારી નોકરે કાયદ વિરુદ્ધ વેપાર કરવો.

૧૬૮... ૧૦૧

સરકારી નોકરે કાયદા વિરુદ્ધ કાંઈ મિલકતની ખરીદી કરવી.

૧૬૯... ૧૦૧

સરકારી નોકરનો વેષ લેવો.

૧૭૦... ૧૦૨

સરકારી નોકરના જેવો પોશાક પહેરવો અથવા નીચાણી રાખવી વીગેરે.

૧૭૧... ૧૦૨

સરકારી નોકર તરફથી થએલા હુકમ મુજબ હાજર ન થવું.

૧૭૪... ૧૦૫

સરકારી નોકરની રૂબરૂ લેખ હાજર કરવાની ફરજ છતાં તેમ કરવામાં કસુર કરવી.

૧૭૫... ૧૦૭

સરકારી નોકરને નોટીસ અથવા ખબર આપવાની જેની ફરજ હોય

તેણે કસુર કરવી.

૧૭૬... ૧૦૮-૧૦૯

સરકારી નોકરને ઝોટી ખબર આપવી.

૧૭૭... ૧૧૦

સરકારી નોકરે કાયદા મુજબ સોગંદ ખાવાનું ફરમાવ્યા છતાં ના કહેવી વીગેરે.

૧૭૮... ૧૧૧

સરકારી નોકરને સવાબનો જવાબ આપવાની ના કહેવી વીગેરે.

૧૭૯... ૧૧૨

સરકારી નોકરે સહી કરવાનું ફરમાવ્યું હોય તેમ કરવા ના કહેવી વીગેરે.	૧૮૦...૧૧૨
સરકારી નોકરની આગળ ગ્રામીણ ખાઈને જુઠા મજકુર કહેવો વીગેરે.	૧૮૧...૧૧૩
સરકારી નોકર પાસે કાયદેસર અખત્યાર અમલમાં આણવીને કોઈને નુકશાન કરવાના ઈરાદાથી ખોટી ખપ્પર આપવી.	૧૮૨...૧૧૩
સરકારી નોકરના કાયદેસર અખત્યારથી મોલકત જત થતી હોય તે માં સામા થયું.	૧૮૩...૧૧૪
સરકારી નોકરના અખત્યારથી વેચવા કાઢેલી મોલકતમાં અડચણ કરવી.	૧૮૪...૧૧૫
સરકારી નોકરના અખત્યારથી વેચવા કાઢેલી મોલકતની કાયદા વીરૂધ્ધ ખરીદી કરવી.	૧૮૫...૧૧૬
સરકારી નોકરને તેનું કામ કરવામાં અડચણ કરવી.	૧૮૬...૧૧૬
સરકારી નોકરને મારફત કરવાની ફરજ છતાં કસુર કરવી.	૧૮૭...૧૧૬
સરકારી નોકરે જાહેર કસ્ટો હુકમ ન માનવો.	૧૮૮...૧૧૭
સરકારી નોકરને નુકશાન કરવાનો હુકમ દેખાડવો.	૧૮૯...૧૧૯
સરકારી નોકરની પાસે આશરો પાગવાની અરજ કરવાથી, દુર રહેવાને કોઈ શખ્સને લલચાવવા સાર તેને નુકશાન કરવાનો હુકમ દેખાડવો.	૧૯૦...૧૧૯
કોઈને શિક્ષામાંથી ખસાવવાના ઈરાદાથી સરકારી નોકર કાયદાનો હુકમ ન માને.	૧૯૧...૧૪૨
સરકારી નોકર કોઈને શિક્ષામાંથી ખસાવવાના ઈરાદાથી ખોટું દફતર લખે વીગેરે.	૧૯૨...૧૪૩
ઈનસાફી મુકદ્દમા મળ્યે કાયદા વીરૂધ્ધ હુકમ કોઈ સરકારી નોકર કરે વીગેરે.	૧૯૩...૧૪૩
જે શખ્સને અખત્યાર હોય તે શખ્સ હું કાયદા વીરૂધ્ધ ચાલું છું એ મ જાણીને કોઈને તેનો ઈનસાફી થવા સાર કમીટ કરે અથવા કે દમાં ગ્રાહી તે પામત.	૧૯૪...૧૪૪
સરકારી નોકરની કાયદા મુજબ પકડવાની ફરજ હોય તેને પકડવામાં સરકારી નોકરે કસુર કરે.	૧૯૫...૧૪૪
જે શખ્સની ઉપર શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય તેને પકડવાની જો સરકારી નોકરની ફરજ હોય તેમાં કસુર કરે.	૧૯૬...૧૪૫
સરકારી નોકર ગફલતથી કોઈ કેદીને નાશી જવા દે.	૧૯૭...૧૪૭
સરકારી નોકરને ડરાવીને તેનો અમલ કરતાં બંધ રાખવાને બુદ્ધિપુરવક બંધા કરવી.	૨૦૧...૨૦૮
સરકારી નોકરને ડરાવીને તેનો અમલ કરતાં બંધ રાખવા બુદ્ધિપુરવક મહાબંધા કરવી.	૨૦૨...૨૦૯

સરદીફીકટ—

ખોટું સરદીફીકટ આપવું અથવા તેપર સહી કરવી.

૧૯૭...૧૨૬

ખોટું છે એવું જાણીને કોઈ જરૂરની પામતમાં ખરા દાખલ વાપરવું.

૧૯૮...૧૨૭

સ્ટોપ—

સરકારી સ્ટોપ જોટો બનાવવો.	૨૫૫ ... ૧૬૪
સરકારી સ્ટોપ જોટો બનાવવા સારું કાંઈ હથીયાર પાસે રાખવું.	૨૫૬ ... ૧૬૪
સરકારી સ્ટોપ જોટો બનાવવા સારું હથીયાર બનાવવું અથવા વેચવું.	૨૫૭ ... ૧૬૪
સરકારી સ્ટોપ જોટો બનાવેલા વેચવા.	૨૫૮ ... ૧૬૫
સરકારી સ્ટોપ જોટો બનાવેલા પાસે રાખવો.	૨૫૯ ... ૧૬૫
સરકારી સ્ટોપ જોટો બનાવેલા છે એમ જાણ્યા છતાં ખરા હાખલ વાપરવો.	૨૬૦ ... ૧૬૫
સરકારને નુકશાન કરવાના ઇરાદાથી કોઈ પદારથ ઉપર સ્ટોપ હોય, તે ઉપરથી કાંઈ લખાણ એવી નાંખવું વીગેરે.	૨૬૧ ... ૧૬૬
સરકારી સ્ટોપ વાપરેલા છે એમ જાણ્યા છતાં પાછો વાપરવું.	૨૬૨ ... ૧૬૬
સ્ટોપ વાપરેલા છે એવી રીતની કાંઈ નીશાની એવી નાંખવી.	૨૬૩ ... ૧૬૭

સાપરાધ બળ—

એટલે શું.	૩૫૦ ... ૨૧૬
ભારે ક્રોધ ઉત્પન્ન કરના છતાં કોઈની ઉપર સાપરાધ બળ વાપરવું.	૩૫૧ ... ૨૧૬
સરકારી નોકરને ડરાવાને તેનો અમલ કરતાં બંધ કરવા સાપરાધ બળ વાપરવું.	૩૫૨ ... ૨૧૬
કોઈ સ્ત્રીની લાજ ભેવાના ઇરાદાથી તેના ઉપર સાપરાધ બળ વાપરવું.	૩૫૩ ... ૨૨૦
કોઈ ચખ્ખને ગેરબાજબી કેદ કરવાની ફાતેમમાં સાપરાધ બળ વીગેરે.	૩૫૪ ... ૨૨૧

શિક્ષા—

કેટલા પ્રકારની છે.	૫૩ ... ૧૭
આતંત્ર શિક્ષાને બદલે બીજી શિક્ષા.	૫૪ ... ૧૮
જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાને બદલે બીજી શિક્ષા.	૫૫ ... ૧૮
પુરોષોપન તથા અગ્નિચક્ર બોડાને સમુદ્રપારની શિક્ષાને બદલે સાસ નિક દાસત્વની શિક્ષા કરવી.	૫૬ ... ૧૮
શિક્ષાની મુદતના ભાગ.	૫૭ ... ૧૯
જે ગુન્હેમારને સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે, તે ગુન્હેમારને સમુદ્રપાર કરતાં સુધી શું કરવું.	૫૮ ... ૧૯
કેટલે ઠેકાણે સમુદ્રપારનો હુકમ ક્યારે થઈ શકે.	૫૯ ... ૧૯

સોમન—

એટલે શું.	૫૧ ... ૧૭
-----------	-----------

ત્યાં

હરણ—

મનુષ્ય હરણ એટલે શું.	૬૫૬ ... ૨૨૨
ખીટીય ઇંડીયામાંથી મનુષ્ય હરણ.	૬૫૭ ... ૨૨૨
કાપડેસર વાહીના હવાલામાંથી મનુષ્ય હરણ.	૬૫૮ ... ૨૨૩

કલમ, ૫૪.

મનુષ્ય હરાજીની શિક્ષા.

૩૧૩...૨૨૪

ખુન કરવા માટે મનુષ્ય હરાજી.

૩૧૪...૨૨૪

કોઈ રાખસને છાતી રીતે ગેરબ્યાજબી રૂદ્ધ કરવાના ઈરાદાથી તેનું હરાજી કરવું.

૩૧૫...૨૨૫

કોઈ સ્ત્રીનું જીવનમયી લગ્ન કરાવા સારું હરાજી કરવું.

૩૧૬...૨૨૫

કોઈ રાખસને મહાત્મ્યા થાય, બીજે કારણ હરાજી કરવું બીજે.

૩૧૭...૨૨૬

હરાજી થયેલા રાખસને ગેરબ્યાજબી રીતે સંતાડવો.

૩૧૮...૨૨૭

દશ વરસથી ઓછી ઉંમરનાં બચ્ચાનાં શરીરપરથી જંગમ મિલકત ચોરવાના ઈરાદાથી હરાજી કરવું.

૩૧૯...૨૨૭

હુમસો—

ઐઠસે શું.

૩૫૧...૨૨૮

કોઈ અખત્યાર અમલમાં અજાણવા માટે ગવરનર જનરલ હુપર હુમસો કરવો.

૧૨૪... ૭૪

હંગામો—

ઐઠસે શું.

૧૪૬... ૮૫

તેને માટે શિક્ષા.

૧૪૭... ૮૬

જીવ લે એવું હથીયાર પાસે રાખીને હંગામો કરવો.

૧૪૮... ૮૬

હંગામો ખાંધ પાડવાનું કોઈ સરકારી નોકર કામ કરતો હોય તેની જાણ હુમસો કરવો.

૧૪૯... ૮૮

હંગામો કરવાના ઈરાદાથી કોઈના મનમાં ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવો.

૧૫૦... ૮૯

જે રાખસના ફાયદા સારું હંગામો કરવામાં આવે તેની જવાબદારી.

૧૫૧... ૯૦

જે માલિક અથવા કબજેદારના ફાયદા સારું હંગામો કરવામાં આવે તેની જવાબદારી.

૧૫૨... ૯૧

હંગામોમાં સામીલ થવા સારું પધ્ધતિ લેવા કરીને રહેવું.

૧૫૩... ૯૩

ટીકા તથા ફેસલા સાથે. હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો.

ACT No. XLV. of 1860.—Gujarati.

—૦૦૦૬૩૦૦—

સન ૧૮૬૦ નો આક્ટ નંબર ૪૫ માં.

હિંદુસ્તાનની કાયદા કરનારી સંમત.

તારીખ ૬ ઠી અક્ટોબરે સન ૧૮૬૦

નિચે લખેલો આક્ટ હિંદુસ્તાનની કાયદા કરનારી સભાએ પસાર કર્યો, તે રાઈટ હાનરેબલ ધિ ગવર્નર જનરલે સન ૧૮૬૦ ના અક્ટોબરે મહીનાની ૬ ઠી તારીખે મંજૂર કર્યો, અને સરવ લોકોને જાણ થવા સારૂ તે અતરે પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

સને ૧૮૭૦ના આક્ટ ૨૭ તથા સને ૧૮૮૨ ના ૮ ના સુધારા વધારા સાથે.

—૦૦૦૬૩૦૦—

ખાખ ૧ લો.

કારણ.

બ્રિટિશ હંડીયાને માટે એક સામાન્ય ફોજદારી કાયદો કરવો યોગ્ય છે, માટે નિચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:—

અપદાનું નામ
તથા એ કયાં કયાં
અમલમાં આવ
શે.

૧. આ આક્ટનું નામ “હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો,” અને પ્રિન્સ આફ વેલ્સ આયલંડ, સિંગાપોર, તથા ખલાસા સિવાયનો હિંદુસ્તાનનો રાજ્ય કારભાર વધારે સારી રીતે ચલાવવા ખાખતનો આક્ટ” એ નામના વિક્ટોરીયાનાં રાજ્યનાં ૨૧ મા તથા ૨૨ મા વર્ષમાં કરેલા કાયદાના ખાખ ૧૦૬ ઠા ઉપરથી રાણી સાહેબના હાથ ને મુલક આ-વ્યો છે અથવા આવે તે સધળા મુલકમાં સન ૧૮૬૧ ના ૩ મહિનાની તારીખ ૧ લીને દીને તથા ત્યારથી એ અમલમાં આવશે.

ટીકા.—સને ૧૮૬૭ ના ૫ મા આક્ટથી હવે પ્રિન્સ આફ વેલ્સ આયલંડના સેટ લમ્બર્ટને પણ આ આક્ટ લાગુ પડે છે.

સદરહુ મુલક ૨. સન ૧૮૬૧ ના ૩ મહિનાની તારીખ ૧ લીને દીને અથવા આ માં થયેલા ગુ. ૨ પછી સદરહુ મુલક મધ્યે આ કાયદાના ઠરાવો વિરૂધ્ધનાં ને કામ એ

નહાઓનીશિક્ષા. થવા કસુરનો જે સખસ ગુનેગાર થશે, તે સખસને તે કામ અથવા કસુર બાબત આ કાયદા મુજબ શિક્ષા કરવામાં આવશે; ખીજી રીતે કરવામાં આવશે નહીં.

ટીકા--સને ૧૮૬૧ ના ૬ કા આકટથી તા. ૧ લી એ ૧૮૬૧ ફેરબીને તા. ૧ લી જાનેવારી ૧૮૬૨ કાયમ રાખી છે, અને જે જે ઠેકાણે આ આકટમાં તા. ૧ લી એ ૧૮૬૧ આવે તે તે ઠેકાણે તા. ૧ લી જાનેવારી ૧૮૬૨ સમજવું, તા. ૧ લી જાનેવારી ૧૮૬૨ ના પહેલાં થએલા ગુન્હાઓને હજી જુના રેગ્યુલેશન લાગુ પડે છે. (૧ અલાહાબાદ પા. ૫૬૬ જીઓ.)

જે ગુન્હા સ ૪ સદરહુ મુલકની હદની બાહાર કરેલા કાંઈ ગુનાહને માટે જે ફરહુ મુલકના આ સખસની તજવીજ હિંદુસ્તાનના ગવર્નર જનરલ ઇનકાઉન્સિલે કરેલા હાર થવા હોય; કાંઈ કાયદાથી, થઈ શકતી હોય તે સખસની ઉપર સદરહુ મુલકની આ પછી જેની તજ હાર કરેલાં કામને માટે, તે કામ જાણે સદરહુ મુલકની માંહેજ કરવું હો બીજા કાયદા પ્ર ૫ એ પ્રમાણે આ કાયદાના ઠરાવો મુજબ અમલ કરવામાં આવશે. માણે તે મુલકની માંહે થઈ શકે તે ગુનાહોની શિક્ષા.

હોસ્તી રાખના ૪. આજ સુધી કાંઈ તહનામુ અથવા બંદોબસ્ત ઈસ્ટ ઇન્ડિયા રાં પરરાજ્યમાં રા કંપનીની સાથે થયો હોય, અથવા રાણીને નામ હિંદુસ્તાનની કાંઈ પછી જીના કાંઈ નો સરકારે કર્યો હોય, અથવા હવે પછી કરે, તે તહનામાં અથવા બંદોબસ્ત કરે કરેલા ગુના સ્ત ઉપરથી રાણીની સાથે હોસ્તી રાખનારા કાંઈ રાજ્ય અથવા રાજ્યના હોની શિક્ષા. મુલકનો માંહે, સન ૧૮૬૧ ના એ મહિનાની તારીખ ૧લીને દીને અથવા ત્યાર પછી રાણીની નોકરીમાં છતાં રાણીનો જે નોકર આ કાયદાના ઠરાવો વિરુદ્ધનાં જે કામ અથવા કસુરનો ગુનેગાર થશે, તે નોકરને તે કામ અથવા કસુરને માટે આ કાયદા મુજબ શિક્ષા કરવામાં આવશે.

ટીકા.--૧ લી કલમમાં બતાવેલા મુલકની અંદર જે જે ગુન્હા થાય તે વિશે કલમ ૨ માં સ્પષ્ટ બતાવ્યું છે, પણ તે મુલકની બાહાર જે ગુન્હા થાય તે વિશે કાંઈ ખુલાસા કર્યો નથી. કલમ ૩ માં બતાવ્યું છે કે કલકત્તાની કાઉન્સિલના કાંઈ આકટથી બ્રિટીશ ઇન્ડિયાની બાહાર કરેલા કાંઈ ગુન્હાને વાસ્તે જે માણસની તપાસ બ્રિટીશ ઇન્ડિયામાં થઈ શકે તે તેવા માણસને આ કાયદો લાગુ પાડવો. વળી મહારાણીના નોકરો જેઓ મહારાણીની સાથે હોસ્તી રાખતા રાજ્યોના મુલકમાં ગુન્હા કરે તે વિશે કલમ ૪ માં તેવીજ રીતે બતાવેલું છે. પણ જે રાખસો રાણીના નોકરો નથી અને જેઓની તપાસ બ્રિટીશ ઇન્ડિયામાં થઈ શકે તેવી બાબતમાં કેમ કરવું તે એ બેમાંથી એકે કલમમાં બતાવેલું નથી. બ્રિટીશ ઇન્ડિયાની હદની બાહાર જે ગુન્હાઓ બન્યા હોય તેની નીચે પ્રમાણે બંધ સ્થા કરવી.

જે માણસોએ બ્રિટીશ ઇન્ડિયાની હદની બાહાર ગુન્હા કર્યા હોય તેમની તપાસ બ્રિટીશ ઇન્ડિયામાં થાય અથવા તેની તપાસ થવા જે મુલકમાં ગુન્હો બન્યો હોય તે મુલકમાં જાહેરી શકાય. જે હેશમાં ગુન્હો બન્યો હોય ત્યાં તપાસ થવા માંડવાના જે જે કેસ

હોય તેનો ફેસલો ૧૮૭૬ ના ૨૧ મા આક્ટ, ફોરેન જુરીસડિક્શન અને એક્ઝાડીશન આ-
કટથી થાય. તેના એ પ્રકાર છે: ૧ હું એ કે—

જ્યારે કોઈ પણ રાજ્યને જે મહારાજાની વિલાયતી રદ્દયત ના હોય તે રાજ્યને કોઈ
રાજ્યના કાયદાની વિરુદ્ધ તે રાજ્યમાં ગુન્હો કરે અને પછી ખીટોશ ઇંડિયામાં નાશી જન્ય
અથવા ખીટોશ ઇંડિયામાં માલમ પડે તો આવા રાજ્યનો જે પોલીટીકલ એજન્ટ હોય
તે તેને પકડી આવા રાજ્યમાં મોકલવાને વારંટ કાઢે, અને તે પણ એવો ગુન્હો કરેલો
હોવો જોઈએ કે પોલીટીકલ એજન્ટની ધ્યાનમાં એમ આવે કે આવા ગુન્હાની તપાસ
આ રાજ્યમાં થઈ શકે તેમ છે, એવું હોય તો મજકુર વારંટ અમુક રાજ્યસ ઉપર બ-
જનવા સાર કાઢે. મજકુર ગુન્હો નીચેની કલમોમાં બતાવેલો હોવો જોઈએ:

૨૦૧, ૨૦૮, ૨૨૪, ૨૩૦ થી ૨૬૩, ૨૬૩ થી ૩૦૪, ૩૦૭, ૩૧૦, ૩૧૧, ૩૧૨ થી ૩૧૭,
૩૨૩ થી ૩૩૩, ૩૪૭, ૩૪૮, ૩૬૦ થી ૩૭૩, ૩૭૫ થી ૩૭૭, ૪૦૮ થી ૪૧૪, ૪૩૫ થી
૪૪૦, ૪૪૩ થી ૪૪૬, ૪૬૪ થી ૪૬૮ અને ૪૭૧ થી ૪૭૭ સુધી.

આવું વારંટ જે પ્રગણામાં તોહોમતવાળો હોય તે પ્રગણાના માજિસ્ટ્રેટ ઉપર માફલી
શકાય અને તે વારંટ બજનવાની રૂઠો પ્રમાણે કાયુક્સર બજનવે; અને જો તોહોમતવાળાને
પકડ્યો હોય તો જે જગ્યાએ જે અમલદારને મોકલવાને વારંટમાં ફરમાવ્યું હોય તે પ્ર-
માણે માફલી.

આવો પોલીટીકલ એજન્ટ પછી તે કેસ પોતે ચુકવે અથવા જો તેને ગવરનર જ-
નરલ ઇન કાઉન્સિલ, અથવા મદ્રાસ અને મુંબાઈના ગવરનર તરફથી ખાસ રીતે હુકમ
મળેલો હોય તો તે રાજ્યસ ગમ્મ તો મહારાજાની દેશી હિંદુસ્થાની રદ્દયત હોય તો પણ જે
રાજ્યમાં ગુન્હો બન્યો હોય ત્યાં તેની તપાસ થવા માફલી.

ખીજી એકે મહારાજાની મુલકની અથવા કોઈપણ રાજ્ય અથવા રાજ્યનો જે અમલ
દારો ફોરોબાર કરતા હોય તેવા અમલદારોના અખ્યતારથી ગવરનર જનરલ ઇન કાઉન્સિ
લને અથવા કોઈ પણ સ્થાનિક સરકારને એવી જરૂર જણાવવામાં આવી હોય કે જે રાજ્યસ
આવા પરરાજ્યમાં ગુન્હો કર્યો હોય તેની તપાસ થવા માફલી, એમ હોયતો મ
વરનર જનરલ ઇન કાઉન્સિલ અથવા આવી સ્થાનિક સરકાર સત્તાકળા માજિસ્ટ્રેટ ઉપર તે
ગુન્હાની તપાસ કરવા વારંટ કાઢશે. જે માજિસ્ટ્રેટને આવો હુકમ મળ્યો હશે તે જો સમન
કાઢી શકાય તેવો ગુન્હો હશે તો સમન કાઢશે અને વારંટ કાઢવાં જેવો હશે તો તેને પ-
કડવાને વારંટ કાઢશે, અને તોહોમતની પુરતી તપાસ કરી જે સરકાર તરફથી તપાસ કર-
વાનો તેને હુકમ મળ્યો હશે તે સરકારને તેમો રીપોર્ટ માફલી. આવો રીપોર્ટ મળવાથી
તે સરકારનો જો એમ અભિપ્રાય થાય કે જે અમલદારે આવી જરૂર જણાવી હતી તેને
તોહોમતવાળાને હવાલે કરવો જોઈએ તો તે સરકાર તે તોહોમતવાળાને કેદ કરી ત્યાં આ-
લખાવવાનો બંદોબસ્ત કરશે.

જે ગુન્હાએ હિંદુસ્તાનની બહાર થયાં હોય તેની તપાસ હિંદુસ્તાનમાં થવા બાબત
એવું બાદ રાખવું જોઈએ કે હિંદુસ્તાનની કારંટો મુખ્યત્વે કરીને સ્થાનિક હકુમતની કાર-
ંટો છે, અને તેથી કરીને અમુક ઠરાવ શિવાય હિંદુસ્તાનની બહાર થયેલા ગુન્હાઓની
તપાસ કરવાને તે કારંટોને અધીકાર નથી, જે કેકાણે આવા ગુન્હા થયા હોય અને જે

માર હિંદુસ્તાનમાં હોય તો માર બાપતો ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ; ૧ હું એ કે તેની તપાસ થઈ શકે તેમ છે કે નહીં; ૨ જુ, જો તપાસ થાય તેમ હોય તો કેઈ કારટથી તપાસ થઈ શકે; ૩ જુ, તેણે કયો ગુન્હો કર્યો છે તેની ખાત્રી કરવાને વાસ્તે કીચો કાયદો લાગુ પાડવો જોઈએ; અને ૪ હું એ કે તે ગુન્હાની શિક્ષા કેવી રીતે કરાવવી જોઈએ;

હરીયાની અંદર જે ગુન્હાઓ બન્યા હોય તેની બાબતમાં એકું સ્ત્રીય થયું છે કે દરેક રાજ્યની હકુમત, પોતાના કીનારાથી ત્રણ માઈલ સુધી હરીયામાં ગુન્હો થયો હોય તેવે ઠેકાણે લાગુ પડે છે. રાણી વિરજ કુઈનના કેસમાં આવા અભિપ્રાયની વધારે તકરાર થઈ હતી. તે કેસમાં એમ બન્યું હતું કે ઇંગ્લેન્ડ કીનારાથી ત્રણ માઈલની અંદર એક ઇંગ્લેન્ડ વહાણને એક પરરાજ્યના વહાણે નુકશાન કર્યું હતું અને તેથી કરીને એક ઉતારીનો જીવ ગયો હતો તે પરરાજ્યના વહાણના કમાન્ડર ઉપર મનુશ્ચનું ખુન કરવા બાબતનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હતું. પણ જે જડ્યો ૧૧ રૂપર તે કેસ ચુક્યો હતો તેમાંના વધારે જડ જોઈએ એવો ઠરાવ કર્યો કે સેન્ટરલ ક્રીમીનલ કાર્ટને કાંઈ સત્તા નથી. આ કેસલામાં ધણા સંદેહ રહેવાથી તેનો ફરીજામ એ થયો કે ૧૮૭૮ નો ટ્રીટોરીએલ વોટર્સ જુરીસ્ડીક્શન આક્ટ કરવો પડ્યો.

તે આક્ટની ખીજી કલમમાં એવું બતાવ્યું છે કે કોઈ પણ રાજ્યને, ગમે તો તે મહારાણીની રહ્યત હોય અગર નહીં, પણ મહારાણીના રાજ્યના કીનારાથી ત્રણ માઈલ સુધી હરીયામાં ગુન્હો કર્યો હોય તો તે રાજ્યને એડમીરલ (હરીઆઈ ગુન્હા તપાસનાર) હકુમત લાગુ પડશે. જે રાજ્ય મહારાણીની રહ્યત નથી અને જેણે આ આક્ટ પ્રમાણે ગુન્હો કર્યો છે અને જે ગુન્હો એડમીરલની હકુમતનો હોય તેવા રાજ્યની તપાસ હિંદુસ્તાનમાં થવાને ગવરનર જનરલની અગર કોઈ પણ ઈલાકાના ગવરનરની પરવાનગી જોઈશે.

જે રાજ્યો બ્રિટીશ હકુમતમાં છે તેમને ઘણા કાયદા લાગુ પડે છે; પ્રથમ એકે ૧૮૭૯ ના ૨૧મા આક્ટની ૯ મી કલમમાં બતાવ્યું છે કે જ્યારે કોઈ પણ મહારાણીની વિલાયતો રહ્યત રાણીના સોબતી રાજનના રાજમાં ગુન્હો કરે અથવા કોઈ મહારાણીનો હિંદુસ્તાની રહ્યત બ્રિટીશ ઈંડીયાની બહાર ગુન્હો કરે. તો તેવા ગુન્હાની તપાસ બ્રિટીશ ઈંડીયામાં તે ગુન્હો બન્યો હોય તેની અફક જ્યાં તે માલમ પડે ત્યાં થઈ શકે. પણ કોઈ ફૂરીરાજમાં ગુન્હો બન્યો હોય તે રાજમાં પોલીટીકલ એજન્ટ રહેતો હોય તો પોલીટીકલ એજન્ટ એવું સરટીફિકેટ આપવું જોઈએ કે તે ગુન્હો એવો છે કે તેની તપાસ હિંદુસ્તાનમાં થઈ શકે. ૧૮૮૨ ના ૧૦મા આક્ટની (ક્રીમીન પ્રોસેજર કોડની) ૧. ૧૮૮ જુઓ.

ખીજી સ્લેવટ્રેડ આક્ટ (ગુલામીને પેચવાનો આક્ટ)માં બતાવ્યું છે કે કોઈ મહારાણીની રહ્યત અથવા કોઈ મહારાણીના સોબતી દેશીરાજનની રહ્યત તેવો ગુન્હો કરશે, તો તેની તપાસ પણ બ્રિટીશ ઈંડીયામાં થયેલા ગુન્હાની માફક થશે.

ત્રીજી એકે કોઈ કાર્ટને જે એડમીરલ્ટી હકુમત છે તે, એડમીરલ્ટી હકુમત ફક્ત પાણીની એટલે હરીઆની અંદર થયેલા ગુન્હાઓને લાગુ પડે છે, જમીન ઉપર થયેલા ગુન્હાને સાંભળી શકતા નથી. તે એડમીરલ્ટી હકુમત નીચેની ત્રણ બાબતોમાં લાગુ પડે છે;

૧. મહારાણીની સવળી રહ્યતને કે જે ભારે દરિઆ ઉપર અથવા કોઈ બંદરમાં

અથવા ખાડીમાં અથવા નદીમાં કે જ્યાં ભરતી આવતી હોય તેવે ઠેકાણે ગુન્હા કરે તેમને તે હકુમત લાગુ પડે છે;

૨ સઘળા પુરોને; ગમેતા તે રઈપત હોય અગર પરદેશી હોય અને તેઓ જે ઇંગરેજ વાહણ ઉપર અથવા ઇંગરેજના કબજામાં જે વહાણ હોય ત્યાં ગુન્હા કરે તેવા સઘળા પુરોને તે હકુમત લાગુ પડે છે; પણ કોઈ પરદેશીને તેની કબુલાત શીવાય અને ગેર કાયદેસર ઇંગરેજ વહાણમાં કેદ કર્યો હોય, અથવા કોઈ લડાઈમાં લડવા લેઈ જવાના કેદીને (પ્રી જનર ઓફ વોર) જેર જુલમથી વ્યાજબી રીતે કેદ કર્યો હોય, તો તેવો શખ્સ નાશી જવા ને જે કૃત કરે તેમને તે હકુમત લાગુ પડતી નથી.

૩. ચાંચીઆ લોકોને; ગમે ત્યાં ગુન્હો ખન્યો હોય તો પણ ઓમીરાદદી હકુમત લાગુ પડે છે કેમકે ચાંચીઆ લોકો સાધારણ દુસ્મનો છે અને ગમે ત્યારે માલમ પડે ત્યાં તેમને પકડી તેમની તપાસ થાય જોઈએ.

જે શખ્સો ઉતાર તરીકે અથવા ખારવા તરીકે કોઈ બાહ્ય ઉપર જાય અને પછોથી લુપ્ત થઈ તે વહાણ હંકારી જાય અથવા ગેરવ્યાજબી રીતે તેમાંનો માલ દારણાં અગર ખોળે સામાન ગ્રહણ કરી જાય અને તેથી કરીને વહાણના માલિકને ખાસ્તામાં નાખે તો તેવા લોકોને પણ ચાંચીઆ જેવાં જ ગણવા જોઈએ.

કુટલાએક કા ૫. એથા બિલિયમનાં રાજ્યનાં ઉત્તર તથા એથા વરપમાં કરેલા યદાઓ પર આ કાયદાના દપ મા ખાખના, અથવા ત્યાર પછી કોઈ પણ પ્રકાર ઈશ્ટિ આકટથી કંઈ યા કંપની અથવા સદરહુ મુલુક, અથવા તે માહેલા રહેવાસિઓ સંબંધી અસર થતી ન કરેલા પારલેમેન્ટના કોઈ પણ આકટના, અથવા રાણી સાહેબની અથવા ઈશ્ટિયા કંપનીનો નોકરી માહેલા આફિસરો તથા સોલજરો બંધ કરે તથા નાહાસી જાય તેઓને શિક્ષા કરવા સાર કરેલા કોઈ પણ આકટના, અથવા હિંદુસ્તાનની દરિયાઈ ફોજનો ખદોખસ્ત કરવાના કોઈ પણ આકટના, અથવા કોઈ પણ વિશેષ અથવા સ્થાનિક કાયદાના, કોઈ પણ હરાવને આ આકટ માહેની કોઈ ખીનાથી રદ કરવાનો, અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાનો, અથવા તેને ચોકું કરવાનો, અથવા તે પોતે કોઈ રીતે અસર કરવાનો ધરાવે નથી.

ટીકા.—જે કે કોઈપણ ખાસ અથવા સ્થાનિક કાયદાથી કોઈ ગુન્હાને વાસ્તે શીક્ષા કરવાનું સ્પષ્ટ રીતે ફરમાવ્યું હોય તો પણ જો તે ગુન્હો ખીનકકાડની કોઈ પણ વાખ્યામાં આવો જતો હોય તો ખીનકકાડ પ્રમાણે પણ શજન થઈ શકે. પણ અલખ્યત કોઈ શખ્સને ખીનકકાડ પ્રમાણે તેમજ કોઈ ખાસ કાયદા પ્રમાણે ખાસ પ્રમાણે એકી વખતે સજન થઈ શકે નહી, રાણી વિરદ હસન અહલી. પ. નો. વે. પી. ૪૯. આવા ખાસ અને સ્થાનિક કાયદાની રૂએ કોઈ માજિસ્ટ્રેટ શીક્ષા કરી હોય તો તેના ઉપર સેસન કોર્ટ અપીલ શાંભળી શકે.

—૦૦૦૦૦૦—

ખાખ ૨ જો.

સાધારણ સમજણ.

આ કાયદામાં ૬. આ કાયદામાં સઘળે ઠેકાણે ગુનાહનાં પ્રત્યેકે લક્ષણને, તથા

હેના લક્ષણોને શિક્ષા સંબંધી પ્રત્યેક ઠરાવને, તથા એવાં પ્રત્યેક લક્ષણ અથવા શિક્ષા અપવાદો બાજુ સંબંધી ઠરાવના પ્રત્યેક દર્શાવને “સાધારણ અપવાદો” એ નામના ખાખ પડે છે, એમ સ મધ્યે બંધેલા અપવાદો બાજુ પડે છે એમ સમજવું, અગર તે તે અપવાદો તે લક્ષણમાં અથવા શિક્ષા સંબંધી ઠરાવમાં અથવા દર્શાવમાં ફરી થી લખ્યા નથી તોપણ.

દર્શાવે.

(અ) આ કાયદા મધ્યે જે જે ઠલમાંમાં ગુનાહોનાં લક્ષણો લખ્યાં છે તેઓમાં એ મ લખ્યું નથી કે, એ ગુનાહ સાત વરપથી ઓછી ઉમરના બાળકથી થઈ શકે નહીં પણ જે સાધારણ અપવાદમાં એમ લખેલું છે કે સાત વરપથી ઓછી ઉમર નાં બાળક કરેલું કાંઈ પણ કામ ગુનોહ ગણાસે નહીં તે અપવાદ તે લક્ષણોને લાગુ પડે છે એમ સમજવું.

(બ) આ એ ખુન કર્યું છે, તેને આ પોલીસ અમલદારે વગર વારંટે પકડ્યો તો એ ઠેકાણે આ ગેરવાજબી કેદના ગુનાનો તકસીરવાર નથી, કેમકે કાયદા પ્રમાણે જ ને પકડવાની તેની ફરજ છે; માટે જે અપવાદમાં એમ લખેલું છે કે “જે કામ કરવાની કાયદા પ્રમાણે જે સખસની ફરજ છે તે કામ તે રાખસે કર્યું, તો તે ગુનોહ નથી” તે સાધારણ અપવાદમાં આ ખીના દાખલ થાય છે.

આ કાયદામાં ૭. આ કાયદાના કોઈ પણ ભાગમાં જે શખ્સનો અરથ સમજે તે શખ્સનો આ જોખો છે તે શખ્સ આ કાયદાના પ્રત્યેક ભાગમાં તેજ અરથ પ્રમાણે રથ એક વાર સ વાપર્યો છે. મળ્યો તે શખ્સ સખજે ઠેકાણે તે જ અરથમાં વાપર્યો છે.

લિંગ.

૮. પુરૂષ સરવનામ “તે” તથા ‘તે’ ને વિભક્તિ લાગીને સિદ્ધ થયેલા શખ્સો પુરૂષ તથા સ્ત્રી એ બંનેને લાગુ પડે છે.

વયન.

૯. એક વયનમાં લખેલા શખ્સોને અનેક વયનમાં પણ સમજવા; અને અનેક વયનમાં લખેલા શખ્સોને એક વયનમાં પણ સમજવા; પણ જે ઠેકાણે તે શખ્સ લખ્યા હોય તે ઠેકાણે તેમ ન સમજવા, એવું જણાય, તો ત્યાં તેમ ન સમજવા.

“પુરૂષ”

“સ્ત્રી”

“સખસ”

૧૦. “પુરૂષ” એ શખ્સ વડે કોઈપણ વયનો માનવી પુરૂષ સમજવા અને “સ્ત્રી” એ શખ્સ વડે કોઈ પણ વયની માનવી “સ્ત્રી” સમજવી.

૧૧. “સખસ” એ શખ્સમાં કોઈપણ કંપની અથવા સભા અથવા માણસોની મંડળીનો સમાવેસ થાય છે; પછી તે કંપની, સભા, અથવા મંડળીને કારપોરેસનના હક મળ્યા હોય કે નહીં, તોપણ.

“લોક”

૧૨. “લોક” એ શખ્સમાં લોકના કોઈ પણ વરમનો અથવા કોઈ પણ જમાતનો સમાવેશ થાય છે,

“રાણી”

૧૩. “રાણી” એ રાજ્ય વડે પ્રેરિયન તથા આપલડનાં એકાં મળેલાં રાજ્યનો જે વખતે જે સત્તાધીશ હોય તે સમજવો.

“રાણીનો નો
કર.”

૧૪. “રાણીનો નોકર” એ રાજ્ય વડે “હિંદુસ્તાનનો રાજ્ય કારભાર વધારે સારી રીતે ચલાવવા ખાખતનો આકટ” એ નામનો વિકટોરીયાનાં રાજ્યનાં ૨૧ માં તથા ૨૨ માં વરસમાં કરેલા સરહદ કાયદાના ખાખ ૧૦૬ હા એ અથવા તેડેના આધાર ઉપરથી, અથવા હિંદુસ્તાનની સરકારે કે કોઈ પણ સરકારે અથવા તેની સત્તાથી હિંદુસ્તાન મધ્યે કાયમ રાખેલા, કરાવેલા અથવા મુકરર કરેલા સમજા અમલદારો અથવા નોકરો સમજવા.

“બ્રિટીશ ઇં
ડિયા”.

૧૫. “બ્રિટીશ ઇંડિયા” એ રાજ્ય વડે પ્રિન્સ આવ વેલ્સ આપ લંડ, સિંગાપોર, તથા મલાકા શીખાયનો “હિંદુસ્તાનનો રાજ્ય કારભાર વધારે સારી રીતે ચલાવવા ખાખતનો આકટ” એ નામના વિકટોરીયાના રાજ્યનાં ૨૧ માં તથા ૨૨ માં વરસમાં કરેલા સરહદ કાયદાના ખાખ ૧૦૬ હા ઉપરથી રાણી સાહેબને હાથ જે મુલક આપ્યો છે અથવા આવે તે મુલક સમજવો.

“હિંદુસ્તાનની
સરકાર”

૧૬. “હિંદુસ્તાનની સરકાર” એ રાજ્ય વડે હિંદુસ્તાનના ગવર્નર જનરલ ઇનકંડિન્સીલ, અથવા હિંદુસ્તાનના ગવર્નર જનરલ પોતાની કંડિન્સીલથી ગેરફાળર હોય તે જરમીયાનમાં પ્રેસિડેન્ટ ઇન કંડિન્સીલ અથવા એકલા હિંદુસ્તાનના ગવર્નર જનરલ સમજવા; તે તેઓ અથવા તે જે જે અખત્યાર પ્રમાણે કાયદા મુજબ અમલ કરી શકે તે તે અખત્યારને સંબંધે સમજવા.

“સરકાર”

૧૭. “સરકાર” એ રાજ્ય વડે જે રાખસ અથવા રાખસોનો બ્રિટિશ ઇંડિયાના કોઈ પણ ભાગમાં હકુમત કરવાનો કાયદા પ્રમાણે અખત્યાર છે તે રાખસ અથવા સખસો સમજવા.

“પ્રેસિડેન્સ”

૧૮. “પ્રેસિડેન્સ” એ રાજ્ય વડે એક પ્રેસિડેન્સની સરકારનો નામનો મુલક સમજવો.

“જડજ”

૧૯. “જડજ” એ રાજ્ય વડે જે રાખસને તેના ઝાહાને લીધે જડજનું નામ આપ્યું હોય તે સખસજ નહી, પણ જે જે રાખસને કાયદાથી કોઈ પણ હીવાની અથવા ફોજદારી મુકદમામાં આખરી ફેસલો, અથવા જે પર અપીલ ન થાય તો આખરી ગણાય એવો ફેસલો અથવા ખીલ કોઈ અધીકારીએ ખાહાલ રાખેથી આખરી થાય એવો ફેસલો આપવાનો અખત્યાર હોય, અથવા એવો ફેસલો આપવાને કાયદાથી અખત્યાર પામેલા અનેક રાખસોમાંનો જે એક હોય તે જરમીએ સખસ પણ સમજવો.

દર્શાત.

(અ) સન ૧૮૫૬ના ૧૦ માં આકટ મુજબ કલેક્ટર કોઈ મુકદમામાં અધીકાર ચલાવ

તેા હોય, તે જડજ છે.

(૫) જે તેહોમત પાપત હંડનો અથવા કેહનો હુકમ કરવાનો જે માજીસ્ટ્રેટને અપ્પતાર હોય તે માજીસ્ટ્રેટ તે તેહોમત પાપત પોતાનો અધિકાર ચલાવતો હોય તે વખતે જડજ છે, પણ તેના ફેસજા પર અપીલ હોય કે નહી તેપણ.

(૬) મદ્રાસના કાયદાના પુસ્તક માંહેલા સન ૧૮૧૬ ના ૭ મા કાયદા મુજબ મુકદ્દમાઓની તજવીજ કરોને ફેસજા કરવાને જે પંચાયતને અપ્પતાર છે તે પંચાયત માંનો કાઈ પણ માણસ જડજ છે.

(૭) જે તેહોમત પાપત તજવીજને સારું ખેજ કારટમાં કાંઈ મુકદ્દમા ચોકલવાનોજ અપ્પતાર જે માજીસ્ટ્રેટને હોય તે માજીસ્ટ્રેટ તે તેહોમત પાપત પોતાનો અધિકાર ચલાવતો હોય તે વખતે જડજ નથી.

ટીકા.—જે જડજે અને સરકારી નોકરોને સરકારના હુકમશીવાય નોકરી ઉપરથી દુર કરી શકાય નહીં તેવા અમલદારે સરકારી કામ કરતાં કાંઈ ગુ.હો કર્યો હોયતો સરકારની મંજુરી શીવાય અથવા સરકારે જે અમલદારને મંજુરી આપવાનો અપ્પતાર આપ્યો હોય તેવા અમલદારની મંજુરી શીવાય તેમના ઉપર ફરીઆદી કાંઈ કારટ સાંભળી શકે નહી. ૧૮૮૨ ના ૧૦મા આક્ટની ૧૩૭ મીં કલમ.

“ઈનસાફની ૨૦. “ઈનસાફની કારટ” એ શબ્દો વડે જે જડજને કાયદાથી એકસો રહીને ઈનસાફનું કામ કરવાનો અપ્પતાર મળ્યો હોય, અથવા જે જડજને કાયદાથી એકઠા રહીને ઈનસાફનું કામ કરવાનો અપ્પતાર મળ્યો હોય, તે જડજ અથવા જડજે સમજવા; પણ જંપારે તે જડજ અથવા જડજે ઈનસાફનું કામ કરતા હોય ત્યારે.

દર્શાવ.

મદ્રાસના કાયદાના પુસ્તક માંહેલા સન ૧૮૧૬ ના ૭ મા કાયદા મુજબ કામ કરનારા પંચાયત, જેને મુકદ્દમાઓની તજવીજ કરોને ફેસજા કરવાનો અપ્પતાર છે તે, એક ઈનસાફની કારટ છે.

“સરકારી નોકર” ૨૧. “સરકારી નોકર” એ શબ્દ વડે નીચે લખેલાં પદોના માંહેલાં કાંઈ પણ પદમાં દાખલ થાય એવો શખ્સ સમજવો તેની વીગત.

પેટેલું—રાણીનો હરએક કવેનાન્ડેડ સરવન્ડ.

ખીનુ—રાણીની જમીન પરની અથવા હરીયાઈ ફોજમાંનો હરેક કમીશંડ આફીસર, તે હિંદુસ્તાનની સરકાર અથવા કાંઈ પણ સરકારના હુકમ તજે નોકરી કરતો હોય ત્યાં સુધી.

ત્રીનુ—હરએક જડજ.

ચોથુ—કાંઈ પણ ઈનસાફની કારટનો હરએક અમલદાર જેનું કામ પોતાના હોદ્દાને બીધે, કાયદાની અથવા હકીકતની કાંઈ પાપતની તજવીજ કરવાનું અથવા તે વિશે રીપોર્ટ કરવાનું અથવા કાંઈ લેખ કરવાનું, તેના ખરોપણા વિશે સહી કરવાનું, કે તે લેખ પોતાના હવાલામાં રાખવાનું, અથવા કાંઈ મિલકત પોતાના હવાલામાં લેવાનું, કે તેની બંવસ્થા કરવાનું, અથવા ઈનસાફી પાપતના કાંઈ હુકમો પળવવાનું, અથવા કાંઈ સોગંદ આપવાનું, કે સમજવવાનું, કે કારટમાં પંદોખસ્ત રાખવાનું હોય તે; તથા તે કામો માંહેના

કોઈ પણ કામ કરવાને કોઈ ઇનસાફી કાર્ટે ખુસન અપત્યાર આપેલો હરેક શખસ, પાંચમું—હરએક જુરીનો માણસ, આસેસર, અથવા કોઈ ઇનસાફી કાર્ટને કે સરકારી નોકરને મદદ કરનારી પંચાયતમાંનો માણસ.

છઠું—હરએક લવાદ અથવા ખીજે શખસ જેને કોઈ ઇનસાફી કાર્ટે કે કોઈ ખીજા મુખત્યાર સરકારી અધીકારીએ કોઈ મુકદ્દમા આપવા બાબત ફેસલો અથવા રીપોટ કરવા સાર સોંપી હોય તે.

સાતમું—હરેક શખસ જેને પોતાના હોદ્દાના જોરથી કોઈ શખસને કેદ કરવાનો અથવા કેદમાં રાખવાનો અપત્યાર હોય તે.

આઠમું—સરકારનો હરએક અમલદાર જેનું કામ, પોતાના હોદ્દાને લીધે ગુનાહ જપ્ત કાવવાનું, ગુન્હાઓની ખપ્પર આપવાનું, ગુન્હેગારોને તેઓનો ઇનસાફી થવા સાર કાર્ટમાં હાજર કરવાનું, અથવા લોકની જાનુરસ્તી, સલામત, કે અનુકુળતા સંભાળવાનું, હોય તે.

ટીકા.—સરકારી સોફીસીટરે ગવરનરજનરલ ઇનકાઉસીર્જના અપત્યાર પ્રમાણે, કલકત્તા ની પોલીસ કાર્ટમાં પ્રોસીક્યુટર તરીકે કામ કરવાને જે શખસને નીમ્યો હોય તેને સરકારી નોકર ગણવો. રાજી વીરધ ખટો સ્ટ્રેટો (૩ ઇ. લો. રી. ક. ૪૬૩; કોરોનર પણ સરકારી નોકર છે; ૧૮૭૧ નો આક્ટ ૪ કે. ૫.

નવમું—હરએક અમલદાર જેનું કામ, પોતાના હોદ્દાને લીધે સરકારની વતી કોઈ મિલકત લેવાનું, કબુલ કરવાનું, રાખવાનું, કે ખરચ કરવાનું, અથવા સરકારની વતી કોઈ તપાસ અથવા માગણી, જમાખંદી, કે કરાર કરવાનું, અથવા મહેસુલ બાબતના કોઈ જુ કમ બજાવવાનું, અથવા સરકારના પઈસા સંબંધી લાભની કોઈ બાબતની તજવીજ કરવાનું, કે તે વિશે રીપોટ કરવાનું, અથવા સરકારના પઈસા સંબંધી લાભ બાબતનો કોઈ લેખ કરવાનું, તેના ખરાપણા વિશે સહી કરવાનું, કે તે લેખ પોતાના હવાલામાં રાખવાનું, અથવા સરકારના પઈસા સંબંધી લાભની સંભાળને માટે ફરજી કોઈ કાપડા તોડાતા અટકાવવાનું હોય તે; તથા હરેક અમલદાર જે સરકારની ચાકરી કે પગારમાં હોય અથવા જેને કોઈ સરકારી કામ કરવા સાર ‘ફી’ કે કમીશન, મળતું હોય તે.

ટીકા.—જેમકે, કલેક્ટરની કાર્ટનો કોઈ ફાલતુ સીપાઈ હોય અને તેને કોઈ ડેરવેલો પગાર મળતો ના હોય પણ સમન બજાવવા બાબતે ફી તરીકે કોઈ મળતું હોય તે તેવો શખસ પણ સરકારી નોકર. (રાજી વી. રામક્રીશ્ન ૭. બં. સો. રી. ૪૪૬,

અ કલમમાં “ઓફીસર” શબ્દ છે તેનો અરથ એવો કે સરકારનું કામ કરવાને નીમલો માણસ તે શખસને અધીકાર મળેલો હોયો જોઈએ અગર અધીકાર મળેલો માણસને મદદ કરતો જોઈએ. જે શખસ પોતાની તરફથી કોઈ મિલકત અથવા હુપજ લેતો હોય, (જેવો કે કોઈ ગામનો ભાડુઆત) અને તે જો કે તેનો હીસાબ રાખતો હોય અને પોતાનો ભાગ રાખી બાકીનો સરકારને હવાલે કરતો હોય તે છતાં પણ તે સરકારનો ઓફીસર કેહેવાય નહીં. રાજી વી. રામજીરાવ. ૧૨. મુ. હા. કે. ૪ તેમજ કોઈ પણ બેંક ટ્રીબ્યુરીનું કામ કરતો હોય તેમાંનો કોઈ કારકુન સરકારી નોકર કેહેવાય નહીં કેમકે જે નાણાં તે લે છે તે બેંકની તરફથી લે છે.

દસમું—કરમ્મેક અમલદાર, જેનું કામ, પોતાના ઓહદાને લીધે કાંઈ ગામ, શેઠેર, કે જીલ્લાનાં કાંઈ સામાન્ય લઘુકીક કારણ માટે કાંઈ મિલકત લેવાનું, કબુલ કરવાનું, રાખવાનું કે ખરચ કરવાનું, અથવા કાંઈ તપાસ કે માપણી કે રકમખંદી કરવાનું, અથવા કાંઈ વેરો કે કર વસુલ કરવાનું અથવા કાંઈ ગામ, શેઠેર, કે, જીલ્લાના ભોટાના હક મુકરર કરવા સારું કાંઈ લેખ કરવાનું, તેનાં ખરાપણા વિશે સહી કરવાનું, અથવા તે લેખ પોતાના હવાલામાં રાખવાનું હોય તે,

દર્શાવે.

મ્યુનિસિપલ કમિશનર સરકારી નોકર છે.

ખુલાસો ૧ લો--ઉપર લખેલાં ખ્યાનો માંહેના કાંઈ પણ ખ્યાનમાં દા. શખસો સરકારી નોકર છે એમ સમજવું, પછી તેઓને સરકારે મુકરર કરવા હોય કે નહીં, તોપણ

ખુલાસો ૨ જો--જે જે ટેકાણે “સરકારી નોકર” એ સમ્બંધ આવે, તે તે ટેકાણે તે સમ્બંધ જે માણસ સરકારી નોકર માફક ઓહદો ચલાવતો, હોય તેને વિશે સમજવા; પછી તે માણસના તે ઓહદો ચલાવવા ખાખતના અખત્યારમાં કાયદા સંબંધી ગતિ તે ખાખી હોય, તોપણ.

ટીકા.—તેમજ કાંઈપણ ઈજનેર. મ્યુનિસિપાલીટીનાં નાણાં લઈને ખીજીને આપતો હોય અને તેને આવાં નાણાં ખરચ કરવાની કાંઈપણ સત્તા હોય નહીં તે છતાં પણ તે સરકારી નોકર ગણાય. રાણી વી. નઉતમરામ. ૧. મુ. હા. કે. સીસી. ૧૪.

“જંગમ મિલકત” ૨૨. “જંગમ મિલકત” એ સમ્બંધ વડે જમીન તથા જમીનને ચોટેલી વસ્તુ અથવા જમીનને ચોટેલી વસ્તુ જેટલું જાણ્યેલી વસ્તુ શિવાયની કાંઈ પણ પ્રકારની સાકાર મિલકત સમજવી.

“ગેરબ્યાજખી લાભ” ૨૩. “ગેરબ્યાજખી લાભ” એટલે કાયદા વિરુદ્ધ ઉપાચોથી મળેલી મિલકત જે મિલકતપર તે મળેવાનાર શખસનો કાયદા પ્રમાણે હક નથી.

“ગેરબ્યાજખી હાની” “ગેરબ્યાજખી હાની” એટલે કાયદા વિરુદ્ધ ઉપાચોથી મિલકતનું જુ, જે મિલકત પર તે જેની પાસે જાય છે તે શખસનો કાયદા પ્રમાણે હક છે.

“ગેરબ્યાજખી લાભ” માં મિલકતનું ગેરબ્યાજખી રીતે પોતાની પાસે રાખેલારે પણ, તેને ગેરબ્યાજખી લાભ થયો એમ સમજવું. કાંઈ સખસની પાસેથી ગેરબ્યાજખી રીતે કાંઈ મિલકત લેઈ લેવાય ત્યારે, અને તેમજ તેને કાંઈ મિલકત લેતાં ગેરબ્યાજખી રીતે પ્રતિપંથ થાય ત્યારે પણ, તેને ગેરબ્યાજખી હાની થઈ એમ સમજવું.

ગેરબ્યાજખી હાનીમાં કાંઈ મિલકત લેવામાં ગેરબ્યાજખી પ્રતિ

અંધ થાય તે ૫
જી સમજવો,

“અદ્વાનત
થી”

“દગલખાણ
થી”

“માનવાનું કા
રણ”

શ્રી, મહેતા,
અથવા નોકરના
કબજામાંની મિ
લકત,

૨૪. જે માણસ કાંઈ વસ્તુ એક સખસને ગેરવાજખી લાખ કર
વાના, અથવા ખીજ સખસને ગેરવાજખી હાની કરવાના ધરાદાથી કરે,
તે માણસે તે વસ્તુ અદ્વાનતથી કરી એમ સમજવું.

૨૫. જે કાંઈ સખસ કાંઈ વસ્તુ દગો કરવાના ધરાદાથી કરે, તે
તે વસ્તુ તેણે “દગલખાણથી” કરી એમ સમજવું, નહીં તે નહીં.

૨૬. જે કાંઈ સખસને કાંઈ વસ્તુ માનવાનું પાકુ કારણ હોય,
તો તેને તે વસ્તુ “માનવાનું કારણ” છે એમ સમજવું, નહીં તે નહીં.

૨૭. જ્યારે કાંઈ મિલકત, કાંઈ શખશની વતી, તે શખશની
શ્રી, મહેતા, અથવા નોકરના કબજામાં હોય, ત્યારે આ કાયદાના અર
થ પ્રમાણે તે તેજ શખશના કબજામાં છે એમ સમજવું.

ખુલાસો.—જે શખશને ઘોડી વાર અથવા કાંઈ વીશિષ પ્રસંગે મ
હેતા અથવા નોકરની માફક રાખ્યો હોય તેને આ કલમના અરથ પ્ર
માણે મહેતા અથવા નોકર સમજવો.

“જોડું ખના
વધું”

૨૮. જે શખશ એક વસ્તુ ખીજ વસ્તુના સરખી કરે, એવા ધ
રાદાથી કે તે સરખાવણાથી ફરેખ કરવો, અથવા એવું જાણીને કે તેથી
ફરેખ થશે એવો સંભવ છે તે શખશે તે વસ્તુ જોડી ખનાવી એમ સ
મજવું.

ખુલાસો.—કાંઈ વસ્તુ જોડી ખનાવવામાં નકલ ખરાખર થવી જે
હિંમત એમ જરૂર નથી.

“લેખ”

૨૯. “લેખ” એ શખ્ત વડે કાંઈ પણ ખાખત સમજવી, જે ખા
ખત કાંઈ પણ વસ્તુ ઉપર અક્ષર, અંક, કે ચિન્હ વડે, અથવા એ માં
હેના એકથી વધારે સાધનો વડે, સમજાવો અથવા ખ્યાન કરેલો હોય,
અને જે સાધનો તે ખાખતના પુરાવા દાખલ વાપરવાને ધરાદો કર્યો હો
ય અથવા વપરાય.

ખુલાસો ૧ ભા.—ગમ તે સાધન વડે અથવા ગમ તે વસ્તુ ઉપર તે અક્ષર, અંક
અથવા ચિન્હ કાઢાડ્યાં હોય, અને તે પુરાવો કાંઈ ધનસાફની કારટને માટે ધરાદો રા
ખીને કર્યો હોય કે નહીં, અથવા તે કાંઈ ધનસાફનો કારટમાં વપરાય કે નહીં તેથી
કાંઈ ફિકર નથી.

દર્શાવે.

એક લખતમાં કાંઈ કરારની સરતો લખી છે, અને તે લખત તે કરારના પુરાવાના
માફક વાપરો શકાય એવું છે, તો તે લેખ છે.

કાંઈ સરફની ઉપરનો એક લેખ છે.

નકાલાતનામુ અથવા મુખત્તારનામુ લેખ છે.

નકસા ને પૂરાવામાં વાપરવાનો ધરાદા કરેલો હોય, અથવા ને પૂરાવામાં વપરાય તે લેખ છે.

ને લખતમાં કાંઈ હુકમ લખ્યો હોય, અથવા કેમ કરવું એ બાબત કાંઈ સજાહ લખી હોય તે લેખ છે.

ખુલાસા ૨ ને.--અક્ષર, અંક અથવા પિન્ડો વડે વેપારીઓના અથવા બીજા રિવાજ મુજબ, ને સમજાવ્યું હોય, તે આ કલમના અરથ પ્રમાણે તે અક્ષર, અંક અથવા પિન્ડો વડે સમજાય છે એમ સમજવું; પણ તે સંબંધ સવિસ્તર લખ્યું ન હોય તોપણ.

દર્શાવ.

અ હુકમ કરે તેને નાણાં આપવા એવી તરહની એક હુંડીની પાછળ અ પોતાનું નામ લખે, તો એ પાછળ લખવાનો અરથ વેપારીઓના રિવાજ મુજબ એવો છે કે એ હુંડી ને ત્યાંસ હોય તેને નાણાં આપ્યાં હવે પાછળ ને લખ્યું છે તે લેખ છે, “આ ને ત્યાંસ હોય તેને નાણાં આપજો,” એ શબ્દો અથવા એજ મતલબના બીજા શબ્દો જોઈ તે સહીની ઉપર લખ્યા હોય એ, પ્રમાણે તેનો અરથ કરવો.

“કીમતી દસ્તાવેજ” ૩૦. “કીમતી દસ્તાવેજ” એ શબ્દો વડે ને લેખથી કાંઈ કાયદેસર હક ઉત્પન્ન થતો હોય, વધતો હોય, બીજાને અપાતો હોય, આંધો થતો હોય, તાબુદ થતો હોય, અથવા છોડી દેવાતો હોય; અથવા ને લેખથી કાંઈ સંપત્તિ કબુલ કરતો હોય કે માહારી કાયદેસર જુમ્મદારી છે અથવા ફત્વાઈ કાયદેસર હક મારો નથી, એવો લેખ, અથવા એવો મતલબનો લેખ સમજવો.

દર્શાવ.

અ એક એ હુંડીની પાછળ પોતાનું નામ લખ્યું, હવે એ લખવાની અસર એવી છે કે તે હુંડી પરનો હક ને માણસની પાસે તે હુંડી કાયદા પ્રમાણે આવે તેને પોતાં એ, માટે પાછળ ને લખ્યું તે “કીમતી દસ્તાવેજ” છે.

ટીકા.—કાંઈ હીસાબ લખીતવાર નકા કર્યો હોય અને તેમાં જો કે સહી કરી ના હોય અને તેમાં પછસા આપવા વિશે કાંઈ પણ બાબત હોય નહીં તોપણ તે આ કલમ પ્રમાણે, કીમતી દસ્તાવેજ છે. એકતરફી કપાલવાપનો કેસ જુઓ. ૨, મ. હા. કા. ૨૪૭.

“બીલ.” ૩૧. “બીલ” એ શબ્દ વડે કાંઈપણ વશીયતનામાનો લેખ સમજવો.

કામને કહેના ૩૨. આ કાયદાના હરેક ભાગમાં કરેલા કામોનો ખાસ કરનારા શબ્દો શા શબ્દોમાં કા હોય તે શબ્દો કાયદા વિરુદ્ધ કસુરોને પણ લાગે છે એમ સમજવું પણ મદદ વિરુદ્ધ કસુ ને ઠેકાણે તે શબ્દો લખ્યા હોય તે ઠેકાણે મતલબ જોતાં એથી ઉછટા શા પણ સમજવી અરથ દેખાતા હોય, તો ત્યાંહાં તેમ અરથ કરવો.

“કામ” ૩૩. “કામ” એ શબ્દ એક કામને અને તેમજ એક પછી એક એ પ્રમાણે કરેલા અનેક કામોને પણ લાગે છે; અને “કસુર” એ શબ્દ એક કસુરને, તેમજ એક પછી એક એ પ્રમાણે કરેલી અનેક કસુરોને, પણ લાગે છે.

ધણા શખસો ૩૪. “ધણા સખસોનો ઈરાદો હોય તે પાર પાડવા સાર તે સધળા નો ઈરાદો પાળવા શખસોએ મળીને જ્યારે કાંઈ ગુન્હાનું કામ કર્યું હોય, ત્યારે તેઓમાંનો ડવા સાર તે સ હરેક શખસ, તે કામ તેણે એકલાએજ કર્યું હોય એ રીતે તે કામને ધણા સખસોએ મોટે જવાબદાર છે. ”
મળીને કરેલાં કા
મની જવાબદારી.

ટીકા.—પણ તે દરેક માણસના કૃત્યને વાસ્તે જવાબદાર નથી, પણ જે સધળા માણસોની સાધારણ મતલબ હાંસલ કરવાને તે કૃત્ય કર્યું હોય તો તે જવાબદાર થાય છે. મીક જસ્ટિસ ઓરન પીકાઉ રાણી વિરુદ્ધ ગોરાચંદ ગોપેતા કેસમાં કહ્યું કે:

જે શખસોએ અમુરડીને પકડ્યો તેમનો સર્વનો એવો ઈરાદો હોય કે તેના ઉપર ચોરીનું તોહોમત મુકીને તેને ધાણી લેઈ જવો એવો ઈરાદો હોય અને તેને માર મારવાનો સર્વનો ઈરાદો નહોતો તેથી કરીને મારનો જે પરીણામ નીપજ્યો તેને વાસ્તે તેઓ ફક્ત ત્યાં હાજર હતા તે સખસથી, જવાબદાર નથી. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે ધણાક માણસો કાંઈ કાયદેસર અગર ગેરકાયદેસર કામ કરવાને એકઠા મળ્યા હોય અને તેમાંનો એક ખીજાઓની સંમતી અથવા કબુલાત શીત્રાય કાંઈ ગુન્હો કરે તો તે ખીજાઓને કાંઈ હરકત કરતા નથી પણ જે તેજ ગુન્હો સરવની સાધારણ મતલબ પાર પાડવાને થયો હોય, તો સધળા જવાબદાર થાય.

વળી એવું પણ કહેવામાં આવ્યું છે કે જે ઠેકાણે કાંઈ ગુન્હો ખનતો હોય ત્યાં કાંઈ શખસ હાજર હોય, અને તેમાં કાંઈ ભાગ લેતો ના હોય અથવા જેઓ ગુન્હો કરતા હોય તેમની સાથે સામ્રાજ ના થાય તો તેણે ગુન્હો કેમ અટકાવ્યો નહીં અથવા ગુન્હોમાં રને કેમ પકડ્યો નહીં એવા કારણ ઉપરથી તે ગુન્હોગાર કહી શકાશે નહીં.

પણ જે વધારે માણસો એક શખસને પકડવાને અને ચોરીનું તોહોમત મુકી ધાણી લે જવાને જમ્ય અને તેમાંના કેટલાક બાકીનાઓની રૂચર પેલા શખસને મારે અને બાકીના પાસે ઉભા રહી તેમને તેમ કરતાં અટકાવે નહીં તો એવો અનુમાન થઈ શકે કે તે સરવની તે સંમતી છે.

• એ વિષય ઉપર એક અંગ્રીકન પાદરોએ ધણી સારો ખુલાસો ખતાવ્યો છે: પોતાના કુદ ઈરાદાથી જે કૃત થાય તેને વાસ્તે દરેક માણસ જવાબદાર છે; પણ કાંઈ પણ માણસ જે કુદ કૃત કરવાનો ઈરાદો રાખતો હોય, તે ખીજા શખસનાથી સ્વતંત્ર રીતે થયેલા કુદ કૃતને જવાબદાર નથી. કાંઈ શખસ જે ખીજા શખસની શરીર સખધી સત્તાને મલાવે તો તેનો જે પરીણામ થાય તેને વાસ્તે પ્રથમનો શખસ જોખમદાર થાય છે (જેમ કે કાંઈ શખસના હાથમાં કાંઈ હથોટી આર હોય અને તેનો હાથ પકડી ખીજા શખસને મારે તો તેથી થયેલી હાજને વાસ્તે જેના હાથમાં હથોટી આર હવું તે શખસ જવાબદાર થતો નથી પણ પેલાના હાથને જેણે ગતી આપી તે શખસ થાય છે.) શો પરિણામ થશે એવું તે જાણતો હોત તો ગમે તો ખીજા રીતે તે પરિણામ થયો હોત તો પણ તેને સાર જવાબદાર થાત. કેવી જાતનો પરિણામ થશે તેની ખબર હોત નહીં તો પણ જે તેમ ખનવું સાધારણ હોત તે તે જવાબદાર થાય.

જ્યારે એવું ૩૫, જો કાંઈ કામ ધણા શખ્સોએ કર્યું હોય, અને તે કામ કાંઈ કામ સાપ ઈ સાપરાખ જ્ઞાન અથવા ધરાદાથી થયાને બીધજ ગુનોહ ગણાતું હોય, રાખ જ્ઞાન અથ તો તેઓમાંનો હરેક સખસ જો તે કામમાં તેવા જ્ઞાન અથવા ધરાદા વા ધરાદાથી થ થી સામીલ થયો હોય તે, તેણે એકલાએજ તેવા જ્ઞાન અથવા ધરાદા યાને બીધે ગુ થી તે કામ કર્યું હોય એ રીતે, તે કામને માટે જવાબદાર છે, નોહ ગણાતું હોય, નહીં.

ટીકા.—આ કાપદામાં “ધરાદો” શખ્સ વારંવાર વાપરવામાં આવ્યો છે, પરંતુ તે કેવા અરથ માં વાપર્યો છે તે વીશે બરાબર ખ્યાન કરેલું નથી. કાંઈ શખ્સે અમુક કૃત્ય ધરાદાથી કર્યું તેનો અરથ એમ સમજવો કે તે કૃત્ય તેણે ખુશીથી કર્યું. જ્યારે કાંઈ શખ્સ કાંઈ કૃત્ય ખુશીથી કરે તો એવો અનુમાન થઈ શકે છે કે તે કૃત્ય કરવાનું શું પરિણામ થશે એવું તે જાણતો હતો અને તેથી અમુક પરિણામ નીપજશે એવું તેણે ધાર્યું; એમ કહી શકાય કેમકે સ્વભાવિક બુદ્ધિથી હરેક માણસ જાણે છે કે પોતાના કૃતનો કેવો પરિણામ થશે તે પ્રમાણે જો પરિણામ થયો તે તેણે ધરાદાથી આપ્યો એવો અનુમાન થઈ શકે છે.

ચોડીએક કાં ૩૬. જો, કાંઈ કામથી અથવા કાંઈ કસુરથી, કાંઈ અસર કરવી, ઈ કામથી તથા અથવા અસર કરવાની કાશીશ કરવી, એ કાંઈ ગુનોહ હોય, તો તેજ ચોડીએક કાંઈ કસુ અસર ચોડી કાંઈ કામથી કરવી, અને ચોડી કાંઈ કસુરથી કરવી, એ રથી કરેલી અસર, પણ તેજ ગુનોહ છે એમ સમજવું.

દર્શાવ.

અ જ ને ખારાક આપવાની કાપદા બીરુદ કસુર કરીને તથા જ ને મારીને ધરાદાથી જ નું જ્ઞાત થાય એમ કરે તો, અ એ ખુન કર્યું એમ સમજવું.

ધણાં કામો મ ૩૭. જો કાંઈ ગુનોહ ધણાં કામો કરવાથી થયો હોય તો, જો શ જાને કાંઈ ગુનો ખસ એકલો અથવા બીજા કાંઈ સખસોની સાથે રહીને તે કામો માં હ થતો હોયતો હેનું જ્ઞાને તે એક કામ કરીને તે ગુનોહ કરવામાં ધરાદાથી સુધાર કરે, તેઓમાંનું એક તે સખસે તે ગુનો કર્યો એમ સમજવું, કામ કરીને મદદ કરવી.

દર્શાવ.

(અ) અ તથા બ હરેક જુદે જુદે વખતે થોડું થોડું જોરે આપીને જ ને મારી નાંખવાનો ઠરાવ કરે, અને અ તથા બ તે ઠરાવ મુજબ, જ ને મારી નાંખવાના ધરાદાથી જોર આપે, અને તેને જુદે જુદે વખતે આપેલાં તે જોરની અસરથી જ મરી જાય, તો એ ઠેકાણે ખુન કરવામાં અ તથા બ ધરાદાથી સહકારી થયા; અને તેઓનાં કામ જુદાં જુદાં તો પણ તે બંને તે ગુનાહવા તક સારવાર છે એમ સમજવું. કેમકે તેઓમાંના હરેકે જોથી જ્ઞાત થયું એવું કામ કીધું છે.

(બ) અ તથા બ એ બે એકઠા જેલર છે, અને તેઓના હોદ્દાને લીધે, અ એક કુદી છે તે બારાફરતી છ છ કલાક એક એકના હવાલામાં રહે છે. હવે અનુ જાત આણવાના ધરાદાથી, તે અસર પેદા કરવામાં જાણી પુછને તેઓ સહકારી થાય એવી રીતે કે અ ને પોંદોંચાડવા સાથે તેઓને આપેલા જોરાક તેઓ, પોત પોતાનાં હાજરીનાં દરમીયાનમાં અ ને પોંચાડવા કાયદા વિરુદ્ધ કસુર કરે અને અ ભુજે મરી જાય, તો અ તથા બ એ બંનેએ અ નું ખુન કર્યું એમ સમજવું.

(ક) અ જેલરના હવાલામાં અ કુદી છે. અ નું જાત આણવાના ધરાદાથી અ અ ને જોરાક આપવામાં કાયદા વિરુદ્ધ કસુર કરે, જેથી અ થણા અશક્ત થઈ જાય, પણ તે ભુજમરો એટલો ન થઈ પડે કે તેથી તે મરી જાય પછી અ પોતાના હોદ્દા પરથી ખરતરફ થઈને બ તેની જગોપર મુકર થાય અને બ અ ની સાથે મીલાપી અથવા સહકારી ન થતાં, અ ને જોરાક આપવામાં કાયદા વિરુદ્ધ કસુર કરે, એવું જાણીને કે તેમ કરેથી અ મરી જશે એવા સંભવ છે, અને અ ભુજે મરી જાય, તો બ એ ખુન કર્યું એમ સમજવું; પણ અ કાંઈ બ ની સાથે સહકારી થયો નહીં મરે અ એ માત્ર ખુન કરવાનો ટાણીશ કરી એમ સમજવું.

કાંઈ ગુન્હાનું કદ. કાંઈ ગુન્હાનું કામ કરવામાં થણા સખસો લાગેલા અથવા કામ કરવામાં થ શામિલ હોય, તો તેઓ તે કામથી જુદાં જુદાં ગુન્હાના તકશીરવાર છા રખશો શા થઈ શકે.
મિલ થયા હોય,
તો તેઓ જુદા
જુદા ગુન્હાના ત
કશીરવાર થઈ
શકે.

દર્શાવે.

અ અ ની ઉપર હુમલો કરે, પણ તે વખતે તેને એટલો ભારે ક્રોધ ચઢેલો હોય કે તેને હાથે અ નું મરવું ખુનથી ઉતરતા દરજ્જાનો શિક્ષણીય મનુષ્ય વધ થાય; તે બામાં અ ની ઉપર દ્વેષ ભાવથી, તથા અ ને મારી નાખવાના ધરાદાથી, અ ની માફક ક્રોધ ન ચઢેલા છતાં, અ ને મારી નાખવામાં બ અ ને મદદ કરે, તો એ ઠેકાણે, અગર અ નું જાત આણવામાં અ તથા બ એ બંને શામિલ છે તો પણ, બ એ ખુન કીધું, અને અ એ માત્ર શિક્ષણીય મનુષ્યવધ કીધો એમ સમજવું.

“બુદ્ધિપુરવક” ૩૯. જ્યારે કાંઈ રખસો જે ઉપાયથી કાંઈ અસર પેદા કરવાનો ધરાદો કર્યો હોય તે ઉપરથી અથવા જે ઉપાયથી તે અસર પેદા થશે એવો સંભવ છે એમ, તે ઉપાય કાઢે લગાડની વખતે તેણે જાણ્યું હોય અથવા એમ માનવાનું તેને કારણ હોય તે ઉપાયથી, તે તે અસર પેદા કરે, ત્યારે તેને બુદ્ધિપુરવક તે અસર પેદા કરી એમ સમજવું.

દર્શાવે.

એક જાહોઠા શહેરમાં એક ઘર છે. તેમાં માણસો રહે છે. તે ઘરને, રાતને વખતે, અખર

જીનો ગુનો શોધ કરવા માટે, એ આગ લગાડે, અને તેથી એક સખસનું માત્ર થાય તો એ ઠેકાણે કાઢીનું માત્ર આણવાને એ એ ધરાઈ ન કીધા હોય, અને પોતાના કામથી માત્ર થયું એમ જાણીને એ દીલગીર પણ થાય, તોપણ તેણે એ દિપુરવક તે માત્ર આણ્યું એમ સમજવું.

“ગુનોહ”

૪૦. આ કલમની ખીજ અને ત્રીજી રકમમાં લખેલા પાખ અ ને કલમના શિવાય “ગુનોહ” એ શબ્દ વડે જે વસ્તુને માટે આ કાયદા માં શિક્ષા કરવાનું ફરમાવ્યું છે તે વસ્તુ સમજવી.

“જ થા પાખમાં અને હેડળ લખેલી કલમમાં એટલે ૧૪ મી, ૧૫ મી, ૧૬ મી, ૭૧ મી, ૧૦૨ મી, ૧૧૦ મી, ૧૧૧ મી, ૧૧૪ મી, ૧૧૫ મી, ૧૧૬ મી, ૧૧૭ મી, ૧૮૭ મી, ૧૯૪ મી, ૧૯૫ મી, ૨૦૩ જી, ૨૧૧ મી, ૨૧૩ મી, ૨૧૪ મી, ૨૨૧ મી, ૨૨૨ મી, ૨૨૩ મી, ૨૨૪ મી, ૨૨૫ મી, ૩૨૭ મી, ૩૨૮ મી, ૩૨૯ મી, ૩૩૦ મી, ૩૩૧ મી, ૩૪૭ મી, ૩૪૮ મી, ૩૮૮ મી, ૩૮૯ મી અને ૪૪૫ મી કલમમાં “ગુનોહ” આ શબ્દ લખેલો છે તે શબ્દ વડે જે વસ્તુને માટે આ કાયદામાં, અથવા આ કાયદામાં આપ્યા લખેલી છે તેવા કાંઈ વિશેષ કાયદામાં અથવા સ્થાનિક કાયદામાં શિક્ષા કરવાનું ફરમાવ્યું છે. તે વસ્તુ સમજવી.”

“અને ૧૪૧ મી, ૧૭૨ મી, ૧૭૭ મી, ૨૦૨ લી, ૨૦૨ જી, ૨૧૨ મી, ૨૧૬ મી, અને ૪૪૧ મી કલમમાં “ગુનોહ” આ શબ્દ લખેલો છે તે શબ્દનો અરથ જે વસ્તુને માટે વિશેષ કાયદામાં કે સ્થાનિક કાયદામાં શિક્ષા કરવાનું ફરમાવ્યું છે અને તેજ કાયદા ઉપરથી તે વસ્તુને માટે હંડ સુદ્ધા અથવા હંડ વગર છ મહીનાની અથવા તે કરતાં વધી મુદતની કુદની શિક્ષા કરવા ફરમાવ્યું હોય ત્યારે તેવોજ અરથ સમજવો.

ટીકા.—ઈંગરેજી કાયદાથી (ઈંગ્લીશ લા) જે કૃત્યોને વાસ્તે શિક્ષા થઈ શકે તેવાં કૃત્યોને “ગુનોહ” શબ્દ લાગુ પડતો નથી.

“વિશેષ કાયદો” ૪૧. “બીશેષ કાયદો” એટલે કાંઈ ખાસ પાખતને લાગુ પડે એવો કાયદો.

“સ્થાનિક કાયદો” ૪૨. “સ્થાનિક કાયદો” એટલે બ્રિટીશ ઈન્ડિયાના કાંઈક વિશેષ ભાગનેજ લાગુ પડે એવો કાયદો.

“કાયદાવિરુદ્ધ” ૪૩. “કાયદા વિરુદ્ધ” એ શબ્દો જે જે વસ્તુ ગુનોહ છે, અથવા કાયદાએ અને કરેલી છે, અથવા દિવાની ફરિયાદીનું કારણ થાય છે, તે પ્રત્યેકને લાગુ પડે છે; અને જે શખસ જે વસ્તુ કરવામાં કસુર કરે તો કાયદા વીરુદ્ધ થાય, તે વસ્તુ કરવાની તે સખસની “કાયદા પ્રમાણે ફરજ છે” એમ સમજવું.

“નુકશાન”

૪૪. “નુકશાન” એ શબ્દ વડે કોઈપણ સખસનાં શરીરને, અને, આપરને, અથવા મિલકતને કાયદા વીરુદ્ધ રીતે કરેલી કાંઈ પાલ્લાનિ સમજવી.

“જિંદગી.”

૪૫. “જિંદગી” એ શબ્દ વડે માણસની જિંદગી સમજવી; પણ જે ઠેકાણે એ શબ્દ લખ્યો હોય તે ઠેકાણે મતલબ જોતાં એથી ઉલટો

અરથ દેખાતો હોય, તો ત્યાં તેમ અરથ કરવો.

“જ્ઞાત”

૪૬. “જ્ઞાત” એ શબ્દ વડે માણસનું જ્ઞાત સમજવું; પણ જે ઠેકાણે એ શબ્દ લખ્યો હોય તે ઠેકાણે મતલબ જોતાં એથી ઉલટો અરથ દેખાતો હોય તો ત્યાં તેમ અરથ કરવો.

“જનનવર”

૪૭. “જનનવર” એ શબ્દ વડે માણસ શિવાય ખીજી કંઈ પણ જીવ વાળી વસ્તુ સમજવી.

“વાહાણ”

૪૮. “વાહાણ” એ શબ્દ વડે જળ મારગે માણસોને ઐથવા મિલકતને લેઈ જવા માટે કરેલી કંઈ પણ વસ્તુ સમજવી.

“વરસ”

૪૯. “જે જે ઠેકાણે વરસ” એ શબ્દ અથવા “મહીનો” એ શબ્દ લખ્યો હોય, તે તે ઠેકાણે એમ સમજવું કે ઇંગ્લેન્ડ પંચાંગ પ્રમાણે તે વરસ ઐથવા મહીનો ગણવો.

“કલમ”

૫૦. “કલમ” એ શબ્દ વડે આ કાયદાના પાખના જે જે ભાગોની આગળ આંકડાં લખીને તેઓને જુદા પાડેલા છે તેઓમાંનો એ ક ભાગ સમજવો.

“સોગંદ”

૫૧. “સોગંદ” એ શબ્દમાં, સોગંદને ઠેકાણે ધરમ પુરવક પ્રતિજ્ઞા કરવાનું કાયદામાં ફરમાવેલું હોય તે પ્રતિજ્ઞા, તથા ઇન્સાફની કારટમાં કે ખીજે ઠેકાણે, કોઈ સરકારી નોકરની આગળ કંઈ પણ એકરાર કરવાનું કાયદામાં ફરમાવ્યું અથવા રજન આપી હોય, અથવા જે એકરાર પુરવાના કારણસર વાપરવો હોય, તે એકરાર પણ સમાજ છે એમ સમજવું.

“સુદ્યુક્ષી”

૫૨. જે વસ્તુ ઘટતી સંભાળ તથા ધ્યાન વીના કરી અથવા માની હોય તે “સુદ્યુક્ષી” કરી અથવા માની એમ સમજવું નહીં.

—૦૦૦૦૦૦૦—

ખાખ કે જો.

શિક્ષા ખાખત.

“શિક્ષા.”

૫૩. આ કાયદાના કરાવો પ્રમાણે ગુન્હેગારો જે શિક્ષાઓને લાયક છે તે નીચે પ્રમાણે:—

ચેડેલી મોત.

ખીજી સમુદ્રપાર.

ખીજી શાસનોક દાસત્વ.

એથી કેદ એ પ્રકારની છે:—

(૧). સખત એટલે સખત મજુરી. સાથે.

(૨). આસાન.

પાંચમી મિલકત સરકાર જપત થવી.

છઠી દંડ.

ટીકા.—સને ૧૮૬૪ના ૧૬ આક્ટથી હવે ફટકા મારવાની સજા પણ અમુક મુન્દામાં થઈ શકે છે. નિચે લખેલા શખ્સોમાંના કોઈ પણ શખ્સને ફટકા મારવાની શિક્ષા કરી શકાય નહીં.

(૧) સ્ત્રીઓને;

(૨) જે મરદાની ઉપર જાતની અથવા સમુદ્રપારની અથવા સાસનિકદાસત્વની અથવા પાંચ વરષ કરતાં વધારે મુદતની કેદની શિક્ષાને હુકમ કર્યો હોય તે મરદોને;

(૩) જે મરદો પીસતાળીશ વરસ કરતાં વધી ઉમરના છે એવું કારતને લાગતું હોય તે મરદોને; આક્ટ ૧૦મો, ૧૮૮૨ ક. ૩૯૪ જુઓ.

૩૦ ફટકા કરતાં વધારે કોઈ પણ પ્રસંગે મારવામાં આવશે નહીં. આક્ટ ૧૦મો ૧૮૮૨ ક. ૩૯૨ જુઓ.

જાતની શિક્ષા ૫૪. જે જે બાબતમાં જાતની શિક્ષાને હુકમ કરવામાં આવ્યો ને પદ્દતિ બીજી હોય તે તે બાબતમાં, ગુન્હેગારની રજમંદી શિવાય, હિંદુસ્તાનની સરકાર અથવા જે ઠેકાણે ગુન્હેગારને શિક્ષાને હુકમ થયો હોય તે ઠેકાણાની સરકાર તે શિક્ષાને પદ્દતિ આ કાયદામાં ઠરાવેલી બીજી ગત્ર તે શિક્ષા કરવાને મુખત્યાર છે.

જીવતાં સુધી સ ૫૫. જે જે બાબતમાં જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાને હુકમ મુદ્રપારની શિક્ષા કરવામાં આવ્યો હોય તે તે બાબતમાં ગુન્હેગારની રજમંદી શિવાય, ને પદ્દતિ બીજી હિંદુસ્તાનની સરકાર અથવા જે ઠેકાણે તે ગુન્હેગારને શિક્ષાને હુકમ થયો હોય તે ઠેકાણાની સરકાર તે શિક્ષાને પદ્દતિ ચઉદ વરસની મુદત સુધીની ખેતમાંના ગત્ર તે પ્રજાની કેદની શિક્ષા કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા.—જ્યારે કોઈ પણ શખ્સની ઉપર કોઈ ગુન્હા બાબત શિક્ષાને હુકમ કર્યો હોય ત્યારે કોઈ પણ વખતે બીજા શરતે અથવા ગુન્હેગાર શખ્સ કબુલ કરે એવી કોઈ શરતે તેના ઉપર જે શિક્ષાને હુકમ કર્યો હોય તે અમલમાં લાવવાનું માફક રાખવાને અથવા તે શિક્ષા અથવા તે શિક્ષાને કોઈ ભાગ માફ કરવાને ગવર્નર જનરલ ઈનફીનિટીલ અથવા સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે. ક્રી. પ્રો. કોડ. કલમ. ૪૦૧

અથવા જે શખ્સનો ઉપર શિક્ષાને હુકમ કર્યો હોય તેની સંમતી વિના ગવર્નર જનરલ ઈનફીનિટીલ અથવા સ્થાનિક સરકાર હેઠળ લખેલી શિક્ષાને પદ્દતિ તે શિક્ષાની આગળ લખેલી બીજી કોઈ પણ શિક્ષાને હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે; જાત. સમુદ્રપાર, સાંસનીકદાસત્વ, શખ્સત મજુરી સાથે જેટલી મુદતની કેદની શિક્ષાને હુકમ તે શખ્સની ઉપર થઈ શકત તેટલી મુદત સુધીની કેદ, તેવીજ મુદત સુધી આસાનકદ અને કંડ. ક્રી. પ્રો. કો. ક. ૪૦૨. જુઓ.

યુરોપીયન તથા ૫૬. જે જે બાબતમાં કોઈ શખ્સ યુરોપીયન અથવા અંગ્રીકન અંગ્રીકન લોકો છતાં, આ કાયદામાં જેને મોટે સમુદ્રપારની શિક્ષા ઠરાવી છે એવો કોઈ ને સમુદ્રપારની શિક્ષા ગુન્હો તેની ઉપર શાખીત થાય, તે તે બાબતમાં સમુદ્રપારની શિક્ષાને,

શાને બદલે શાસન હુકમ ન કરતાં સન ૧૮૫૫ ના ૨૪ માં આકટના ઠરાવો મુજબ ઠાર્ટે
નિક દાસત્વનીશિ તે ગુન્હેગારને શાસનિક દાસત્વનો શિક્ષાનો હુકમ કરવો
હોય.

જીવતાં સુધીની પાણી એવું ઠરાવું છે કે, સરહુઆકટ કરવો નહીં હોત તેનો
શિક્ષાનો ઠરાવ ન ગુન્હા બાબત કોપીયન અથવા અમેરીકન માણસ જીવતાં સુધી સમુદ્ર
હી હોય અને હ પારના શિક્ષાને લાયક થતો નહીં પણ હસ વરસ કરતાં વતી મુદત સુધી
સ વરસ કરતાં વ સમુદ્રપાર મેકલવાની શિક્ષા પામવાને અથવા તેને તે શિક્ષા કરવાનો હુ
તી મુદતની કે કમ થવાને લાયક થતો તે ગુન્હા બાબત તે માણસ કારટની નજર
ની શિક્ષાનો ઠરા માં આવશે તે પ્રમાણે છ વરસ કરતાં વતી મુદત સુધી શાસનિક દાસ
ન હોય તે બાબ ત્વની શિક્ષા પામવાને અથવા તેને તે શિક્ષા કરવાનો હુકમ થવાને તે
ત વિશેષ ઠરાવ લાયક થશે પણ જીવતાં સુધી શાસનિક દાસત્વની શિક્ષાને લાયક થશે
એવું સમજવું નહીં.

શિક્ષાની મુદત ૫૭. શિક્ષાની મુદતોના ભાગોની ગણતરી કરવામાં જીવતાં સુધી
ના ભાગ. સમુદ્રપારની શિક્ષાને વીસ વરસની સમુદ્રપારની શિક્ષાને બરાબર ગણવી.

જે ગુન્હેગારને ૫૮. જે જે બાબતમાં સમુદ્રપારની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે,
ને સમુદ્રપારની શિક્ષા તે તે બાબતમાં જે ગુન્હેગારને સમુદ્રપાર કરતાં સુધી જાણે તેને સખત
શિક્ષાનો હુકમ કર કેદની શિક્ષાનો હુકમ થયો હોય એ રીતે તેની ઉપર અમલ કરવો,
વામાં આવે તે અને તે કેદ રહે તે મુદતના દરમિયાનમાં તેણે સમુદ્રપારની શિક્ષા ભાગ
ગુન્હેગારને સમુ બી એમ સમજવું.
દ્રપાર કરતાં સુ
ધી શું કરવું.

ટીકા—સમુદ્રપાર કેવી જગ્યાએ મેકલવા તે જગ્યા ધરનાર જનરલ ઈનકાર્ડિસ્ટીલ
ઠરાવશે જે કાર્ટ શિક્ષા કરે તેને તે જગ્યા દરશાવવાની જરૂર નથી.

કેદને કેકાણે સ ૫૯. જે જે બાબતમાં ગુન્હેગારને સાત વરસ અથવા તેથી વ
મુદ્રપારનો હુકમ પાર મુદતની કેદની શિક્ષા થઈ શકતી હોય, તે તે બાબતમાં તે ગુન્હે
કપારે થઈ શકે. ગારને કેદની શિક્ષાનો હુકમ ન કરતાં સમુદ્રપારનો હુકમ કરવાને તે ગુ
ન્હેગારને શિક્ષાનો હુકમ કરનારી કાર્ટ મુખ્યત્વાર છે; પણ તે સમુદ્રપારની
શિક્ષા સાત વરસ કરતાં ઓછી મુદતની ન હોવી જોઈએ, તથા આ
કાયદા મુજબ નેટલી મુદતની કેદની શિક્ષાને તે ગુન્હેગાર લાયક હોય
તે કરતાં વધારે મુદતની પણ ન હોવી જોઈએ.

ટીકા—જે બાસ ગુન્હાને વાસ્તે કેદીને સમુદ્રપારની શિક્ષા કરવામાં આવી હોય તે
ગુન્હે જે સાત વરસની અથવા તેથી વધારે મુદતની કેદને ચોગ્ય હોય તે તેવજે કેકાણે કે
કત આ કલમ લાગુ પડે છે. કાઈ રાખસના ઉપર ઘણા ગુન્હા સાબીત થયા હોય અને
જેકે ગુન્હે થોડી મુદતની કેદને પામ હોય તેવો હોય, પણ અથા એકત્ર મળીને સાત વર
સથી વધારે કેદના થતા હોય તે સવળી મુદતને એકઠી કરીને પણ સમુદ્રપારનો સ

જન દરવી એવું કોઈ જાણને થાય નથી, (રાણી વી. પ્રેમચંદ,) (રાણી વી, સોનાવાળા,) (રાણી વી, ગોરચંદર;) તેમજ આ કલમની રૂઢિએ જોટલા વખતની સમુદ્રપારની સજ્જ કરી હોય તે વખત જોટલા વખતને સારૂ કેદીને કેદની શિક્ષા થઈ શકત તે વખત કરતાં વધારી હોવી જોઈએ નહીં. તેથી કરીને જો અમુક ગુન્હાને વાસ્તે જાહેરીપરીયંત સુધીની સમુદ્રપારની અથવા દસ વરસ કેદનો શિક્ષા હોય અને જો જાણને સરવથી વધારે શિક્ષા કરવાની ખુશી નાહોય તો તે દસ વરસથી વધારે મુદત સુધીની સમુદ્રપારનો શિક્ષા કરી શકે જણી (રાણી, વી. ૨૬.)

૫૯ મી કલમથી જો સત્તા આપી છે તે સત્તા જોને સાત વરસ સુધીની કેદની શિક્ષા કરવાનો હુકમ હોય તેનાથી વાપરી શકાય. પણ જો માલ્ટસ્ટેટ ફકત એ વરસની કેદની શિક્ષા કરી શકે તે જો ગુન્હા તપાસતો હોય તે ગતિતો સાત વરસથી વધારે મુદત સુધીની કેદને પાત્ર હોય તો પણ સમુદ્રપારની સજ્જ કરી શકે જણી. રાણી વી. બુધોવા; રાણી વી. મરીઅમ. ૧ ખં. લો. રી. એ. ફી. ૫

(કેટલીએકખા ૬૦. જો જો વાખતમાં ગુન્હેગારને ખેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ ખતોમાં) કેદ આ ની શિક્ષા થઈ શકતા હોય, તે તે વાખતમાં આખી કેદ સખત અથવા ખી મુદત અથવા આખી આસાન, અથવા તે કેદનો કોઈ ભાગ સખત તથા ખાકીનો થોડો મુદત સુધી ભાગ આસાન, એ પ્રમાણે શિક્ષાના હુકમમાં ફરમાવવાને તે ગુન્હેગારને સકત અથવા આ શિક્ષાનો હુકમ કરનારી કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે. સાન, એહેવો હુકમ થઈ શકે.

ટીકા—સાળ વરસ કરતાં ઓછી ઉમરના કોઈ ગુન્હેગારને વાસ્તે સમુદ્રપારની અથવા કેદની સજ્જ કરવામાં આવે તો જો કોર્ટે તેને સજ્જ કરી હોય તે કોર્ટના હુકમથી તે વા ગુન્હેગારને ફોજદારી તુરંગમાં આકલવાને બદલે સરકારે કરાવેલી સન્મારગ પ્રવરતક શાળામાં આકલવામાં આવે. તેવી સન્મારગ પ્રવરતક શાળામાં હુબર કળા વિગેરેની કુળવણી આપવામાં આવે છે. ફી. પ્રો. કે. ક. ૩૬૯ જુઓ.

કોઈ ફોજદારી કોર્ટે કેદની શિક્ષા કરી હોય તો તેની મુદત જો તારીખ શિક્ષા કરી તારથી ગણાય છે. પણ જો અપીલ કરી હોય અને શિક્ષા મુલતવી રાખી હોય અને અપીલ મંજુર થાય નહીં તો મુલતવી રાખેલો વખત શિક્ષામાં ગણાશે નહીં. દોવશને ભાગ દયાનમાં લેવાશે નહીં. એટલે કે એમ ધારો કે કોઈ રાખસને તા. ૨૫ મી ઓક્ટોબરે શિક્ષા કરી તો તે તા. ૨૫ મી શરૂ થઈ ત્યાંથી ગણાશે એટલે તા. ૨૪ મીની મધ્ય રાતથી ગણાશે, તા. ૨૮ મી ફેવરવારીએ જો એક માસની કેદની શિક્ષા કરી હોય તો તે તા. ૨૭ મી મારચની મધ્ય રાતે પુરી થઈ ગણાશે. અને જો તા. ૩૧ મી ઓક્ટોબરે એક માસની શિક્ષા કરી હશે તો તે તા. ૩૦ મી નવંબરની મધ્ય રાતે પુરી થઈ ગણાશે. કેમ કે દરેક પચાસનો મહીનો પછીના મહીવાની તેજ તારીખની મધ્ય રાતે પુરો થાય છે.

જ્યારે કોઈ પણ રાખસને કેદની શિક્ષા કરવામાં આવી હોય તો સ્થાનિક સરકાર તેને એક તુરંગમાંથી તે સ્થાનિક સરકારનો તાખાની બીજી તુરંગમાં આકલી શકે. પણ જો કે

દીને ખોળે લઈ જવાનો હુકમ સ્થાનિક સરકાર શીવાય ખીજા કોઈ અમલદારે કર્યો હોય અથવા તેજ સ્થાનિક સરકારની હકુમત ઉપરાંત તે કેદીને ખીજે લેઈ ગયા હોય તો તે ને ગેરવ્યાજખી રીતે ત્યાં રાખ્યો એમ ગણાય અને પોતાનો તરત છુટકો મળવાને કેદી હકદાર છે;

મિલકત સરકાર ૧૧. જે જે ખાખતમાં કોઈ સખસની ઉપર એવો ગુનો સાબીત થાય તે ગુનેહાને માટે તે ગુનેહગાર પોતાની સઘળી મિલકત સરકાર જપ્ત થવાને લાયક છે, તે તે ખાખતમાં ફરમાવેલી શિક્ષા, અથવા તેને ખસે કરવામાં આવી હોય એવી ખોજી શિક્ષા, ભોગવી રહ્યા વીના, અથવા તેને માફ થયા વીના, સરકારના લાભે શિયાય ખીજી રીતે તે તે ગુનેહગારથી કોઈ મિલકત મેળવી શકાશે નહીં.

દર્શાવત.

હિંદુસ્તાનની સરકારની સાહામા લગાઈ કરવાનો ગુનો આ ની ઉપર સાબીત થયો, તેથી તેની સઘળી મિલકત સરકાર જપ્ત થવાને લાયક છે. હવે શિક્ષાનો હુકમ થયા પછી, વધા તે હુકમ કાયમ છે તે દરમિયાનમાં આ નો ખાખ કોઈ મિલકત મુકીને મરી જાય, જે મિલકત, અગર સરકાર જપ્તીને હુકમ ન થયો હોત તો, આ ની થાત; તો તે મિલકત સરકારની થાય એમ સમજવું.

ટીકા.—આ કલમમાં મોલકત જપ્ત થાય એ સખ્તો છે, તે એ કે ઇંગરેજમાં “ફરફીયર”; આ કલમનો હેતુ ઇંગરેજી અભીપ્રાય “ફરફીયર” અને “એસ્ચ્યુટ” એ એમાં શો તફાવત છે તે ખતાવેલો છે; ગુનેહગારની પાસે તે વખતે જે મોલકત હોય તે લેવી હોય ત્યારે તે “ફરફીયર” ગુણવાય છે; પણ “એસ્ચ્યુટ” સખ્ત એવી ખાખતમાં વપરાય કે ગુનેહગારની પાસે તે વખતે જે હોય તે જપ્ત થાય એટલું નહીં. પણ ભવિષ્યમાં તે ને કોઈ પણ વારસો મળી શકે નહીં. “ફરફીયર” અને “એસ્ચ્યુટ” એ સખ્તોના અરથ ગુજરાતીમાં ખરેખર છે નહીં પણ ઇંગ્લેડમાં તેનો તફાવત ઉપર ખતાવ્યા પ્રમાણે છે.

જે ગુનેગારો ૧૨. જે જે ખાખતમાં કોઈ સખસની ઉપર માતની શિક્ષા થઈ માતની, સમુદ્ર શકે એવો ગુનો હોય સાબીત થાય, તે તે ખાખતમાં તે સખસની સ્થાન પરની, અથવા જગમ સઘળી મિલકત સરકાર જપ્ત થાય એવો હુકમ કરવાને કારણ કેદની શિક્ષા થાય મુખ્યત્વાર છે; અને જે જે ખાખતમાં કોઈ સખસની ઉપર એવો ગુનો હોય શકે એવા સાબીત થાય કે તે ગુનાને માટે તેને સમુદ્રપાર કરવામાં આવે, અથવા હોય તેઓની માત વરણ અથવા તે કરતાં વધારે મુદતના કેદની શિક્ષાનો હુકમ કરવા માં આવે, તે તે ખાખતમાં તેના સમુદ્રપારની અથવા કેદની મુદતના દરમિયાનમાં તે સખસનાં કુટુંબ તથા અનુજીવીઓને માટે સરકારની ન જરમાં ફરસ્ત જણાય તેવો ખંદોખસ્ત સરકાર કરે એવી છુટ રાખીને, તે મુદતના દરમિયાનમાં તે સખસની સરવે સ્થાવર તથા જગમ મિલકતનું ભાડું તથા ઉપજ સરકાર જપ્ત થાય, એવો હુકમ કરવાને કારણ મુખ્યત્વાર છે.

ફંડની રકમ.

૧૩. કેટલે સુધી ફંડ કરવો એની રકમ જ્યાં ડરાબી નથી ત્યાં ગુનેગારને જે ફંડ થઈ શકે તે ફંડનો કાંઈ હદ બાંધી નથી, પણ અતી રાય હડ કરવો નહીં.

ટીકા.—જ્યારે કોઈ ફોજદારી કોર્ટ કોઈ પણ ચાલુ કાયદા પ્રમાણે ફંડ કરે અથવા અપીલમાં અથવા તપાસમાં અથવા બીજી રીતે ફંડની શિક્ષા અથવા જે શિક્ષાનો એ ક ભાગ ફંડ હોય તેવી શિક્ષા મંજૂર કરે, ત્યારે જે સમો કરતી વખતે તે કોર્ટ, વસુલ કરેલો સ ખર્ચો ફંડ અથવા તેમાંનો ગમે તે ભાગ હેઠળ બજાબી પ્રમાણે ઉપયોગમાં લેવાને હુકમ કરી શકે.

(૧) ફરીયાદનું કામ ચલાવવામાં બ્યાબબી રીતે થયેલો ખર્ચ પુરો પાડવા સાર;

(૨) જ્યારે તે કોર્ટના મત પ્રમાણે દિવાની દાવાથી નુકશાનનો ભારે બદલો મળી શકતો હોય ત્યારે કરેલા ગુનાથી થયેલા નુકશાનનો બદલો આપવા સાર;

જેમાં અપીલ થઈ શકે એવો કોઈ મુદ્દામાં જો તે ફંડ કરવામાં આવે તો, અપીલ કરવા માટે આપેલી મુદત વીતી ગયા પહેલાં, અથવા જો અપીલ કરવામાં આવે તો તેનો ફેસલો થતા પહેલાં, સરકાર ખર્ચ અથવા નુકશાનનો અવેજ આપવો નહીં. ઈ. પ્રો. કો. ક. ૬૫.

બજાબી ચોરવાને વાસ્તે કેટલા કેટલા ઉપર તોડામત ફરમાવ્યા કે જે જડજો એવો હુકમ કરવો કે તેમનો જે ફંડ કરવો છે તે ફંડ એક શાહેને આપવો કેમકે તે શાહે તે બજાબી ખરીદ કરવા હતા; અને પછીથી ફરીયાદીને પાછા આપવા પડ્યા, તેથી થયેલા નુકશાનને બદલે મજકુર ફંડ આપવા જડજો હુકમ કરવો હતા; એવું કર્યું કે તે હુકમ આ ઠા છે. કેમકે સાહેબને જે વેચાણ કરવામાં આવ્યું હતું તે આ કલમના અરથ પ્રમાણે ગુનો નોડોતો.

પીનલકોડમાં જ્યાં જ્યાં એવું બખેલું છે કે તોડામતદારને આ શિક્ષા થશે અને બજાબી તે ફંડને પણ પાત્ર થશે, તેવે ઠેકાણે એકલો ફંડ થાય નહીં, પણ તેની સાથે જ તો એક ધડીની પણ કેટલી શિક્ષા કરવી જોઈએ. તેથી કરીને આ કલમની રૂઢિએ ફક્ત ફંડની શિક્ષા કરી હતી માટે તે હુકમ ગેરકાયદે છે એમ ગણી તે શિક્ષા રદ કરો. રાણી બી. ચાન બોવા, ૧ મુ હા. કો. ૪; રાણી બી. રામા, તેજ ૩૪, રાણી બિ. બહીરજી, તેજ. ૩૬.

ફંડ ન આપે, ૧૪. કેટલી તથા ફંડની શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાહીની જે જે તો કેટલો હુકમ. બાબતમાં ગુનેહગારને કેદ સાથે કે કેદ વગર ફંડનો શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે તે તે બાબતમાં, અને ફક્ત ફંડની શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાહીની જે જે બાબતમાં ગુનેહગારને ફંડની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે, તે તે બાબતમાં, તે ગુનેગાર ફંડ ન આપે તો, તે આટલી મુદત સુધી કેદ ભોગવે એ પ્રમાણે તે ગુનેહગારને શિક્ષાનો હુકમ કરનારી કોર્ટ તે હુકમમાં ફરમાવવાને મુખત્યાર છે; અને તે કેદ, બીજી કાંઈ કેટલી શિક્ષાનો હુકમ તે ગુનેગારની ઉપર થયો હોય તે કેટલી ઉપરાંત, અથવા એક શિક્ષાને બદલે બીજી શિક્ષા કરવાના હુકમ ઉપર જે કેદને તે લાયક હોય તે કેટલી ઉપરાંત સમજવી.

જે ગુનાહને ૧૫. અમર કાઈ ગુનાહને માટે કેદ તથા હંડ એ ખંને શીક્ષા થ માટે કેદ તથા હં ઈ શક્તી હોય, તે તે ગુનાહ કરનાર હંડ ન આપે તે તેને આઠલી મુ ૩ એ ખંને શિ મુક્ત સુધી કેદ કરવો એ પ્રમાણે જે કારટ ફરમાવે તેણે તે મુક્ત, તે ક્ષા થઈ શક્તી ગુનાહને માટે કરાવેલી ઘણામાં ધણી કેદની જે મુક્ત હોય તેના મત હોય, તેવા ગુના રથાંસ કરતાં વધારે કરાવવી નહીં.
માં હંડ ન આપે
તે તેને બદલે કે
કેદની મુક્તની હદ.

ટીકા.—પણ એવું કરાવવામાં આવ્યું છે કે જે મુકદમામાં ફેસલો કાઢી માલુમદારે કરવો હોય અને તેમાં પેહેલાની શિક્ષાના હુકમનો ભાગ કેદ કરાવી હોય તે મુકદમામાં હંડ ન આપેથી કેદ કરવાની જે મુક્ત કરાવવી તે, હંડ ન આપેથી જે કેદ કરાવવામાં આ વે તે શિયાય તે ગુનાહને સાર નોટલી મુક્તની ખીણ કેદની શિક્ષા કરવાનો તે માલુમદારને અધિકાર હોય તે મુક્તનો એક મતુરયાંઉસ કરતાં કંદાપી વધારે કરાવવી નહીં. કાઈ શખ્સ ને ફક્ત હંડની જ મુક્ત કરવામાં આવી હોય અને હંડ ના આપે તે માલુમદારે કાયદા પ્ર માણે કેદની શિક્ષા કરી શકે પણ માલુમદારની સત્તાથી વધી જવી નોંધવું નહીં. ફીમી નબ પ્રોસીજરકોડ, ક ૩૩.

મદ્રાસની જાઈકારે આ કલમનો નીચે પ્રમાણે ખુલાશો બતાવ્યો છે. જે કેદ અ ને હંડ, અને હંડ ન આપે તે તેને બદલે કેદ એવી જતનની શિક્ષા હોય તે હંડ ના આ પે તેને બદલે જે કેદ કરવી તે માલુમદારની કેદ કરવાની નોટલી સત્તા હોય તેનાથી એક મતુરયાંઉસથી વધવી નોંધવું નહીં. પણ જે ફક્ત હંડની શિક્ષા હોય અને હંડ ના આપે તે માલુમદારે તે ગુનાહને વાસ્તે નોટલી કેદની શિક્ષા કરે તેટલી શીક્ષા કરી શકે. રાણી વી. મહમદ. ૧ મ. લો. રી. ૧૭૭.

હંડ ન આપે ૧૬. હંડ ન આપવાને સાર જે કેદનો કારટ હુકમ કરે તે કેદ, તે કેદનો પ્રકાર, તે ગુનાને માટે ગુનેગારને જે પ્રકારની કેદની શિક્ષાનો હુકમ થઈ શ કે, તે પ્રકારની થઈ શકે.

ગુનાની શિક્ષા ૧૭. અમર હંડની જ શીક્ષા થઈ શકે એવો ગુનાહ હોય, તે તે માં હંડન થઈ શ હંડ ન આપે તે કારટ જે કેદની શિક્ષા કરે તે આસાન હોવી નોંધવું કંતો, હોય ત્યારે અને હંડ ન આપે તે તેને બદલે તે ગુનેગારને કેદ કરવાનું કારટ ફર અમર હંડ ન રમાવે તેની મુક્ત નીચે લખી છે તે કરતાં વધારે ન હોવી નોંધવું:— આપે તે કેદની એટલે હંડની રકમ પચાશ રૂપિયાથી વધારે ન હોય, તે કેદની મુક્ત બ મહીનાથી વધારે ન હોવી નોંધવું; અને હંડની રકમ એક સો રૂપિયા થી વધારે ન હોય, તે કેદની મુક્ત ચાર મહીનાથી વધારે ન હોવી નો ઈએ; અને ખીણ કાઈ બાબતમાં છ મહીનાથી વધારે ન હોવી નોંધવું.

ટીકા—આવી બાબતમાં, એટલે ફક્ત હંડની શિક્ષા હોય ત્યારે જે હંડ ના આપે ત્યારે કેદની શિક્ષા જે કરવાની, તે કેદ આસાન હોવી નોંધવું, સખત મનુશીની નહીં.

રાણી વિરહ સા-વ. ૫ મું. હા. કા. સી. સી. ૪૫.

તે કેદ હંડ આ ૧૮. હંડ નહીં આપવાથી જે કેદ કરી હોય, તે કેદ, તે હંડ આપે કે બંધ થા પવામાં આવે અથવા કાપદાના હુકમથી વસુલ કરવામાં આવે એટલે ૫. બંધ થશે.

હંડના હિસાબે ૧૯. હંડ નહીં આપે તેને માટે કેદની મુદત જે કરાવી હોય, તે નિકળે તેટલો ભા મુદત પુરી થતાં પેટેલાં અગર તે હંડનો એટલો ભાગ આપવામાં કે વગ આપે કે કેદ સુલ કરવામાં આવે, કે હંડનો જેટલો ભાગ બાકી રહ્યો હોય તેના પ્રબંધ થાય. માણમાં હંડ ન આપવાથી ભાગવેલી કેદની મુદત આછી ન હોય, તે કેદ બંધ થશે.

દર્શન.

અને શિક્ષાનો એવો હુકમ થયો છે કે તે એકસા રૂપીયાનો હંડ આપે, અને હંડ ન આપે તો ચાર મહીના કેદ રહે. હવે એ ઠેકાણે તે કેદનો એક મહીનો પુરા થતાં પેટેલાં તે હંડમાંના પોણાસા રૂપીયા આપવામાં કે વસુલ કરવામાં આવે, તો પેટેલો મહીનો પુરા થાસ એટલે તુરત અંને છોડી મુકવામાં આવશે જો પેટેલો મહીનો પુરા થાય તે વખતે અથવા ચાર પછી અંને કેદમાં છતાં કાઈ બીજી વખતે પોણાસા રૂપીયા આપવામાં કે વસુલ કરવામાં આવે તો અંને તુરત છોડી મુકવામાં આવશે. જો કેદના બે મહીના પુરા થતાં પેટેલાં તે હંડમાંના પચાસ રૂપીયા આપવામાં કે વસુલ કરવામાં આવે, તો બે મહીના પુરા થાય એટલે તુરત અંને છોડી મુકવામાં આવશે. જો તે બે મહીના પુરા થાય તે વખતે અથવા ચાર પછી અંને કેદમાં છતાં કાઈ બીજી વખતે, પચાસ રૂપીયા આપવામાં કે વસુલ કરવામાં આવે તો અંને તે તુરત છોડી મુકવામાં આવશે.

હંડ છ વરષ ૩૦. હંડ અથવા તેનો જેટલો ભાગ આપવાનો બાકી રહે તે સુધીમાં અથવા જો ભાગ, શિક્ષાનો હુકમ થયા પછી છ વરષ સુધીમાં કાઈ પણ વખતે કેદની મુદત સુ વસુલ થઈ શકે, અને અગર, તે શિક્ષાના હુકમ મુજબ જુનેગાર છ વરષ કરતાં વધારે મુદતની કેદને લાયક હોય તો તે મુદત પુરી થતાં પે વખતે વસુલ થ હેલાં કાઈ પણ વખતે વસુલ થઈ શકે, અને જુનેગારનાં જાતથી, જે થઈ શકે. મિલકત તેનું મરણ થયા પછી, તેનાં કરજને સાર કાયદા પ્રમાણે જવા બહાર હોય, તે મિલકત તે હંડની જવાબદારીમાંથી છુટતી નથી. "

ટીકા—હંડ નહીં આપવાથી કારદ જે કેદની શિક્ષા કરે છે તે શિક્ષા, હંડ નહીં આપવાના શુલ્હાને વાસ્તે કરે છે એમ સમજવું, અને એમ નહીં સમજવું કે જે રકમ દેવી છે તે વસુલ થવાને વાસ્તે કરે છે ૧૬ મીથી તે ૩૦ મી કલમ સુધીની મતલબ કમીશન-સંના ૧૮૪૭ ના બીજા રીપોર્ટમાં ૪૮૭ નં પાને આપેલી છે. તે નીચે પ્રમાણે છે, એવું એક પેરિગ્રાફ ઉપરથી માલમ પડે છે.

“અને એમ કેહતા મંથી કે કેદખાનાની સજા હંડની પુરતી આવેલાં કરવામાં”

“આવે છે. આ પ્રમાણે કરાવવું એવો પછી જુનેગારનાં બુશીનો સોદા થયો”

“કે તેની મરજીમાં આવે તો તે પોતાના શરીરની શિક્ષા ખમ્મ ને મરજી”
 “માં આવે તો માલ મિલકતની શિક્ષા ખમ્મ, જેમને હંડ કરવો વધારે બેસતો”
 “આવે છે, ને જો એ હંડથીજ વધારે ડરતા હોય, તેઓ તે ગુન્હા કરતાં અટકે”
 “તેમને હંડનો શિક્ષાથી ઝાકળા કરવા એ વાસ્તવિક નથી”

હંડ આપવાને સ્થાવર મિલકત લઈ શકાતી નથી, રાણો વિરુદ્ધ લલુ. ૫ મું હા, કા. ગુનેહગારે હંડ નહીં આપવાને વાસ્તે કરેલી આખી મુદતની કેદ ભાગવી હોય તે છતાં પણ આવી રીતે હંડ વસુલ થાય છે તેનું કારણ મજકુર પેરેગ્રાફ પ્રમાણે સમજવું.

ગુનેહગારનાં ૭૧. જો જે વસ્તુ ગુનોહ છે તે જુદા જુદા ભાગોથી બનેલી હોય તો તેની માલિકી મી ૫, અમે તે ભાગો માંડેલા હરકોઈ ભાગ જનતેજ ગુનોહ હોય, તો, એ લોકત જવાબદાર થી બીજી રીતે કરવું એવો સાફ ઠરાવ ન કર્યો હોય તો, ગુનેહગારને રોમાંથી છુટતી તેહના ગુનાહોમાંના એક કરતાં વધારે ગુનાની શિક્ષા કરવી નહીં.

નથી.

જે ગુનો ધણા

ગુન્હાઓથી ખ

નેહો હોય તેની

શિક્ષાની હદ.

જ્યારે કોઈ પણ વસ્તુ, જે ચાલુ કાયદા ઉપરથી ગુનાહોની વ્યાખ્યા કરવામાં આવતી હોય તથા તેઓ બદલ શિક્ષા કરવામાં આવતી હોય તે ચાલુ કાયદાની એ અથવા વધારે જુદી જુદી વ્યાખ્યામાં આવે એવો ગુન્હો હોય ત્યારે, અથવા

જે કૃત્યોમાંનું એક કૃત અથવા એક કરતાં વધારે કૃત્ય જનતેજ ગુનોહ થાય તેવાં કેટલાંક કૃત્યો એકઠાં કરવામાં આવે ત્યારે કોઈ જુદા ગુન્હો થાય ત્યારે,

ગુનેહગારનો ઈન્સાફ કરનારી કોર્ટ સદરજુ ગુન્હાઓ પરથી કોઈ પણ એક ગુનાહ બદલ જેટલી શિક્ષા કરી શકાતી હોય તે કરતાં વધારે સખત શિક્ષા તે ગુનેહગારને કરવી નહીં.

દર્શાવે.

(અ) અ જ ને એક લાકડોથી પચાસ સપાટા મારે, તો એ ઠેકાણે એ સઘળા માર થોડા તથા તે સઘળા મારમાં જેટલા સપાટા આવ્યા છે તેમાંના હરએક સપાટા થી પણ અ ને બુદ્ધિ પુરવક બધા કરવાનો ગુનો અ એ કર્યો હોય એમ ખની શકે છે. હવે જો તે હરએક સપાટાને માટે અ સીક્ષાને લાયક હોય, તો હરએક સપાટાને સાર એક વરસ એ પ્રમાણે પચાસ વરસની કેદ અ ને થઈ શકે, પણ સઘળા મારને સાર એકજ સીક્ષાને તે લાયક છે.

(બ) પણ અ જ ને મારે છે એટલામાં ય વચ્ચે પડે અને અ ઈરાદાથી ય ને મારે, તો અ ને બુદ્ધિ પુરવક બધા કરવાની એક શિક્ષાને તથા ય ને સપાટા માર્યો તેની બીજી શિક્ષાને અ લાયક છે કેમકે જે કામથી અ એ અ ને બુદ્ધિ પુરવક બધા કરી તે કામનો ય ને મારેલો સપાટો કોઈ ભાગ નથી.

ટીકા—પીનલકોડની એકજ અથવા જુદી જુદી કલમ પ્રમાણે કોઈ પણ શખસ એકજ વખતે એ અથવા વધારે ગુન્હા કર્યા હોય તો તેને ઘણી શિક્ષાઓ થઈ શકે અને

આવી શિક્ષાઓ જે કેદની અથવા સમુદ્રપારની હોય તે એક પુરી થયા ફોરેબીજ શરૂ થાય. એકજ ગુન્હો સાબીત થયેથી જેટલી શિક્ષા કરવાનો તે કાર્ટને અખત્યાર હોય તેટલી શિક્ષા કરતાં તે જુદા જુદા ગુન્હાઓની એકઠી શિક્ષા વધારે છે, એટલાજ સખખથી કોઈ ઉપલી કાર્ટ આગળ ઈનસાફ થવા સારૂ તે ગુન્હોગારને માકલવાની, તે કાર્ટને જરૂર નથી, પણ એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે કોઈ પણ મુકદ્દમામાં સરહુ સખસને ચઉદ વરસ કરતાં વધારે મુદતની કેદની શિક્ષા કરવી નહીં. વળી એવું પણ ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે જે તે મુકદ્દમાનો ઈનસાફ (ક્રી. પ્રો. કોડની ૩૪ મી કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવનારા માલ જસ્ટરેટ શિવાય) ખીલ્લ કોઈ માલજસ્ટરેટ કરચો હોય તેા પોતાના મામુલ હકુમત ચલાવતાં જેટલી શિક્ષા કરવાનો તે માલજસ્ટરેટને અધિકાર હોય તે શિક્ષાની ખમણી શિક્ષા કરતાં તે એકઠી શિક્ષા વધારે નહીં હોવી જોઈએ. આ ચઉદ વરસનો હદ ઠરાવીએ તે જે શિક્ષાઓ એકઠી કરી હોય, તેને અથવા જે તોડોમતો એકઠાં તપાસી શિક્ષા કરી હોય, તેને લાગુ પડે છે. જે માણસો કેદની શિક્ષા ભોગવતા હોય તેમણે જે ગુન્હા કરચા હોય તેને તે લાગુ પડતી નથી. રાણી વિરદ પુખ્ત.

મુંબઈની હાઈ કાર્ટે એવું ઠરાવ્યું કે ૪૩૬ મી કલમ પ્રમાણે એક વખારનો અગતીથી નાશ કરવાના ઈરાદાથી કોઈ શખ્સ ગુન્હો કરે તેને માટે, અને ૪૩૫ મી કલમ પ્રમાણે ૩૧૦૦ કરતાં વધારેની કીંમતની મીલકતને નુકશાન કરવાના ઈરાદાથી અગતીથી ખીગાડ કરે તેને માટે, એ ખંનેને શારૂ એકજ વખતે તેને શિક્ષા થઈ શકે નહીં;

એવો એક સાધારણ ધારો છે કે એકજ ગુનેગારના કૃતને જ કલોઝલાગુ પડતાં હોય તેા ખાસ રીતે જાણાવ્યું ના હોય તેા તે એકઠી શિક્ષા ગણી શકાય નહીં. રાણી વિરદ ડો ૩૫૫૫૫ ૧૧ મુ. હા. કો. ૧૩

અલાહાબાદની હાઈ કાર્ટમાં એક કેસમાં એક શખ્સ ઉપર ખીગાડ કરવાના ઈરાદાથી કોઈ મીલકત ઉપર પ્રવેશ કરવાને વાસ્તે સાપ્રાપ પ્રવેશ કરવાનું સાબીત થયું હતુ. વળી ખીગાડ કરવાનું તોડોમત પણ તેના ઉપર સાબીત થયું હતુ. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે ૪૫૪ મી કલમના ૩ કલોઝ પ્રમાણે તેને ફરેક ગુન્હાને વાસ્તે જુદી જુદી શિક્ષા થવી જોઈએ, પણ તેની આખી શિક્ષા, ખેમાંથી એક ગુન્હાને વાસ્તે જે થઈ શકતે નાથી વધવા જોઈએ નહીં. રાણી વિરદ પુષર્સિંગ ૨ અલાહાબાદ ૧૦૧ આના અરથ એમ દયો કે ખેમાંથી જે ગુનાને વાસ્તે વધારે શિક્ષા હોય તે ગુનાની શિક્ષા તેને કરી.

જે કોઈ કૃત કરવાથી એક ગુનો થાય અને તેજ કૃતની સાથે તેના પરિણામથી ખીજો સખત ગુનો થાય તેા જે માણસ પરીણામથી થયેલું કૃત કરે છે તેને તે વાસ્તેજ કૃત શિક્ષા થવી જોઈએ, કેમકે નાના ગુનાનો સમાવેસ આટામા થાય છે; જેમકે કોઈ સ્ત્રી એક છોકરાનું માત થશે એવું જાણાને તે છોકરાને રજળતુ મુકે તેા તે પીનલકોડની ૩૧૭ મી કલમ પ્રમાણે ગુનો કરે છે પણ જો ખરેખર માત થાય તેા તેણે ૩૦૪ થી કલમ પ્રમાણે ગુનો કર્યો, તથી કરીને તેના ઉપર ખંને તોડોમત મુકવાં જોઈએ, કેમકે તેને ઉધાકું મુકવાથી માત થયું કે શી રીતે, તે જાણવું શક જરૂર છે. પણ જો એમ માલમ પડે તેા કૃત કલમ ૩૦૪ મુજબ શિક્ષા થવી જોઈએ. રાણી વિરદ ખાની. ૨ અલાહા. ૩૪૬ જે ગુન્હાઓનું તોડોમત કેદી ઉપર મુકયું હોય તે ગુનાઓ જે એકજ ચાલુ કામના ભાગ

હોય તો, (જેમકે ગૃહ ફોલ્ડ અને ચોરી કરવી) એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે ગુનેગારને બંનેને વાસ્તે જુદી જુદી શિક્ષા નહીં થવી જોઈએ, પણ ક. ૪૫૪ અથવા ૪૫૭ ને હોય તે પ્રમાણે શિક્ષા થવી જોઈએ. રાણી વિરદ અરજીનું ૧ મુ. હા. કે. ૮૭, પણ તેનાથી ઉલટા કેસ, રાણી વિરદ જેનું, ૫ મુ. હા. કે. ૮૩, રાણી વિરદ અનવરખાન; ૬ મુ. હા. કે. ૧૭૨ જુઓ.

કોઈ પણ કલમમાં વધારે કૃત્ય એકઠાં બતાવ્યાં હોય જેમકે ૪૧૦ મી કલમ પ્રમાણે ઘર ફોડવાના કામમાં મહાબંધા થઈ હોય, તો કેદીને તે કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવી અને ઘર ફોડવાની અને બંધા કરવાની બંનેને વાસ્તે જુદી જુદી શિક્ષા કરવી નહીં.

વળી કોઈ પણ માજીસ્ટ્રેટ પોતાને હકુમત મળે એવા સમ્બંધી કોઈ પણ ગુનાના ભાગ કરવા નહીં, કે જે, જો તેમ કર્યું નાહોત તો તે માજીસ્ટ્રેટને આખા ગુના ઉપર હકુમત હોત નહીં, અને તેમ કરીને ગુનેગારના અપીલ કરવાનો હક ક્ષેષ્ટ થાય, એવું કોઈ પણ માજીસ્ટ્રેટ કરી શકે નહીં. રાણી વિરદ અપકુલ કરીમ. ૪ કલકત્તા ૧૮.

ગુનેગારને ધ ૭૨. જે જે બાબતોમાં એવો ફેસલો આપવામાં આવે કે ફક્ત જુદા ગુનામાંથી જુદા ફલાણા જુદા જુદા ગુનામાંથી એક ગુનો ફલાણા સમ્પન્ન કર્યો એક ગુનો કર્યો છે, પણ તેઓમાંની કોઈ એક કર્યો છે તે વિશે શક છે, તે સરવે બા એમ સાબિત થાય તોમાં અગર તે સઘળા ગુનાઓને સાર એક સરખી જ શિક્ષા ન હરાય છે, પણ કી હોય તો, જે ગુનાને સાર આછામાં આછી શિક્ષા હરાવી હોય તે ચો, એ બાબત શિક્ષા તે ગુનેગારને કરવામાં આવશે.

શક છે એ પ્રમાણે ફેસલામાં લખવામાં આવે, ત્યારે શીક્ષા.

ટીકા—પણ જુદાની ઉપરથી અથવા પુરાવા ઉપરથી એવું જરૂર માલમ પડ્યું જોઈએ કે જે જે તરફ કલ્પ તેમાંનું એક પણ જુદું હતું અને તે જુદું છે એમ જાણીને કલ્પ હતું. રાણી વિરદ નોમલ, રાણી વિરદ ખાતી ખલસા.

એકાંત કેદ. ૭૩. કોઈ રાખસની ઉપર એવો ગુનો શાંખિત થાય કે તેને માટે, આ કાયદા મુજબ, તેને સખત કેદની શિક્ષા કરવાનો ફારટને અપત્ત્યાર છે, તો તે ગુનેગારને જોટલી મુદતની કેદનો હકુમ કરવામાં આવે તે મુદતના આટલા ભાગ અથવા ભાગો સુધી તેને એકાંત કેદમાં રાખવો એ રીતે તેના શિક્ષાના હકુમમાં ફરમાવવાને ફારટ મુખત્યાર છે; પણ સઘળું મળીને તે એકાંત કેદની મુદત ત્રણ મહીનાથી વધારે ન હોવી જોઈએ. અને તે નીચેના હીસાબ પ્રમાણે હોવી જોઈએ (એટલે)—

જે કેદની મુદત છ મહીનાથી વધારે ન હોય, તો એકાંત કેદની મુદત એક મહીનાથી વધારે ન જોઈએ.

જે કેદની મુદત છ મહીનાથી વધારે હોય અને એક વરસથી વધારે ન હોય, તો એકાંત કેદની મુદત બે મહીનાથી વધારે ન જોઈએ.

જો કેદની મુદત એક વરસથી વધારે હોય, તો એકાંત કેદની મુદત ત્રણ મહીનાથી વધારે ન જોઈએ.

એકાંત કેદની ૭૪. એકાંત કેદની શિક્ષાનો હુકમ બંધનવધામાં તેવી કેદ એકી વખતે કદાપી ચઢે દીવસ કરતાં વધારે ન હોવી જોઈએ, અને એકાંત કેદની મુદતોની વચ્ચે તે મુદતો કરતાં ઓછી વેળ ન જવી જોઈએ; અને જ્યારે કેદની શિક્ષા ત્રણ મહીનાથી વધારે મુદતની હોય, ત્યારે તે ફરમાવેલી આખી કેદની મુદતના કોઈ પણ એક મહીનામાં સાત દીવસ કરતાં વધારે એકાંત કેદ ન હોવી જોઈએ, અને એકાંત કેદની મુદતોની વચ્ચે તે મુદતો કરતાં ઓછી વેળ ન જવી જોઈએ.

ટીકા—તેથી ફરીને જો કોઈ કેદીને એક વરસ અને એક દીવસની કેદની શિક્ષા કરી હોય, અને તેમાંના ત્રણ મહીના એકાંત કેદમાં ગાળવાના હોય તો, મદ્રાસની હાઈકોર્ટ તે વખતે કમી કરીને ૮૪ દીવસની એકાંત કેદ ઠેરવી. (૧૫ મી ડીસેમ્બર ૧૮૭૬, એ. સી. વીર. સુપ. ૧)

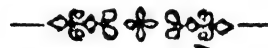
જો શખ્સોની ૭૫. જો શખ્સની ઉપર એવો કોઈ ગુન્હો શાખીત થયો હોય કે ઉપર એક વાર જોને માટે આ કાયદાના ખાખ ૧૨ મા અથવા ખાખ ૧૭ મા મુજબ આગળ ત્રણ વરસ વરસ અથવા તેથી વધારે મુદતની જેમાંના ગત્ર તે પ્રકારની કેદની સની કેદની શિક્ષા શિક્ષા થઈ શકે, તે શખ્સ ફરીથી એવો કોઈ ગુન્હો કરે કે જોને માટે થાય એવો ગુન્હો તે જે ખાખો માહેના ગત્રે તે ખાખ મુજબ ત્રણ વરસ અથવા તેથી વસાખીત થયો હોય વધારે મુદતની જેમાંના ગત્રે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા થઈ શકે; તો તે ૫ તેઓની ઉપર શખ્સ એવા પાછળના હરેક ગુન્હાને માટે જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિરતેવો કોઈ ખી ક્ષાને અથવા એ પ્રમાણે ન બંધું હોય તો તે ગુન્હાને માટે જોટલી જો ગુન્હો શાખી શિક્ષાને તે લાયક થાય તેથી બંધાણી શિક્ષાને, લાયક થશે; પરંતુ કોઈ તથા, તો તે પણ ખાખતમાં દસ વરસથી વધારે મુદતની કેદને તે લાયક થશે નહીં. એને શિક્ષા

ટીકા—ખંગાળાની હાઈ કોર્ટે એવું ઠરાવ્યું છે કે પીનલકોડ અમલમાં આવ્યો તે પહેલાં પ્રથમનો ગુનો પ્રથમ જોઈએ કે જોથી કરીને તે પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે. તેથી કરીને ૧૮૧૦ માં કરેલી ચોરી પ્રથમ સાખીત થયેલી તેને માટે કલમ ૭૫ મુજબ વધારે શિક્ષા થઈ શકે નહીં. (રાણી વિરૂદ્ધ હરપાળ ૪ સંખ. ક્રી. ૯. રાણી વિરૂદ્ધ પુખ્ત ૫ સંખ. ક્રી. ૧૧) એથી ઉલટો ફેસલો મદ્રાસ હાઈકોર્ટે કર્યો છે, પણ ૪૦ મી કલમમાં ખતાવેલો ગુનો એ શખ્સની વ્યાખ્યા દ્યાનમાં લેઈએ, અને તે શખ્સને ૧૮૬૭ના ૪ થા આક્ટથી સમજાવ્યો છે, તે પ્રમાણે ૧૮૭૦ ના ૨૭ મા આક્ટથી સુધાર્યો છે તે પ્રમાણે જોઈએ તો, ખંગાળાની હાઈકોર્ટે જે ઠરાવ્યું છે તે વ્યાખ્યા લાગે છે. તેમજ ૧૨ મા અને ૧૭ મા પ્રકરણ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો ગુનો કરવાને પત્ત કર્યો હોય અથવા એવા ગુનો ને મદદ કરી હોય તેવો ગુનો જો પછીથી થયેલો ગુનો હોય તો તેમાં શિક્ષા વધારી શકાઈ નહીં; ૭૫ મી કલમ ઉપર મદ્રાસ હાઈકોર્ટે ૧૮૬૪ના ફર્લીંગ જુઓ. વળી ખંગાળામાં

એવો ફેસલો થયો છે કે પછીથી થયેલો ગુનો, પ્રથમના ગુનાની કેદ ભાગવ્યા પછી કેદી છુટા થયા કેરે, થયેલો નોંધાવ્યો. બીજા ગુનાને વાસ્તે વધારે શિક્ષા થવાની તેનો આધાર એ છે કે તે ગુનો વારંવાર બનતો અટકાવવાને ભાગવેલી શિક્ષાથી તેના ઉપર કાંઈ અસર થાય, અને તેથી કરીને તેને એતવાળી મળવાને તે અપુરણ થઈ પડે. તેટલા માટે જો કાંઈ કેદીએ વધારે ગુના કર્યા હોય અને તેની જુદી જુદી તપાસ થઈ હોય અને છેલો તપાસ પ્રથમની તપાસો થયા પછી થોડાંક અઠવાડિયાં પછી થઈ હોય, અને તે વખતે કેદી તેની શિક્ષા ભાગવતો હોય તેમ હોય તો કાર્ટે એવું કારણ કે આવી રીતે ગુનેગાર કરાવવું કલ્પ મળે ની રીતે થઈ શકે નહીં. (રાણી વીરજી પુખન); એવો સ્પષ્ટ છે કે પેટેસો ગુનો સાબીત થયા કેરે બીજો ગુનો થયો નોંધાવ્યો રાણી વિરજી મધા, ૧ અલાખ્યા ૧૩૭. પણ ચોરી કરવાના ગુનો માટે કાંઈ કેદી કેદમાં હોય તે તુરંગમાં બીજી ચોરી કરે, તો તેને વધારે શિક્ષા શા વાસ્તે ના થયો નોંધાવ્યો તે નાણવું મુશ્કેલ છે.

કાંઈ કેદી પછીથી ત્રણ વરસની કેદની શિક્ષા થાય, એવો ગુનો કરે તો તેને કલમ ૭૫ મુજબ જન્મ પરોપતની સમુદ્રપારની અથવા ૭ વરસ કેદની શિક્ષા કરવી નોંધાવ્યો. રાણી વીરજી માધુ, ઈ. સો. રી. ૬ મુ. ૧૬૦.

બીજા કાંડના ૧૨ મા અથવા ૧૭ મા ખાખ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે એવો કાંઈ ગુનો કર્યો હોય અને તેમાં શિક્ષા થઈ હોય અને પછીથી એવો કાંઈ ગુનો કરવાની કોશીશ કરવાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય તો તેને આ કલમમાં પતાવ્યા પ્રમાણે ભારે સજા થઈ શકે નહીં. રાણી વિરજી નાહાના રહીમ, ઈ. સો. રી. ૫ મુ. ૧૪૦

ખાખ ૪ થો.

સાધારણ અપવાદ.

જો કામ કરવા ની જે શખસની ને વસ્તુ કરવાની કાયદા પ્રમાણે ફરજ છે, ની જે શખસની અથવા કાયદાનો કાંઈ ભુલના સમ્બંધી નહીં, પણ હકીકતની કાંઈ ભુલ ફરજ છે, અથવા લગ. સમ્બંધી જે સખસ શુદ્ધિથી એમ માને છે કે એ વસ્તુ કર ને કરવાની મા બાની માહારી કાયદા પ્રમાણે ફરજ છે, તે શખસને તે વસ્તુ કરે, તો હાસે કાયદા પ્રમા તે મુન્હો છે એમ સમજવું નહીં.

જો ફરજ છે એમ
જે શખસ કાંઈ
હકીકતની ભુલને
બીધે માને છે, તે
શખસે કરેલું તે
કામ.

દર્શાવે.

(અ) અન્સોલજર, કાયદાના હુકમ મુજબ, પોતાના ઉપરી અમલદારના ફરમાવ્યાથી ભોકાનાં એક ટોળા ઉપર બંધુકનો એક ખાહાર કરે, તો આ એ કાંઈ ગુનો કોઈ એમ સમજવું નહીં.

(બ) એક ઈનસાફની કાર્ટના અમલદાર આ ને તે કાર્ટે ને પકડવાનો હુકમ કર્યા

ઉપરથી ઘટતી તજવીજ કરીને, ઝ ને થ માંનીને તે ઝ ને પકડે, તો અ એ કાંઈ ગુન્હો કીધો એમ સમજવું નહીં.

ઈનસાફનું કા ૭૭ જે અપત્યાર જે જડજને કાયદાએ આપેલો છે, અથવા મ કરતાં કરેલું જ જે જડજ શુદ્ધ્યુદ્ધિથી એમ માને છે કે આ અપત્યાર મને કાયદાએ જનું કામ. આપેલો છે, તેવો કાંઈ અપત્યાર અમલમાં લાવતાં તે જડજ ઈનસાફ નું કામ કરવામાં જે વસ્તુ કરે, તે ગુન્હો છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—કલમ ૧૬ મીમાં જડજની વાખ્યા આપેલી છે તેથી કરીને કમીટીંગ માજીસ્ટ્રેટને આ કલમનો લાભ મળે નહીં.

કાંઈ ઈનસા ૭૮. કાંઈ ઈનસાફનો ફારટનો ફેંસલો અથવા હુકમ કાયમ હોય, ફી કોરટના ફેંસ તે દરમિયાનમાં તે ફેંસલા અથવા હુકમ મુજબ કરેલી કાંઈ વસ્તુ અથવા અથવાહુકમ વા તે ફેંસલા અથવા હુકમથી થઈ શકે એવી કાંઈ વસ્તુ ગુન્હો છે એમ મુજબ કરેલું કામ સમજવું નહીં, પણ તે ફેંસલો અથવા હુકમ કરવાનો તે ફારટનો અધિકાર ન હોય તેની કાંઈ ચીંતા નહીં; પરંતુ તે કામ કરનાર શખ્સે શુદ્ધ્યુદ્ધિથી એમ માનવું જોઈએ કે તે ફારટને તે અધિકાર છે.

જે કામ કર ૭૯. જે શખ્સને જે વસ્તુ કરવાની કાયદાથી રજા છે, અથવા વાની જે શખ્સ કાયદાની કાંઈ જુલના સખ્સથી જે શખ્સ શુદ્ધ્યુદ્ધિથી એમ માને છે ને કાયદાથી રજા કે એ વસ્તુ કરવાની મને કાયદાથી રજા છે તે શખ્સ જો તે વસ્તુ કરે, એમ જે શખ્સ તે તે ગુન્હો છે એમ સમજવું નહીં.

કાંઈ હકીકતની જુલને લીધે મા ને છે, તે શખ્સે કરેલું તે કામ.

દર્શાવ.

ઝ ખુન કરે છે એવું સમજીને અ, ઝ ને પકડે, હવે ખુન કરનારાઓને ખુન કરતાં પકડવાનો અપત્યાર કાયદાએ સંવળા શખ્સોને આપ્યો છે તે અપત્યાર પ્રોતાનો અ કલ શુદ્ધ્યુદ્ધિથી ચલાવોને અમલમાં લાવતાં અ, ઝ ને પકડે, એવા હેતુથી કે તેને ચોગ્ય અમલદારની આગળ હાજર કરવો, તો અ એ કાંઈ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં; પણ એમ માલમ પડે કે ઝ પ્રોતાના ખસાવમાં કાંઈ કામ કરતો હતો, તો પણ.

ટીકા—કલમ ૭૬ થી તે કલમ ૭૯ સુધી એવા શખ્સોને લાગુ પડે છે કે જેઓ કાયદાના અધિકારથી વરતતા હોય અથવા જેઓ એવું માનતા હોય કે તેમને કાયદાથી અધિકાર છે.

જો કાંઈ પણ શખ્સ અમુક ફૂત કરવાને કાયદાથી બંધાએલો હોય અથવા તેમ કરવાને તેને વ્યાજબી માલમ પડતું હોય, ત્યારે એક કે મુદ્દા વિશે કાંઈ પણ વાંધો રહેશે નહીં. તે શખ્સોના અમલથી જે તે કરે છે તે વ્યાજબી છે. પણ જે કાયદાની રૂઢિએ તે કરે છે તે જો અપવાદ વાળો હોય તો કાંઈ કાંઈ વખતે કાંઈ મુશ્કેલી આવી પડે.

એજ મુળ તત્વ ઉપર આધાર રાખીએ તો દીક્ષીના રાજનો હુકમ માનવાને એને

તે કર આપવાને ઈક્ષીના સોમિએ છેલ્લા બળવાની વખતે જે કરચું હતું તે બાળખી ગણાય. પણ આગામાં જો તેમ થયું હોત તો એ હલકુ કેહેવાત કેમકે ઇંગ્લેન્ડ સરકારનો ત્યાં તે વખતે અમલ હતો, અને તેથી કરીને જે રકમ પોતાના રાજ્યને મદદ કરે તેને કાંઈ પણ શિક્ષા થાય નહીં એવું ૭ મા હેનરીના વખતમાં થયેલો એક સ્ટેટ્યુટ છે.

કાંઈ પણ રાજ્યના હુકમથી તે રાજ્યને વાસ્તે કાંઈ કૃત કરવામાં આવ્યું હજી એવો જો બચાવમાં પુરાવો આપવામાં આવે તો એક વધારે મુશ્કેલ સવાલ ઉઠી શકે. આ કે કાણે બતાવેલો બચાવ બાળખીપણાને વાસ્તે નથી પણ હકુમતનો તકરાર વાસ્તે છે, કેમકે જો બરોબર રીતે બચાવ સાબીત થઈ શકે તો કાંઈ પણ મ્યુનીસીપલ અધીકારી તે બાબત સાંભળી શકે નહીં.

હવે કાંઈ “રાજ્યને વાસ્તે કરેલું કૃત્ય” કોને કેહેવું, તેની વ્યાખ્યા આપવી ધણી મુશ્કેલ છે કેમકે આવાં કૃત ધણાં થોડાં બને છે. રાજ્યના કામ સારૂ અથવા રાજ્યને વાસ્તે જે કામ કરવામાં આવે તે રાજ્યને વાસ્તે કરેલું કૃત્ય કેહેવાય, અને મ્યુનીસીપલ કાયદાથી વધારે ચઢીઆતા આધાર ઉપર તેનો આધાર છે (અમીરખાનના કામમાં ૬૫૫ સો. રી. ૪૩૫) આવાં કૃત્યો ધણી કરીને લગાડના વખતે બને છે કેમકે લગાડ એ રાજ્યને વાસ્તે થાય છે એ સરવથી વધારે મજબુત પુરાવો છે કે તેથી કરીને ઝાંટી રીતે કદ કરવાતે વાસ્તે કાંઈ મ્યુનીસીપલ કોર્ટમાં ફરીઆદી થઈ શકે નહીં થોડા વખત ઉપર બનેલા કેસમાં નિચે પ્રમાણે બીનામો હતી; ઈ. સં. ૧૮૧૮ માં પેશવાના રાજ્યની ઉથલ પાથલ કરવા કેટે, ઇંગ્લેન્ડ સરકારે તેનો પ્રાંત કબજા કર્યો. રાયગડ કિલ્લાના ગવર્નરે તે તાબે કર્યો અને તેને પુને જવા હીધો અને લશ્કરી માણસોની દેખરેખ નીચે રાખ્યો ત્યાં રહ્યો તે દરમ્યાનમાં તે ઘરમાંથી કાંઈ બળને નીકળ્યો અને તે મિલકત લઉકીક (પબ્લીક) ગણીને મુંબાઈ ની સરકારે જીલ્લાઈ માસમાં કબજા કરી. જીન માસમાં પેશવા તાબે થયો હતો પણ ડીસેમ્બર મહીના સુધી મરાઠી લશ્કર પુરેપુરે તાબે થયું નહોતું. થોડા વખત સુધી પુના આ સરકારના કબજામાં હતું અને વારંવાર ગરબડ થતી હતી, એવું કબુલ કરવામાં આવ્યું હતું, અને વળી એવું પણ કબુલ કરવામાં આવ્યું હતું કે ઈન્સાફ કરવાને ઈન્સાફની કોર્ટે પિસતી હતી. રાયગડના ગવર્નરની તરફથી તેના એક્સિક્યુટરે ફરીયાદ કરેલી તેમાં પ્રીબોર્ડાસ્ટાસે એવું ઠરાવ્યું કે તે ફરીઆદ ચાલી શકે નહીં.

એવીજ તરેહને મુજ તત્વ મદ્રાસના એ કેસમાં બાહાલ રહ્યો હતો અને તેમાં મદ્રાસની સરકાર પ્રતિવાદી હતી. પેહેલો કેસ સર્વિસઅલ્ટી વિરુદ્ધ ઈસ્ટઈન્ડિયા કંપનીનો છે (૭ મુર્સ, ઇંગ્. અપીલ ૬૫૫). એ કેસમાં એમ હતું કે વાદીના વડોલોને કરણાટકના નવાખ તરફથી અલતમઘા જંગીરની બક્ષીસ મળી હતી. ઈ. સ. ૧૮૦૧ માં સલાહ થઈ ત્યાર પછી ઈસ્ટ ઇન્ડિયા કંપનીએ કરણાટકનું રાજ ધાણું કર્યું અને જે સણેલની રૂએ જંગીરો રાખવામાં આવતી તે સંઘળી સણેલ કલેક્ટરને ત્યાં તપાસવાને ઓકલવાને હુકમ કર્યો, તેની અતલખ એવી હતી કે જે રાખસો તેની રૂઢએ હકદાર હશે તેમને તે જંગીરો આપવા. વળી વાદીએ બતાવ્યું હતું કે અલતમઘા બક્ષીસો નીરંતરની હોય છે અને તેથી કરીને રાજ લઈ શકે નહીં, અને એવી દાદ કરી કે હક વિનાના રાખસને ઈસ્ટ ઇન્ડિયા કંપનીએ જંગીર બક્ષીસ કરી છે. સુપ્રીમ કોર્ટે એવું ઠરાવ્યું કે નવાખનો ફેલી

અક્ષીસ નોરંતરની છે અને તેથી વાહીની તરફેણમાં હુકમનામું કરો આપ્યું, પણ પ્રીવીકાં ઉન્સીલમાં અપીલ થએલી તેમાં મજકુર હુકમનામું ૨૬ થયું હતું.

બીજી કેસ કમાચી બોર્ડ વિરુદ્ધ ઈસ્ટ ઇંડીયા કંપનીનો છે (૭ મુર્સ. ઇ. અપીલ ૪૭૧) અને તે તંત્રીરનું રાજ જોડી દેવાને લીધે થયો હતો. ઇ. સ. ૧૮૫૫ માં તે રાજ કોર્ટ પણ વારસ (હોકરો) મુકયા શિવાય ગુજરી મયો. અને ૧૮૫૬ માં કોર્ટ ઓફ ડાઈરેક્ટરસે એણે બતાવ્યું કે તંત્રીરમાં હવે કોર્ટ રાજ નથી. તેની વ્યવસ્થા કરવાને એક કમીશનરને તંત્રીર આકલ્યો હતો. તેણે તે કુટંબને જાહેર કર્યું કે આ રાજની સઘળી મિલકતનો કબજો કરવાનો મારો ધરાવો છે, અને તે વખતે ત્યાં કેટલુંક જંગલ લશકર હતું તેની મદદથી કીલામાં પ્રવેશ કર્યો અને સઘળી મિલકત ઉપર શિક્કા કર્યા. મરનાર રાજની હજુરના માણસાએ ફરીયાદો કરી અને તેમાં તેમણે પબ્લીક મિલકત લેવાની ખુશી બતાવી પણ રાજની જે ખાનગી મિલકત હતી તેનો હીસાબ લેવા પોતે હકદાર છે એમ જણાવ્યું. ઉપર બતાવેલા સંધર્પદઅક્ષીના કેસની માફક સુપ્રીમ કોર્ટે વાહીને હુકમ નામું કરી આપ્યું પણ અપીલમાં પ્રીવીકાંઉન્સીલે આ હુકમ રદ કર્યો.

વળી એક એવો બીજો કેસ મુરગનો રાજ વિરુદ્ધ ઈસ્ટ ઇંડીયા કંપનીનો છે. તે કેસમાં તે રાજએ લશકરની વખતે પોતાની પાસેથી લીધેલી એ પ્રોપ્રીસરી નોટ પાછી લેવાને ઈસ્ટ ઇંડીયા કંપની ઉપર દાવો કર્યો અને તેણે બતાવ્યું કે હજુ તે કંપની મારા ઈસ્ટી તરોફે તે નોટો રાખે છે, તેમાં માસ્ટર ઓફ ધી રોલ્સ એણે કહ્યું કે જો એ નોટો રાજ તરીકે વાહીની મિલકત હોય અને રાજ સત્તાના અમલની રૂઢિએ મજકુર કંપનીએ તે લીધા હોય તો આ કોર્ટ વચે પડી શકતી નથી.

મ્યુનીસીપલ હકુમતના સવાબને બાગુ પડે એવાં “રાજ્ય કૃત્ય” અને “કોઈ રાજ્યે કે રેલાં કૃત્ય” એ બેમાં કેવો તફાવત છે તે પ્રિવી કાઉન્સીલમાં ચુકેલા એ કેસમાં સ્પષ્ટ રીતે બતાવ્યો છે, અને તેમાંના એક કેસમાં હકુમત મંજુર રાખી હતી અને બીજામાં મંજુર રાખી નહોતી.

પેટેલાંના કેસમાં, ઇ.સ. ૧૮૩૬ માં જ્યારે બેંગમ સમર મરી ગઇ ત્યારે ઈસ્ટ ઇંડીયા કંપનીએ તેની જમીન લેઈ લીધી અને તેનાં હથિયાર અને સરંજામ કબજા કરીયાં. એણે માલમ પડ્યું કે ઇ. સ. ૧૮૦૭ ના પેટેલાં તે બેંગમના કબજામાં તે વખતના રાજસિંધી યાના તાખાના કુઆખમાં અમુક જમાઓ હતી તે જંગીરદારની સ્થિતિમાં હતી અને તેની પાસે એક જઈદાદ ટીન્ડુઅર હતું એટલે કે જે રાજ તેના ઉપર રાજ્ય કરતો તે રાજને જે વખતે લશકરની જરૂર પડે ત્યારે તેને થોડાં માણસાનું લશકર પુરે પડ્યું એવી સરતે તે ટીન્ડુઅરની સઘળા મહેસુલ પોતે લેતી. ઇ. સ. ૧૮૦૩ ની સાલ પછી સીંધીયાનું રાજ્ય ઈસ્ટ ઇંડીયા કંપનીના હાથમાં ગયું અને તે બેંગમની સ્થિતિ તો પ્રથમની માફક રહી, ફક્ત તેનો રાજ અદલાયો. નીચેની કોર્ટે તે દાવો એવા આધાર ઉપર કાઢી નાખ્યો કે તે રાજીનું જે જે લેવાયું હતું તે રાજ્ય કૃત્ય છે. અને જન્ડોશીયલ કમીટીએ આ ખયાવરદ કર્યો. તેઓએ કહ્યું કે,

જે પ્રાંતો તે વખતે સુધી બીજા રાજ્યના હતા તે આપ મુખત્યારથી લીધા, એ સર કોર્ટનું કૃત્ય નથી; પણ અમુક ટીન્ડુઅરની રૂઢિએ સરકાર પાસેથી પ્રથમ મળેલો જમીન

હતી તે લેવામાં આવી હતી. કાયદેસર હકથી તેનો કબજો લીધા હતા; અને તે હકથી રાજ્ય તરીકે જોટલો ટીન્ડુઅરની જમીન હોય તે સર્વ લેવાને, રાખવાને તથા તેની મહેસુલ વસુલ કરવાને પોતે મુખત્યાર હતી. જો તે ટીન્ડુઅર ચાલુ રહે તેને લીધે અથવા ખીજા કોઈ કારણને લીધે સરકારના આ અધીકાર વિશે વાંધા લેવાય, તો આવો કોઈ હિંદુસ્તાની મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેશન સાંભળી શકે (ફોરેસ્ટર વિરુદ્ધ સ્ટેટ શેફરેરી, ૧૨ ખ. લો. રી. પ્રી. કૌ. ૧૨૦-૧૫૦, ૧૮ સપ. ૩૪૯)

ખીજા કેસમાં નિચે પ્રમાણે ખોના હતી; માગલ રાજ્યના ખેતરોને વાસ્તે ૧૮૦૩ ની સાલમાં જે જમીન ગીરો આપી હતી અને જે જમીનને ૧૮૫૭ના અગવા કેડે જપ્ત કરી કબજા કરી હતી તે (ફિલ્ડીના રાજ્યના તાખામાં) જમીનની ગીરવો લેનાર તરીકે પોતાનો એક સાબીલ કરવા માટે વારીઆએ કાવો કર્યો હતો. તે કેસ પણ, હકુમત નહીં હોવાના સુબખથી કાઢી નાંખ્યો હતો અને આખરે ખાહાલ રહ્યો હતો. અને જ્યુડીસીયલ કમીટી એ ફિલ્ડીના રાજ્યની સ્થિતિ અને બેગમ સમરની સ્થિતિ એ બંને તફાવત કાઢીને પ્રથમના કેસમાં અને આ કેસમાં શો ફેર છે તે ખુબી રીતે ખતાવ્યું. જાહાલમાં પોતે રાજ્ય હતા; અને તે બેગમ તો રાજ્યની કુવરી નહોતી એવું કહ્યું હતું પણ સિધ્ધીયાના તાખામાંની કૃત એક જઈદાદાર હતી. તે જમીન એક જનતની બેવસ્થા પ્રમાણે ફિલ્ડીના રાજ્યને શોષી હતી, અને તેથી કરીને તે રાજ્ય કૃત્ય કેહેવાય.

ત્રિવિ કાંઉસીબની રૂબરૂ થોડા વખત ઉપર એક કેસમાં એવાજ પ્રશ્નની તકરાર કરવામાં આવી હતી, તેમાં જનમીએકાના ગવર્નરે એવી દલીલો ખતાવી કે ગવર્નર તરીકે તે નાં કૃત્યોની તપાસ કાબોનીઅલ કાર્ટ કરી શકે નહીં, અને જો તે સાંભળી શકે તેમ હોય તો જે અમુક કૃત કર્યું હતું તે રાજ્ય કૃત્ય હતું. જ્યુડીસીયલ કમીટીએ એવું કહ્યું કે પોતાના અખત્યાર પ્રમાણે સત્તા ખબતવીને ગવર્નરે જે કૃત્યો કર્યાં છે તેને વાસ્તે તેનો ખયાલ થાય કેમકે સરકારના નોકર તરીકે તેણે કર્યાં છે. અને તે સરકારી અખત્યાર અમલમાં આણે છે. પણ તેને આપેલા અખત્યાર ઉપરાંત જો તેણે કાંઈ કૃત્યો કર્યાં હોય તો તેને તેવો ખયાલ મળી શકે નહીં. જો કે તે ગવર્નર એમ માને કે ગવર્નર તરીકે હું આવાં કૃત્ય કરે છું તો પણ તે સરકારનો તરફથી કર્યાં એમ ગણી શકાય નહીં અને એવું બહુ કબુલ કરી શકાય નહીં કે તે રાજ્ય કૃત્ય છે. જ્યારે આવી જનતના પ્રશ્ન ઉત્પન્ન થાય ત્યારે મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેશનને ગવર્નરે કરેલા કરેલા કૃત્યોના ખરાપણા વંશે ન કી કરવું જોઈએ, અને જો એમ સિધ થાય કે અમુક કૃત્ય કરેલું તે રાજ્ય કૃત્ય છે અને રાજ્યના અખત્યારથી કરેલું છે તો તેવે પ્રસંગે તેનો ખયાલ પુરો થાય છે અને તે કોર્પોરેશન વાં કેસ સાંભળી શકતી નથી. (મસ્ગરેવ વીરુદ્ધ પેલીડો, લો. રી. ૫ અપી. કેસ- ૧૦૨-૧૧૧)

હવે “રાજ્યને વાસ્તે કરેલાં કૃત્યો” નો વિષય પડતો મુકતાં પેટેલાં કોઈ પણ કૃત્ય કરવાને રાજ્યને સ્પષ્ટ રીતે હુકમ કર્યો હોય અને જો પછીથી તે ખાહાલ રાખ્યો હોય તો તેવાં કૃત્યો ઉપર ખતાવ્યા પ્રમાણે કહી શકાય કે નહીં તે જાણવાનો જરૂર છે. એજ પ્રમાણે પુરો ન વીરુદ્ધ ડેનમનના કેસમાં (૧ એક્સચેન્જર ૧૬૭) કર્યું હતું અને બજુર ખતાવેલા કમાચી બોર્ડ વીરુદ્ધ ઈઈઈડીયા કંપનીના કેસમાં ખાહાલ રાખવામાં આવ્યું હતું. તે કેસમાં હેક જ ખતાવ્યા પ્રમાણે હતું. આફ્રિકાના કિનારા ઉપર દુશમનોના વહાણને પકડવાને ફરવું એક

વહાણનો કમાન્ડર પ્રતિવાદી હતો તેણે વાદીના વહાણને પકડીને વાદીનો એક નાહનો મ છવો ખાળી નાંખ્યો, મજકુર વાદી સ્પેનનો રહેવાથી હતો અને બુલાતો વેચવાનો થંધો કર તો, તેના શુલાત્રા પેસો પ્રતિવાદી લેઈ ગયો, આ મુદ્દત્રા તેના કેહેવાથી ચલાવવામાં આવ્યો નહોતો પણ જ્યારે તે વાતનો રીપોર્ટ ઓટીશ ગવર્નમેન્ટને મળ્યો ત્યારે તેમણે મં જુર રાખ્યો હતો, એવું ઠરાવ્યું કે આવી રીતે મંજુર રાખ્યું તે રાજ્ય કૃત્ય કેહેવાય અને તેને વાસ્તે ફક્ત રાજ્ય જુમદાર થાય અને તે કાઈપણ મધુનીસીપલ અમલદાર સાંભળી શકે નહીં, વળી એવું પણ ઠરાવ્યું કે આવી રીતે જે કમુલ કર્યું હતું તેની ખરોખર સ્થ જેથી લખીને અથવા માહોરે કહીને ખબર આપી શકાય અને તે પ્રથમના હુકમની માફ કે થઈ શકે, મોરબુલેક વીરુષ પશોદાખાઈ, ૯ મુ. હા. કા. ૩૧૪ જુઓ, કલમ ૭૧ ને જે દ્રષ્ટાંત જોડેલું છે તેથી એક વધારે મુશ્કેલ સવાલ ઉત્પન્ન થાય છે તે એ કે કાઈ જ્ઞા લગ્ન પોતાના ઉપરી અમલદારનો હુકમ ખચાવમાં કેટલે દરજ્જે ખતાવી શકે, મજકુર દ્રષ્ટાંતમાં ખતાવ્યું છે કે એક જ્ઞાલગ્ન પોતાના ઉપરીના હુકમથી, એટલુંજ નહીં પણ કા યદમાં ખતાવ્યા પ્રમાણે એક રોળા ઉપર ખંડુકનો ખાહાર કર્યો, અને જો તેથી કાઈનું મશણ થાય તો તે જ્ઞાલગ્ન જવાબદાર ગણી શકાય નહીં, જો કાઈ જ્ઞાલગ્નને કાઈ ખલ નાની ચોકી કરવા ખસાર્યો હોય અને કાઈ રોળ ખલનાત્રા ઉપર જો કાઈ હક્કો કરે, અને તે રોળાને તે જ્ઞાલગ્નથી ખીજી કાઈ રીતે ફર રાખી શકાય તેમ ના હોય તો, હુકમ શિવાય પણ કલમ ૧૦૩ પ્રમાણે તે તેના ઉપર બાજબી રીતે ખંડુકનો ખાહાર કરી શકે.

જો હુકમ ગેર કાયદેસર હોય તો તે હુકમ કાંઈ પણ કામનો નહીં, જેમકે કાઈ પો લીસનો સીપાઈ એમ કેહે કે મતો મારા જમાદારના હુકમથી કાઈ કેદીનો ગુનોહ જોર જુલમથી મનાવ્યો; આવું ખાહાનું તદ્દન બર્થ છે અને જે અમલદારે આવો હુકમ કર્યો તે ઉપરી હોદ્દાનો છે એવા સખખથી કાંઈ ફેર પડતો નથી, પણ આપણે એમ જોવું જોઈ એ કે પોલીસ સીપાઈનું ગળુ શું એ સુદ્યુધિથી એમ માને છે કે ઉપરીએ કેસો હુકમ કાયદેસર છે અને તેણે અમલમાં લાવવો જોઈએ પણ પછીથી તે ગેર કાયદેસર માલમ પ કે ત્યારે તેનું શું થાય? જેમકે એમ પારા કે કાઈ માજીસ્ટ્રેટ કાઈ નાતનો વરણોડો અટકે કાવે, અને નાતવાળા તે બેઈ જવા પત્ત કરે, અને પોલીસનાં માણસો ખસ, નથી એમ પારીને તે માજીસ્ટ્રેટ લશ્કરી માણસો ખાલાવે અને ખંડુકના ખાહાર કરવાને તેમને હુકમ કરે અને તેમાં કાઈના જીવ જલ્પ, ત્યારે એવે પ્રસંગે જ્ઞાલગ્નની સ્થિતી કેવી કેહેવાય? આ ઠેકાણે એતો સ્પષ્ટ છે કે જે માણસોને કાયદેસર ૧૮૮ મી કલમ પ્રમાણે છ મહોના ની કેદના શિક્ષા થાત તેમને મુખ્ય શિક્ષા કરાવવાનો જુમો માજીસ્ટ્રેટ પોતાને સાંભ લીધો છે, ઈંગ્લીશ કાયદા પ્રમાણે માજીસ્ટ્રેટના કૃત્ય “ખુન” કહી શકાય, અને જે સીપાઈએ તેના ખોટા હુકમને તાખે થયા તેમનાં કૃત્ય પણ તેવાંજ ગણાય, એવીજ રીતે રાજી વિરુ ક થોમ્સ (૧૨૨, ૮૨૩) ના કેસમાં કરાવવામાં આવ્યું હતું કે જો કાઈ શખસને વાહાણ ની પાસે નહીં આવવા ફરમાવ્યા છતાં તે વાહાણની પાસે આવે અને વાહાણનો પેરેંગી ર વાહાણની સહીસજામતી સિવાયના ખીજી કાઈ કારણને વાસ્તે ખંડુકનો ખાહાર કરે અને તેમાં અત્યુ થાય તો તે પેરેંગીરે ખુન કર્યું એમ કેહેવાય,

જ્ઞાલગ્નને જવાબદારીમાંથી ખાતલ થવાનો આધાર તે કૃત્યના બાજબીપણા ઉપર છે

અને જો સરકારી ફરજ બળવતાં તેવો હુકમ આપ્યો હોય અને તે અખત્યારની ઉપરાંત ના હોય તો, અને જો તે કાયદાથી માફ થઈ શકે એવી ભુલમાં પડતો હોય તો તે જવાબદાર થઈ શકતો નથી. તે જ ભુલ કરે છે તે ભુલ હકીકતની હોવી જોઈએ. ગેરવ્યાજબી હુકમો આપવાને પોતાના ઉપરીને અધીકાર છે એવું પોતે ભુલ ભરેલી રીતે તે સાબર ખારસો હોય તો, તે શિક્ષાને પાત્ર થશે, અને આવી તેની ભુલ તેની શિક્ષા કમી કરવાના કામમાં ઉપયોગમાં ભેવાશે. વળી હિંદુસ્તાનની સુપ્રીમ ગવર્નમેન્ટના હુકમો પણ એ કાયદેસર કામ કરવાને વ્યાજબી ગણાશે નહીં, શિવાય કે તે હકીકતોની રૂઝમે કાંઈ રાજ્ય કૃત્ય કરવાનું હોય (રોજર્સ વિરુદ્ધ રાજ્ય-ટ્રોફ્ટ, ૮ મુસ. ઇ. અપીલ ૧૩૦).

તોપણ મજકુર ખતાવેલાં કૃત્યોના જેવાં કૃત્યો જો કાંઈ અમલદારે શુદ્ધબુદ્ધિમાં પોતાની ફરજ બળવવામાં કર્યાં હોય અને તે પોતાની સત્તા ઉપરાંત હોય તોપણ તે ખુન કહેવાશે નહીં પણ કલમ ૩૦૦ ના કે જન અપવાદ પ્રમાણે શિક્ષણીય મનુષ્યવશ કહેવાશે.

પણ હવે તો ઉપર ખતાવેલી મુશ્કેલીઓ ૧૮૮૨ ના ૧૦ માં આક્ટ, ફ્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડના ૬ મા પ્રકરણથી દૂર થાય છે. તેમાં કાંઈ પણ માલ્ટ્રેટ લશ્કરી માણસોની મદદથી કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીઓને વિખેરી નાખે; જેમકે ફ્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની ૧૨૭ મા કલમમાં ખતાવ્યું છે કે જ્યારે કાંઈ પણ કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીને, અથવા જેથી લોકની સુભેદમાં ગડબડ થવાનો સંભવ હોય એવી પાંચ અથવા વધારે રાખસોની મંડળીને, વિખરાઈ જવાનો હુકમ કરવાને કાંઈ પણ માલ્ટ્રેટ અથવા જે અમલદારના હવાલામાં કાંઈ પોલીસ થાણું હોય તે અમલદાર મુખત્યાર છે, અને એવો હુકમ થયેથી તે હુકમ મુજબ વિખરાઈ જવાની તે કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીના અંગભુતોની ફરજ છે. જ્યારે કાંઈ પણ માલ્ટ્રેટને એવું માલમ પડે કે લોકોની સહી સલામતીને ઉઘાડી સીતે થોડા પહોંચશે ત્યારે લશ્કરી મદદથી તેવી કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીને વિખેરી નાખવાનો હુકમ કરે તો તે માલ્ટ્રેટ કાંઈ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં; તેમજ તેના હુકમને જે અમલદાર તાપ થયો હોય તેણે તે ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં.

ફ્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડના ૬ મા પ્રકરણ પ્રમાણે જે માલ્ટ્રેટોએ, અમલદારોએ, અને સાલજરોએ કૃત્યો કર્યાં હશે તેમના ઉપર ફરિયાદ કરવાને હિંદુસ્તાનના સરકારની પસંદગી જોઈએ. ફ્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ ૧૩૨ જુઓ.

હકીકતની ભુલ હોય તોજ માફ થઈ શકે. જેમકે કાંઈ માણસ ચતરે પોતાનાજ ધરને માણસ તેના ઓરડામાં આવે તેને ચોર ખારોને ગોળીથી તેને મારી નાખે તો તે જવાબદાર થતો નથી, કેમકે જો તેની ખારણા ખરી પડત તો કલમ ૧૦૩ મુજબ તે ગુન્હોમારને મારી શકત. પણ મજકુર માણસ પોતાના ડાંમરના ક્યારડામાં ઘુસે છે એવું ખારોને દીવશના વખતમાં પોતાની ખારીએથી તેજ રાખસના સામે ખંડુકનો ખાહાર કરે તો તે ખતો જતો નથી, કેમકે ખરેખરો ઘુસનાર હોય તોપણ તેના ઉપર આવા રીતે હુલ્લો કરી શકાય નહીં.

હકીકતનું અત્તાનપણ કેટલે દરજ્જે સુધી તહોમતના ખયાલમાં મુકી શકાય તે આનીએના કેસમાં પુરતી રીતે ખતાવ્યું છે; (રાણી. વિ. પ્રીન્સ) કેહીના ઉપર એક ઇંગ્લેન્ડ સ્ટાટ્યુટ પ્રમાણે ગુનો સાબીત થયો હતો, તે સ્ટાટ્યુટ હિંદુસ્તાનના પીનલકોડની ૩૬૧ માં કલમને મળતો હતો તેમાં તેણે એક કુંવારી છોકરા, જેની ઉંમર સાળ વરસથી ઓછી હતી

તો તેને તેના પાપની મરજી ઉપરાંત તેના કબજામાંથી લેઈ ગયા હતા. સપ્તજી હકીકતોનો પુરાવો લેવાયો હતો અને જુરીએ એવું ઠરાવ્યું કે તે કેદી તેને લેઈ ગયા. તે પેઢેલાં તે છોકરીએ તેને કહ્યું હતું કે મારી ઉમર અઠાર વરસની છે, અને કેદીએ સુદ્ધુષિમાં તેનું કંઈકું ખર માન્યું, અને એમ માને એ બાળખો હતું. પંદર જડનેએ એવું ઠરાવ્યું કે તેને બાળખી રીતે ગુનેગાર ઠરાવ્યો છે. તેમના જજમેન્ટમાં નિચે પ્રમાણે ચાર ફક્ત બતાવ્યાં છે.

૧. જો કોઈ કૃત્ય સ્પષ્ટ રીતે ગેરબાળખો હોય અને જો તેનો સાથે બીજી હકીકતો સામેલ થાય તો વધાર શિક્ષાને પાત્ર થાય તેમ હોય તો, આવી હકીકતોનું અત્તાનપણું હોવાથી વધારે સખત ગુનાના તોહોમતને કાંઈ અસર થતા નથી, જેમકે કોઈ પોલીસના સ્પષ્ટાઈને તેનો ફરજ બળવતાં તેના ઉપર ઉપરનો કલમ મુજબ હલો કરવાનું તોહોમત હોય તો અચાવમાં એવું કહી શકાય નહીં કે તે પોલીસનો સીપાઈ હતો એવું હું જાણતો ન હોતો; તેમજ કલમ પ્રમાણે કોઈ ફક્ત વરસથી અંદરની ઉમરના છોકરાનું હરાવ્યું કે તેના શરિર ઉપરના ઢાગોના ચોરી લેવાનું તોહોમત હોય તો, અચાવમાં એવું બતાવી શકાય નહીં કે તે છોકરે ફક્ત વરસની અંદરની ઉમરનું હતું એવું હું જાણતો નહોતો; ૧ જી ૪૪૪ માં કલમ પ્રમાણે રાત્રિએ ગુપ્ત ગ્રહ પ્રવેશ કરવાનું તોહોમત હોય તો અચાવમાં એવું બતાવી શકાય નહીં કે જે વખતે ગ્રહ પ્રવેશ કર્યો તે સુરંચ અસ્ત થયા પછી નો વખત છે, એવું હું જાણતો નહોતો. તેથી કરીને આવી હકીકતો બતાવવાથી કાંઈ શુ નાના તોહોમતમાં ભારે શિક્ષા કરવાને કાંઈ અડચણ છે નહીં.

૨. કોઈ કૃત્યની સાથે જો બીજી હકીકતો સામેલ થાય નહીં તો તે કૃત્ય તદ્દન બાળખી અને બીજા ગુનાવાળું થાય, તેમ હોય તો, આવી હકીકતોનું અત્તાનપણું તે તોહોમતને અસર કરી શકે. જેમકે કોઈ નાજાયક સૈન્ય શિકાર ગ્રાહ્યો હોય અને તે શિકાર, કોઈ હલકારો લેઈ ગયો એવું હલકારો ઉપર તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય તો અચાવમાં તે હલકારો એવું બતાવી શકે કે તે શિકાર છે એવું હું જાણતો નથી; અથવા કોઈ વેપારીએ પોતાના કબજામાં કોઈ પણ માલના કાચળા રાખ્યા હોય અને તે કાચળા ઉપર સરકારી “ત્રીથુજ”નું મોટું નિશાન હોય, તો તે એવું બતાવી શકે કે હું તે કાંઈ જાણતો નથી કે મોરબાળખમાં જે માલ છે તેના ઉપર સરકારી નિશાન છે.

૩. મજકુર બનાવેલા કેસોમાં પ્રતીવાદીના મનની સ્થિતિ તદ્દન એવી હોવી જોઈએ કે તે હકીકતો વિશે બીજાકુલ કાંઈ પણ જાણતો નહોતો, એવું સાબીત થઈ શકે. જે કૃત્યો કર્યા કે નહીં કર્યા તેની તપાસ કરવી જોઈએ તે છતાં બીજાકુલ કોઈ તપાસ કરવા વિના પ્રતિવાદી મના કરેલાં કૃત્યો કરે તો તેથી બાબતમાં પોતે તદ્દન અત્તાન હોતો, એવો અચાવમાં પુરાવો આપી શકે નહીં.

૪. જો કોઈ જોડું કૃત્ય અમુક હકીકતો હોવાથી ગુનેગાર થવાય તેવું હોય, અને તેવું જોડું કૃત્ય જો કોઈ શખ્સ કરે તો તે પુરાવામાં એવું બતાવી શકે નહીં કે જે હકીકતોથી તે ગુનેગાર થયો તે હકીકતો હું જાણતો નહોતો.

કાંઈ કાયદેસર ૮૧. કાંઈ કાયદેસર કામ, કાયદેસર રીતે, કાયદેસર ઉપાયોથી ન કરીને કરતાં છંતે થા વંદતી સંભાળ અને અપરવારીથી, કરતાં છંતે ફાકન અથવા કમન ફાકન. સીબથી અને સાપ્રાપ્ત ઈરાદા કે તાબ વિના થએલી કાંઈ વસ્તુ ગુનો છે.

જે એમ સમજવું નહીં.

દર્શાવે.

અ એક કુહારો લઈને મનુરીનું કામ કરે છે, એટલામાં તેનું માથું હાથામાંથી જુક થઈને ઉડીને પાસે ઉભેલા એક માણસને લાગીને તે માણસ મરી જાય, તો એ ડેકાણે જે ખરાબર ખબરદારો રાખવામાં અ નો તરફની કાંઈ કસુર ન હોય, તો અ નું કામ માફ કરવા જેવું છે, શુનોહ નથી, એમ સમજવું.

ટીકા—ઈંતેફાકની ખાખતમાં મુખ્ય સવાલ એ છે, પેટેલા એ કે ખરેખર ખારેલું કૃત્ય નોરપરાથી હતું કે નહીં, અને ખીજી કેવી સંભાલથી અને ખબરદારીથી તે કૃત્ય કર્યું હતું. જે કાંઈ ઘોરો પોતાના હાંકનાર સહીત દોડી જાય અને રસ્તામાં કાંઈ શખ્સને ખારે તો આ ઈંતેફાક ગણાશે (હોલમીય વિરૂધ્ધ એપર જુઓ, લા. રી. ૧૦ એકસ ૧૬૧) પણ જે તેણે પોતેજ પોતાની ગેરવરતથાંકથી આમ કર્યું હોય તો, ગણે તો તે કામ તેના રાખ માં જા હોયતો પણ જવાબદાર થાય.

કાયદા પ્રમાણે ખબરદારી રાખવી, તે કાંઈ અત્યંત ખબરદારી રાખવી એમ નથી, પણ તેવીજ સ્થિતિમાં જેવી રીતે કાંઈ સાધારણ બુદ્ધીવાળો શખ્સ ખબરદારી રાખે તેનો માફક ખબરદારી રાખવી.

જે કાંઈ માણસ પોતે જમવા ગયો તે પેટેલાં બંદુક દોડી હોય, અને જમી આવ્યા પછી તે બંદુક ભેઈ તેનો ઘોરો દાખ, એટલામાં તેમાંથી ગોળી નીકલે અને તેની આંત્રમાં થાય, એમ હોય તો તે કાંઈ જાણતો નહોતો કે તેની ગેરહાજરીમાં તે બંદુક ફરીયા કાંઈએ ભરી હશે. જમવા જતાં પેટેલાં પોતે દોડીને ગયેલા, તેથી તેને ખબર હતી નહીં કે તે બંદુક ભરેલી હશે; આવો પુરાવો ધ્યાનમાં લેઈને મી. જસ્ટીસ ફોર્સ્ટરે એવું ઠરાવ્યું કે તે બંદુક ભરેલી હતી તે વિશે તે અજ્ઞાન હતો, અને તેથી તેને નિરદોષ ઠરાવ્યો.

આ કલમનો લાભ લેવાને એવું શાખીત કર્યું જોઈએ કે જે કામ તે કરતો હતો, તે કામદેસર હતું, અને તે કામદેસર રીતે, અને કાયદેસર સાધનોથી અને ઘટતી સંભાળ અને ખબરદારીથી કર્યું હતું. એ જે શાખીત થાય નહીં તો આ કલમનો લાભ મળી શકે નહીં.

જે કામથી ૮૧. જે કાંઈ વસ્તુ હાનિ કરવાનું સાધારણ ઈરાદા વગર તથા સુ હાની થાય એવો કબુલિયો શરીર અથવા મિલકતને થતી ખીજી હાનિ અટકાવવાને અથવા સંભવ હોય તે કા તેથી તે ખચાવવાને, કરી હોય, તો તે વસ્તુથી હાનિ થશે હોય સંભવ મ, સુનાના ધરા છે એમ જાણીને તે વસ્તુ કીધી એટલાજ સખખ પરથી તે સુનો છે હા વગર, તથા એમ સમજવું નહીં.

ખીજી હાની આ ટકાવવાને કરેલું.

ખુલાસો—એવી ખાખતમાં તે અટકાવવાની અથવા જેથી ખચાવ કરવાનો તે હાનિ એવી તરેહની તથા એટલીજ નજદીક હતી કે જે કામથી ખીજી હાની થશે હોય સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં તે કામનું જોખમ માથે લેવું એ કામદેસર અથવા માફ કરવા જેવું ગણાય, એ હકીકતની ખાખત છે.

દર્શાવે.

(અ) એક આગબાટના કપતાન અને, એકાએક તથા પોતાની તરફની કાંઈ ભુલ અથવા ગફલત વિના, એમ હીઠામાં આવે કે હું એવી સ્થિતિમાં આવી પડ્યો છું કે જો હું આદારા વાહાણનો મારગ ખરડું નહીં તો તેને હું અટકાવી શકું તે પહેલાં, ૨૦ અથવા ૩૦ હતાર વાળી એક વ હોડીને એ વાહાણ લાગીને જરૂર નીચે ઘસાડી દેશું, અને જો હું મારગ ખરડું તો માત્ર ૨ હતારવાળી એક ક હોડી નીચે ઘસાડી દેવાનું જોખમ માથે સેવું પડે, અને તે હોડી એવી છે કે અને તો ખચી પણ શકે હવે એ ઠેકાણે ક હોડી નીચે ઘસાડી દેવાના ધરાદા વગર, તથા સુધયુધિયો, વ હોડી માટેના હતારએને ખચાવવાના હેતુથી, જો અ પોતાનો મારગ ખરડે, તો, જે કામ કરેથી ક હોડી નીચે ઘસી જશે એવો સંભવ છે એમ જાણવા જતાં તે કામ કરેથી ક હોડી નીચે ઘસી જાય તો પણ, અ એ કાંઈ મુનો કીધો એમ સમજવું નહીં; પરંતુ હકીકતની ખાખત દાખલ એમ માલમ પડે છે જો એક કે જે ભયમાંથી બચવાનો તેણે ધરાદા કર્યો તે એટલો આદરો હ તો કે, તેને કીધે તેણે ક હોડી નીચે ઘસાડી દેવાનું જોખમ માંથે કીધું તે માફ થઈ શકે.

(બ) એક આદરોટી આગમાં અ લોટાનાં ધરા તોડી પાડે, એટલા સાર કે તે આગ પથરાતી અટકે; અને એ કામ તે, સુધયુધિયો માણસની જિજ્ઞાસા અથવા મિલકત બચાવવાના ધરાદાથી કરે, તો એ ઠેકાણે, જો એવું માલમ પડે કે અટકાવવાની હાની એવી તરેહની તથા એટલી નજીકની હતી કે તેથી અ નું કામ માફ થાય તો, અ એ એ જુનોહ કીધો એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—દ્રશ્ય દયાનમાં સેઈએ તો “જો કાંઈ વસ્તુ હાનિ કરવાના સાધારણ ધરાદા વગર કરી હોય” એ શબ્દોનો અર્થ થયો જોઈએ કે, જે થવાનું છે એમ તે જાણી છે, તેનો તેણે ધરાદો રાખ્યો હતો; અને તેનો નીચે પ્રમાણે નિરણય થાય, જેમકે કોઈ માણસ સાધારણ રીતે એમ માને કે ખીલ રાખસને હાનિ તો થવાનીજ અને પ્રમાણીક પણ એવું ફેરફાર કરે અને તે પોતે જાણે કે તેથી થોડી પણ હાનિ થશે, તો જે હાનિ અ રેખાથી થઈ પડે વાસ્તે તે જવાબદાર નથી; જેમકે ઉદાહરણ, કોઈ જનરલ સીટિંગ પેલાની ટુકડીના ખીલ માણસો સહી સહામત જાય તેને માટે, થોડાં માણસોને એક ખાણની પાસે મોકલ્યાં, તે સ્થળ જાણતો કે માલમેલાં માણસો ખળી જશે.

એક તાડીવાળાની તાડીમાંથી કોઈ રાખસ હમણાં તાડી ચોરી જતો, તે ચોરને પકડવા માટે પેલા તાડીવાળાએ તાડીના વાસણમાં એક એવો જતનો ૧૨ રેડ્યો, કે જે રસ પે તે એવું જાણતો કે જો કોઈ મનુષ્ય તે પીશે તો તેનું મૃત્યુ થશે. પેલી તાડી પેલા ચોરે કોઈ જાણજોરને વેચી અને પીનારને હાની થઈ; તે ઉપરથી તેને પીનકડાડની કલમ ઉપર મુજબ મુન્દેગાર ઠરાવ્યો અને એવું કહ્યું કે તેને કલમની નો બાલ મળી શકે નહીં (ગાણી વિરુદ્ધ પતીઆ. ૫ મું. હા. કે. ૫૯.)

હવે એક અગત્યનો પ્રશ્ન એ છે કે પોતાને હાની થતી અટકાવવાને કોઈ રાખસ ખીલને હાની કરી શકે કે નહીં? જેમકે, કોઈ રાખસ ભુજે ખરેખર હોય તો શું તે ચોરી

કરે? એવું ઠરાવ્યું કે તેમ કરી શકે નહીં, પણ તેની સ્થિતિ શિક્ષાકર્મી કરવાને ધ્યાનમાં લેવાય.

જે બાબતમાં “ઈંગ્લીશ લો” થી ખીલ્લ માણસના હકને જો પોતાના કાયદાને વાસ્તે નુકસાન કરે તે છતાં પણ લાભ મળે તે એ છે કે, જેમ કોઈ દરિયામાં તોફાન થવાથી વહાણ ભાગી જાય, તે વહાણના એક પાટીઆ ઉપર એ ચાર રાખસ અકસ્માતે આવી જાય, અને જો તે પાટીયું ચારે માણસને રાખી શકે તેમ ના હોય, અને જો તેમાંના ખીલ્લ માણસોને દરિયામાં પડેલી મુઠીશ નહીં, તો માર્ગ માત્ર બેશક થશે એવી સ્થિતિમાં કોઈ માણસ મજબૂર માણસોને પડેલી મુઠી તો તે ગુન્હેગાર થતો નથી. કેમકે કાયદાની એક કહેવત છે કે કોઈ માણસને કાંઈ કરવાની જરૂર પડે અને તે જરૂરની રીતે તે કૃત્ય કરે તો તે જરૂરથી તેને માફી મળે છે.

તેમજ કોઈ કોરેર ઉપર ઘેરા થાલો હોય તો સર્વની સહી સહામતીને વાસ્તે કોરેર માંના ખોરાકની ખરોખર વહેંચણી કરવી જોઈએ.

● વરપથી ઓ. ૮૨. સાત વરપથી ઓછી ઉમરનાં બાળકે કરેલી કાંઈ પણ વસ્તુ છી ઉમરના બાળકોને એમ સમજવું નહીં, જોકે કરેલું કામ.

● વરપથી વ. ૮૩. સાત વરપથી વધારે અને બાર વરપથી ઓછી ઉમરનું બાળકે અને બાર જક, જેની અકલ તે વખતે પોતાની ચાલ કેવી છે તથા તેથી શું ૫ વરપથી ઓછી ઉમરના માણસો થશે એ બાબત વિચાર કરી શકે એટલી પુખ્ત થઈ નથી તે ઉમરનું બાળક જે કોઈ કરેલી કાંઈ પણ વસ્તુ ગુનો છે એમ સમજવું નહીં. ની અકલ જોઈ એ એટલી પુખ્ત થઈ નથી તેનું કામ.

ટીકા—ઈંગ્લીશ કાયદા પ્રમાણે જીવંતીના ત્રણ ભાગ ઠરાવ્યા છે. સાત વરસ સુધીની ઉમરમાં કોઈ પણ ગુન્હેગારી શકે નહીં, અને કલમ ૮૨ માં તેમ જરૂર આવ્યું છે. ૧૪ વરસની ઉમર પછી સાપ્રાપ્ત જીવંતીના પુખ્ત ઉમરના માણસની માફક છે. કલમ ૮૩ માં આ વખતે એ વરસ ઓછો કરી નાખ્યો છે. પછીના વખતને વાસ્તે સાપ્રાપ્ત જીવંતીના મનની સ્થિતિ ઉપર આધાર રાખે છે.

ઈંગ્લીશ કાયદા પ્રમાણે ૧૪ વરસનું બાળકે બળાત્કારનો ગુન્હેગાર કરવાને તદ્દન નાલાયક છે. પણ તે મહત્ત્વ અહીં લાગુ પડે કે નહીં તે સવાલ છે. બાળકોમાં ઉપર ગુન્હેગારી થાય છે તેની બાબતમાં કેટલાક વિદ્વાનોના એવો અભિપ્રાય છે કે યુરોપ કરતાં હિંદુસ્તાનમાં બાળકો રોગોની પુખ્ત ઉમર થવાને એ વરસ ઓછાં ગણે છે. જેમકે યુરોપમાં જો ૧૪ વરસ પુખ્ત ઉમર આવે તેમ ગણાવ્યું હોય તો હિંદુસ્તાનમાં ૧૨ વરસ આવે એમ સમજવું. જેમકે કોઈ ૧૦ વરસની ઉમરના બાળકે ઉપર ફક્ત ત્રણ વરસની બાળકોની ઉપર બળાત્કાર સંભાગ કરવાનો આરોપ મુક્યો હોય, તો કારણે એવું ઠરાવ્યું કે તે ફક્ત “કોરોશ કરી”, એવું સાબીત થાય અને ગેરવરતણુંક તરીકે ફક્ત ૧ વરસ કેદની સજા કરી, બુઝા કરીને બિરદાવી મીથન. ૧ મ. ડા. ૧૯૦, ૧૩૬.

જોરકાચે કાઈ કૃત્ય કર્યું હોય તેને વાસ્તે આ કાયદામાં કાંઈ શિક્ષા ખતાવી નથી, કેમકે જો કે જે કૃત્ય કર્યું છે તે જોડે જાણવું હોય તોપણ તેની એવી સમજ નથી કે જે કૃત્ય થયું છે તે ગુન્હો છે, અને તેથી કરીને તેનો સાત્રાપ તે કૃત્યના જાણવા ઉપર આધાર રાખતો નથી, પણ તેનો કેવો મુળ છે તે જાણવા ઉપર આધાર રાખે. (એકરસન)

હીવાના સખ ત્ર. જે સખસ કાંઈ કામ કરતી વખતે, હીવાનગીના સખપથી, સનું કામ. હું કેવી રીતનું કામ કરે છું એ અથવા જે કામ હું કરેછું તે ખાટું છે અથવા કાયદાથી ઉલટું છે એવું જાણી શકતો નથી, તેનું કરેલું તે કામ મુનોહ છે એમ સમજવું નહીં.

હીકા—કાયદાનો એવો મુળતત્વ છે કે જો ઉલટું સાબીત થાય નહીં તો દરેક મનુષ્ય પુણ્ય ઉપર હોય તે વખતે જે જે કૃત્ય કરે તે સમજીને કરે છે અને તેથી કરી તેને વાસ્તે જવાબદાર થાય. અને જો કાઈ ગાંડા માણસમાં કાઈ કાઈ વખત સમજ હોય તો જે કૃત્ય કરે તે તેણે જે વખતમાં સમજ હતી તે વખતે તે કૃત્ય કર્યું એવો અનુમાન થઈ શકે છે પણ કદાપી જો એવું સાબીત થાય કે તેણે જે કૃત્ય કર્યું તે વખતે તેનો જ્ઞાન સમજ શક્તીમાં નહોતો એવું સાબીત થાય તો ઉપર પ્રમાણે અનુમાન થઈ શકે નહીં.

સમજ શક્તીની ખામી ત્રણ જાતની છે. તે એ કે ઘેલછા, હીવાનાપણું, અને હસ્ત કૃત્ય અથવા થોડો વખત ચાલે તેવી અખામી જેમકે અફીણ ખાવાથી ઘર પીવાથી, વીગે રે થાય તે.

કાઈ મુરખ અથવા હીવાનો સખસ પોતાના કૃત્યનો વાકેફ હોય તે છતાં પણ જો ખમદાર થઈ શકતો નથી, કેમકે તે કૃત્ય કેવા પ્રકારનું છે અથવા તેનો કેવો મુળ છે તે જાણતો નથી. કેટલાક હીવાના માણસોમાં તે કૃત્ય કેવા પ્રકારનું છે, તે જાણવાની પુરતી શક્તી હોય છે, તે છતાં પણ જો તે એવું જાણતો હોય નહીં કે પોતે જે કૃત્ય કરે છે તે ગેરવ્યાજબી અથવા કાયદામાં દુરખાવ્યા પ્રમાણે ઉલટું છે, તો તેઓ જવાબદાર થતા નથી જેમકે એક સાધારણ હુદાકરણ તરીકે: જેમકે કાઈ રાખસ ખેલાનીમાં એમ પારે કે સામા માણસ મારા જીવ લેવાની તઈયારીમાં છે અને તેથી કરીને પોતાનો ખચાવ કરવાને તે મનુષ્યનું અત્ય કહે, તો તે જવાબદાર થતો નથી. પણ જો તેની કલ્પના એવી હોય કે મરનારે મને ઇજા કરી અથવા મારા કાઈ સગાને ઇજા કરી અને તેનું વેર લેવાને જો પોતે તેનું અત્ય કરે તો તેવી ખાખતમાં જશક તે જવાબદાર થાયજ.

ખુનના તોહોમતના ગુન્હામાં અને શરીર સંબંધી ગુન્હાઓમાં ખચાવ તરીકે હીવાના પછું ખતાવી શકાય છે.

કાઈપણ રાખસ ઉપર જ્યારે ગુન્હો કર્યાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય તે વખતે જો તે હીવાનો હોય તો તેની તપાસ કાઈ માજિસ્ટ્રેટ કરી શકે નહીં, પણ તેના ગાંડાપણાની વાત ખાખત તે માજિસ્ટ્રેટ ચોક્કસ કરવી અને તે જાણના સીવીલસરજન પાસે અથવા સ્થાનિક સરકાર દરમિયાં એવા ખીજ વર્ગિક અમલદાર પાસે તે રાખસની પરિક્ષા કરાવવી અને તે ઉપરથી સફર સરજન અથવા ખીજ અમલદારની શાહેદ દાખલ જુખાની લેવી અને તે જુખાની લખી લેવી.

જ્યારે જ્યારે કોઈ માણસને એવા કારિણા ઉપરથી બિન તકસ્તીવાર ઠરાવવામાં આવે કે તેણે જે વખતે કોઈ ગુન્હો કરવાનું કેહેવામાં આવ્યું હોય; તે વખતે તે ગાંડો હોવાને બીધે, તેનું જે કૃત્ય ગુન્હો થાય છે એવું કેહેવામાં આવ્યું હોય તે કૃત્યનો પ્રકાર જાણવા ને અશકત હોતો, તો એવું વીશેશે કરીને જાણાવવું જોઈએ કે તેણે તે કૃત્ય કરેલું કે નહીં.

એવા ગાંડા માણસના કેસમાં સ્થાનિક સરકારને રીપોર્ટ કરવો જોઈએ, અને સ્થાનિક સરકાર પછીથી ગાંડા માણસના આશ્રય સ્થાનમાં, અથવા તુરંબમાં, અથવા તેની સહીસલામતી જાળવવાને તેના કોઈ મીત્રને સોંપશે.

પોતાની ખુશી ૮૫. જે શખ્સ કોઈ કામ કરતી વખતે; કેફના સખખથી હું કે ન છતાં થએલી વી રીતનું કામ કરે છે એ, અથવા હું જે કામ કરેલું તે ખોટું છે એ કેફના સખખથી થવા કાયદાથી ઉલટું છે એવું, જાણી શકતો નથી, તેનું કહેલું તે કામ જે સખસ વિ ગુનોહ છે એમ સમજવું નહીં; પણ જે વસ્તુથી તેને કેફ ચહડી તે વસ્તુ ચાર કરવાને એ તે ન જાણે એમ અથવા તેની ખુશી ન છતાં તેને ખવાડી હોય તો. શકત થયો છે તેનું કામ.

ટીકા—જાણી ખુશીને કેફ કરી હોય તો તેણે કરેલાં ગુન્હાની માફી મળી શકે નહીં. પણ જો કોઈ શખ્સને યુક્તીથી અથવા ફોજો ફટકો કરીને કેફી કર્યો હોય અથવા એ જાણથી કેફી કર્યો હોય, (જેમકે કોઈ ઘાતર જુલથી કોઈ એસડ આપે અને તે એસડમાં કેફી કરવાનો ગુણ હોય) અથવા કોઈ શખ્સના જાણવામાં ના આવે તેવી રીતે કોઈ ખોળાં સાધનથી કેફી કર્યો હોય અથવા તેની મરજી ઉપરાંત તેને કેફી કર્યો હોય, એવી હકીકતોમાં જો ગુન્હો કરે તો તેને માફી મળી શકે છે. તેની કેફ એટલે બધે દરજ્જે ચઢી જવો જોઈએ કે તે જે કૃત્ય કરે છે તે કેવા પ્રકારનું છે અને તે ગુન્હો થઈ શકે તેવું છે, એવું તે ખીલકુલ જાણી શકે નહીં એમ હોય તો તે બધા જાય.

પોતાની મજે કેફ કરી ગુન્હો કરે તો તેને આ કલમનો લાભ મળી શકતો નથી. કેમકે કાયદાનો એવો મુજ તત્વ છે કે કોઈ શખ્સ કેફ કરી કોઈ કૃત્ય કરે તો તેણે જાણે કે કેફ કરી નહીં હતો, અને ગુન્હો કર્યો છે, એમ જાણવું જોઈએ.

જે ગુનાહમાં ૮૬. જે જે બાબતોમાં કોઈ કામ અમુક જ્ઞાન અથવા ઈરાદાથી અમુક ઈરાદાએ એ કર્યું ન હોય તો તે જુનોહ ન જાણાય એવું હોય તે તે બાબતોમાં જે થવા જ્ઞાન જોઈ સખસ કેફની હાલતમાં હોઈને તે કામ કરે તે સખસની ઉપર, જાણે તે વુ હોય; તે જુનો ને કેફ ન ચઢી હોત તો જે જ્ઞાન તેને હોત તેજ જ્ઞાન તેને હવે એમ સમજેને કેફ ચઢી હો. જુનેજ, અમલ થવાને તે લાયક થયો; પણ જે વસ્તુથી તેને કેફ ચહડી એવા માણ તે વસ્તુ તે ન જાણે એમ અથવા તેના ખુશી ન છતાં તેને ખવાડી સે કરેલી. ન હોય તો.

ટીકા—આ કાયદામાં એવું ફરમાવ્યું છે કે કોઈ શખ્સ જો જાણી જોઈને પોતાની ખુશી થી કેફ કરે અને પછી કોઈ કૃત્ય કરે તો, જાણે કે તેણે કેફ કરી નહોતી અને સુધિમાં હો તો એવું માનવું જોઈએ માટે જો કોઈ હકીકતો માલમ પડે તો કાયદામાં એવો અનુમાન થઈ શકે તે ખાસ રીતે તેથી વાકેફ હોતો, અને તેથી કરીને બચાવમાં, એવું કહી

શકે નહીં કે મને તો કેફ ચઢી હતી, જેમકે કાંઈ માણસ બીજાને જોળીથી મારે તો તે એવું કહી શકે નહીં કે મને તો કેફ ચઢી હતી અને તેથી કરીને હું જાણતો નોહતો કે મારા હાથમાં પીસ્ટોલ હતી અથવા મને ખપ્પર નોહતી કે તે પીસ્ટોલ ફેડવાથી મોત થ શો, એવું કહી શકે નહીં. તેમજ જો એવી સ્થિતિમાં તે ખંડુકનો ખાહાર કરે કે જો તે સુધીમાં ફેડત તો તેના મનમાં કાંઈ પ્રકારના ખાસ્તો ફેડેત નહીં, અને તેથી કરીને એમ કહી શકે નહીં કે મને તો કેફ ચઢી હતી અને તેથી હું એમ જાણતો કે મારી જીંદગી ભયમાં હતી, પણ ખાસ સાન સાખીત કરવાની ફરજ ફરીયાદ કરનાર ઉપર હોય, અને હકીકતો ઉપરથી કાંઈ ચોગ્ય અનુમાન થઈ શકતો ન હોય તો, તેવે પ્રસંગે જીવે બારો લાભ પડે, જેમકે કાંઈ શખસે જોરો રૂપિયાએ એવું જાણી તે ચલાવ્યો એવો તેના ઉપર શુનો મુકવામાં આવ્યો હોય તો, ફરીયાદીએ એવું સાખીત કરી આપવું જોઈએ કે તે જાણતો હતો કે તે રૂપિયા જોરો છે. એમ બારો કે તે શખસની પાસે બીજા વણા ખરા રૂપિયા હતા અને તેમાં એક જોરો રૂપિયા પણ હતો અને આ વાત તે ખરોખર રીતે જાણતો હતો, તેમ છતાં પણ એવું સાખીત કરી આપવું જોઈએ કે જે રૂપિયા તેણે ચલાવ્યો તે જોરો છે એવું તે જાણતો હતો.

જે કામથી તે જોરો વસ્તુથી મોત અથવા મહાઅથા કરવાનો ઈરાદો કર્યો મોત અથવા મ નથી, અને જેથી મોત અથવા મહાઅથા થશે એવો સંભવ છે એમ તે હાવ્યા કરવાનો હેતો કરનાર જાણતો નથી, તે વસ્તુ કરવાથી, થતી હાનિ ખમવાની જે ઈરાદો કર્યો ન સખસે, સારી રીતે અથવા અરથાત સમજાય એવી રિતે, રજનમંદી થી, અથવા તે આપો હોય, એવા અઠાર વરષથી વધારે ઉમરના કાંઈ સખસને કાંઈ હાથે એવો સંભવ નિશાય અથવા કાંઈ હાનિ કરવાનો તે વસ્તુ કરનારે ઈરાદો કર્યો હોય, વ જાણવામાં ન તે હાનિના સખસથી, અથવા એવા જે સખસે તે હાનિનું જોખમ માથે થી, એવું કામ લેવાની રજનમંદી આપી હોય તે સખસને તે વસ્તુથી કાંઈ હાનિ થશે રજનમંદીથી કહેલું. એવો સંભવ છે એમ તે વસ્તુ કરનાર જાણતો હોય, તે હાનિના સખસ થી, તે વસ્તુ શુનોહ છે એમ સમજવું નહિ.

દર્શાવે.

અ તથા અ અમથા રમતને સારી એક બીજા સાથે પટો ખેલવાનું કયુલ કરે, તો, એ કયુલતમાં અરથાત હરએકની હેવી રજનમંદી સમજાય છે કે વગર જગલખાણ એ તે પટો ખેલતાં જે હાનિ થાય તે ખમવી; હવે અ થી વાજખી રિતે ખેલતાં અ ને કાંઈ વ્યાથા થાય, તો અ એ કાંઈ શુનો કર્યો એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—સાધારણ રીતે ખાલીએ તો, પોતાની મિલકત ઉપર અથવા પોતાના શરીર ઉપર કાંઈ ઈજા અથવા નુકશાન સહન કરવાને ફરક મનુષ આપ મુખત્યાર છે. અને આમ પોતે કરવાને બદલે બીજા પાસે કરાવે તો કરનાર કાંઈ પણ પ્રકારનો શુનો કરતો નથી. ફરક માણસ પોતાની મિલકત આપી દે અને બીજાને જે તેની રજનમંદીથી એ તે કાંઈ ચોરી કરતો નથી. પોતે ગમતે કુખ સહન કરે અથવા બીજાના હાથે સહન કરવાની કયુજાત આપે. પણ કાયદા પ્રમાણે બીજાને હાથે પોતાનું ખુન કરવાને અથવા મહાઅથા

કરવાને તે રત્નમંદી આપી શકે નહીં.

તેમજ જે કૃત્ય ગુન્હો થાય તેવું કૃત્ય કરવાને કોઈ પણ રત્નમંદી આપી શકે નહીં. જેમકે, કોઈ ઘરનો માસિક પોતાનું ઘર બાળી નાખવાને બીજાને રત્નમંદી આપે, પણ તેથી કરીને તે ઘરમાં જે માણસ જીવેલા હોય અથવા બોરેના ઘરમાં જે માણસ હોય તેમને જે નુકશાન થાય, તેમાંથી પેસો બીજી માણસ બચી જતો નથી.

જે કામથી ૮૮ જે વસ્તુથી જાત થાય એવો ઇરાદો કર્યો નથી તે વસ્તુથી થતી જાત થાય એવો હાનિ ખમવાની અથવા તે હાનિનું નોખમ માથે સેવાની જે સમજ, સા ઇરાદો કર્યો ન ફરીતે અથવા અરધાંત સમજાય એવી રીતે, રત્નમંદી આપી હોય, તે થી, તે કામ, ર સખસના કાયદાને માટે સુદ્યુદ્ધિથી તે કરવામાં તે શખસને કોઈ હાનિ રત્નમંદીથી, તથા થાય, અથવા તેને કોઈ હાનિ કરવાનો ઇરાદો તે કરનારે કર્યો હોય, અથવા સુદ્યુદ્ધિથી કોઈ તેને તેથી કોઈ હાનિ થસ એવો સંભવ છે એમ તે કરનારે જાણ્યું હોય, શખસના કાયદા તે હાનિના સખસથી તે વસ્તુ ગુનો છે એમ સમજવું નહીં. ને માટે કરેલું.

દર્શાવ.

અમુક શસ્ત્રક્રિયા કરવાથી જ નું જાત થશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને, પણ જ નું જાત આજીવાનો ઇરાદો ન કરતાં અને જ કોઈ દુષ્કારક રોગથી પોડા પા મ છે, તેને કાયદો થાય એવા ઇરાદાથી, સુદ્યુદ્ધિએ, જ ના રત્નમંદી સંધમે, જ ની ઉપર તે શસ્ત્રક્રિયા, જ દાકતર કરે, તો જ એ કોઈ ગુનોહ કર્યો એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—કોઈ પણ જાતની રત્નમંદીથી જાણી જોઈને બીજાનું જાત કરી શકાય નહીં. પણ જે પુરુષના કાયદાને વાસ્તે કોઈ ઓજ કરવામાં આવી હોય તે પુરુષ એવી રત્નમંદી આપી શકે કે બીજાએ તે ઓજ કરવી, અને વળી તે પણ મજ તો તેથી અત્યુ થાય. એમ ખારો કે કોઈ શખસ સખત મંદવાડ ભોગવતો હોય અને પોતાના શરીરમાં વાહાડ કાય કરાવ્યા શિવાય તેનો રોગ મટે નહીં, તેમ હોય, અને આમ વાહાડ કાય કરવામાં તેનું અત્યુ થાય એવો સંભવ હોય, પણ તેમ કર્યા શિવાય બીજી ઇલાજ હોય નહીં, એમ હોય તે વખતે તે રોગી પુરુષ વાહાડ કાય કરવાનો જુમા પોતે ભેઈ પોતાની સ્પષ્ટ રત્નમંદી આપે, અને જે શખસ એવી વાહાડ કાય ધણી દાળણથી તથા સંગ્રાળથી કરે અને તેમાં થી અત્યુ થાય તો પેસો ગુન્હોગાર થતો નથી.

બળી કોઈ શખસ ઉપર જે કોઈ જંગલો જનાવરે હલ્લો કર્યો હોય અને તે જરમ્યા નમાં પેસો પોતાના મિત્રને તે જનાવર સામે ગોળી મારવાને રત્નમંદી આપે, અને આવી બાબતમાં પોતે જાણે છે કે પોતાનું અત્યુ થવાનો સંભવ છે, અને પેસો મિત્ર જે તેનો હુ કમ માન્ય કરે, તો તે કોઈ ગુન્હો કરતો નથી.

કોઈ બાળક. ૮૯. કોઈ બાર વરવથી ઓછી ઉમરના અથવા હીવાના સખસ અથવા હીવાના ના કાયદાને માટે, તે શખસનો જે વૃલી હોય અથવા જે બીજા ના કાયદા માટે શખસના કાયદેસર હવાલામાં તે સખસ હોય તે, અથવા તેની સાફ તેના વાલીએ, રીતે અથવા અરધાંત સમજાય એવી રીતે રત્નમંદી લઈને કોઈ બીજી

અથવા વાલીની શખસ, સુદ્યુધિથી, કાંઈ વસ્તુ કરે, અને તે વસ્તુથી તે સખસને કાંઈ રળમંદીથી બી હાનિ થાય, અથવા તેને કાંઈ હાનિ કરવાનો ઇરાદો તે કરનારે કર્યો જ સખસે, સુધ હોય, અથવા તેને તેથી કાંઈ હાનિ થશે એવો સંભવ છે એમ તે બુદ્ધિથી કરેલું કા કરનારે જાણ્યું હોય તો તે હાનિના સખસથી તે વસ્તુ યુનોહ છે એમ મં સમજવું નહીં; પરંતુ.

શરતો.

પેહેલો.—ઈરાદાથી માત આણવાને, અથવા માત આણવાની કાશિસ કરવાને આ અપવાદ લાગુ પડે નહીં.

બીજો—કાંઈ વસ્તુનો કરનાર સખસ એમ જાણતો હોય કે એવો માત આવે એવો સંભવ છે, તે વસ્તુ માત અથવા મહાવ્યાથા અટકાવવાના, અથવા કાંઈ ઝાટો રોગ કે અશક્તતા દુર કરવાનાં દુર, કરવાનાં કારણથી કાંઈ બીજા કારણથી કાંઈ બીજા કારણ માટે, તે શખસ કરે; તેને આ અપવાદ લાગુ પડશે નહીં.

ત્રીજો—માત અથવા મહાવ્યાથા અટકાવવાનાં, અથવા કાંઈ ઝાટો રોગ કે અશક્તતા દુર કરવાનાં, કારણ શિખાય બુદ્ધિપુરવક મહાવ્યાથા કરવાને, અથવા મહાવ્યાથા કરવાની કાશિસ કરવાને, આ અપવાદ લાગુ પડશે નહીં.

ચોથી—જે ગુન્હો કરવાને આ અપવાદ લાગુ પડતો નથી તે ગુન્હો કરવામાં મદદ ગારી કરવાને પણ એ, લાગુ પડશે નહીં.

દર્શાવ.

અ. શુદ્યુધિથી, પોતાના બાળકના કાપદાને સાર પોતાના બાળકની રળમંદી શિખાય, તેની પથરી કહડાવવાને તેની જાંઘમાં એક દાકતર પાસે ચોરાવે, અને તે એમ જાણતો હોય કે એ શસ્ત્રક્રિયાથી એ બાળકનું માત થશે એવો સંભવ છે, પણ તે બાળકનો જીવ જીવ એવો તેનો ઇરાદો ન હોય, તો આ અપવાદમાં દાખલ થાય છે કેમકે તેની મતલબ પોતાનાં બાળકનો રોગ જીવ એવી છે.

દીકા—આ કલમની મતલબ એવા છે કે જે તે સહન કરનાર પુત્ર ઉમરનો અથવા ખરેખરી શુદ્ધનો હોત તેવી વખતે તેણે જે રળમંદી આપી હોય તેની માફક તેના વાલી એ આપેલા રળમંદીની અસર છે. તેથી કરીને જે જે ડોકાણે રળમંદીની જરૂર છે, અને તે રળમંદી તે પુરૂષ સીવાય બીજા કોઈનો હોય, તો રળમંદી આપનાર શખસે પોતાની બાબતમાં જેવો વીચાર કરવો જોઈએ, તેવોજ ઘટીત વીચાર કરી રળમંદી આપવી જોઈએ.

કોઈ માખાપ પોતાના છોકરાના કાપદાના વાસ્તે ધીમ્મથી તેને ચાલુક મારે તો તે કાંઈ ગુન્હો નથી; તેમજ કોઈ માણસ પોતાના છોકરાના કાપદાને વાસ્તે તેને પુરી રાખે તો તે પણ કાંઈ ગુન્હો નથી; પણ કોઈ શખસના ઘર ઉપર મારાઓએ તથા લુટારાઓએ હુલ્લો કર્યો હોય. અને તે શખસ સુદ્યુધિમાં એમ ધારે કે મારો છોકરો તે લુટારાઓના કબજામાં જશે, એવું ધારો, તે પોતે તે છોકરીને મારી નાંખે તો તેને આ કલમના અપવાદનો લાભ મળતો નથી.

દેહેશત અથવા

૬૦. કાંઈ નુકશાનની દેહેસતથી અથવા હકીકતની ખોટી સમજ

જાટી સમજથી થો કાંઈ રત્નમંદી કાંઈ શપ્તસથી અપાર્થ હોય, અને તે રત્નમંદી અપાર્થ છે એવી તેવા દેહસતથી અથવા જાટી સમજથી અપાર્થ છે એમ તે કામ કર જાણીને રત્નમંદી નાર શપ્ત જાણતો હોય, અથવા એમ માનવાનું તેને કારણ હોય, અથવા, બાળક અથવા જે શપ્ત હીવાનગી અથવા કેફના સપ્તથી જે કામ બાબત હીવાના સપ્ત પોતાની રત્નમંદી આપતો હોય તે કામ કેવી તરેહનું છે તથા તેનો પ ની રત્નમંદી. શીજામ કેવો થશે એ સમજવાને અશક્ત હોય એવા શપ્તે રત્નમંદી આપી હોય અથવા, વાક્ય સપ્તથી એથી ઉલટું ન દેખાય તો, ખાર વ રસથી ઓછી ઉમરના કાંઈ શપ્તે રત્નમંદી આપી હોય, તો તે રત્ન મંદીને આ કાયદાની કાંઈ પણ કલમમાં લખેલી રત્નમંદી જેવી સ મજવી નહીં.

ટીકા.—સ્વતંત્ર અને સમજ ભરેલી રત્ન મંદી મલવી જોઈએ. એમ ખારો કે કાંઈ અત્યંત શપ્ત એમ કહે કે અને તો ગમે તેવું મુશકેલ જાહાડકા કરવાનું કામ આવડે છે અને આવું ખતાવી રત્નમંદી મળવે, તો આવી રત્નમંદીથી તેને કાંઈ ફાયદો મળ તો નથી.

જાટી સમજથી રત્નમંદી અપાર્થ છે, તેના ઉદાહરણ ત્રણ રાજી વીરમ પુનાઈ કે તીમાનો કેસ જુઓ, (૧૨, સપ. ફી. ૭ એસ. સો. ૩ ખ. સી. રી. એ. ફી. ૨૫) તે કેસ માં તહોમતવાળો એક બાજીગર હતો, તેણે મરનારને એવી ઉશ્કેરણી ખતાવી કે સરપનો ડંશ ઉતારવાનો બીજા મારી પાસે છે, એવું કહી સાપ કરડવા દીધો હતો, પણ તે ડંશ ઉ તારી શક્યો નહોતો,

રત્નમંદી આ ૬૧. જે શપ્ત રત્નમંદી આપતો હોય, અથવા જેની પતી ૨ પનાર શપ્તને રત્નમંદી અપાતી હોય, તે શપ્તને જે હાની થાય અથવા જે હાની થનારો હાનીના કરવાનો ધરાદો થયો હોય, અથવા જે હાની થશે એવો સંભવ છે એમ સંબંધ વિના પણ જાણવામાં આવ્યું હોય, તે હાનીના સંબંધ વિના પણ જે કામો ગુન્હા જે કામો ગુન્હો છે, તે કામોને ૮૭, ૮૮ તથા ૮૯ મી કલમોમાંના અપવાદો જાણ છે, તે કામોને પડતા નથી.

૮૭, ૮૮, તથા ૮૯
મી કલમો માટે
બા અપવાદો બા
ગુ પડતા નથી.

દર્શાવ.

(શુદ્ધબુદ્ધિએ કાંઈ જાનો જીવ ખયાલવાના હેતુથી ન કર્યો હોય, તો) તે જાને તેથી કાંઈ હાની થાય અથવા કાંઈ હાની કરવાનો ધરાદો કર્યો હોય તે હાનીના સંબંધ વિના પણ, ગરભપાત કર્યો એ ગુન્હો છે. માટે “તે હાનીના સપ્તથી, કાંઈ તે ગુન્હો નથી; અને તે જા અથવા તેના વાલીનો રત્નમંદી લેઈને તેનો ગરભપાત કર્યો હોય તો તે રત્નમંદીથી તે કામ નહીં ગુન્હો એમ થતું નથી.

કાંઈ શપ્ત ૬૨. જે શપ્તના ફાયદાને સાર કાંઈ વસ્તુ કરી છે તે એવી હાલ

ની વચ્ચે રજામાં તમામ આવી પડ્યો હોય કે તેથી રજામાંથી ખતાવી શકાતી ન હોય, હિંમતે તેના કાપ અને કાંઈ વાલી અથવા તેને કાપેલ સરકારી હવાલામાં રાખનાર કાંઈ બીજાને ઠા સારું શુદ્ધિ રાખસ ન હોય કે તે વસ્તુ કોઈ કાપેલ કાપ એ રીતે વખતસર તેની એ કોઈ કામ રજામાંથી મળવી શકાય, તો તેવો વેળાએ, શુદ્ધિથી તે રાખસના કાપ યદને સારું તેની રજામાંથી કોઈ વગર પાણી કાંઈ વસ્તુ કરી હોય તે, તેથી તે રાખસને કાંઈ હાની થાય તે હાનીના સમજથી, ગુનો છે એમ સમજ થું નહીં પરંતુ—

પેટેલી--ધરાદાથી માત આણવાને, અથવા માત આણવાની કોશિશ કરવાને, આ અપવાદ બાબત પડશે નહીં.

ખીજી--કાંઈ વસ્તુનો કરનાર રાખસ એમ જાણતો હોય કે એથી માત આવે એવો સંભવ છે, તે વસ્તુ માત, અથવા મહાબંધા અટકાવવામાં, અથવા કાંઈ મોટા રોગ કે અસાધ્યતા દૂર કરવાનાં કારણથી કાંઈ બીજાં કારણ માટે તે રાખસ કરે, તેને આ અપવાદ બાબત પડશે નહીં.

ત્રીજી--માત અથવા બંધા અટકાવવાનાં કારણથી કાંઈ બીજાં કારણ માટે શુદ્ધિપુર વડે બંધા કરવાને અથવા બંધા કરવાની કોશિશ કરવાને, આ અપવાદ બાબત પડશે નહીં.

ચોથી--જો ગુનો કરવાને આ અપવાદ બાબત પડતો નથી, તે ગુનો કરવામાં મદદ મારી કરવાને પણ એ બાબત પડશે નહીં,

દર્શાવે.

(અ) જ પોતાના ધોડાપરથી પડીને બેઠેલા થઈ જાય, અને તેવામાં જ દાકતર ત્યાં આવી પોહોંચે ને તેના વિચારમાં એમ આવે કે જ નાં જોપરી કાપવી જોઈએ, પછી જ ને વિચાર કરવાની શકતી પાછી આવતાં પેટેલાં અગર અ જ, તું માત આણવાની ધરાદાથી નહીં, પણ સુખબુદ્ધિથી જ ના કાપવાને માટે જ નાં જોપરી કાપે, તો અ એ કાંઈ ગુનોહ કર્યો એમ સમજવું નહીં.

(બ) જ ને એક વાદ લેઈ જાય છે. તે જોઈ તે અ તે વાદને તાકીને ગોળી મારે; અને તે ગોળીથી જ નો જીવ જાય એવો સંભવ છે એમ જાણીને, પણ જ નો જીવ લેવાના ધરાદાથી નહીં, અને સુખબુદ્ધિએ જ ને કાપેલ કરવાના ધરાદાથી તે ગોળી મારે, અને તેની ગોળીથી જ ને તેનો જીવ જાય એવું જાણ્યું હોય, તો અ એ કાંઈ ગુનોહ કર્યો એમ સમજવું નહીં.

(ક) એક બાળક એકા એક હેવી આકૃતમાં આવી પડે, કે તેની ઉપર તુરત કાંઈ શસ્ત્રક્રિયા ન થાય તો તેનો જીવજાય હેવો સંભવ હોય, અને તે બાળકના વાલી ની રજા લેવાની વેળા ન હોય હેવો હાજત જોઈને તે બાળકના કાલાવાલા પર નજર ન રાખતાં, સુખબુદ્ધિએ, તે બાળકના કાપવાને માટે જ દાકતર ત શસ્ત્રક્રિયા કરે, તો અ એ કાંઈ ગુનોહ કર્યો એમ સમજવું નહીં.

(દ) એક ઘરને આમ લૂંટી છે. તે ઘરમાં અ છે તથા જ બાળક છે. એવામાં લોક નિયમેથી એક દાકર પોહોંચી કરીને પકડે રહે, અને અ તે બાળકને તે ઘરના

છાપરાપરથી નિચે નાંખે, હેવુ ઠનાણીને કે નિચે પડેથી એ બાળકનો જીવ જીવ્ય
એવો સંભવ છે, પણ તે બાળકનો જીવ ભેલો એવો તેનો ધરાહો ન હોય,
અને સુખયુષીએ તે બાળકને કાયદો કરવાનો ધરાહો તેણે કર્યો હોય, તો એ કે
કાણે અગર પડવાથી તે બાળકનો જીવ જીવ્ય તો પણ, એ એ કાંઈ યુનોહ
કર્યો એમ સમજવું નહીં.

ખુભાસો—ફક્ત પર્ણશાની તરફનો કાયદો થતો હોય, તેને ૮૮, ૮૯ તથા ૯૨ મી કલ
જ્ઞાના અરથ પ્રમાણિનો કાયદો સમજવો નહીં.

સુખયુષીએ ૯૩. કોઈ સખસના કાયદાને સાર તેને સુખયુષીએ કાંઈ જેવો
કાંઈ કેહેવું. માં આવે, અને જો તેથી તે રાખસને કાંઈ હાનિ થાય, તો, તે હાનિ
ના સખસથી તે કેહેવું યુનોહ એ એમ સમજવું નહીં

દર્શાવ.

એક માંદા માણસને તેનો ઘાકતર એ શુદ્ધયુદ્ધિએ પોતાનો અભિપ્રાય કહે કે તુ જીવે
શકવાનો નથી, અને તે હેખકથી તે માંદો માણસ મરી જાય, તો અગર એ ને
ખપ્પર હતો કે એ પ્રમાણે કહેવાથી તે માંદા માણસનું જાત થાય એવો સંભવ છે
તોપણ, એ એ કાંઈ યુનોહ કર્યો એમ સમજવું નહીં.

ટીકા.—જે કૃત્યથી જાત થવાનો સંભવ છે, તેના કૃત્યનો ખચાવ થઈ શકે નહીં. એ
જે તેથી કરીને જો કોઈ રાખસ, કોઈ સ્ત્રી ઉપર બળાત્કાર થતો અટકાવવાને તેનું જત્યુ
કરે, અથવા કોઈ માણસને કાંઈએ જતો અટકાવવાને તેને જોર આપી તેનું જત્યુ કરે, તો
તેને આ અપવાદનો લાભ મળતો નથી. પણ જો કોઈ સ્ત્રીનો ખચાવ કરવાને, તેના પેટ
માંનું છોકરું ખરોખર રીતે નહીં અવતરતું હોય અને કોઈ કૃત્ય કરવામાં તે છોકરાનું જાત થા
ય તો તે યુનોહ નથી.

તેમજ ફક્ત પર્ણશા સખસી કાયદો એ કાયદો ગણી શકાય નહીં. એક વીમોન કે-
સમાં એમ બન્યું કે, કોઈ રાખસને કોઈ મીલકતમાં જીવગી પરમંતનો હક હતો, તેણે તે
મીલકત પોતાનાં છોકરાંને આપી અને બાકીની પોતાને જો એવી રીતે હતું; તેણે પોતા
ની મીલકત ઉપર જમીન તરોડે કાંઈ નાણાં ઉછીતાં લેવાનો બીચાર કીધો. તેને કાંઈ છો
કરાં હતાં નહીં, પણ થાય એવો સંભવ હતો તેથી કરીને જમીન લેવામાં આવ્યા નહો-
તા. અને જો છોકરા ના થાય તો સ્વયંની મીલકત પોતાનેજ રહે એવો કરાર થયો હતો;
ત્યારે હવે છોકરાં શી રીતે ના થાય તેને વાસ્તે તેણે એક યુક્તિ સ્થાપી કહાડી. તેણે એમ
કર્યું કે પોતાની ઈંદ્રી પોતે કાપી નાંખી અને ફાંટો બન્યો, જેથી કરીને છોકરાં થવાનો
બીલકુલ સંભવ રહ્યો નહીં. પણ આવું કૃત્ય આ કાયદા પ્રમાણે જોર કાયદેસર કેહેવાય. રા
ણી વીરધ બાબુલન હોજરા.

જે કામ કોઈ ૯૪. ખુન તથા રાજ્ય વિરુદ્ધ જે યુનોહાએને માટે જાતની શિક્ષા
રાખસને કર્યો કે કરાવેલી છે તે યુનોહાએ શિવાય, જે કામ કોઈ રાખસને કાંઈ ખમકી
રહું પડે. ને બીધે કર્યું પડે અને તે ખમકી એવી હોય કે જેથી, તે કામ કરતી
વેળાએ, તે રાખસના મનમાં કારણસર એવી દહેસત પેદા થાય કે જો
હું એ કામ નહીં કરીશ તો મારે તાત્કાલિક જાત થશે, તો તે કામ

ગુન્હો છે એમ સમજવું નહીં, પણ તે કામ કરનાર શખસ પોતાની ખુશીથી અથવા પોતાને તાત્કાલિક ખાત કરતાં કાંઈ ઓછી હાનિની કારણસર દેહેસતથી, એવી હાલતમાં પોતે આવ્યો હોય કે તેથી તેનો ઉપર તે દાંખ થયો હોય એમ ન થવું જોઈએ.

ખુલાસો ૧ લો--જો શખસ પોતાની ખુશીથી; અથવા માર મારવાની ધમકીના સખથી, આ માણસો ડાકાઈટ છે એમ જાણીને, તે ડાકાઈટોની ટોળીમાં ભળે, અને પછી કામદા મુજબ ગુન્હો હોય એવી કાંઈ વસ્તુ તેના શાખતીઓના જોરથી તેને કરવી પડે, તો તેને આ અપવાદનો ફાયદો મળી શકતો નથી.

ખુલાસો ૨ જો--કોઈ શખસને ડાકાઈટોની એક ટોળી પકડે, અને તેને તુરત મારી નાખવાની ધમકી દેખાડીને કાયદા મુજબ ગુન્હો હોય એવી કાંઈ વસ્તુ તેની પાસે કરાવે, જેમકે કોઈ લુહાર પાસે તેના હથિયાર લેવાડીને પોતે કોઈ ઘરમાં પેશીને તે લુટી લેવા સાફ તે ઘરના ખારણાં ઉઘડાવે, તો તેને આ અપવાદનો ફાયદો મળી શકે છે.

ટીકા--કાયદાનો એવો ફરમાન છે કે કોઈ રાજ્યની સામે ગુન્હો કરવા ના કરતાં અથવા કોઈ તીરપરાધી મનુષ્યનું ખુન કરવાના કરતાં, પોતે મરવું એ ઘણું સારું છે. પણ ખુન અને રાજ્યની સામેના ગુન્હો શિખાય ખીજા ગુન્હાઓને વાસ્તે, એ પુરતુ કારણ છે કે તે કૃત્ય જોર જીલમથી અથવા પોતાની જીંદગી ખયાવવાને વાસ્તે કરવામાં આવ્યું હતું; જેમકે કોઈ લુહારને એક ખલવાખોરની ટુકડીએ પકડ્યો અને કોઈ ઘરનું તાણુ તોડવાને ફરમાવ્યું અને એવી દેહેસત આપી કે જો તું તાણુ તોડીશ નહીં તો અમારા હાથમાં ઉઘાડી તરવાર છે તેથી તારા માથુ કાપી નાખીશું. આવી વખતે પેલો લુહાર જે કૃત્ય કરે, તે માફ થઈ શકે તેવું છે, જેમકે તે સારી રીતે સમજે છે કે જો પોતે તેમના ટુકડાને માન્ય કરશે નહીં તો એક ક્ષણમાં પોતાનો જીવ જશે.

તેમજ માતની ખરેખરી અને ચાલુ રહે તેવી ધમકીથી કોઈ શખસ કોઈ ફીતુરમાં શખસ થાય તો તે પણ માફ થઈ શકે, જેમકે ખલવાખોરોને આશ્રય આપે, અને વળી તેમની સાથે સામજી થાય. પણ ઘર અથવા માલને નુકશાન કરવાની ધમકી આપે, તો આવી ધમકીથી જે કૃત્ય કરે તે માફ થઈ શકે નહીં.

તેમજ પોતાની જીંદગી ખયાવવાને કોઈ શખસ કોઈ કૃત્ય પોતાની મરજીથી કરે તેને આ કલમનો લાભ મળતો નથી, જેમકે વહાણમાં પોતે ઓલો હોય અને તેવામાં વહાણ કુખવાની બંધવારીમાં હોય, તે વખતે ખીજો મજબો, જેમાં ઘણાજ ભાર ભરેલો હોય, તેમાં કુદકો મારો તે મજબાનાં માણસોનો નાશ કરવો.

જુજ હાનિ ૬૫. કાંઈ વસ્તુથી કાંઈ હાનિ થાય અથવા કાંઈ હાનિ કરવાનો થાય એવું કદમ ઈશોદ કર્યો હોય અથવા કાંઈ હાનિ થશે એવો સંભવ જણવામાં હોય પણ તે હાનિ એટલી જુજુજ હોય કે સાધારણ સમજ તથા સ્વભાવનો કોઈ સખસ તે હાનિ પામત ફરિયાદ કરે નહીં, તો તે હાનિના સખસ થી તે વસ્તુ ગુનોહ છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા--આ કલમ પ્રમાણે જુજ હાનિ એ ગુન્હો નથી. આ કાયદાની વાખ્યા પ્ર

માણે, કાઈ શખસના સહીના ખીયામાં કલમ બાળવી એ ચોરી છે, કાગળના વેફર જેવી એક ચીજ ભાગવી એ બિગાડ છે, એક માણસની પાસે ઘોડે સ્વાર થઈ જતાં એક હમ તેના ઉપર ધુળ ઉડે એ હુમલો છે, ગાડીમાં બેસતાં એક માણસને હાખીને બેસવું એ બધા છે; આવી બુજ બાપતો કાપદો ધ્યાનમાં લેતો નથી. કેમકે મનુષ્ય મંડળીમાં રહેતાં ફેરક શખસ એવા અસંખ્ય ગુન્હા કરે છે, અને આવા ગુન્હા ફેરક માણસ વારાફરતી કરે છે અને સહન કરે છે.

જેમકે, સરકારી નીરપયોગી જમીન ઉપર કાઈ ગ્રાડ ઉગેલું હોય, અને તેનું ફળ જે ની કીંમત ફક્ત ૩ પાઈ હોય, એવું ફળ તોડવાને વાસ્તે કુદીને સાત દિવસની કુદની શિક્ષા કરી હતી પણ મુખાર્ધની હાઈકોર્ટ તે રદ કરી, કેમકે બુજ હાની એ ગુન્હો નથી. રાણી વિ. કાળીયા, ૫ મું. હા. કા. ૩૫. જે કાઈ ખાનગી પુરખનું તે ગ્રાડ હોત તો તેવે ઠેકાણે તે કેસ જુદોજ થાત.

છાની ઉપર છત્રીનો અપાટો મારી જે ફુગ કરવામાં આવ્યું હતું, તેને આ કલમ પ્રમાણે નજીક ગણવામાં આવ્યું નહોતું, અને વળી જે કે તેનાથી વધારે ઈન્ન થઈ નહોતી. ખંગાળાની તોપણ સરકાર વિરુદ્ધ શેવ ગુલામ, ૨૪ સપ્. ફિ. ૬૭.

ખાનગી બચાવના હક બાબત.

ખાનગી બચાવ ૬૬. ખાનગી બચાવનો હક અમલમાં લાવતાં ફેરલો કાંઈ નવમાં ફેરલી કાંઈ સ્તુ ગુન્હો છે એમ સમજવું નહીં. પણ વસ્તુ ગુન્હો નથી.

આ કલમથી તે કલમ ૧૦૬ સુધીની કલમો ખાનગી બચાવને સાર છે.

ટીકા—કાઈ શખસ રાત્રે ખીન્નની સ્ત્રી સાથે સંભોગ કરવાને વાસ્તે તેના ઘરમાં પેઠા, તે સ્ત્રીના ઘણાંએ પેલાને ખુબ સખત માર મરચો, તેમાં એવું કર્યું કે માત શિવાયનું ખીન્નુ ગમ્મ તે કૃત્ય ખાનગી બચાવમાં કરવા તેને ઘટીત હતું. રાણી વિરુદ્ધ ધાંમણ ૨૦. સપ્. ફિ. ૪૬.

શરીર તથા મિ ૯૭. હરએક શખસને નીચે લખેલા બચાવ કરવાને હક છે પણ બકતબા ખાનગી તે હકને ૯૮ મી કલમમાં લખેલી હોદો લાગુ પડે છે:-- બચાવનો હક.

પેહેલો--શરીર સંબંધી કાઈ પણ ગુન્હાથી પોતાના અથવા ખીન્ન કાઈ પણ શખસના શરીરનો બચાવ.

ખીન્ને--ચોરી, અપહરણ, બિગાડ, અથવા સાપ્રાપ પ્રવેશ, એ ગુન્હાઓનાં લક્ષણોમાં હાખલ થઈ શકે, એવો ગુન્હો જે કામ હોય અથવા જે કામ ચોરી, અપહરણ, બિગાડ, અથવા સાપ્રાપ પ્રવેશ કરવાની કાશિશ હોય, તે, કામથી પોતાની અથવા ખીન્ન કાઈ પણ શખસની સ્થાવર કે જંગમ મિલકતનો બચાવ.

હીવાના શખસ ૯૮. જે કામ ખીન્ન હાલતમાં થયેલી અમુક ગુન્હો ગણાય, વગેરેનાં કામથી એવું હોય, તે જો તે કામના કરનારની નાહાની ઉમરના, સુદ્ધિની કા ખાનગી બચાવ ચાઈના, અથવા હીવાનગીના સખબથી, અથવા તેને કેફ મડી હોય,

નો હક.

અથવા તે શખસની કાંઈ જાણી સમજ હોય તે સખખથી, તે ગુન્હો થઈ શકતું ન હોય, તોપણ જાણી તે કામ તે ગુન્હો હોય એવી રીતે તેથી ખાનગી ખયાલ કરવાનો હરએક શખસનો તેવોજ હક છે.

દર્શનો.

(અ) હીવાનગીના જોરથી જ, અ નો જીવ લેવાની કાશિશ કરે, તો જ એ કાંઈ ગુનો હ કર્યો એમ સમજવું નહીં પણ જ ગાહ્યો હોય હેવીજ રીતે ખાનગી ખયાલ નો અ નો હક છે.

(બ) જે ધરમાં પેસવાનો અ નો કાયદા પ્રમાણે હક છે તે ધરમાં અ રાતને વખતે પેસે, જ, સુષુપ્તિએ, અ ને ધર ફોડનારો સમજીને અ ની ઉપર હુમલો કરે, તો એ ઠેકાણે આ જાણી સમજીને લીધે અ ની ઉપર હુમલો કરવાથી જ એ કાંઈ ગુનો કર્યો એમ સમજવું નહીં પણ જ તે જાણી સમજીથી કામ ન કરતો હોય એવીજ રીતે જની સહામાં ખાનગી ખયાલનો અ નો હક છે.

ક્રિયા કામોથી. ૬૬. પેટેલી—જે કામથી જાત અથવા મહાબ્યા થવાનો કારણ ખાનગી ખયાલ સર ભય હત્યન થતો નથી એવું કાંઈ કામ કોઈ સરકારી નોકર પોતા કરવાનો હક ન ના જોડાણની રીતથી સુદ્યુષ્ટિએ અમલ કરતાં જો કરે અથવા કરવાની થી. કાશિશ કરે, તો, પછી તે કામ ખરાબર કાયદા મુજબ ન હોય તો પણ, તે કામથી ખાનગી ખયાલનો હક નથી.

ટીકા—જેમકે કોઈ ચોરાએલી મિલકતની તપાસ કરવાને કોઈ પોલીસ અમલદારે વારંદ શિવાય ધરમાં પ્રવેશ કરવાનો યત્ન કર્યો, તેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે તેને અટકાવ કર્યો એ ગેરકાયદેસર હતું, અને ખયાલના આધાર ઉપર બાજબી ગણી શકાય નહીં. રાણી વિરુદ્ધ બેંક ટરાવું, ૭ મુ. હા. કો. ૫૦.

ખીજી—જે કામથી જાત અથવા મહાબ્યા થવાનો કારણસર ભય હત્યન થતો નથી એવું કાંઈ કામ કોઈ સરકારી નોકર પોતાના જોડાણની રીતથી સુદ્યુષ્ટિએ અમલ કરતાં કરેલા હુકમ ઉપરથી જો કોઈ કરે અથવા કરવાની કાશિશ કરે, તો પછી તે હુકમ ખરાબર કાયદા મુજબ ન હોય તો પણ, તે કામથી ખાનગી ખયાલનો હક નથી.

ત્રીજી—સરકારી અધિકારીઓનો આસરો માગવા જવાની વેળા હોય એવી જાણતો માં ખાનગી ખયાલનો હક નથી.

કુટલી હક. ચોથી—કોઈ પણ જાણતમાં ખયાલ કરવાનાં કારણસર કરવી જરૂર સુધી એ હક અ ર હોય તે કરતાં વધારે હાની કરવા સુધીનો ખાનગી ખયાલનો હક નથી. મલમાં લાવી શકાય.

ખુલાસો ૧ જો—આ કામ કરનારો સારકારી નોકર છે એવું જે શખસ જાણતો નથી અથવા એવું માનવાનું જેને કારણ નથી તે સખસનો, તે સરકારી નોકર જે કામ કરે અથવા કરવાની કોસીસ કરે તે કામથી, ખાનગી ખયાલનો હક જતો નથી.

ખુલાસો ૨જો—આ કામ કરનારો માણસ કોઈ સરકારી નોકરના હુકમથી એ કરે છે એવું જે શખસ જાણતો નથી અથવા એવું માનવાનું જેને કારણ નથી, અથવા હું

ફેલાણા અખતીયારથી એ કામ કરે છે એમ તે માણસ કહે નહી, અથવા તે અખતીયાર લખેલો હોય તો, માગેથી તે અખતીયાર ખતાવે નહી તો, તે સખસનો, તે સરકારી નોકર ના હુકમથી તે માણસ જે કામ કરે અથવા કરવાની કોશીશ કરે તે કામથી, ખાનગી ખચાવનો હક જતો નથી,

શરીરના ખા ૧૦૦ જે ગુના ઉપરથી ખાનગી ખચાવનો હક અમલમાં લાવવો નમી ખચાવનો પડે તે ગુનો જે નિચે લખેલા પ્રકારોમાંના કોઈ પણ પ્રકારનો હોય, તો હક જાત કરતા હુમલો કરનારને બુધિપુરવક જાત અથવા ખીજી કાંઈ પણ હાની કરતા સુધી ક્યારે પો સુધી શરીરના ખાનગી ખચાવનો હક પોહોંચે છે, પણ તે હકને ઉપલી હોય છે. કલમમાં લખેલી હદો લાગુ પડે છે. ગુનાઓનાં પ્રકારો:—

પેટેલો—જે ખચાવનો હક એટલે સુધી અમલમાં ન લેવાય તો તેનો પરીણામ મહા થશે, એવો કારણસર ભય જેથી ઉત્પન્ન થાય એવો હુમલો.

ખીજો—જે ખચાવનો હક એટલે સુધી અમલમાં ન લેવાય, તો તેનો પરીણામ મહા અથા થશે એવો કારણસર ભય જેથી ઉત્પન્ન થાય એવો હુમલો.

ત્રીજો—ખળાત્કાર સંભોગ કરવાના ઇરાદાથી હુમલો.

ચોથો—અધિક્રમ વિરુદ્ધ મર્દ્યુલ ઇચ્છા પુરણ કરવાના ઇરાદાથી હુમલો.

પાંચમો—મનુશ્ય હરાણ અથવા મનુશ્યનયન કરવાના ઇરાદાથી હુમલો.

છઠો—કોઈ સખસને ગેરઆજખી રીતે કેદ કરવાના ઇરાદાથી, હુમલો અને તે હેવી હાલતમાં હોય કે તેથી પેલા સખસને કારણસર એવો ભય ઉત્પન્ન થાય કે પછી એ કેદ માંથી છુટવાને સાર સરકારી અધિકારીએને અરજ કરવાનું માહારાથી ખની શકશે નહી.

તે હક જાત ૧૦૧ જે ગુનો ઉપલો કલમમાં લખેલા પ્રકારોમાંના કોઈપણ પ્ર સિવાયના કાંઈ કારનો નહી હોય, તો શરીરના ખાનગી ખચાવનો હક હુમલો કરનારને ખીજી હાની કર બુધિપુરવક જાત કરતા સુધી પોહોંચતો નથી; પણ હુમલો કરનારને જાત રતાં સુધી ક્યારે સીવાયની બુધિપુરવક કાંઈ ખીજી હાની કરતા સુધી પોહોંચે છે, અને તે પોહોંચે છે. હકને ૯૯ મી કલમમાં લખેલી હદો લાગુ છે.

શરીરના ખા ૧૦૨. અગર ગુનો થયો નહી હોય, તોપણ ગુનો કરવાની કાંઈ નમી ખચાવના કોસીસ અથવા ખમકીથી શરીરને જેખમ પોહોંચવાનો કારણસર ભય ઉ હક શરૂઆતની ત્પન થાય કે તુરત શરીરના ખાનગી ખચાવનો હક શરૂ થાય છે; અને અને તેનું જારી જ્યાં સુધી શરિરને જેખમનો તે ભય જારી રહે ત્યાં સુધી તે હક જારી રે રહેલું. હે છે.

મિલકતના ખા ૧૦૩. જે ગુનો કરવા અથવા જેની કોસીસ કરવા ઉપરથી ખા નમી ખચાવનો નમી ખચાવનો હક અમલમાં લાવવો પડે; તે ગુનો જે નિચે લખેલા હક જાત કરતાં પ્રકારોમાંના કોઈ પણ પ્રકારનો હોય, તો ગુનો કરનારને બુધિપુરવક જા સુધી ક્યારે પોંચે ત અથવા ખીજી કાંઈ પણ હાની કરતા સુધી મિલકતના ખાનગી ખચા વનો હક પોહોંચે છે; પણ તે હકને ૯૯ મી કલમમાં લખેલી હદો લા

ગુ પડે છે, ગુનાના પ્રકાર:—

પેટેલો—અપહરણ.

ખીન્ને--રાતને વખતે ઘર ફેડયું.

ત્રીન્ને--કોઈ ઈમારત, તંબુ, અથવા વાહાણ માણસનાં ઘર ફાપલ વપરાતું હોય, અથવા મિલકત રાખવાની જગા ફાપલ વપરાતું હોય, તે ઈમારત તંબુ અથવા વાહાણ પર આગથી બિગાડ કરવો.

ચોથી--ચોરી, બિગાડ, અથવા ગ્રહપ્રવેશ, અને તે એવો હાલનમાં કરવો કે તેથી કારણસર એવો ભય ઉત્પન્ન થાય કે જે ખાનગી ખસાવનો તે હક અમલમાં નહીં લવાય તો તેનો પરિણામ માત્ર અથવા મહાબ્ધ થશે.

તે હક માત્ર ૧૦૪ જે ગુન્હે કરવા અથવા જેની કોશિશ કરવા ઉપરથી ખા શિખાયતી બીજી નગી ખસાવનો હક અમલમાં લાવવો. પરંતુ, તે જે ઉપલી કલમમાં કોઈ હાની કરતાં લખેલા પ્રકારોમાંના કોઈ પણ પ્રકારની ચોરી, બિગાડ, અથવા સાપ્રાધ સુધી ક્યારે પોં પ્રવેશ નહીં હોય તો તે હક બુદ્ધિપુરવક માત્ર કરતાં સુધી પોંહોંચતો હોય છે. નથી; પણ ગુન્હેગારને માત્ર શિખાયતી બુદ્ધિપુરવક બીજી કોઈ પણ હાની કરતાં સુધી પોંહોંચે છે, અને તે હકને હલ મી કલમમાં લખેલી હદો લાગુ પડે છે.

મિલકતના ખા ૧૦૫ પેટેલી--જ્યારથી કોઈ મિલકતને જેખમનો કારણસર ભય નગી ખસાવના ઉત્પન્ન થાય, ત્યારથી તે મિલકતના ખાનગી ખસાવનો હક શરૂ થાય છે. હકની શરૂઆત અને તેનું જનરી રહેવું.

બીજી--ચોરીથી મિલકતના ખાનગી ખસાવનો હક, મિલકત લઈને ગુન્હેગાર નાસી જાય, અથવા સરકારી અધિકારીએનો આશરો મળે અથવા તે મિલકત પાછી હાથ લાગે, ત્યાં સુધી જનરી રહે છે.

ત્રીજી--અપહરણથી મિલકતના ખાનગી ખસાવનો હક જ્યાં સુધી ગુન્હેગાર કોઈ શખસને માત્ર અથવા બધા અથવા ગેરબીજાની અટકાવ કરે અથવા કરવાની કોશિશ કરે, અથવા જ્યાં સુધી તાત્કાલિક માત્રનો અથવા તાત્કાલિક બધાનો, અથવા શરીર મંજૂ થી તાત્કાલિક અટકાવનો ભય જનરી રહે ત્યાં સુધી જનરી રહે છે.

ચોથી--સાપ્રાધ પ્રવેશ અથવા બિગાડથી મિલકતના ખાનગી ખસાવનો હક, જ્યાં હાં સુધી ગુન્હેગાર સાપ્રાધ પ્રવેશ અથવા બિગાડ કરવામાં જનરી રહે, ત્યાં હાં સુધી જનરી રહે છે.

પાંચમી--તને વખતે ઘર ફેડવાથી મિલકતના ખાનગી ખસાવનો હક, તે ઘર ફેડવાથી શરૂ થએલો ગ્રહપ્રવેશ જ્યાં હાં સુધી જનરી રહે, ત્યાં હાં સુધી જનરી રહે છે.

કોઈ બે ગુના ૧૦૬ જે કોઈ હુમલો એવો થાય કે તેથી માત્રનો કારણસર ભય હાથપસને હાની ઉત્પન્ન થાય, અને તે હુમલાથી ખાનગી ખસાવનો હક અમલમાં લાવવાનું જેખમ વતી પોતાનો ખસાવ કરનાર શખસ એવી હાલનમાં આવો ગએલો હોય હોય એવો વેળા કે કોઈ બેગુના હાથપસને હાની કરવાના જેખમ શિવાય તેથી તે હક એ જીવ કે એ ધાર્યું થાય એવી રીતે અમલમાં લાવો શકાય નહીં, તો તે જેખમમાં હુમલો મલાથી ખા પડતા સુધી ખાનગી ખસાવનો તેનો હક પોંહોંચે છે.

નગી બચાવનો

હક.

દશાંત

અ ની ઉપર એક ટોળીએ હુમલો કર્યો છે, અને તેનું ખુન કરવાની કાશિશ કરે છે. તે ટોળીની ઉપર ખંડુક છોડ્યા શિવાય ખરેખંડુક થાય એવી રીતે ખાનગી બચાવનો હક અમલમાં લાવી શકે એવું નથી, અને તે ટોળામાં કેટલાએક ખાળક છોકરાં છે તેઓને હાની કરવાના જોખમ શિવાય અ ખંડુક છોડી શકતો નથી હવે એવું જતાં ખંડુક છોડેથી જો અ થો તે છોકરાઓમાંના કોઈ છોકરાઓને કાંઈ હાની ન્યાય, તો, અ એ કાંઈ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—આ કલમ નિચેની ટીકા ખાનગી બચાવના હકની સઘળી કલમો ઉપર એ ખાનગી બચાવનો હક શરાર અથવા મિલકતને થતી નુકશાની સામે લાગુ પડે છે, અને તે વળી જે માણસ બચાવ કરે છે તેના પોતાનાજ શરીરને અથવા મિલકતને હોય અગર બીજા કોઈનો મિલકત અથવા શરીરને હોય તો પણ.

ખાનગી બચાવના હકનો મહત્વ એવો છે કે જેટલી જરૂર હોય તે પ્રમાણે તે હક વાપરવો.

ખંડુકમાં એક કેસમાં એમ બન્યું કે એક ગાળીના કારખાનાના નોકરોને જમીન વાવવા નો હક હતો, પણ તેમને ગામના લોકોએ અટકાવ્યા ત્યારે તેઓ પ્રાણ ધાતક શસ્ત્ર લેઈને, પોતાની મતજબ પાર પાડવાને, નીકળ્યા; ગામના લોકો પણ તેવીજ રીતે શસ્ત્ર લેઈ તેમની સામે થવા ચાલ્યા; તે વખતે જે બચેલા થયા, તેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે ખંડુક પક્ષકારોમાંથી કોઈ પણ બાળુ ખાનગી બચાવનો હક ખતાવો શકે નહીં, કેમકે તેમની પાસે પોલીસનું રટેશન હતું, માટે ત્યાં તેમણે જાહેર કરવું જોઈતું હતું. રાણી વીરજી જીવલાલ, ૭ સપ. ક્રી. ૭૪.

પણ જે શખ્સનો કબજો હોય તે કબજો જોર જીતવાથી તેની પાસેથી છીનાવી લે બીજો શખ્સ યત્ન કરે, તો પોતાના કબજાનો બચાવ કરવા કબજા વાળા શખ્સને કાયદા પ્રમાણે હક છે. રાણી વિરજી તુલસીસીંગ ર ખંડો. રી. અપેલેટ. ક્રીમીનલ, ૧૬.

તેમજ કોઈ શખ્સો પાસે કોઈ જમીનનો કબજો હોય અને કોઈ ટોળી લાકડીઓ લેઈને તેમાંના પાક કાપવાને આવી પેદાઓ ઉપર હુલો કરે, અને તેવામાં પોલીસ ની મદદ જળવવાનો વખત હોય નહીં, અને કબજાવાળા શખ્સો પણ લાકડીઓ લેઈ તે મની, સામે થાય, અને બચેલામાં પેદાઓમાંના કોઈ મરે, તો તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે, તે વખતે પોલીસની મદદ જળવવાનો વખત હતો નહીં અને કોઈઓ પોતાની મિલકતનો ખાનગી બચાવ કરવાના હકની હદ ઉપરાંત ગયા નહોતા, તેથી તેમને નિરદોષ ઠરાવ્યા. રાણી વિરજી ગુરુચરણ, ૬, ખં. સો. રી. અપેલેટ. ૯. રાણી વિરજી રામલાલ

કોઈ સરકારી નોકર પોતાની નોકરીના હોદ્દાની રૂએ કાંઈ કામ કરતો હોય તો તેવી બાબતમાં ખાનગી બચાવનો હક લાગ્યેજ ચાલે છે, જે માણસો કાયદેસર કાંઈ પ્રોસેસ (સમન) બળવતા હોય તેમણે પોતાની પાસેનું વારંદા ખતાવવું જોઈએ અને જો વારંદા ના હોય તો ખુદીરીતે પોતાની ધારણા ખતાવવી જોઈએ, આમ કરવાથી પોતાના બ

આવને, તેમજ જેમની સાથે વરતવાનું છે તેમનાં ખચાવને લાભ કારક થઈ જશે છે. પણ જો કોઈ ખેતીક સવારના પોહોરમાં, પોતાના કામની કાંઈપણ ખચર કર્યા શિવાય, સુવાના ઓરડામાં ધુસે, અને ત્યાં રહેનારો, તેને નહીં ઓળખવાથી, પોતાના મોળજના જે રથી તરવારથી પેલા ખેતીકને જખમ કરે, તો આ કાંઈ ખુબ કેહેવાય નહીં કેમકે એવું કાંઈપણ હવું નહીં કે મરનારો પોતાની સવાથી વરતતો હતો એવું કેહીને ખચર પડી શકે. વારંટ શીવાય ક્રિયા ક્રિયા રાખસોને પોલીસ અમલદાર પકડી શકે, તે નીચે પ્રમાણે કીમીનુલપ્રોસીજરકોડમાં (ફોજદરી કાયદો) ખતાવ્યું છે કલમ ૫૪.

૧ જે રાખસ હરકોઈ ક્રાઈનજેખલ ગુન્હામાં સામીલ થયોછે અથવા જે રાખસની ઉપર સરહદુ પ્રમાણે સામીલ થયો છે, એવી બાજબી ફરીયાદ કરવામાં આવી હોય તે અથવા ખાત્રા લાયક ખચર મળી હોય અથવા બાજબી શક રહેતો હોય તે રાખસને.

૨ જે રાખસના કબજામાં થર ફોજવાનું કાયદેસર કહાણ વગર કાંઈ ઓળખ હોય તે વા રાખસને.

૩ જે રાખસને ફોજદારી કાયદો પ્રમાણે અથવા સ્થાનિક સરકારના હુકમથી ઠંઢેરો કાઢીને ગુન્હેગાર તરીકે પ્રસિદ્ધ કર્યો હોય તે રાખસને.

૪. આ ચોરીના મિલકત છે એવો બાજબી રીતે શક હોય, તેવી કાંઈપણ વસ્તુ જે રાખસના કબજામાં જરૂર અને જેણે સરહદુ વસ્તુના સંબંધમાં કાંઈ ગુન્હો કર્યોછે, એવો બાજબી રીતે શક હોય, તે રાખસને.

૫. કોઈ પોલીસ અમલદારને પોતાનું કામ કરવામાં જે રાખસ હરકત કરે તે રાખસ, અથવા જે રાખસ કાયદાસર પેટુરામાંથી નાશી ગયો હોય અથવા નાશી જવાની કોશિશ કરતો હોય, તે રાખસને

૬. મલીકામાયાઝમાની જમીનપરની અથવા દરિયાઈ ફોજમાંથી ફલાણો રાખસ નાશી ગયો છે, એવો બાજબી રીતે શક હોય, તે રાખસને

જ્યારે ભયની બાજબી કલ્પના શરૂ થાય કે ખચાવનો હક શરૂ થાય છે, એટલે કે એવી રીતે ભય હોવો જોઈએ કે ખચાવ કરવાને તેથી માફી મળી શકે. કોઈ માણસ ઉપર બીજો માણસ જેમી પાસે તરવાર હોય, તે હલ્લો કરે, તે ઉપરથી પેટેલા માણસ, એવું ખારાને તેને મારી નાખે, કે તે પોતાની તરવારનો ઉપયોગ કરશે તો તે ચાલે નહીં, પણ જો પેલાને તરવાર ખેંચતાં તે જુએ તો પછી તેને રાહ જોવાની જરૂર નથી. રાણી વિરદ મા ઈજુદોન. ૧૧ સપ. કી ૪૧.

તેવીજ રીતે જો કોઈ રાખસ કોઈ ખાતર પાડનારને કોઈ ઘરના ખાણાનું તાણું ઉઘાડવામાં ગુંથાએલો દેખે તો, તે પેલા ઘરમાં પેસે તેના પેટેલાં ખંડુકનો ખાહાર કરી શકે. પણ રાત્રે કોઈ માણસને, પોતાના કંપાઉડમાં, રખડતો જુએ તો તેના ઉપર તે ખંડુકનો ખાહાર કરી શકે નહીં, શિવાયકે તેની એવી ખાત્રી હોય કે તે ઘરમાં પ્રવેશ કરવાની તઈયારીમાં છે.

મિલકતને ફેલી નુકશાનીની સામે ખચાવનો હક જ્યાં સુધી નુકશાની ચાલુ રહે ત્યાં સુધી છે. તેથી કરીને જ્યાં સુધી ખોટું કૃત્ય ચાલુ હોય ત્યાં સુધીજ અટકાવ કરી શકાય. પણ કોઈ ચોર નાશી ગયો હોય, અને પછી તે બીજો દોવરો મળે તો તે વખતે સ્વખચાવ કરવાને તેને મારી શકાય નહીં, એટલે કે તે વખતે સ્વખચાવ કરવાને કાંઈ પણ

ગેરકાયદેસર કૃત્ય કરે નહી, તોપણ જો ચેરિલી મિલકત તેના કબજામાં હોય, તો તે પાછી જળવવાનો હક ફરી જાગ્રત પાવ છે. કોઈ ધર ફોડનાર મિલકત લેઈ નાશો જતો રાતરે માલમ પડે તો તેને મારો શકાય, પણ જો તેજ મિલકત સહીત તે ખીજો કિવશે મળે હોય તો તે વખતે તેને મારો નાખવો એ ગેરકાયદેસર કહેવાય, કેમકે ધર ફોડવાનું કામ તે વખતે પુર થયેલું છે.

ચેરીયો મિલકતના ખાનગી ખયાવનો હક, મિલકત લેઈને ગુન્હેગાર નાશો જાય, અથવા સરકારી અધિકારીઓનો આશરો મળે, અથવા તે મિલકત પાછી હાથ લાગે, ત્યાં સુધી જરી રહે છે. મિલકતને વાસ્તે ખાનગી ખયાવનો હક જો જોડાણે મંજૂર રખાયો છે તેને વાસ્તે નીચેના કેસ જુઓ, રાજી વિરુદ્ધ માઈજુરીન. ૧૧ સપ. ફિ. ૪, રાજી વિરુદ્ધ માઈ, ૧૨ સપ. ફિ. ૧૫. જો જોડાણે મંજૂર રખાયો નથી તેને વાસ્તે, રાફરીન વિરુદ્ધ કાશીનાથ, મહમદ જન વિરુદ્ધ ખાલી, જુઓ.

મિલકત અથવા શરોરનો શુદ્ધપુદ્ધિમાં ખાનગી ખયાવનો હક અમલ કરવામાં જાત થયું હોય (અને તે કાયદાથી હક પતાવી હોય તે ઉપરાંત) તો તે ખુલ નધો પણ શિક્ષણીય મનુષ્યવશ છે. કલમ ૪૦૦ નો ૨ જો અપવાદ જુઓ.

મુંબાઈમાં થોડા વખત ઉપર એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે દિવાની પ્રોસેસ, અથવા દિવાની કાવામાં પકડાયો હોય, તેમાંથી કોઈ રાખસ નાશો જાય તો તે સાત્રાપ ગુન્હે નથી, રાજી વિરુદ્ધ કાનોન. ૬ મું. હા. કો. ૧૫.

બાબ ૫ મો

મદદગારી બાબત.

કોઈ વસ્તુમાં ૧૦૭ કોઈ વસ્તુ સંબંધી નીચે લખ્યા પ્રમાણે જો માણસ કરે તે મદદગારી. માણસ તે વસ્તુ કરવામાં મદદગારી કરી એમ સમજવું:—

પેહેલું—જો માણસ તે વસ્તુ કરવાને કોઈ રાખસને ઉશકેરે; અથવા.

બીજું—જો માણસ તે વસ્તુ કરવા સાર કોઈ રાખસ અથવા સખસાની સાથે કોઈ મચરતમાં સામીલ થાય; પણ તે ક્યારે કે તે મચરત મુજબ, તથા તે વસ્તુ કરવા માટે, કોઈ કામ અથવા કાયદા વિરુદ્ધ કસુર કરવામાં આવે તો; અથવા—

ત્રીજું—જો માણસ કોઈ કામ અથવા કાયદા વિરુદ્ધ કસુર કરીને તે વસ્તુ કરવામાં ઈરાદાથી મદદ કરે;

ટીકા.—જો કોઈ મહાવ્યથા કરવામાં આવી હોય, અને પુરાવો એવો હોય કે તે કે હોય કોઈ પણ ઈરાદા શિવાય થયો હોય, (એટલે કે અણધારે), તેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે જે વખતે બીજાઓ હાજર કરતા હતા તે વખતે જો કોઈઓ પાસે ઉભા હતા તેઓ ઉપર આ કસોત્ર પ્રમાણે જાણી જોઈને અથવા ઈરાદાથી મદદગારી કરવાનો ગુન્હેગારી શકે, પણ તેમને કે. ૧૧૪ મુજબ શિક્ષા થઈ શકે નહીં, રાજી વીરુદ્ધ મહમદ કાઝી મ, વાઈ માનના ફોજદારી રીલીંગ. ૨૯.

ખુલાસો ૧ મો—અગર કોઈ રાખસ જાણી જોઈને કોઈ કોઈ વાત કહીને, અથવા

જે જરૂરી હકીકત બહાર કરવાની પોતાની ફરજ હોય તે હકીકત જાણી જોઈને વીધાયું ને, બુદ્ધિપુરવક કાંઈ વસ્તુ કરાવે અથવા કરાવવાની કાશીશ કરે, તો તેણે તે વસ્તુ કરવાનો ઉશ્કેરણી કરી એમ સમજવું.

દર્શાવે.

અ એક સરકારી અમલદાર છે, તેને એક ઈનસાફ્ટી કાર્ટમાંથી વારંટ મળેલું છે. તે વારંટ મુજબ જ ને પકડાવો અ નો અપ્પત્યાર છે, હવે એ હકીકત જાણ્યા છતાં, તથા ક તે જ નથી એ પણ જાણ્યા છતાં, જ અ ને જાણી જોઈને એમ કહે કે ક તે જ છે, અને એમ કરીને ઈરાદાથી અ ની પાસે ક ને પકડાવે, તો એ ઠેકાણે જ એ ઉશ્કેરણીથી ક ને પકડાવવામાં મદદગારી કરી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૨ જો—કાંઈ કામ કરતાં પેટ્રોલ, અથવા કાંઈ કામ કરતી વખતે તે કામ કરવું સહેલ કરવા સારૂ જે માણસ કાંઈ વસ્તુ કરે, અને તેમ કરીને તે કામ કરવું સહેલ કરે, તે માણસ તે કામ કરવામાં સાંહાય કર્યું એમ સમજવું.

ટીકા—તેમજ કાંઈ ઉપરી સીપાઈ, જે વખતે ખીજા સીપાઈઓ કાંઈને માર મારી ગુન્હો મનાવતા હોય તે વખતે જાણી જોઈને ત્યાંથી ખસી જાય. તો તેના ઉપર પણ મદદગારી કરવાનો ગુન્હો મુકી શકાય. રાણી બીરૂપ કાબી ચરણ. ૨૧. સપ. ફી. ૨૧.

દ્રષ્ટાંતમાં જાણી જોઈને કાંઈ કાંઈ ઝાટી વાત કહીને ઉશ્કેરણી કરવા બાબત ખતાવ્યું છે. જાણી જોઈને કાંઈ વાત છુપાવીને ઉશ્કેરણી કરવી એ, જે ઠેકાણે કાંઈ વાત કહેવાની કાંઈ શખ્સની ફરજ હોય અને તે છતાં ના કહે તેવી બાબતમાં બને છે. પણ કાંઈ નજીવી બાબત છુપાવવાથી અથવા ઝાટી રીતે ખતાવવાથી, આવી ઉશ્કેરણી થઈ એમ સમજવું નહીં. પણ તેનો જરૂરની હકીકતને જ્યારે છુપાવી હોય ત્યારે, અથવા ઉશ્કેરણી કરનાર તે વસ્તુ કરાવવાને ખારતો હોય અથવા એમ માનતો હોય કે પોતે તે વસ્તુ કરશે તેવી બાબતમાં ઉશ્કેરણી થાય છે.

કાંઈ શખ્સને કાંઈ કૃત્ય કરવાને સલાહ આપવાથી, અથવા તેને હુકમ કરવાથી, અથવા તેને ખીજા કાંઈ રીતે ઉત્તેજન આપવાથી, ઉશ્કેરણી થઈ શકે.

ખીજા ખુલાસામાં “મશ્વરત” શખ્સ વાપર્યો છે; જ્યારે એ અથવા વધારે માણસો કાંઈ વસ્તુ કરવાને અથવા કરાવવાને એક સંપ્ર કરે ત્યારે તેઓ મશ્વરતમાં ગુંથાય છે એમ કહી શકાય; પણ આવી રીતે તેઓ સામોલ થયા હોય તે છતાં, અને તેમણે શક્તી આપી હોય તે છતાં પણ મદદગાર કહી શકાય નહીં, પણ જો આવા તેમના ઈરાદાથી કાંઈ વસ્તુ બને અથવા થાય, ત્યારે જ ફક્ત તેઓ મદદગાર કહેવાઈ શકાય.

જેમકે એમ બારે કે એક અ અને જ એ માણસો જ ને ઝેર આપવાને મશ્વરત કરે છે, આ મશ્વરતને બીધે કરીને અને જ ને ઝેર અપરાધવાને માટે અ, કાંઈ નિપરાધી શખ્સ ક પાસે ઝેર ખરીદ કરાવે છે અને જ ને અપાવે છે. આ ઠેકાણે અ અને જ બંને એ જ ના જ્ઞાતની મદદગારી કરી.

મશ્વરતથી મદદગારીનો ગુન્હો કરવાને માટે એક કરતાં વધારે શખ્સની જરૂર છે:

મદદગાર.

૧૦૮. જે શખ્સ કાંઈ ગુન્હો કરવામાં મદદગારી કરે, અથવા,

જે કામ મદદગાર શખ્સનાં ઈરાદા અથવા જ્ઞાનથી ગુન્હો કરવાને કાય

દા પ્રમાણે કાંઈ શક્તીમાન શખ્સી કરવું હોય તો ગુન્હો થાય, એવું કાંઈ કામ કરવામાં મદદગારી કરે, તે શખ્સે ગુન્હામાં મદદગારી કરી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૧ બો--કાંઈ કામની કાયદા વિરૂધ્ધ કસુર કરવામાં મદદગારી કરવી તે ગુન્હો થઈ શકે છે, પણ તે કામ કરવાની અગર તે મદદગારની પોતાની ફરજ નહીં હોય તો પણ.

ખુલાસો ૨ જો—મદદગારોનો ગુનો હ થવામાં એવું કાંઈ જરૂર નથી કે, મદદગારો કરેલું કામ થવું જોઈએ, અથવા જે અસર તે ગુન્હો થવામાં જરૂર છે તે અસર પેદા થવા જોઈએ.

દર્શનો.

(અ) અ, બ ને ક નું ખુન કરવાને ઉશ્કેરે, બ તેમ કરવાની ના કેહે તો બ ને ખુ ન કરવામાં અ એ મદદગારી કરી એમ સમજવું.

(બ) અ, ય ને ક નું ખુન કરવાને ઉશ્કેરે તે ઉશ્કેરણી મુજબ બ, ક ને એક ખંજર મારે, તે જખમથી ક સારો થાય તો પણ, અ એ બ ને ખુન કરવાની ઉશ્કેરણી કરી એમ સમજવું.

ટીકા—જેમકે, કાંઈ અ શખ્સે એકબ શખ્સના શેઠના ઘરમાંથી ચોરી કરવાને પોતાને (અ) મદદ કરવાને બંને ઉશ્કેરે, અને બ એ, અ ને શિક્ષા કરાવવાના ઇરાદાથી પોતાના શેઠની સંમતિથી અને પોતાના શેઠના જાણપણાથી, પોતાના શેઠની મીલકત ખસેડવામાં મદદ કરી, ત્યારે તેમાં એવું ઠરાવું કે કાંઈ પણ ચોરી થઈ નથી, પણ ચોરીને મદદ કરવાને વાસ્તે અને વ્યાજબી રીતે ગુન્હોગાર ઠરાવે. રાણી વીરૂપ ત્રોયલજી. ૪ ક ૩૬૬.

ખુલાસો ૩ જો—એવું કાંઈ જરૂર નથી કે જે શખ્સને મદદગારી કરી હોય તે શખ્સ કાંઈ ગુનો કરવાને કાયદા પ્રમાણે શક્તીમાન જોઈએ, અથવા તે મદદગારના જેવો જ તે શખ્સનો સાપ્રાપ્ત ઇરાદો કે જ્ઞાન જોઈએ, અથવા તે શખ્સનો કાંઈ પણ સાપ્રાપ્ત ઇરાદો અથવા જ્ઞાન જોઈએ.

ટીકા—તો પણ એવો જરૂરનું છે કે જે કૃત્યની મદદગારી કરી હોય તે કૃત્યજ્ઞ પોતે ગુન્હો હોવું જોઈએ અને જે શખ્સ તે કૃત્ય કરે છે તેને ઉમરને લીધે અથવા ખાજી કાંઈ અશક્યતાને લીધે માફ થઈ શકે તેમ હોય તે છતાં પણ મદદગારી કરેલું કૃત્ય તો ગુન્હો હોવાજ જોઈએ, એક માણસને, એક ઘણીની હયાતી હોવા છતાં ખીજે પણી કરાવવાના ગુન્હાને મદદગારી કર્યા પાપત, તપાસવામાં આવે હો, ખીજા ઘણીને જણાવાનો ગુન્હો થયો તેમાં એમ હતું કે કાંઈ મુસલમાન એક જુવાન છોકરીનો બાજી હતો, તે છોકરી પરણેલી હતી, તે છતાં પણ તેણે પેલી છોકરી જાણે નહીં તેવી રીતે અને તેની કબુલાત શિવાય, ખીજા શખ્સને પરણાવો. આમાં એમ ખનું કે ધરમ ક્રિયા ખરોખર થવાથી તે લગ્ન ખરેખર થયું; તે છોકરીના ઉપર ૪૬૪ મી કલમ પ્રમાણે એક ઘણી હોવા છતાં ખીજે ઘણી કરવાનો ગુન્હો આવી શકે નહીં, કેમકે પ્રથમ પરણેલી હતી એવું તે કાંઈ જાણતી નહોતી માટે એમાં એમ ઠરાવું કે એમાં ગુન્હો પણ નથી અને ગુન્હો કરનાર પણ નથી, અને તેથી કંઈને જે વસ્તુ હયાતીમાં નથી તેની શી રીતે મદદગારી થઈ શકે. રાણી વિરૂદ્ધ અખડુબ કરોમ. ૪ કલ. ૧૦

દર્શાવે.

- (અ) અ સાધારણ ધરાશયી, એક બાળકને અથવા ગાંડા બાળકને કાંઈ કામ કરવાને ઉશ્કેરે, અને તે કામ એવું હોય કે ગુન્હો કરવાને કાયદા પ્રમાણે શકતી માન હોય એવો કાંઈ શખ્સ અ ના જેવા ધરાશયી તે કામ કરે તો તે ગુન્હો ગણાય, તો એ ઠેકાણે અ એ ગુન્હામાં મદદગારી કરી એમ સમજવું, પણ તે કામ કરવામાં આવે કે નહીં તે પણ.
- (બ) જ નું ખુન કરવાના ધરાશયી અ સાત વરણી એકથી ઉમરનાં એક બાળક વ ને એક એવું કામ કરવાને ઉશ્કેરે કે તેથી જ નું જ્ઞાત થાય, જ તે મદદગારી ઉપરથી તે કામ કરે, અને તે કામથી જ નું જ્ઞાત થાય તો, એ ઠેકાણે, જો જ ગુન્હો કરવાને કાયદા પ્રમાણે શકતી માન નથી તોપણ જો જ ગુન્હો કરવાને કાયદા પ્રમાણે શકતી માન હોય, અને તેણે ખુન કરવું હોય તેજ નિશાલે, અ શિક્ષા થવાને લાયક છે; માટે તેને જ્ઞાતની શિક્ષા થઈ શકે.
- (ક) અ એક ઘરને આગ લગાડવાને જ ને ઉશ્કેરે, અની ઉશ્કેરણી ઉપરથી જ તે ઘર ને આગ લગાડે, અને જીવનગાના સખ્સથી તે કામ કેવી તરેહનું છે તે, અથવા પોતે જ કામ કરે છે તે કામ જોડુ અથવા કાયદા વિરુદ્ધ છે એવું જાણવાને જ અશકત હોય. તો જ એ કાંઈ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં; પણ અ એ ઘર ને આગ લગાડવાના ગુન્હામાં મદદગારી કરી, અને તે ગુન્હાને માટે કરાવેલી સી ક્ષાને તે લાયક છે, એમ સમજવું.
- (ઢ) ચોરી કરવાના ધરાશયી જ ના કબજામાંથી કાંઈ અની મિલકત લેવાને અ વને ઉશ્કેરે, અ વના મનમાં એવો વિશ્વાસ હતો જ કે તે મિલકત જ ના, જો પણ સુરક્ષિતથી તે મિલકત અ ની છે એમ માનવાને, જ તે મિલકત જ ના કબજામાંથી લે, તો એ જોડી સમજણથી કામ કરવું તેથી તેણે તે બદલાવતથી બીધી એમ કેહેવાય નહીં; માટે તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું નહીં, પણ અ એ ચોરીમાં મદદગારી કરી, અને જ એ ચોરી કરી હોય ને જ શિક્ષા જ ને લાયક તે જ સીક્ષાને અ લાયક છે, એમ સમજવું.
- ખુલાસો ૪ થો—કાંઈ ગુન્હામાં મદદગારી કરવી એ ગુન્હો છે, માટે એવી મદદગારીમાં મદદગારી કરવી તે પણ ગુન્હો છે, એમ સમજવું.

દર્શાવે.

જ નું ખુન કરવાને ક ને ઉશ્કેરવાને અ જ ને ઉશ્કેરે તે ઉપરથી જ નું ખુન કરવાને જ ક ને ઉશ્કેરે, અને જ ની ઉશ્કેરણી ઉપરથી ક તે ગુન્હો કરે, તો પોતાના ગુન્હાને માટે જ ખુનની સીક્ષાને લાયક છે, અને તે ગુન્હો કરવાને અ એ જ ને ઉશ્કેર્યો માટે અ પણ તેજ સીક્ષાને લાયક છે, એમ સમજવું.

ખુલાસો ૫ થો—મથરતથી મદદગારીનો ગુન્હો કરવામાં એવું કાંઈ જરૂર નથી જો શખ્સ ગુન્હો કરે તે શખ્સની સાથે તે મદદગારી તે ગુન્હા બાબત મનસુખી કરે તો જો એ જો મથરત મુજબ તે ગુન્હો કરવામાં આવે તે મથરતમાં તે સહમિલ થયો તો બચે.

દેશાંત.

અ વ ની સાથે મનસુખા કરીને તેઓ અને જેર દેવાની ગોઠવણ કરે. તેમાં એમ કરે કે
 અ એ જેર આપતું પછી તે ગોઠવણ વ ક ને સમજાવે, અને એમ રહે કે એ
 ક ત્રીજો શખસ જેર આપવાનો છે, પણ અ નું નામ રહે નહીં. ક જેર બાઈ
 આવતું ક્યુલ કરે અને સમજાવેલી રીતે વાપરવા સાર તે જોરે તે વ ને હવાલે
 કરે પછી અ તે જોરે આપે, અને તેના જોરથી જ મરો જાય, તો એ ઠેકાણે
 અ તથા ક એઓએ મળીને કાંઈ મશ્વરત કરી નથી, તોપણ જે મશ્વરત મુજબ
 અ નું ખુન થયું તે મશ્વરે ક સામીલ થયો, માટે ક એ આ કલમમાં ખ્યાન ક
 રેલો ગુન્હો કર્યો, અને તે ખુનની શિક્ષાને લાયક છે, એમ સમજવું.

જો મદદગારી ૧૦૬ અગર કોઈ માણસ કાંઈ ગુન્હામાં મદદગારી કરે અને તે
 પરથી મદદગારી મદદગારી ઉપરથી તે મદદગારી કરેલું કામ કરવામાં આવે, અને તે મદ
 કરેલું કામ કરવા દગારીની શિક્ષાને માટે આ કાયદામાં કાંઈ સાંકે કરાવે રેલો નહીં હોય,
 માં આવે, અને તો તે ગુન્હાને માટે કરાવેલી શિક્ષા તે માણસને કરવામાં આવશે.
 તે એવી મદદગારી
 રીતે માટેથીજ
 કેથી સાંકે શિક્ષા
 ન કરાવી હોય તે
 ની શિક્ષા.

ખુલાસો—કાંઈ કામ અથવા ગુન્હો મદદગારી ઉપરથી કરવામાં આવ્યો એમ ક્યારે સ
 મજબુ કે જ્યારે તે કામ અથવા ગુન્હો, તે મદદગારીમાં જે ઉશ્કેરણી, અથવા મસજત,
 અથવા સહાય આવ્યું હોય તે ઉશ્કેરણી ઉપરથી, અથવા તે મસજત મુજબ, અથવા તે
 સાહાયથી કરવામાં આવે ત્યારે.

દેશાંતો.

(અ) જ એક સરકારી નોકર છે તેણે પોતાના ઓહદાનો અમલ ચલાવવામાં અ ની
 ઉપર કાંઈ જોરખાની ખતાવવાના બદલામાં અ વ ને કાંઈ હાંચ આપવા માટે,
 અને વ તે લાંચ લે, તો ૧૬૧ માં કલમમાં ખ્યાન રેલો ગુન્હામાં અ એ મદદ
 ગારી કરી એમ સમજવું.

(વ) ઝાટી સાટ્ટેદી આપવાને અ વ ને ઉશ્કેરે, અને તે ઉશ્કેરણી ઉપરથી વ તે ગુ
 ન્હો કરે, તો અ એ તે ગુન્હામાં મદદગારી કરી, તથા વ ના જોખોજ સીક્ષાને
 લાયક છે, એમ સમજવું.

(ક) અ તથા વ એ ને જોરે આપવાની મસજત કરે, તે મસજત મુજબ અ જોરે
 લાવી વ ને હવાલે કરે, એટલા સાર કે વ તેજોરે અ ને આપે, અને તેથી અ
 નું માત થાય, તો એ ઠેકાણે વ ખુનનો તકસીરવાર છે; અને અ એ મસજતથી
 તે ગુન્હામાં મદદગારી કરી, તથા તે ખુનની શિક્ષાને લાયક છે એમ સમજવું.

१५१.

स

31

۷۴

પાને

३१।

३५

[illegible]

એક કામમાં ૧૧૧. અગર એક કામમાં મદદગારી કરવામાં આવે અને બીજી કામ બને, તો બીજા તેજ કામમાં મદદગારી હિય એવા જ રીતે તથા તે જ જ દરજ્જે તે મદદગાર તે બનેલા કામને બાટ જવા પડે છે; પણ તે બેનું કામ તે મદદગારોનું સંભાળ્ય રૂળ હોયુ જોઈએ, તથા જે ઉશ્ચરણી અથવા સાહાય, અથવા મશ્વરત તે મદદગારોમાં આવા હોય તે ઉશ્ચરણી ના જોરથી, અથવા તે સાહાયથી, અથવા તે મશ્વરત મુજબ, તે કામ થયુ જોઈએ.

६४।

(અ) જ ના ખોરાકમાં જોડેર ઘાલવાને એક બાળકને ઉશ્કરોને અ તે કારણસર તે બાળકને કાંઈ જોડેર મેંપે, પછી તે ઉશ્કરણી ઉપરથી, યના ખોરાક જના ખોરાકની પાસે છે તેમાં ચુકથા તે જોડેર ઘાલે, તે એ ડોઝાણે, જો તે બાળક તે ઉશ્કરણીના જોરથી કામ કર્યું હોય, અને સઘળો હાલ જોનાં જો કામ થયું તે મદદ ગારીનું સંભાળ્યું ફળ હોય, તે અગર અ એ તે બાળકને ય નાજ ખોરાકમાં જોડેર ઘાલવાને ઉશ્કરણી હોય એવીજ રીતે તથા તેટલેજ દરજ્જે અ જવાબદાર છે.

(૧) અ નું ઘર ખાળી નાંખવાને અંતે હુશ્કાર, અને અંતે અંતે ઘરને આગ લગાડી તેજુ વખતે ત્યાંહાં કાંઈ મિલકતની ચોરી કરે; તો અગર તે ઘર ખાળવામાં મદદગારી કરવાનો અંતકસીરવાર છે તોપણ તેણે તે ચોરીમાં મદદગારી કરી એમ સમજવું નહીં; કેમકે ચોરી તે જુદુજુદા કામ છે; અને તે ખાળવાનું સંભાળ્યું જ નથી.

(ક) અપરણના કારણસર મધરાતે એક વાસેલું ઘર ફોડવાને થયું તથા કચ્ચા ને હસકરે, અને તે કારણસર તે તેઓને શસ્ત્ર આપે પછાવું તથા કતે વર ફોડીને અંદર નાખે, અને તે ઘર માંહેલા એક માણસ એ તેઓની સાત્તા થએથી તેઓ એનું ખુન કરે, તો એ ડોકાણે, જો તે ખુન તે મદદગારોનું સંભાળ્યું હોય, તો એ ખુનને માટે ઠરાવેલી શિક્ષાને બાયક છે એમ સમજવું.

જો ગુન્હાની મદદ	જો ગુન્હાની મદદ	જો ગુન્હાની મદદ	જો ગુન્હાની મદદ	જો ગુન્હાની મદદ	જો ગુન્હાની મદદ
દગારો કરી હોય	દગારો કરી હોય	દગારો કરી હોય	દગારો કરી હોય	દગારો કરી હોય	દગારો કરી હોય
તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે
અગર વગર વા	અગર વગર વા	અગર વગર વા	અગર વગર વા	અગર વગર વા	અગર વગર વા
રહે પકડી શકતા	રહે પકડી શકતા	રહે પકડી શકતા	રહે પકડી શકતા	રહે પકડી શકતા	રહે પકડી શકતા
હોય તો વગર વા	હોય તો વગર વા	હોય તો વગર વા	હોય તો વગર વા	હોય તો વગર વા	હોય તો વગર વા
રહે પોલીસ પકડ	રહે પોલીસ પકડ	રહે પોલીસ પકડ	રહે પોલીસ પકડ	રહે પોલીસ પકડ	રહે પોલીસ પકડ
કી શકે, નહીં	કી શકે, નહીં	કી શકે, નહીં	કી શકે, નહીં	કી શકે, નહીં	કી શકે, નહીં
નહીં	તો સમન નીકળે				

ટીકા- જો કાર્ય થયું છે તે મદદગારીનો ધણું કરીને પરીણામ હતો, એવું હોય તો બસ છે. ધણું કરીને તે પરીણામ થશે, એવું મદદગાર જણિતો, એમ હોવાની જરૂર નથી.

મદદગારને મ ૧૧૨. મદદગારી કરેલું કામ પણ કરવામાં આવે, અને ઉપલી ક મદદગારી કરેલા કા કામ મુજબ જો કામને માટે મદદગાર જવાબદાર છે તે કામ પણ કરવા મની તથા બને માં આવે, અને તે કામ જુદોજ ગુનો થાય, તો તે મદદગાર તે ગુન્હાઓ માં કામની એ માંના હરએક ગુન્હાની શિક્ષાને લાયક છે. બંને કામની શિ ક્ષાકારણ થઈ શકે.

દર્શાવે.

એક સરકારી નોકરે ફેલી જતીની સામ્રા થવાને બ. જ ને ઉશ્કેરે, પછી તે ઉપ રથી જ તે જતીની સામ્રા થાય, અને સામ્રા થવામાં જ તે જતી કરનાર અમ બદલને બુદ્ધિ પુરવક મહાબ્ધા કરે, તો તે જતીની સામ્રા થવાનો ગુન્હો તથા બુ દ્ધિપુરવક મહાબ્ધા કરવાનો ગુન્હો, એ બંને ગુન્હા જ એ કર્યા, માટે જ એ બંને ગુન્હાની શિક્ષાને લાયક છે; અને અગર એ એ એમ જાણું હોય કે તે જતીની સામ્રા થવામાં જ બુદ્ધિપુરવક મહાબ્ધા કરશે એવો સંભવ છે, તો એ પણ એ ગુ ન્હાઓમાંના હરએક ગુન્હાની શિક્ષાને લાયક છે એમ સમજવું.

મદદગારી ક ૧૧૩. એક મુકરર અસર પેદા કરવાના ઇરાદાથી મદદગાર શખ્સ રેલાં કામથી મદદ કાંઈ કામમાં મદદગારી કરે; અને તે મદદગારી ઉપરથી જો કામને મા ગારના પારમાં ક ટે તે મદદગાર જવાબદાર હોય એવું કાંઈ કામ તે મદદગાર પારેલી હો કરતાં જુદી અ ય તે કરતાં જુદીજ અસર પેદા કરે, તો અગર તે મદદગાર તેજ અસર સર પેદા થાય, પેદા કરવાના ઇરાદાથી તે કામમાં મદદગારી કરી હોય એવીજ રીતે ત તે અસરને માટે થા તેટલે દરજ્જે; તે મદદગાર તે પેદા કરેલી અસરને માટે જવાબદાર તે મદદગારની છે; પણ તે મદદગારી કરેલા કામથી તે અસર થવાનો સંભવ છે એમ તે જવાબદારી છે જાણું હોય તો.

દર્શાવે.

અ ને મહાબ્ધા કરવાને બ જ ને ઉશ્કેરે, પછી જ તે ઉશ્કેરેલી ઉપરથી અ ને મહાબ્ધા કરે, અને તેથી કરીને અ મરી જાય, તો એ ઠેકાણે, અગર અ એ એ

મ. નણું હોય કે તે મદદગારી કરેલી મહાબ્યાધી જ નું જાત થઈ એવો સંભવ છે તો, ખુનને માટે કરાવેલી શિક્ષા પામવાને ય બાપક છે, એમ સમજવું.

જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ
દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય
તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે
અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં
જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં
જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા
હોય તે	હોય તે	હોય તે	હોય તે	હોય તે	હોય તે
રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે
જી શકે, નહીં	જી શકે, નહીં	જી શકે, નહીં	જી શકે, નહીં	જી શકે, નહીં	જી શકે, નહીં
નહીં.	નહીં.	નહીં.	નહીં.	નહીં.	નહીં.

ટીકા—જે પરિણામ અચાનક થઈ પડે, અથવા જે પરિણામ કાંઈ પણ મનમાં અપામ હોય નહીં તેવી રીતે થાય, તેવા પરિણામને વાસ્તે કાંઈ શખ્સ જોખમદાર થઈ શકે નહીં, જેમકે એક જ પુરુષને થોડીક બધા કરવાને હુકમરખી કરી હતી, (જે બધાઓ તેની જાંઘીને કાંઈ નુકશાન થાય નહીં એવી), અને જ કાંઈ અમિતાદારપણું (બદરહેલ) અથવા કોઈના ગફલતથી અથવા તેની ખોટી ખરદાશ થવાય, ખરજી પામ છે; તો આવી ખાખતમા હુકમરખી કરનાર તેના જાતને વાસ્તે જોખમદાર નથી.

આ કલમનો અને ૧૧૧ મી નો કુલો હેર છે તે હાહરખમાં ખરોખર રીતે ખુલાસાથી સમજાવ્યું છે.

ગુન્હો થતી વ ૧૧૪. જે શખ્સ અગર ગેરહાજર હોય તો મદદગાર કાખમ સી ખતે મદદગાર હા ક્ષા પામવાને બાપક થાય, તે સખસને તે મદદગારને બીધે જે કામ જરૂર હોય તો. અથવા ગુન્હાને માટે શિક્ષા થઈ શકે એવું હોય, તે કામ અથવા ગુન્હો થતી વખતે, તે સખસ જો ત્યાં હાજર હોય, તો તણે તે કામ અથવા ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ	જે ગુન્હાની મદદ
દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય	દગારી કરી હોય
તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે	તે ગુન્હાને માટે
અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં
જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં	જે પ્રથમ વારં
જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા	જે પકડી શકતા
હોય તે	હોય તે	હોય તે	હોય તે	હોય તે	હોય તે
રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે	રે પોલીસ પકડે
જી શકે, નહીં	જી શકે, નહીં	જી શકે, નહીં	જી શકે, નહીં	જી શકે, નહીં	જી શકે, નહીં
નહીં.	નહીં.	નહીં.	નહીં.	નહીં.	નહીં.

ટીકા—કાંઈ શખ્સને, કાંઈ કૃત્ય થઈ હોય તે વખતે ગેરહાજર હોવા છતાં પણ મદદ

માર તરીકે ગુન્હેગાર ઠરાવવાને એવું સાબીત કરી આપવું જોઈએ કે જે વખતે તે કૃત્ય ખરે ખરું કરવામાં આવ્યું, તે વખતે તેણે મદદગારી કરી હતી, અથવા ઉશ્કરાણી કરી હતી અથવા તેના મધ્યસ્થતામાં સામ્રાજ્ય થયો હતો જેમકે કેટલાક કેદાઓએ મદદાપ્ત કરી હતી, અને તે વખતે બીજાઓ ફક્ત પાસે ઉભાજ હતો, અને પુરાવા ઉપરથી એમ જાણાયું કે જે દેહો થયો હતા, તે કાંઈ પણ ધરાદા સિવાય થયો હતા; તેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે જે લોકો પાસે ઉભા થઈ રહ્યા હતા, તેમને મદદગાર નહોતું શક્ય થઈ શકે, કેમકે ૬.૧-૭ના રકમ ૩ મુજબ તેમણે મદદગારી કરી હતી, પણ ૬. ૧૧ પ્રમાણે મુખ્ય ગુન્હો કરનાર તરીકે શિક્ષા થઈ શકે નહીં. કેમકે જો તેઓ તે વખતે ગેરહાજર હોતો તેઓને બીલકુલ શિક્ષા થત નહીં. રાણી વીરધ અહમદ કાઝીમ. ૪ વીમ. ક્રી. ૨૬. પણ જો તે કેદાઓએ ખરે ખરા મદદ કરી હોતો ૬.૩૪ પ્રમાણે દરેક માણસ પોતે તે કૃત્ય કર્યું તેથી રીતે ગુન્હેગાર થઈ શકત.

૬. ૧૧૪ના પ્રોવીઝનને ક્ષીધે કરીને આવા મદદગારનું જ્યારે કામ ચાલતું હોય ત્યારે જાણિકે તેણે પોતેજ તે ગુન્હો કર્યો છે, એવું તોફાન મુકી શકાય. જેમકે એમ ધારો કે કાંઈ ગુન્હો કરના વખતે કેટલાક માણસો હાજર છે અને તેમાં સંબંધ રાખે છે, પણ તે માન્ય નથી શકાય તે ગુન્હો કર્યો, અને કોણે મદદગારી કરી, તે નક્કી થઈ શકતું નથી; આવી બાબતમાં દરેક શખ્સને મુખ્ય ગુન્હો કરનાર તરીકે શિક્ષા થવી જોઈએ.

જ્ઞાતની અથ ૧૧૫. જ્ઞાતની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે વા જીવતાં સુધી એવો કાંઈ ગુન્હો કરવામાં કાંઈ માણસ મદદગારી કરે, અને તે મદદગારી સમુદ્રપારની શિક્ષા રી ઉપરથી તે ગુન્હો કરવામાં આવે નહી, તથા તે મદદગારી માટે શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુ સંબંધી આ કાયદામાં કાંઈ સાફ ઠરાવ નહી કરેલો હોય, તો તે માણસમાં મદદગારી સુને સાત વરસની મુદત સુધીની જિમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવે, કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; અને અગર, તે અને તે ગુન્હો મદદગારી ઉપરથી જે કામને માટે તે મદદગાર જવાબદાર હોય, અને તે મદદગારી જે કામથી કાંઈ શખ્સને બચા થાય, એવું કાંઈ કામ કરવામાં આવે, પરથી ન થાય તો તે મદદગારને ચતુદ વરસની મુદત સુધીની જિમાંના ગમે તે પ્રકારની તો તે મદદગારી કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે. અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે. ની શિક્ષા.

અગર જેથી
બચા થાય એવું
કાંઈ કામ તે મદ
દગારી ઉપરથી ક
રવામાં આવે, તો.

દર્શાવે.

જ નું ખુન કરવાને અ બ ને ઉશ્કારે, પણ તે ગુન્હો કરવામાં આવે નહી. હવે અગર અ જ નું ખુન કરે, તો તે જ્ઞાતની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાને બાંધક થાય એવું છે; માટે 'અ' સાત વરસની મુદત સુધીની કેદને તથા દંડને પણ બાંધક છે એમ સમજવું અને તે મદદગારી ઉપરથી જો જ ને કાંઈ બચા કર

જામાં આવે તો તે માણસ અ મહત્ત્વ વાસની મુક્ત સુધીની કેદને તથા હંડને લાયક થશે, એમ સમજવું.

<p>જે ગુન્હાની દંડને ગુન્હાના મહત્ત્વ મિન લેઈ સંજે ગુન્હાની ૭ વરસ સુધી દગારી કરી હોય તે દગારી કરી હોય કાય નહીં.</p> <p>ગુન્હા માટે અગત્ય તે ગુન્હાને રંગર વારંદા માટે ને પ્રથમ ને પોલીસ પકડવારંદા નીકળી વાળી શકતો હોય તે માંડી જી શકતા હોય શકવું હોય તે માંડી વા તો વગર વારંદા વારંદા, અને ને પકડી શકે, નહીં પ્રથમ સમન નીકળી શકતો તે નહીં.</p> <p>હોય તો સમન</p>	<p>મહત્ત્વગારી ક પ્રમાણ ગમતે રો હોય તે ગુન્હાનો ઈન પ્રકારની કેદ સાફ ને કો રટ કરે તે કો રટ ઈન સાફ કરે.</p>	<p>પ્રમાણ ગમતે રો હોય તે ગુન્હાનો ઈન પ્રકારની કેદ સાફ ને કો રટ કરે તે કો રટ ઈન સાફ કરે.</p>
<p>અથવા જે કૃત્ય ની મહત્ત્વગારી ક રવાણી ને અથવા થાય તો.</p>	<p>બાકી ઉપ ર પ્રમાણ.</p>	<p>મહત્ત્વ વરસ સુધી પ્રમાણ નામ તે પ્રકાર ની કેદ તથા હંડ.</p>

ટીકા.—પ્રથમને વાસ્તે મહત્ત્વગારી કરવાનો અથવા બીજા કાઈ ઉશકેરાથી કરવાનો પુરાવો હોવો જોઈએ, અને બીજાને વાસ્તે તે કૃત્યના પરિણામથી અથવા થઈ એવો પુરાવો આવવો જોઈએ.

કેદની શિક્ષા ૧૧૬. કેદની શિક્ષા થઈ શકે એવા કાંઈ ગુન્હામાં કાંઈ માણસ થઈ શકે એવા મહત્ત્વગારી કરે, અને તે મહત્ત્વગારી ઉપરથી તે ગુન્હો કરવામાં આવે નહીં, ગુન્હામાં મહત્ત્વ તથા તે મહત્ત્વગારીને માટે શિક્ષા સંબંધી આ કાયદામાં કાંઈ સાફ ઠરાવ નહીં કરેલો હોય, તો તે માણસને તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે કેદની ધણીમાં ધણી ને મુક્ત કરાવી હોય તેની પા મુક્ત સુધીની કેદની, અથવા તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા હંડની અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે; અને અગર તે મહત્ત્વગાર અથવા જેને મહત્ત્વગારી કરી હોય તે સખસ સરકારી નોકર હોય, અને તેની ફરજ તે ગુન્હો થતો અટકાવવાની હોય, તો તે મહત્ત્વગારને તે ગુન્હાને માટે ઠરાવે લા પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે કેદની ધણીમાં ધણી ને મુક્ત કરા વી હોય તેની અડધી મુક્ત સુધીની કેદની, અથવા તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા હંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

રકારી નોકર હોય અને તેની ફરજ તે ગુન્હો અટકાવવાની હોય તો,

દર્શાવે.

(બ) જો એ સરકારી નોકર છે, તે પોતાના આજ્ઞાનો અમલ ચલાવવામાં આ ના

તુમને કાંઈ પ્રેરવાની હશે તેના બદલામાં અંકે ને કાંઈ લાંચ આવે, અને જો તે લાંચ લે નહીં, તો અંકે ને આ કલમ મુજબ સીસા થઈ શકે.

(૧૪) જાણી શાહેલી આપવાને લ ને કશું, તે એ ટેકાણે, અગર લ જાણી શાહેલી આપે નહી, તોપણ અ એ આ કલમમાં પ્યાન કરેલો મુઠો કરથો, અને તે મુઠા પા તેને સીક્ષા થઈ શકે, એમ સમજવું.

(ક) અ એક પોતીસ અમજદાર છે, તેની ફરજ અપહરણ અટકાવવાની છે, તે અપહરણ કરવામાં મદદગારી કરે, તો એ ઠેકાણે, અગર તે અપહરણ ન થાય તો પણ, તે ગુન્હાને માટે કેદની ઘણામાં ઘણી જો મુદત ઠરાવા હોય, તેની અરધી મુદતની કેદને, તથા હંડને પણ અ લાયક છે, એમ સમજવું.

(૪) એ એક પોલીસ અમલદાર છે તેની ફરજ અપહરણ અટકાવવાની છે. તેની પાસે તે ગુન્હો કરાવવામાં જ મદદગારી કરે તો એટોકાણે, અગર તે અપહરણ ન થાય તોય, તે અપહરણના ગુન્હાને આટોકેટની ઘણામાં ઘણી જો મુદત કરાવી દેાય તેની અરધી મુદતની કેદને, તથા હંડને પણ જ લાપક છે, એમ સમજવું.

જો-ગુ-હાની મજો ગુ-હાની મજો ગુ-હાની મજો ગુ-હાની મજો ગુ-હાની તે ગુ-હાને મા
 હઠગારી કરી હો હઠગારી હોય તે હઠગારી કરી હો હઠગારી કરી હો મહઠગારી કટે હરાવેલા પ્ર
 પ તે ગુ-હાને ગા ગુ-હાને માટે જોય તે ગુ-હાને મા પ તે જો માંડી રી હોય તે કારની તથા
 ટે અગર વગર પ્રથમ વાર ટ ની ટે જો જ્ઞમિન પ તે જો માંડી ગુ-હાનો ધન ધણામાં ધણી
 વાર ટે જો પોલી કળતું હોય તો વેધ શકાતા હોય વાળી શકાતા હો મુદત હરાવી
 સ પકડી શકતા વરંડે, અને જો તો જ્ઞમિન લે પ, તો માંડીવા સાફ જો કે હોય તેની કુ
 હોય મે વગર વા પ્રથમ સમન ની ધ શકાય નહીં, રટથો થઈ શ મુદત સુધી કે
 રંડે પકડી સકે, કળતો હોય તો તો નહીં. જી શકાય, નકુ તે કારંડ અથવા હં
 નહીં તો નહીં, સમન. હી તો નહીં, ધન સાફ કરે. અથવા બને

અથવા મદદગાર અથવા મદદગારી કરશે શખ્સ નોકર હોય, અને તેનો ફજ તે ગુ ર પ્રમાણે જે અટકાવવાના હોય.	તે ગુનાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ધણીમાં ધણી મુદત જે ઠરાવો હોય તેહની ૧ મુદત સુધી કેદ અથવા દંડ અથવા બંને,
--	--

એક તોડોતમદાર હુપર આ કાયદાની ૧૬૧ મી કલમ પ્રમાણિના ગુન્હામાં મદદગારી કરવાનું તોડોતમ આ કલમના બીજા ભાગ પ્રમાણિ મુકવામાં આવ્યું, (એટલે કે સરકારી નોકર તરીકે) કેમકે જે રાખસને મદદગારી કરી તે રાખસ સીવીલસરજન હતો; તેમાં એ હું કંઈવું કે આ કલમમાં ખતાવ્યા પ્રમાણિ સીવીલસરજન સરકારી નોકર નહોતો, અને તેથી કરાને આ કલમના પાછલા ભાગમાં વધારે ખતાવેલી શિક્ષા યથા શક નહીં. રાણી બિ. રામનાથ રી સંધ. કો. ૬. જેમકે આ કલમમાં “સરકારી નોકર” ખતાવ્યા છે તે એ વો અમલદાર હોયો જોઈએ કે જેની ફરજ ગુન્હો અટકાવવાની હે.ય.

બોક પાસે આ ૧૧૭. બોક પાસે અથવા કોઈ પણ વરગના દશથી વધારે સખસો
જ્યાં દસથી વધારે પાસે કાંઈ ગુન્હો કરાવવામાં ને માણસ મદદગારી કરે, તેને ત્રણ વરસની
રે માણસો પાસે મુલત સુધીની એમાંના ગરમ તે પ્રકારની ફેદની, અથવા હંકની અથવા એ

કાંઈ મુન્હો કે ખનેની સહી કરવામાં આવશે.

રાવવામાં મદદ
મારી.

દર્શાવ.

જો એક સરીયામ જગ્યામાં એક ઝાઝેરનામુ ચોડોડો, અને તે મારે દશથી વધારે માણસોના એક તડવાળાઓને એવી રીતે ઉશ્કેરે કે તમારા સામા તડવાળા માણસો ફલાણી વખતે તથા ફલાણી ટોકાણીથી એક વરઘોડો લેઈ જવાના છે તેઓની ઉપર હુમલો કરવાના કારણસર તમે તે વખતે તે ટોકાણી એકઠા થાઓ, તે જ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો મુન્હો કર્યો, એમ સમજવું.

જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ	જો મુન્હાની મદદ
મારી કરી હોય	મારી કરી હોય	મારી કરી હોય	મારી કરી હોય	મારી કરી હોય
તે મુન્હાને માટે	તે મુન્હાને માટે	તે મુન્હાને માટે	તે મુન્હાને માટે	તે મુન્હાને માટે
અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં	અગર વગર વારં
તેની પોલીસ પની	તેની પોલીસ પની	તેની પોલીસ પની	તેની પોલીસ પની	તેની પોલીસ પની
કરી શકતા હોય	કરી શકતા હોય	કરી શકતા હોય	કરી શકતા હોય	કરી શકતા હોય
તો વગર વારં	તો વગર વારં	તો વગર વારં	તો વગર વારં	તો વગર વારં
કરી શકે, નહીં	કરી શકે, નહીં	કરી શકે, નહીં	કરી શકે, નહીં	કરી શકે, નહીં
તો નહીં	તો નહીં	તો નહીં	તો નહીં	તો નહીં

ટોકા—દરેક શખ્સ તદ્દન ઈલાયદો અને જુદો મુન્હો કરે તેવે ટોકાણી આ કલમમાંથી પડી શકતી નથી જેમકે કાંઈ શખ્સે હસ ખાર કાળીઓને એવી ઉશ્કેરણી આપે કે તમારે દરેક જાણે પોત પોતાનો કરાર તોડવો—

પેહેલી પદ્ધતિનો “મુખ્ય મુન્હો કરનાર” કાને કહેવો તે નીચે પ્રમાણે જે શખ્સ ખરેખરી રીતે અથવા ગરબિત રીતે, મુન્હો તરન કરે તે શખ્સ; પીછા પદ્ધતિનો, “મુખ્ય મુન્હો કરનાર” તે એ કે જે ખોના થતી હોય અથવા થવાની હોય તે વખતે હાજર હોય, અથવા મદદ કરતો હોય, અથવા મદદગારી કરતો હોય.

કાંઈ ખોના ખન્યા પ્રથમનો “મદદગાર” કાને કહેવો—તે એ કે જે શખ્સ, મુન્હો થયો તે વખતે ગેરહાજર હોવા છતાં, ખીજને મુન્હો કરવાને મદદ કરતો હોય, સમજાતી આપતો હોય, હુકમ કરતો હોય અથવા મદદગારી કરતો હોય; કાંઈ ખોના ખન્યા પછીનો “મદદગાર કાને કહેવો”—તે એ કે જે શખ્સ એમ જાણે કે ખોના શખ્સ મુન્હો કર્યો છે તે છતાં તેને પોતાના કબજામાં લે છે, તેને મુક્ત કરે છે, દીલાસો આપે છે, અથવા મદદ કરે છે, તે શખ્સ.

મદદગારી કરના પછી ત્રણ જાતની ખોનાઓ ઉત્પન્ન થાય છે, તે એ મુ, પ્રથમ—કાંઈ પછી મુન્હો ખને નહીં; આવે ટોકાણી મુન્હોગારને કલમ ૧૧૫ અને ૧૧૬ પ્રમાણે મુન્હો કરે જાનો પ્રયત્ન કરવાને વાસ્તે શિક્ષા કરી શકાય, ખોળુ—જે કબજાને વાસ્તે મદદગારી કરી હોય તે જાતે કૃત્ય થાય—અને તેમાં કલમ. ૧૦૮ અને ૧૦૯ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે અને ખોળુ

એ કે, કાંઈ જુદાજ પ્રકારનું કાર્ય થાય, (પણ સ્વાભાવિક રીતે મદદગારો કોલા ફૂટમાંથી થાય) તેમાં ઉશ્કેરણી કરનારને કલમ ૧૧૧—૧૧૩ પ્રમાણે શિક્ષા થાય.

જાતની અથ ૧૧૮. જાતની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે ના જીવતાં સુધી એવો કોઈ ગુન્હો કરવો સોદેલ કરવાના ધરાદાથી, અથવા તે પોતાથી સે સમુદ્રપારની શિ હેલ થશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, અગર કોઈ માણસ, કાં ક્ષા થઈ શકે એ ઈ કામ અથવા કાપદા વિરૂદ્ધ સુર કરીને, તે ગુન્હો કરવાની, ધારણા થયો કોઈ ગુન્હો ઈ હોય તે ધારણા બુધિપુરવક છુપાવે, અથવા તે ધારણા બાબત પો કરવાની ધારણા તે જેને ખાટી જાણતો હોય એવી કાંઈ વાત જાહેર કરે, તો તે માણ છુપાવવી. સને જે તે ગુન્હો થાય તો, સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે અગર તે ગુ પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા જો તે ગુન્હો ન થાય હોય થાય તો, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કે અગર તે ગુન્હો દની શિક્ષા કરવામાં આવશે અને ગુન્હો થાય તોપણ, અને ન થાય તો ન થાય તો, પણ ઉપલી શિક્ષાની સાથે દંડને પણ તે માણસ લાયક થશે.

દશાંત,

જે એક ઠેકાણે ડાકાઈદીનો ગુન્હો થવાનો છે એમ જાણ્યા છતાં, માણસરેટને એવી ખાટી ખબર કરે કે તેથી સામા રસ્તાપર એક ક નામની જગ્યાએ ત્યાં તે ગુન્હો થવાનો છે અને એમ કરીને તે માણસરેટને જેતરે એવા ધરાદાથી કે તે ગુન્હો કરવો સોદેલ કરવો અને તે ધારણા મુજબ જ જગ્યાપર તે ગુન્હો કરવામાં આવે તો જો ને આ કલમ મુજબ શિક્ષા થઈ શકે.

<p>જે ગુન્હાની મદદ, જે ગુન્હાની મદદગારી કરી હોય, મદદગારી કરી હોય તે ગુન્હાને માટે તે ગુન્હાને માટે અગર વગર વારંજો પ્રથમ વારંજો જાતની લેઈ કે જે પોલીસ પનીકળી શકતું હોય તેની રાહાય નહી, કેડી શકતા હોય તે વારંજો અ તેાં, વગર વારંજોને જે પ્રથમ સ પોલીસ પકડી શ મન નીકળી શક કે, નહીં તેાં નહી. તેા હોય તેા સમન</p>		<p>જે ગુન્હાની મદદ, જે ગુન્હાની ૩ વરસ સુધી મદદગારી કરી હોય, મદદગારી કરી ખેમાંના ગમ્મ તે ન ગુન્હો માંડવા હોય તે ગુન્હા પ્રકારની કેદ ત જી શકાતો હોય તેા ઈન સાફ થા દંડ. તેા માંડવાની શ ને કેારટથ કાય, નહીં તેા થાય તે કેારટ નહી. ઈન સાફ કરે.</p>	
<p>અને જે ગુન્હો ના થાય તો,</p>	<p>ઉપર પ્રમાણે.</p>	<p>૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.</p>	

આ કલમમાં “કાપદા વીરૂદ્ધ સુર કરીને” જે શબ્દો છે, તે એવે ઠેકાણે લાગુ પડે છે અને કપારે ગુન્હો થાય તે નીચે પ્રમાણે છે એટલે કે એવા કોઈ શબ્દો કસર કરી હોય કે જે શબ્દની કાપદાથી, એવી ફરજ હોય કે ગુન્હાઓનો રીખોટ કરવો, તેવા કોઈ શબ્દો કસર કરે તેવી બાબતમાં લાગુ પડે છે,

“ઈરાદા હોવો જોઈએ” જતાં આ અમાણી ભવિષ્યમાં કાંઈ કૃત્ય કરવાને ઈરાદા હતો, એવું સાબીત કરવું જોઈએ, અને આવો ઈરાદો હતો, એવો કારટની નજરમાં પુરાવો મળી શકે નહીં તે, ગુન્હોગાર ઠરાવી શકાય નહીં.

જે વાત છુપાવવાની છે, તે પુદ્ગિપુરવક છુપાવેલી જોઈએ, એટલે જે માણસ છુપાવવાનો હોય, તેણે એમ કરવા ધરેલું હોવું જોઈએ.

જે ગુન્હો અ ૧૧૬. કાંઈ માણસ સરકારી નોકર હોય, અને સરકારી નોકર હાટકાવવાની ફરજ પાડે તે ગુન્હો થતો અટકાવવાની તેની ફરજ હોય, એવો કાંઈ ગુન્હો હોય એવો કાંઈ કરવો સેહેલ કરવાના ઈરાદાથી, અથવા પોતાથી તે સેહેલ થશે એવો ગુન્હો કરવાની પાસંભવ છે એમ જાણીને, અગર તે સરકારી નોકર, કાંઈ કામ કે કાપડા રાણા કાંઈ સર વિરખ કસુર કરીને, તે ગુન્હો કરવાની ધારણા થઈ હોય તે ધારણા પુષ્ટિ કરી નોકરે છુ પુરવક છુપાવે, અથવા તે ધારણા પામ્યત પોતે જોને, ખાટો જાણતા હોય પાવવો. ય એવી કાંઈ વાત જાહેર કરે તો તે માણસને, જો તે ગુન્હો થાય તો,

અગર તે ગુ તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા તેને માટે કેદની જે ઘણામાં થ

ગુન્હો થાય તો, જી મુક્ત ઠરાવી હોય તેની અરધી મુક્ત સુધીની કેદ ની, અથવા તે ગુન્હાને અગર તે ગુ માટે ઠરાવેલા કેદની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા જો તે ગુન્હો જાતની અથવા જીવનાં સુધી સમુક્રપારની સીક્ષા થઈ ની સીક્ષા જોગ શકે એવો હોય તો તે માણસને દશ વરસની મુક્ત સુધીની બેમાંના ગ હોય તો. અ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા જો તે ગુન્હો ન

અગર તે ગુ થાય, તો તે માણસને, તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા તેને માટે નો ન થાય, તો કેદની જે ઘણામાં ઘણી મુક્ત ઠરાવી હોય તેની પાંચ મુક્ત સુધીની કેદ ની, અથવા તે ગુનાને માટે ઠરાવેલા કેદની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવત.

અ એક પોલીસ અમલદાર છે, અને અપહરણ કરવાની જે જે ધારણા તેના જાણ્યામાં આવે તે સરવેની ખપ્પર આપવાની કાપડા મુજબ તેની ફરજ છે. તેના જાણ્યામાં એમ હોય કે અપહરણ કરવાની જે ધારણા કરે છે, અને તે તે ગુનો કરવો સેહેલ કરવાના ઈરાદાથી તે ખપ્પર આપવામાં કસુર કરે, તો એ કેકાણી કાપડા વિરખ, કસુર કરીને, અ એ જે નો ધારણા છે તે છુપાવી માટે તે આ કલમ ના ઠરાવ મુજબ સીક્ષાને લાયક છે, એમ સમજવું.

[illegible]

કુદની શિક્ષા ૧૨૦ કુદની સીક્ષા થઈ શકે એવો કાઈ ગુનહો કરવો સહે
થઈ શકે એવો લ કરવાના ધરાદાથી, અથવા તે પોતાથી સહેલ થશે એવો સંભવ છે
કાઈ ગુનો કરે એમ જાણ્યા છતાં, અગર કાઈ માણસ કાઈ કામ અથવા કાપલ વિર
ની ખારણા છુપા ધ કસુર કરીને, તે ગુનો કરવાની ખારણા થઈ હોય તે ખારણા બુધિપુરય
પવી. ક છુપાવે અથવા તે ખારણા બાબત પોતે જોને ખાટી જાણતો હોય
એવી કાઈ વાત જાહેર કરે, તો તે માણસને જો તે ગુનો થાય, તો તે ગુ
નહોને માટે દરાવેલા પ્રકારની તથા તે ગુનહોને માટે કુદની જે ઘણામાં ઘણી
મુદત ઠરાવી હોય તેની પા મુદત સુધીની કુદના, અને જો ગુનહો ન થા
ય તો તે ઘણામાં ઘણી મુદતના એક અટમાસ મુદત સુધીના કુદની,
અથવા તે ગુનહોને માટે દરાવેલા કુદની, અથવા એ બંનેની શીક્ષા કર
વામાં આવશે.

જે ગુન્હાની મદ જે ગુન્હાની મદ જે ગુન્હાની મદ જે ગુન્હાની મદ જે ગુન્હાની મદ દગારી કરી હોય દગારી કરી હોય દગારી કરી હોય દગારી કરી હોય દગારી કરી હોય તે ગુનાને માટે તે ગુનાને માટે તે ગુનાને માટે તે ગુનાને માટે તે ગુનાને માટે અગર વગર વારં જો પ્રથમ વારં જો બનમીન સેઈ વાળી શકાતો હોય નો ઈનતાફિલામાં બાણી મુ ટે જો પોલીસ પટ નીકળી શકતું શકાતો હોય તોયતો માંડ વાળી જે કારટથી થત ને હરાવી કડો શકતા હોય હોય તો વારંટ, બનમીન સેઈ શકાય, નહીં તો ઈ શકતો હોય હોય તેની ફ તો વખર વાંટે પાંચને જો સમન કાય, નહીં તો નહીં ત કાર્ટ ઇન મહત્ત સુધી કે કડો શકે, નહીં નીકળી શકતો નહીં સાફ કર. અથવા હંડ અથવા બંને	
---	--

હીકા—એક દેસમાં એકું બન્યું કે રૂઢલાક કેહીએને ખુન કરવા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવ્યા હતા, અને પાંચમી કેહી, જે ખુન થયેલા શખ્સની સ્ત્રી હતી, તેના ઉપર કલમ ૧૧૮ની મુજબ તેણેામત મુકવામાં આવ્યું હતુ, કેમકે પુરાવા ઉપરથી એકું જણાયું કે તેના ધણીનું ખુન થવાનું છે એકું તે જ્ઞાણી હતી અને જ્ઞાણી જ્ઞેઈને તે વિશે તેણે તેના ધણીને એતવણી આપી નહીં કે તાર જ્ઞાન થવાનું છે; મદ્રાસની હાઈ કોર્ટે તેણીને ગુન્હેગાર ઠરાવી હતી.

જે સરકારી નોકરની એવી ફરજ છે કે ગુન્હા અટકાવવા, તેવા નોકરો છુપાવે તો તે વીશે આ કાયદામાં વધારે સખતાઈ બતાવી છે, (જુઓ કલમ ૧૧૯) આવી બાબતમાં જે જે ભુલ યોગ્ય કરે તે ગેર કાયદેસર છે, કેમકે જે જે ફરજ બજાવવાને તાસ્તે તેમને પગાર આપવામાં આવે છે તે ફરજનો તેઓ ભંગ કરે છે, માટે આ કલમ યોગ્ય શખ્સોને બાબુ પડે છે કે જેમની તે ગુન્હા અટકાવવાની ફરજ હોય. કાંઈ તોફાન થતુ અટકાવવાની ફરજ કોઈ રવીન્યુ અમલદારની અથવા જસુડીસીઅલ સુપરિનેટની નથી, તેમજ કોઈ પોલીસ કોન્સ્ટેબલની ફરજ કોઈ ગામનો હોસાબ તપાસવાની નથી.

ફોનદારો કાયદાની કલમ ૪૪ મુજબ, ઇંડિયન પીનલ કોડની ૧૨૧થી ૧૨૧ અ, ૧૨૨
 થી, ૧૨૩, ૧૨૪, ૧૨૪ અ, ૧૨૫, ૧૨૬, ૧૩, ૩૦૨, ૩૦૩, ૩૦૪, ૩૦૮, ૩૦૯, ૩૧૦, ૩૧૧, ૩૧૨,
 ૩૧૩, ૩૧૪, ૩૧૫, ૩૧૬, ૪૦૨, ૪૦૩, ૪૦૪, ૪૦૫, ૪૦૬, ૪૦૭, ૪૦૮, ૪૦૯, ૪૧૦, ૪૧૧, ૪૧૨, ૪૧૩,
 અને ૪૧૪ થી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકતી હોય એવો હરકાર્થ ગુન્હો કરના વંશે, અ-
 થવા કરવાના બોળ હરકાર્થ શખ્સના ધરાદા વંશે, ઈલાકાનાં મુખ્ય શહેરોની અંદર કે
 બહાર, જે શખ્સ જાણતા હોય, તેવા ફરક શખ્સે, બાળખો સખખ નહીં હોયતો, પાસેના
 માણસોને અથવા પોલીસ અમલદારને તે બાપતની તાબડનોખ ખચર આપવી. બાળખો
 સખખ છે, તે સાબીત કરવાનો બોળો સધરદુ પ્રમાણે જાણનાર શખ્સને માથે છે એમ સ
 મંગવું.

બાબ ૬ ઠી

રાજ્ય વિરૂધ ગુન્હાઓ બાબત.

રાણીના સા ૧૨૧. જે માણસ રાણીની સામે લડાઈ કરે, અથવા લડાઈ કરવા માં લડાઈ કર ની કોસીસ કરે, અથવા લડાઈ કરવામાં મદદગારી કરે, તેને માતની અ વી, અથવા જ થવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને તેની સજા થાઈ કરવાની, કે જી મીલકત જપ્ત થશે, સીસા કરવી, અ થવાં લડાઈ કર વામાં મદદગારી કરવી.

વગર વારંટ પો લીસથી પકડાય નહી.	પ્રથમ વા રંટની કળે.	જામીન લે ઈ રાકાય નહી.	માંડીવાળી રાકાયનહી	સેશન કે રંટથી ત પાસ થાય.	જાત અથવા જીવતાં સુ ધી સમુદ્રપારની તથા મિલકત સરકારમાં જમથાય
-------------------------------	---------------------	-----------------------	--------------------	--------------------------	--

ટીકા — “ જે માણસ રાણીની સામે લડાઈ કરે ” એ શબ્દોનો અરથ એવો છે કે જેઓ રાણીની પ્રજા હોય, અથવા રાણીની પ્રજા ન હોય પણ રાણીના મુલકમાં રહેતા હાય, તેવા શબ્દોને લાગુ પડે છે. પણ જે માણસો પાગલો રઈપત છે, અથવા જે મને વા સ્તે હીંદુસ્તાનની કાયદા બાંધનારી મંડળી કોઈ પણ બંધનકારક કાયદો કરી શકતી નથી તે વા શબ્દોને લાગુ પડે નહીં. તેથી કરીને કોઈ રાજા અથવા પરરાજ્યની રઈપત, જે આ પાળી સરકારની સામે કાયદેસર લડાઈ કરે છે, તેને આ કલમ લાગુ પડતી નથી. પણ જે પરદેશીઓ સ્થાનીક પ્રજાધરમ જાણે છે તેમને આ કલમ લાગુ પડે છે.

“લડાઈ કરે” તેનો અરથ એવો છે કે જેઓ યોતાના પ્રજાધરમની કુજ દુર મુકીને લડાઈ કરવાને વાસ્તે હથિયાર લેઈ તઈયાર થાય, અથવા બળવો કરે. એમાં એવો અરથ મરખિત હોવો જોઈએ કે રાજાનો નાશ કરવો અથવા રાજ બદલાય.

૧૨૨મી. કલમ • “૧૨૧. અ.—જે માણસ બ્રિટીશ ઈંડીયામાં અથવા બ્રિટીશ ઈંડીયા પ્રમાણે સી યા બાહાર ૧૨૧ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કોઈ ગુન્હો કરવા ક્ષા કરવા લાયક નો અથવા બ્રિટીશ ઈંડીયાનું અથવા તેના કોઈ ભાગનું રાણી સાહેબનું ગુન્હો કરવાનો રાજ્ય છીનવી લેવનો સંપ કરશે, અથવા ઈંડીયા સરકારને અથવા હરકો સંપ કરવો. ઈ ઈલાકાની સરકારને સાપ્રાધ બળથી અથવા સાપ્રાધ બળના દબાવથી ડરાવવાનો સંપ કરશે તે માણસને જીવતાં સુધી અથવા થોડી મુદત સુધી સમુદ્રપાર આકલવાની શિક્ષા કરવી, અથવા ઘણામાં ઘણા દસ વરસ સુ ધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવી.

“ખુલાસો—આ કલમ પ્રમાણે સંપ કરવાનો ગુન્હો થવા સાર સંપ કરવાના કામમાં હરકોઈ કામ અથવા કાયદા વિરૂદ્ધ કસુર થવાજ જોઈએ એવું સમજવું નહીં.”

દર્શન.

(અ) રાણીની સામા એક બંડ થાય તેમાં એ સામિલ થાય, તો, આ કલમમાં બ્યાન

કરેલો ગુન્હો અ એ કર્યો એમ સમજવું.

(ખ) ધિલોન મહેતા ખંડોરોને હથિયારો માકલીને ત્યાંના રાણીના રાજ્યની સામા બડ કરવામાં અ હિંદુસ્થાનમાં રહ્યો મદદગારી કરે, તો અ એ રાણીની સામા લડાઈ કરવામાં મદદગારી કરવાનો ગુન્હો કીધો એમ સમજવું.

વગર વારંટે પોલીસથી પકડાય ન હો.	પ્રથમ વારંટનીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કોર્ટથી ઈન સાફ થાય.	જીવતાં સુધી અથવા હરકોઈ થોડી મુદત સુધી, સમુદ્ર પારની શિક્ષા, અથવા દસ વરસ સુધી જેમાંના ગમતે પ્રકારની કેદ.
--------------------------------	-------------------	---------------------	---------------------	--------------------------	---

ટીકા.—રાણીની સામે લડાઈ કરવાનો ગુન્હો કરવાને વધારે શંખસ જોઈએ, એવી કાંઈ જરૂર નથી. ત્રણ અથવા ચાર માણસો હોયતો ખસ છે. તેમજ એમ હોવાની કાંઈ જરૂર નથી કે તે માણસો લડાઈ કરવાની માફક મોટો વરઘોડો મઢાવી જતા, અને તેમની પાસે સરવ જનતાનાં શસ્ત્ર હતાં. કબજામાં હથિયાર હોય, એ ફક્ત ગુન્હાને વધારે મજબુત કરે છે. જો માણસો વધારે હોય અને એવો અનુમાન થઈ શકે કે તેઓ નાશ કરવાને ખરા છે, તો કદાચ તેમની પાસે હથિયાર હોયકે ના હોય, તે કાંઈ સવાલ નથી. તેમજ એવી કાંઈ જરૂર નથી કે ખરે ખર ફટકા મારવામાં આવ્યા હતા. લડાઈ કર્યા શિવાય, નામ લખાઈ કરાવી કુચ કરવી એ ખસ છે.

લડાઈ કરવાના ગુનાનું તોહોમત ચુકવામાં આવ્યું હોય તેમાં જે કામ થયાં છે તેની કેવો મતભાવ હતી અથવા તે કેવા અરથમાં થયાં છે તે કેહીએ સાબીત કરે, એવો કાંઈ જરૂર નથી. સઘળી ખોનાઓ સાબીત કરવી એટલુંજ નહીં પણ શી મતભાવથી ગુન્હો થયો છે, તે ફરીઆદી કરનારે સાબીત કરવું જોઈએ.

રાણીના સા ૧૨૨ જે સખસ રાણીની સામા લડાઈ કરવાના ઈરાદાથી, અ મા લડાઈ કરવા થવા લડાઈ કરવાને તઈયાર થવાના ઈરાદાથી, માણસો, હથિયારો, અથવા ના ઈરાદાથી હ વા ફાર ગોળા એકઠા કરે, અથવા લડાઈ કરવાની ખીજી રીતે તઈયારો થિયારો વગેરે એ કરે તો તે રખસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દસ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમતે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે અને તેની સઘળી મિલકત સરકાર જપ્ત થશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ વારંટનીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કોર્ટથી ઈન સાફ થશે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી જેમાંના ગમતે પ્રકારની કેદ તથા મિલકત સરકાર જપ્ત થાય.
--------------------------------	-------------------	---------------------	---------------------	--------------------------	---

ટીકા.—આ કલમથી જે કૃત્યો શિક્ષાને માત્ર થાય છે, તે પ્રમાણ નહીં શકાય નહીં. જો કોઈએ સો, બેઝાઈ કરવાનો ભુનો કરવાનો તે તવારીચો કહેવાય. જે માપસો બેઝાઈ કરવાનો હોય અથવા કોઈએ ઇરાદો રાખવા હોય, તેમને મદદ કરવામાં જે મજબૂર રીતે કૃત્ય કર્યા હોય, તે કરનાર મદદગાર થાય છે.

બેઝાઈનું કામ ૧૨૩. રાણીની સામા બેઝાઈ કરવાનો કાંઈ ધારણા થઈ હોય શહેલ કરવાના ઈ તે ધારણા કાંઈ કામ અથવા કાયદા વિરુદ્ધ કસુર કરીને જે કાંઈ માણસ રાદાથી બેઝાઈનો છુપાવે, અને તે એવા ઇરાદાથી કે એ પ્રમાણે તે ધારણા છુપાવેથી તે ધારણા છુપાવેથી બેઝાઈ કરવી સેહેલ થાય, અથવા એ પ્રમાણે તે છુપાવેથી તે બેઝાઈ કરવી સેહેલ થકે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, તે તે માણસને દશ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આ વશે; અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નોકળે	જનમીન લેઈ શકાય નહીં	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટથી ઈન સાફ થાય.	૧૦ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
-------------------------------	-------------------	---------------------	---------------------	--------------------------	--

કાંઈ કાયદેસર ૧૨૪. હિંદુસ્થાનના ગવરનર જનરલ, અથવા કોઈ પ્રેસિડેન્સીના ગવરનર અથવા કોઈ લિવેટનંટ ગવરનર, અથવા હિંદુસ્થાનના ગવરનર જનરલ અથવા કોઈ કાઉન્સિલના અથવા કોઈ પ્રેસિડેન્સીની કાઉન્સિલના કોઈ સભાસભ્યના અથવા કોઈ કાયદેસર અપ્પતિયાર માંહેલા કાંઈ પણ અપ્પતિયાર, તે ગવરનર જનરલ અથવા ગવરનર અથવા લિવેટનંટ ગવરનર અથવા કાઉન્સિલના કાઉન્સિલથી ગવરનર સભાસભ્યને સમજાવીને અથવા જબરદસ્તીથી તેના પાસે કોઈ પણ રીતે અથવા જનરલ ગવરનર અથવા ના આજીવવાના ઇરાદાથી, જે માણસ તે ગવરનર જનરલ અથવા ગવરનર અથવા લિવેટનંટ ગવરનર અથવા કાઉન્સિલના સભાસભ્યની ઉપર હુમલો કરે, અથવા તેને ગેરબ્યાજબી અટકાવ કરે, અથવા ગેરબ્યાજબી અટકાવ કરવાની કોસીસ કરે, અથવા સાપ્રાધ બળથી અથવા સાપ્રાધ બળના દેખાવથી તેને ડરાવે, અથવા તે રીતે ડરાવવાની કોસીસ કરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નોકળે	જનમીન લેઈ શકાય નહીં	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટથી ઈન સાફ થાય.	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
-------------------------------	-------------------	---------------------	---------------------	--------------------------	---

તપન કરવી. સરકારનો અમલ સ્થાપેલો છે તે સરકાર ખાખત બેઠેલા મનમાં બદલી ના વિચાર બોલેલા શખ્તો વડે અથવા કોઈ વાગ્યે તેલા ધરાદાથી બંને લા શખ્તો વડે અથવા ઈસારત કરીને અથવા પ્રતક્ષ કોઈ દેખાડીને અથવા ખીજી રીતે ઉત્પન કરેલ અથવા ઉત્પન કરવાની કોસીસ કરે તો તેને જીવતાં સુધી અથવા હરકોઈ મુદત સુધી સમુદ્રપાર માકલવાની શિક્ષા કરવી અને વળી જોઈએ તે હંડ પણ કરવો અથવા ઘણામાં ઘણો ત્રણ વરસ સુધીની કેદની શિક્ષા કરવી અને વળી જોઈએ તો હંડ પણ કરવો અથવા હંડ કરવો.”

“ખુલાસો—સરકારો ચોજના ખાખતની જે નાપસંદી સરકારનો કાયદાસર અધિકાર માનવાના ધોરણને અનુસરીને હોય અને સરકારનો કાયદાસર અધિકાર નહીં સરખો કરવા ખરખત અથવા તેને હરકત કરવા ખાખત કાયદા વિરુદ્ધ રીતે કરેલી કોસીસ વીરુદ્ધ સરકારના અધિકારને મદત કરવાના ધોરણને અનુસરીને હોય તે ના પસંદીને જે દીલી સમજવી નહીં વારતે એવાજ પ્રકારની ના પસંદીજ લોકના મનમાં લાવવાના ધરાદાથી સરકારની ચોજના ખાખત ટીકા કરવી તે આ કલમના અરથ પ્રમાણે ગુન્હો થતો નથી.”

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ થી ઇન સાફ થાય.	જીવતાં સુધી અથવા હરકોઈ યોગી મુદત સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા તથા હંડ, અથવા ૩ વરસ સુધી જેમાં ના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ અથવા હંડ.
--------------------------------	-------------------	----------------------	---------------------	---------------------------	--

ટીકા.—આ કલમ ૧૮૭૦ના આક્ટ ૨૭ માની કલમ ૧૩-૧૪થી વધારવામાં આવી છે

રાણીની સામે ૧૨૫. રાણીની સાથે મધત્રી હોય અથવા સલાહ હોય એવા અમધત્રી રાખનારા શિયાના કોઈ પણ રાજના રાજ્યની સામા જે માણસ લડાઈ કરે, અએશિયાના કોઈ થવા લડાઈ કરવાની કોસીસ કરે, અથવા લડાઈ કરવામાં મદદચારી કરે, રાજની ઉપર લ તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને તે ડાઈ કરવી. ની સાથે તેને હંડ પણ થઈ શકે; અથવા સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને તેની સાથે તેને હંડ પણ થઈ શકે અથવા હંડની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ થી ઇન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર તથા હંડ, અથવા સાત વર્ષ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ અથવા હંડ.
--------------------------------	--------------------	----------------------	---------------------	---------------------------	---

ટીકા.—જે શખ્સો આપણા કાયદાને નાખે છે, તેઓ જો બીટીશ ઇંડીયાની હદની બહાર આવા ગુના કરે તોપણ તેમને શિક્ષા થઈ શકે છે.

રાણીની સાથે ૧૨૬. રાણીની સાથે મરદની અથવા સલા હોય, એવા કાંઈ પણ સલાહરાખનારા રાજના મુલકપર જે માણસ લુટ કરે, અથવા લુટ કરવાની તકવારી કરે, કાંઈ રાજના મુલકે તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની લકપર લુટ કરે શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને, તથા લુટ કરવામાં વાપરેલી વી. અથવા વાપરવાને ધારેલા અથવા તે લુટમાંથી મળેલી જે મિલકત હોય તે મીલકત સરકાર જપ્ત થવાને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કેસ રટ થઈ ન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ, અથવા કાંઈ મુકરર મિલકત સરકાર જપ્ત થાય.
-------------------------------	-------------------	----------------------	---------------------	---------------------------	---

ટીકા.—“લુટ કરે” એ શખ્સોનો એવો અરથ છે કે કાંઈ એક શખ્સની મિલકત ઉપર હુમલો કરે તે કરતાં તેમાં વધારે ખાખત હોવો જોઈએ.

૧૨૫મી તથા ૧૨૭. ૧૨૫ મી, તથા ૧૨૬ મી કલમોમાં લખેલા ગુનાઓ માંહે ૧૨૬ મી કલમોમાં લા કાંઈ ગુના કરવામાં મળેલી કાંઈ મીલકત જે માણસ તે તે રીતે લખ્યા પ્રમાણે મળેલી છે એમ જાણીને લે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની કાંઈ અથવા લુટ જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ટથી મળેલી મીલકત દંડને, તથા તે લીધેલી મિલકત સરકાર જપ્ત થવાને પણ લાયક થશે, લકત લેવા,

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કેસ રટ થઈ ન સાફ થાય.	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ, તથા કાંઈ મુકરર મિલકત સરકાર જપ્ત થાય.
--------------------------------	--------------------	----------------------	---------------------	---------------------------	--

ટીકા.—લુટારા ગમે તે આપણી રઈયત હોય, અથવા પરરાજ્યના હોય અને લુટેલી વસ્તુ સહીત, આપણી સરહદમાં આવી આશ્રય લેતા હોય, તોપણ લુટેલી મીલકત તેમના કબજામાં હોવાના સખખથી આ પ્રોવોઝનમાં આવી શકે નહીં. તેમની પાસે તે મીલકત ખોળાઓ પાછા થોડી મુદતમાં આવેલી હોવી જોઈએ. લુટેલી વસ્તુ છે એવું જાણવા છતાં પણ જે માણસો ટોર વીઝેરે કાંઈ વસ્તુ, જુગ કીંમત આપી લે, તેઓને આ કલમ લાગુ પડે. સરકારી નોકર ૧૨૮. જે માણસ, સરકારી નોકર છતાં, પોતાના હવાલામાંના કે

૨ બુદ્ધિપુરવક પો ઈ રાજ્યકુય કેહીને અથવા લડાઈના કેહીને, જે જગામાં તે કેહીને કેહતાના હવાલામાં કરચો હોય તે જગામાંથી બુદ્ધિપુરવક નાસી જવા દે, તે માણસને જીવતાં કેાઈ રાજ્યકીય સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા અથવા, દસ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગ્રન્થ અથવા લડાઈના તે પ્રકારની કેદની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લા કેહીને નાસી જ પક થશે.
વા દે, તે ખાખત.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી થકે નહી	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી જેમાંના ગ્રન્થ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
-------------------------------	--------------------	----------------------	--------------------	------------------------	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે તહોમતદાર ડરાવવાને એવો પુરાવો જોઈએ કે નાગરિક રાજ્ય રાજકીય અથવા લડાઈના કેદી તરોકે કેદમાં હતો; તહોમતદાર જોબર છે, અને તે ના પેહરામાં તે કેદી હતો, અને તેણે જાણી જોઈને તેને નાશી જવા દીધો અથવા નાશી જવાની મતલબ પાર પાડવાને તેને જોઈતાં સાધનો આપી ઉશ્કેરણી કરી.

સરકારી નોક ૧૨૬. જે માણસ, સરકારી નોકર છતાં; પોતાના હવાલામાંના કેદી ગફલતથી પો ઈ રાજ્યકુય કેહીને અથવા લડાઈના કેદીને કેદની જે જગામાં તે કેદતાના હવાલામાં ને કેદ કરચો હોય તે જગામાંથી ગફલતથી નાસી જવા દે, તે માણસ ના કેાઈ રાજ્ય ને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની આસાન કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, કુય અથવા લડા અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે,
ઈના કેદીને ના સી જવા દે, તે ખાખત.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી થકે નહી.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, અથવા પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ, અથવા પેટેલા વરગનેા માજિસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધી આસાન કેદ તથા દંડ.
--------------------------------	---------------------	------------------	--------------------	---	------------------------------

ટીકા.—આ કલમમાં ખતાવેલા ગુન્હો ગઈ કલમમાં ખતાવેલા જેવો છે. પણ ફક્ત ફેર એટલો કે આમાંના ગુન્હો બુદ્ધિ પુરવક કરેલા નથી પણ ગફલતથી થયેલા છે. ગઈ કલમની માફકજ સાખીત કરવું જોઈએ.

નાશી ગયો એ વાત, પોતેજ દરોગાની ગફલત સાખીત કરી આપે છે, કેમકે કેદીને કોઈ સલામત રાખવો, એ એની ફરજ હતી, પણ આવી ખાખત નકારમાં સાખીત થઈ

શકે, જેમકે એવું ખતાવે કે કેદી જોર વાપરીને છટકી ગયો અથવા હરકોઈ ખીજી હકીકતો. તેવા કેદીને ના ૧૩૦. કોઈ રાજ્યકુપ કેદીને અથવા લગાઈના કેદીને કાયદેસર કે સી જવામાં સ દમાંથી નાસી જવામાં જે માણસ સાહાય અથવા મદદ કરે, અથવા એ હાય કરવું, છોડા વા કોઈ કેદીને જે છોડાવે, અથવા છોડાવવાની કોશિસ કરે, અથવા એ વલો અથવા ધ વા કાયદેસર કેદમાંથી નાસી ગયો હોય તેને જે ઘરમાં રાખે અથવા સંતાડે, રમાં રાખવો. અથવા એવા કેદીને પાછો પકડવામાં જે હરકત કરે, અથવા હરકત કરવા ની કોશિસ કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા હસ વર સની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આ વશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

ખુલાસો—જે રાજ્યકુપ કેદીને અથવા લગાઈના કેદીને પોતાના વચનપરથી બીટીશ ઇન્ડિયાની કટલોએક મુકરર કરેલી હદમાં છુટો રહેવા દીધો હોય, તે કેદી જે હદમાં છુટો રહેવાની તેને રજા હોય તે હદમાંથી ખાહાર જાય તો તે કાયદેસર કેદમાંથી નાસી ગયો એમ સમજવું.

વગર વારં પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારં રંટ નીકળે	નર્મન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેસન કોર્ટ ઇ નસાઈ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ.
------------------------------	----------------------	----------------------	---------------------	------------------------	--

ટીકા.—ક. ૧૨૭મી શિવાય, આ પ્રકરણમાંના ગુન્હાને વાસ્તે તપાસ કરવાને કોઈ પણ કોર્ટને સરકારનો હુકમ જોઈએ અથવા ગવર્નર જનરલ ઇન કાઉન્સિલે કોઈ અમલદારને સત્તા આપી હોય, તેવા અમલદારનો હુકમ જોઈએ, અથવા જે એડવોકેટ જનરલ ફરીયાદી કરે તો તે આવે.

ક. ૧૨૧ અ અને ૧૨૪ અ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક ગુન્હાની તપાસ કોઈ પણ કોર્ટ સરકારના અથવા સ્થાનિક સરકારના હુકમ શિવાય કરી શકે નહીં.

ખાખ ૭ મો.

જમીનપરના તથા દરિયાઈ કોજ સંબંધી ગુન્હાઓ ખાખત.

ખંડમાં મદદ ૧૩૧ રાણીની જમીનપરની અથવા દરિયાઈ કોજમાંના કોઈ આગારી કરવી અથ ફિસરે, સોલજરે, અથવા ખલાસીએ ખંડ કરવામાં જે માણસ મદદગારી વા કોઈ સોલ કરે, અથવા તેવા કોઈ આફિસર, સોલજર, અથવા ખલાસીને પોતાના પ્રજરને કે ખલા જન ધરંમથી અથવા પોતાના શેવા ધરંમથી બદ કરવાની જે માણસ કો સીને પોતાની સીસ કરે, તેને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા હસ વરસની મુદત સુધી નોકરીથી બદ કર ની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી

રવાની કાશિશ તે હંડને પણ લાયક થશે.
કરવો.

ખુલાસો.—આ કલમમાં “આફિસર” અને “સોલજર” આ શબ્દો બંને છે તેમાં મલિકા માઆઝમાના લશ્કરનો વધારે સારો ખંદોબસ્ત રાખવા પાપતના લશ્કરી આઈન અથવા સન ૧૮૬૧ના ૫ માં આક્ટની લશ્કરી આઈન જે માણસને લાગુ હોય તે માણસનો સમાસ થાય છે એમ સમજવું.

બગર વારં ટે પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો રટ ઈન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અ થવા ૧૦ વર્ષ સુધી જેમાં ના ગમે તે પ્રકારની કુદ તથા હંડ.
----------------------------------	----------------------------	---------------------------	----------------------------	------------------------------	---

ટીકા.—ખોલકુલ તાબામાં નહીં રહેવું એવી જો ધારણા હોય તો ખંડનો ગુન્હો થઈ શકે છે, જેમકે કોઈ સીપાઈ પોતાના લશ્કરી ઉપરીને બળથી અટકાવ કરે, અથવા જે વધારે સીપાઈઓ હોય તો તેઓ તેની સામા થાય, સરકારની સામે અથવા દીવાની અમલદારોની સામે એવાં કોઈ ફીતુરી કામ કરે, તેથી પણ ખંડ કરવું કેહેવાય.

ખંડ કરવામાં ૧૩૨. રાણીનો જમીનપર અથવા દરિયાઈ કોજમાંના કોઈ આ મદદગારી કરવા ફિસરે, સોલજરે, અથવા ખલાશીએ ખંડ કરવામાં જે કોઈ માણસ મદદ થી જે ખંડ થા દગારી કરે, અને તે મદદગારી ઉપર ખંડ થાય તો તે માણસને માતની, ય તો તેની સી અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દસ વરસથી મુદત સુધીની બંદોશ, માંના ગમે તે પ્રકારની કુદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને લાયક પણ થશે.

બગર વારં ટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો રટ ઈન સાફ કરે.	માત અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વર્ષ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકાર ની કુદ તથા હંડ.
------------------------------------	----------------------------	---------------------------	----------------------------	------------------------------	---

ટીકા.—આ ઠેકાણે ખતાવેલા ગુન્હો મદદગારી કરવાનો છે, અને તેનો પરિણામ ખંડ થવું જોઈએ, પુરાવામાં પ્રથમનો મદદગારી અને ખંડ થયું છે, એ બંને સાબીત કરવાં જોઈએ.

કોઈ ઉપરી ૧૩૩. રાણીનો જમીનપરની અથવા દરિયાઈ કોજમાંના કોઈ આ અમલદાર પોતા. ફિસરે, સોલજરે, ખલાશીએ કોઈ ઉપરી અમલદાર પોતાના હોદ્દાનું કા નો હોદ્દો બંધા મ કરતા હોય તેવામાં તેની ઉપર હુમલો કરવામાં જે માણસ મદદગારી બતાવે હોય તે હંડ કરે તેને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની બંદોશ માંના ગમે તે પ્રકારની કુદની સી શખિયાતમાં તેની શિક્ષા કરવામાં આવશે અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

ઉપર કોઈ આ
ફીસરે, સોલજરે,
અથવા ખલાસી
એ હુમલો કરવા
માં મદદગારી કરવી

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, અથવા પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ, અથવા ૧લા વર ગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈ ન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધી જે માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ તથા દંડ.
-------------------------------------	-----------------------	---------------------------	-----------------------	--	--

જો હુમલો થા ૧૩૪. રાણીની જમીન પરની અથવા દરિયાઈ કોજમાંના કોઈ આ
ય તો તે હુમલો ફીસરે, સોલજરે, અથવા ખલાસીએ કોઈ ઉપરી અમલદાર પોતાના હો
માં મદદગારીની દાનું કામ કરતો હોય તેવામાં તેની ઉપર હુમલો કરવામાં જો કોઈ મા
સીક્ષા. જુસ મદદગારી કરે, અને તે મદદગારી ઉપરથી તે હુમલો થાય, તો તે
માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની
સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈ ન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી જેમાં ના ગમે તે પ્રકાર ની કેદ તથા દંડ.
----------------------------------	-----------------------	---------------------------	-----------------------	----------------------------	---

ટીકા.—જો ખરે ખરા હુમલો કરવામાં આવે તો, વધારે શિક્ષા થઈ શકે.

કોઈ સોલજર ૧૩૫. રાણીની જમીન પરની અથવા દરિયાઈ કોજમાંના ફલાણા
ર અથવા ખલાસીએ ફીસરે, સોલજરે, અથવા ખલાસીએ નાશી જવામાં જો માણસ જો મદદ
શીને નાશી જવા ગારી કરે, તેને જે વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ
માં મદદગારી કર ની, અથવા દંડની, અથવા જે ખંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.
રવી.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડેન્સી માજી સ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જ વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈ ન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી જે માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ અથ વા દંડ, અથવા ખંને.
---------------------------------	-----------------------	-------------------	-----------------------	--	--

ટીકા.—લશ્કરમાંથી અથવા કોજમાંથી નાશી જવાનો ગુન્હો નીચે પ્રમાણે હોય ત્યારે

ખને છે, જેમકે કોઈ ઓફીસર, સોલજર, અથવા ખલાસી પોતાની ફરજ ઉપરથી ગેરકાયદેસર ગેરહાજર રહે અને પાછા આવવાનો તેનો ઈરાદો હોય નહીં. પલટણમાંથી ગત્તે તો રજા લીધા શિવાય જન્ય અગર ગેરહાજર રહેવાનો રજા લેઈને જન્ય તોપણ જો પાછા આવવાનો તેનો ઈરાદો ના હોય તો તે નાશી જનાર કહેવાય. નાશી જવાના ગુન્હાની મદદગારી કરવાના ગુન્હાને શિક્ષા થવા “નાહાશો જયું” ખનવું જોઈએ.

નાસી આવે ૧૩૬. રાણીની જમીનપરની અથવા દરિયાઈ ક્ષેત્રમાંનો કોઈ આલાને ઘરમાં રા ફોસર, સોલજર, અથવા ખલાસી નાસી આવેલો છે એમ જાણીને, અથવા એમ માનવાનું કારણ છતાં નીચેનો અપવાદ ન લાગતાં જે માણસ તે અધિકારી, સોલજર, અથવા ખલાસીને ઘરમાં રાખે, તેને એ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગત્તે તે પ્રકારની કુદની, અથવા દંડની, અથવા એ ખંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

અપવાદ—કોઈ સ્ત્રી પોતાના વરને ઘરમાં રાખે તેને આ દંડાવ લાગુ પડતો નથી.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસી રેન્સી માજીસ્ટ્રેટ રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જન વર્ગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધીના ખાના ગત્તે પ્રકારની કુદ અથવા દંડ અથવા ખંને.
---------------------------	--------------------	-----------------	---------------------	---	--

ટીકા.—આવો આશરો કોઈ ગુન્હેગારની સ્ત્રી આપે તો તે ગુન્હેગાર નથી.

કોઈ વેપારી ૧૩૭. જે વેપારી વાહાણમાં રાણીની જમીનપરની અથવા દરિયાઈ ક્ષેત્રમાંથી કોઈ નાશી જનારો સંતાયો હોય, તે વાહાણનો માસ્તર અથવા જે શખ્સના હવાલામાં તે વાહાણ હોય તે શખ્સ અગર તેના સંતાયાની વાતથી અજાણ્યા હોય તોપણ જો તે માસ્તરે અથવા જે શખ્સના હવાલામાં તે વાહાણ હોય તે સખ્સે પોતાનો હોદ્દો ખતમવામાં કાંઈ ગફલત ન કરી હોત, અથવા વાહાણ પર પાકો ખોદાખસ્ત રાખ્યો હોત તો તેના જાણ્યામાં તે વાત આવત એવું હોય તો તે માસ્તર અથવા જે સખ્સના હવાલામાં તે વાહાણ હોય તે સખ્સ પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડ ને લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસી રેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જન વર્ગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૫૦૦ રૂપિયા દંડ.
-------------------------------	-------------------	-----------------	---------------------	--	-----------------

ટીકા.—કોઈ નાશી જનાર કોઈ વાહાણ ઉપર ધુપાતો માલમ પડ્યો હોય તેઉપ-

રથી એવો એનુમાન થઈ શકે નહીં કે વાહાણનો માલિક આ વાત જાણતો નથી, વહાણના માલિકે સાબીત કરી આપણું જાણ્યું કે હું જાણતો નહોતો કે એ નાશી આવ્યો છે, નહીં તે તે ગુનેગાર થાય.

કોઈ સોલજર ૧૩૮. ફલાણુ કામ ના ફરમાનીનું કામ છે એમ જાણીને તે કામ ર અથવા ખલા રાણીની જમીનપરની અથવા હરિયાઈ ફોજમાંના કોઈ આફિસરે, સોલજર સીને ના ફરમા રે, અથવા ખલાસીએ કરવામાં જો કોઈ માણસ મદદગારી કરે, અને તે નીનું કોઈ કામ મદદગારીથી તે ના ફરમાનીનું કામ થાય, તો તે માણસને છ મહિનાની કરવામાં મદદગારી મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા રી કરવી. એ ખંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પ્રથમ વા પોલીસ પકડી શકે.	જમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડેન્સી મા જીસ્ટરેટ અથવા જિલ્લા અથવા રજીસ્ટ્રાર વગરનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફ્ટ કરે.	છ મહિના સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા ખંને.
------------------------------------	----------------	---------------------	--	---

ટીકા.—કોઈ પણ સોલજર અથવા ખલાસી કોઈ પણ વ્યવસ્થાનો જાણી જોઈને ભંગ કરે તો તે આ કલમ પ્રમાણે ના ફરમાનીનું કૃત્ય કહી શકાય.

લશ્કરી કાય ૧૩૯. રાણીની જમીનપરની અથવા હરિયાઈ ફોજને સાર, અથવા દાને તાપેના સ રાણીની જમીનપરની અથવા હરિયાઈ ફોજના કોઈ ભાગને સાર, કરેલા ખસને આ કા કોઈ લશ્કરી કાયદાને તાપે હોય એવા કોઈ રાખસને આ કાયદા મુજબ યદા મુજબ સી ખ આ ખાખમાં ખ્યાન કરેલા ગુન્હાઓમાંના કોઈ ગુન્હાને સાર સીક્ષા લેવાઈ શકે નહીં. થઈ શકે નહીં.

સોલજરનો પો ૧૪૦. રાણીની જમીનપરની અથવા હરિયાઈ ફોજમાંનો જો માણસ સોલજર નથી, તે માણસ તેવો સોલજર પેટ્રોરતો હોય એવો કોઈ પો શાક પેટ્રોર, અથવા તેવો સોલજર જો મિન્ડ વાપરતો હોય તેના જોડા કોઈ મિન્ડ વાપરે, એવા ધરાદાથી કે તેવો સોલજર છે એમ માનવામાં આવે, તો તે માણસને ત્રણ મહિનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના, ફંડની, અથવા એ ખંને ની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પ્રથમ સમયની પકડી શકે.	જમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	કોઈ પણ માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફ્ટ કરે	૩ મહિના સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપિયા ફંડ અથવા ખંને.
---------------------------------	----------------	---------------------	--------------------------------	--

ટીકા.—કાંઈ શખ્સ ખીલકુલ જ્ઞાન શિવાય, એટલે નિરપરાધીપણા રીતે, આવો કાંઈ પોશાક પેહેરે અને જો તે ગુન્હો ગણી શકતો હોય તો તેને વાસ્તે ધણી હલકી શિક્ષા થવો જોઈએ.

—૦૦૦૦૦૦૦૦—

બાબ ૮ મો

લોકની સમાધાની વિરૂદ્ધ ગુન્હાઓ બાબત.

કાયદા વિરૂદ્ધ ૧૪૧. જો પાંચ અથવા વધારે શખ્સોની એક મંડળી મળે, અને મંડળી. જે શખ્સો તે મંડળીમાં હોય તેઓનો સામાન્ય હેતુ નિચે લખ્યા પ્રમાણે હોય, તો તે મંડળીને “કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળી” કહેવો.

પેરેસો—હિંદુસ્તાનની કાયદા કરનારી અથવા હકુમત કરનારી સરકારને, અથવા કાંઈ પ્રેસીડેન્સીની સરકારને, અથવા કાંઈ લીયેટનન્ટ ગવર્નરને, અથવા પોતાના ઓફીસનો કાંઈ કાયદેસર અખત્યાર અમલમાં લાવતાં કાંઈ સરકારી નોકરને, સાપ્રાધ બળ કરીને અથવા સાપ્રાધ બળ દેખાડીને ડરાવવો; અથવા,

ખીજો—કાંઈ કાયદો કે કાંઈ કાયદેસર હકુમત અમલમાં હરકત કરવી અથવા,

ત્રીજો—કાંઈ ખીગાડ અથવા સાપ્રાધ પ્રવેશ અથવા ખીજો ગુન્હો કરવો; અથવા,

ચોથો—કાંઈ શખ્સની ઉપર સાપ્રાધ બળ કરીને અથવા તેને સાપ્રાધ બળ દેખાડીને કાંઈ ખીલકતનો કબજો લેવો અથવા મેળવવો, અથવા કાંઈ શખ્સનો અથવા જવાનો હુકમ, અથવા પાણી વાપરવાનો હક અથવા ખીજો જે નીરાકાર વસ્તુ સંબંધી હક તે શખ્સના કબજામાં કે ભોગવટામાં હોય તે તેની પાસેથી લઈ લેવો, અથવા કાંઈ હક કે ધારેલો હક અમલમાં લાવવો; અથવા,

પાંચમો—સાપ્રાધ બળ કરીને અથવા સાપ્રાધ બળ દેખાડીને જે કામ કારવાના જે શખ્સની કાયદા પ્રમાણે ફરજ નહીં હોય તે કામ તે શખ્સ પાસે કરાવવું, અથવા જે કરવાને તેનો કાયદા પ્રમાણે હક હોય તે કરવામાં તેની પાસે કસુર કરાવવી.

ખુલાસો—જે મંડળી પ્રથમ મળતી વખતે કાયદા વિરૂદ્ધ ન હોય તે પાછળથી કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળી થઈ શકે.

ટીકા.—“તે મંડળીના શખ્સોનો સામાન્ય હેતુ” એ વીગેરે શબ્દ છે. પાંચ અથવા વધારે શખ્સો જે એકઠા મળ્યા હોય તેમનો હેતુ શરણાખ્યા પ્રમાણે ગેર કાયદેસર હોવો જોઈએ. જ્યારે તેઓ એકઠાં મળે તે વખતે તેમના મનમાં તે હેતુ હોય અગર ના હોય અથવા એ હેતુ પછીથી થાય, એ જોવાની જરૂર નથી. પણ તે મંડળીમાં જે શખ્સો હોય તેઓનો સામાન્ય હેતુ હોય, એ અવશ્ય છે, એટલે કે તેઓ સરવ તે વાતથી વાકેફ હોય અને તેમાં મળતા આવતા હોય. બંધી તેઓનો સામાન્ય હેતુ તુરંત અમલમાં લાવવાનું તરતનું કાર્ય હોવું જોઈએ.

આ કલમમાં સામાન્ય હેતુ કરાવવાનો હોવો જોઈએ એમ છે. ડરાવવાનો અર્થ એનો છે કે ડરાવવાનો કાંઈ પણ હક નહીં છતાં ડર દેખાડવો.

જે મંડળી પ્રથમ મળતી વખતે કાયદા વિરૂધ ન હોય, તોપણ તે પછીથી કાયદા વિરૂધ મંડળી થઈ શકે તે નીચે પ્રમાણે.

જેમકે સરકાર કોઈ જનનો કદ અથવા વેશે રદ્દિયત ઉપર નાખે: હવે રદ્દિયત આવે રો આપવાને ખુશી નથી અને ધણીક માણસોએ ઠરાવ કર્યો કે આપણે સરકારને તે વાંશે અરજી કરવી. આવો ઠરાવ કરી તમો એકઠા મળી અરજી સરકારને કરો, અને એવો પોતાનો નિશ્ચય જાણાવ્યો કે જો સરકાર આ અરજી દ્વાનમાં લેશે નહીં તો અમુક કામ કરી અથવા અમુક ગોઠવાણું કરી, અથવા તે મતલબ પાર પાડનારને ડર દેખાડી સરકારની મતલબ પાર પાડવા દેતી નહીં. આમ હોય ત્યારે, એમ થાય કે પ્રથમ તે મંડળી સરકારને અરજી કરવા કાયદેસર મળી હતી, પણ પછીથી ગેરકાયદેસર કામ કરવાનો તેઓનો હેતુ જાણ્યો, તો તે પાછળથી કાયદા વિરૂધ મંડળી થઈ ગઈ એમ જાણાય.

કાયદા વિરૂધ ૧૪૨. જે હકીકતોને લીધે કોઈ મંડળી કાયદા વિરૂધ મંડળીમાં મંડળીનો અંગ થતી હોય તે હકીકતો જાણ્યા છતાં જે માણસ ધરાદાથી તે મંડળી જુતે શું. માં સામિલ થાય, અથવા તેમાં જનરી રહે, તે માણસને કાયદા વિરૂધ મંડળીનો અંગ જુત સમજવો.

ટીકા.—કાયદા વિરૂધ મંડળી તે શું; એની ગઈ કલમમાં વાખ્યા આપી છે. હવે આ કલમમાં ખતાવ્યું છે કે કાયદા વિરૂધ મંડળીનો અંગ જુત તે શું. જે માણસો પ્રથમ એકઠા થાય, તે ગમેતા પાંચ હોય નહીં, અથવા તેઓનો સરવનો સામાન્ય હેતુ હોય નહીં, કે જેથી કરીને તેમનું મળતું કાયદા વિરૂધ ગણી શકાય. પણ ઉપર ખતાવેલી દરેક વાખતમાં જો એવા પાંચ અગર વધારે થાય, અથવા તેઓનો હેતુ સામાન્ય થાય કે તરતજ તે મંડળી કાયદા વિરૂધ થઈ એમ સમજવું. અને જે શખ્સો કાંતો પ્રથમ જાણતા હોય અને તે વખતે હાજર હોય અગર ના હોય, પણ તેઓનો સામાન્ય હેતુ કેવો છે તે જાણે અને પછી તેમની સાથે વળગી રહે, કે તરતજ તે કાયદા વિરૂધ મંડળીનો અંગ જુત થયો એમ સમજવું.

સીકા.

૧૪૩. જે માણસ કોઈ કાયદા વિરૂધ મંડળીનો અંગ જુત હોય તેને છ મહીનાની મુદત સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ પોલીસ પાડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમિલ લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	કોઈપણ મા જસ્ટર ઈન સાફ કરે.	૬ મહીના સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને
---------------------------	-------------------	-----------------	---------------------	----------------------------	--

ટીકા.—એક પોલીસ સ્ટેશનનો અમલદાર બીજા પોલીસ સ્ટેશનના અમલદારને તેની હદમાંના એક ઘરનો ઝાડો લેવાનું વારંટ આપે તો અમલદાર પોતાના તાપાના માણસને આપે પણ તેને કોઈ વારંટ આપે નહીં, અને તેથી કરીને જો ઘરના માલિકે સા મા થાય તો એ ઘરના માલિકે ઉપર આ કલમ પ્રમાણે તોડોમત આવે નહીં. રાણી વીરૂધ નારાયણ. અ. હા. રી. પ્ર. ૩૦૮.

૭૫ મેં એવું ૧૪૪ ૭૫ લેનાર કાંઈ હથિયાર, અથવા જે મારેથી સામા મા કાંઈ હથિયાર પા ભસનો પ્રાણ જન્ય એવો સંભવ હોય એવી કાંઈ વસ્તુ પાસે છતાં જે પાં સે છતાં કાંઈ કા ભસ કાંઈ કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળીનો અંગભૂત તેને જે વરણી મુદત સુધી પદા વિરૂદ્ધ મડ ની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંને જીમાં સામીલ ની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

હ થવું.

બગર વારં ટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	કાંઈપણ મા જીસ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખેમાંના ગ મ્મ તે પ્રકારની કેદ અથ વા હંડ અથવા બંને.
----------------------------------	-----------------------	---------------------	-----------------------	--------------------------------------	---

કાંઈ કાયદા ૧૪૫. કાંઈ કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળીને કાયદામાં ફરિયાદો રોતે વિ વીરૂદ્ધ મંડળીને અપરાધ જવાનું ફરિયાદો છે એવું જાણ્યા છતાં જે માણસ તે કાયદા વિરૂ વીઅપરાધ જવાનો થ મંડળીમાં સામીલ થાય અથવા જરૂરી રહે, તેને જે વરણી મુદત સુ હુકમ થયો છે એ ધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા બંનેની મ જાણ્યા છતાં સીક્ષા કરવામાં આવશે.

તેમાં સામીલ થ
વું અથવા જ
રી રહેલું.

બગર વારં ટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	કાંઈપણ મા જીસ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખેમાંના ગ મ્મ તે પ્રકારની કેદ અથ વા હંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	------------------------	---------------------	-----------------------	--------------------------------------	---

ટીકા.—જામીનલ પ્રોસીયરકેડની કલમ ૧૨૭ મી પ્રમાણે, કાંઈપણ કાયદા વીરૂદ્ધ મંડળીને અથવા જેથી લોકોની સુલેહમાં ગડબડ થવાનો સંભવ હોય એવી પાંચ અથવા વ વારે શખ્સોની મંડળીને, વિઅપરાધ જવાનો હુકમ કરવાને કાંઈપણ માજીસ્ટ્રેટ, અથવા જે અમલદારના હવાલામાં કાંઈ પોલીસ-થાણ હોય તે અમલદાર મુખત્યાર છે; અને એવો હુકમ થયેથી તે હુકમ મુજબ વિઅપરાધ જવાનો તે કાયદા વીરૂદ્ધ મંડળીના અંગભૂ તોની ફરજ છે.

આ પ્રમાણે હુકમ કરવા છતાં તે મંડળી વિઅપરાધ જન્ય નહી, અથવા તેઓ વિઅ રાધ જવાના નથી, એવો દોષોનો જે દ્રઢ નિશ્ચય માલમ પડે તો તે મંડળીને જામીનથી વીજરી નંખાય.

સામાન્ય હેતુ ૧૪૬. કાંઈ કાયદા વીરૂદ્ધ મંડળીનો સામાન્ય હેતુ પાર પાડવામાં એ તે કાયદા વીરૂદ્ધ મંડળી અથવા તેનો કાંઈ અંગભૂત બળ અથવા જી

ક અંગભુતે વા કલમ વાપરે, તો તે મંડળીના દરએક અંગભુતે હંગામાનો ગુન્હો કર્યો પોરું બળ. એમ સમજવું.

ટીકા—કાયદા વિરુદ્ધ મંડળી જે પોતાની સામાન્ય મતલબ પરિપૂર્ણ કરવાને આગળ પસંદ અથવા તેમ કરવામાં જે બળ વાપરે, તો તેઓ હંગામાનો ગુન્હો કરે છે. ખરેખર બળ વાપર્યું એમ સાબીત થવું જોઈએ, પણ ફક્ત બળ વાપરવાના ડોળ દેખાડ્યો એ કાંઈ ખસ નથી અને વળી તે બળ તેઓની સામાન્ય મતલબ પાર પાડવામાં વાપરેલું જોઈએ; અને બાકી કરવામાં ગમે તો સઘળાઓએ બળ વાપર્યું હોય અગર તેમાંના કોઈ એકે બળ વાપર્યું હોય તે છતાં પણ સરવને એક સરખી રીત ગુન્હો લાગુ પડે છે.

હંગામા કરવા ૧૪૭. જે માણસ હંગામાનો ગુન્હો કરે, તેને એ વરણની મુદત સુધી સીકા. ધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, સીકા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટનીકળે.	લમીન લેઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાયનહી	કોઈ પણ માલુસ્ટરેટ ઈનસાઈક્ટ	૨ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.
---------------------------	-------------------	----------------	-------------------	----------------------------	--

જીવ લે એવું ૧૪૮. જીવ લેનાર કોઈ હથિયાર, અથવા જે મારેથી સામા મા હથિયાર પાસે રાખીએનો પ્રાણ લેવો સંભવ હોય એવી કોઈ વસ્તુ પાસે છતાં જે ખોને હંગામા કમાણસ હંગામા કરે, તેને ત્રણ વરણની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની સીકા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટનીકળે.	લમીન લેઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાયનહી	મેશન ડાર્ટ અથવા પેસીડેન્સી માલુસ્ટરેટ અથવા ૧ લા વરગ નો માલુસ્ટરેટ ઈન સાઈ કરે.	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.
---------------------------	-------------------	----------------	-------------------	---	--

ટીકા—જે માણસના મકાન ઉપર હંગામા થયો હોય તે માણસને મારી નાખવાનો ગુન્હો, અને કલમ ૧૪૮ પ્રમાણે જીવ લે એવા હથિયાર પાસે રાખીને જે રાખેલો હંગામા કરે, તે બંને ગુન્હા તદ્દન જુદાજુદા છે, અને પ્રથમ કહેલા ગુન્હાને વાસ્તે કલમ ૩૨૪ પ્રમાણે જુદી શિક્ષા થઈ શકે. રાણી વિરુદ્ધ કાળાચંદ.

કોઈ કાયદા ૧૪૯. કોઈ કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીનો સામાન્ય હેતુ પાર પાડવામાં વિરુદ્ધ મંડળીનો તે મંડળીના કોઈ અંગભુતથી કોઈ ગુન્હો થાય, અથવા એવો કોઈ ગુ સામાન્ય હેતુ પાડેલો થાય કે તે હેતુ પાર પાડવામાં તે ગુન્હો થશે એવો સંભવ તે મંડર પાડવામાં કોઈ જાણના અંગભુતોના લક્ષ્યામા હોય તો તે ગુન્હો થતી વખતે જે જે શ ગુન્હા થાય, તો ખસ તેજ મંડળીના અંગભુત હોય તે દરેક શખસે તે ગુન્હો કર્યો એ

તે મંડળીના પ્ર મ સમજવું.
ત્યેક અંગલુતને
તે ગુન્હાનો તક
સોરવાર સમજ
વો.

તે ગુનાહને માટે જો વ ગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકતા હોય તો, ૫ ઠેર નહીં તો નહીં.	તે ગુનાહને માટે જો પ્રથમ સમજ નીક ળી શકતો હોય તો સમજ, અને જો વા રંટ નીકળી શકતું હોય તો વારંટ, ની કળે.	તે ગુનાહને માટે જો જ મીન લેઈ શકતો હોય તો લેઈ શ કાય નહીં તો નહીં.	માંડીવાળી શકાય ન હીં.	તે ગુનાહનો ઈ નસાફ ને કાર થી થઈ શકતો હોય તે કારક રે.	તે ગુનાહ ને માટે જો હોય તેજ.
---	--	--	-----------------------------	---	---------------------------------------

ટીકા—એક તકરારી જમીનના ઠડકા ઉપરથી એક શપ્તસને હાંકી કાઢવાને કેટલાક શપ્તસો ગયા. મજબુત અટકાવ થવાથી, તે ટાળીમાંના એક શપ્તસે ખંડુક ફોડીને અને અટકાવ કરતાં એક શપ્તસને મારી નાંખ્યો. તેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે તે શપ્તસ “ખુન” કરવાના ગુન્હાનો ગુન્હેગાર છે; પણ તે કાયદા વીરૂધ્ધ મંડળીના ખીજા અંગલુતો આ કલમ પ્રમાણે, “ખુન” કરવાને વાસ્તુ ગુન્હેગાર નથી, કેમકે આ કૃત્ય અકસ્તમાત થયું છે અને તેમ કરવા કાંઈ ધારી રાખેલું નહોતું, અને તેથી કરીને તેઓની સામાન્ય મતભાવ તેમ કરવાની હતી નહોતી; રાણી વીરૂધ્ધ સાબિતમ્મી. ૧૧ જ. હા. રી. પ્રો. ૭૪૭ રાણી વીરૂધ્ધ ખીનોદ. ૨૪ મધ. ક્રી. ૬૬.

જો ધણા શપ્તસો કાંઈ કુર કૃત્ય કરવાને જાય, અને તેઓની પાસે જીવ લે એવાં હથિયાર હોય, અને તેઓનો એવો વીચાર હોય કે પોતાનું ધરેલું કામ કરવાને જો કાંઈ અટકાય તો બળ વાપરી સામા થવું આવી બીજા હોય તો તેમાં જે પરિણામ નીપજે અને ખુન થાય તો સરવે ખુનના ગુન્હેગાર થાય કેમકે તેઓ સારી રીતે જાણતા હતા કે જે હથિયાર તેમની પાસે હતાં તે વાપરવાથી કાંઈ ત્રાસદાયક પરિણામ થવાનો હતો.

કાંઈ કાયદા ૧૫૦ જે માણસ કાંઈ શપ્તસને કાંઈ કાયદા વીરૂધ્ધ મંડળીમાં વીરૂધ્ધ મંડળીમાં સામીલ થવાને અથવા અંગલુત થવાને પછી આપવા કરીને અથવા સામીલ થવાને કાંઈ બીજી રીતે રાખે, અથવા પછી આપવા કરીને અથવા કાંઈ બીજી પછી આપવા જી કાંઈ રીતે રાખવામાં મદદ કરે, અથવા ચક્ષુઓ કરે, તે માણસ કરીને કાંઈ શપ્તસને તે કાયદા વીરૂધ્ધ મંડળીના અંગલુત દાખલ, તથા તે પછી આપવા અણેને રાખવા કરીને અથવા બીજી કાંઈ રીતે રાખવા ઉપરથી તે રાખેલા શપ્તસથી તે અથવા તેઓને કાયદા વીરૂધ્ધ મંડળીના અંગલુત દાખલ જે કાંઈ ગુન્હો થાય તે ગુન્હાને રાખવામાં ચક્ષુ માટે, જો તે માણસ તે કાયદા વીરૂધ્ધ મંડળીનો અંગલુત હોય, અથવા પોલીસ કરવી. જો તેણે પોતેજ તે ગુન્હો કર્યો હોય, એવી રીતે, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે	તે પર્ધા આપવા ક રીને અથવા બીજી રીતે રાખેલા સખસે જે ગુન્હો કર્યો હો ય તે મુજબ.	તે ગુન્હાને માટે જનમાન લેઈ શકા તો હોય તો લેઈ શકાય નહીં તો નહીં.	માંડીવા ળી શકા ય નહીં.	તે ગુન્હાને માટે જે કે રટથી ઈનસા ફ થઈ શક તો હોય તે કારટ ઈન સાફ કરે.	તે મંડળીના અંગભુતની જ શિક્ષા, તથા તે મંડળીનો અંગ ભુત જે ગુન્હો કરે તે ગુન્હાની જે શિક્ષા હોય તેજ.
-----------------------------	---	---	------------------------------	---	--

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે તહોગતદાર ઠરાવવાને ત્રણ જાતનો પુરાવો જોઈએ.

૧. હું એ કે, મંડળી કાયદા વિરૂધ્ધ હતી; ૨. જુ, તે મંડળીના અંગભુતે ગુન્હો કર્યો છે; અને ૩. જુ એ કે પર્ધા આપવા કરીને, અથવા અપાડા કરીને સામ્રાજ્ય થયો હતો. પાંચ અથવા ૧૫૧. જેથી લોકની સુલેહમાં ગણપડ થાય એવો સંભવ હોય એ વધારે શખ્સોની વી પાંચ અથવા વધારે શખ્સોની મંડળીને વિપ્રાર્થ જવાનો કાયદેસરની કેઈ મંડળીને વી તે હુકમ થયા પછી, જે માણસ જાણી પુછીને તે મંડળીમાં સાગીલ થા વિપ્રાર્થ જવાનો હુ ય અથવા જમી રહે તેને છ મંડળીનાની મુદત સુધીનો ખેમાંના ગમ્મ તે કમ થયા પછી પ્રકારની કેદની, અથવા હાંડની, અથવા એ ખેનેની સીક્ષા કરવામાં જાણીપુત્રીને તે આવશે. મંડળીમાં સામી જ થવું અથવા જમી રહેવું.

ખુલાસો—અગર તે મંડળી ૧૪૧ મી કલમના અરથ પ્રમાણેની કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળી હોય તો તે ગુન્હેગારને ૧૪૫ મી કલમ મુજબ સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	કેઈ પણ માણસે કેટ ઈનસાફ કરે	૬ મંડળીના સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથ વા હાંડ અથવા ખેને.
------------------------------	----------------------	--------------------	------------------------	----------------------------------	---

ટીકા—આ કલમમાં ખતાવેલો ગુન્હો કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળી હોવાના સખખને વાસ્તે નથી પણ કાયદાના ફરમાનને નહીં તાખે થવાને વાસ્તે છે; તે જો કે તેમને વિપ્રાર્થ જવાનો હુકમ થયા છતાં ના વિપ્રાર્થ જાય; એમ ધારા કે કેઈ કાયદેસર કુચને વાસ્તે પાંચ અથવા વધારે મનુશો એકઠાં થાય; તેમને વિખેરી જવાનો હુકમ એ કાયદેસર હુકમ કહેવાય નહીં, અને તેથી આ કલમમાં ખતાવેલો ગુન્હો થતો નથી. પણ જે વખતે તેઓ મળ્યા હોય અને જે જગોએ તેઓ મળ્યા હોય, તે ઉપરથી જો એવો અનુમાન થઈ શકે કે તેઓ સુલેહ નો ભંગ કરવાના છે, અને જો તેવે વખતે તેમને વિખેરી જવાનો હુકમ કરવામાં આવે તો તે હુકમ કાયદેસર હુકમ કહેવાય અને જો તેને તાખે થાય નહીં તો તેઓ શિક્ષાને પાત્ર થાય. હુગામો ક્ષ ૧૫૨. કેઈ સરકારી નોકર પોતાનો સરકારી હોદ્દો ખજાનવામાં કાં પાડવા વગેરેનું કા ઈ કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળીને વિખેરી નાંખવાની અથવા કાંઈ હુગામો કે ખ

મ કરતો હોય તે એણે પાંચ પાડવાની મેઈનત કરતો હોય તેવામાં તેનો ઉપર જે માણ વામાં કાંઈ સર સ હુમલો કરે, અથવા હુમલો કરવાનો ડર દેખાડે અથવા તેને હરકત કરી નોકરની ઉ કરે, અથવા હરકત કરવાનો કાશીશ કરે, અથવા તે સરકારો નોકરપર પર હુમલો કરવો સાપરાધ બળ વાપરે, અથવા તે વાપરવાનો ડર દેખાડે અથવા તે વાપર અથવા તેને હર વાની કાશીશ કરે, તે માણસને ત્રણ વરસનો મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મ કત કરવી. તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવા માં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કાર્ટ, અથવા પેરીસીટેન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧લા વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈન સાફ્ટ્કેરે.	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ, અથવા બંને.
---------------------------	-------------------	----------------	---------------------	---	--

ટીકા.--હંગામો થતો અટકાવવાને, સરકારી નોકરોની કેવો ફરજ અને સત્તા છે, તે જામીનલ પ્રોસીજર કાડમાં બતાવેલું છે, તે વિશે આ કાયદામાં કાંઈ કહ્યું નથી.

જે માણસને હરકત કરી છે તથા જેના ઉપર હુમલો કર્યો છે, તે સરકારી નોકર છે, એવું જાણ હોય તો બેશક આ કલમમાં બતાવેલો ગુન્હો થાય છે,

હંગામો કરાવ ૧૫૩. જે માણસ દ્વેશ બુધ્ધીથી અથવા દુષ્ટતાથી કાંઈ કાયદા વિરુદ્ધ વવાના ઇરાદાથી વસ્તુ કરીને કાંઈ સખસના મનમાં ક્રોધ ઉત્પન્ન કરે અને તે એવા ઈ દુષ્ટતાથી કાંઈના રાદાથી કે તે ક્રોધ હંગામાનો ગુન્હો કરાવે અથવા તે ક્રોધ હંગામાનો ગુ મનમાં ક્રોધ ઉત્પ ન્હો કરાવશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને તે એ પ્રમાણે કરે તો અમ પન કરવો.

અગર હંગા અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અને અગર હંગામાનો ગુ મા ન થાય તો. ન્હો ન થાય, તો તે માણસને છ મહીનાનો મુદત સુધીની બેમાંના ગ મ્મ તે પ્રકારની કેદની અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવા માં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	કાંઈ પણ માલ્ટ્રેટ ઈન સાફ્ટ્કેરે	૧ વરસ સુધી બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ, અથવા બંને.
---------------------------	--------------------	----------------	---------------------	---------------------------------	--

અગર નહીં થાય તો.

પ્રથમ સમન
નીકળે.

બાકી ઉપર
પ્રમાણિ.

અને ૬ મહોના સુધી ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ
અથવા દંડ અથવા ખંને.

ટીકા—હંગામો કરવાને વાસ્તે કોષ ઉત્પન્ન કરવો, તે કાંઈ ગેરકાયદેસર કૃત્યથી થવો
નહીંએ. ગેરકાયદેસર કૃત્યથી કોષ ઉત્પન્ન કરવો એટલુંજ નહીં પણ તે કાંઈ પણ કારણ
શિવાય અને કુદ્દતાથી કરવો નહીંએ; અને વળી શા પરીણામ થશે તે વીશે પણ કુદ્દ સાન
હોવું નહીંએ.

જો જમીન પર ૧૫૪. જ્યારે કાંઈ કાયદા વિરુદ્ધ મંડળી મળે અથવા હંગામો થા
ર કાંઈ કાયદા વિરુદ્ધ નારે જો જમીન પર તે કાયદા વિરુદ્ધ મંડળી મળે અથવા તે હંગામો
રૂપ મંડળી હોય થાય તે જમીનના માલિક અથવા કબજેદારને, તથા તે જમીનમાં જોનો
તે જમીનનો માલિક હક હોય અથવા જો હકનો હાવો કરતો હોય એવા સમ્પત્તિને એક હજાર
લોક અથવા ૬ રૂપિયા સુધીના દંડની શિક્ષા કરવામાં આવશે; પણ તે ક્યારે કે જો
અથવા તેનો મુખ્યતિયાર કે કારભારી, તે ગુન્હો થાયછે અથવા થયો છે
એવું જાણીને, અથવા એવો સંભવ છે એમ માનવાનું કારણ છતાં, પા
સેમાં પાસેની પોલીસની ચોકીપરના મુખ્ય અમલદારને તે બાબતની
પોતાથી ખબતી જલદીમાં જલદી ખબર નહીં આપેતો; અને તે ગુન્હો
થવાનો છે એમ માનવાનું તેને અથવા તેઓને કારણ, છતાં તે અથવા
તેઓ તે ગુન્હો અટકાવવાને સાર પોતાથી ખબત સઘળા કાયદેસર ઈ
લાગે કામ નહીં લગાડે તો; અને તે ગુન્હો થયા પછી તે હંગામો ખ
લ પાડવાને અથવા તે કાયદા વિરુદ્ધ મંડળીને વિખેરી નાંખવાને પોતાથી
ખબત સઘળા કાયદેસર કામ ઈલાગે નહીં લગાડે તો.

બગર વારંદો પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન ન નીકળે.	જમીન લે ઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા મેજિસ્ટ્રેટ અથવા બીજા વરગનો માજી સ્ટ્રેટરેટ ઈનસાફ કરે.	૧૦૦૦ રૂપી યા દંડ.
--	-----------------------	--------------------	------------------------	---	----------------------

ટીકા—જમીનોના માલિકો ઉપર પોલીસની ધાણી ફરજ નાખેલી છે; આવી ફરજ
હોય તે છતાં પણ એવી વધાર તેમના ઉપર ફરજ મુકેલી છે, કે તેઓની જમીન ઉપર
જો રાખસા એકઠા થાય તેઓને કેવો ઈરાદો છે, તે તેમજે જાણવુંજ નહીંએ અને તેથી
કરોને તેની ખબર પોલીસને કરવી એટલુંજ નહીં પણ આવી મંડળીઓને તેમજે વિખે
રી નાખવી નહીંએ અથવા અટકાવવી નહીંએ.

જો રાખસાના ૧૫૫. જો કાંઈ રાખસાના કાયદાને સાર, અથવા તેની વતી, કાંઈ

ફાયદાને સાર કાં હંગામો કરવામાં આવે, અને જે જમીન ખાખત તે હંગામો થાય તે ઈ હંગામો કર જમીનનો તે સખસ માલિક અથવા કબજેદાર હોય, અથવા તે જમીન વામાં આવે, તે માં અથવા જે કાંઈ તકરાર હપરથી તે હંગામો થયો હોય તે તકરારની સખસની જવા બાખતમાં, કાંઈ હકનો તે સખસ દાવો કરતો હોય; અથવા તેમાંથી તે સખસને કાંઈ ફાયદો થયો હોય અથવા તેણે કાંઈ ફાયદો કબુલ કર્યો હોય, તો તે સખસને હંડની શિક્ષા કરવામાં આવશે; પણ ક્યારે કે જો તે અથવા તેનો મુખત્યાર કે કારભારી, તે હંગામો થવાનો સંભવ છે, અથવા તે હંગામો જોયો થયો હોય તે કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળી મળવાનો સંભવ છે, એમ માનવાનું તેને કારણ છતાં, તે મંડળી મળી અથવા હંગામો થતો અટકાવવાને, તથા તે હંગામો ખંધ પાડવાને અને તે મંડળીને વિખેરે નાખવાનો પોત પોતાથી ખનસા સધળા કાયદેસર ઈલા જો કામ નહીં લગાડે તો.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહી	પ્રથમ વાં રંટ નીકળે	જમીનુ લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પ્રેસી-ડેસી માલ્ટરેટ અથવા ૧ લાં અથવા ૨ જ વરગનો માલ્ટરેટ ઈનસા ફ કરે.	હંડ
------------------------------	---------------------	-----------------	--------------------	---	-----

ટીકા — આ કલમની મુજબ મતલબ એવી છે કે જેઓના ફાયદાના વાસ્તે કાંઈ હંગામો થાય, તેવા સખસો જો એમ સાબીત કરી શકે નહી કે તે ગુન્હો અટકાવવાને વાસ્તે તેવોથી ખન્યો તેટલો પ્રયત્ન કર્યો છે, તો તેમને તથા તેમના નોકરોને હંડ થાય, એવો આ કલમનો હેતુ છે.

આ કલમ પ્રમાણે તોહોમત સાબીત કરવાને નીચે પ્રમાણે બાખતોની જરૂર છે.

૧. હંગામો થયેલો હોય,

૨. અને એવો હકીકતો હોવી જોઈએ કે તે સખસના ફાયદાને વાસ્તે તે હંગામો થયો હતો.

વળી એવું પણ સાબીત કરવાની જરૂર છે કે હંગામો થવાનો સંભવ છે એવું તેના માં જ્ઞાન હતું.

કેટલો હંડ કરવો જોઈએ તેની હદ બતાવેલી નથી, પણ એવું યાદ રાખવું કે હંડની રકમ અતીશય હોવી ન જોઈએ.

જે માલિક ૧૫૬. જે કાંઈ સખસના ફાયદાને સાર અથવા તેની વતી; કાંઈ અથવા કબજે હંગામો કરવામાં આવે, અને જમીન ખાખત તે હંગામો થાય તે દારના ફાયદાને જમીનનો તે સખસ માલિક અથવા કબજેદાર હોય, અથવા તે જમીન સાર કાંઈ હંગા માં અથવા જે કાંઈ તકરાર હપરથી તે હંગામો થયો હોય તે તકરારથી મો કરવામાં આ બાખતમાં, કાંઈ હકનો તે સખસ દાવો કરતો હોય, અથવા તેમાંથી તે સખસ તે સખસને કાંઈ ફાયદો થયો હોય અથવા તેણે કાંઈ ફાયદો કબુલ કર્યો

ના અખત્યાર હોય, તો તે અખસ મુખત્યાર અથવા કારભારીને હંડની શિક્ષા કરવામાં આવી જવાખદારી. વરો; પણ ક્યારે કે જો તે મુખત્યાર અથવા કારભારી, તે હંગામો થવાનો સંભવ છે, અથવા તે હંગામો જોથી થયો હોય તે કાયદા વિરુદ્ધ મંડળી મળવાનો સંભવ છે, એમ માનવાનું તેને કારણ છતાં તે મંડળી મળતી અથવા હંગામો થતો અટકાવવાને, તથા તે હંગામો બંધ પાડવાને અને તે મંડળીને વિખેરી નાખવાને પોતાથી ખનતા સઘળા કાયદેસર ધલા જો કામ નહીં લગાડે તો.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમસમ ન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ધનસાઈ કરે.	હંડ
-------------------------------	------------------	----------------	---------------------	---	-----

ટીકા.—આખા કાયદામાં આ કલમ તથા પાછલી કલમમાંજ ફક્ત હંડની હદ બતાવી નથી. બીજી કલમોમાં કેટલો હંડ કરવો તેની રકમ બતાવી છે, પણ આ એ કલમોમાં કોઈ કલ્લુ નથી.

કોઈ કાયદા ૧૫૭. જે માજિસ પોતાના કબજા કે હવાલા માંહેના અથવા વિરુદ્ધ મંડળીને પોતાના અખત્યાર તળેના કોઈ ઘર કે જગામાં, કોઈ રાખસોને રાખે; સાર પછી આ અથવા દે, અથવા એકઠા કરે, અને તે એવું જાણીને કે કોઈ કાયદા થવા કરીને રાખે વિરુદ્ધ મંડળીમાં સામિલ થવાને અથવા અગત્ય થવાને એ રાખસોને જા સખસોને ધ પછી આપવા કરીને અથવા કોઈ બીજી રીતે રાખેલા છે, અથવા ૫ રમાં રાખવા, ઈશા આપવા કરીને અથવા કોઈ બીજી રીતે રાખવાની છે, તો તે માજિસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે,	પ્રથમસમ ન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ, અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ધનસાઈ કરે.	૬ મહીના સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.
---------------------------	------------------	-----------------	---------------------	--	--

ટીકા—ઘરમાં રાખેલા રાખસોની સંખ્યા ગમે તેટલી થોડી હોય તોપણ જો એકઠા કરનાર અખસ જે કામને વાસ્તે એકઠા કર્યા હોય તે જાણતો હોય તો શિક્ષાને પાત્ર થાય છે. ઘરમાં રાખેલા રાખસોની પાસે ધારેલું કામ કરાવવાનું છે, એવો પુરાવો મળવો જોઈએ અને તેમને તોહોમતવાળાના ઘરમાં અથવા તેના કબજાની બીજી કોઈ જગ્યાએ રાખેલા છે, એવું પણ સાબિત થકુ જોઈએ.

કોઈ કાયદા ૧૯૮. ૧૪૧ મીં કલમમાં લખેલાં કામો માંહેના કોઈ પણ કામ વીરૂદ્ધ મંડળી અ કરવાને અથવા તે કરવામાં મદદ કરવાને જે માણસ પછંસા લેવા કરી થવા હંગામાં ને અથવા કોઈ બીજી રીતે રહે, અથવા પછંસા લેવા કરીને કે કોઈ બી સામિલ થવા સા જી રીતે રહેવાનું રહે અથવા રહેવાની કોસીસ કરે, તે માણસને છ મ ૩ પછંસા લેવા હીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા દંડની, કરીને રહેવું. અથવા એ ખંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે; અને ઉપર લખ્યા પ્રમાણે પછંસા લેવા કરીને અથવા કોઈ બીજી રીતે રહ્યા પછી, જે માણસ જી વ લેનાર કોઈ હથિયાર અથવા જે મારેથી સામા માણસનો પ્રાણ જી

અથવા હથિ ય એવી કોઈ વસ્તુ સાથે લેઈને ફરે અથવા ફરવાનું કબુલ કરે કે રહે, યાર ખંધ થઈને તે માણસને ખે વરણી મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની ફરવું. અથવા દંડની, અથવા એ ખંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટનીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસી ડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ રેટ અથવા ૧લા અથ વા ૨ જાગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૨ વરસ સુધી ખેમાં ના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અ થવા ખંને.
----------------------------------	-----------------------	---------------------	------------------------	---	--

ખખેડો.

૧૫૯. જ્યારે ખે અથવા વધારે શખસો કોઈ જાહેર જગ્યામાં મા રા મારી કરીને લોકોની સુલેહમાં ગડબડ કરે, ત્યારે તેઓએ તે “ખખેડો” કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	કોઈ પણ માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૧ મહીના સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૩૧૦૦ દંડ અથવા ખંને.
---------------------------------------	----------------------	--------------------	------------------------	------------------------------------	--

ખખેડો કરવા ૧૬૦ જે માણસ ખખેડો કરે તેને એક મહીનાની મુદત સુધીની ની સીક્ષા. ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની અથવા એકસો રૂપિયા સુધીના દંડની અથવા એ ખંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

ટીકા.—લોકીક મતલબો પુરી પાડવાનો અથવા ખાનગી મતલબો પુરી પાડવાનો કા-યદા વિરૂદ્ધ મંડળીઓનો હેતુ હોય છે, એવું કલમ. ૧૪૧ માં ખતાવ્યું છે. જે ઠેકાણે તેમ-ની મતલબ લોકીક હોય, તે આવી મંડળીમાં અને ૧૨૧ મી કલમ પ્રમાણે લડાઈ કરવી એમાં નીચે પ્રમાણે તફાવત છે તે એ કે, ભવિષ્યમાં બળ વાપરવાની ધમકી આપવો, એ કાયદા વિરૂદ્ધ મંડળી રહેવાય; પણ જે તે મંડળીની એવી ધારણા હોય કે તે મંડળીનો ઈ-રોહી તરતજ અમલમાં લાવવો, તે આ લડાઈ કર્યા પરાંપર થાય. જેમકે કોઈ કાયદા ખાંધનારી સભા લોકો ઉપર કર નાખવાનો પ્રયોજન કરતી હોય; હવે જે લોકો આમ થવું અટકાવવાને અથવા જેઓ કરવાની તરફજુમાં અભીપ્રાય આપતા હોય તેવા શખસોને મા-

રવાને વાસ્તે, જ્યાં બંધ એકઠા થતા હોયતો આ કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળી કહેવાય. પણ જો તે ભોટા, ઠર નાંખવો બંધ કરવાની ફરજ પાડવા સાર, બળ વાપરીને તે સભામાં દાખલ થાયતો આ લડાઈ કર્યા ખરોખર થાય,

કોઈ ભોટીક પરિણામ પ્રાપ્ત કરવાના સમયથી સંખ્યા બંધ ભોટા એકઠા થાય તો આવી તેમની સંખ્યા હોવાના સમયથી તે મંડળી કાયદા વિરૂધ્ધ છે એમ કહી શકાય નહીં. કોઈ પ્રકારના કાયદેસર કૃત્યને વાસ્તે ભોટાને અભીપ્રાય ભેવાને અથવા ભોટાને અભિપ્રાય ફેરવાવવાના હેતુથી ભોટીક સભાઓ વ્યાજબી રીતે મળી શકે.

કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળીના અંગભુતોને હંગામો કર્યા બાબત ગુન્હેગાર ઠરાવવાને વાસ્તે જે બળ અથવા જોર વાપરેલું હોય તે બળ અથવા જોર આવી મંડળીની સામાન્ય મત લેખ હાંસલ કરવામાં વાપરેલું નોંધવું, જેમકે કોઈ રેવીન્યુ અમલદાર જમી કરતો હોય તેને અટકાવવાને એકઠો એકઠા થાય તો તે કલમ ૧૪૧૦૨૬મ ૫ મી મુજબ, કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળી કહેવાય; અને જો તેમાંના કોઈ તે અમલદારને મારે અથવા જપ્ત કરેલો માલ છોડાવે તો આ હંગામો કર્યો કહેવાય, અને તેને વાસ્તે ફરક શખસ જવાબદાર થાય.

કુટલાક શખસોની એક સંખ્યા એક સ્ત્રીનું હરાણ કરી જવા વાસ્તે એકઠો થઈ; તે એક આશુપાશ આવ્યા; અતે તેમાંના એકે એક સ્ત્રીનું ખુન કર્યું જે સ્ત્રીનું ખુન થયું તે સ્ત્રી પેલી સ્ત્રીનું હરાણ થતુ અટકાવનાર હતી; જે શસ્ત્રથી ખુન થયું તે શસ્ત્ર બીજાઓ પાસે હતાં તેનાજ જેવું હતું; તેમાં આખરે એવું ઠરાવ્યું કે જે શખસો તે વખતે તે કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળીના અંગભુતો હતા તેઓ સંધળા ખુનના ગુન્હેગાર છે. રાણી વિરૂધ્ધ ગુલામ આરફીન. ૪ બં. ભો. રી. અપેડીક્ષ ૪૭.

કુટલાક શખસોની એક ઘોડી ટોળીએ રસ્તામાં સામી આવતી ટોળી ઉપર પાડપાડી. તેમાં મારામારી થતાં એક ટોળીનો એક શખસ જખમી થયો. આવ રીતે જખમ થવાથી પોતે એક બાબતુએ જઈ ખેડો, અને તેઓની મારામારીમાં બીલકુલ ભાગ લીધો નહીં. મારામારી થતાં સામી ટોળીના એક શખસનું ખુન થયું; તેમાં ખુન કરનારી ટોળીના સંધળા અંગભુતોની સાથે પેલા ફર ખેડેલા જખમ થયેલા શખસને પણ તોડોમતદાર ગણ્યો; તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે જે વખતે ખુન થયું તે વખતે ફર ખેડેલા શખસ કાયદા વિરૂધ્ધ મંડળીનો અંગભુત હોતો નહીં અને તેથી કરીને બેના ઉપર તોડોમત આવી શકે નહીં. રાણી વિરૂધ્ધ કાબીલ કાત્રી. (૩ બં. ભો. રી. એ. કો. ૧)

બાબ ૯ મો.

સરકારી નોકરીના અથવા તેઓ સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત.

કોઈ સરકારી ૧૧૧. જે માણસ સરકારી નોકર હોય, અથવા સરકારી નોકર થ નોકરીના કામ વાની ઉમેદ રાખતો હોય તો, તે માણસ પોતાના હોદ્દાનું કોઈ કામ કે સંબંધી કાયદેસર રવા અથવા ન કરવાના કારણે દાખલ અથવા બદલામાં, અથવા પોતાના મહેનતાણા સિ હોદ્દાનો અમત્ર ચલાવવામાં કોઈ શખસની ઉપર મહેનતાણી અથવા ઈલાયત કોઈ સરકારી તરફ કરવા અથવા ન કરવાના કારણે દાખલ અથવા બદલામાં, અથ

રી નોકરી કાંઈ વાહિદુસ્તાનની કાયદા ખાંધનારી કે હુકુમત કરનારી સરકારની જોડે, અ
બીજી અવેજ ભે યવા કોઈ પ્રેસીડેન્સીની સરકારની જોડે, અથવા કોઈ લીન્ટેનન્ટ ચરવ
વો. નરની જોડે, અથવા કોઈ પણ સરકારો નોકરની જોડે તેના સરકારી
હોદ્દા સંબંધી કોઈ રાખસને માટે અથવા કોઈ રાખસની વિરુદ્ધ કાંઈ ન
ગ ચલાવવાનાં અથવા વગ ચલાવવાની કોસીસ કરવાનાં કારણ દાખલ
અથવા બદલામાં, કોઈ પણ રાખસ પાસે, પોતાને માટે અથવા બીજા
કોઈ રાખસને માટે, કાયદેસર મહેનતાણ્યા સિવાય બીજી કાંઈ પણ અ
વેજ ભે, અથવા મળવે, અથવા લેવાને કબુલ કરે, અથવા મળવવાને
કોસીસ કરે, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ન
એ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંદની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા
કરવામાં આવશે.

ખુલાસો—“સરકારી નોકર થવાની હુમદ રાખતો હોય” અગર કોઈ રાખસ સરકારી નો
કર થવાની હુમદ ન રાખતો હોય, અને તે બીજાઓને એમ સમજાવે કે અને સરકારી
નોકરી મળવાની છે અને ત્યારે હું તમારું કામ કરી આપીશ, અને એ પ્રમાણે તેઓને ક
ળીને કાંઈ અવેજ મળવે તો તે ડોઝાઈનો ગુન્હેગાર થઈ શકે, પણ તે કાંઈ આન્કલમમાં
ખ્યાન કરેલો ગુન્હોનો તકસ્તીરવાર ગણાય નહી.

“અવેજ” અવેજ રાખ્દ વડે એકલાજ પડેલા, અથવા જેની કીમત પડશાથી થઈ
શકે એવો અવેજજ સમજાવો નહી.

“કાયદેસર મેનતાણુ,” “કાયદેસર મેનતાણુ,” એ રાખ્દા વડે કોઈ સરકારી નોકર જે
મેનતાણુ કાયદા મુજબ માગી શકે તે મેનતાણુજ સમજાવુ નહી, પણ જે સરકારની તે
નોકરી કરતો હોય તે સરકારની તેને જે જે મેનતાણુ લેવાની પરવાનગી હોય તે સંબંધી
મેનતાણુનો તેઓમાં સમાવેશ થાય છે.

“કરવાનું કારણ અથવા બદલો,” કોઈ રાખસ જે વસ્તુ કરવાનો ઈરાદો રાખતો ન
હોય તે વસ્તુ કરવાના કારણ દાખલ, અથવા જે વસ્તુ તેણે કરી ન હોય તે વસ્તુ કરવાના
બદલામાં, કાંઈ અવેજ ભે, તો તે રાખ્દામાં દાખલ થાય છે.

દર્શાવે.

(અ) એક મુનસફ, અ એક સરકારી જ ની તરફનું હુકમનામું આપવાના બદલામાં
પોતાના ભાઈને અ ની પાસે (અ ની પેટ્ટીમાં) એક જગ્યા અજાવેતો
અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજાવુ.

(બ) એક કુખમક કરનારા રાજના દરબારમાં રેસીડેન્ટના ઓફિસરના છતાં તે રાજના
પ્રધાન પાસેથી અ એક લાખ રૂપિયા ભે, અને એમ નહી માલમ પડે કે પો
તાના હોદ્દાનું ફાળુ મુકર કામ કરવા અથવા ન કરવાના કારણ દાખલ અથવા
બદલામાં, અથવા તે રાજને માટે ખીટીશ સરકારની સાથે કાંઈ મુકર બાબતમાં
વગ ચલાવવા અથવા વગ ચલાવવાની કોશિશ કરવાનાં કારણ દાખલ અથવા બદ
લામાં, અ એ હુકમી રકમ લીધી, પણ એમ માલમ પડે કે પોતાના ઓફિસર
નો અમલ ચલાવવામાં તે રાજની હુકમ અકસર મહેરબાની રાખવાના કારણ દા

અલ અથવા બદલામાં અ એ તે રકમ લીધી, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુનોહ કર્યો એમ સમજવું.

(ક) કોઈ સરકારી નોકર અ એ ને એમ જોડું સમજાવે કે સરકારની સાથે મારા વ મધી તને ખોતાખ મળ્યો અને એમ કરીને તે ચાકરીના બદલામાં એ તેને કાંઈ નાણું આપે એમ કરે, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુનોહ કર્યો એ મ સમજવું.

વગર વારંદે પોલો પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સ મન નીકળે	જનમીન લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ અથવા ૧ લા વર્ગનો મા જસ્ટરેટ અથવા પ્રે સીડેન્સી મા જસ્ટરેટ ઈનસાઈ કરે.	૩ વરસ સુધી એ માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ અ થવા દંડ અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	-----------------------	---------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમમાં ખતાવેલો ગુનોહ થવાને વાસ્તે એવી જરૂર છે કે કાંઈપણ લાં મ લેવી જોઈએ અથવા જાળવવાને યત્ન કરવો જોઈએ, રાણી વીરૂપ અજિતેવ સહાઈ. ૨ અલા. ૨૫૩; કોઈ ગેરકાયદેસર કૃત કરવું જોઈએ અથવા નહીં કરવું જોઈએ, એમ હોવા ની કાંઈ જરૂર નથી; ફક્ત લાંચ લીધી અથવા લેવાનો યત્ન કર્યો હોય તો ખસ છે.

કોઈ કેદીને ફાંસીની સજા થએલી છે; તેના મીત્ર તરફથી કોઈપણ જનતની બક્ષીસ મ જાવવી એ સાપ્રાથ થઈ શકે જો તે લેવાનું કારણ એવું હોય કે કોઈપણ કાયદેસર કૃત્ય કરવાને અથવા નહીં કરવાને બક્ષીસ તરીકે આપવાનું હોય; આવી રીતે જોઈએ નત બદલ લેવાના વિચારથી લેવી જોઈએ. જે માણસ લાંચ લે છે, તેણે તે કામ કરવાને ધરેલું હતું એ મ હોવાની કાંઈ જરૂર નથી. જો તે બક્ષીસ કપટ ભરેલા ઈરાદાથી આપવામાં આવી હોય, અને લેનારે તે સ્વીકારી હોય, તો ગુનોહ થઈ ચુક્યો છે.

કોઈ સરકારી ૧૬૨ લાંચના અથવા કાયદા વીરૂદ્ધ ઉપાયથી કોઈ સરકારી નોકર નોકરની સાથેલાં ને પોતાના ઓહવાનું કાંઈ કામ કરવા અથવા ન કરવા ને લલચાવવાના ચના અથવા કા કારણ દાખલ અથવા બદલામાં; અથવા તે સરકાર નોકરને પોતાના હોયદા વીરૂદ્ધ ઉપાદાનો અમલ ચલાવવામાં કોઈ રાખસની ઉપર જોરખાની અથવા ઈતયથી વગ ચલાવવા કરવાને લલચાવવાના કારણ દાખલ અથવા બદલામાં; હિંદુસ્તાન વવા મટે કાંઈ નો કાયદા બાંધનારી કે હકુમત કરનારી સરકારની જોડે, અથવા કોઈ પરેસીડેન્સીની સરકારની જોડે, અથવા કોઈ લીવટેનન્ટ ગવર્નરની જોડે, અથવા કોઈ પણ સરકારી નોકરની જોડે, તેના સરકારી ઓહવા સંબંધી, કોઈ સખસને માટે અથવા કોઈ રાખસની વીરૂદ્ધ વગ ચલાવવાને અથવા કોઈ ચલાવવાની કોશિશ કરવાને લલચાવવાના કારણ દાખલ અથવા બદલામાં, જે માણસ કોઈ પણ સખસ પાસે, પોતાને માટે અથવા બીજાને માટે કોઈ પણ રાખસને માટે, કાંઈ પણ અવેજ લે, અથવા જાળવે, અથવા તે લેવાને કબુલ કરે, અથવા જાળવવાને કોશિશ કરે, તે માણ

સને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા હંડની, અથવા એ ખેનેની સિક્કા કરવામાં આવશે.

નગર વારંડે પ્રથમ સમયે	નમિન લે	માંડીવાળી	સેસનકારટ અથવા	૩ વરસસુધી ખેમાં
પોલીસ પક ન નીકળે	ઈ શકાય.	શકાય નહી	પરેસી ડે-સી માલુસ્ટ	ના ગમ્મ તે પ્રકાર
ડી ચક્રે નહી			રેટ અથવા રાજા વરગ	ની કુદ અથવા
			નો માલુસ્ટ રેટ ઈન	હંડ અથવા ખેને.
			ન સાફ કરે.	

ટીકા—કાંઈ પણ અવેજ લીધાનું અથવા લેવાની કાશિય કરવાનું તો હિમત હોય તો તે અવેજ કીયા શખસ પાસેથી લેવામાં આવ્યો હતો અને કીયા સરકારી નોકર પાસે વગ ચલાવવાના કારણે સાર લેવામાં આવ્યો હતો, તે જ્યાં સુધી સમ્પત્તિ થાય નહી ત્યાં સુધી આ કલમમાં ખતાવેલો ગુન્હો થતો થયો.

કાંઈ સરકારી ટીકા પોતાનો ખાનગી વગ ચલાવેને કાંઈ સરકારી નોકરનો પો નોકરની સાથે પોતાના હોદ્દાનું કાંઈ કામ કરવા અથવા ન કરવાને લલચાવવાના કારણે હા તોનો વગ ચલાવવા અથવા ખલ અથવા ખલમાં; અથવા તે સરકારી નોકરને પોતાના હોદ્દાને અવગણી સાર કાંઈ મજ ચલાવવામાં કાંઈ શખસની ઉપર એકરબાની અથવા ઇતરાલુ કરવા અવેજ લેવો. ને લલચાવવાના કારણે હાખલ અથવા ખલમાં; અથવા હીંદુસ્તાનની કાયાદા ખાંધનારી કે હકુમત કરનારી સરકારની જોડે, અથવા કાંઈ પરેસી ડે-સીની સરકારની જોડે, અથવા કાંઈ લીવેટનંટ ગવર્નરની જોડે, અથવા કાંઈ પણ સરકારી નોકરની જોડે, તેના સરકારી હોદ્દા સંબંધી, કાંઈ શખસને માટે અથવા કાંઈ શખસની બીરૂથ વગ ચલાવવાને અથવા વગ ચલાવવાની કોસીસ કરવાને લલચાવવાના કારણે હાખલ અથવા ખલમાં, જે માલુસ કાંઈ પણ શખસ પાસે પોતાને માટે અથવા ખોલ કાંઈ શખસને માટે, કાંઈ પણ અવેજ લે, અથવા ખજાવે, અથવા લેવા ને કમુલ કરે, અથવા મળવવાને કોસીસ કરે, તે માલુસને એક વરસની મુદત સુધીની આસાન કુદની, અથવા હંડની, અથવા એ ખેનેની, સિક્કા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

કાંઈ વકીલ કાંઈ જાજની આગળ કાંઈ મુકદ્દમામાં તકરાર કરવાને કાંઈ ફી લે તે; સરકારને કાંઈ અરજી કરવી હોય, અને તેમાં અરજદારની ચાકરી તથા તેના હાવાનું ખ્યાન કરવું હોય, તે અરજીની ખીના ખરાબર જોડવવા સાર તથા તે અરજી સુધ કરવા સાર કાંઈ માલુસ કાંઈ અવેજ લે તે; કાંઈ તકસીરવાર કરેલા માલુસનો પર્ધસા આપીને રાખેલો મુખત્યાર જે તે માલુસને ગેરબ્યાજખી સેતે તકસીરવાર કરાવ્યો છે એવું ખતાવવાને સરકારની આગળ કાંઈ મજૂર લખીને રજુ કરે તે;—એ શખસો આ કલમમાં હાખલ થતા નથી કેમકે તેઓ પોતાનો ખાનગી વગ ચલાવતા અથવા ચલાવવાનું કહેતા નથી.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માલ્ટરેટ રેટ અથવા ૧ લા વ રગનો માલ્ટરેટ.	૧ વરસ સુધી આ સાન કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
---------------------------------------	----------------------	---------------------	-------------------------	---	--

ટીકા—સરકારી નોકરીની સાથે પોતાની વગ ચલાવવાને વાસ્તે જેઓ જામ લે છે તેવા રાખસોને આ કલમ લાગુ પડે છે.

સરકારી નોકર ૧૬૪. કોઈ માલુસ સરકારી નોકર હોય, તેની ખાખતમાં ઉપલી ૨ ઉપર ખ્યાન કરે એ કલમો મધ્યે ખ્યાન કરેલા એ ગુન્હાઓ માટેનો ગમ્મ તે ગુન્હો કરેલા ગુન્હાઓમાં વામાં આવે, અને તે ગુન્હામાં મદદગારી કરે તો તે માલુસને ત્રણ વર મદદગારી કરે તે વની મુક્ત સુધીની ખ્યાના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અને શિક્ષા, થવા એ બંનેની, સીધા કરવામાં આવશે.

દષ્ટાંત.

અ એક સરકારી નોકર છે તે અ ની વડુ જ અ ની પાસે કોઈ મુકદ્દમા રાખસને કાંઈ જગ્યા આપવાનું અ ને કેહેવાના કારણે દાખલ કાંઈ જગ્યાથી લે, અને અ જ ને તે લેવામાં મદદગારી કરે, તો અ ને એક વરસની મુક્ત સુધીની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીધા થઈ શકે; અને અ ને ત્રણ વરસની મુક્ત સુધીની કેદની અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીધા થઈ શકે.

વગર વારંટ પોલીસથી પ કડાય નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ અથ વા પરેસીડેન્સી મા લ્ટરેટ અથવા ૧ લા વરગનો માલ ્ટરેટ ઈન સાફ્ટરે	૩ વરસ સુધી ખ્યા ના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અ થવા બંને.
--------------------------------------	----------------------	---------------------	-------------------------	---	---

ટીકા—પરાખ છરાદાથી સરકારી નોકરી જામ લે તે ગુન્હો છે અને દોષદારી કોર્ટ તો તે સાંભળી શકે અને શિક્ષા કરી શકે. પણ પરાખ છરાદા શિવાય કોઈ સરકારી નોકર કોઈ બંધોસ લે તો તે શિક્ષાને પાત્ર નથી.

કોઈ સરકારી ૧૬૫. કોઈ સરકારી નોકર જે મુકદ્દમા અથવા મામલો ચલાવ નોકરની આગળ તો હોય અથવા ચલાવવાનો હોય, અથવા જે મુકદ્દમા કે મામલો પોતા કાંઈ મુકદ્દમા અ ના અથવા પોતે જે સરકારી નોકરને તાબે હોય એવા કોઈ સરકારી નોકરના હોદ્દાના અમલની સાથે નિસખત રાખતો હોય, એવા કોઈ મુકદ્દમા કે મામલો મધ્યે જે રાખસનું કાંઈ લાગતુ વળગતુ હતુ; અથવા જે મધ્યે નિસખત રા અથવા થવાનો સંભવ છે, એમ તે જાણતો હોય, એવા કોઈ રાખસની ખ્યાના કોઈ પાસેથી, અથવા એ પ્રમાણે લાગતુ વળગતુ હોય, તેવા રાખસની સાથે જે રાખસ કોઈ સંબંધ અથવા સગપણ છે એમ તે જાણતો હોય એવા તે સરકારી નોકર કોઈ રાખસ પાસેથી, તે સરકારી નોકર, કિંમત આપ્યા વગર, અથવા

૨ વખત કીમત પોતાના જાણ્યા મુજબ આછો કીમત આપીને પોતાને માટે અથવા બી
આપે કાંઈ કીમત જ કાંઈ શખસને માટે, કાંઈ કીમતી વસ્તુ લે, અથવા મળવે, અથ
વધાર વસ્તુ લેવી. વા લેવાને કમ્પલ કરે, અથવા મળવવાની કાસીસ કરે, તો તેને બે વર
પની મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની
સીક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

- (અ) જો એક કલેક્ટર છે, તેની આગળ જમાખંદી બાબતનો એક અનો મુકદ્દમા ચા
લે છે. હવે જ નું એક ધર જ ભાડે લે અને એવો બંદોબસ્ત થાય એ
દર મહિને પચાસ રૂપીઆ આપવા, અને તે ધર એવું હોય કે, અગર તે સાદું
શુદ્ધુદિએ થયું હોય તો જ એ દર મહિને બસે રૂપિયા આપવા પડે, તો જ એ
જ પાસેથી પુરી કિમત આપ્યા વિના કિમતી વસ્તુ મળવી એમ સમજવું.
- (બ) જો એક જડજ છે તેની કાર્ટ મધ્યે જ નો એક મુકદ્દમા ચાલે છે તે જ ની
પાસેથી બજારમાં સરકારી પ્રામિસરી નોટા વધારે ભાવે વેચાય છે એવી વખતે,
આછે ભાવે જ કાંઈ સરકારી પ્રામિસરી નોટા ખરીદ કરે, તો જ એ જ ની
પાસેથી પુરી કિમત આપ્યા વિના કિમતી વસ્તુ મળવી એમ સમજવું.
- (ક) જ ના ભાઈને ઝાટી શાહેલી આપવાનાં તોહામતપરથી પકડીને જ માલુસ્ટરેટ
ની આગળ લેઈ ગયા છે હવે કાંઈ ખંકના શેર બજારમાં આછે ભાવે વેચાતા
હોય એવી વખતે જ તે ખંકના કાંઈ શેર જ ને વધારે ભાવે વેચે, અને તે ભા
વ પ્રમાણે જ જ ને તે શેરના નાણાં ભરે, તો જ એ એ રીતે મળવેલા નાણાં
ને તેણે પુરી કીમત આપ્યા વિના લીધેલી કિમતી વસ્તુ સમજવી.

વગર વાર કે પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ સ મન નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંગવાળી શકાય ન હી.	પ્રેસીડેન્સી માલુસ્ટરે ટ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જા વરગને માલુસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરખ સુધીની આસાન કેદ અ થવા દંડ અથવા બંને.
---	--------------------------	--------------------	---------------------------	---	---

ટીકા—આ કલમમાં જે મુકદ્દમા અથવા મામલો ખતાવ્યો છે તે સરકારી નોકર કે
રતો હોયો જોઈએ. અથવા તે પોતે કરતો ના હોય પણ પોતાના ઉપરોના અપત્ત્યારથી કે
રતો હોયો જોઈએ. જ્યારે કાંઈ કીમતદાર વસ્તુ કાંઈ પણ કીમત આપ્યા વગર અથવા થો
ડી કીમત આપી ને કાંઈ સરકારી નોકરે લાધી હોય તેવી બાબતમાં આ કલમ લાગુ પ
ડે છે. પણ વકીલો મુખત્યારો, વોગેરે પોતાના ધંધા બદલ ઈનામ લે છે તેમને આ કલમ
લાગુ પડતી નથી.

કાંઈ શખસ ૧૬૬ કાંઈ માણસ સરકારી નોકર હોય, અને તેણે પોતાના સર
ને નુકશાન કર કારી આહવાસર કેમ ચાલવું એ બાબતનો કાંઈ કાયદાનો હુકમ તે જ
વાના ધરાદાથી જોખુત્રીને ન માને, એવા ધરાદાથી કે તે ન માનવાથી કાંઈ શખસને

કોઈ સરકારી નો કાંઈ નુકશાન કરવું, અથવા તેથી કાંઈ નુકશાન થશે એવો સંભવ છે
કે કાયદાનો હુકમ જાહેરમાં છતાં, તે તે માણસને એક વરસની મુદત સુધીની આજ્ઞા
કમ ન માનવો, કેદની અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

જ ની તરફનું એક ઈનસાફની કાર્ટ હુકમનામું કરી આપ્યું હોય તે હુકમનામું પુર
કરવા સારું તે બજારમાં કાંઈ મોલકત જમ કરવાનો કાયદાએ આ અમલદારને હુકમ કર્યો
હોય, તે કાયદાનો હુકમ આ જાણીપુત્રીને ન માને અને તે એમ જાણતો હોય કે હું એ
હુકમ નહીં માનીશ તેથી જ ને નુકશાન થવાનો સંભવ છે તો આ એ આ કલમમાં બધા
ન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમસમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી મા જીસ્ટરેટ અથવા જિલ્લા અથવા રજ વરગનો જીસ્ટરેટ રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધીની આ જ્ઞા કેદ, અથવા ૬ ૩ અથવા બંને.
---------------------------------------	---------------------	---------------------	-------------------------	---	--

ટીકા — “કોઈ પણ કાયદાનો હુકમ” એ શબ્દોનો અર્થ એવો છે કે તે હુકમ કા-
તો લખેલા કાયદાથી મળેલો હોય અથવા તો કાયદા પ્રમાણે જે અમલદારને તે સરકારી નો
કર તાપ્તે હોય તેવા અમલદાર તરફથી મળેલો હુકમ હોય, જેમકે કોઈ કેદને ઠેઠમાંથી છો
ડાવવાનો હુકમ હોય.

આ કલમમાં જે ગુન્હો બતાવ્યો છે તે કાયદાનો હુકમ બ્રીકરાર્થથી તોડવાથી થા
ય છે એમ નહીં પણ બરાબ ધરાવાથી તોડવાથી તે ગુન્હો થાય છે કેમકે કલમમાં સ્પષ્ટ બ
તાવ્યું છે કે કોઈ પણ સરકારી નોકર જાણી જોઈને કોઈ કાયદાનો હુકમ તોડે, અને જા
ણી જોઈને તોડવાથી કોઈ શખ્સને તેની મોલકતમાં અથવા તેની જમતમાં અથવા તે
ની કીરતીમાં કાંઈ નુકશાન થાય તેમ હોય ત્યારે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો બને છે.

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થયાને એવું સાબીત કરવાની જરૂર છે કે તે હુકમ જાણી
જોઈને તોડ્યો હતો તથા કાંઈ નુકશાન કરવાના સાબીત તોડ્યો હતો, કેમકે સરકારી નોકર-
પોતાનો ફરજ જાણવી જોઈએ. પણ જો તેના ઉપરીના કહેવાથી તેમ થયું હોય, તો પો-
તાના ખયાલમાં તેના ઉપરીનો હુકમ બતાવી શકે, અને તેવો હુકમ શીક્ષા કમી કરવામાં
કાર્ટ દ્યાનમાં લેશે.

નુકશાન કરવા ૧૬૭. કોઈ માણસ સરકારી નોકર હોય અને તેને પોતાના સરકારી
ના ધરાવાથી કોઈ હોદ્દાના જોઈને કાંઈ લેખ તથા કરવાનું અથવા તેનો તરબુતમાં ક
ઈ સરકારી નોકરવાનું સાચું હોય તે માણસ પોતે જોડો જાણતો અથવા માન
રે કાંઈ જોડો લે તો હોય એવા રીતે તે લેખ બનાવે અથવા તેનો તરબુતમાં કરે એવા ઈ
ખ બનાવવો. શબ્દો કે તેમ કરીને પોતે કોઈ શખ્સનું નુકશાન કરવું અથવા તેમક
રવાથી પોતાથી કોઈનું નુકશાન થાય એવો સંભવ છે એમ જાણવા છ

નાં, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના બન્ને તે પ્રકારની કુદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમસમ ન નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય નહીં	સેશન ડેરટ અથવા પરસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ ૧૮ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી બે માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કુદ અથ વા દંડ અથવા બંને.
--	--------------------	---------------------	------------------------	---	--

ટીકા—આ કલમમાં બતાવેલો ગુન્હો થવાને વાસ્તે ધરિયા અથવા જાન હોવાની જરૂર છે. એવું સાબીત થવું જોઈએ ગુન્હોગાર સરકારી નોકર છે અને દસ્તાવેજ તૈયાર કરવાનું તેનું કામ છે, તથા દસ્તાવેજ ખોટો કર્યો છે અને કોઈ શખસને નુકશાન કરવાના ધરાવાથી તે ખોટો કર્યો છે.

સરકારી નોકર ૧૬૮ જે માણસ સરકારી નોકર હોય અને પોતાના સરકારી હોર કાયદા વિરૂધ્ધ હાને લીધે કાયદા મુજબ જેની વેપાર નહીં કરવાની ફરજ હોય, તે આ વેપાર કરવો. જો તે વેપાર કરે, તો તેને એક વરસનો મુદત સુધીની આસાન કુદની અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે નહીં	પ્રથમસમ ન નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડોવા ળી શકા ય નહીં.	પરસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે.	૧ વર્ષ સુધી આસા ન કુદ અથવા ૬ ૩ અથવા બંને.
---------------------------------------	--------------------	---------------------	------------------------------	--	---

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો બતાવ્યો છે તેનું કારણ એમ છે કે જો કોઈ સરકારી નોકર કોઈ ખાનગી વેપાર કરે તો સરકારી કામને અમુક જાતનું નુકશાન પહોંચે કેમકે ખાનગી વેપાર કરવા દેવાથી તેનો અમુક વખત તે કામમાં રોકાય તથા તેનું ધ્યાન તે તરફ ખેંચાય અને ખરોખર કાળજીથી સરકારી ફરજ બજાવી શકે નહીં. અને તેથી કરીને જ્યાં સુધી સરકારી નોકરી કરતો હોય ત્યાં સુધી કોઈ સરકારી નોકરને હિંદુસ્તાનના કોઈ પણ ભાગમાં ખેતીવાડોના કામ સારૂ જામીન લેવા હતા નથી.

સરકારી નોકર ૧૬૯ જે માણસ સરકારી નોકર હોય, અને પોતાના સરકારી હોર કાયદા વિરૂધ્ધ હાને લીધે કાયદા મુજબ જેનો કોઈ મીલકતની ખરીદી અથવા મામ-કાંઈ મીલકતની જી નહીં કરવાની ફરજ હોય, તે માણસ જો, પોતાને નામ અથવા ખી ખરીદી અથવા જાને નામ અથવા ખીજાની સાથે રહીને કે ભાગમાં તે મીલકતની માગણી કરવી. ખરીદી અથવા માગણી કરે, તો તેને બે વરસની મુદત સુધીની આસાન કુદની અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે; અને જો તે મીલકત ખરીદ થઈ હોય, તો તે સરકારમાં જપ્ત કરવામાં આવશે.

વગર વારં પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	લભી ન લે કાય.	માંડીવા ળી શ કાય ન હી.	પરેસી ડેન્સી મા સ્ટેટ અથવા લા વરગનો મા જસ્ટેટ ઈનસા ફ કરે.	૨ વરસ સુધી આસાન કેદ, અથવા હંડ અથવા બંને, અથવા જો મીલકત ખરી દ કરો હોય તો તે સરકાર ર જમ થાય.
--------------------------------------	----------------------	------------------	---------------------------------	---	--

ટીકા—કાંઈ પણ ટકુ તે ડખામાં પુરયું હોય અને તે જો કાંઈ પોલીસ અમલદાર ખરીદ કરે તો તેને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર કરાવી શકાય. રાજી વિરુદ્ધ રામકેશન બી સ્વાસ, ૮ બ. લો. રી. એપે. ૧ એસ. સી.

કાંઈ સરકારી ૧૭૦. જે રાખસ પોતે અમુક હોદ્દા પર નથી એમ જાણ્યા છતાં, નોકરનો વેશ લે સરકારી નોકર હાખલ તે હોદ્દા પર હોવાનો ટોંગ કરે, અથવા તે હોદ્દા પર હોય એવા કાંઈ બીજા સખસને વેસ લે અને તે વેશ લેઈને તે હોદ્દાથી કરતો હોય એવી રીતે કાંઈ કામ કરે અથવા કામ કરવાની કાસીસ કરે, તે રાખસને જે વરગની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની અથવા હંડની અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર રંટ નીકળે	લભી ન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	કાંઈ પણ મા જસ્ટેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.
---------------------------------	------------------------	---------------------	------------------------	-------------------------------------	--

ટીકા—આ કલમમાં ખતાવેલા બે જુદા જુદા ગુન્હા છે જેમકે કાંઈ જ રાખસ એમ કહે કે જ રાખસ મરી ગયો છે તેની જગ્યાએ અને દરોગો નીચેલો છે, અથવા એવી રીતે જાડુ કહે કે હું જ રાખસ છું. મજકુર બંને બાબતમાંની ગમ્મે તે બાબતમાં તેમ કરે અથવા કરવાની કાસીસ કરે તો ગુન્હો થાય છે. પણ આ કલમમાં ખતાવેલો ગુન્હો થવાને એવી જરૂર છે કે જે હોદ્દાનો તે વેશ ધરાવતો હોય તે હોદ્દા હયાતીમાં હોવો જોઈએ.

કાંઈ સરકારી ૧૭૧. જે માણસ સરકારી નોકરોના અમુક વરગનો નહીં છતાં, તે નોકર જેવો પો વરગના સરકારી નોકરોના પોશાક જેવો પોશાક પેહેરે અથવા તેઓની નીચાણી જેવી નીચાણી સાથે રાખે, એવા ધરાદાથી કે તે માણસ સરકારી નોકરોના તે વરગમાંનો છે એમ માનવામાં આવે, અથવા એમ માનવામાં આવશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, તો તે માણસને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની, અથવા બેસે રૂપિયા સુધીના હંડની, અથવા એ બંનેની; સીક્ષા કરવામાં આવશે, અથવા તેવી નીચાણી જમલખા જુના ધરાદાથી પેહેરવા અથવા સાથે રાખવો.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	કોર્ટ પાણ માલ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	૩ મહીના સુધી ખેમાંનામ એ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૩૦૦૦ રૂંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	----------------------	---------------------	-----------------------	--------------------------------------	---

ટીકા—ધરેભો ધરાદો પાર પાડવાના સખખથી જાણી જોઈને જો પોશાક પેહેરે અથ
વા એવી નીશાની ધારણ કરે કે ગુન્હો થાય છે, આ કલમમાં ખતાવેલો ગુન્હો સીદ કરવાને
એવો જરૂર છે કે સરકારી નોકર જે પોશાક પેહેરતો હોય અથવા જેવી નીશાની સાથે
રાખતો હોય તેવીજ રીતે દગલખાણના ધરાદાથી પોશાક પેહેરે ચો હતો અથવા નીશાની
રાખી હતી એમ સાબીત કરવું જોઈએ.

ખાખ૨૦ એ.

સરકારી નોકરોના કાયદેસર અખત્યારના તિરસ્કાર ખાખત.

કોર્ટ સરકારી - જો સરકારી નોકરને મોતાના સરકારી ઓહાના જોરથી સ
નોકરની તરફથી મન અથવા નોટીસ, અથવા હુકમ કરવાને કાયદા મુજબ અખત્યાર હો
થએલો સમન ય એવો કોર્ટ સરકારી નોકરે કરેલો સમન, અથવા નોટીસ અથવા હુક
કે હુકમ ન પો મ પોતાને ન પોહોંચાડાય એટલા માટે જે માણસ નાશી જાય, તે માણ
હોએ એટલા મા સને એક મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા પાંચસે રૂપીયા
કે નાહાસી જવું. સુધીના રૂંડની અથવા એ બંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે અથવા અ
ગર તે સમન, નોટીસ, અથવા હુકમ જાતે અથવા મુખત્યારની મારફ
તે કોર્ટ ઈનસાફની કોર્ટમાં હાજર થવા ખાખતનો અથવા કોર્ટ લેખ
હાજર કરવા ખાખતનો હોયે તો તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધી
ની આસાન કેદની અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના રૂંડની અથવા
એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	કોર્ટ પાણ માલ્ટરેટ ઈનસાફ કરે	૧ મહીના સુધીની આસા ન કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપી યા રૂંડ અથવા બંને.
--------------------------------------	----------------------	---------------------	-----------------------	------------------------------------	---

અને જો તે સમન અથવા નોટીસ
માં કોર્ટ શખસને જાતે હાજર થ
વા ફરમાવ્યું હોય તો.

ઉપર પ્ર
માણ.

૬ મહીના સુધીની આસાન કેદ અથવા
૩૧૦૦૦) રૂંડ અથવા બંને.

ટીકા.—આ કલમના પેહેલા ભાગ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને તે સમન અથવા નોટીસ
અધીકારવાળા સરકારી નોકરે કાયદેસર કાઢેલી હોવી જોઈએ અથવા નાશી જવાની વખતે
કાઢેલી હોવી જોઈએ.

ખંગાળામાં એવું કરાવવામાં આવ્યું છે કે કોઈ શખ્સની સામે કોઈ માનુસ્ટ્રેટે વારંટ કાર્ય હોય, તે વારંટ પોતાના ઉપર બજતું અટકાવવાને કોઈ શખ્સ નાશી જાય તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર નથી. રાણી વીરધ અમીર જન ૭ નો.વે.પો.કોર કેમકે વારંટ એ કોઈ સમન પણ નથી તેમજ નોટીસ પણ નથી અને તેમાં જે હુકમ લખેલો છે તે, અમલદારના ઉપર આકલેલો છે, અને જે શખ્સને તે હાજર થવાનું છે તેને કોઈ તે આકલેલો નથી.

કોઈ પણ કાર્ટના અથવા સરકારી નોકરના કાયદેસર અખતાર નો તીરસ્કાર કરવાનું તોફાનત હોયતો તેવી ખાખતમાં, તે કાર્ટની અથવા તે નોકરના ઉપરીની પરવાનગી શી વાપ ફરીયાદી માલી સકશે નહીં.

તેમજ હીંદુસ્તાનના પીનલકોડની ૧૯૩ મી, ૧૯૪, ૧૯૫, ૧૯૬, ૧૯૯, ૨૦૦, ૨૦૫, ૨૦૬, ૨૦૭, ૨૦૮, ૨૦૯, ૨૧૦, ૨૧૧, અથવા ૨૨૮ મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક કોઈ પણ ગુન્હો જ્યારે તે હરકોઈ કાર્ટમાં ચાલેલાં હરકોઈ કામમાં અથવા કામના સંબંધમાં કર્યો હોય ત્યારે તે કાર્ટની અથવા ખીજા જે કાર્ટના તાખામાં તે કાર્ટ હોય તેની, પ્રથમ મંતુરીયત લીધા વગર અથવા તેની ફરીયાદ વગર કોઈ પણ કાર્ટ સંબંધિત નહીં.

તેવીજ રીતે પુરાવામાં આપેલા દસ્તાવેજો સંબંધી કેટલાક ગુન્હા ખાખત પણ મંતુરીયતની જરૂર છે, કેવી કેવી ખાખતમાં મંતુરીયત જોઈએ તેને વાસ્તે ૧૮૮૨ ના ૧૦મા આક્ટની (ફોજદારી કાયદાની) ક. ૧૯૫ જુઓ.

સમન અથવા ૧૭૩ જે સરકારી નોકરને પોતાના ઓહદાના જોરથી સમન, અથવા ખીજા હુકમ અથવા નોટીસ, અથવા હુકમ કરવાનો કાયદા મુજબ અખત્યાર હોય એ પોહોંચતો અટકાવવા કોઈ સરકારી નોકર કરેલો સમન, નોટીસ, અથવા હુકમ પોતાને અકાયવો અથવા અથવા ખીજા કોઈપણ સખ્સને પોહોંચે તો જે માણસ કોઈ પણ રીતે તે જાહેર થતો ધરાદાથી અટકાવે અથવા કાયદા મુજબ તે સમન, નોટીસ અથવા હુકમ કોઈ જગોપર ઓહોડતાં જે, માણસ કોઈપણ રીતે ધરાદાથી અટકાવે અથવા જે જગોપર તે સમન, નોટીસ અથવા હુકમ કાયદા મુજબ ઓહોડ્યો હોય તેવી કોઈ જગોપરથી જે માણસ કોઈપણ રીતે ધરાદાથી ખશેડે, અથવા જે સરકારી નોકરને પોતાના સરકારી ઓહદાનાં જે રથી કોઈ જાહેરખખર આપવાનું ફરમાવવાનો કાયદા મુજબ અખત્યાર હોય તેવા કોઈ સરકારી નોકરના હુકમથી તેવી કોઈ જાહેરખખર કાયદા મુજબ અપાતી જે માણસ કોઈ પણ રીતે ધરાદાથી અટકાવે, તે માણસને એક મહિનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા, અગર તે સમન, નોટીસ, હુકમ કે, જાહેર ખખર જાતે અથવા અખત્યારની મારફતે કોઈ ઈનસાફની કાર્ટમાં હાજર થવા ખાખતની અથવા કોઈ લેખ હાજર કરવા ખાખતની હશે તો, તે માણસને છ મહિનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડનો, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંદે પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સ મન ની કળે.	જનમીન હે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડેન્સી માં સ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જ વરગનો માં સ્ટ રેટ ધનસાફ કરે.	૧ મહિના સુધીની આસાન કેદ, અ થવા ૫૦૦ રૂપિયા દંડ અથવા બંને.
અને જો તે સમનમાં કોઈ શખ્સને ધનસાફની કોર્ટમાં જાતે હાજર થ વા વીગેરે ફરમાવ્યું હોય તો.			ઉપર પ્ર માણે.	૧ મહિના સુધીની આસાન કેદ અથ વા ૨૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને.	

ટીકા—નોટીસ ધણી રીતે બજવી શકાય છે. જ્યારે કોઈ શખ્સને પોતાના જ ઉપર સમન અગર નોટીસ બજવી શકાય નહીં, ત્યારે અમુક ખાખતોમાં એમ થાય છે કે જે ધરમાં તે રહેતો હોય તેના કોઈ પ્રખ્યાત ભાગ ઉપર તે સમન અથવા નોટીસ ઓહોરોએ અથવા જાહેરનામું કાઢે છે. અને આમ કરે તો તે માણસ ઉપર સમન બજવવામાં આવ્યો છે એવું ગણવામાં આવે છે.

આ કલમ એવી ખાખતમાં લાગુ પડે છે કે જેઓ આખી સમન બજવવાની રીતો છે તેનો કોઈ પણ રીતે અટકાવ કરે અથવા તે માણસના પોતાના ઉપર સમન બજતો અટકાવે, તેવા શખ્સોને આ કલમ લાગુ પડે છે. કોઈ ધનસાફનો અથવા કોઈ સરકારી નોકરનો અનાદાર કરવાનો જો ધરાઈ હોય નહીં, તો કોઈ ગુન્હો થતો નથી. જો એમ એ કલમ પડે કે કોઈ શખ્સે આવી રીતે સમન બજવતાં અટકાવ કર્યો, તો તે માણસ સાબીત કરવું જોઈએ કે જો કોઈ ખરાબ ધરાદાથી અટકાવ કર્યો નથી.

સમન ઉપર સડી કરવાની ના પાડવી, તેથી કરીને આ કલમ પ્રમાણે સમન બજતો અટકાવ્યો, એવો ગુન્હો થતો નથી. રાણી વિરદ કાળીયા ફકીર, ૫ મું. હા. કે. ફી. ૩. ૪૪. રાણી વિરદ ભુખનેશ્વરદત્ત.

કોઈ સરકારી ૧૭૪. જે સરકારી નોકરને પોતાના સરકારી હોદ્દાના જોરથી નોકરની તરફથી સમન, નોટીસ, હુકમ, અથવા જાહેર ખર્ચ આપવાનો કાયદો મુજબ થયેલા હુકમ મુ અપત્યાર હોય, એવા કોઈ સરકારી નોકરે કરેલા સમન, નોટીસ, હુકમ, અથવા જાહેર ખર્ચ મુજબ ફલાણે ઠેકાણે તથા ફલાણી વખતે જાતે, અથવા મુખત્યારની મારફતે હાજર થવાની જે માણસની કાયદો મુજબ ફરજ હોય, તે માણસ અગર ધરાદાથી તે ઠેકાણે અથવા તે વખતે હાજર થવામાં કસુર કરે, અથવા જે ઠેકાણે હાજર થવાની ફરજ હોય તે ઠેકાણેથી જવાની કાયદેસર વખત થતાં પેહેલાં, ત્યાંહાંથી જાય, તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા બે બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવે શો; અથવા અગર તે, સમન, નોટીસ, હુકમ, કે જાહેર ખર્ચ જાતે અથવા મુખત્યારની મારફતે કોઈ ધનસાફની કોર્ટમાં હાજર થવા ખા

ખતની હોશી તો, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કે
દની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની
શિક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

(અ) કલકત્તાની સુપ્રીમ કોર્ટમાંથી થએલા સમન મુજબ તે કોર્ટ મંચે હાજર થ
વાની કાયદા મુજબ ફરજ છતાં એ હાજર થવામાં ધરાદાયી કસુર કરે તો એ એ
આ કલમમાં પ્ચાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બી) કોઈ જીલ્લા જડને કરેલા સમન મુજબ તે જીલ્લા જડજનના હજુરમાં હાજર થવા
ની કાયદા મુજબ ફરજ છતાં એ હાજર થવામાં ધરાદાયી કસુર કરે તો એ એ
આ કલમમાં પ્ચાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન ન નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	કોઈ પણ મા જુસ્તેદ ધન સાફ કરે.	૧ મહીના સુધી આસાન કેદ અથવા ૫૦૦ રૂપિયા નો દંડ અથવા બંને.
અને જો તે હુકમમાં કોઈ શખ સને ધનસાફની કોર્ટમાં જાતે હા જર થવા ફરમાવ્યું હોય તો.			ઉપર પ્રમાણિ.	૨ મહીના સુધીની આસાન કેદ, અથવા ૧૦૦૦ રૂ પીયાનો દંડ અથવા બંને.	

ટીકા.—પક્ષકરે સમનને તાપ્ત થવું જોઈએ એમ સાબીત કરવાની જરૂર છે. આ
કલમ પ્રમાણિ ગુન્હેગાર ઠરાવવાને એવી જરૂર છે કે તે સમન તેના પોતાના જ ઉપર બ-
જવવામાં આવ્યો હતો. રાણી વીરધ હરીનાથ ચોધરી. પણ કોઈ દીવાની કોર્ટનું હુકમ
નામું બજવવા વારંટ કાઢ્યું હોય અને તેમાં કોઈ શખસને પકડ્યો હોય અને ત્યાંથી સ
ટકી જાય તેને આ કલમ લાગુ પડતી નથી. રાણી વીરધ સરદાર પદ્મ. ૧ મુ. હા. કે. ૩૮
ફોજદારી કેસમાં કોઈ પ્રતીવાદીએ હાજર થવાને જનમીન આપ્યા હોય અથવા મુ-
અરકા લખી આપ્યા હોય તેને પણ આ કલમ લાગુ પડે છે. તે શખસ હાજર થયો ન
હો' તેને વાસ્તે તેના જનમીને જનમીન ખતમાં લખેલી રકમ આપી છે, એ કાંઈ ખસ કે-
હેવાય નહીં તેમ છતાં પણ તેણે ગુન્હો કર્યો, એમ ગણાય—રાણી વીરધ તાજન મંદી.
જુરૂર અથવા આસેસર તરીકે કોઈ શખસ કોઈ ફોજદારી તપાસ વખતે હાજર થાય ન-
હો' તો ક્રીમીનલ પોસીજર કોડની ક. ૩૭૪ મુજબ ગુન્હેગાર છે.

કોઈ પ્રતીવાદી ઉપર સમન બજવવામાં આવ્યો હોય નહીં પણ તેને ખાણે જો એ
ડ્યો હોય અને તે હાજર થાય નહીં તો કાંઈ પણ ગુન્હો થતો નથી. ૬ મુ. હા. કે. ૨૨૬;
ગુન્હેગાર થવાને વાસ્તે એવી જરૂર છે કે તે સમન તેના પોતાના જ ઉપર બજવેલો જો-
ઈએ. કોઈ માણસને સમન કરી બોલાવ્યો હોય, અને પછીથી તપાસ કરવાનો દોવસ મુ-
બતવી રાખવામાં આવે અને તે શખસને ડેરવેલે દોવસે હાજર થવાને જાહેરી ફરમાવ્યું હો-
ય, અને જો તે પ્રમાણિ હાજર થાય નહીં તો આ કલમ પ્રમાણિ ગુન્હેગાર થાય છે; ૫
જો અમુક દોવસે આવવાનું છે એવું સ્પષ્ટ કહ્યું હોય નહીં, અને સાધારણ હુકમ કર્યો હો

યકે બપોરે જરૂર પડે ત્યારે આવવું, તો કાંઈ ગુન્હો થતો નથી. સમનમાં બતાવવું જોઈ એ કે અમુક હોલમાં અને અમુક જગ્યાએ આવવાનું છે અને જો તે પ્રમાણે બતાવ્યું હોય નહીં, અને કાંઈ શખ્સ હાજર થાય નહીં અને તેથી તેને ગુન્હેગાર ઠરાવે, તો તે ગેરબાજબી છે.

કાંઈ સંખ્ય માલ્ટરેટ સમન કાઢ્યો હોય અને તે સમનને માન્ય નહીં કહીને કાંઈ શખ્સ હાજર થાય નહીં, તો તે માલ્ટરેટ આ કલમ પ્રમાણે પોતે તેની તપાસ કરી શકે નહીં. રાણી વીરધ હીરા લાલદાસ, રાણી વીરધ રામ લોચન—

કાંઈ સરકારી ૧૭૫. સરકારી ઓહાના જોરથી કાંઈ સરકારી નોકરની આ-
નોકરની આગળ ગળ કાંઈ લેખ હાજર કરવાની અથવા તેને કાંઈ લેખ સ્વાધીન કરવા
કાંઈ લેખ હાજર ની કાયદા મુજબ ફરજ છતાં જો માણસ તે લેખ હાજર કરવામાં અથ
ર કરવાની જોઈ વા સ્વાધીન કરવામાં ધરાશી કસુર કરે, તે માણસને એક મહીનાની
ખસતી કાયદા મુજબ સુધીની આસાન કેદની, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડની અ
જબ ફરજ હોય થવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે. અથવા, અગર તે લેખ કાંઈ
તે શખ્સ તે લેખ ઈનસાફ કોર્ટમાં હાજર કરવાનો અથવા કોર્ટને સ્વાધીન કરવાનો
ખ હાજર કરવા હોશે તો, તે માણસને છ મહીનાની મુક્ત સુધીની આસાન કેદની
માં કસુર કરવી. અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા
કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

કાંઈ જીલ્લા કોર્ટ મહો કાંઈ લેખ હાજર કરવાની કાયદા મુજબ ફરજ છતાં જો તે
લેખ હાજર કરવામાં ધરાશી કસુર કરે, તો એ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો
ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય નહીં.	જો કોર્ટમાં તે ગુન્હો થયો હોય તે કોર્ટ, સને ૧૮૮૨ના ૧૦ માં આક્ટના ટેપ માં પાખને અનુસરીને, ઈનસાફ કરે; અથવા તે ગુન્હો કોર્ટમાં નહીં થયો હોય, તો પ્રેસીડેન્સી માલ્ટરેટ અથવા જિલ્લા અથવા રજન વરગનો માલ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધીની આસાન કેદ અથવા પાંચસે રૂપિયા દંડ અથવા બંને.
અથવા તે લેખ કાંઈ ઈનસાફની કોર્ટમાં હાજર સ્વાધીન કરવાનું ફરમાવ્યું હોય તો.	પાકી ઉપર પ્રમાણે.	૬ મહીના સુધી આસાન કેદ અથવા ૧૦૦૦ રૂપિયા સુધી દંડ અથવા બંને.			

ટીકા.—એવું સાબીત કરવાની જરૂર છે કે તે દસ્તાવેજ રજુ કરવાને તે શખ્સ કાય

ફક્ત રીતે બંધાયેલા છે, અને તમ કરવાની તેની ફરજ છે એવું સ્પષ્ટ કરવાને જોઈ પટીત ઉપાયો લેવામાં આવ્યા ના હોય તો તેને આ કલમ લાગુ પડતી નથી. જેમકે કોઈ સાહેબ એમ જાણતા હોય કે અમુક દસ્તાવેજ કાર્ટ મંગાવશે, તે છતાં પણ જાણી જોઈને તે પેર મુકીને આવે છે, તે છતાં પણ તે ગુન્હેગાર થતો નથી પણ જો તે રજુ કરવાની તેને ખરોખર નોટીસ આપી હોય અને તે લાવે નહીં તો ગુન્હેગાર થાય છે. પણ જો તે દસ્તાવેજ ખરેખર તેના ખીસ્તામાં તે વખતે હોય, તો જુદીજ હકીકત બને છે, કેમકે જો તે દસ્તાવેજ કાર્ટમાં હોય તો તે રજુ કરવાને તે બંધાયેલો છે.

હિંદુસ્તાનના પુરાવાના આક્ટની (૧૮૭૨ નો આક્ટ ૧ લો) કલમ ૧૧૨ માં ખતાવ્યું છે કે કોઈ સાહેબને કોઈ દસ્તાવેજ રજુ કરવાનો સમન્સ થયો હોય, તે દસ્તાવેજ રજુ કરવાને અથવા પુરાવામાં લેવા યોગ્ય ગણવાને હરકોઈ હરકત હોય તે છતાં પણ જો તેના કબજામાં અથવા તેના અધીકારમાં હોય તો તેણે તે કાર્ટમાં હાજર કરવો; તેની ફત્તેહી વીર કાર્ટ ધટીત કરાવ કરશે.

કોઈ સરકારી ૧૭૬. સરકારી ઓફિસના જોરથી કોઈ સરકારી નોકરને કોઈ નોકરને નોટીસ બાબત સંબંધી કોઈ નોટીસ અથવા ખપ્પર આપવાની કાયદા મુજબ અથવા ખપ્પર આપવાની ફરજ છતાં જો માણસ કાયદામાં ફરમાવેલી રીતે તથા વખતે તે તે પલાની જો શખ નોટીસ અથવા ખપ્પર આપવામાં ધરાવાથી કસુર કરે, તે માણસને એક સની કાયદા મુજબ મહીનાનો મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા પાંચસે રૂપીયા સુધી બંદી ફરજ હોય તે ના દંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા, અસમક્ષે તે નોટીસ ગર તે આપવાની નોટીસ અથવા ખપ્પર કોઈ ગુન્હેગાર થવા બાબતની સમજાવવા અથવા હોય, અથવા કોઈ ગુન્હેગાર થતો અટકાવવાના કારણસર, અથવા કોઈ ગુન્હેગારને ષડકાર માટે આપવી જોઈતી હોય તો તે માણસને છ મહીનાનો મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધી ના દંડની અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડો શકે નહી	પ્રથમ સમન નીકળે	ત્રીજી સમન થી શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધીની આસાન કેદ અથવા ૩૫૦૦ દંડ અથવા બંને.
અગર જો નોટીસ અથવા ખપ્પર આપવા જોઈએ, તે કોઈ ગુન્હેગાર થવા વગેરે હોય તો.			ઉપર પ્રમાણે.	૧ મહીના સુધી આસાન કેદ અથવા ૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.	

ટીકા.—કોઈ કોર્ટમાંથી વીર કોઈ શખસે કોઈ પણ જોઈતો હોય નહી, અને તેમાં સાક્ષી થવાની પોતે ના પાડે છે એટલાજ સખખથી તેણે જાણી જોઈને ખપ્પર આપી નહી એમ સમજવું નહી, રાણી વીરક કુલચંદ, રાણી વીરક લાલચંદ પ્રસાદ.

કોઈ સરકારી નોકરને કોઈ પણ બાબત વીશે ખપ્પર આપાવને કોઈ કાયદાથી ફરજ બતાવી હોય, અને તે જો માન્ય કરે નહીં તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે.

ફીમીનલ પ્રોસીજર કોડ (સને ૧૮૮૨ નો ૧૦ મો) ની કલમ ૪૪ પ્રમાણે નીચે બતાવેલા પીનલ કોડના ગુન્હામાં, હરકોઈ ગુન્હો કર્યા વિશે અથવા કરવાના બીજા હરકોઈ શખસના ધરાવા વિશે ઈલાકાના મુખ્ય મેજિસ્ટ્રેટની અંદર કે બહાર જે શખસ જાણતો હોય તેવા દરેક શખસે, બ્યાજખી સખખ નહીં હોય તો, પાસેમાં પાસેના માજિસ્ટ્રેટને અથવા પોલીસ અમલદારને, તે બાબતની ખપ્પર તાબડતોખ આપવી; બ્યાજખી સખખ છે તે સાબીત કરવાનો બાજો સદરહુ પ્રમાણે જાણનાર શખસને માયે છે એમ સમજવું.

કલમ—

૧૨૧—રાણીની સાથે લગાઈ કરવાની ફાશીશ કરવી અથવા મદદગારી કરવી

૧૨૨ અ—કલમ ૧૨૧ માં બતાવેલો ગુન્હો કરવાને માટે એકસંય કરવો

૧૨૨—રાણીની સાથે લગાઈ કરવાના વીચારથી હથીયાર એકઠાં કરવાં.

૧૨૩—લગાઈનું કામ સહેલ કરવાના ધરાવાથી લગાઈની ધારણા છુપાવવી.

૧૨૪—કોઈ કાયદેસર અધિકાર અમલમાં આણાવવા અથવા ના આણાવવાના ધરાવા થીગ વરતર જનરલ, અથવા કોઈ ગવરનર ઉપર હુમલો કરવો.

૧૨૪ અ—એકલો ઉત્પન્ન કરવી અથવા ઉત્પન્ન કરવાની ફાશીશ કરવી.

૧૨૫—રાણીની સાથે મધત્રી અથવા સલાહ રાખનારા એશીયાના કોઈ રાજા ઉપર લગાઈ કરવી અથવા તેવી લગાઈ કરવામાં મદદગારી કરવી.

૧૨૬—રાણીની સાથે મધત્રી રાખનારા અથવા સલાહ રાખનારા કોઈ રાજાના મુલક ઉપર હુલ કરવી.

૧૩૦—રાજકીય અથવા લગાઈના કેદીને નાશો જવામાં મદદગારી કરવી, છોડાવવો, અથવા ધરમાં રાખવો, અથવા તેને પાછો પકડે તેમાં સામા થવું.

૩૦૨—ખુન.

૩૦૩—જન્મ દીપના કેદીએ કરેલું ખુન.

૩૦૪—ખુનથી ઉતરતા દરજ્જાનું મનુષ્ય.

૩૦૨—ખાત અથવા બીજા વીગેરે કંવાની તઈયારી કરીને ચોરી કરવી.

૩૦૨—અપહરણ.

૩૦૩—અપહરણ કરવાની ફાશીશ.

૩૦૪—અપહરણ કરવામાં અથવા તેની ફાશીશમાં બુદ્ધિપુરવંક બીજા કરવો વિગેરે

૩૦૫—ડાકાઈટી.

૩૦૬—ખુન સાથે ડાકાઈટી.

૩૦૭—ખુન અથવા મહાબીજા કરવાની ફાશીશ સાથે અપહરણ અથવા ડાકાઈટી.

૩૦૮—કોઈ ભયંકર શસ્ત્ર ધારણ કરવું હોય તે વખતે અપહરણ અથવા ડાકાઈટી કરવાની ફાશીશ.

૩૦૯—ડાકાઈટી કરવાની તઈયારી કરવો (આખા પીનલ કોડમાં તઈયારી કરવાને વડુને

શિક્ષા થાય તે ફક્ત આ કલમ પ્રમાણે છે, અને શિક્ષા ૧૦ વરસ કેદની છે)

૩૦૨—ડાકાઈટી કરવાના કારણસર મળેલા પાંચ અથવા વધારે શખસોમાં હોવું.

૪૩૫--૩૧૦૦) ની કે વધારે નુંકશાની કરવાના ધરિદાથી અંતનીવડે અથવા અવાજ સાથે
કુટે એવા કાંઈ પદારથવડે ખીગાડ કરવો.

૪૪૬--માતની શિક્ષા થઈ શકે એવો કાંઈ ગુન્હો કરવા સારૂ અહપ્રવેશ કરવો.

૪૫૦--જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે એવો કાંઈ ગુન્હો કરવા અહપ્રવેશ કરવો.

૪૫૧--રાતરે અહપ્રવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવું.

૪૫૬--કુદની શિક્ષાને પાત્ર એવો ગુન્હો કરવા સારૂ રાતરે ગુપ્ત અહપ્રવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવું.

૪૫૮--અથા વિગેરે કરવાની તઈપારી કરીને રાતરે ગુપ્ત અહપ્રવેશ કરવો અથવા ઘર ફોડવું.

૪૫૯--ગુપ્ત અહપ્રવેશ અથવા ઘર ફોડવાનો ગુન્હો કરતાં કાંઈને મહાઅથા કરવો.

૪૬૦--ઘણા શખસો રાતરે ઘર ફોડવા વિગેરેમાં સામોલ હોય અને તેઓમાંનો કાંઈ માત
અથવા મહાઅથા કરે.

વળી ગામના મુખીઓએ, જમીનદારોએ, અને ખરિજનોએ અમુક પાપતોની ખ
ખર આપવી જોઈએ, તેને વાસ્ત કીમોનલ પ્રોસીજર કોડની (૧૮૮૨ ના ૧૦ મા આક્ટ
ની) કલમ ૪૫ જુઓ.

જાટી ખખર ૧૭૭. સરકારી હોદાના જોરથી કાંઈ સરકારી નોકરને કાંઈ પા
આપવી. ખત સંબંધી કાંઈ ખખર આપવાની કાયદા મુજબ ફરજ છતાં તે પાપત
સંબંધી જો ખખર પોતે જાટી છે એમ જાણતો હોય, અથવા એમ મા
નવાનું પોતાને કારણ હોય, એવી કાંઈ ખખર ખરી ખખર ફાપલ જો
માણસ આપે તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની
અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની અથવા એ બંનેની, શિક્ષા ક
રવામાં આવશે; અથવા, અગર જો ખખર આપવાની તેની કાયદા મુ
જબ ફરજ હોય તે ખખર કાંઈ ગુન્હો થયા પાપતની હોય, અથવા
કાંઈ ગુન્હો થતો અટકાવવાના કારણસર, અથવા કાંઈ ગુન્હોમારને પકડ
વા માટે આપવી જોઈતી હોય તો તે માણસને એ વરસની મુદત સુધી
ની એમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની, અથવા દંડની અથવા એ બંને
ની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાંત.

(અ) અ જમીનદાર, પોતાની જમીનદારીની હદમાં એક ખુત થએલું જાણ્યા છતાં તે
જાણના માજીસ્ટરેટને જાણી જોઈને એવી જાટી ખખર આપે કે એ માત એક
સાપના ડંસથી અકસમાત થયું છે, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો ક
ર્યો એમ સમજવું.

(૧) એક પાસેની જગામાં રહેનારા એક માતખર વેહેપારી જ ના ઘરમાં ડાકાઈટોનો શુ
ન્હો કરવા માટે પોતાના ગામમાંથી ઘણાએક અજાણ્યા માણસો ગયા છે એમ જા
ણ્યા છતાં; તથા ખગાળાના કાયદાના પુસ્તક માંહેલા સન ૧૮૨૧ ના ૩ ના કાયદા
ની ૭ મી કલમની ૫ મી રકમ મુજબ તે હકીકતની જલદી તથા ખરાખર ખખર
પાસેમાં પાસે પોલીસની ચોકીના અમલદારને આપવાની પોતાની ફરજ છતાં, અ
તે ગામનો રખવાળ જાણી જોઈને તે પોલીસ અમલદારને એવી જાટી ખખર આપે

કે (તે માણસો ગયા હોય તેથી જુદા દિશા ખતાવીને) આજીમર કાંઈ દુર જગ્યા પર ડાકાઈટોનો ગુન્હો કરવાના વિચારથી જોખોની ઉપર ગુમાન જાય એવા કેટલાંક અપસોનું એક દોષ્ટુ આ ગામમાંથી ગયું તો એ કેકાણે એ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જનમોન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસી ડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ, અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૬ મહીના સુધીની આસાન કે ૬, અથવા ૧૦૦૦ રૂપીયા હંડ અથવા બંને.
અથવા જે ખપ્પર આપવી જોઈ એ તે કાંઈ ગુન્હો થયા વોગેરેની હોય તો.			ઉપર પ્રમાણે.	જે વરસ સુધી બેમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.	

ટીકા.—આ કલમમાં અને પાછલી કલમમાં તફાવત એટલો છે કે પોલીસમાં ખપ્પર આપવાની કસુર કરવા બાબત છે અને આ કલમમાં જાણી યુગ્રીને કાંઈ સરકારી નોકરને ખોટી ખપ્પર આપવા બાબત દરશાવ્યું છે.

કાંઈ સરકારી ૧૭૮. સાચુ ખાલાવવાને સોગંદ આપવાનો જે સરકારી નોકરને નોકરે કાયદા મુજબ કાયદા મુજબ અખત્યાર હોય તેવા કાંઈ સરકારી નોકરે સાચુ ખાલાવવાને જ સોગંદ ખાવા બંધાવા સાર કાંઈ માણસને સોગંદ ખાવાનું કરાવ્યા છતાં તે માણસ નું કરાવ્યા છતાં અગર તે પ્રમાણે સાચુ ખાલાવવાને બંધાવા સાર સોગંદ ખાવાની ના સોગંદ ખાવાની કહે તો તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના હંડની અથવા બંનેની, શિક્ષા કરવા માં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જનમોન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	જે કોર્ટમાં તે ગુન્હો થયો હોય તે કોર્ટ ક્રીમીનલ પ્રોસીજરમાં ૩૫ માં આપના કારાવાને અનુસરીને ઈન સાફ કરે; અને તે ગુનો કાંઈ કોર્ટમાં નહીં થયો હોય તો ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ અથવા પરેસી ડેન્સી મા. ઈન સાફ કરે.	૬ મહીના સુધીની આસાન કે ૬, અથવા ૧૦૦૦ રૂપીયા હંડ અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	-----------------	----------------------	--	---

ટીકા.—કાંઈ વ્યાજબી કારણ શિવાય કાંઈ શાક્ષી તેને પુછેલા સવાલનો જવાબ આ

પવા ન પાડે તો માજીસ્ટ્રેટ તેને સાન દીવસ સુધી કેદની સજા કરી શકે, અથવા જો સે-
સન કાર્ટ હોય તો તેને ઘટીત લાગે તેટલા વખત સુધી કેદની સજા કરે, પણ જો તે દ
રમ્યાનમાં તે જવાબ આપવા કમ્પુન કરે તો તેની શિક્ષા માફ કરવી. અને જો જવાબ આ
પવાની ના પાડે તો ફોર્મોનલ પ્રોસીજર ક્રાઉની કલમ ૪૮૫ પ્રમાણે કરવું.

સવાલ પુછવા ૧૭૬. કોઈ સરકારી નોકર પોતાના સરકારી ઓફિસના કાયદેસર
નો અખત્યાર હો અખત્યારનો અમલ કરતાં કોઈ ખાખતમાં કોઈ સવાલ પુછે, અને તે
ય એવા કોઈ સ ખાખતમાં તે સરકારી નોકરને સાચી વાત કહેવાની કાયદા મુજબ પોતા
રકારી નોકરને કાં ની ફરજ છતાં જો માણસ તે સવાલનો જવાબ દેવાની ના કહે, તે મા
ઈ સવાલનો જ જણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા એક હજાર
વાખ દેવાની ના રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.
કહેવી.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે	જમીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	ક. ૧૭૮ આ અ પાવેલી કોર્ટ અ થવા માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધીની આસાન કેદ અથ વા રૂ૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને.
---------------------------------------	---------------------	--------------------	------------------------	---	---

ટીકા—જો ખાખતની તપાસ કરવાને સરકારી નોકરને અધિકાર હોય તેવી ખાખતને લા
ગતા કોઈ સવાલનો જવાબ નહીં આપવાથી આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થાય છે.

કોઈ મજકુર ૧૮૦. કોઈ માણસે કોઈ મજકુર કહ્યો હોય તે મજકુર ઉપર
ઉપર સહી કરવા તેને સહી કરવાનું ફરમાવવાને કાયદા મુજબ મુખત્યાર હોય તેવા કોઈ
ના કહેવી. સરકારી નોકરે તે મજકુર ઉપર સહી કરવાનું ફરમાવ્યા છતાં અગર તે
માણસ તે ઉપર સહી કરવાની ના કહે, તો તેને ત્રણ મહીનાની મુદત
સુધીની આસાન કેદની, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા
એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પાછલી કલમમાં પતાવેલી કોર્ટ અથવા માજીસ્ટ્રે ડ ઈનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધીની આસાન કેદ અથ વા રૂ૫૦૦) દંડ અ થવા બંને.
---------------------------------------	----------------------	-------------------	------------------------	--	---

ટીકા—કોઈ મહેસુલ વીચેની તપાસમાં કોઈ શખસ જુખાની આપતો હોય તો તે
સાં સહી કરવાને તે બંધાયેલો નથી, અને તેમ કરવાની ના પાડવાને માટે આ કલમ પ્ર
માણે ગુન્હોગાર થતો નથી.

કેહને જડને તેની તપાસ વખતે જે સવાલ પુછ્યા હોય તેનો જવાબ આપતાં જે કહેલું હોય તેમાં સહી કરવાને જે કેદી નાપાડે તો તેને આ કલમ પ્રમાણે ગુનેગાર ઠરાવી શકાય નહીં. રાજી વીરુપ સીરસાયા ૪ મુ. ૧૫.

કોરોનરની (અકસ્માતથી થયેલાં મોત વોરો તપાસ કરનાર) રૂબરૂ આપેલી જીવ્યા નીમાં સહી કરવા ના પાડવી એ આ કલમ પ્રમાણે ગુનેહો છે.

જે સરકારી ૧૮૧. કોઈ સરકારી નોકરને અથવા કાયદા મુજબ સોગંદ આપ નોકર અથવા સ વાનો જેને અખત્યાર હોય એવા કોઈ ખીજ સખસને કોઈ પણ જા ખસોને સોગંદ ખતમાં સાચી વાત કહેવાને કોઈ સોગંદથી કાયદા મુજબ ખંધાયા છતાં આપવાનો અખ જે માણસ સદરહુ સરકારી નોકર અથવા, ખીજ સખસને તે ખાખત ત્યાર હોય તેની માં એવો કોઈ મજકુર કેહે કે તે જોરો હોય, અને તે મજકુર જોરો આગળ સોગંદ છે એમ તે માણસ જાણે તો માનતો હોય, અથવા તે ખરો છે એમ ખાધને જીવો મ તે માણસ માનતો ન હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરખની મુદત સુધી જકુર કેહેવો. ની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીદ્ધા કરવામાં આવશે; અને વળી તે જંને પણ લાયક થશે.

જમર વારંટ પોલીસ પક કીચકેનહી.	પ્રથમ વા રંટનીકજો ઈ શકાય.	જમીન લે ઈ શકાય.	મોડોવાળી શકાયનહી	સેશન કોર્ટ અથવા પરસીડેન્સી માજસ્ટ રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી એ માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથ વા ૬૩.
------------------------------------	---------------------------------	--------------------	---------------------	--	---

ટીકા.—જે અમલદાર પોતાની હકુમત હપરાંત કોઈ કેસ ચલાવતો હોય તો કોઈ ચખસ સાચે સાચુ કેહેવાને ખંધાએજો નથી. ૨ મદ્રાસ. હા. કો. ૪૩૮.

કોઈ સરકારી ૧૮૨. કોઈ સરકારી નોકરથી પોતાના સરકારી હોદાને કાયદેસર નોકર પાસે તેનો અખત્યાર વાપરતાં કોઈ ચખસને નુકસાન અથવા જુખ થાય, અથવા કાયદેસર અખ સાચે સાચી હકીકત તે સરકારી નોકરના જાણ્યામાં આવી હોય તો જે ત્યાર અમલમાં વસ્તુ જે તે સરકારી નોકરે ન કરવી જોઈએ અથવા જે વસ્તુ કરવામાં આજાવીને ખી તેણે કસુર ન કરવી જોઈએ તે કરે, અથવા તે કરવામાં તે કસુર કરે, જા ચખસને નુ એવા ધરાદાથી અથવા તે એમ કરશે, એવો સંભવ છે એવું જાણ્યા છ કશાનકરાવવાના તો જે માણસ તે સરકારી નોકરને પોતે જે ખખર જોટી જાણતો હોય અથ ધરાદાથી જોટી વા જોટી માનતો હોય એવી કોઈ ખખર આપે, તે માણસને છ મહી ખખર આપવો. નાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજી ૨ રૂપીયા સુધીના ફંડની, અથવા એ ખંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

દર્શાવ.

(અ) જ કોઈ માજસ્ટરેટને એવો ખખર આપે કે તમારો કાય તજોના અ પોલીસ અ મલદાર નોકરીમાં ગફલત કરી છે અથવા ખદ્યાલ ચલાવી છે, અને તે ખખર

જાટી છે એમ તે પોતે જાણતો હોય તથા તે જાટી ખપ્પર પરથી તે માજીસ્ટ્રેટ જ ને ખરતરફ કરશે એવો સંભવ છે એમ પણ તે જાણતો હોય, તો અ એ આ ક કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) અ કાંઈ સરકારી નોકરને એવી જાટી ખપ્પર આપે કે મને કરેલું નિમક અ એ એક છાને કેકાણે સંતાડ્યું છે, અને તે ખપ્પર જાટી છે એમ પોતે જાણતો હોય, તથા તે જાટી ખપ્પરનો પરિણામ એવો થયે કે જ ની જગાનો ઝાડો ફેવાયે, તથા અ ને દુખ થશે એવો સંભવ છે એમ પણ તે જાણતો હોય, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે.	૬ મહિના સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૬ અથવા બંને.
---------------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	---	--

ટીકા.—કાંઈ કેદી પોતાના ખયાલમાં કાંઈ કેદે, તે આ કલમના અરથ પ્રમાણે જાટી ખપ્પર આપી એમ કહી શકાય નહીં રાણી વીરમ દરીયાખાન. રનો. વે. પ્રો, ૧૨૮.

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો કરાવવાને એવું સાબીત કરવું જોઈએ કે તે ખપ્પર જાટી છે એવું તોહોમતદાર જાણતો હતો અથવા જાટી છે એવું માનવાને તેને પુરવું કારણ હવું અને એવા સાબીત ખપ્પર આપી.

કાંઈ સરકારી ૧૮૩. આ રાખસ સરકારી નોકર છે એમ જાણીને, અથવા એ નોકરના કાયદેસર માનવાનું કારણ છતાં, તે સરકારી નોકરના કાયદેસર અખત્યારથી ૨ અખત્યારથી કાંઈ મીલકત જપ્ત થતી હોય તેમાં જ માણસ સામા થાય, તે માણ કાંઈ મીલકત જ સને છ મહીનાની મુદત સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની, અખત થતી હોય તે થવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના ફડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કર મા સામા થવું. બામાં આવશે.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ ૧૦૦૦ ફડ અથવા બંને.
---------------------------------	------------------	-----------------	----------------------	---	--

ટીકા.—હુકમનામાના હેલ્લદારની સાથે હુકમનામા ખજાનવામાં જો કાંઈ ખેલીફ ત્રીલિ રાખસનું પારણું ઉઘાડે અને તે ઘરમાં હુકમનામાનો હેલ્લદાર અથવા તેનો કાંઈ માલ મળી આવે નહીં, તો ખેલીફે જોટા પ્રવેશ કર્યો કેહેવાય,

મોલકત જત થતી હોય તે કાયદેસર અખત્યારથી હોય અને તેમાં અટકાવ કરે તો જ શીક્ષાને પાત થાય છે.

કાઈ સરકારી ૧૮૪. કાઈ સરકારી નોકરના પોતાના સરકારી હોદાના કાયદેસર નોકરના અખત્યારથી વેચવા કાઢેલી કાઈ મોલકતના વેચાણમાં જે માણસ ધરાદારથી વેચવા કાઢે થી કાઈ અડચણ કરે, તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની એમાં મોલકતના ના ગમ તે પ્રકારની કુદની, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા વેચવામાં અડચ થવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જ કરવી.

નગર વારંડે પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ સમ ન નીકળે	જનમિદ્ધ લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માલુસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જી વર્ગનો માલુસ્ટ્રેટ ઈન નસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદ અથવા ૩૫૦૦ નો દંડ અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	--------------------	---------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુનો થયાને એવું સાબીત કરવું જોઈકે મોલકત વેચવા કાઢેલી હતી, વેચવા કાઢનાર સરકારી નોકર હતો અથવા તેના હુકમથી કાઢી હતી, અને વેચાણ કરવામાં તોડામતદારે હસ્તક કરી.

પણ જો કાઈ રાખસ શુદ્ધ બુદ્ધિથી પોતાની મોલકત છે એવું ધારી નોટીસ આપે તો તે હસ્તક કેહેવાય નહીં.

કાઈ સરકારી ૧૮૫. કાઈ સરકારી નોકરના પોતાના સરકારી હોદાના કાયદેસર નોકરના અખત્યારથી કાઈ મોલકતનું વેચાણ થતું હોય તે વેચાણમાંથી તે મોલકત ખરીદ કરવાને ફલાણી રાખસ કાયદા મુજબ અશકન છે એમ જાહેરી મોલકતની હયા છતાં તે રાખસને હીસામે, પછી તે રાખસ પોતે જ હોય કે કાઈ કાયદા વીરુધ્ધ બનીને રાખસ હોય તો પણ જે માણસ તે મોલકત ખરીદ કરે અથવા રૂદ્ધ અથવા મા તેની માગણી કરે અથવા માગણી કરેથી જે ફરજ પોતાની ઉપર આવતી હોય તે ફરજ અદા કરવાનો પોતાનો ધરદાર નહીં છતાં જે માણસ તે મોલકતની માગણી કરે, તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદની, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંડે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે	જનમિદ્ધ લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પ્રેસીડેન્સી માલુસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જી વર્ગનો માલુસ્ટ્રેટ ઈન નસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી એમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદ અથવા ૩૫૦૦ નો દંડ અથવા બંને.
---------------------------------	------------------	--------------------	----------------------	---	---

ટીકા—જે સરકારી નોકરો ગેરકાયદેસર ખરીદ કરે છે અથવા માગણી કરે છે તેમ ને કલમ ૧૬૬ મુજબ શીક્ષા થાય છે.

કોઈ નદીમાં હોડી ફેરવવા વાસ્તે માલ્ટ્રેટ બહેર બીબામ કરતો હોય અને તે માં મશકરી ભરેલી રીતે માગણી કરે તો તેને આ કલમ લાગુ પડે છે. રાણી. વીરધ રીઝુદીન ૩ સપ. ફી. ૩૩.

કોઈ સરકારી ૧૮૬. કોઈ સરકારી નોકરને તેના સરકારી કામ કરવામાં જે મા નોકરને તેના સ જાણ સુધિપુરવક અડચણ કરે, તે માણસને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની રકારી કામ કર બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા પાંચસે રૂપીયા સુધીના ફંડની વામાં અડચણ અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે. કરવી.

વખર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમસમ ન નીકળે.	બેમાંના સેઈ શ કાય.	માંડીવાળી શ કાય ન હી.	પરેસીડેન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ બ વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ રૂપીયા ૦) અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	--------------------	-----------------------	---	---

ટીકા—કાયદેસર હવાલામાંથી કોઈ રાખસ નાશો જ્ય તેને આ કલમ પ્રમાણે શી ક્ષા થઈ શકે નહીં પણ કે. ૨૨૪ માં પ્રમાણે તોફાનમત મુકયુ જોઈએ. રાણી વીરધ પોસ્ટ પંચાલ ૨ મુ. હા. કા. ૧૩૪.

બુદ્ધી પુરવક હરકત કરી હોય તો ગુન્હો થાય છે.

કાયદા મુજબ ૧૮૭. કોઈ સરકારી નોકરને તેની સરકારી નોકરી બંધનવામાં મદદ કરવાની કે મદદ કરવા અથવા આપવાની જે માણસની કાયદા પ્રમાણે ફરજ હોય, તે માણસ અગર ધરામાંથી તે પ્રમાણે મદદ આપવામાં કસુર કરે, તો તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા બેસે રૂ પીયા સુધીના ફંડની અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે; અને મદદ માગવાનો કાયદા પ્રમાણે જેને અપતિયાર હોય એવા કોઈ સરકારી નોકરે કોઈ ઈનસાફની કારે કાયદા મુજબ કરેલા કોઈ હુકમ બંધન વવાનાં કારણસર અથવા કોઈ ગુન્હો થતો અટકાવવાના કારણસર અથવા કોઈ હંગામો કે બખેરો બંધ પાડવાના કારણસર અથવા જે રાખસની ઉપર કોઈ ગુન્હો તોફાનમત મુકયું હોય, કે જે કોઈ ગુન્હોના તકસીવાર હોય કે કાયદેસર કેદમાંથી નાસી ગયો હોય, એવા કોઈ રાખસને પકડવાના કારણસર, તે મદદ માગી હોય તો તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા પાંચસે રૂપીયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમસમ ન નીકળે.	લમીન સે ઈ રાકાય.	માંડોવાળી રાકાય નહી	જેમીડેન્સી માણ સ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ લ વરગનો માણસ્ટે ટ ઈનસાફરે	૧ મહીના સુધી આસાન કેદ અ ૨૦૦ રૂપિયા ફ અથવા બંને
-------------------------------------	---------------------	---------------------	------------------------	---	---

અને જો કોઈ હુકમ બજાવવા
માં, મુન્હો અટકાવવામાં વીગેરે
કામમાં કોઈ સરકારી નોકરે મ
દદ માગ્યા છતાં જાણી જોઈને
મદદ કરવામાં કસુર કરે તો.

ઉપર પ્રમાણે.

૬ મહીના સુધી આસાન કેદ અથવા
૨૫૦૦) ફંડ અથવા બંને.

ટીકા.—જો માણસોએ સરકારી નોકરોને ખપ્પર આપવા જોઈએ તેમ કરવામાં ગેરવ-
સ્તભુક મલાવે તેમને ક. ૧૭૬ અને ૧૭૭ વીગેરે પ્રમાણે શિક્ષા થાય છે. કોઈ સરકારી નોક
રને મદદ આપવાની ફરજ હોવા છતાં તે ફરજ તોડે તેમાં મુન્હો બને છે.

ક્રીમીનલ પોસીજર કોડ (આક્ટ ૧૮૮૨ નો ૧૦૩) ની કલમ. ૪૨ પ્રમાણે :—ઈલાકા
ના મુખ્ય શહેરોની અંદર કે બહાર કોઈ માણસ્ટેટ અથવા પોલીસ અમલદાર હેઠળ જ
એકી બાબતોમાં જો માણસની વ્યાજબી રીતે મદદ માગે તેવાં ફરેક માણસે તેને મદદ કર
વી જોઈએ

(૧) ખીલ કોઈ માણસને પકડવાનો સરહુ માણસ્ટેટને અથવા પોલીસ અમલદાર
ને અધિકાર હોય તેવા માણસને પકડવામાં

(૨) મુબેહના ભંગનો, અથવા હરકોઈ નેહર, રેલવે, ટેલીગ્રાફ, અથવા સારવજનીક
મીલકતને નુકશાન કરવાની કોશીશનો અટકાવ કરવામાં

(૩) હંગામો અથવા બજેટો બંધ પાડવામાં.

તેજ કાયદાની કલમ ૪૩ પ્રમાણે જ્યારે પોલીસ અમલદાર શિવાય ખીલ કોઈ શ
ખસના નામનું વારંટ કરવામાં આવે, ત્યારે જો શખસના નામનું તે વારંટ કર્યું હોય તે શ
ખસ નજરોક હોય અને વારંટ બજાવવાનું કામ કરતો હોય તો ખીલે કોઈ પણ શખસ તે
વારંટ બજાવવામાં મદદ કરવાને મુખત્યાર છે.

કોઈ સરકારી ૧૮૮. કોઈ સરકારી નોકરને કોઈ હુકમ જાહેર કરવાનો કાયદો મુ
નોકરે કાયદો મુ જખ અખતિયાર હોય, તે પ્રમાણે હુકમ જાહેર કરીને તે કોઈ માણસને
ખ જાહેર કરેલો એ પ્રમાણે ફરમાવે કે તમારે ફલાણા કામથી દુર રહેવું, અથવા તમારા
હુકમ ન માન કબજામાં કે તમારા વહિવટમાં ફલાણો મીલકત છે તે બાબત ફલાણી
વો, તરફનો બંધાયસ્ત રાખવો અને એ પ્રમાણે તે સરકારી નોકરે ફરમાવે
હું છે એમ જાણ્યા છતાં તે માણસ તે હુકમ ન માને અને તે હુકમ
તેણે ન માનવાથી અગર કાયદેસર કહેલા કોઈ શખસોને કોઈ અડચણ,
કુખ, કે નુકશાન થાય અથવા થશે એવું થાય અથવા કોઈ અડચણ, કુ
ખ કે નુકશાનનું જોખમ થાય અથવા થશે એવું થાય, તો તે માણસ

ને એક મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની અથવા બન્ને રૂપિયા સુધીના દંડની અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને અગર તેણે તે હુકમ ન માનવાથી માણસની જીંદગીને, તનદુરસ્તીને અથવા સંભામતીને જોખમ થાય અથવા થશે એવું થાય, અથવા હંગામો કે બે ઝેરો થાય અથવા થશે એવું થાય, તો તે માણસને છ મહિનાની મુદત સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારના કેદની અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

ખુલાસો—તે ગુનેગારે હાની કરવાનો ઇરાદો કર્યો જોઈએ અથવા તે હુકમ ન માનેથી હાની થવાનો સંભવ છે એવો તેને વિચાર થયો જોઈએ, એમ કંઈ જરૂર નથી તે એમ જાણે કે હું ફલાણા હુકમ માનતો નથી, તથા તે હુકમ તેણે ન માનવાથી હાની થાય અથવા થશે એવો સંભવ હોય, તો ખસ છે.

દર્શાવ.

જો સરકારી નોકરને કાયદા મુજબ હુકમ જાહેર કરવાનો અપત્યાર હોય એવો કંઈ સરકારી નોકર અગર એ પ્રમાણે એક હુકમ જાહેર કરે કે ફલાણા ધરમ સંબંધીનો વર ધોરો ફલાણે રસ્તે થઈને જાય નહીં અને પછી જાણીપુજીને આ તે હુકમ ન માને, અને તેથી હંગામો જોખમ થાય, તો એ આ કલમમાં પ્યાન કરેલો ગુનેગાર એમ જાણવું.

વગર વારંદે પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ સમનની કળે	જામીન સેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જનરેલનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી આસાન કેદ અથવા રૂ.૨૦૦ દંડ અથવા બંને
અથવા તે નહીં માનવાથી માણસની જીંદગીને, તનદુરસ્તીને અથવા સંભામતીને જોખમ થાય તો	બાકી ઉપર પ્રમાણે.	૬ મહીના સુધી એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ રૂ.૧૦૦૦) અથવા બંને.			

ટીકા.—પાછલા ભાગ પ્રમાણે જો વધારે શિક્ષા કરવામાં આવી હોય તો તે ફેસલામાં ખતાવવું જોઈએ કે એવો હકીકતો છે કે જોથી કરીને વધારે શિક્ષા થઈ શકે રાણી વીરજી રતનરાવ, ૩ મુ. હા. કાઈ. ૩૨.

ફેસલો હુકમ ખરા હતા કે નહીં એ જોવાની જરૂર નથી. પણ જો સરકારી નોકરને તે હુકમ ફેસલોની સત્તા છે તેણે હુકમ કર્યો હોય તો ખસ છે.

પણ આવો હુકમ જો શખ્સે કર્યો હોય તે શખ્સને તેવો હુકમ કરવાને જો બીજાકુલ અધીકાર હોય નહીં તો જો માણસની સામે તે હુકમ કર્યો છે, તે તેને નીરૂપણી ગણી શકે; જોમકે એક શખ્સ કાઈ બીજાકત ઉપર પોતાનો હુકમ ખતાવતો હોય તો તેવી બીજાકતમાં વચ્ચે નહીં પડકારે વાસ્તે કાઈ માજીસ્ટ્રેટ બીજા શખ્સને હુકમ કરે, પણ તે માજી-

સ્ટેટ તે બીલકત વેમાવાનો હુકમ કરી શકે નહીં, અને કોઈ પણ શખ્સ આવો હુકમ રદ કરાવી શકે.

ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડ (૧૮૮૨ નો ૧૦નો આક્ટ) ની ૧૪૪ મી કલમમાં ખતાબુ છે કે—

જો કોઈ જિલ્લા માજિસ્ટ્રેટ અથવા પેટા તુકડી માજિસ્ટ્રેટ અથવા અધીકાર વાળા માજિસ્ટ્રેટની નજરમાં એમ આવે કે ફલાણા શખ્સને હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ફરિયાવાથી કાયદાસર રીતે કામ કરનારા કોઈ પણ માણસને અડચણ, દુઃખ, અથવા નુકશાન થતું અથવા અડચણ, દુઃખ, અથવા નુકશાનનું જોખમ થતું અથવા માણસની જીવગીને અથવા તનદુરસ્તીને અથવા સલામતીને જોખમ થતું અથવા કોઈ હુગામો અથવા ખર્ચો થતા ધણી કરીને અટકશે અથવા અટકે એવું છે તો તે માજિસ્ટ્રેટ એક લખેલો હુકમ કાઢીને તે માણસને ફરિયાવે કે તમારું ફલાણા કામથી દુર રહેવું અથવા તમારા કબજામાંની ફલાણી બિલકતની ફલાણી બંધ કરવી.

કોઈ સરકારી ૧૮૬. કોઈ સરકારી નોકરને પોતાના સરકારી ઓફિસના અમલ નોકરને નુકશાન સંબંધી કોઈ કામ કરવાને, અથવા કોઈ કામ ન કરવાને, અથવા કોઈ કરવાનો હર દેખા કામમાં ઠીક કરવાને લલચાવવાના કારણસર, તે સરકારી નોકરને ખુદને, અથવા જે શખ્સની સાથે તે સરકારી નોકરને સંબંધ છે એમ પોતે માનતો હોય એવા કોઈ શખ્સને, કોઈ નુકશાન કરવાનો, જે માણસ હર દેખાડે તે માણસને એ વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફગની અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમનની કળે	જમીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરોસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જન વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઇનસ્ટ્રક્ કરે.	૨ વરસ સુધી એમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફગ, અથવા બંને.
---------------------------	-----------------	---------------	---------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુનો સીધો કરવાને એવું સાબીત કરવાની જરૂર છે કે જે શખ્સને નુકશાન કરવાનો હર દેખાડવામાં આવ્યો છે તે શખ્સ સરકારી નોકર છે, અને એ હર દેખાડવાની મતલબ એવી છે કે તેને ખુદને નુકશાન કરવું, અથવા જેની સાથે તેને સંબંધ હોય તેને નુકશાન કરવું અને એટલા સારું કે તે પોતાના હોદ્દાનું કામ કરે અગર ન કરે.

કોઈ સરકારી ૧૯૦. કોઈ નુકશાનથી કોઈનું રક્ષણ કરવાનો અથવા ક્ષાવવાનો નોકરની પાસે આ જે સરકારી નોકરને કાયદા મુજબ અખત્યાર હોય, એવા કોઈ સરકારી શરો માણવાની નોકરની આગળ કોઈ શખ્સને કોઈ નુકશાનથી પોતાનું રક્ષણ પુવાવા અરજ કરવાથી અત કાયદેસર, અરજ ન કરવાને અથવા અરજ કરતો અદેકત્રવાને લલચાવે રહેવાને કોઈ વધારા કારણસર, જે માણસ તે શખ્સને કોઈ નુકશાન કરવાનો હર દેખા

શખસને લલયા કે તે આજીસને એક વાચની મુદત સુધીની ખેતીના મજતે પ્રકારની કેલ
વવા સારૂ તેને નુ ની, અથવા ફંડની, અથવા એ ખંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.
કશાન કરવાનો કે
ર દેખાડવો.

વગર વારડે પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	નમીન સેઈ શ કાય.	મંડીવા જીશકા ય નહી	પોસ્ટોફી માલસ્ટેટ અ થવા ૧લા અથવા ૨ જા વર્ગ નો માલસ્ટેટ ઈનસાફ કરે	૧ વરસ સુધી ખે તીના મજતે પ્ર કારની કેલ અથ વા ફંડ અથવા ખંને.
-------------------------------------	----------------------	-----------------------	--------------------------	--	--

ટીકા.—કાંઈ સરકારી નોકરની પાસે આશરો માગવાની અરજ કરવાથી દુર રહેવાને કે
ઈ શખસને લલયાવવા સારૂ તેને જરૂર દેખાડવો તેને માટે આ કલમ છે.

—૦૦૦૦૦૦૦૦—

બાબ ૧૨ મો.

ખોટા પુરાવાં તથા સરકારી ઈનસાફ વિરૂધ્ધ ગુન્હા બાબત.

ખોટી શાહે ૧૬૧. કાંઈ સાગંદથી અથવા કાયદાના ખાસ ઠરાવથી સાચુ ખા
લી આવેલી. લવાને જે માલસ કાયદા મુજબ બંધાયેલો હોય, અથવા કાંઈ પણ ખા
બત સંબંધી કાંઈ એકરાર કરવાને કાયદાથી બંધાયેલો હોય, તે માલસ
એવી કાંઈ વાત કહે કે જે ખોટી હોય, અને જે ખોટી છે એમ તે
જાણતો કે માનતો હોય, અથવા ખરી છે એમ તે ન માનતો હોય, તો
તે માલસે ખોટી શાહેની આપી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૧ મો.—કાંઈ વાત માહોરથી કહી હોય અથવા કાંઈ ખોટી રીતે કહી હોય
તોપણ તેને આ કલમના અરથ પ્રમાણેની વાત સમજવી.

ખુલાસો ૨ જો—શાહેની આપનાર શખસ પોતાના માનવા બાબત જે ખોટી વાત કે
હે, તેને પણ આ કલમના અરથ પ્રમાણેની વાત સમજવી અને જેમ જે વસ્તુ કાંઈ શખસ
જાણતો ન હોય ને તે કહે કે હું જાણું છું તેથી તે શખસ ખોટી શાહેની આપ્યાનો સુ
ન્દેગાર થાય તેમજ જે વસ્તુ તે માનતો નહી હોય તે વિશે તે એમ કહે કે હું એ માનું છું
તોતેથી પણ તે શખસ ખોટી શાહેની આપ્યાનો સુન્દેગાર થઈ શકે છે.

દર્શાવ.

(અ) જ ની ઉપર જ નો હજાર રૂપિયાનો એક બાળખી હાલો છે તેની મજબુતીમાં ઈ
નસાફની વખતે જ આવીને એવા ખોટા સાગંદ ખાપ કે જ નો હાલો બાળખી છે
એમ જ ને કબુલ કરતાં જ સાબળ્યો, તો જ એ ખોટી શાહેની આપી એમ સમજવું.

(બ) કાંઈ સાગંદથી સાચુ જાણવાને બંધાયેલો છતાં, જ એ પ્રમાણે કહે કે ફલાણી સ
હી જ ની લખેલી છે એમ હું માનું છું, અને જ ની લખેલી છે એમ તે ન મા
નતો હોય, તો એ કાલે જ ને વાત પોતે ખોટી જાણે છે તે કહે છે, માટે તેણે

જાટી શાહેલી આપી એમ સમજવું,

- (ક) જ ના અક્ષરનું વળણ અ જાણે છે અને તે એ પ્રમાણે કહે કે ફલાણી સહી જ ની લખેલી છે એમ હું માનું છું, અને તેમજ તે સહી તેનીલખેલી છે એમ અ સુ ધ બુધિએ માનશે હોય, તો એ કહાણે અ ની વાત ફક્ત તેના માનવા વિશે છે અને તેના માનવા વિશે તે સાચી છે, માટે, અગર તે સહી જ ની લખેલી ન હોય તોપણ અ એ જાટી શાહેલી આપી એમ સમજવું નહીં.
- (ઘ) કાંઈ સાગંધી સાચુ બાલવાને બંધાએલો છતાં, અ એ પ્રમાણે કહે કે ફલાણી હા હાટે અ ફલાણે ઠેકાણે હતો એમ હું જાણુ છું, અને તે બાબત અ કાંઈ જાણતો ન હોય, તો, અગર તે હાહાટે અ તે ઠેકાણે હતો કે નહીં તો પણ અ એ જાટી શાહેલી આપી એમ સમજવું.
- (ચ) અ કાંઈ સમજવનારો કે તરજુમા કરનારો છે, અને તે ની વાત અથવા લેખ ખરી રીતે સમજવવા અથવા તેનો તરજુમા કરવાને સાગંધી બંધાએલો છે, તે વાત ની અથવા લેખની એવી સમજણ આપે અથવા એવો તરજુમા કરે, અથવા તે સમજણ અથવા તરજુમા ખરો છે એમ સરટોફીક્ટ-આપે, કે તે સમજણ અથવા તરજુમા ખરો ન હોય, અને તે તેને ખરો માનતો ન હોય, તો અ એ જાટી શાહેલી આપી એમ સમજવું.

જાટો પુરાવો ૧૬૨. જે માણસ કાંઈ ખીના બનાવે, અથવા કાંઈ ચોપડી કે ફતર મઢે કાંઈ જાટી રકમ લખે, અથવા કાંઈ લેખ કરે અને તેમાં કાંઈ જાટી વાત લખે, એવા ઇરાદાથી કે કાંઈ ઇનસાફી મુકદમામાં, અથવા કાંઈ સરકારી નોકરની આગળ તેના સરકારી જોહદાથી કાયદા મુજબ ચાલતા મુકદમામાં, અથવા કાંઈ લવાઈની આગળ, તે ખીના, જાટી રકમ, અથવા જાટો વાત પુરાવામાં રજુ થાય, તથા તે રજુ થનારી ખીના, અથવા જાટી રકમ, અથવા જાટી વાતથી, તે મુકદમામાં પુરાવા ઉપરથી જે રાખસ કાંઈ અભિપ્રાય બાંધનાર હોય તે રાખસના મનમાં તે મુકદમાંના ફેસલાને લગતી કાંઈ જરૂરની બાબત કોઈથી જાણે અભિપ્રાય આવે, તો તે માણસે જાટો પુરાવો બનાવ્યો એમ સમજવું.

દર્શાવે.

- (અ) જ ની એક પેટીમાં અ કાંઈ ધરેણાં મુકે, એવા ઇરાદાથી કે તે ધરેણાં પેટીમાંથી જડે, તથા એ ખીનાથી જ ની ઉપર ચોરી સાબીત થાય, તો અ એ જાટો પુરાવો બનાવ્યો એમ સમજવું.
- (બ) અ પોતાની કુકાનવા ચોપડામાં એક જાટી રકમ લખે, એટલા સાર કે કાંઈ ઇનસાફી કાર્ટમાં તે પુરીકર પ્રમાણે હાજલ વાપરવી, તો અ એ જાટો પુરાવો બનાવ્યો એમ સમજવું.
- (ક) જ ની ઉપર બદમખરતનો ગુન્હો સાબિત કરવાના ઇરાદાથી અ જ ના જેવા અક્ષર કરાને એક કામળ લખે, એવી રીતે કે જાણે તે કાગળ તે બદમખરત માંડેના કાંઈ સાબિતિને લખેલો હોય અને પોલીસના અમલદારો ફલાણે ઠેકાણે જાણ કર

જે એવો સંભવ છે એમ જાણીને તે કાગળને તે ઠેકાણે મુકે, તો એ એ જોડા પુરા
વો બનાવ્યો એમ સમજવું.

ટીકા.—પાછળી કલમમાં એટલે ૧૯૧ મી કલમમાં એવી બાબતો બતાવી છે કે જે
માં કોઈ પણ પક્ષકારને સાચે સાચી વાત કહેવાની છે. તેથી કરીને જો કોઈ વેપારી આવ
ક વેરો ઉપરાવનારા કોઈ કમીશનરને પોતાની આવક વંશે કાંઈ પત્રક ભરી આપે તો તે
જો કલમ ૧૯૧ મુજબ, કહેણ કર્યું એમ સમજવું; માટે તેણે સાચે સાચું કહેવું જોઈએ,
તેવીજ રીતે કોઈ મ્યુનીસિપાલિટીના વેરાનું પત્રક કોઈ શખ્સ ઉપર તેમાં પોતાનો કર ભ
રી આપવા આપણે હોય અને તેમાં જુલુ લખે તો તે પણ ગુન્હેગાર થાય છે; તેવીજ રીતે
કોઈ ખત રજીસ્ટર કરવા કોઈ રજીસ્ટરે કાંઈ સવાલ પૂછ્યા હોય અને તેનો જવાબ જુલો
આપે તો ગુન્હેગાર થાય છે, કેમકે કાયદાની રૂએ તે શખ્સ સાચે સાચું કહેવાને બંધાયેલો છે.

પણ કોઈ ઘોડાનો વેપારી હોય અને તે ઘોડાના સારાપણા વીશે કાંઈ કહે તો તેણે
જોડા સાહેબ આપી એમ સમજવું નહીં કેમકે તે પ્રસંગે તે કોઈ પણ કાયદાથી અથવા
સાગનથી સાચે સાચું કહેવાને બંધાયેલો નથી અને તેથી કરીને કે. ૧૯૧ મુજબ તેના ઉ
પર કામ ચલાવો શકાય નહીં.

આ કલમમાં જે જોડા પુરાવો બનાવવા બાબત છે તે એવો હોવો જોઈએ કે જે
અમલદારની રૂબરૂ તે કામ ચાલે છે તે અમલદાર તે વીશે કોઈને નુકશાન થાય એવી રી
તે જોડા અભિપ્રાય કરી શકે. પણ એમ ધારો કે કાંઈ ખરો અભિપ્રાય થઈ શકે ત્યારે કે
મ કરવું? જેમકે કોઈ વેપારી જો કોઈ શખ્સને કાંઈ માલ આપ્યો હોય, પણ તે વીશે
પોતાના ચોપડામાં કાંઈ મુદ્દો હોય નહીં અને તેથી કરીને પોતાના ચોપડામાં કાંઈ રકમ
હાખલ કરે, તો શું આ જોડા પુરાવો બનાવ્યો એમ કહેવાય કે નહીં? તેનો પરીણામ એ
થાય કે કાંઈ મુદ્દાની બાબત ઉપર સારો અભિપ્રાય રાખવાને જડજનુ મન ઉશ્કેરાય; એ-
ટલે કે વાદીની ચોપડામાં એવો કોઈ રકમ હતો કે નહીં કે જેથી કરીને એમ જણાઈ
આવે કે તે માલ આપ્યો હતો કે નહોતો આપ્યો. પણ એવો જોડા અભિપ્રાય રાખવાને
એનું મન ઉશ્કેરાય, કે તે બાબત વીશે વાદીના ચોપડામાં રકમ હતી કે નહીં; ખરું જો-
તાં તે નહોતા, તેથી કરીને તેણે જોડા પુરાવો બનાવ્યો એમ ગણી શકાય.

જોડા શાહેદી ૧૯૩ જે માણસ કાંઈ ઈનસાફી મુકદ્દમાના કોઈ પણ ભાગમાં
તથા જોડા પુરા ઈરાદાથી જોડા શાહેદી આપે, અથવા કોઈ ઈનસાફી મુકદ્દમાના કે
વાની શીક્ષા. ઈ પણ ભાગમાં વરણ એવા કારણસર જોડા પુરાવો બનાવે તે માણ
સને સાત વરણની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા
કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; તથા ખીજી કે
ઈ બાબતમાં જે માણસ ઈરાદાથી જોડા શાહેદી આપે અથવા જોડા
પુરાવો બનાવે, તે માણસને ત્રણ વરણની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે
પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી તે દંડને પણ લા-
યક થશે.

ખુલાસો ૧ લો.—કોઈ કોર્ટ મારસલ અથવા મીડી ૧૨ કોર્ટ આવ રિકવર ની

આગળ તજવીજ ચાલતી હોય તેને ઈનસાફી મુકદ્દમા સમજવો.

ખુલાસો ૨ જો.—કોઈ ઈનસાફીની કારટની આગળ મુકદ્દમા ચાલતાં પેહેલાં કાયદા એ ફરમાવેલી તજવીજ થતી હોય તેને ઈનસાફી મુકદ્દમાનો એક ભાગ સમજવો, પછી તે તજવીજ કોઈ ઈનસાફીની કારટની આગળ નહીં થતી હોય તોપણ.

દર્શાવ.

અને તેનો ઈનસાફી થવા સારું કમિટ કરવો જોઈએ કે નહીં એ ઠરાવવા સારું કે ઈ માજીસ્ટ્રેટની આગળ ચાલતી તજવીજમાં અ સોગંદ આપીને એવા વાત કહે કે જે જોટી છે એમ તે જાણતો હોય, તો એ તજવીજ ઈનસાફી મુકદ્દમાનો એક ભાગ છે, માટે અ એ જોટી શાહેલી આપી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૩ જો.—કોઈ ઈનસાફીની કારટે કાયદા મુજબ કાંઈ તજવીજ કરવાનું ફરમાવ્યું હોય, અને તે તજવીજ કોઈ ઈનસાફીની કારટના હુકમ મુજબ થતી હોય, તો તે તજવીજને ઈનસાફી મુકદ્દમાનો એક ભાગ સમજવો પછી તે તજવીજ કોઈ ઈનસાફીની કારટની આગળ નહીં થતી હોય તોપણ, કાંઈ જમીનનો હુકમ મુકદ્દમા કરવા સારું એક ઈનસાફીની કારટે કોઈ અમલદારને તે જગો પર ચાકવો હોય, તે અમલદારની આગળ થતી તજવીજમાં અ સોગંદ આપીને એવા એક વાત કહે કે જે જોટી છે એમ તે જાણતો હોય, તો, એ તજવીજ ઈનસાફી મુકદ્દમાનો એક ભાગ છે માટે, અ એ જોટી સાહેલી આપી એમ સમજવું.

નગર વારટે પ્રથમ વા પોલીસ ષક રંટ નીકળે કી શકે નહીં	જમીન સે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કારટ અથવા પેરે સીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફી કરે	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
અને જો ખોલ કોઈ કામમાં જોટી શાહેલી આપી હોય અથવા જોટી પુરાવો બનાવ્યો હોય તો.	ખાતી ઉપર પ્રમાણે.	૩ વરસ સુધી જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.		

ટીકા—આ કલમમાં “ઈનસાફી મુકદ્દમા” એ શબ્દો ખતાબ્યા છે તેનો એવો અરથ છે કે કોઈપણ જડજ ને પોતાના હોદાની રૂએ કામ કરતો હોય તેની રખર ને મુકદ્દમા ચાલતો હોય તે મુકદ્દમા; અને જડજ કોને કહેવો તેની વાખ્યા કલમ ૧૯ માં ખતાવેલી છે પણ આ કલમમાં તેનો અરથ છે કે ઈનસાફીનું કામ કરતી વખતે પોતાની રખર ને કસ ચાલતો હોય તેમાં ને કારટ કાંઈપણ કરે, તે ઈનસાફી મુકદ્દમા સમજવો; અને જળી ઈનસાફી મુકદ્દમાનાં કોઈ પણ ભાગમાં જો જોટી પુરાવો અપાયો હોય અને તેમાં ફેસલો આપી શકાય એમ ના હોય તોપણ તે ઈનસાફી મુકદ્દમાનો ભાગ કહી શકાય, જેમકે કોઈ દોષદારની રખર અપકારણના તોહોમતની તપાસ ચાલતી હોય

ય, તો તે કામમાં ને કે કોઈનાર છેવટ ફેસલો કરી શકતા નથી તોપણ તેની કરેલી તપાસ ઈનસાફી મુકદ્દમાનો ભાગ કહી શકાય. કલમ ૧૯ માં જડજની ને વાજ્યા આપી છે તે એવો છે કે કોઈપણ શખ્સ પોતાના હોદ્દાની રૂએ છેવટ ફેસલો આપી શકે તે શખ્સ જડજ કહેવાય વીગેરે, એવી મતલબ છે, તેમ છતાં પણ મજકુર તપાસ ઈનસાફી મુકદ્દમાનો ભાગ ગણી શકાય.

પણ ને તે તપાસ ઈનસાફી મુકદ્દમામાં કોઈ પણ સંબંધ વીનાની બાબત વીશે થઈ હોય તો એમ ન થાય. જેમકે કોઈ માલસ્ટેટને કોઈ નવામાં કાગજ મળ્યો, તેમાં એમ લખેલું છે કે કોઈ અનુક શખ્સોએ એક પુન કર્યું છે, અને તે ઉપરથી તે માલસ્ટેટ કોણે તે કાગજ લખ્યો છે તે વીશે પુરાવો લાધો, તો તેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે માલસ્ટેટ કરેલી તે તપાસ ઈનસાફી મુકદ્દમાનો ભાગ ગણી શકાય નહીં અને તેથી કરીને ક. ૧૯૨ પ્રમાણે સજ થઈ શકે નહીં. રાણી વીરંધ વધકુંઠનાથ. ૧ આર. સી. કો. ૭૧.

જગલ ખાતાના અધીકારી તેમજ બોલ કોઈ અધીકારી જેમને કોઈ તજવીજ કરી કારટ ભરવાની સત્તા નથી તેમની રૂબરૂ કોઈ જોડા હોસાય બનાવી રજુ કર્યો હોય તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો નથી. રાણી વિરંધ રામજીરાવ. ૧૨ મું. હા. કો. ૧.

પેટેલા વરગના માલસ્ટેટની રૂબરૂ કોઈ ગુન્હો થયો હોય, અને ફરીયાદી કરવા તે મંજુરીયાત આપતો ના હોય તો પ્રથમ અરજી જાણ માલસ્ટેટને કરવી પણ સેશન કોર્ટને કરવી નહીં, રાણી વિરંધ પદમન બાપાઈ, રાણી વિરંધ ગુર દીયાળ.

જોડા પુરાવો આપવો એ જે કારટની રૂબરૂ જોડા પુરાવો અપાયો હોય, તે કારટ નું અપમાન કરવા બરોબર છે અને તેથી કરીને તેની તપાસ તેજ કારટ કરી શકે નહીં. રાણી વિરંધ નવરંગમ્મ, ૧૦ મું. હા. કો. ૭૩, રાણી વિરંધ પરસાયા. ૧ ઈ. લો. રી. મું. ૩૩૬, રાણી વિરંધ ગાજી કામરાજી. ૧ ઈ. લો. રી. મું. ૩૧૧.

બપોરે કોઈ સાહેબ કમીટ કરનારા માલસ્ટેટની રૂબરૂ કહે અને તેથી ઉલટુજ સેશન જડજને ત્યાં કહે, અને જો બાબતમાંથી કીયું જાણ્યું છે, તે વિશે કોઈ જણાય નહીં તો તેણે સેશન કારટની રૂબરૂ ગુન્હો કર્યો નથી એમ સમજવું, કે જોથી કરીને તે કારટ, માલસ્ટેટની કારટને પોતાની રૂબરૂ કરેલા ગુન્હાની તપાસ કરવાને મંજુરીયાત આપી શકે. રાણી વિરંધ નોમલ.

જે કારટ મંજુરીયાત આપે તે કારટ કીયા શખ્સ જોડા છે એ સ્પષ્ટ બતાવવું ને ઈએ. અને જોડા પુરાવો આપવા બાબત સાધારણ મંજુરીયાત આપવી નેઈએ નહીં પણ સ્પષ્ટ શખ્સ બતાવવા નેઈએ.

ને તોડોમતદાર મહારાણીની વિજાયતી રજીવત હોય તો હાઈકારટમાં તેની તપાસ થવાને જે અમલદારને કમીટ કરવાની સત્તા હોય તે અમલદારની રૂબરૂ હાજર થવાને તેની પાસેથી જમીન લે અથવા કદમાં મોકલે.

દેહાંત સીક્ષા ૧૯૪. ને કોઈ માણસ જોડો સાહેબી આપે અથવા જોડો પુરા નેગ ગુન્હો કોઈ વો બનાવે એવા ઈરાદાથી કે તેમ કરવાથી કોઈ શખ્સની ઉપર આ ની ઉપર સાબીત કાયદા મુજબ (સને ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૨૭ મા પ્રમાણે “ઈંગલાંડ દેશ કરવાના ઈરાદાથી ના કાયદા મુજબ”) દેહાંત સીક્ષા નેગ હોય એવો કોઈ ગુન્હો સાબીત

જાટી શાહેદીઆ થાય અથવા તેમ કરવાથી સાબીત થશે એવો સંભવ છે એમ જાણવા પવો અથવા જો છતાં, તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મે પુરાવો બનાવે. મુક્ત સુધીની સખન કેદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દેડ વે. ને પણ લાયક થશે, અને અગર તે જાટી શાહેદીને લોધે કાઈ એગુ

અગર તેમક નહા રાખસની ઉપર ગુન્હો સાબીત થઈને તેનો જીવ લેવામાં આવે તો રવાથી કાઈ એ તે જાટી શાહેદી આપનાર રાખસને અગર તો મૃતની અથવા ઉપર ગુન્હા રાખસની પ્વાન કરેલી સીક્ષા કરવામાં આવશે.

ઉપર ગુન્હો સાબીત થઈને તેનો જીવ લેવામાં આવે તો.

વગર વારંટ પોલીસ પકડે શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કે ૨૮ થી ન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી સખત કે દંતથા દેડ.
-------------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	--------------------------	---

અને જો તેમ કરવાથી કાઈ એગુન્હા રાખસની ઉપર ગુન્હો સાબીત થઈને તેનો જીવ લેવામાં આવે તો.

ઉપર પ્રમાણે.

મૃત અથવા ઉપર મુજબ.

ટીકા—અ રાખસ ઉપર ખુનની તપાસ ચાલતી હતી તે વખતે એક રાખસે કહ્યું કે અ એ ખુન કર્યું નથી, પણ જો નામનો રાખસ જો વખતે પોલીસના હવાલામાં હતો નહીં, તેણે ખુન કર્યું છે, એમ કહ્યું, તો તેણે કલમ ૧૯૪ પ્રમાણે ગુન્હો કર્યો નથી, કે મરે તેના પુરાવાથી કાઈ રાખસને દેહાંત શિક્ષા જોગ ગુન્હાનો ગુન્હેગાર કરી શકાય તેમ નથી. પણ તેને કલમ ૧૯૩ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે. રાજી વિરૂદ્ધ હુકમાળ. ૩ એ. લો. રી. અપેલેન્ટ ક્રીમીનલ ૩૫.

સમુદ્રપારની ૧૯૫ જે માણસ જાટી શાહેદી આપે, અથવા જાટો પુરાવો બ અથવા કેદની નાવે, એવા ઈરાદાથી કે તેમ કરવાથી કાઈ રાખસની ઉપર આ કાયદા શીક્ષા થઈ શકે મુજબ (સને ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૨૭ મા પ્રમાણે “અથવા ઈંગ્લાંડ દેશ એવો ગુન્હો કે ના કાયદા મુજબ”) દેહાંત શિક્ષા જોગ નહો પણ જીવતાં સુધી સમુ ઈની ઉપર સા દ્રપારની, અથવા સાત વરસ અથવા તેથી વધારે મુક્ત સુધી કેદની, શી ખીત કરવાના ઈ ક્ષા થઈ શકે એવો કાઈ ગુન્હો સાબીત થાય અથવા તેમ કરવાથી સા રાદાથી જાટી ખીત થશે એવો સંભવ છે એમ જાણવા છતાં; તો તે માણસને જે મા શાહેદી આપવી જીસની ઉપર તે ગુન્હો સાબીત થયો હોય તેને જે શિક્ષા કરવામાં આ અથવા જાટો પુ વે, તે શિક્ષા કરવામાં આવશે. રાવો બનાવવો.

દર્શાવ.

એક ઇનસાફની કારટ આગળ અ જોટી શાહેદી આપે એવા ઇરાદાથી કે તેમ કરવાથી જ ની ઉપર ડાકાઈટોનો ગુન્હો સાબીત થાય. ડાકાઈટોની શીક્ષા જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની, હંડ સાથે અથવા હંડ વિના, કેદ એકે માટે અ તે સમુદ્રપારની, અથવા, હંડ સાથે હંડ વિના; કેદની શીક્ષાને લાયક છે એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	ભ્રમી ન સે ઈ શકાય નહી	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કો રટ ઇનસા ફ કરે.	તે ગુન્હાને માટે જે શિ ક્ષા હોય તેજ શિક્ષા.
-------------------------------------	-----------------------	-----------------------------	-----------------------	------------------------------	--

ટીકા—કોઈ શખસ પોતાનું ઘર બાળે અને તે ઘર બીજાને બાળ્યું, એવું તેના ઉપર તોફાનમત મુકે તો તેને કલમ ૨૧૧ મુજબ ગુન્હોગાર ઠરાવવો જોઈએ, અને આ કલમ પ્રમાણે નહી. રાજી વિરુદ્ધ ભગવાન અંહીર. ૮ સંધ. ક્રી. ૬૫.

જોટા પુરાવો.

૧૯૬' કોઈ શાહેદી જોટી છે અથવા પુરાવો બનાવટનો છે એવું જાણીને જે માણસ કુદ ભાવથી તે શાહેદી અથવા પુરાવાને ખરી શાહેદી અથવા ખરા પુરાવાની માફક વાપરે અથવા વાપરવા કોશીશ કરે, તે માણસને જાણે તેણે જોટી શાહેદી આપી હોય અથવા જોટા પુરાવો બનાવ્યો હોય એવા રીતે શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	તેવી શાહેદી આપવાના ગુન્હાને માટે ભ્રમી ન સેઈ શકાતો હોય, તો સેઈ શકાય, નહીં તો નહી.	માંડીવા ળી શકા ય નહી.	સેશન કોરટ, અથ વા પેસી ડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧ લા વરગ નો માજીસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે	જોટો શા હેદી આ પવા અ થવા જો ટા પુરાવો બનાવવું માટે જે સજા હો ય તે.
--------------------------------------	----------------------------	---	-----------------------------	---	--

ટીકા—જે કશું છે તે જોટું હતું એવું તે જાણતો હતો અથવા માનતો હતો એ કોઈ ખસ નથી. સાહેદાનું પણ તેવુંજ સાબીત હતું એમ જરૂર છે, કેમકે નહીં તો પુરાવો જોટો કેહેવાય નહીં.

જોટું સરટી

૧૯૭. જે સરટીફિકેટ આપવાનું અથવા જે સરટીફિકેટ ઉપર સરટીફિકેટ આપ્યું હોય કરવાનું કાયદામાં ફરમાવ્યું હોય એનું સરટીફિકેટ; અથવા જે હકીક અથવા તે પર તના પુરાવામાં જે સરટીફિકેટ કાયદા પ્રમાણે લખ શકાય તેવા કોઈ હકી

સહી કરવી.

કત બાબતનું કાંઈ સરટીફિકેટ, કાંઈ જરૂરની બાબતમાં જોડું છે એમ જાણીને અથવા એમ માનીને જે માણસ તે સરટીફિકેટ આપે અથવા તે પર સહી કરે, તેને જાણે તેણે જોડી સાહેદી આપી હોય એવી રીતે શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બમર વારંટ પોલીસ પકડે શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જનમીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	જોડી સાહેદી આપવા માટે જે શિક્ષા હોય તે,
-------------------------------	-------------------	----------------	---------------------	---	---

ટીકા.—આ કલણ પ્રમાણે તોહોમન સાબોત કરવાને સારૂ નીચે પ્રમાણે હકીકતો હોવી જોઈએ.

૧ સરટીફિકેટ આપ્યું અથવા સહી કરી

૨ સરટીફિકેટમાં ખતાવેલ પીનામાંની મુખ્ય પીના જોડી છે

૩ સરટીફિકેટ આપનાર જાણતો હતો અથવા માનતો હતો કે મુખ્ય પીના જોડી છે, તેમ છતાં સરટીફિકેટ આપ્યું.

કાંઈ જરૂરની ૧૯૮. એવું કાંઈ સરટીફિકેટ કાંઈ જરૂરની બાબતમાં જોડું છે બાબતમાં જોડું એમ જાણીને જે માણસ કુદ ભાવથી તે સરટીફિકેટને ખરા સરટીફિકેટ છે એવું જાણે ની માફક વાપરે અથવા વાપરવાની કોસીસ કરે, તેને જાણે તેણે જોડી સરટીફિકેટ ખરા સાહેદી આપી હોય એવી રીતે શિક્ષા કરવામાં આવશે.

ની માફક વાપરવું.

બગર વારંટ પોલીસ પકડે શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	જોડી સાહેદી આપવા માટે જે શિક્ષા હોય તે શિક્ષા.
--------------------------------	--------------------	----------------	---------------------	---	--

ટીકા.—મુખ્ય બાબતમાં તે સરટીફિકેટ જોડું હતું એમ જાણીને ખરી રીતે વાપરવું એ સાબોત કરવાની જરૂર છે.

કાયદા પ્રમા ૧૯૯. જે એકરાર કોઈ ઈનસાફની કોર્ટ, અથવા કોઈ સરકારી પુરાવામાં લેરી નોકર, અથવા પીન્ને રાખસ કાંઈ હકીકતના પુરાવા દાખલ કબુલ ઈ શકાય એવા કરવાને કાયદાથી બધાએ એવા અખત્યાર પાત્રેલો હોય, એવા કોઈ એકરારમાં એકરાર મદ્યે, જે કારણસર તે એકરાર કરવામાં અથવા વાપરવામાં આ લખેલી જોડી છે તેને લગતી કાંઈ જરૂરની બાબત સંબંધી જોડી હોય એવી તથા

કેરીયત.

જાટી છે એવું પોતે જાણીને કે માનતો હોય એવી, કાંઈ અથવા ખરી છે એવું પોતે ન માનતો હોય એવી, કેરીયત ને માણસ તે એકરાર કરે અથવા તે પર સહી કરે તે માણસ લખે તો તે માણસને જાણી તેણે જાટો સાહેબ આપી હોય, એવી રીતે સીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટે નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પેરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ, અથવા ૧ લા વર્ગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	જાટો સાહેબ આપવા માટે ને શિક્ષા હોય તેજ.
---------------------------------	---------------------	-----------------	----------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સ્થાપીત કરવા માટે એવું સાબીત થવું જોઈએ કે એકરારમાં ને હકીકત કહી તે જાટી હતી એવું તે જાણતો હતાં અગર માનતો હતો તથા જેને વાસ્તે એકરાર કરવામાં આવે તે મતલબ સારે તે એકરારમાં લખેલી વાત જાટી હતી.

એવો ટાઈ ૨૦૦ એવો ટાઈ એકરાર કાંઈ જરૂરની પાપતમાં જાટો છે એમ જાટો જાણીને જાણીને ને માણસ કુટ બાવથી તે એકરારને ખરા એકરારની માફક વા એકરાર ખાતી પરે અથવા વાપરવાની માસીસ કરે, તેને જાણી તેણે જાટી સાહેબ આપી માફક વાપરવો. હોય, એવી રીતે સીક્ષા કરવામાં આવશે.

ખુલાસો.—જે એકરાર કરતાં કાંઈ ગેરસીરસતે વાત ખની હોય તે સખખ ઉપરથીજ પુરાવામાં કમુજ નહો થઈ શકતો હોય તેને પણ ૧૬૯ મી તથા ૨૦૦ મી કલમના અરથ પ્રમાણેનો એકરાર સમજવો.

બગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટે નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પેરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	જાટો સાહેબ આપવા માટે ને શિક્ષા હોય તેજ.
---------------------------------	---------------------	-----------------	----------------------	--	---

ટાઈ ગુનો ૨૦૧ કાંઈ ગુન્હો થયો છે એવું જાણીને અથવા એવું માનવાનું રનારને ખ્યાલવા કારણ છતાં ને માણસ તે ગુન્હેગારને કાયદા મુજબ થતી શીક્ષાઓ ખ ના ઈરાદાથી તે આવવાના ઈરાદાથી તે ગુન્હો થયાનો કાંઈ પુરાવો હોય, અથવા એવા ગુન્હો થયાનો પુ ઈરાદાથી ને માણસ પોતે જાટી જાણતો અથવા માનતો હોય. એવી રાવો હોય, કાંઈ ખપ્પર તે ગુન્હા પાપત આપે, તે માણસને, અગર ને ગુન્હો થયો, અથવા તે ખા એવું તે જાણતો અથવા માનતો હોય તે ગુન્હાને માટે જાતની શિક્ષા થ ખાતે જાટો ખ ઈ શકતી હોય તો, સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના જન્મ તે પ્રકાર ખપ્પર આપવી. ની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે અને ઘણી તે માણસ ઈંડને પણ ૧૭૫

ક થશે, અને જો તે ગુન્હાને માટે જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દસ વરસ સુધીની કેદની, સીદા થઈ શકતી હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખર્ચાના ગત્ર તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી તે માણસ હંડને પણ લાયક થશે. અને જો ગુન્હાને માટે દસ વરસથી ઓછી મુદત સુધીની કેદની શિક્ષા થઈ શકતી હોય તો તે માણસને તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે કેદની ધણામાં ધણી જે મુદત ઠરાવી હોય તેની પા મુદત સુધીની કેદની અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

દશાત.

જો એ જ નું ખુન કર્યું છે, એવું જાણીને, જો ને શિક્ષાથી, અથવા વાના ધરાઈથી, લાશ સંતાડવામાં જો ને એ મદદ કરે તો સાત વરસની ખર્ચાના ગત્ર તે પ્રકારની કેદને તથા હંડને પણ એ લાયક છે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટે નીકળે.	જામિન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ ધંનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધી ખર્ચાના ગત્ર તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ
અને જો જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષાને ગ અથવા ૧૦ વરસની કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	સેશન કોર્ટ, અથવા પરેસી ડેન્ટરી માલ્ટરેટ અથવા પેટેલા વરગનો માલ્ટરેટ ધંનસાફ કરે.	બાકી ઉપર પ્રમાણે.	૩ વરસ સુધી ખર્ચાના ગત્ર તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.		
અને જો ૧૦ વરસથી ઓછી મુદતની કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	પરેસી ડેન્ટરી માલ્ટરેટ અથવા ૧ જા વરગનો માલ્ટરેટ રેટ અથવા જે કોર્ટથી તે ગુન્હાનો ધંનસાફ થઈ શકે તો હોય તે કોર્ટ ધંનસાફ કરે	બાકી ઉપર પ્રમાણે.	તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ધણામાં ધણી મુદત જે ઠરાવી હોય તેની પા મુદત સુધીની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.		

ટીકા.—પોલીસની તપાસથી હરકત થાય તેમાંથી મુક્ત થવાને મુદદાને ઠેકાણે કર્યું એ ગુન્હો નથી. રાણી વીરજી તુલશી ૫૦ નો. વે, પ્રો. ૧૮૬.

ખુન થતું અટકાવવાને કોઈ શખ્સ બીકથી વચે પડે નહીં પણ પછીથી તે મુદદાને છુપાવવામાં મદદ આપે, તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે તે શખ્સ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર છે, પણ ખુનની મદદગારી કર્યાનું તેના ઉપર તોડોમત આવે નહીં. રાણી વીરજી ગોવરજન. ૬ સપ. ક્રી. ૮૦

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સ્થાપીત કરવા માટે એવું સીદ થયું જોઈએ કે ગુન્હો બે જો એવું તોડોમતદાર જાણતો હતો અને ગુન્હા સંબંધી પુરાવો ઉડાવે અને એમ કે

રીને તોહોમતદારને શિક્ષા ન થાય એવો તેનો ધરાવો હતો.

કોઈ ગુન્હા ૨૦૨. જે ગુન્હા બાબતની કોઈ બપ્પર આપવાની જે માણસ બાબત બપ્પર કાયદા પ્રમાણે ફરજ હોય તે માણસ, તે ગુન્હો થયો છે એવું જાણીને આ આપવાની જેની થવા એવું માનવાનું તેને કારણ છતાં; ધરાવથી તે બપ્પર આપવામાં ફરજ હોય, તે શ કસુર કરે, તો તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મતે ખસ ધરાવથી પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીદા કરવામાં બપ્પર આપવા આવશે. માં કસુર કરે તો.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સ. મનનીકે.	જમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માલ્ટરેટ અથવા રજીસ્ટરેટ ઇન્સાફ કરે.	૬ મહીના સુધી બેમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ, અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	----------------	----------------------	---	---

ટીકા —જેઓ કોઈ પણ કાયદાની રૂએ બપ્પર આપવાને બંધાયેલા હોય તેઓ ગેર કાયદેસર તેમ કરે નહીં તેમને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હોગાર ઠરાવી શકાય. કોઈ પણ ગુન્હો થયો છે એમ જાણવું અથવા માનવું એ જરૂરનું છે.

કોઈ ગુન્હો ૨૦૩ કોઈ ગુન્હો થયો છે એવું જાણીને અથવા એવું માનવાનું કોઈ થયો હોય તેની રજા છતાં, તે ગુન્હા બાબત પોતે જાણી જાણીને અથવા માનતો હોય એ જાણીબપ્પર આવી કોઈ બપ્પર જે માણસ આપે તેને બે વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કેદની અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની શીદા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માલ્ટરેટ અથવા રજીસ્ટરેટ ઇન્સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમ્મતે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------	--------------------	----------------	----------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હોગાર ઠરાવવાને કેદીનો ધરાવો કેવો હતો તે જોવાની કોઈ જરૂર નથી પણ એવું સાબીત થવું જોઈએ કે ગુન્હો થયો છે એવું માનવાને તેને કારણ હવું એટલું જ નહીં પણ તે ગુન્હો થયો એવું તે જાણતો હતો અથવા માનતો હતો. રાણો વારંદ જોય નારાયણ પટ્ટો. ૨૦. સપ્ટે. કી. ૬૧.

કોઈ બેબને ૨૦૪. કોઈ ઇન્સાફની કોર્ટમાં, અથવા કોઈ સરકારી નોકરની પુરાવા દાખલ હોય આગળ તેના જોડવાના જોરથી કાયદા પ્રમાણે ચાલતા કોઈ મુકદ્દમામાં

જર થતો અટકાવવાને તેનો નાશ કરવો.

જે લેખ કાંઈ માણસ પાસે કાપણ પ્રમાણિ પુરાવા જાખમ હાજર કરાવી શકાય એવો કાંઈ લેખ તે માણસ છુપાવે અથવા તેનો નાશ કરે, અથવા ઉપર લખ્યા મુજબની કોરટ કે સરકારી નોકરની આગળ પુરાવા જાખમ તે લેખ હાજર થતો અથવા વાપરતો અટકાવવાના ઈરાદાથી, અથવા તે કારણસર તે લેખ હાજર કરવાનો તેને કાપણ પ્રમાણિ સમન અથવા હુકમ થયા પછી, તે માણસ તે આપ્યા લેખને અથવા તેમાંના કાંઈ ભાગને ચેરી નાંખે અથવા વંચાય નહીં એવો કરે, તો તેને બે વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

કાંઈ મુકદ્દમા મધ્યે કાંઈ કામ કરવા સાફ જાહેરાત વેષ લેવો.

૨૦૫. જે માણસ જોડો રીતે કાંઈ બીજાનો વેષ લે, અને તે વેષ લેઈને કાંઈ કૈયુલાત કરે, અથવા કાંઈ મજૂરી કેટ્ટે, અથવા કૈયુલાત થી ફેંસલો કરાવે, અથવા કાંઈ હુકમ કહડાવે, અથવા હાજર જામીન કે બીજી તરેહનો જામીન થાય, અથવા કાંઈ દીવાની કે ફોજદારી મુકદ્દમામાં કાંઈ બીજી કામ કરે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

જગર વારંદા ચાલતી સપ્તકો શરૂ નહીં.	પ્રથમ વારંદાની કળે	જામીન લેઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય નહીં.	સરકાર કોરટ અથવા પરીસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરસનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	--------------------	-----------------	----------------------	--	---

ટીકા.—જોડું નામ વાપરીને ફક્ત ઠગવાથી આ મુદ્દો થાય છે એમ નહીં, પણ જો કોઈ ખરા ચખ્સનું નામ પારણ કરીને અને તેવી રીતે વરતીને કાંઈ કૈયુલાત વીગેરે કરે, તેને વાસ્તે શિક્ષા થાય છે.

“અથવા કાંઈ સમન કઠાવે” એ શબ્દોનો અર્થ એવો છે કે કાંઈ ખરેખરા સમન મુદ્દેગાર કાંઈ નામ પારણ કરીને કઠાવે જેમકે એક અ ચખ્સ એવું પારણ કરે કે જે નો લેહેજીદાર હું અને અ ને નામ અ નું જે લેહેજી હોય તે લેવા માટે જ ઉપર સમન કઠાવે.

કાંઈ મીલકત ૨૦૬. જે કાંઈ માણસ કાંઈ મીલકત અથવા માંહેલો કાંઈ હક ત સરકાર જામીન જામીનથી કેમાં ખસેડે કે છુપાવે, અથવા કાંઈ ચખ્સના નામપર થતી અથવા હુકમ કહડાવે કે કાંઈને સ્વાધીન કરે, એવા ઈરાદાથી કે તેમ કરવાથી કાંઈ હકનામું બળવું ઈનસાફની કોરટ અથવા બીજી મુખતિયાર અધિકારીએ કાંઈ શીદાનો હુકમ કર્યો હોય અથવા કાંઈ હુકમ તે કર્યો એવો સંભવ છે એમ તે માણસ જાણતો હોય તે હુકમ મુજબ તે મીલકત અથવા તે માંહેલો હક સરકાર જામીન થતો અથવા ફંડને પેટે વસુલ થતો અટકે, અથવા કે

છપી ખસેડવી ધ ધનસાફની કારટે કાંઈ હીવાનો મુકદમામાં કાંઈ હુકમનામું અથવા અથવા છુપાવવી. હુકમ કર્યો હોય, અથવા કાંઈ હુકમનામું કે હુકમ તે કરશે એવો સંભવ છે એમ તે માણસ જાણતો હોય તે હુકમનામું અથવા હુકમ બજાવવામાં તે મીલકત અથવા તે માંહેલો તે હક લેવાતો અટકે, તો તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગન્ન તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પાલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જનમિન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસી ડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા જિલ્લા અથવા રજીસ્ટ્રાર ધન નસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી બે માંના ગન્ન તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------	-------------------	-----------------	---------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે જે મીલકત ખસેડી હોય તે બદ દ્વાનતથી ખસેડી એમ સાબીત કરવું જોઈએ.

કાંઈ મીલકત ૨૦૭ ફલાણી મીલકત અથવા તે માંહેલા ફલાણા હકપર માહરો ત સરકાર જપ્ત કાંઈ હક અથવા બાજબી દાવો નથી એવું જાણીને જે માણસ ફગલ થતી અથવા હુ બાજબી તે મીલકત અથવા તે માંહેલો તે હક કબુલ કરે, અથવા લે, કમનામું બજાવ અથવા તેનો દાવો કરે, અથવા જે માણસ કાંઈ મીલકત અથવા તે વામાં લેવાતી અ માંહેલો કાંઈ હકપરના કાંઈ હક બાબત કાંઈ તરેહની ફગલાજી કરે એવા ટકાવવા સારું હ ધરાદાથી કે તેમ કરવાથી કાંઈ ધનસાફની કારટે અથવા બીજી મુખ્ય ગલબાજીયો તે ત્યાર અધિકારીએ કાંઈ સીક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય અથવા કાંઈ હુકમ મીલકતપર દાવો તે કરશે એવો સંભવ છે એમ તે માણસ જાણતો હોય તે હુકમ મુજબ તે મીલકત અથવા તે માંહેલો તે હક સરકાર જપ્ત થતો અથવા ફંડને પેટે વસુલ થતો અટકે, અથવા કાંઈ ધનસાફની કારટે કાંઈ હીવાની મુકદમામાં કાંઈ હુકમનામું અથવા હુકમ કર્યો હોય અથવા કાંઈ હુકમનામું કે હુકમ તે કરશે એવો સંભવ છે એમ તે માણસ જાણતો હોય તે હુકમનામું અથવા હુકમ બજાવવામાં તે મીલકત અથવા તે માંહેલો તે હક લેવાનો અટકે, તો તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગન્ન તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમવાર ૮ નીકળે.	ભ્રમીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડેન્સી મા સ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ ભ વરગનો માસ્ટેર ૮ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી બેમાં ના ગમે તે પ્રકાર ની કેદ અથવા ૬ ૩ અથવા બંને.
--------------------------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--	---

ટીકા.—કગવાના ઈરાદાથી જે શખ્સ મોલકત લે તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે.

જે રકમ લે ૨૦૮. કોઈ શખ્સ ફરિયાદી કર્યા ઉપરથી જે રકમ લેણી ન હોય તે રકમને સાર, અથવા તે સખ્સને જેટલી રકમ દેવા હોય તે સાર ફગલખાણ કરતાં વધારે રકમને સાર, અથવા જે મોલકતપર કે તેના જે હકપર તે થી હુકમનામુદ્દ શખ્સનું કોઈ પોહોચતુ ન હોય એવી મિલકતને સાર, અથવા એવા હ વા દેવું. કને સાર, જે માણસ ફગલખાણથી પોતાની ઉપર કોઈ હુકમનામુ કે હુક મ કરાવે અથવા થવા દે, અથવા કોઈ હુકમનામુ કે હુકમ પુરો થવા પ છી, અથવા જે વસ્તુ સંબંધી તે પુરો થયો હોય તે વસ્તુ સંબંધી જે મા ણસ ફગલખાણથી પોતાની ઉપર તે હુકમનામુ કે હુકમ બજવાવે અથ વા બજવા દે, તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્ર કારની કેદની, અથવા ૬૩ની અથવા બે બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

અં અં ની ઉપર એક ફરિયાદી કરે, અં નું મારી ઉપર હુકમનામુદ્દ એવો સંભવ છે એમ ભણીને જ નેનો અં ની ઉપર કોઈ બાજબી ઠાવો નથા તેણે ફરિયાદી કરેથી વધારે રકમનું હુકમનામુ અં ફગલખાણથી પોતાની ઉપર થવા દે, એના હેતુથી કે અ ના હુકમનામાની રૂઝા અં ની મોલકતનું જે વેચાણ થાય તેમાંથી જે રૂપિયા ૬ ૫ જે તેમાં જ પોતાને હિસાબે અથવા અં ના ફાયદાને સાર ભાગ ભળે તો આ કલ મ મુજબ અં એ ગુન્હે કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમવાર ૮ નીકળે.	ભ્રમીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડેન્સી મા સ્ટેટ અથવા પેરેસી વરગનો માસ્ટેર ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને.
---------------------------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--	---

કોઈ પણ કગવાના ઈરાદા શીવાય શુદ્ધબુદ્ધીથી કોઈ બક્ષીસ કરી હોયતો તે લેણા- કારની સામે, હોદ્દાઓમાં બાજબી ગણાય છે. અને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હે કર્યો કેહે- વાય નહીં. મુજાભાઈ વોરેષ ત્રીનીવસ, ૪ મ. હા. કે. ૮૪

કાઈ ઈનસા ૨૦૬. જે માણસ દગલખાણથી અથવા બદ્ધાનતથી, અથવા કાઈ ફતી કારદમાં અથવા રાખસને નુકસાન કરવાની કે દુઃખ આપવાના ઈરાદાથી, કાંઈ ઠાવો એ દગલખાણથી એ ઠા છે એમ જાણીને કાઈ ઈનસાફતી કારદમાં તે ઠાવો કરે, તે માણસને ઠા ઠાવો કરવો. એ વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીદ્ધા કરવામાં આવશે. અને વળી તે ફંડને પણ બાપક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ ની કળે.	જામીન ભેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા રાજા વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈનસાફતી કરે.	૨ વરસ સુધી એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
--------------------------------	---------------------	-----------------	----------------------	--	---

ટીકા.—જાણી જોઈને ઝાઠા ઠાવો કરવો છે એટલુંજ નહીં, પણ તેમાં ઠગવાની અથવા સામા રાખસને ગેર વ્યાજબી નુકસાન કરવાની, અથવા હરકત કરવાની મનજબ હોવી જોઈએ.

ફરીયાદ અરજી દાખલ કરી અથવા કાંઈ મિલકત ઉપર કાચી કલમખંધો આણી, એ આ કલમ પ્રમાણે ઉદાહરણ છે. હરકત કરવાને સાર ઠાવો કરવો હોય તેને વાસ્તે શિક્ષા કરવા કાંઈ છે નહીં, પણ અમુક ઠાવોથી, અથવા રેગ્યુલેશનથી કાંઈ પણ જડજને એમ માન્ય પડે કે કાંઈ પણ આધાર શીવાય ઠાવો કરવો છે અથવા ઝોડાવાના સખખથી કરવો છે, તો તે જડજ વાદીનો ફંડ કરે છે અને જ્યાં સુધી તે ફંડ વસુલ થાય નહીં ત્યાં સુધી કેદમાં બોક્સી શકે છે.

જે રકમ લે ૨૧૦. જે રકમ ભેડેથી ન હોય તે રકમને સાર અથવા ભેડેથી ભેડે ન હોય તે હોય તે કરતાં વધારે રકમને સાર, અથવા જે મિલકતપર કે તેમાંના જે ને સાર દગલખાણ ઉપર પોતાનું કાંઈ પોહોંપતું ન હોય એવી મિલકતને સાર અથવા એવા છતાં નુકસાન કરે સાર, જે માણસ દગલખાણથી કાંઈ રાખસ ન હોય કાંઈ હુકમ નામુ કે હુકમ કરાવો લે, અથવા કાંઈ હુકમનામુ કે હુકમ પુરો થયા પછી, અથવા જે વસ્તુ સંબંધી તે પુરો થયો હોય તે સંબંધી, જે માણસ દગલખાણથી કાંઈ રાખસની હોય તે હુકમનામુ કે હુકમ બજવાવે, અથવા દગલખાણથી એવું કાંઈ કામ પોતાને નાચે થયા કે અથવા કરવાની રજા આપે, તે માણસને એ વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ ની કળે.	જામીન ભેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા રાજા વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈનસાફતી કરે.	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------	---------------------	-----------------	----------------------	--	--

નુકશાન કર ૨૧૧. જો કોઈ માણસ કોઈ રાખસને નુકશાન કરવાના ઈરાદાથી
 વાના ઈરાદાથી તે રાખસની ઉપર કાંઈ ફોજદારી કરે અથવા કરાવે, અથવા કોઈ રાખ
 મુકેલું ગુન્હાનું સતી ઉપર કાંઈ ગુન્હો કરવાનું ઝાટુ તોડી મત મુકે, અને તે એવું જાણીને કે
 ઝાટુ તોડી મત. તે રાખસની ઉપર તે ફોજદારી કરવા અથવા તે તોડી મત મુકવાનું કાંઈ
 બાજબી અથવા કાયદા મુજબ કારણ નથી, તો તે માણસને જે વા
 ની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંદની, અ
 થવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે અને અગર તે ફોજદારી કરે
 તે એવા કોઈ ગુન્હાનાં ઝાટાં તોડી મત પરથી કરે કે તે ગુન્હાને ઝોડી મત
 ની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા સાત વરસ કે તેથી વધારે
 મુદતની કેદની, સીક્ષા થઈ શકતી હોય, તો તે માણસને સાત વરસની
 મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે,
 અને વળી તે દડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંદો પોલીસ પક ડી થકે નહી	પ્રથમ વા રંદ નીકળે	જામીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પ્રેસીડેન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી જે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અ થવા ફંડ અથ વા બંને
--------------------------------------	-----------------------	--------------------	-----------------------	---	---

અગર જે ગુન્હાનું તોમત મુક્યું હોય તે ગુન્હો દેહાં ત સીક્ષા જોગ અથવા જીવતાં સુધી સમુ. અથવા ૭ વરસથી વધારે મુદતની કેદની સીક્ષા જોગ હોય તો	સેશન ડા રંદ ઈન સાફ કરે.	બાકી ઉપર પ્ર માણે.	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
--	-------------------------------	--------------------------	--

ટીકા.—આ કલમમાં ખતાવેલું ઝાટુ તોડી મત મુકવાને ગુન્હો થવાને એવું કાંઈ જ
 ર નથી કે તોડી મત માલ્ટ્રેટની રખર મુકવું જોઈએ. માલ્ટ્રેટની રખર કેસ આવશે
 એવી મતલબસર જો કોઈ પોલીસ અમલદારની રખર તોડી મત મુક્યું હોય તો ખસ છે.

એવું સીધું થાય કે મુકેલું તોડી મત કાંઈ પણ આધાર વીનાનું હતું, તો કાયદા પ્રમા
 ણે એવો અનુમાન થઈ શકે કે નુકશાન કરવાની ધારણાથી મુકવામાં આવ્યું હતું અને જો
 નુકશાન કરવાનો મુળ હેતુ હોય અગર ન હોય તો પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થાય છે
 જેમકે કોઈ ગુન્હેગારને સીક્ષા થવા સાર કાંઈ ઈનામ આપવાનું હોય તો તેવું ઈનામ જ
 ણવવાને જો ઝાટુ તોડી મત મુકવાની જો મતલબ હોય તો ખસ છે.

ફરીયાદી તરફનો પુરાવો ખરોખર નહી હોવાના સખખથી કોઈ રાખસને છોડી મુક
 માં આવ્યો હોય તો તે ઉપરથી એમ નહી સમજવું કે આ દવેશખુધીથી તોમત મુકવા
 માં આવ્યું હતું કે જેથી કરીને આ કલમ પ્રમાણે સીક્ષા વ્યાજબી થઈ શકે. બાબુ મણિ
 શંત વિરૂધ્ધ મગ્નારામ એધરી. ૧૧ ખં. લા. રો. ૩૨૧

તોમત ખરોખર મુકેલું હોય તોપણ તે તોમત પોતીકુ વેર મેવાના સખખથી મુકેલું હો
 ય તો ગુન્હો થતો નથી, રાજી બી, યોડા, પજી જે તોમત ઝાટુ નીકળે તો તે રાખસની

મુક્યું હતુ અને જોડુ છે એમ જાણીને મુક્યું હતુ એવા પુરાવાની જરૂર છે.

આપેલાં નાણાની પોહોચ સ્ટાંપ સાથે આપવાની ના કેહે છે એવુ કેહેવામાં આવે અને તે સાપ્ત થાય નહીં તો કેહેનાર શખસે જોડુ તોહોમત મુક્યું એમ ગણાય નહીં. રાણી વી. ગયાજી. ૧ મુ. હા. કા. ૬૨

કોઈ માણસ પોતાનું ઘર બાળી ખીજીએ બાળ્યું એમ કેહેતો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય એવુ આગળ બતાવેલું છે. રાણી વી. ભગવાન. અહોર રાણી વી. અરબુન ધં. લા. રી. ૭ મુ. ના કેસમાં એવુ ઠરાવ્યું છે કે જો કોઈ શખસ ખીજીને નુકશાન કરવાની મત લખી એવી ફરીયાદ કરે કે પેલાએ ગુન્હો કર્યો છે, તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે જોડું તોમત મુક્યું એમ સમજવુ.

કોઈ ગુન્હેગાર ૨૧૨. કોઈ ગુન્હે થયો હોય, અને ફલાણે શખસ તે ગુન્હાને રને ઘરમાં રાખ કરનાર છે, એવુ જો માણસ જાણતો હોય, અથવા એવુ માનવાનું જોને વો કારણ હોય, તે માણસ જો તે શખસને કાયદા પ્રમાણે થતી સીક્ષાથી બ

તે ગુન્હે જો આવવાને ઘરમાં રાખે અથવા કેથાં સેંતાડે, તો, અગર તે ગુન્હાને માટે દેહાંત સીક્ષા જો જાતની સીક્ષા થઈ શકતી હોય તો તે માણસને પાંચ વરષની મુદત સુધી મં હોય તો. ની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વ

તે ગુન્હે જો જી તે દંડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે ગુન્હાને માટે જીવતાં સુધી જીવતાં સુધી સમુ સમુદ્રપારની, કે દશ વરષની મુદત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની દ્રપારની અથવા કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; અ કેદની સીક્ષા જો ને અગર તે ગુન્હાને માટે દસ વરષ સુધીની નહીં પણ એક વરષ સુધી ગ હોય તો. ની કેદની સીક્ષા થઈ શકતી હોય, તો તે માણસને, તે ગુન્હાને માટે ૬

રાવેલા પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે કેદની ધણામાં ધણી જો મુદત ઠરાવી હોય તેની પા મુદત સુધીની કેદની અથવા દંડની અથવા એ ખંનેનો, સીક્ષાકરવામાં આવશે.

અથવા ૬—ગુન્હેગારના વરથી અથવા ગુન્હેગારની વડુથી ગુન્હેગારને ઘરમાં રાખવા કે સેંતાડવાનું કામ થયું હોય, તો તે બાપતમાં આ ઠરાવ લાગુ પડશે નહીં.

દેશાંત.

જો એ ડાકાઈડીનો ગુન્હો કર્યો છે એમ જાણીને કાયદા પ્રમાણે થતી સીક્ષાથી જો ને બચાવવાના હેતુથી અ, જો ને જાણીપુત્રીને સેંતાડે, તો એ ડેકાણે જ જીવતાં સુધી સ મુદ્રપાર થવાને લાયક છે માટે, અ ત્રણ વરષની મુદત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદને લાયક છે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક છે.

કોઈ ગુન્હેગારને ઘરમાં રાખવો, તે ગુન્હે દેહાંત સીક્ષા જોગ હોય તો.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ અથવા પેરે સીડેન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ બા વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૫ વરસ સુધી બેમાના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
અને જો ગુન્હો જીવતાં સુધી સમુદ્ર પારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો			બાકી ઉપર પ્રમાણે.		૩ વરસ સુધી બેમાના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
અગર તે ગુન્હો ૧૦ વરસ સુધી નહીં પણ ૧ રસ સુધી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.		પેરેસીડેન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ બા વરગનો માલ્ટ્રેટ અથવા જે કોર્ટથી તે ગુન્હાનો ઈનસાફ થઈ શકતો હોય તે કોર્ટ ઈનસાફ કરે.		બાકી ઉપર પ્રમાણે.	તે ગુન્હાને માટે ડરાવેલા પ્રકારની તથા ઘણામાં ઘણી મુદત જે ડરાવી હોય તેની પા મુદત સુધી કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને જે કૃત્ય કર્યું છે તે કેવા ઈરાદાથી કર્યું છે તે ઉપર મુખ્ય આધાર છે. અને તેથી કરીને કોઈ રાખસ કુખમાં પડેલો હોય તેને ઘ્યાની ખાતર કોઈ પણ ગુન્હામાંથી ખસાવવાની મતલબ શીવાય મદદ કરી હોય અથવા ઘરમાં રાખ્યો હોય તો તે કોઈ ગુન્હો નથી.

મતલબ એવી હોવી જોઈએ કે ગુન્હાને વાસ્તે જે ઘટોત સીક્ષા થાય તેમાંથી ખસાવવાના કારણસર ઘરમાં રાખવામાં આવ્યો હતો. જે વખતે ઘરમાં રાખવામાં આવ્યો હોય તે વખતે મુખ્ય ગુન્હેગારે ગુન્હો કરેલો હોવો જોઈએ.

ઘરમાં રાખેલો રાખસ કોઈ હવાલામાંથી સદ્દકી આવ્યો હોય અથવા કોઈ સરકારી નોકરે તેને છોડવાને કોઈ હુકમ કાઢ્યો હોય, અને કોઈ રાખસ આવેલો હુકમ જાણીને અથવા સંદેહી આવ્યો છે એમ જાણીને ઘરમાં રાખે તો રાખનાર રાખસ કલમ ૨૧૬ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે; તે ગુન્હો થયો હતો કે નોડોતો થયો, એવું તે જાણતો હોય અગર જ જાણતો હોય તો પણ ગુન્હેગાર થાય, અને વળી ગુન્હો ના થયો હોય તો પણ ગુન્હેગાર થાય.

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સ્થાપીત કરવાને એવું સાબીત કરવું જોઈએ કે અમુક ગુન્હો થયો છે એવું તે જાણતો હતો તે છતાં તે રાખસને સંતાડ્યો છે અને સીક્ષા ના થાય તેવા હેતુથી ઘરમાં રાખ્યો છે,

કોઈ ગુન્હેગાર ૨૧૩ પોતે કોઈ ગુન્હો છુપાવવાના, અથવા કોઈ ગુન્હાની કાય ગારને સીક્ષાથી દેસરે સીક્ષાથી કોઈ રાખસને પોતે ખસાવવાના અથવા કાયદેસર સીક્ષા ખસાવવાને બંને પોંડોંચાડવાને કોઈ રાખસની ઉપર પોતે કોઈ મુકદ્દમા નહીં ચલાવી શકે તેવી, જવાના, બદલામાં જે માણસ પોતાને વાસ્તે અથવા કોઈ બીજા રાખ

અસને વાસને કાંઈ અવેળ કમુલ કરે, અથવા જીવવાની કાસીસ કરે, અથવા કમુલ કરવાની હા કેહે, અથવા કાંઈ મીલકત પોતે અથવા બીજાની વતી પાછી મે, અથવા પાછી જીવવાની કાશીસ કરે, અથવા પાછી મેવાની હા કેહે, તે માણસને, અગર તે ગુન્હાતે માટે જાતની સીક્ષા થઈ શકતો હોય તો સાત વરસની મુક્ત સુધીની ખેતના ગમ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે ગુન્હાને માટે જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા જીવતાં સુધી સત્ર વરસ સુધીની કેદની સીક્ષા થઈ શકતો હોય, તો તે માણસને ત્રણ મુદ્રપારની અથવા વરસની મુક્ત સુધીની ખેતના ગમ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે ગુન્હાને માટે ત્રણ વરસ સુધીની કેદની શીક્ષા નહીં થઈ શકતો હોય, તો તે માણસને ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે કેદની ધણીમાં ધણી જે મુક્ત ઠરાવી હોય તેની પા મુક્ત સુધીની કેદની, અથવા દંડની, અથવા બે બંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

કાંઈ રાખસને શીખાથી બચાવવાને બક્ષીસ મેલી, તે ગુન્હા ને દેહાંત શીક્ષા નેગ હોયતો:—

બગર વારં પોલીસ પક ડી શકે નહીં	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	બીજી વારં ઈ શકાય.	ત્રીજી વારં શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે	૭ વરસ સુધી ખેતના ગમ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
અને તે ગુન્હા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસની કેદની શીક્ષા નેગ હોય તો.	સેશન કોર્ટ, અથવા પ્રેસી ડેન્સી માલસ્ટેટ અથવા ૧ બા વરગનો માલસ્ટેટ ઈન સાફ કરે.	પ્રેસીડેન્સી માલ સ્ટેટ અથવા ૧ બા અથવા ૨ બા વરગ નો માલસ્ટેટ ઈ ન સાફ કરે.	પ્રેસી ડેન્સી માલ સ્ટેટ અથવા ૧ બા અથવા ૨ બા વરગ નો માલ સ્ટેટ ઈન સાફ કરે.	પ્રેસીડેન્સી માલસ્ટેટ અથવા ૧ બા અથવા ૨ બા વરગ નો માલ સ્ટેટ ઈન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધી ખેતના ગમ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
અગર ૧૦ વરસ કરતાં ઘણી કેદની શીક્ષા નેગ હોય તો.	પ્રેસીડેન્સી માલ સ્ટેટ અથવા ૧ બા અથવા ૨ બા વરગ નો માલસ્ટેટ ઈ ન સાફ કરે.	પ્રેસીડેન્સી માલ સ્ટેટ અથવા ૧ બા અથવા ૨ બા વરગ નો માલસ્ટેટ ઈ ન સાફ કરે.	પ્રેસી ડેન્સી માલ સ્ટેટ અથવા ૧ બા અથવા ૨ બા વરગ નો માલ સ્ટેટ ઈન સાફ કરે.	પ્રેસીડેન્સી માલસ્ટેટ અથવા ૧ બા અથવા ૨ બા વરગ નો માલ સ્ટેટ ઈન સાફ કરે.	તે ગુન્હાને માટે ઠરાવેલા પ્રકારની તથા ધણીમાં ધણી મુક્ત જે ઠરાવી હોય તેની ૩ મુક્ત સુધી કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને.

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હા થવાને નીચે પ્રમાણે હકીકતો હોવી જોઈએ.

ગુન્હા થયેલો હોવો જોઈએ, અને તેને છુપાવેલો હોય, અથવા ગુન્હાગરને છુપાવેલો હોય અને તેને સજા ન થાય તેટલા માટે કામ ચલાવ્યું ના હોય અથવા કાંઈ બક્ષીસ બીજી હોય.

કાંઈ ગુન્હા

૨૨૪. કાંઈ રાખસ કાંઈ ગુન્હા છુપાવે તેના, અથવા તે કાંઈ

રને બચાવવાના ગુન્હાની, કાયદેસર શિક્ષાથી કાંઈ રાખસને બચાવે તેના, અથવા કાયદે બદલામાં કાંઈ બીજા સર શિક્ષાએ પોઢોંચાડવાને કાંઈ રાખસની ઉપર તે કાંઈ મુકદ્દમા નહોતું હોય તેના, અથવા કાયદેસર શિક્ષાથી કાંઈ રાખસને કાંઈ અવેજી આપે અથવા મોલકત પાછો આપવી. અથવા કબુલ કરે, અથવા કાંઈ મોલકત તે રાખસને પાછો આપવાનું કહે તે ગુન્હો ને અથવા અપાવવાનું કહે અથવા કબુલ કરે, તે માણસને, અગર તે ગુન્હો દેહાંત શિક્ષા ને ને માટે જાતની શિક્ષા થઈ શકતી હોય તો, સાત વરસની મુદત. સુધી મેળવે, તો. ની ખેતના ગણ તે પ્રકારની કુદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે ગુન્હાને માટે જીવતાં જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરસ સુધીની કુદની શિક્ષા થઈ શકતી હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેતના ગણ તે પ્રકારની કુદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે ગુન્હાને માટે દશ વરસની મુદત સુધીની કુદની શિક્ષા નહીં થઈ શકતી હોય, તો તે માણસને તે ગુન્હાને માટે કરાવેલા પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે ઘણામાં ઘણી ને મુદત કરાવી. હોય તેની પાંચ મુદત સુધીની, કુદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

અપવાદ—જે જે બાપતોમાં ગુન્હો કાયદેસર માંડીવાળી શકાય તે તે બાપતને ૨૧૪ મી અને ૨૧૪ મી કલમના કરાવેલા બાબત પડતા નથી.

દર્શાવે.

(ખ) ખુનના ઈરાદાથી અથવા ઉપર હુમલો કરે, તો એ ઠેકાણે જે ગુન્હો છે તે કરવાના ઈરાદા સાથે નિસખત નહીં રાખતો ફક્ત હુમલો નથી, માટે ને આ અપવાદમાં શામલ થતો નથી, અને તે કારણને લીધે તે માંડીવળાય નહીં.

(ગ) અથવા ની ઉપર હુમલો કરે, તો, એ ઠેકાણે ગુનેહ ને છે તે ગુન્હેગારના ઈરાદા સાથે નિસખત ન રાખતો ફક્ત કામ છે, અને તે હુમલાને માટે જ જીવાનીમાં ફરીયાદ કરી શકે છે માટે, તે આ અપવાદમાં શામલ થાય છે, અને તે માંડીવળાય છે.

(ઙ) અથવા પોતાનો વર કે વહુ હાથે છતાં બીજા વહુ કે બીજા વર કરવાનો ગુન્હો કરે, તો, એ ગુનાહ બાપત દંડાનોમાં તે ફરીયાદ થઈ શકતી નથી, માટે, તે માંડીવળાય નહીં.

(ચ) જો એક ઘણીવાળી સ્ત્રીની જોડે છીનાણું કરે, તો તે ગુન્હો માંડીવળાય

કાંઈ ગુન્હેગારને બચાવવાના બદલામાં કાંઈ મોલકત પાછો આપવી અથવા બદલી આપવી, તે ગુન્હો ને દેહાંત શિક્ષા જોગ હોયતો:—

વગર વારડે પાલીસ પક ડે શકે નહી	પ્રથમ વા રંડ નીકળે	ભમીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા યનહી.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદ તથા હડ.
- તે ગુન્હો નો જીવતાં સુ ધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કુદની શિક્ષા જોગ હોય તે.		સેશન કોર્ટ, પેસીડે ન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧ લા વરગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.		ખાકી ઉપ ર પ્રમાણે.	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગ મે તે પ્રકારની કુદ તથા હડ.
અગર ૧૦ વરસ કરતાં ઓછી કુ દની શિક્ષા નો જોગ હોય તે.	પેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ અથવા ને કોર્ટથી તે ગુન્હો નો ઈનસાફ થઈ શકતો હો ય તે કોર્ટ ઈનસાફ કરે		ખાકી ઉપ ર પ્રમાણે.	તે ગુન્હાને માટે કરાવેલા પ્રકારની તથા ધણામાં જ ણી ને મુક્ત કરાવો હોય તેની કે મુક્ત સુધીની કુદ અથવા હડ અથવા ખંને.	

ટીકા.—કલમ ૨૧૩, તથા ૨૧૪ના પ્રોવીઝન ને ગુન્હાઓ કાયદેસર રીતે માંડીવાળી શ
કાય તેને લાગુ પડતા નથી, નીચે લખેલી પીનલકોડની કલમોના ગુન્હા માંડીવાળીશકાય છે.

૨૯૮—ધરમ સંબંધી કોઈ પણ શખ્સનું દીલ દુષ્પવવાના પાકા ઈરાદાથી કોઈ
શખ્સને ખાલવા વીગેરે

૩૨૩-૩૩૪—બંધા કરવી.

૩૪૧-૪૨—હરકોઈ શખ્સને ઝેરવ્યાજથી અટકાવ કરવો અથવા કુદ કરવો.

૩૫૨-૩૫૫-૩૫૮—કુમલો અથવા સાપરાધ ખજ વાપરવું

૩૭૪—કાયદા વીરુધ્ધ જખ્સરાઈથી મનુરી કરાવવી

૪૨૧-૪૨૭—ખીંગડ—જ્યારે ને હાની અથવા નુકશાન કરવામાં આવે તે ફક્ત કો
ઈ ખાનગી શખ્સને કરેલી હાની અથવા નુકશાન હોય ત્યારે

૪૪૭—સાપરાધ પ્રવેશ

૪૪૮—અહ પ્રવેશ—

૪૯૦-૪૯૧-૪૯૨—નોકરી કરવાનો કરાર સાપરાધ રીતે તોડવો

૪૯૭—છીનાળું

૪૯૮—સાપરાધ ઈરાદાથી કોઈ પરણેલી સ્ત્રીને ફોસલાવો જવો અથવા રોકો રાખવો

૫૦૦—આખર લેવો

૫૦૧—કોઈ ખાખત આખર લેવા નેવી છે એવું જાણીને તે છાપવી અથવા કાતરવી

૫૦૨—છાપેલી અથવા કાતરેલી વસ્તુમાં આખર લેવા નેવી ખાખત છે એવું જાણીને
તે વસ્તુ વેચવી

૫૦૪—સમાધાનીનો ભંગ કરાવવાના ઈરાદાથી તીરસ્કાર કરવો

૫૦૫—સાપરાધ જમકી, જ્યારે તે ગુન્હો સાત વરસની કુદની શિક્ષા કરવા લાયક ન
હોય ત્યારે.

અને ૩૨૪, ૩૩૫, ૩૩૭, ૩૩૮ મી ફેલમા પ્રમાણે ગુન્હા ને ફારટમાં ચાલતા હોય તે ફારટની રજા લેઈને માંડી વળાય. જુઓ ફી. પ્રો. ફાડની ફેલમ. ૩૪૫.

ચોરની મીલ ૨૧૫. કાંઈ રાખસની પાસેથી તે રાખસની કાંઈ જંગમ મિલકત કત પાછી મળે આ કાયદાથી શીક્ષા થઈ શકે એવા કાંઈ ગુન્હાથી ગઈ હોય તે રાખસ વવામાં મદદ કરે તે તે મિલકત પાછી મળવામાં મદદ કરવાના પાહાતાથી અથવા મદદ રવા સાર કાંઈ કરવા સાર ને માણસ કાંઈ અવેજ લે અથવા લેવાને હા કેટલે અથવા અક્ષિસ લેવી વ કમુલત કરે, તે જો તે ગુન્હેગારને પકડવાને તથા તેની ઉપર તે ગુન્હેગાર સાબિત કરવાને પોતાથી ખનતા સધળા ઈલાજો કાઢે ન લગાડે તો, તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારં ટે પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડોવાળી શકાય ન હી.	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રે ટ અથવા ૧ લા વર ગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈ વસીફ કરે.	૨ વરસ સુધી જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કે દ અથવા ફંડ અથવા બંને
--	----------------------------	--------------------	----------------------------	---	---

ને ગુન્હેગાર ૨૧૬. કાંઈ રાખસની ઉપર કાંઈ ગુન્હેગાર સાબિત થયો હોય, અ કેદમાંથી નાઠો થવા કાંઈ ગુન્હાનું તોડોમત મુકાય હોય, અને તે ગુન્હાને સાર તે રાખસ હોય અથવા ને કાયદેસર કેદમાં હોય, તે રાખસ જો કેદમાંથી નાસી જાય અથવા કાંઈ ને પકડવાનો હુકમ સરકારી નોકર પોતાના સરકારી ઓહદાનો કાયદેસર અખતિયાર અમલ માં લાવતા કાંઈ રાખસને કાંઈ ગુન્હાને માટે પકડવાનો હુકમ કરે ત્યાં ગુન્હેગારને ધરે ને માણસ તે નાસી જવાની અથવા પકડવાના હુકમની વાત જાણ્યા છતાં તે રાખસને પકડાતો અટકાવવાના ઈરાદાથી તેને ધરમાં રાખે અથવા કેયાં સંતાડે, તે માણસને નિચે મુજબ શીક્ષા કરવામાં આવશે;

તે ગુન્હેગાર જો કેદમાંથી નાઠો થયો હોય તે ગુન્હાને માટે જો જાતની શીક્ષા થઈ શકતી હોય તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની, શીક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી ફંડને પણ લાયક થશે; અને જો જીવતાં સુ તે ગુન્હાને માટે જો જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસ સુધી સમુદ્રપારના કેદની, શીક્ષા થઈ શકતી હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરસનો મુદત સુ અથવા કેદની, ધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા, ફંડ સાથે અથવા ફંડ વી શીક્ષા જોગ હોય તો, ના; કરવામાં આવશે, અને તે ગુન્હાને માટે દસ વરસ સુધીની નહીં પણ એક વરસ સુધીની કેદની શિક્ષા થઈ શકતી હોય, તો તે માણસને તે ગુન્હાને માટે દસ વરસ પ્રકારની તથા તે ગુન્હાને માટે કેદની થાણામાં

ધણી જે મુદત કરાવી હોય તેની પા મુદત સુધીનો કુદનો, અથવા હંડની અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

અપવાદ—જે માણસને પકડ્યું હોય તેના વરથી અથવા તેની વડુથી, તે માણસને ઘરમાં રાખવા કે સંતાડવાનું કામ થયું હોય, તો તે બાબતનો કરાવ લાગુ પડતો નથી.

જે ગુનેહગાર કુદમાંથી નોંધે હોય અથવા જેને પકડવાનો હુકમ થયો હોય, તે ગુનેહગારને ઘરમાં રાખવો, તે ગુનેહા ને દેહાંત શીક્ષા ભોગ હોય તો:—

વગર વારડે પોલીસ પકડી પકડેલો.	પ્રથમ વાર ૬ નીકળે.	બીજી વાર ૭ રાકાય.	ત્રીજી વાર ૮ રાકાય.	સેથાન કારડ, પેરેસી ડેન્સી માણસરેડ, અથવા ૧ લા વરગનો માણસરેડ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધી બે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ અથવા હંડ તથા બંને
અને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારનો અથવા ૧૦ વરસ સુધી કુદની ભોગ હોય તો.			ઉપર પ્રમાણે.	૮ વરસ સુધી બે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ તથા હંડ કરે અથવા ન કરે.	
અગર ૧૦ વરસ ન હોય ૧ વરસ સુધી કુદની શીક્ષા ભોગ હોય તો.	પેરેસી ડેન્સી માણસરેડ અથવા ૧ લા વરગનો માણસરેડ અથવા જે કારડથી તે ગુનેહા નો ઈનસાફ થઈ ચક તે કારડ ઈનસાફ કરે.		બાકી ઉપર પ્રમાણે.	તે ગુનાહને માટે કરાવેલા પ્રકારની તથા ધણીમાં ધણી મુદત જે કરાવી હોય તેની પા મુદત સુધી કુદ અથવા હંડ અથવા બંને.	

કાંઈ રાખસ ૨૧૭ કાંઈ માણસ સરકારી નોકર હોય, તેણે પોતાના સરકારી ને સીક્ષાથી અગ્રાહના નેરથી કેમ ચાલવું એ બાબતનો કાંઈ કાયદાનો હુકમ અગર તે માણસ જાણી પુછીને ન માને, એવા ઈરાદાથી કે તેમ કરવાથી કાંઈ રાખસ કાયદેસર સીક્ષાથી બચે, અથવા જે સીક્ષાને તે કાયદે હોય તેથી તેને ઓછી સીક્ષા થાય અથવા માહારા તેમ કરવા કરવાથી તે સીક્ષાથી બચશે અથવા તેને ઓછી સીક્ષા થશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, તો, અથવા એવા ઈરાદાથી કે તેમ કરવાથી કાંઈ મીલકત સરકાર જપ્ત થતી, અથવા કાંઈ રૂપીયા તેમાંથી કાયદા મુજબ અથવા જેવા હોય તે આપવાથી તે, બચી જાય, અથવા બચી જશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, તો, તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની બે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે;

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પેસીડન્સી માણ સ્ટેટ અથવા પાલા અથવા રજીસ્ટર નો મા. ઈન સાફફર	૨ વરસ સુધી પિમાં નાગરિક તે પ્રકારની કેદ અથવા હાજરી થવા બંને.
---------------------------------------	----------------------	--------------------	------------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને એમ સાબીત કરવું જોઈએ કે જે રાજ્ય-
ને તેણે છોડી મુક્યો હોય તે રાજ્યને શિક્ષા થાય એવા ભયમાં હતો એવું છોડનાર રાજ્ય
જાણતો હતો અને તે શિક્ષામાંથી બચી જાય એવા ધરાશાથી છોડી મુક્યો હતો.

સરકારી નોકર ૨૧૮. કોઈ માણસ સરકારી નોકર હોય, અને તેના સરકારી એ
ર કોઈ રાજ્યસ હક્કસર તેને કાંઈ ફક્તર અથવા બીજી બખાણ તઈયાર કરવાનું કામ
ને સીક્ષાથી અ સાંપ્યું હોય, તે માણસ જે તે ફક્તર અથવા બખાણ જે રીતે જોઈ છે
થવા કાંઈ મીઠા એવું તે જાણતો હોય તેવી રીતે તઈયાર કરે, અથવા ધરાશાથી કે તેથી
કતને સરકાર જ ભોકને અથવા કોઈ રાજ્યસને ઠોઠો અથવા નુકશાન થાય, અથવા ઠોઠો
પત થવાથી બચા કે નુકશાન થશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને, અથવા એવા ધરાશાથી
થવાના ધરાશાથી કે તેથી કોઈ રાજ્યસને કાયદેસર સીક્ષાથી બચાવવો, અથવા તેથી કોઈ
કાંઈ જોડુ ફક્તર રાજ્યસ કાયદેસર સીક્ષાથી બચશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને, અથવા
અથવા બખાણ તેથી કાંઈ મિલકત સરકાર જપત થતી અથવા કાંઈ રૂપિયા તેમાંથી કા
બનાવે તે બા પદા મુજબ આપવા જેવા હોય તે અપવાદથી બચી જાય, અથવા તે બ
ખત. આ જશે એવો સંભવ છે, એમ જાણીને, તો તે માણસને ત્રણ વરસની
મુક્ત સુધીની પિમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હાજરી, અથવા
એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કો ર્ટ ઈન સા ફફર	૩ વરસ સુધી પિમાંના ગ મ તે પ્રકારની કેદ અ થવા હાજરી અથવા બંને.
--------------------------------------	-----------------------	--------------------	------------------------	-----------------------------	---

ટીકા.—કોઈ રાજ્યસ કાંઈ રેકરડ બનાવતો હોય તેને કોઈ રાજ્યસ જાણી જોઈને જો
ડી હકીકત વાંચી સંભળાવે, અને તે ઉપરથી મજકુર રાજ્યસ કાંઈ પણ દવેશમુદ્દી શીવાય
જોડો રેકરડ રજુ કરે (કેમકે પેલા રાજ્યસના કેહેલા પ્રમાણે તેણે લખ્યું હોય) તેમાં
એવું હરાવ્યું કે તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હોગાર નથી પણ આવા ગુન્હોગારી મદદગારી કરવા
બાબત ગુન્હોગાર કરાવી શકાય. રાજી વીરમ ખીજમાં હનલાલ. ૭. નો. વો. પ્રો. ૧૩૪.

કાંઈ ઈનસા ૨૧૯. કોઈ માણસ, સરકારી નોકર છતાં, લાંચ લેઈને અથવા
ફી મુકઈમાં મહે, દવેશમુદ્દીથી કાંઈ ઈનસાફી મુકઈમાંના કોઈ પણ ભાગમાં કાંઈ રીપોર્ટ, હુ
પોર્ટ કાયદા વી. કમ, ફેસલો, અથવા કરાવ કરે કે કહી સંભળાવે, એવો કે તે કાયદાથી
રૂખ એમ જાણ વિરૂદ્ધ છે, એમ તે માણસ પોતે જાણતો હોય, તો તે માણસને સાત
તે હોય, એવો વરસની મુક્ત સુધીની પિમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હાજરી,

હુકમ, રીપોર્ટ વ અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.
ગેરે ક્રાઈ સરકારી
રી નોકરર કરે, તે
ખાખત.

બગર વારંટ પોલીસપક ડીશકેનહી.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જનમીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશનકોર્ટ ઈનસાફકરે	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	------------------------	--------------------	-----------------------	-----------------------	---

જે શખસને ૨૨૦ ક્રાઈ માણસને આહુદો એવી તરેહનો હોય કે તેથી ક્રાઈ
અખત્યાર હોય શખસને તેઓનો ઈનસાફ થવા સાર કમિટ કરવાનો અથવા તેઓને કે
તે સખસ હું કા હમાં જાકલવાનો અથવા ક્રાઈ શખસને કેદમાં રાખવાનો તેને કાયદેસ
પદાથી વીરુદ્ધ આ ૨ અખત્યાર મળ્યો હોય, તે માણસને તે અખત્યાર અમલમાં લાવતાં
લુ હું એમજ લાંચ લેઈને અથવા દ્વેશબુદ્ધિથી, જો ક્રાઈ શખસને તેનો ઈનસાફ થવા
છીને, ક્રાઈને તે સાર કમિટ કરે અથવા તેને કેદમાં જાકલે, અથવા ક્રાઈ શખસને કેદમાં
નો ઈનસાફ થ રાખે અને તે એમ જાણતો હોય કે આમ કરવામાં હું કાયદાથી ઉલ્લંઘ
વા સાર કમિટ ચાહું છું, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ તે
કરે, અથવા કે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં
હમાં જાકલે તે આવશે.

બગર વારંટ પોલીસપક ડીશકેનહી.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જનમીન સે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશનકોર્ટ ઈનસાફકરે.	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગ મ તે પ્રકારની કેદ અ થવા હંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	------------------------	---------------------	-----------------------	------------------------	---

જે સરકારી ૨૨૧. ક્રાઈ માણસ સરકારી નોકર હોય, અને ક્રાઈ શખસને ઉપર
નોકરની કાયદા કાંઈ ગુન્હાનું તોહોમત મુકાએલું હોય તેને, અથવા કાંઈ ગુન્હાને માટે
મુજબ ક્રાઈને પ પકડવા જોગ હોય એવા ક્રાઈ શખસને પકડવા અથવા કેદમાં રાખવાની
કડવાની ફરજ હો તે માણસની પોતાના સરકારી આહુદાને લીધે કાયદા મુજબ ફરજ હોય
પ તે સરકારી નોકર તે માણસ અગર તે શખસને પકડવામાં ધરાદાથી કસુર કરે, અથવા ધરા
દાથી તે શખસને નાશી જવા દે, અથવા તે સખસને તે કેદમાંથી નાશી
માં ધરાદાથી ક જવામાં અથવા નાશી જવાની કોશિશ કરવામાં ધરાદાથી સહાય કરે, તો
સુર કરે, તે ખા તે માણસને નીચે પ્રમાણે શિક્ષા કરવામાં આવશે, એટલે:—

શિક્ષા.

અગર કેદ કરેલા અથવા જોને પકડવો જોઈતો હતો તે શખસની
ઉપર જાતની શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુન્હાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું

હોય, અથવા એવા ગુનાહને માટે તે પકડવા જોગ થયો હોય, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની, હંડ સાથે અગર હંડ વીના, કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા,

અગર કેદ કરેલા અથવા જેને પકડવો જોઈતો હતો તે શખસની ઉપર જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની કેદની શીક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાહનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય, અથવા એવા ગુનાહને માટે તે પકડવા જોગ થયો હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની, હંડ સાથે અથવા હંડ વીના, કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા,

અગર કેદ કરેલા અથવા જેને પકડવો જોઈતો હતો તે શખસની ઉપર દશ વરસથી ઓછી મુદતની કેદની શીક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાહનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય, અથવા એવા ગુનાહને માટે તે પકડવા જોગ થયો હોય; તો તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની, હંડ સાથે અથવા હંડ વીના, કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

જે સરકારી નોકરની કાયદા મુજબ કાર્દને પકડવાની ફરજ હોય તે સરકારી નોકર તેને પકડવામાં ઈરાદાથી કસુર કરે અને તે ગુનાહ દેહાંત શીક્ષા જોગ હોય તો:—

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જનમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ કરે અથવા ન કરે.
અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વર્ગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.		બાકી ઉપર પ્રમાણિ.		૩ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા ન કરે.
૧૦ વરસ કરતાં ઓછો કેદની શિક્ષા જોગ હોય તો.	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વર્ગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.		બાકી ઉપર પ્રમાણિ.		૧ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા ન કરે.

જે શખસની ઉપર કાર્દ ઈન સાફ કરાઈ ગુનાહને માટે કાર્દ ઈન સાફની કોર્ટે સીક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય, તે શખસને (સન ૧૮૭૭ ના આક્ટ ૨૭ માં પ્રમાણિ) “અથવા જે શખસને કાયદેસર રીતે કેદમાં રાખ્યો હોય તેવા શખસને” પકડવાની અથવા કેદમાં રાખવાની તે માણસની પોતાના સરકારી ઓફિસને લીધે કાયદે મુજબ ફરજ હોય, તે માણસ અગર તે શખસને પકડવામાં ઈરાદાથી કસુર કરે, અથવા ઈરાદાથી તે શખસને નાસી જવા દે, અથવા તે શખસને કેદમાંથી નાસી જવામાં અથવા નાસી જવાની કોસ્ટિસ કરવામાં ઈરાદાથી સાહાય કરે, (સન ૧૮૭૭ ના આક્ટ ૨૭ માં પ્રમાણિ) “અ

પકડવામાં ધરાઈ થવા જો તે શખ્સને કાયદાસર રીતે કેદમાં રાખ્યો હોય” તો તે મળી થી કસુર કરે તે સને નીચે પ્રમાણે સીક્ષા કરવામાં આવશે, એટલે:—
ખાખત.

સીક્ષા.

અગર કેદ કરેલો અથવા જેને પકડવો જોઈતો હતો તે શખ્સની ઉપર ખાતની સીક્ષાનો હુકમ થયેલો હોય, તો તે માણસને ચઢેલ વરસ ની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની, હંડ સાથે અથવા હંડ વીના; કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા,

અગર કેદ કરેલો અથવા જેને પકડવો જોઈતો હતો તે શખ્સ કોઈ ધનસાફની કે કાર્ટે કરેલા સીક્ષાના હુકમથી, અથવા તેને બદલે બીજી સીક્ષા કરવાના કોઈ હુકમથી, જીવ તો સુધી સમુદ્રપાર અથવા જીવતાં સુધી શાસનિક હાસત્વને, અથવા, દશ વરસ કે તેથી વધારે મુદત સુધી સમુદ્રપાર અથવા શાસનિક હાસત્વ અથવા કેદને, લાયક હોય, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની, હંડ સાથે અથવા હંડ વીના, કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અથવા,

અગર કેદ કરેલો અથવા જેને પકડવો જોઈતો હતો તે શખ્સ કોઈ ધનસાફની કે કાર્ટે કરેલા સીક્ષાના હુકમથી દશ વરસની મુદત સુધીની કેદને લાયક ન હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જો શખ્સની ઉપર કોઈ ધનસાફની કે કાર્ટે શિક્ષાનો હુકમ કર્યો હોય તે શખ્સને પકડવાની જે સરકારી નોકરની ફરજ હોય તે શખ્સને પકડવામાં ધરાઈથી કસુર કરે, અને અગર તેની ઉપર ખાતની શિક્ષાનો હુકમ થયો હોયતો:—

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	ભ્રમિન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કે ૨૦ ધનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૪ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ કરે અથવા ન કરે.
અગર જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા શાસનિક હાસત્વની અથવા ૨૦ વરસ સુધીના કે તેથી વધારે મુદતનો સમુદ્રપારની કેદની અથવા શાસનિક હાસત્વની અથવા કેદનો શીક્ષાનો હુકમ થયો હોય તે.				ઉપર પ્રમાણે.	૭ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ કરે અથવા ન કરે.
અગર ૧૦ વરસ કરતાં વધારે કેદની શિક્ષાનો હુકમ થયો હોયતો અથવા કાયદેસરની રીતે કેદમાં રાખેલો હોયતો.	સેશન કે ૨૦, અથવા પેસીડેન્ટી માલસ્ટરેટ અથવા પેટુલા વરગનો માલસ્ટરેટ ધનસાફ કરે.	ભ્રમિન લેઈ શકાય. બાકી ઉપર પ્રમાણે.	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ. અથવા બંને.		

સરકારી નોકર ૨૨૩. જે માણસ સરકારી નોકર હોય અને જે શખસની ઉપર
૨ ગફલતથી કે કાંઈ ગુન્હાનું તોમત મુક્યું હોય અથવા કાંઈ ગુન્હોસા ખીત થયો હોય એવા
૪ કેદીને નાસી કાંઈ શખસને (સને ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૨૭ પ્રમાણે “અથવા જે શખસ
જવા દે તે ખાખ ને કાયદાસર રીતે કેદમાં રાખ્યો હોય તે શખસ”) કેદમાં રાખવાની કાય
ત. થા પ્રમાણે જે માણસને પોનાના સરકારી ઓહાને લીધે ફરજ હોય તે
માણસ અમર ગફલતથી તે શખસને કેદમાંથી નાસી જવા દે, તો તે
માણસને જે વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અ
થવા ફંડની, અથવા એ ખંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે નહીં	પ્રથમ સમ ન નીકળે	જામિન લે ઈ શકાય,	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ રેટ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખે માંના કેદ અથવા ફંડ અથવા ખં ને.
---------------------------------------	---------------------	---------------------	------------------------	---	---

ટીકા.—જેલમાં જે કેદીઓને તેમની સારી વરતણકના સખખથી વારંડ તરીકે
ખનાવે છે, તેવા વારંડો આ કલમના અરથ પ્રમાણે સરકારી નોકર છે, અને જે તેઓ
કાંઈ કેદીને સટકો જવા દે તો આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે. રાણી વારંડ કાલા-
અંદ મોઈત્રી. ૩ રો. ફી ૩૫.

કાંઈ શખસ ૨૨૪. જે શખસની ઉપર કાંઈ ગુન્હાનું તોમત મુક્યું હોય અથ
ને કાયદા મુજબ વા કાંઈ ગુન્હો સાખીત થયો હોય તે ગુન્હાને માટે તે શખસને કાયદેસર
ખ પકડતા હોય પકડવામાં તે શખસ ઈરાદાથી જે સામા થાય અથવા કાયદા વિરુદ્ધ કાંઈ
તેમાં તેણે સા અડચણ કરે, અથવા તેવા કાંઈ ગુન્હાને માટે તેને કાયદેસર જે કેદમાં
મા થવું અથવા રાખ્યો હોય તે કેદમાંથી જે તે નાસી જાય અથવા નાસી જવા
હરકત કરવી. ની કોસીસ કરે, તો તે શખસને જે વરસની મુદત સુધીની, ખેમાંના ગ
મ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ ખંનેની, શીક્ષા કર
વામાં આવશે.

ખુલાસો.—આ કલમમાં લખેલી શીક્ષા છે તે, જે ગુન્હાનું તોમત તે શખસની ઉ
પર મુક્યું હોય, અથવા જે ગુન્હો તેની ઉપર સાખીત થયો હોય, તે ગુન્હાને માટે તે પક
ડવાનો તથા કેદમાં રાખવાનો શખસ જે શીક્ષાને લાયક હોય, તે શીક્ષાથી ઉપરાંત સમજવી.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામિન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ રેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અ થવા ફંડ અથ વા ખંને
-----------------------------------	-----------------------	--------------------	------------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે નાશી જવાનો જે ગુન્હો છે, તે કાંઈ ગુન્હાને વાસ્તે કે થયેલી હોય તેમાંથી નાશી જાય ત્યારે થાય છે. હીવાની જેલમાંથી નાશી જાય તે શીક્ષા થવા લાયક નથી, રાણી વીરૂપ કોનોન. ૧ મું. સી ૧૫.

પણ કાંઈ પણ શખ્સને હીવાનો હોવાના સખખથી નીરોષ કરાવ્યો હોય અને સરકારના હુકમથી કાંઈ હીવાનાઓને રાખવાની કેદમાં રાખ્યો હોય, તેમાંથી જો તે નાશી જાય, તો જે વખતે તે નાશી ગયો તે વખતે હીવાનો ના હોય તો પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હે-ગાર થતો નથી.

કાંઈ નાશી ગયેલા કેદી ઉપર શીક્ષા કરવામાં આવે ત્યારે તે શીક્ષા તરતજ શરૂ થાય. અથવા પ્રથમની શીક્ષાનો વખત પૂરો થયા કેડે શરૂ થાય, જુઓ ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડ ૧૮૮૨નો ૧૦મો આર્ટિકલ ૩. ૩૯૬.

કાંઈ શખ્સ ૨૨૫. જે શખ્સ કાંઈ ખોળ શખ્સને કાંઈ ગુન્હાને માટે કાય ને કાયદા મુજબ દેસર પકડવામાં ઈરાદાથી સામ્રા થાય, અથવા કાયદા વિરૂદ્ધ કાંઈ અડચ પકડતા હોય તે જ કરે, અથવા કાંઈ ખોળ શખ્સને કાંઈ ગુન્હાને માટે કાયદેસર જે માં કાંઈ ખોળ કેદમાં રાખ્યો હોય તે કેદમાંથી તેને છોડાવી મુકે અથવા છોડાવી મુક શખ્સે સામા થવાની કેસીસ કરે, તે શખ્સને જે વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે અથવા હરકત તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં કરવી. આવશે;

સીક્ષા.

અથવા, અગર પકડવાના, અથવા છોડાવી મુકેલા, અથવા જેને છોડાવી મુકવાની કાશીશ થઈ હોય તે શખ્સની ઉપર જીવતાં સુધી સમુદ્ર દ્રવારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધી કેદની સીક્ષા થઈ શકે એવા ગુન્હા નું તોમત મુકાયું હોય, અથવા એવા ગુન્હાને માટે પકડવા લાયક થયો હોય, તો, પેલા શખ્સને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે;

અથવા, અગર પકડવાના, અથવા છોડાવી મુકેલા, અથવા જેને છોડાવી મુકવાની કેસીસ થઈ હોય તે શખ્સની ઉપર જાતની સીક્ષા થઈ શકે એવા ગુન્હાનું તોમત મુક્યું હોય, અથવા એવા ગુન્હાને માટે તે પકડવા લાયક થયો હોય, તો, પેલા શખ્સને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે;

અથવા, અગર પકડવાના અથવા છોડાવી મુકેલો શખ્સ કાંઈ ઈનસાફની કેરટના શીક્ષા હુકમ મુજબ, અથવા તેને ખદલે ખીજી સીક્ષા કરવાના કાંઈ હુકમ મુજબ, જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસ કે તેથી વધારે મુદત સુધી સમુદ્રપાર અથવા શાસનિક દાસ ત્વ અથવા કેદની, સીક્ષાને લાયક હોય તો, પેલા શખ્સને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે;

અથવા, અગર પકડવાના, અથવા છોડાવી મુકેલા, અથવા જેને છોડાવી મુકવાની કાશીશ થઈ હોય તે શખ્સની ઉપર જાતની સીક્ષાનો હુકમ થયો હોય તો, પેલા શખ્સને જી

વતાં સુધી સમુદ્રપારની અવવા દશ વરસની* મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ
ની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

કોઈ શસ્ત્રને કાપદા મુજબ પાડતા હોય તેમાં કોઈ બીજા શસ્ત્રે સામા થવું અથવા હરકત કરવો અથવા કાપદેસર કુદમાંથી તેને છોડાવવો તે ગુન્હામાં:—

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવારંટ નીકળે.	બીજી વારંટ નીકળે.	ત્રીજી વારંટ નીકળે.	પરોક્ષિકાઓ આજુબજુએ વસવાટ કરી શકે.	૨ વરસ સુધીની બેમાંના ગંતે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૦ અથવા બંને.
અથવા તેની ઉપર જીવતાં સુધીની સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદની શીક્ષા થઈ શકે અથવા ગુન્હાનું તોહોમત હોય તો.	સેશન કોર્ટ અથવા પરોક્ષિકાઓ આજુબજુએ વસવાટ કરી શકે.	બીજી વારંટ નીકળે.	ત્રીજી વારંટ નીકળે.	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગંતે પ્રકારની કેદ તથા ૬૦.	
અગર દેહાંત શીક્ષા થઈ શકે અથવા ગુન્હાનું તોહોમત હોય તો.	સેશન કોર્ટ અથવા પરોક્ષિકાઓ આજુબજુએ વસવાટ કરી શકે.	ત્રીજી વારંટ નીકળે.	ત્રીજી વારંટ નીકળે.	૪ વરસ સુધી બેમાંના ગંતે પ્રકારની કેદ તથા ૬૦.	
અગર તે રાખસની ઉપર જીવતાં સુધીની સમુદ્રપારની શીક્ષાનો અથવા ૧૦ વરસ સુધી કેદ તેથી વધારે સમુદ્રપાર, શાશનીક દાસત્વ, અથવા કેદની શીક્ષાનો હુકમ થયો હોય તો.	સેશન કોર્ટ અથવા પરોક્ષિકાઓ આજુબજુએ વસવાટ કરી શકે.	ત્રીજી વારંટ નીકળે.	ત્રીજી વારંટ નીકળે.	૫ વરસ સુધી બેમાંના ગંતે પ્રકારની કેદ તથા ૬૦.	
અગર માતની શીક્ષાનો હુકમ થયો હોય તો.	સેશન કોર્ટ અથવા પરોક્ષિકાઓ આજુબજુએ વસવાટ કરી શકે.	ત્રીજી વારંટ નીકળે.	ત્રીજી વારંટ નીકળે.	૬ વરસ સુધી બેમાંના ગંતે પ્રકારની કેદ તથા ૬૦.	

ટીકા.—કાઈ ગેર કાયદેસર મંડળીના અંગ ભુત તરીકે કાઈ શખ્સને પોલીસ અ-
મલદારે પકડ્યો હોય તેને જે શખ્સ છુટા કરે, તેને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર ઠરાવી
સકાય. રાણી વીરજી અસન શરીફ.

[illegible]

બેઠી સીક્ષા કરવી, (સન ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૨૭ મા પ્રમાણે).

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડેન્સી માં સ્ટેટ અથવા રાજા અથવા રાજ વ રગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધી બે માંના ગઝે તે પ્ર કારની કુદ અથ વા ફંડ, અથવા બંને.
----------------------------------	------------------------	--------------------	-----------------------	--	--

સમુદ્રપારથી ૨૨૬. જે માણસને કાયદા મુજબ સમુદ્રપાર કરવો હોય તે માણસ, કાયદા બોરૂષ પા પોતાની સમુદ્રપારની મુદત વીત્યા પેઠેલાં, તથા સીક્ષા માફ ન થયા છ ધું આપવું. તાં અગર સમુદ્રપારથી પાછો આવે, તો તેને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને તથા પાછો સમુદ્રપાર તથા પેઠેલા ત્રણ વરસની મુદત સુધીની સખત કુદની સીક્ષા પામવાને લા પક થશે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન ડેર સ્ટેઈનસા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર, તથા ફંડ તથા સમુદ્રપાર જતાં પેઠેલાં ત્રણ વરસ સખત કુદ.
----------------------------------	-----------------------	----------------------------	-----------------------	--------------------------------	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને એમ હોવાની જરૂર છે કે ગુન્હેગારને જ્યાં સીક્ષા ભોગવવાને આકલવાનો હોય ત્યાં આકલેલો હોવો જોઈએ, અને ત્યાંથી તેની શી-ક્ષાનો વખત પુરો થયા પ્રથમ પાછો આવેલો હોય, સમુદ્રપારની સીક્ષા ભોગવવાને આક લે ત્યાંથી રસ્તામાંથી સટકી આવે, તો તેમાં એમ કારણ કે તેને કલમ. ૨૨૪ પ્રમાણે ગુ-ન્હેગાર કારાવવો અને કલમ ૨૨૬ પ્રમાણે નહીં. રાણી બોરૂષ રામસ્વામી, ૪મ. હા. કે. ૧૫૨.

સીક્ષાની મા ૨૨૭. કોઈ માણસ સીક્ષાની કોઈ શરતથી માફી કબુલ કે ફીની શરત તો રી હોય તે માણસ અગર જે શરતથી તેને માફી મળી હોય તે શરત જ ઉપી, જી પુજીને તોડે તો તે માણસને અગર તેણે અસલ સીક્ષામાંની કોઈ ભોગવી નહી હોય તો, જે સીક્ષાનો અસલ હુકમ થયો હોય તે સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને તે સીક્ષામાંની કોઈ તેણે ભોગવી હોય, તો તે સીક્ષામાંની જેટલી નહી ભોગવી હોય તેટલી સીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંદે પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લેઈ શ કાય ન હી.	માંડીવા ળીશકા ય નહી	જે કારટથી અસલ ગુન્હાનો ઈનસાફ ઈ શકતો હોય તે કારટ ઈનસાફ કરે.	અસલ હુકમની શીક્ષા અથવા અગર તે માંડે લી કાંઈ ભાગવી હોય તો ખાલી હોય તે.
--------------------------------------	----------------------	--------------------------------	---------------------------	---	--

કોઈ સરકારી નોકર કાંઈ ઈનસાફી મુકદ્દમાના કાંઈ પણ શી નોકર કાંઈ ઈ ભાગમાં ખેડા હોય તે વેળાએ તે સરકારી નોકરનું જે માણસ ઈરાદાથી નસાફી મુકદ્દમા અપમાન કરે, અથવા તેને કાંઈ હરકત કરે, તે માણસને છ મહીનાની ના કાંઈ પણ ભા મુક્ત સુધીની આસાન કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના ઈન્ડના, ગમાં ખેડા છતાં અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે તેનું ઈરાદાથી અપમાન કરવું અથવા તેને હર કત કરવું.

નગર વારંદે પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ સ મન ની કળે.	જામીન લેઈ શ કાય.	માંડીવા ળીશકા ય નહી.	જે કારટમાં ગુન્હા થયો હોય કે કારટ કી. પ્રો. કે. કપમા ખા. લખેલા ઈરાવો ને અનુસરી ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધીની આસાન કેદ અથ વા રૂ ૧૦૦૦ થી ૫૦૦ અ થવા બંને
--------------------------------------	--------------------------	------------------------	----------------------------	--	--

ટીકા.—પોતે ખાહાનાનાં નાણાં ડીપોઝીટ તરીકે મુકી શકે તેમ નથી, એમ જાણીને જે રાજસ કોઈ હરાજીમાં કાંઈ જાગીરની આગળી કરે, તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે. રાણી વીરૂપ માહેશ ચંદર

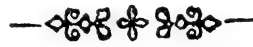
કારટમાં રહેવાને હુકમ કર્યો હોય ત્યારે કારટ છોડીને જાય, અથવા કારટની ખાહા ર હોતી રહીને તોહોમતદારની તજવીજ થતી હોય તે વખતે ઈસારા કરે, એ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થતો નથી.

જાણી જોઈને હરકત કરવાના ઈરાદાથી જે રાજસ કોઈ ઈનસાફની કારટ ખેડા પુરાગો આપે, અથવા પુરેલા સવાજનો વ્યાજમી જવાબ આપે નહીં, તો તેમને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર ઈરાબી શકાય; રાણી વીરૂપ જેમલ.

જ્યુરર અથ ૨૨૯. ફજાણી ખાખતમાં જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ મારે ના વા આસેસરનો વે મ લખી આકલાય, અથવા ટીપમાં લખાય, અને મને સોગંદ અ શ લેવો. પાય એવો કાયદા મુજબ મારે હુક નથી એવું જે માણસ જાણતો હોય તે માણસ, વેરા લેઈને અથવા ખોજી રીતે, અગર તે ખાખતમાં જ્યુરર અથવા આસેસર દાખલ ઈરાદાથી પોતાનું નામ લખી આકલાયે; અથવા ટીપમાં લખાવે અથવા સોગંદ ખાય, અથવા પોતે જાણ્યા છતાં તેમ થવા દે અથવા કાયદા વીરૂપ મારે નામ લખી આકલાયે છે, અ

થવા ટીપમાં લખ્યું છે અથવા સોગંદ આપ્યા છે, એમ પોતે જાણ્યા છતાં, જે માણસ બુદ્ધિપુરવક તે જીવંતમાં ખેતીને અથવા તે આસપાસ દાખલ કરી મેલે, તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની ખેતમાંના ગંજ તે પ્રકારની કુદની, અથવા હંડની, અથવા એ ખેતની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી કેળે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમાં ન લેઈ શકાય.	માંડીવા ળી શકાય ન હીં.	પરેસીડેન્સીમાં સ્ટેટ અથવા ૧ વરગનો માલુસ્ટ રેટ ધનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધીની ખેતમાંના ગંજ તે પ્રકારની કુદ અથવા હંડ અથવા ખેત.
---------------------------------------	----------------------	----------------------	------------------------------	---	--

બાબ ૧૨ મો.

શિક્ષા તથા સરકારી સ્ટાંપ સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત.

શીક્ષો.

૨૩૦. શિક્ષો એટલે જે ધાતુ નાણાં દાખલ વપરાતો હોય, તથા જે પર છાપ મારીને નાણાં દાખલ વાપરવા માટે તેને કોઈ સરકારના હુકમથી બહાર પાડ્યા હોય, તે ધાતુ.

રાણીનો શી
ક્ષો.

જે શીક્ષા પર છાપ મારીને તેને રાણીના હુકમથી, અથવા હીંદુસ્તાનની સરકારના, અથવા કોઈ પણ પરેસીડેન્સીની સરકારના, અથવા રાણીના રાજ્ય મહેલા કોઈ પણ સરકારના, હુકમથી નાણાં દાખલ વાપરવા માટે બહાર પાડ્યો હોય, તે શીક્ષો તે રાણીનો શીક્ષો.

દર્શાવે.

(અ) કોઈપણ, શીક્ષો નથી.

(બ) વગર છાપેલા ત્રાંખાના ગડા, અગર નાણાં દાખલ વપરાય તોપણ શીક્ષો નથી.

(ક) માંદ કોઈ શીક્ષો ન ગણાય. કેમકે તે નાણાં દાખલ વાપરવાના ધરાવાથી થયેલાં નથી.

(ઝ) જે શીક્ષાનું નામ કંપનીનો રૂપિયો પડ્યું છે તે રાણીનો શીક્ષો છે.

શીક્ષા જોડો
ખનાવવો.

૨૩૧. જે માણસ શીક્ષો જોડો ખનાવે, અથવા જાણી બુઝીને શીક્ષો જોડો ખનાવવાની ક્રીયાનો કોઈ પણ ભાગ કરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેતમાંના ગંજ તે પ્રકારની કુદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

ખુલાસો—જે શખસ ઠગબાજી કરવાના ધરાવાથી, અથવા એમ કરવાથી ઠગબાજી થશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, કોઈ ખરા શીક્ષાને ખોજી શીક્ષા સરખા દેખાતો કરે, તે શખસે આ ગુન્હો કર્યો એમ સમજાયું.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર રંટ નીકળે	જનમીન ભે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળીશકા ય નહી.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી બેમાંના ગમ તે પ્રકારની કુદ તથા હંડ.
----------------------------------	------------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------	---

ટીકા.—“ જોડું બનાવવું ” એ આ રાખની પીનલ કોડની ૨૮ માં કલમમાં વાખ્યા આપેલી છે તેની મનલખ એવી છે કે એવી રીતે સરખું કરવું કે જોથી કરોને કાંઈ પણ હગારો એવો ધરાઈ માલમ પડે, અને જો ફક્ત જોડું બનાવે તો, એવો ધરાઈ હતા અથવા એવું જ્ઞાન હતું એમ અનુમાન થઈ શકે.

વળી મજકુર વાખ્યામાં ખતાવેલું છે કે તેની નકલ તેને ખરોખર રીતે મળતી આવવાની કાંઈ જરૂર નથી.

આ કલમમાં ખતાવેલો મુદ્દો જોડી રીતે બનાવવામાં આવે કે પુરો થાય છે. શીક્ષાને મલાબ્યા હતા અથવા મલાબ્યાની કોશોશ કરી હતી એમ હોવાની કાંઈ જરૂર નથી.

રાણીનો શીક્ષો ૨૩૨ જે માણસ રાણીનો શીક્ષો જોડો બનાવે, અથવા જાણી જુ જોડો બનાવે, ત્રીને રાણીનો શીક્ષો જોડો બનાવવાની ફીયાદનો કાંઈ પણ ભાગ કરે તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની; અથવા ૬૨ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ તે પ્રકારની કુદની સિક્ષા કરવામાં આવશે, અને જુવળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર ટ નીકળે.	જનમીન ભે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળીશકા ય નહી.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અ થવા ૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમ તે પ્રકારની કુદ તથા હંડ.
----------------------------------	-----------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------	---

ટીકા.—આ પ્રમાણે જોડો બનાવેલો શીક્ષો જે રાણીનો શીક્ષો હોય, અથવા હીંદુ-સ્તાનની સરકારે કાઢેલો હોય, અથવા ઈંગ્લેન્ડ શીક્ષો હોય અથવા કાંઈ ખીટીશ સંસ્થાનનો હોય તો તેને વાસ્તે શીક્ષા જમારે સખત છે.

શીક્ષો જોડો ૨૩૩. શીક્ષો જોડો બનાવવાના કારણસર વાપરવાને વાસ્તે, અથ બનાવવાનાં હ વા તે કારણસર વાપરવાનો ધરાઈ કરેલો છે એમ જાણીને અથવા એ થીયાર બનાવવાં મ માનવાનું કારણ છતાં, જે માણસ કાંઈ છાપ અથવા હથીયાર બનાવે અથવા સમાર, અથવા તે બનાવવાની અથવા સમારવાની ક્રિયાનો કાં ઈપણ ભાગ કરે, અથવા તે ખરીદ કરે, વેચે, કે કાંઈને આપે તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ તે પ્રકારની કુદની સી ક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ અથવા પેરેસીડન્ટી માજીસ્ટ્રેટ ટ અથવા ૧ લા વર ગનો મા. ઈન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધી બે માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ તથા હંડ.
----------------------------------	------------------------	----------------------------	-----------------------	---	--

રાણીનો શી ૨૪૪. રાણીનો શોકા જોડો બનાવવાના કારણસર વાપરવાને વા
કા જોડો બના ર્ને, અથવા તે કારણસર વાપરવાનો ઈરાદો કરેલો છે એમ જાણીને અ
વવાના હુકિયાર થવા એમ માનવાનું કારણ છતાં, જે માણસ કાંઈ કાંઈ અથવા હુકી
બનાવવા અથવા પાર બનાવે અથવા સમારે, અથવા તે બનાવવાની અથવા સમારવાની
વેચવાં. કીયાનો કાંઈ પણ ભાગ કરે, અથવા તે ખરીદ કરે, વેચે, કે કોઈને
આપે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકાર
ની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈન સા ફ કરે.	૭ વરસ સુધી બે માંની ગમે તે પ્ર કારની કેદ તથા હંડ.
----------------------------------	------------------------	----------------------------	-----------------------	----------------------------	--

શીકા જોડો ૨૩૫. શીકા જોડો બનાવવાના કારણસર વાપરવાને વાસ્તે, અથ
બનાવવાના કાર વા તે કારણસર વાપરવાનો ઈરાદો કરેલો છે એમ જાણીને અથવા એમ
ણસર કાંઈ હુકિ માનવાનું કારણ છતાં, જે માણસ પોતાના કબજામાં કાંઈ હુકિયાર અ
યાર અથવા સા થવા સામાન રાખે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગ
માન રાખવો. મ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પ
ણ લાયક થશે; અને અગર જોડો બનાવવાનો શીકા રાણીનો હોય,
તો તે માણસને દશ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કે
દની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જનમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ અથવા પેરે સીડન્ટી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧ લા વરગનો માજી સ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે	૩ વરસ સુ ધી બેમાંના ગમે તે પ્રકાર ની કેદ તથા હંડ.
----------------------------------	-----------------------	----------------------------	-----------------------	--	---

અને જે રાણીનો શીકી કારણસર હોય તો.	બનાવના	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	બાકી ઉપર પ્રમાણ	૧૦ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.
--------------------------------------	--------	---------------------------	--------------------	--

ટીકા.—જ્યારે કાંઈ શખ્સના કબજામાં કાંઈ પેટી અથવા જગ્યા હોય અને તે પેટીમાં અથવા જગ્યામાં જો શીકો બનાવવાનાં હથોયારો અથવા ઓળનો હોયતો તે શખ્સના કબજામાં છે એમ સમજવું, અને ગમેતો તે તેના ફાયદાને વાસ્તે વાપરવામાં આવતાં હોય અગર ના હોય, પણ તેવાં હથોયારો છે તે વીરો તે માહાતગાર હોયતો ગુન્ટેગાર થાય છે. તેમજ વધારે શખ્સો તેવો સંતલસમાં હોયતો દરેક શખ્સના કબજામાં તે હથોયારો છે એમ સમજવું.

હીંદુસ્તાનમાં ૨૩૬. જે માણસ, ખિટીશ ઇંડીયામાં છતાં, ખિટીશ ઇંડિયાની બા રહીને હીંદુસ્તાન હાર કાંઈ શીકો ઓઠો બનાવવામાં મદદગારી કરે, તે માણસને જાણે તે ની બહાર કાંઈ જો ખિટીશ ઇંડિયાની માટેજ તે શીકો ઓઠો બનાવવામાં મદદગારી કરે શીકો ઓઠો બ હોય, એવો રોજ શીક્ષા કરવામાં આવશે નાવવામાં મદદગારી કરવી.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઇન સાફ કરે.	ખિટીશ ઇંડીયા મધ્યે તે શીકો ઓઠો બનાવવામાં મદદગારી કરવા માટે જે શીક્ષા કરાવી હોય તે શીક્ષા.
---------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	------------------------	---

ટીકા.—હીંદુસ્તાનમાંના કાંઈ પણ શખ્સ (ગમે તો તે રહ્યત હોય અગર પરરાજ્યને હોય) કાંઈ શખ્સને ઓઠો શીકો બનાવવાનાં હથોયારો અથવા ઓળનો પુરાં પાડેતો તે ગુન્ટેગાર થાય છે.

ઓઠો શીકો ૨૩૭. ફલાણો શીકો ઓઠો બનાવેલો છે એમ જાણીને અથવા આ દેશમાં લાવે એમ માનવાનું કારણ છતાં જે માણસ તે શીકો ખિટીશ ઇંડીયા મધ્યે વો અથવા આ લાવે અથવા ખિટીશ ઇંડિયા મધ્યેથી બહાર લઈ જાય; તે માણસને ત્ર દેશમાંથી બહાર જી વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીદા કરવા લઈ જવો. માં આવશે, અને વળી તે કેદને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ અ. પરરીફેન્સ માણ સ્ટેટ અથવા ૧ લા વરસનો માણ સ્ટેટ ઇન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા કેદ.
---------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	---	---

રાણીનો સી • ૨૩૮. ફલાણો ઓઠો સીકો રાણીનો સીકો ઓઠો બનાવેલો છે કે ઓઠો બનાવે એમ જાણીને, અથવા એમ માનવાનું કારણ છતાં, જે માણસ તે શી વેલો આ દેશમાં કે ખિટીશ ઇંડીયા મધ્યે લાવે અથવા ખિટીશ ઇંડીયા મધ્યેથી બહાર લાવે અથવા લઈ જાય, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની

આ દેશમાંથીના મુક્ત સુધીની ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, હાર બાંધે જવો, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડોવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ રટ થી નસાઈ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપારખ થવા ૧૦ વરસ સુધી ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	---------------------	----------------------	----------------------------	---

ટીકા.—ખતાવેલો શીક્ષી જોડો છે એવું જાણીને અથવા માનીને જમીનના રસ્તેથી અથવા ફરીયાના રસ્તે કોઈ પણ ઠેકાણેથી જાકલે અથવા કોઈ પણ ઠેકાણે બાવે, તેને સાડે આ કલમ પ્રમાણે તથા પાછલી કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થાય છે.

કોઈ સીકા રકમ. કોઈ માણસની પાસે કોઈ જોડો સીકા હોય, અને તેની જોડો છે એમ પાસે તે સીકા આવ્યો ત્યારે તેણે એમ જાણ્યું હોય કે આ સીકા જોડો જાણીને રાખ્યો છે તે માણસ અગર દગલખાજીથી, અથવા દગો થાય એવા ધરાશયી, હોય, તે ખીજીને તે સીકા કોઈ રાખસને આપે, અથવા કોઈ રાખસને તે લેવાને બલ આપવો. આવાવાની કાસીસ કરે, તો તે માણસને પાંચ વરસની મુક્ત સુધીની ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડોવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ અથવા પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈ નસાઈ કરે.	૫ વરસ સુધી ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	---------------------	----------------------	--	---

ટીકા.—આ કલમ જોડો શીક્ષી ખતાવનાર શીવાયના ખીજી રાખસનેજ ફક્ત બાગુ પડે છે, અને તેટલા માટે શીક્ષી ખતાવનાર રાખસ જોડો શીક્ષી ચલાવ્યો તેને માટે તેને ગુન્હોગાર કરાવેલો તે શિક્ષા રદ કરી હતી. રાણી વારંટ શેવ બક્ષ.

રાણીનો કોઈ રકમ. કોઈ માણસની પાસે કોઈ જોડો સીકા હોય, અને તે સીકા જોડો છે સીકા રાણીનો સીકા જોડો ખતાવેલો હોય, અને તેની પાસે તે સીકા એમ જાણીને આવ્યો ત્યારે તેણે એમ જાણ્યું હોય કે આ રાણીનો સીકા જોડો ખતાવેલો છે, તે માણસ અગર દગલખાજીથી અથવા દગો થાય એવા ધરાશયી થો તે સીકા કોઈ રાખસને આપે, અથવા કોઈ રાખસને તે લેવાને બલ આપવો. આવાવાની કાસીસ કરે, તે માણસને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ અ પરસીડન્સી મા. અથવા ૧લા વરગ નો મા. ઈનસાફરે	૧૦ વરસ સુધી જે માંનાગમે તે પ્રકાર ની કેદ તથા ફડ.
---------------------------------	------------------------	----------------------------	-----------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે વધારે સખત શીક્ષા ખતાવો છે તેનું કારણ એકે આ કલમમાં રાજીનો શીકા ખતાવેલો છે.

કાંઈ માણસ ૨૪૧. કાંઈ જોટા સીકા જોટા છે એમ જે શખસ જાણતો હો
ની પાસે કાંઈ પ પણ તે પોતાના કબજામાં ભેરી વખતે તે જોટો છે એમ જે શખસ
સીકા પેડેલાં જાણ્યું ન હોય, તે શખસ અગર તે સીકા ખરા સીકા હાખલ કાંઈ ખો
આવે તે વખતે જ શખસને આપે, અથવા કાંઈ ખોજ શખસને તે ખરા હાખલ લેવા
તે એમ જાણ ને લલચાવવાની કાસીસ કરે, તે શખસને બે વરસની મુદત સુધીની જે
તો ના હોય કે માંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા તે જેના જેવો જોટો ખતાવે
આ સીકા ખો લો હોય તે સીકાની કીમતની ફશ ધણી રકમ સુધીના ફંડની, અથવા
કે છે તે સીકા એ ખતેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.”
તે માણસ કાંઈ
ને ખરા હાખલ
જ આપવો.

દર્શાવ.

એક સીકા પાડનારો જ જોટા કંપનીના રૂપિયા પોતાના સોખતી વ ને આપે,
એટલા સારું કે તે તે રૂપિયા ચલાવે, જે તે રૂપિયા એક ખોજ ચલાવનાર ક ને વે
ચાતા આપે, અને ક તે જોટા છે એમ જાણીને તે રૂપિયા વેચાતા લે. પછી કાંઈ
માલ લેઈને તેની કીમતમાં તે રૂપિયા ક ને આપે, અને ક તે જોટા છે એમ
ન જાણતો લે. પાછળથી તે રૂપિયા લીધા પછી તે જોટા છે એમ ક ને ખબર પ
ડે, અને ક ત્યાર પછી તે ખરા હોય એવી રીતે તે રૂપિયા કાંઈને આપે, તો ક ને
ફક્ત આ કલમ મુજબ સીક્ષા થઈ શકે છે, પણ જે તથા ક એવો, મુદતમાંની
કેફીયત મુજબ, ૧૩૬ મી અથવા ૨૪૦ મી કલમ પ્રમાણે સીક્ષા થઈ શકે છે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	પરસીડન્સી માણસે અથવા ૧ જા અથ વા ૨ વરગનો માણ સેટ ઈનસાફરે કરે	૨ વરસ સુધીની જેમાંના મ તે પ્રકારની કેદ અથ વા જેટલી કીમતનો તે જોટો શીકા કરવો હોય તે થી ફસ ગણી ફંડ અ ખતે
----------------------------------	----------------------------	----------------------------	-----------------------	--	--

ટીકા.—ખરા સીકા હાખલ જે કાંઈ શીકા આપવામાં આવ્યો હોય નહીં તો, કાંઈ
આ કલમ પ્રમાણે ગુનેહો થતો નથી, જેમકે કાંઈ જોટા શીકા કાંઈ પોલીસના હાથમાં
આવે નહીં એવી મતલબથી કાંઈ ખોજને આપવામાં આવે તો તેમાં કાંઈ આ કલમ પ્ર

માણિ ગુન્હો થતો નથી. રાણી વીરપ સુરત. ૪ નો. વે. પ્રો. ૧૨.

કાઈ સીકા ૨૪૨. કાઈ જોડો સીકા પોતાના કમળમાં આવ્યો હોય તે જ કાઈ શખસની ખતે જોડો છે એમ જાણ્યા છતાં, જે માણસ દગલખાણથી અથવા જો પાસે આવવી વ થાય એવા ધરાશયો તે જોડો સીકા પોતાના કમળમાં રાખે તેને ત્રણ ખતે તેણે એમ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીકા કરવામાં આ જાણ્યું હોય કે વરો, અને જણી તે હંડને જાણાય પક થશે આ સીકા જો ડો છે તે શખ સ તે જોડો સી કા પાસે રાખવો.

વગર વારંટો પ્રથમ વા પોલીસ પક રંટ નીકળે ડો શકે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડોવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ અથવા પ રેસીડન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારનો કે દ તથા હંડ.
--	----------------------------	----------------------------	--	--

રાણીનો કાઈ ૨૪૩. રાણીના સીકા જેવો જોડો ખનાવેલો કાઈ સીકા પોતા સીકા કાઈ શખ ના કમળમાં આવ્યો હોય તે વખતે તે સીકા જોડો ખનાવેલો છે એમ સની પાસે આ જાણ્યા છતાં, જે માણસ દગલખાણથી અથવા જો થાય એવા ધરાશયો વતી વખતે તેણે તે સીકા પોતાના કમળમાં રાખે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધી એમ જાણ્યું હો ની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીકા કરવામાં આવશે, અને જણી ય કે આ સીકા તે હંડને ત્રણ લાયક થશે. જોડો છે તે શખ તે જોડો સીકા પાસે રાખવો.

વગર વારંટો પ્રથમ વા પોલીસ પક રંટ નીક ડો શકે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડોવા ળી શ કાય ન હી.	સેશન કોર્ટ અથ વા પેરેસીડન્સી મા જીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજી સ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૭ વરસ સુધી ખેમાં ના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.
--	----------------------------	---------------------------------	--	--

ટીકા.—કલમ ૨૩૬, ૨૪૩ પ્રમાણે ત્રણ જાતના ગુન્હા થાય છે ૧ સી, ૨ ડો ખનાવે ડો શીકા છે એવી પ્રથમથી ખપ્પર હોવા છતાં ચલાવવો; ૨ જો, શીકા લીધા કેડે એમ આ ૮૦ વરસ કે જોડો શીકા છે, એમ જાણીને ચલાવવો; ૩ જો, જોડો શીકા છે એવું થાય

વખતથી જાણવા છતાં કમળમાં રાખવો;

સાપરાણ જ્ઞાન હોવાની જરૂર છે. કાંઈ ફરેખ થવાના કીરાણ વાસ્તે કોઈ ચીકો કોઈ રાખસને આપવામાં આવે તો એમ જાણાવવાની જરૂર નથી હ ફરેખ કરવાનો તેમાં ધરાઈ હોતો.

ટંકશાળમાં નો ૨૪૪. ખિટીસ ઈંડોયા મધ્યે કાપદા મુજબ સ્થાપિતી કોઈપણ ટંક કર રહેલા માણ શાળમાં ને માણસ નોકર રહેતો હોય, તે માણસ તે ટંકશાળમાંથી ની સે કાપદામાં ડરા કળના કોઈ સીકો તે સીકાનું વજન અથવા મેળવણી કાપદાથી કરો હો વેત્તા વજન અ ય તેથી જુદાં વજન અથવા મેળવણીનો થાય એવા ઈરાદાથી અગર થવા મેળવણીથી કાંઈ કામ કરે, અથવા ને કામ કરવાની તેને કાપદા મુજબ ફરજ હોય જુદાં વજન અ તે કામ કરવામાં કમુર કરે, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની થવા મેળવણીને એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે અને વળી તે સીકો બનાવવો, ફંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
---------------------------	--------------------	---------------------	----------------------	-----------------------	--

ટીકા—એવો પુરાવો હોવો જોઈએ કે તે રાખસ સરકારો ટંકશાળમાં કામ લાગેલો હોતો, અને ને કૃત્ય કરવાનું અથવા નહીં કરવાનું તોહોમત હોય તે ઈરાવેલા વજનથી જુદી રીતનો સીકો બનાવવાનો ઈરાદો હોતો, તેને વાસ્તે હોવું જોઈએ.

સીકા પાડવાનું ૨૪૫. ખિટીસ ઈંડોયા મધ્યે કાપદા મુજબ સ્થાપિતી કોઈ પણ હથીયાર કોઈ ટંકશાળ મધ્યેથી, કાપદેસર અપત્યાર વોના, ને માણસ. કાંઈ સીકો પા કશાળમાંથી કાપડવાનું હથીયાર અથવા ઓળ્લર લેઈ જાય, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, જુદું. અને વળી તે ફંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
---------------------------	--------------------	---------------------	----------------------	-----------------------	--

ટીકા—આ કલમમાં બનાવેલા મુન્દાની મનજબ એવી છે કે ખોટો સીકો બનાવવા સાર હથીયાર ઉપયોગમાં લેવાને સાર લેઈ જવાં જોઈએ.

મલખાણથી ૨૪૬. કોઈપણ સીકા ઉપર ને માણસ મલખાણથી અથવા અથવા બદલાવ દ્વારાથી એવો કાંઈ ક્રીયા કરે કે તેથી તે સીકાનું વજન ઓછું થાય, તથા કોઈ સીકા અથવા તેની મેળવણી બદલાય, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની વજન ઓછું એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે

કરવું અથવા તે દંડને પાણી લાયક થશે.
નીચે જણવણી માં
ફેરફાર કરેલા.

ખુલાશો—કોઈ શખસ એક સીકાનો કાંઈ અંશ કાઢાડે અને તે હેઠમાં કાંઈ ખોજી
વસ્તુ મુકે, તો તેણે તે સીકાની જણવણી પદ્ધતી એમ સમજવું.

જગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડોવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડે ન્સી માજીસ્ટ્રેટ અ થવા ૧લા વર્ગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની કુદ તથા દંડ.
----------------------------------	------------------------	----------------------------	-----------------------	---	---

દગ્ગજખાજીયો ૨૪૭. રાજીના સીકાઓમાંના કોઈપણ સીકા ઉપર જે માણસ
અથવા પદ્ધતિ દગ્ગજખાજીયો અથવા પદ્ધતિ અથવા એવી કાંઈ ક્રિયા કરે કે તેથી તે સી
તેથી રાજીના સી કાનું વજન ઓછું થાય અથવા તેની જણવણી પદ્ધતિ, તે માણસને
કાનું વજન ઓ સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારનો કુદની સીકા કરવા
છું કરવું અથવા માં આવશે, અને વળી તે દંડને પાણી લાયક થશે.
તેની જણવણી
પદ્ધતિ.

જગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર રંટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડોવાળી જીશકા ય નહી	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડે ન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧લા વર્ગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખે માંના ગજ તે પ્રકાર ની કુદ તથા દંડ.
----------------------------------	-------------------------	----------------------------	-----------------------------	---	--

કોઈ શીકાઓ ૨૪૮. કોઈ પણ શીકા ઉપર જે કોઈ માણસ એવી કાંઈ ક્રિ
જા શીકાને ઠેકા યા કરે કે તેથી તે શીકાનું રૂપ પદ્ધતિ, અને તે એવા ઈરાદાથી કે
જે આલે એવાઈ તે શીકા કોઈ ખોજી પ્રકારના શીકાને ઠેકાણે આલે, તો તે માણસને
રાજીયો તે શીકા ગણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની કુદની શીકા કર
નું રૂપ પદ્ધતિ. વામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પાણી લાયક થશે.

જગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડોવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડે ન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧લા વર્ગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની ખે માંના ગજ તે પ્રકાર ની કુદ તથા દંડ.
----------------------------------	------------------------	----------------------------	-----------------------	---	--

מספר רישוי עיר ונדסה / אישור משרד התחבורה / אישור

આ સીકામાં ૨૫૧, ટુઝી રાખસના કપ્પળમાં કાંઈ સીકા હોય, અને તે સીકા બાબત ૨૪૭ મી અથવા ૨૪૬ મી કલમમાં પ્વાન કરેલો ગુન્હો કે એમ જાણીને રા રવામાં આવ્યો હોય, અને તે સીકા બાબત તે ગુન્હો કરવામાં આવેલો

જીનો ને સીકા છે એમ તે રાખસના કબજામાં તે સીકા આવતી વખતે તેણે જાણ્યું પાસે રાખસો હોય હોય તે રાખસ અગર દગલખાજીથી અથવા દગો થાય એવા ધરાદાથી તે સીકા આપવો. તે સીકા કોઈ ખોળ રાખસને આપે અથવા કોઈ ખોળ રાખસને તે સીકા લેવાને બહાવાવવાની કોસીસ કરે, તો તેને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની સીકા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેરાન કોર્ટ અથવા પેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	---	---

ટીકા.—ફેરફાર કરેલા શિકાઓનો નેઓ વેપાર કરે છે તેમને આ કલમ લાગુ પડે છે. કોઈ રાખસ ૨૫૨. ને સીકા ખાખત ૨૪૬ તથા ૨૪૮ મી એ એ કલમમાંની ની પાસે કોઈકે ગમ્મ તે કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય, તે સીકા ફેરફાર થયેલો સી ગલખાજીથી અથવા દગો થાય એવા ધરાદાથી કોઈ માણસના કબજા કા આવતી વખતે માં હોય, અને સીકા ખાખત તે ગુન્હો કરવામાં આવેલો છે એમ તે મા તે તેમાં ફેરફાર જાણના કબજામાં તે સીકા આવી વખતે તેણે જાણ્યું હોય, તો તે મા થયેલો છે એમ જાણને ત્રણ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની સી તેણે જાણ્યા છતાં કા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે. તે પાસે રાખવો.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેરાન કોર્ટ અથવા પેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૮ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમ એવા રાખસોને લાગુ પડે છે કે જેમની પાસે તે સીકા આવ્યા હોય તેમને ત્યારે ખખર પડે કે આ સીકા ફેરફાર કરેલા છે અને એમ જાણીને પોતાના કબજામાં રાખે.

કોઈ રાખસ ૨૫૩. ને સીકા ખાખત ૨૪૭ મી, તથા ૨૪૮ મી એ એ કલમમાંની પાસે કોઈકે મામાંની ગમ્મ તે કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય, ફેરફાર થયેલો તો તે સીકા દગલખાજીથી અથવા દગો થાય એવા ધરાદાથી કોઈ માણસ જાનો સીકા આ ના કબજામાં હોય અને તે સીકા ખાખત તે ગુન્હો કરવામાં આવેલો.

વની વખતે તેમાં છે એમ તે માણસ ઇન્જનમાં તે સીકા આવની વખતે તેણે જાણ્યું હો.
 ફેરફાર થએલા છે. ૫ તો તે માણસને પાંચ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકાર
 એમ તેણે જ ની કેદની સીકા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ઇંડને પણ લાયક થશે,
 ૫૫૫ છતાં તે પા
 સે રાખવો.

વગર વારંટ પ્રથમવા પોલીસ પક ડી શકે	પ્રથમવા રંટ ની કળે.	જનમીન લેઈ શ કાય નહી.	માંડીવા ળીશકા ય નહી.	સેશન કોર્ટ અથવા પર સીડન્ટી માજીસ્ટ્રેટ અ થવા ૧ જા વરગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ ફે	૧ વરસ સુધીની ખે માંના ગમ્મે તે પ્ર કારની કેદ તથા ઈંડ.
---	---------------------------	----------------------------	----------------------------	--	--

ટીકા.—ખીજાને ઇંગલેન્ડ વાસ્તે શીકા વપરાશે એવો ઈરાદો અવશ્ય જોઈએ.

જે સીકા કે ૨૫૪. જે સીકા ખાખત કોર્ટ રાખસે એમ જાણતો હોય કે એ
 ઈ માણસની પા ની ઉપર કનમ ૨૪૬, ૨૪૭, ૨૪૮, અથવા ૨૪૯ મીમાં લખી છે તેવી
 સે પોલીસ આવ કાંઈ ક્રીયા કરવામાં આવી છે, પણ જે સીકા તે રાખસના કબજામાં
 તી વખતે તેમાં આવતા વખતે તે ખાખત તેવી કાંઈ ક્રિયા કરવામાં આવેલી છે. એમ તે
 ફેરફાર થએલા છે જે જાણેલું ન હોય, તે રાખસ તો અગર કોઈ ખીજા રાખસને તે સીકા
 એમ તેણે જ ખરા સીકા રાખસ, અથવા તે સીકા જે પ્રકારનો હોય તેથી જુદા પ્ર
 ૫૫૫ ન હોય તે કારના સીકા રાખસ આપે, અથવા કોર્ટ રાખસને તે સીકા ખરા સી
 સીકા તેણે ખી કા રાખસ અથવા તે સીકા જે પ્રકારનો હોય તેથી જુદા પ્રકારના સી
 જાને ખરા સી કા રાખસ મેવાને લલચાવવાની કોસીસ કરે તો તે રાખસને જે વરસની
 કા રાખસ આપ મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની અથવા તે બદલે સી
 વો. કે જે સીકાને ઠેકાણે ચલાવે હોય અથવા ચલાવવાની કોસીસ કરી
 હોય તે સીકાની કોમન િ દશ ગણી રકમ સુધીના ઇંડની સીકા ક
 રવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નકળે	જનમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	પેરીસીડન્ટી મા જીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ રંટ ઈનસાફ ફે.	૨ વરસ સુધીની ખેમાં ના ગમ્મે તે પ્રકાર ની કેદ અથવા જે ટલા કોમનનો તે સીકા હોય તેથી દશ ગણી ઇંડ.
----------------------------------	----------------------	----------------------------	-----------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે એવો રાખસને શીક્ષા થાય છે કે જેઓ ફેરફાર કરેલા શી
 કાનો વેપાર કરતા ના હોય પણ પોતાના કબજામાં આવે કોઈ સીકા હોવાથી તેને ચલા
 વે અથવા ચલાવવાની કોસીસ કરે.

સરકારી સ્ટાંપ ૨૫૫. જે સુજનાં કારણસર સરકારે ખાહર પાડેલો કોર્ટ પણ સ્ટાં
 ખોટો બનાવવો. ૫ જે માણસ ખોટો બનાવે, અથવા જાણીબુજીને તે ખોટો બનાવવાની

ક્રિયાને કાંઈ પણ ભાગ કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને લાયક થશે.

ખુલાસો—કોઈ શખસ એક પ્રકારના ખરા સ્ટાંપને ખીલ પ્રકારના ખરા સ્ટાંપ સરખા દેખાતો કરીને જોડો સ્ટાંપ સરખા દેખાતો કરીને જોડો સ્ટાંપ બનાવે, તેણે આ મુન્દો કરવો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવારંટ ની કળે.	ભ્રમીન ભેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઇનસાફ કરે.	જીવતાં સુધીની સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ તથા હંડ.
---------------------------	--------------------	-----------------------	----------------------	-----------------------	--

કોઈ સરકારી ૨૫૬. મેડેસુઝના કારણસર સરકારે બહાર પાડેલો કોઈ સ્ટાંપ જો સ્ટાંપ જોડો બટો બનાવવાના કારણસર વાપરવાને વાસ્તે, અથવા તે કારણસર વાપરવાના વાવવાના કારણ નો ઈરાદો કરેલો છે એમ ભ્રમીને અથવા એમ માનવાનું કારણ છતાં સર કોઈ હથોળે માણસ પોતાના કબજામાં કાંઈ હથોળા અથવા સામાન રાખે તે પાર અથવા સા માણસને સાત વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની માન પાસે રાખ શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

નો.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવારંટ ની કળે.	ભ્રમીન ભેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઇનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ તથા હંડ.
---------------------------	--------------------	-----------------------	----------------------	-----------------------	--

ટીકા.—આ ઠેકાણે જોડો બનાવવાને તઈયારી કરવાના અથવા કોશીશ કરવાના મુન્દો વાસ્તે શીક્ષા થાય છે. સાપરાપ ઈરાદાથી જોડું બનાવવાને કોઈ હથોળા કબજામાં રાખવું એ શીક્ષા થવા લાયક છે.

કોઈ સરકારી ૨૫૭. મેડેસુઝના કારણસર સરકારે બહાર પાડેલો કોઈ સ્ટાંપ સ્ટાંપ જોડો બટો બનાવવાના કારણસર વાપરવાને વાસ્તે, અથવા તે કારણસર વાપરવાના વાવવાના કારણ વાનો ઈરાદો કરેલો છે એમ ભ્રમીને અથવા એમ માનવાનું કારણ છતાં સર હથોળા અથવા માણસ કાંઈ હથોળા બનાવે, અથવા તે બનાવવાની ક્રિયાને કાંઈ પણ ભાગ કરે, અથવા તે ખરીદ કરે, વેચે કે કોઈને આપે, તે માણસને સાત વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	નમીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા પ નહી	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
----------------------------------	------------------------	-------------------	---------------------------	--------------------------	---

સરકારી સ્ટાં ૨૫૮. ફલાણો સ્ટાંપ મેડેસુલનાં કારણસર સરકારે ખાહાર પાડેલા
૫ ખોટા ખનાવે કોઈ સ્ટાંપ જેવો ખોટો ખનાવેલો છે એમ જાણીને, અથવા એમ માન
લા વેચવા. વાનું કારણ છતાં, જે માણસ તે સ્ટાંપને વેચે અથવા વેચવાનું કેહે, તે
માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્તે તે પ્રકારની કેદની સી
ક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ હાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	નમીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા પ નહી.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્તે તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
----------------------------------	-----------------------	-------------------	----------------------------	---------------------------	--

સરકારી સ્ટાં ૨૫૯ ફલાણો સ્ટાંપ મેડેસુલનાં કારણસર સરકારે ખાહાર પાડેલાં
૫ ખોટા ખનાવે કોઈ સ્ટાંપ જેવો ખોટો ખનાવેલો છે એમ જાણી, તેને ખરા સ્ટાંપ
લો પાસે રાખવો. હાખલ વાપરવાના અથવા આપવાના ઈરાદાથી અથવા તે ખરા સ્ટાંપ હા
ખલ વાપરવામાં આવે એટલા માટે, જે માણસ તે સ્ટાંપ પોતાના ક
ખજામાં રાખે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્તે
તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ
હાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	નમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, પરસી ડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા વરગ નો મા. ઈન સાફ કરે	૭ વરસ સુધી ખે માંના ગમ્તે તે પ્રકાર ની કેદ તથા ફંડ.
---------------------------------	------------------------	-------------------	-----------------------	---	---

કોઈ સરકારી ૨૬૦. ફલાણો સ્ટાંપ મેડેસુલનાં કારણસર સરકારે ખાહાર પાડેલા
સ્ટાંપ ખોટો ખ કોઈ સ્ટાંપ જેવો ખોટો ખનાવેલો છે એમ જાણીને જે માણસ તે સ્ટાં
નાવેલો છે એમ પને ખરા સ્ટાંપ હાખલ વાપરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની
જાણ્યા છતાં તે ખેમાંના ગમ્તે તે પ્રકારની કેદની અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની સી
ખરા હાખલ વા ક્ષા કરવામાં આવશે.
પરવો.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	નમીન લે ઈ શકાય.	માંડોવા ળી શ કાય ન હી.	સેશન કોર્ટ અથ વા પરેશીડેન્સી મા જીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજી સ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૭ વરસ સુધી જેમાં ના ગમ્મતે પ્રકારની કેસ અથવા ૬૬ અ થવા બને.
----------------------------------	----------------------------	--------------------	---------------------------------	--	---

સરકારને હા રફ ને પદારથપર ગ્રેપુલનાં કારણસર સરકારે ખાહાર પાડેલા
ની કરવાનાં છે સ્ટાંપ લગાડેલા હોય તે પદારથ ઉપરથી ને લખાણ અથવા લેખને મા
રાદાથ. જે પર સ ટે તે સ્ટાંપ વાપર્યો હોય તે લખાણ અથવા લેખ ને માણસ ફગલખા
રકારી સ્ટાંપ હો જીથી અથવા સરકારને હાની કરવાના ઈરાદાથી, કાહાડી અથવા ચેટ્ટેરી
ય એવા કોઈ પ નામે, અથવા કોઈ સ્ટાંપ કાંઈ ખીન લખાણ અથવા લેખને માટે વા
દારથ ઉપરથી પરવામાં આવે એટલા મટે ને લખાણ અથવા લેખને માટે તે સ્ટાંપ
કાંઈ લખાણ એ વાપર્યો હોય તે લખાણ અથવા લેખપરથી ને માણસ તે સ્ટાંપને કાહા
રી નાંખ્યું, અ ડા નામે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકા
થવા કોઈ લેખ રની કુદની, અથવા હંડની, અથવા જે બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.
ને માટે કાંઈ
સ્ટાંપ વાપર્યો હો
ય તે સ્ટાંપ તે
લેખપરથી કાહા
ડી નાખવો.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે.	નમીન લે ઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ અથવા ૫ રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૩ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કે સ અથવા ૬૬ અથવા બને.
----------------------------------	------------------------	--------------------	----------------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ને કૃત્ય કરવાનાં છે, તે સાધારણ રીતે દગા ભરેલાં હોવાં
નેહિએ અથવા ખપુમ કરાને સરકારને નુકશાન કરવાના ઈરાદાથી હોવાં નેહિએ. અમુક
સ્ટાંપ તરીકે એકની એક સ્ટાંપ ખીજી વખતે વાપરવામાં આવે એટલે સરકારને નુકશાન ક
ર્યું એમ સમજવું.

કોઈ સરકારી રફ. ગ્રેપુલનાં કારણસર સરકારે ખાહાર પાડેલા કોઈ પણ સ્ટાં
સ્ટાંપ આગળ વા પ આગળ વપરાયેલા છે એમ નક્કી થતાં, ફગલખાજીથી અથવા સર
રેફો છે એમ કારને હાની કરવાના ઈરાદાથી, ને માણસ કાંઈ પણ કારણસર તે સ્ટાંપ
નક્કી થતાં તે વાપરે તે માણસને જે વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની
પામે વાપરવો. કુદની, અથવા હંડની, અથવા જે બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	નમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પેરસીડેન્સી માલ્ટરેટ અથવા ૧ જા અથવા ૨ ન વરગનો માલ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
----------------------------	--------------------	----------------	----------------------	---	---

સ્ટાંપ વાપરેલો છે એવો રોતની કાંઈ નીશાની હોવી નાંખવી.

૨૧૩. ઝેડેસુબનાં કારણસર સરકારે બહાર પાડેલો કાંઈ પણ સ્ટાંપ વપરાયેલો છે એમ દેખાડવા સારું તે સ્ટાંપ પર કરેલી અથવા મારેલી કાંઈપણ નીશાની, દગલખાજીથી અથવા સરકારને હાની કરવાના ઈરાદાથી, જે માણસ હોલી અથવા કાહાડી નાંખે, અથવા જે સ્ટાંપ ઉપરથી એવો કાંઈ નીશાની હોલી અથવા કાહાડી નાંખો હોય, એવો કાંઈ સ્ટાંપ જે માણસ જાણી પુછીને પોતાના કબજામાં રાખે, અથવા વેચે અથવા કાંઈને આપે, અથવા એવો કાંઈ સ્ટાંપ વપરાયેલો જાણ્યા છતાં જે માણસ તે સ્ટાંપ વેચે, અથવા કાંઈને આપે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીકા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	નમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પેરસીડેન્સી માલ્ટરેટ અથવા ૧ જા અથવા ૨ વરગનો માલ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
----------------------------	--------------------	----------------	----------------------	---	---

—૦૦૦૦૦૦૦૦—

બાબ ૧૩ મો.

કારણ તથા માપ સંબંધી ગુન્હા બાબત.

તોળવાનું ખા. ૨૧૪. તોળવાનું કાંઈ યંત્ર જોડુ છે એવું જાણીને જે માણસ દુ યંત્ર દગલખા દગલખાજીથી વાપરે, તેને એક વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રજાજી વાપરવું. કારની કેદ, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીકા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ નીકળે.	નમીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પેરસીડેન્સી માલ્ટરેટ અથવા ૧ જા અથવા ૨ ન વરગનો માલ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
---------------------------------	-----------------	----------------	----------------------	---	---

ટીકા—જે પંત્ર વાપર્યું તે જોડું હતું એમ જાણીને વાપર્યું એટલું જ નહીં, પણ કોઈને ફરિયાદ કરવાને વાપર્યું હતું, એમ ખતાવવું જોઈએ; એટલે એવી રીતે કે જે રાજ્યો વપારે લેવાને હકદાર છે, તેમને તેવું પંત્ર વાપરી થોડું આપવું.

તોળવાનું જોડું પંત્ર કોઈ રાજ્યસના કબજામાં હોય તે ઉપરથીજ એવો અનુમાન થઈ શકે કે તે ફરિયાદ કરવાના ઇરાદાથી રાખેલું છે.

આ કલમમાં ખતાવેલા ગુન્હાની, કોઈ પણ જાતના માજિસ્ટ્રેટ, અથવા પેટેલા વગના જે માજિસ્ટ્રેટને સ્થાનિક સરકારે અધિકાર આપ્યો હોય, અથવા માજિસ્ટ્રેટની જે ખાતે પેટેલા વગના માજિસ્ટ્રેટનો અધિકાર આપ્યો હોય અથવા સ્થાનિક સરકારે અધિકાર આપ્યો હોય તે, સંક્ષેપ રીતે તપાસ કરી શકે. જુઓ કી. પ્રો. કોડની (૧૮૮૨નો ૧૦મો આક્ટ) ક. ૨૬૦

જોડું કાટલું ૨૬૫. જે માજિસ કાંઈ પણ જોડું કાટલું અથવા લંબાઈનું કે ભ અથવા માપ કે રતલનું જોડું માપ દગલખાજીથી વાપરે, અથવા એક કાટલાને અથવા દગલખાજીથી વા લંબાઈના કે ભરતલનાં માપને તે છે તેથી કાંઈ જુદાં કાટલાં અથવા પરવું. માપને ઠેકાણે દગલખાજીથી વાપરે, તેને એક વરસની મુદત સુધીની ખેમાં ના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ ખંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં કો પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ સ મન નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવા જી શકાય ન હી.	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રે ટ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કે દ અથવા હંડ અથવા ખંને.
--	--------------------------	---------------------	-----------------------------	---	---

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણેના ગુન્હાની સંક્ષેપ રીતે તપાસ થઈ શકે જુઓ કલમ ૨૬૦ કી. પ્રો. કોડ ૧૮૮૨ નો ૧૦ મો આક્ટ.

જોડાં કાટલાં ૨૬૬. તોળવાનું કાંઈ પણ પંત્ર, અથવા કાંઈ કાટલું, અથવા લં અથવા માપ માપવા ખાતેનું કે ભરતલનું કાંઈ માપ, જોડું છે એવું જાણીને, તથા તે દગલ સે રાખવાં. ખાજીથી વાપરવામાં આવે એવા ઇરાદાથી જે માજિસ પોતાની પાસે રાખે તેને એક વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની અથવા હંડની, અથવા એ ખંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં પોલીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમ સમ ન નીકજે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવા જી શકાય ન હી.	પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધીની ખે માંના ગમે તે પ્રકાર ની કેદ અથવા હંડ અથવા ખંને.
-------------------------------------	----------------------	---------------------	-----------------------------	--	---

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણેના ગુન્હાની સંક્ષેપ રીતે તપાસ થઈ શકે; નુઓ કલમ ૧૧૦ ક્રી. પ્રો. કોડ. ૧૮૮૨ નો ૧૦ માં આકટ.

ખાટા કાટલાં ૨૧૭ તેજવાનું કાંઈપણ યંત્ર, અથવા કાંઈ કાટલું, અથવા લાંબા અથવા માપના ધનું કે ભરતલનું કાંઈ માપ ખાટુ છે એવું જાણીને જે માણસ બનાવે, જાવવાં, વેચવાં, વેચે, અથવા કોઈને આપે, એટલા સારૂ કે તે ખરાને ઠેકાણે વપરાય અથવા એવું જાણીને કે તે ખરાને ઠેકાણે વપરાય એવો સંભવ છે, તે તેને એક વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફગની, અથવા જે બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન નીકળે	જનમીનજોઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પાછલી કલમમાં બતાવેલો માંજીરોટ ઈ નસાઈ કરે.	પાછલી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા.
--------------------------------	-----------------	---------------	---------------------	---	---------------------------

બાબ ૧૪ મો

લોકોની તનદુરસ્તી, સલામતી, અનુકુળતા, લાભ

તથા નિતી સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત.

સોડાપકારક ૨૧૮. જે શખસ એવું કાંઈ કામ કરે, અથવા એવી કાંઈ કામ કરે, અથવા એવી કાંઈ કામ કરે, જેથી સોડાને, અથવા જે માણસો પાડોશમાં રહેતા હોય અથવા જેઓના કબજામાં આંહી પાડોશમાં કાંઈ મોલકત હોય તે સરવ માણસોને, કાંઈ સાધારણ નુકશાન, ભય, અથવા કુખ્યા થાય, અથવા જેથી જે શખસોને કાંઈ સારવજનીક હક વાપરવાની જરૂર પડે તે શખસોને નુકશાન, અડચણ, ભય, અથવા કુખ્યા થયા વીના રહેતો નહીં; તે શખસે સોડાપકારક કૃત્ય કર્યું એમ સમજવું.

કોઈ સરવાપકારક કૃત્યથી કાંઈ અનુકુળતા અથવા લાભ થતો હોય, તે તે સમજાયો તે ગુન્હો માફ થઈ શકતો નથી.

ટીકા.—સોડાપકાર કૃત્ય તે સું તેની વાખ્યા આ કલમમાં આપેલી છે. કાંઈ સરવને લાભ પડે એવી અપકાર વસ્તુથી કાંઈ ફાયદો અથવા સગવડ થાય છે એવા આધાર ઉપરથી તે માફ થઈ શકે નહીં.

વળી સોડાપકાર કૃત્ય જે સરવને એક સરખો રીતે લાભ પડતું હોય તેને વાસ્તે કલમ એકજ વખત ફરીયાદ થઈ શકે કેમકે નહીં તે એક શખસ ઉપર એવા કરોડો ઠાવા થાય. વીન્ડર બોટમ વીરૂધ્ધ ડ્રબી; પણ કોઈ શખસને ખર્ચ નુકશાન થયું હોય તે તેને વાસ્તે તે ઠાવો કરા શકે, જેમકે કોઈ શખસ જાહેર રસ્તા ઉપર કોઈ ખોડો બાંધે અને તેમાં

કાંઈ રાખસ પડે અને તેનો પગ ભાગે તો તેના ઉપર દાવો થઈ શકે

પણ કાંઈ જાહેર રસ્તા ઉપર તાણુન લેઈ જવા વરઘોડો ચડાવી જાય તો તેમાં કાંઈ ખર્ચ સંબંધી ક્રીયાને લીધે કાંઈને નુકશાન થયું, તેવા આખાર હપરથી તેના ઉપર દાવોની માં દાવો ચાલી શકે નહીં. સતકુ વલદ વીરધ ઈઆહીમ ઈ. સો.રી. ૨ મું. ૪૫૭.

સાધારણ રીતે એવું કહી શકાય કે કાંઈ પણ કુત્યથી લોકોના સુખને, તંદુરસ્તીને તથા સહી સલામતીને કાંઈ હેરાનગતી થાય તો તે લોકોપકાર કૃત્ય કહેવાય.

કાંઈ જગ્યા ઉપર ગંદકી રાખવી, અથવા કાંઈ એવો વેપાર કરવો કે જેથી કરીને હવામાં ખીગાડ થાય એ લોકોપકાર કૃત્ય થયું કહેવાય. વળી જુવાર રમવાનાં ઘર રાખવાં, તથા છીનજાને વાસ્તે ઘર ભાડે રાખવાં, એ પણ લોકોપકાર કૃત્ય છે.

પણ પ્રથમથી કાંઈ તંદુરસ્તીને ખગાડ કરે એવો વેપાર કાંઈ ધણી દુર ચલાવતો હોય અને પછીથી તેની પડોશમાં જઈ લોકો વસે, તો તે લોકોથી દાવો કરી શકાય નહીં કે-મકે પ્રથમ તે વેપાર કાયદેસર ચાલતો હોય.

લોકોપકાર કૃત્યથી ફક્ત તંદુરસ્તીને જ નુકશાન થયું જોઈએ એવી કાંઈ જરૂર નથી; જો તેમાંથી દુરગંધ આવે અને પડોશીઓને તેથી અડચણ થાય તો તે પણ લોકોપકાર કૃત્ય છે.

વળી ખસાવમાં એવું પણ કહી કહી શકાય નહીં કે અમુક કૃત્ય કાયદેસર છે અને પ્રતીવાદીની પોતાની જમીનમાં અને સગવડ ભરેલે ઠેકાણે થાય છે, રાજ મહમદ ખોસી વીરધ ઈસ્ટ ઈન્ડિયા રેલવે કંપની ૧૦ ખં. સો.રી. ૨૪૧.

પીનલકોડ પ્રમાણે જે અપકાર કૃત્યને વાસ્તે શીક્ષા થાય તે છતાં પણ તેના ઉપર દાવોની માં દાવો થઈ શકે, અને ગમે તો તેને વાસ્તે ફરીયાદ થઈ હોય અગર ના થઈ હોય, જીજ્ઞા રણછોડ વીરધ જોધા. લોકોપકાર કૃત્યનાં ઉદાહરણો:—જાહેર રસ્તાનું તથા વહાણ ચાલી શકે એવી નદીઓનું રોકાણ કરવું; આવા રસ્તાઓ તથા જગ્યાઓને નુકશાન કરવું; આવી જગ્યાઓને સમરાવવાનું જેઓનું કામ હોય તે જીલ કરે અથવા ગફલત કરે તો; ભર વસ્તીમાં અથવા જાહેર રસ્તા ઉપર લોકોની તંદુરસ્તીને નુકશાન થાય એવો વેપાર ચલાવવો; પડોશીઓને હરકત થાય એવો ઘોંઘાટ કરવો; વસ્તીમાં ખંડુકનો દારૂ રાખવો વીગેરે.

જીંદગીને જો રાહ. જે માણસ કાયદા વીરધ અથવા ગફલતથી એવું કાંઈ કામ ખમ પોંડે એ મ કરે, કે જેથી જીંદગીને જોખમવાળા કાંઈ રોગનો એપ પશરસે એવા રોગનો એપ વો સંભવ હોય, અને એવો સંભવ છે એમ તે જાણતો હોય, અથવા એ પસરે એવું ગફલત મા માનવાનું તેને કારણ હોય તે માણસને છ મહીના સુધીની ખિમાંના તીનું કામ. ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફટની, અથવા એ ખંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર બારડે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જમીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા વરગને મા. ઈનસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી ખિમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફટ અથવા ખંને
---------------------------	-------------------	----------------	---------------------	--	--

ટીકા.—કાંઈ માણસને ચેપી રોગ થયો હોય અને કાંઈ પણ મતલબ શીવાય સારવ-
જનીક રસ્તા ઉપર જાય અથવા કાંઈ શખ્સ પોતાના છોડરાને એવા થયેલા રોગથી લેઈ જાય,
તો તે એવું કૃત્ય કરે છે કે જેને વીશે એ જાણે છે કે તે રોગ પથરાશે અને કાંઈ ખચીત
કારણ બતાવે નહીં (જેમકે તે છોડરાને કાંઈ ઈસ્તીતાલમાં ઝાકલવાનો હુકમ થયેલો છે તે
થી ત્યાં લેઈ જવાય છે) તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે.

જીંદગીને જો ૨૭૦. જે માણસ દેવશબ્દિથી એવું કાંઈ કામ કરે, કે જેથી જિં
ખમ પોંડોયે એ જાણે જોખમવાળા કાંઈ રોગનો ચેપ પસરશે એવો સંભવ હોય, અને એ
વા રોગનો ચેપ વો સંભવ છે એમ તે જાણતો હોય, અથવા એમ માનવાનું તેને કારણ
પસરે એવું દેવશ હોય, તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગત્તે તે પ્રકારની કે
બુદ્ધિનું કામ. જની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સ મ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડન્સી માલ્ટ્રેટ થવા ૧લા અથવા ૨ જા ગનો માલ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુ ધી બેમાંના ગત્તે પ્રકાર ની કેદ અ થવા હંડ અ થવા બંને.
----------------------------------	--------------------	--------------------	------------------------	---	--

ટીકા.—ચેપ વધારવાનો દેવથી ઈરાદો હોવો જોઈએ, કાંઈ શખ્સને સર્ધપડ નીળ્યા
હોય તેના ઉપર કાંઈને દયા આવે તેવા હેતુથી કાંઈ સારવજનીક રસ્તામાં ઉભો કે
રચો હોય, તો જેમણે તેને ઉભો કર્યો છે તેઓ આ કલમમાં આવી શકે નહીં.

રોગના સખ ૨૭૧. કાંઈ વાહાણને રોગના સખખથી દુર રાખવા બાબતની, અ
ખથી દુર રહેવા થવા તે સખખથી દુર રાખેલાં વાહાણોના કિનારા સાથેનો અથવા બીજા
સંબંધીની કાંઈ વાહાણો સાથેનો વેહેવાર કેમ ચાલે તેનો અંદાજ કરવા બાબતની, અ
ઠાનું ન માન થવા જે જગોમાં કાંઈ ચેપી રોગ ચાલતો હોય તે જગો તથા બીજી જ
વી. જોની બચે વેહેવાર કેમ ચાલે તેનો અંદાજ કરવા બાબતની હિંકુસ્તા
નની સરકારે, અથવા કાંઈ પણ સરકાર કરીને જાહેર કરેલી કાંઈ ઠાનું
ન જે માણસ જાણીબુજીને ન માને, તે માણસને છ મહીનાની મુદત
સુધીની બેમાંના ગત્તે તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બં
તેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડન્સી માલ્ટ્રેટ રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગ નો માલ્ટ્રેટ ઈ ન સાફ કરે.	૧ મહીના સુધી બેમાંની ગત્તે તે પ્રકારની કેદ અ થવા હંડ અથ વા બંને.
----------------------------------	---------------------	--------------------	------------------------	--	--

વેચવાને ધરા

૨૭૨.

કાંઈ માણસ કાંઈ ખાવાની અથવા પીવાની વસ્તુમાં ભેજ

જો શમેલી ખા

કરે, એવા રીતે કે તેથી તે વસ્તુ ખાવાથી અથવા પીવાથી અવગુણ થાય;

જો અથવા પી

અને એવા ધરાદાથી કે તે વસ્તુ ખાવાને અથવા પીવાને વેચવી; અથવા

જો વસ્તુમાં કાં

તે ખાવાને અથવા પીવાને કેમશો એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં તે

જો કરવી.

તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ

ની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ ખંનેની

સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

જો વસ્તુમાં કાંઈ માણસ કાંઈ ખાવાની અથવા પીવાની વસ્તુમાં ભેજ જો શમેલી ખા કરે, એવા રીતે કે તેથી તે વસ્તુ ખાવાથી અથવા પીવાથી અવગુણ થાય; જો અથવા પી અને એવા ધરાદાથી કે તે વસ્તુ ખાવાને અથવા પીવાને વેચવી; અથવા જો વસ્તુમાં કાં તે ખાવાને અથવા પીવાને કેમશો એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં તે જો કરવી. તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ ખંનેની સીદ્ધા કરવામાં આવશે.	પ્રથમ સમ મન નીકળે	જનમિત્તે જે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરસીડન્સી માણસ્ટેટ અથવા રાજ્ય અથવા રાજ્ય વર્ગ નો મા.ઈ.ન.સાફ કરે.	૬ મહીના સુધી ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ અથવા ૩૧૦૦૬૬, ખંને
--	-------------------	--------------------	---------------------	--	--

ટીકા.—ખાવા પીવાની યોજનામાં ભેજ કરવી, ગન્ને તે તે મનુષ્ય ખાય અથવા ડા

જો જાણે ખાય પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે.

જો ખાવાની અ

૨૭૩.

જો વસ્તુ અવગુણકારક કરેલી અથવા થયેલી હોય, અ

જો પીવાની અ

થવા ખાવા અથવા પીવા ભેગ સ્થિતિમાં ન હોય, તેવી કાંઈ વસ્તુ ખા

જો ગુણકારક વસ્તુ

વા અથવા પીવાની વસ્તુ દાખલ કાંઈ માણસ વેચે, અથવા વેચવાનું કે

વેચવી.

કે, અથવા વેચવા મુકે, અને તે વસ્તુ ખાવામાં અથવા પીવામાં અવગુ

ણકારક છે એમ જાણીને અથવા એમ માનવાનું કારણ છતાં એ પ્રમા

ણે કરે, તે તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્ર

કારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ

ખંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

જો વસ્તુમાં કાંઈ માણસ કાંઈ ખાવાની અથવા પીવાની વસ્તુમાં ભેજ જો શમેલી ખા કરે, એવા રીતે કે તેથી તે વસ્તુ ખાવાથી અથવા પીવાથી અવગુણ થાય; જો અથવા પી અને એવા ધરાદાથી કે તે વસ્તુ ખાવાને અથવા પીવાને વેચવી; અથવા જો વસ્તુમાં કાં તે ખાવાને અથવા પીવાને કેમશો એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં તે જો કરવી. તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ ખંનેની સીદ્ધા કરવામાં આવશે.	પ્રથમ સમ મન નીકળે	જનમિત્તે જે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરસીડન્સી માણસ્ટેટ અથવા રાજ્ય અથવા રાજ્ય વર્ગ નો મા.ઈ.ન.સાફ કરે.	૬ મહીના સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ અથવા ૩૧૦૦૬૬ અથવા ખંને.
--	-------------------	--------------------	---------------------	--	---

ટીકા.—પાછલી ખે કલમમાં જો ભેજ કરવાનું ખતાવ્યું છે તે એવો રીતનું હોવું

જો કે જેથી કરીને તનદુસ્તીને નુકશાન થાય. કુષમાં પાણી ભેજવું એ કાંઈ ગુન્હો નથી.

ખાવા અથવા પીવાને નુકશાન કરતા થઈ પડે એવો રીતે ભેજ કરવો હોય અગર

નહીં, તે પણ, આવા કાંઈ વસ્તુ વેચે અથવા વેચવાની કાશોસ કરે તે ગુન્હો થાય છે.

જો શખ્સ ઉપર ભેજ કરવાનું તેહોમત હોય તેણે પોતેજ ભેજ કરાવ્યું હોય, તે તે

વેચે એ વાતથીજ ગુન્હો થવાને ખસ છે; પણ કાંઈ ખોજન એ કાંઈ ભેજ કરવું હોય

ને અથવા વેચવાર વેચે, તે તેને ગુન્હેગાર ઠરાવવાને એવું સાબીત કરવું જોઈએ કે તે વસ્તુ

ભેળ કરેલી છે એવું તે ભણતો હતો એટલુંજ નહીં પણ તેનો શો પરીણામ થશે એવું તે ભણતો હતો.

વસાણામાં ભેળ કરવી.

૨૭૪. કોઈ માણસ કાંઈ વસાણામાં અથવા તઈયાર કરેલા અહુ પથમાં કાંઈ ભેળ કરે, એવી રીતે કે તેથી તે વસાણાનો અથવા તઈયાર કરેલા અહુપથનો ગુણુ ઓછો થાય, અથવા તેની અસર બદલાય, અથવા તે અવગુણુકારક થાય, અને તેમાં તેવી કાંઈ ભેળ ન થઈ હોય એ પ્રમાણે તે કાંઈ દવાના કામને સાર વેચવી અથવા વાપરવી એવા ઈલાકામાં અથવા તેવાં કામને સાર તે વેચાશે અથવા વપરાશે એવો સંભવ છે એ નોંધવામાં લેતાં, તે એ પ્રમાણે કરે, તો તે માણસને છ માની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	ભમીન ભેળ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરસીડન્સી માં જસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૧૦ વરગનો માં જસ્ટરેટ ઈનસાઈ કરે.	૬ મહીના સુધીની ખેમાંના ગમ્મને પ્રકારની કેદ અથવા રૂ ૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.
--------------------------------	--------------------	----------------	----------------------	--	--

ભેળ થએલા વસાણા વેચવા.

૨૭૫. કાંઈ વસાણામાં અથવા તઈયાર કરેલા અહુપથમાં તેનો ગુણુ ઓછો થાય, અથવા તેની અસર બદલાય, અથવા તે અવગુણુકારક થાય, એવી રીતે કાંઈ ભેળ થએલી છે, એમ જાણીને જે માણસ તે વસાણુ અથવા તઈયાર કરેલું અહુપથ, તેમાં ભેળ ન થઈ હોય એ પ્રમાણે, કાંઈ દવાના કામને સાર, વેચે, અથવા વેચવાનું કેહે, અથવા વેચવા મુકે, અથવા કોઈ દવાખાનામાંથી આપે, અથવા જે શખસને તે માં ભેળ થયેલી ખબર ન હોય એવા કોઈ શખસ પાસે તે દવાના કામમાં વપરાયે, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સ મનનોંધળે.	ભમીન ભેળ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરસીડન્સી માં જસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૧૦ વરગનો માં જસ્ટરેટ ઈનસાઈ કરે.	૬ મહીના સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ ૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.
--------------------------------	-------------------	----------------	----------------------	--	---

ટીકા.—ભિજ કરવી એટલે તેની તે જાતનું ખીન્નું વસાણું ભિજવવું એમ નહીં પણ કોઈ જુદોજ જાતનું ભિજવવું. અને તેથી કરીને જો કોઈ ઉત્તરતી જાતની તેવોજ વસ્તુની ભિજ કરવી એ ભિજ કરી કેહેવાય નહીં. જેમકે ઘણી જાતનાં કોડલીવર તેજ મળે છે, અને તેજ તેજ જુદોજુદી રીતે બનાવેલું હોય તો તેની જુદી જુદી અસર થાય. પણ જો કોઈ શખ્સને ક્ષય રોગ થયો હોય અને તે કોઈ દુકાનદારને ત્યાંથી કોડલીવર તેજ મંગાવે, અને તે દુકાનદાર ગમે તેવી હલકી જાતનું જો કોડલીવર તેજજ આપે તો તે કાંઈ સુ નેગાર થતો નથી.

કાંઈ વસાણા ૨૭૬. કાંઈ વસાણુ અથવા તઈયાર કરેલું અઉષધ તે જુદું વસાણુ ને. તે જુદું અથ અથવા તઈયાર કરેલું અઉષધ હોય એવી રીતે, કાંઈ દવાનાં કામને સા વા વસાણુ તઈયા રું જે માણસ જાણીયુજીને વેચે, અથવા વેચવાનું કેહે, અથવા વેચવા મુકે કરેલું અઉષધ હો. અથવા કોઈ દવાખાનામાંથી આપે, તે માણસને છ મહિનાની મુદત સુધી ય એ રીતે વે ની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના ચવુ. દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં ટે પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ સ મન નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય ન હી.	પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રે ટ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જા વરગને માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કે દઅથવા ૧૦૦૦ દંડઅથવા બંને
--	--------------------------	---------------------	----------------------------	---	---

ટીકા.—ખદલે મુકેલી દવામાં કાંઈ ભિજ કરવાને ધરાવે હોતો એમ હોવું જોઈએ એ મ કાંઈ આ કલમ પ્રમાણે નથી. પણ જે હોવું જોઈએ તે જો ના હોયતો ખસ છે. જે મકે કોઈ રસાયણ શાસ્ત્રી કાંઈ દવા શોધી કહાડે અને તેવી અસર ખરેખર કવીનાઈન જે વા થાય, તો પણ કવીનાઈન તરીકે તે ઓસડ વેચી શકે નહીં.

સારવજનીક ૨૭૭. કોઈ પણ સારવજનીક ઝરા અથવા જલાશયનું પાણી જે ઝરા અથવા જ માણસ યુધિપુરવક બિગાડે અથવા મેલું કરે, એવી રીતે કે તેથી તે પા જાશયનું પાણી જી રોજ જે કામમાં વપરાવુ હોય તે કામને સાર તે ઓધું લાયક થા મેલું કરવું. ય તો તે માણસને ત્રણ મહિનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા પાંચશે રૂપીયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સ મન ની કજે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડોવાળી શકાય ન હી.	કોઈપણ માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધી ખેમાંના મ મે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૩૫૦૦ દંડ અથવા બંને.
---------------------------------	--------------------------	--------------------	----------------------------	------------------------------------	--

ટીકા.—આ કલમ કોઈ સારવજનીક નહાને લગુ પડતી નથી; રાણી, વીરુષ હોશાધર
 ૨ કલકતા, ૩૮૩, કેમકે આ કલમમાં સારવજનીક ઝરા અથવા જલાશય રાખેલા વાપરેલા
 છે, તેમાં નહીનો સમાવેશ થતો નથી.

બુદ્ધિ પુરવક ખગાડ કર્યો છે કે નહીં તે જોવાની જરૂર છે.

હવાને તનુ ૨૭૮. કોઈ જગાની હવા જે માણસ બુધિપુરવક ખીગાડે, એવી-
 સ્ત્રીમાં ખિગાડ રીતે કે તેથી તે જગાની પાડોસમાં ઘણુ કરાને રહેનારા અથવા ધધો ક
 રે એવી કરવી. રનારા અથવા કોઈ સરિયામ રસ્તા ઉપર ફરનારા રાખસોનો તંનુરસ્તીમાં
 ખિગાડ થાય, તે માણસને પાંચસે રૂપીયા સુધીના દંડની, સીક્ષા કરવા
 માં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સ મન ની કળે.	જનમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	કોઈપણ માણ સ્ટેટ ઇનસાફ કરે.	રૂપા ૧૦૦ નો દંડ.
---------------------------------------	--------------------------	--------------------	------------------------	----------------------------------	------------------

સીયામરસ્તા ૨૭૯. કોઈ સરિયામ રસ્તાપર જે રાખસ કોઈ ગાડી એવી બંદી
 થર બંદીકરાઈથી કરી અથવા ગફલતી ભરેલી રીતે હાંકે અથવા સ્વારી કરે કે તેથી મા
 હાંકવું અથવા જાસની જાંદગી જોખમમાં આવે, અથવા કોઈ બીજા રાખસને વ્યથા
 સ્વારી કરવી. અથવા નુકશાન થશે એવો સંભવ દેખાય, તે રાખસને છ મહીનાની મુ
 દત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા
 સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા ય નહીં	કોઈપણ મા જાસ્ટેટ ઇનસાફકરે	૬ મહીના સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂપા ૧૦૦ દંડ અથવા બંને.
----------------------------------	----------------------	--------------------	----------------------------	---------------------------------	---

ટીકા.—બંદીકરાઈને વાસ્તે કોઈ રાખસને જવાબદાર ગણવાને એવી જરૂર છે કે તે
 કૃત્ય તેની પોતીકી ગફલતથી થયું હતું. હીવાની દાવાઓમાં પોતાના ગુનાસ્તાના કૃત્યને વા
 સ્ને શેઠ જવાબદાર થાય છે, પણ ફોજદારી કામોમાં જવાબદાર થતો નથી એક કેસમાં એ
 મ બન્યું કે તોહોમતદાર દારૂખાનું વેચનાર હતો, તેની ગેર હાજરીમાં ઘરમાં આગ લાગી,
 અને તેથી કરીને એક હવાઈ ઉડી અને બીજાનું ખાત થયું, તેમાં એવું કારણ હતું કે તે
 સાપરાખ જવાબદાર નથી.

કોઈ ગાડી હાંકનારને રસ્તા વચ્ચે ઉભેલા રાખસ ઉપર ગાડી હાંકવાનો હક નથી, તે
 પણ તેવી રીતે ઉભેલા રાખસે દુર ખસવું જોઈએ. તેથી કરીને જો કોઈ ગાડી હાંકનાર કો
 ઈ બીજા રાખસ ઉપર હાંકી જાય તો પણ ગુન્હેગાર થતો નથી, પણ તેમાં નીચે પ્રમાણે
 હકીકત હોવી જોઈએ; તેણે સામા માણસ વાંચે એમ ધારણ હોય કે તેણે દુર ખસવું જો

ઈએ, અને તેણે ગમ્મ તેવી રીતે ખાંચથી ગાડો હાંકી હોત તો પણ તેવી રીતે પેલા માણસ ખસત નહીં અને એવો અકસ્માત બન્યા વીના રહેત નહીં.

તેમજ કોઈ રેલવેની ગાડીનું પારણું ઉતારના હાથના દબાણથી ઉધડી ગયું હોય અને તેમાંથી ઉતાર પડી જાય; પણ એવો કાંઈ પુરાવો હોય નહીં કે પારણામાં અથવા બંધ કરવામાં કાંઈ કસુર હોત નહીં તે છતાં પણ રેલવે કંપનીની ગફલતને લીધે તેના ઉપર ફરીયાદ થઈ શકે.

તેમજ કોઈ પણ વાહાણનો હાંકનાર પોતાની બેફીકરાઈ અથવા ગફલતને લીધે તેમાં ખસનાર શખ્સને થતા નુકશાનનો જવાબદાર છે.

બેફીકરાઈથી ૨૮૦. જે શખ્સ કાંઈ વાહાણ એવી બેફીકરી અથવા ગફલતી બ વાહાણ ચલાવવું. રેલ્વી રીતે ચલાવે કે તેથી માણસનો જીંદગી જોખમમાં આવે, અથવા કોઈ બીજા શખ્સને બધા અથવા નુકશાન થશે એવો સંભવ દેખાય, તે શખ્સને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ ની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમન નક	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસાઈન્સી મા જીસ્ટરેટ અથવા ૧ અથવા ૨ જા વરગનો મા જીસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી ખેમાંના ગમ્મ પ્રકારની કેદ અથવા રૂ. ૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને.
----------------------------	--------------	----------------	---------------------	--	--

જોડા અજવા ૨૮૧. કોઈ માણસ કાંઈ જોડા અજવાળું અથવા નીશાણી અથવા નીશાણી, અથવા બીજું દેખાડે, એવા ઈરાદાથી કે તે દેખાડેથી કોઈ વાહાણ ચલાવનારો ઠગાય, અથવા ઠગાશે એવો સંભવ છે એવું જાણીને, તો તે માણસને સાત વરગની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ૬૩ ની અથવા એ બંનેની સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમવા રંટ ની કળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધી ની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને
---------------------------	---------------------	-----------------	----------------------	-----------------------	--

ધણી ભાર ભ ૨૮૨. જે વાહાણ એવી હાલતમાં અથવા ઝટલું ભરેલું હોય કે રેલાં અથવા દેસ તેમાં જનારા શખ્સની જીંદગી જોખમમાં રહે, તેવા કોઈ વાહાણમાં તવાળાં વાહાણમાં ખસાડીને ભાડને સાર જે માણસ જાણીયુજીને અથવા ગફલતીથી કે ભાડું કરીને કોઈ ઈ શખ્સને જજામરગે લઈ જાય અથવા મોકલે, તે માણસને છ મહિનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હ

રમે ભઈ જવો. બાર રૂપીના સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બાર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સ મન નીક જે.	ભમીન લે ઈ શકાય.	માંડીવા ળી રા કાય ન હી.	પરેશીડેન્સી માલ સ્ટેટ અથવા રા અથવા ર ભ વરગ નો માલસ્ટેટ ઈ નસાઈ કરે.	ફમહીના સુધી બેમાં ના ગમેતે પ્રકારની કુદ અથવા રૂ૧૦૦૦ ફંડ અથવા બંને,
----------------------------------	--------------------------	--------------------	----------------------------------	--	---

ટીકા.—જે હોડીઓવાળા નદીઓમાં હોડીઓ ભાડેફેરવે છે તેમની હોડીઓમાં જો
બાર વધારે ભરેલા હોય અથવા બોલ રોતે તેમની હોડીઓ ઉતારીને સડી સજામત લે
ઈ જવા ભાયક હોય નહી, તો તેઓ જવાબદાર થાય છે.

સરિયામરસ્તા રત્ન. જે માણસ કાંઈ કામ કરવાયો, અથવા પોતાના કમળ
અથવા વાહાણના અથવા હવાલા માંડેલી કાંઈ મીઠાંકનનો બદેબસ્ત રાખવામાં કસુર કે
રસ્તામાં ભય અ રવાથી ખુસ્કીના અથવા તરોના કાંઈ સરિયામરસ્તામાં કાંઈ રાખસને
થવા અકચાર કે ભય, અડચણ, અથવા નુકશાન કરે, તે માણસને બેસો રૂપીના સુધીના
ફંડની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

બાર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકજે.	ભમીન લે ઈ શ કાય.	માંડીવા ળી શકા ય નહી	પરેશીડેન્સી માલસ્ટેટ અથવા ર ભા અથવા ર ભ વરગનો માલસ્ટે ટ ઈનસાઈ કરે.	રૂ૨૦૦ નો ફંડ.
----------------------------------	----------------------	------------------------	----------------------------	---	---------------

ટીકા.—માણુ કરીને દરેક માણસ પોતાનો મોતકત એવી રીતે ઉપયોગમાં લેવો જો
ઈએ કે જેથી કરીને બોળને નુકશાન થાય નહી. આ કલમમાં જે શુદ્ધો ખતાવ્યો છે તે
કોઈ સારવજનીક રસ્તામાં અથવા કોઈ જલ મારગે, અથવા ખાડીમાં કોઈ રાખસને નુ
કશાન અથવા ભય કરવાને વાસ્તે છે. જેમ કે કોઈ હોડી કોઈ નદીમાં, અથવા ખાડીમાં
ડુબે અને તેથી કાંઈને નુકશાન થાય, તો જેમના હવાલામાં તે હોડી હોય તેઓ જવાબ
દાર થાય છે. કલમના ચમ્પો ઉપરથી જણાય છે કે કોઈ રાખસને ખરેખર નુકશાન થ
એકું જોઈએ.

કાંઈ જેડેરી રત્ન. કાંઈ જેડેરી પદારથથી જે માણસ કાંઈ કામ એવા અફિકરી
પદારથથી ગદ્ગત અથવા ગદ્ગતી ભરેલી રીતે કરે કે તેથી માણસના જીવની જોખમમાં આ
વી ભરેલા થાય, તે અથવા કોઈ બીજા રાખસને બધા અથવા નુકશાન થશે એવો સંભ
વ દેખાય, અથવા જે માણસ પોતાના કમળમાંડેલા કાંઈ જેડેરી પદાર
થ સંપાંધી, તે જેડેરી પદારથથી માણસના જીવની કાંઈ સંભાય જોખમ
થતુ અટકે, એવો બદેબસ્ત રાખવામાં નાણીબુજીને અથવા ગદ્ગતતા

થી કસુર કરે, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંદે પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન ભે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડેન્સી માણ સ્ટેરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગતો માણસ્ટેરે ૧૮ ઈનસાઈ કરે.	૬ મહીના સુધી ખે માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથ વા રૂ.૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને.
--	----------------------	---------------------	------------------------	---	---

ટીકા.—જે રસ્તા ઉપર અથવા ગડયાએ છોકરાં બધા કરીને જતાં હોય અથવા રમતાં હોય ત્યાં આગળ કાંઈ જીવ ભે એવું જેર ઉધાડું મુકવું, તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે. કાંઈ નુકશાન થાય અગર ના થાય તોપણ ખેફીકરાઈને વાસ્તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થાય છે.

અગ્રિમ અથ ૨૮૫, આગળ અથવા કાંઈ સીગ્રજવાલાગ્રાહી પદારથથી જે માણસ સીગ્ર જવા સ કાંઈ કામ એવો ખેફીકરી અથવા ગફલતી ભરેલી રીતે કરે કે તેથી જાગ્રહી પદારથ માણસની જીંદગી જોખમમાં આવે, અથવા કોઈ બીજા રાખસને બધા સંબંધી ગફલતી અથવા નુકશાન થશે એવો સંભવ દેખાય, અથવા જે માણસ પોતાના ભરેલી માલ, કબજા માંહેના કાંઈ આગળ અથવા કાંઈ સીગ્રજવાલાગ્રાહી પદારથ સંબંધી, તે આગળ અથવા સીગ્રજવાલાગ્રાહી પદારથથી માણસની જીંદગીને કાંઈ સંભાવ્ય જોખમ થવું અટકે, એવો બદોબસ્ત રાખવામાં જાણીપુજીને અથવા ગફલતીથી કસુર કરે, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંદે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સ મન નીકળે	જામીન ભે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા ય નહીં.	કોઈ પગ ગાજીસ્ટરેટ ઈનસાઈ કરે.	૬ મહીના સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ.૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	---------------------	--------------------	-----------------------------	------------------------------------	--

ટીકા.—એવું પાદ રાખવું કે આ કલમમાં એવા કૃત્યને વાસ્તે શીદ્ધા કરાવી છે કે જે કૃત્યથી માણસની જીંદગીને નુકશાન થાય અથવા બધા થાય.

અવાજ સાથે ૨૮૬. અવાજ સાથે કુટે એવા કાંઈ પદારથથી જે માણસ કાંઈ કુટે એવા કાંઈ કામ એવો ખેફીકરી અથવા ગફલતી ભરેલી રીતે કરે કે તેથી માણસ પદારથ સંબંધી ગ ની જીંદગી જોખમમાં આવે, અથવા કોઈ બીજા રાખસને બધા અથ ગફલતી ભરેલી મા વા નુકશાન થશે એવો સંભવ દેખાય, અથવા જે માણસ પોતાના કબજા, જામીન માંહેના અવાજ સાથે કુટે એવા કાંઈ પદારથ સંબંધી, તે પદારથથી

માણસની જીંદગીને કાંઈ સંભાવ્ય નોખમ થતુ અટકે, એવો બહોળસ્ત રાખવામાં જાણીયુજીને અથવા ગફલતીથી કસુર કરે, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જામ વારંદે પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	કોઈ પણ માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૧ મહીના સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને.
------------------------------	----------------------	--------------------	-----------------------	------------------------------------	--

ટીકા.—કોઈ વસ્તી વાળી જગ્યાએ બંધુકનો દારૂ અથવા દારૂખાનું જથ્થાબંધ રાખવામાં આવે અને જો કે તે ગફલત ભરેલી રીતે રાખવામાં આવે નહીં તો પણ કદાચ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થઈ શકે. કોઈ પણ અજાણ સાથે હુટે એવી વસ્તુ કોઈ પોતાના કબજામાં તેનો કેવો ગુણ છે તે જાણીને રાખે, તો તેણે તેના નોખમ ખરોખર સંભાળ રાખવી જોઈએ.

ગુન્હેગારના કે રદ્દ. કાંઈ સાંચાથી જો માણસ કાંઈ કામ એવી બેફીફરી અથવા અથવા હ વા ગફલતી ભરેલી રીતે કરે કે તેથી માણસની જીંદગી નોખમમાં આવામાં હોના કાંઈ વે, અથવા કોઈ બીજા રાખસને વ્યથા અથવા નુકશાન થશે એવો તે સાંચા સંબંધી ગ સંભવ દેખાય, અથવા જો માણસ પોતાના કબજા અથવા હવાલા માં હોઈ રાખેલા કાંઈ સાંચા સંબંધી, તે સાંચાથી માણસની જીંદગીને કાંઈ સંભાવ્ય નોખમ થતુ અટકે, એવો બહોળસ્ત રાખવામાં જાણીયુજીને અથવા ગફલતીથી કસુર કરે, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જામ વારંદે પોલીસ પકડી શકે નહી	પ્રથમ સમ મન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી.	પરેસીડન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને
----------------------------------	-----------------------	--------------------	------------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમમાં “અથવા પોતાના કબજામાં” એ શબ્દો છે, તે મુકવાનું કારણ એટલું જ કે તેમાં ઈજનેરોનો પણ સમાવેશ થાય, કેમકે ઈજનેરોના ચારજમાં કાંઈ સાંચા કામ હોય છે.

ઈમારતો તો રદ્દ. કાંઈ ઈમારત તોડી પાડવામાં અથવા તેને મરામત કરવાની પાડવામાં આ માં જો માણસ તે ઈમારત બાંધતો, તે ઈમારતના અથવા તેના કોઈ

ધવા તેઓને મ ભાગના પડવાથી માણસની જીંદગીને કાંઈ સંભાળ્ય જોખમ થતુ અટકે, રાખત કરવા ખા એવો બંદોબસ્ત રાખવામાં જાણીયુજીને અથવા ગફલતીથી કસુર કરે, ખત ગફલતી. તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી પકડે નહીં	પ્રથમ સ મન નીકળે	જામીન લેઈ શકાય.	મોડોવાળી રાકાયનહી	પરેસીડેન્સી માલુસ્ટ રેટ અથવા ૧ જા અથવા ૨ જા વરગનો માલુસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૩૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.
--------------------------------	------------------	-----------------	-------------------	---	---

ટીકા.—કેવી જાતની સાવચેતી રાખવી, તે વસ્તુની જરૂરોપત હુપર આધાર રાખે છે.—કોઈ મકાન એવી એકાંત જગ્યાએ હોય કે જ્યાંહાં શખ્સોને જવા આવવાનો પરિચય હોય નહીં, તે જોવી સાવચેતી વધારે લોકો જવા આવતા હોય તેવે ઠેકાણે લેવાય તે દલી બધી આવે ઠેકાણે લેવાની જરૂર નથી.

કોઈ જાનવર રત્ન. જે માણસના પોતાના કબજા માંહેના કોઈ જાનવર સેંખ સેંખ થી ગફલતી. ધી, તે જાનવરથી માણસની જીંદગીને કાંઈ સંભાળ્ય જોખમ થતુ અટકે, અથવા મહાબંધાનું કાંઈ સંભાળ્ય જોખમ થતુ અટકે, એવો બંદોબસ્ત રાખવામાં જાણીયુજીને અથવા ગફલતીથી કસુર કરે, તે માણસને છ મહીનાની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમ સ મન નીકળે	જામીન લેઈ શકાય.	મોડોવાળી રાકાયનહી	કોઈ પણ માલુસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૩૧૦૦૦ દંડ અથવા બંને.
--------------------------	------------------	-----------------	-------------------	------------------------------	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે મુખ્ય જોવાનું એ છે કે જાનવરનો ધાતકી સ્વભાવ ગુજાર જાણતો હોય કે નહીં. પણ કોઈ જાનવર સ્વભાવે ધાતકીજ હોય જેમકે કે વાઘ કે શીંછ, તે એવું અનુમાન થઈ શકે કે તેનો માલિક તેના સ્વભાવથી વાટકું હોવો જોઈએ; ખીજી બાબતમાં સ્પષ્ટ સાબિતી હોવાની જરૂર છે.

૧ કોઈ માલિક પોતાનું જાનવર પોતાના ચાકરની સંભાળ નીચે મુકે, તે ચાકર તે જ જાનવર વીશે જાણતો હોય તે તેનો માલિક જાણે છે એમ અનુમાન થઈ શકે અને તેથી કે રામે જે પરીણામ નાપજો તેને વારંતે માલિક જવાબદાર થાય.

પણ કાઈ જનાવર સ્વભાવનું એવું કૃર હોય નહીં કે જેથી કરીને માણસની છાત્રાનીને નુકશાન કરે તો તેવી ખાખતમાં જે તે શખ્સ તે જનવરના ખાતરીપણા વીરો રૂપ રીતે વાકેફ હોય નહીં, તો તે સાપરાધ જવાબદાર થઈ શકેતો નથી.

કાઈ ધોડાની ધોડારવાળો જાણી જોઈને કાઈ ગ્રાહકને ખીલકુલ કેળવ્યા વીનાનો ધોડો સ્વારો કરવા આપે અને તે સ્વારને તે વોરો જાહેર કરે નહીં અને જે સ્વાર પડી જાય અથવા તેને ખીજી રીતે તે ધોડો નુકશાન કરે તો તે આ કલમ પ્રમાણે જવાબદાર થાય, સોકાપકારક રૂ. ૨૦૦. જે ખાખતને સારૂ ખીજી રીતે સીક્ષા કરવાનું આ કાયદામાં નથી સીક્ષા, કારણ નથી એવી ખાખતમાં જે માણસ કાંઈ સોકાપકારક કૃત્ય કરે, તેને બચ્ચે રૂપિયા સુધીના દંડની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમીન બેઠક શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં.	કાઈપણ માણસ સ્ટેટ ઇનસાફ કરે.	રૂ. ૧૦૦૦ દંડ.
----------------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	-----------------------------	---------------

ટીકા—કાઈ મુસાફરના બગલાનો જે શખ્સના હાથમાં હવાસો હોય તે શખ્સે કાઈ ગુજીકાને ત્યાં નહીં આવવા પ્રથમથી એતવાળી આપી હોય અને તે ગુજીકા કાઈ મુસાફરના બાલાવાથી ત્યાં આવે અને ત્યાં કાઈને કાઈ પ્રકારની હરકત ન કરી હોય, તો તે આ કલમ પ્રમાણે મુન્દેગાર થતી નથી. રાજી વીરૂષ મુસામત બેગમ. ૨ નો. વે. પ્રો. ૩૪૬.

બંધ કરવાની રદી. ફલાણુ સોકાપકારક કૃત્ય તુ ફરીથી કરીશ અથવા જારી તાકીદ થયા પછી રાખીશમાં એવી તાકીદ કરવાનો જે સરકારી નોકરને કાયદેસરના અત્યારથી અપકારક કૃત્ય હોય તે સરકારી નોકર તેવી તાકીદ કીધા છતાં, જે માણસ સોકાપકારક કૃત્ય જારી રાખે કૃત્ય ફરીથી કરે અથવા જારી રાખે, તે માણસને છ મહીના સુધીની આજીવન સજા કેદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમીન બેઠક શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માં સ્ટેટ અથવા જિલ્લા અથવા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે.	૧ મહીના સુધી બેમાંનાં ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.
------------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	---	--

ખીભત્સ પુ. ૨૬૨. કાંઈ ખીભત્સ પુસ્તક, યોગાનીદ, કાગળ, ચીત્ર, તરખીર, પ્રસ્તુતો વેચાણ તિમા અથવા આકાર, જે માણસ વેચે અથવા વેચે અથવા વેચવાને કે વગેરે. ભાડાને સારૂ પરદેશમાં આ દેશમાં આણે અથવા છાપે, અથવા સરવે માં કે જુવે એવી રીતે જાણી જોઈને દેખાડે, અથવા તેમ કરવાનો કોસ્ત

સ કરે, અથવા તેમ કરવાનું હોય, તે માણસને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની જમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

અપવાદ.—કોઈ હેવસ્થાન મધ્યે અથવા ઉપર, અથવા મુરતિઓને ઘેરાયેલા સારૂ વપરાતા કોઈ રથ ઉપર, કેરેલી અથવા નક્સી પાડેલી, અથવા ચિતરેલી, અથવા ખીજી રીતે કાઢાડેલી, અથવા ધરમ સંબંધી કોઈ કારણસર રાખેલી કે વપરાતી, કોઈ પણ પ્રતિમાને આ કલમ લાગુ પડતી નથી.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જન વરગને માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધી જમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
----------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમના અપવાદમાં જ પતાવ્યું છે કે કોઈ ધરમ સંબંધી તથા કોઈ હોરામાં કાલાન ગોપી અથવા રાધા કૃષ્ણનાં ચિતરેલાં ચિત્રો તથા તેને આ કલમ લાગુ પડે નહીં.

વેચવા અથ ૨૬૩. ઉપલી કલમમાં લખ્યું છે તેવું ખીબતસ પુસ્તક અથવા તેના હેખાડવા સાથે વી ખીજી કોઈ વસ્તુ, વેચવા સારૂ, અથવા વેચેલવા સારૂ, અથવા સેમ રૂ ખીબતસ પુસ્તક. જા સોડાને હેખાડવા સારૂ, જે માણસના કબજામાં હોય તેને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની જમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વાર નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા અથવા ૨ જન વરગને માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધી જમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
----------------------------	------------------	-----------------	----------------------	---	---

ખીબતસ ગી ૨૬૪. કોઈ જાહેર જગ્યામાં અથવા જાહેર જગ્યાની પાસે જે માણસ કોઈ ખીબતસ ગીત, અથવા લાવણી, અથવા રાખેલ ગાઈ, બોલી, અથવા ઉચ્ચારીને, ખીબતસને દુઃખ આપે, તે માણસને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની જમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	નમીન બેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પોસ્ટાલ ડેપોટ માં જુરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ ના વરગનો માં જુરેટ ધનસાફ કરે	૩ મહીના સુધી ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કૃષિ અથવા ૬ અથવા ૭ અથવા બંને.
---------------------------	-------------------	----------------	----------------------	---	--

ટીકા.—આ કલમના શબ્દો પ્રમાણે એવી જરૂર છે કે જગ્યા સારવજનીક હોવી જોઈએ અને તેવા કૃત્યથી ખીનખોને હરકત થાય તેમ હોવું જોઈએ. આ કલમમાં “ખીનખો” શબ્દ છે તેનો અર્થ આ કાયદાની કલમ ૯ પ્રમાણે એક વચનમાં પણ ગણી શકાય તેમ બહુવચનમાં પણ ગણી શકાય.

“૧૯૪. અ; સરકારે હુકમ આપ્યો નહીં હોયતેવી સારતી કાણડવા સાર કાંઈ આફીસર (એટલે કચેરી) અથવા જગા ને માણસ રાખસે તે ને ધણામાં ધણી છ મહીના સુધી ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કૃષિની સીધા અથવા એ ખેત સીધા કરવી.”

સારતીની આફીસ રાખવી.

“અને સરકાર પ્રકારની હરકાંઈ સારતીમાં હરકાંઈ ટીકીટ અથવા ભાટ અથવા નંબર અથવા અંક કાણડવા બાબત અથવા તેને લગતી વળગતી ફલાણી વાંત બનશે તો ફલાણા માણસના કાયદા સાર ફલાણી રકમ અથવા માલ આપવામાં આવશે અથવા ફલાણી વાંત કરવામાં આવીશે અથવા કરવામાં આવશે નહીં એવો હરકાંઈ કરાવ ને માણસ પ્રસિદ્ધ કરશે તેને એક હજાર રૂપિયા સુધી દંડ કરવો” (સને ૧૮૭૦ આક્ટ ૨૭ મા પ્રમાણે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમન નીકળે.	નમીન બેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	કાંઈપણ માં જુરેટ ધનસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી ખેતમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કૃષિ અથવા ૬ અથવા ૭ અથવા બંને.
અને જો સારતી બાબતના કરાવ પ્રસિદ્ધ કરવાનું હોય તો.			હવે પ્રમાણે પણ		એક હજાર રૂપિયાનો દંડ.

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણેના તોફાનમાં સ્થાનિક સરકારના હુકમ શીવાય અથવા અન્યાર શીવાય કામ ચાલી શકે નહીં.

—૦૦૬+૭૦૭—

બાબ ૧૫ મો.

ધરમ સંબંધી ગુન્હા બાબત

કાંઈપણ ના ૨૯૫. જો કાંઈ માણસ કાંઈ પુલનના ઠેકાણાનો અથવા પદારથને

તીના ભોટાના કાઈ પણ જાતના ભોટા પવિત્ર ગણતા હોય તે પદાર્થનો નાશ કરે એ
 ખરમને અપમાન થવા તેને નુકશાન કરે કે જાદુ કરે એવા ધરાશાથી કે તેમ કરીને કાઈ પણ
 ન કરવાના ધરા જાતીના ભોટાના ખરમને અપમાન પોંદોઆડવું, અથવા એવું જાણીને કે
 કાંઈ કાઈ પુણ્ય એ પ્રમાણે નારા અથવા નુકશાન અથવા જાદુ કરવાથી કાઈ પણ જા
 ના ઠેકાણાને નુ નીના ભોટા પોતાના ખરમને અપમાન પોંદોઆડવું એમ સમજશે એવો
 કથાન કરવું એ સંભવ છે, તે તે માણસને એ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકા
 થવા તેને જાદુ કે કારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ ખંનેની, સીક્ષા કરવામાં આ
 રવું. વશે

વંશર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન ભે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડન્સી મા જુરેટ અથવા ૧ હા અ થવા ૨ જા વરગેનો મા. ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકાની કેદ અથવા ફંડ અથવા ખંને
-----------------------------------	----------------------	--------------------	-----------------------	---	--

ટીકા — આ કલમ પ્રમાણે જાણી જોઈને નારા કરવાનું અથવા નુકશાન કરવાનું કૃત્ય
 સાબીત કરવું જોઈએ, જેમકે કાઈ પવિત્ર જગ્યામાં કાઈ ગાયનું ગળુ કાપવું વીગેરે
 આ કલમ પ્રમાણેનો મુન્દો થવાને સાફ કાઈ ખરમનું અપમાન કરવાનો ધરાશો
 હોવો જોઈએ.

કાઈ ખરમ સં ૨૬૬. કાઈ પણ મંડળી દેવ પુજન અથવા ખરમ સંબંધી ક્રિયા કે
 જાંધી મંડળીને, રવામાં કાપદા મુજબ રોકાએલી હોય તેને, જે માણસ બુધિપુરવઠા અડ
 અડમણ કરવો. પણ કરે, તે માણસને એક વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકા
 રની કેદની, અથવા ફંડની અથવા એ ખંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વંશર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન ભે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડન્સી મા જુરેટ અથવા ૧ હા અથવા ૨ જા વરગેનો મા જુરેટ ઈનસા ફ કરે.	એક વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ અથવા રૂ૧૦૦૦ ફંડ અથવા ખંને.
-----------------------------------	------------------------	---------------------	-----------------------	---	---

ટીકા.— હીંદુઓમાં ઘણી જાતની જગાઓ છે, જેમકે જગંનાથ, અક્ષાહાખાદ, કા
 શી, હરદવાર વીગેરે. આવે ઠેકાણે ઘણા ભોટા ખરમ ક્રીયાઓ કરવા એકઠા મળે છે. તેમ
 જ ખીજા ઘણા શખ્સો ખરમ વીવદ કરવા મળે છે. જે શખ્સો ખરમ સંબંધી વાદ વીવાદ
 અભાવતા હોય, તેઓ અડમણ કરે છે, એમ આ કલમ પ્રમાણે સમજવું નહીં.

કબરસ્તાન વી ૨૬૭ કાઈ પણ શખ્સનું કાલ દુખાવવાના ધરાશાથી, અથવા કાઈ
 ગેરમાં વગર ૨ પણ શખ્સના ખરમને અપમાન પોંદોઆડવાના ધરાશાથી, અથવા એ કે
 જાણીને જવું. રવાથી કાઈ શખ્સનું કોલ દુખારો અથવા કાઈ શખ્સના ખરમને અપ
 માન પોંદોઆડવું એવો સંભવ છે એમ જાણીને, કાઈ પુણ્યની જગામાં,
 અથવા કબરસ્તાનમાં અથવા પ્રેતસંસ્કાર કરવા સાફ અથવા મુડાં મુક

વા સાર જુદો કાહોલી જગામાં, જે માણસ વગર રત્નએ પ્રવેશ કરે, અથવા કોઈ પરેતનું અપમાન કરે, અથવા પરેત સંસ્કાર કરવા સાર મળે લા કોઈ રાખસોને અડચણ કરે, તે માણસને એક વરસની મુદત સુધી નો ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંને ની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટો પોલીસ પકડી થકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન ભે ડ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડન્સી માણસ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગ નો માણસ્ટેટ ડ નસાઈ કરે.	૧ વરસ સુધીનો ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ અથવા હંડ અથવા બંને.
----------------------------	-------------------	-----------------	--------------------	---	---

ટીકા.—કોઈ પુત્રની જગામાં વગર રત્નએ પ્રવેશ કરવો અથવા કોઈ કમ્પરસ્ટાન અથવા મુડાની ક્રીયામાં અપમાન કરવું એ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે.

ધરમ સંબંધી રહત ધરમ સંબંધી કોઈપણ રાખસનું દીલ કુખાવવાના પાકા ડ કોઈ પણ રાખ રાદાથી જે માણસ તે રાખસ સાંભળે એમ કોઈ રાખ પોભે, અથવા સનું દીલ કુખા કાંઈ અવાજ કરે, અથવા તે રાખસના દેખવાં કાંઈ ચાળા કરે, અથવા વવાના પાકા ડ તે રાખસની દ્રષ્ટી પરે એમ કાંઈ પદારથ મુકે, તે માણસને એક વરસ રાદાથી કાંઈ ર ની મુદત સુધીનો ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

ગરે.

વગર વારંટો પોલીસ પકડી થકે.	પ્રથમ સમન નીકળે	જામીન ભે ડ શકાય	માંડીવાળી શકાય.	પરેસીડન્સી માણસ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માણસ્ટેટ ડ નસાઈ કરે	એક વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ અથવા હંડ અથવા બંને.
----------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	---	--

ટીકા.—કોઈ કોઈ કલમના ગુન્હા માંડી વાળી શકાય તેવા છે તે વાસ્તે ક્રીમીનલ પ્રોસ્યુટર કોડ (૧૮૮૨ના ૧૦મો આક્ટ) ની કલમ ૪૪૫ જુઓ.

મજકુર કલમ વીશે વીચાર કરતાં સાધારણ અપવાદો ખસુસ કરીને દયાનમાં રાખવા જોઈએ; કેમકે કોઈ પાદરી અથવા ધરમ ગુર પોતાની શુદ્ધ ખુદીમાં ઉપદેશ કરતો હોય તેથી ખીજાઓને ગમ્મ તે ગુન્હો થતો હોય તો પણ જવાબદાર થતો નથી; તેમજ કોઈ માણસ્ટેટ પોતાની ફરજ પ્રમાણે કોઈ ધરમ સંબંધી વરગોરો અટકાવે તો તે પણ કાંઈ જવાબદાર થતો નથી.

આખરું મે

માનસના શરીર સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત,

છઠ્ઠી સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત.

શિક્ષણીય મ
નુસ્ખ વ્રથ.

૨૯૯. જાત આણવાના ઇરાદાથી, અથવા તેથી જાત થવાનો સંભવ હોય એવું કાંઈ શરીરનું નુકશાન કરવાના ઇરાદાથી, કાંઈ કામ કરીને અથવા ફલાણુ કામ કરીને જાત થશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં તે કામ કરીને, જે માણસ જાત આણે, તે માણસે શિક્ષણીય મનુસ્થવધનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

દર્શાવે.

(અ) જાત આણવાના ઇરાદાથી, અથવા તેથી જાત થશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને, અ એક ખાડાની ઉપર લાકડીઓ ગોઠવીને ધાસથી પાયરે, અને તે જગ્યા ન મજબુત છે એમ માનીને અ તે પર ચાલતાં અંદર પડીને તેનો જીવ જલ્પ, તો અ એ શિક્ષણીય મનુસ્થવધનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) અ એક ગાડી પાછળ છે એવું અ જાણે છે જ ને એ વાતની ખબર નથી. હવે અનું જાત આણવાના ઇરાદાથી, અથવા એથી અ નું જાત થશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને, અ જ ને તે ગાડીમાં બંદુક ભરીને મારવાને લલચાવે, અને તે પ્રમાણે જ બંદુક મારીને અ નો પ્રાણ લે, તો અ ઠેકાણે જ કાંઈ ગુન્હાનો તકસીરવાર નહીં થાય એમ ખતો શકે છે, પણ અ એ શિક્ષણીય મનુસ્થવધનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) એક પક્ષીને મારીને તે ચોરી લેઈ જવાના ઇરાદાથી તેને ગોળી મારવામાં અ એક ગાડી પાછળ બેઠેલા જ નો જીવ લે, અને જ ત્યાં બેઠેલા છે એમ અ જાણે તો ન હોય, તો અ ઠેકાણે અગર અ એક કાપડા વિરૂપ કામ કરતો હતો તો પણ તે શિક્ષણીય મનુસ્થવધનો ગુન્હાનો તકસીરવાર નથી, કેમકે તેણે જ નો જીવ લેવાનો, અથવા જે કામથી જાત થવાનો સંભવ તેના જાણ્યામાં હોય એવું કાંઈ કામ કરીને જાત આણવાનો, ઇરાદો કર્યો નહીં હતો.

ખુલાસો ૧ લો — જે રાખસને કાંઈ રોગ, કે વ્યાધી, શરીરની અશક્તતા થઈ હોય એવા કાંઈ રાખસને જે માણસ શરીરનું નુકશાન કરે, અને તેથી કરીને પેલા રાખસનું જાત લેઈ લું થાય તો તે માણસે તે રાખસનું જાત આણ્યું એમ સમજવું.

ખુલાસો ૨ જો — જે ઠેકાણે કાંઈ શરીરના નુકશાનથી જાત થાય, તે ઠેકાણે જે રાખસે તે શરીરનું નુકશાન કર્યું હોય તેણે તે જાત આણ્યું એમ સમજવું, પણ અગર ખરા અર ઇલાજ કર્યો તથા હોંસીપાર હકીમની દવા કરીને તે જાત થતું ખતો સકત એમ હોય તો પણ

ખુલાસો ૩ જો — માના પેટ માંડેલા ખચ્ચાનું જાત આણ્યું તે મનુસ્થવધનો ગુન્હો નથી પણ કાંઈ જીવતાં ખચ્ચાનો કાંઈ પણ ભાગ ખાહર નીકળ્યો હોય, પણ તે ખચ્ચાથી સ્વાસ્થ્યવાસ ન લેવાયા હોય અથવા તે પુરેપુરે જનમ્યું ન હોય તો પણ તે જીવતાં ખચ્ચાનું

જાત આજીવું તે શિક્ષણીય મનુષ્યવધનો ગુન્હો થઈ શકે.

ટીકા - શિક્ષણીય મનુષ્યવધનો ગુન્હો થવાને વાસ્તે ગુન્હેગારના કૃત્યથી જાત થવું જોઈએ એટલુંજ નહીં પણ જાત થયે એવા ધરાદાથી કરવું જોઈએ અથવા જાત થવાનો સંભવ છે એવા જ્ઞાનથી જાત થવું જોઈએ: જેમકે

કાઈ વાણીએ કાઈ સરપના જેવી દાંત કાઢ્યા ના હોય એવું પોતે જાણતો હોય તે છતાં કાઈ તમાસો જોનાર શખ્સના માથા ઉપર તે સરપ મુકે, અને તે શખ્સને તે કરે અને મરે જાય, તો તેમાં એવું કારણું કે તેણે મનુષ્ય વધનો ગુન્હો કર્યો અને કલમ ૩૦૪ પ્રમાણે શિક્ષા થાય અને કલમ ૩૦૪ અ પ્રમાણે નહીં, એનું કારણ એ કે જાત થવાનો સંભવ છે એવું જાણીને તેણે તે કૃત્ય કર્યું, જે કે તેમાં તેનો ખીલકુલ ધરા હો નહોતો. રાજી વીરૂપ ગણેશ. ૫ કલકતા. ૩૫૧.

શિક્ષણીય મનુષ્ય વધનું તોડીંમત હોય અને તે ગમ્મ તો ખુનને મળતું આવતું હોય અથવા ના હોય તો પણ, તે ગુન્હો સ્થાપીત થવાને વાસ્તે તેમ કરવાનો ધરાદો હતો અથવા જ્ઞાન હતું એવું ફરીયાદી તરફથી સાબીત કરવું જોઈએ. રાજી વીરૂપ શંખ એલાજી. જે આ બરાબર સાબીત થઈ શકે નહીં તો ફરીયાદનીશ્કૃણ જાય.

કાયદાનો એવો મહત્વ છે કે જે કૃત્ય કાઈ શખ્સ કરતો હોય તેનો શો પરીણામ થશે તે તે જાણે છે એમ સમજવું, તે ઉપરથી એવો અનુમાન થઈ શકે કે તેમ કરવાનો તે નો ધરાદો હતો. પણ આવો અનુમાન કાઈ ચોક્કસ અજ્ઞાનતાને લીધે દુર થઈ શકે જેમકે,

કાઈ જંગલી શખ્સ જેણે કાઈ દીવસ કાંઈ હથોયાર જોયાં હોય નહીં તે કાઈ શખ્સ સામે બંકુકનો ખાર કરે, તો એમ સમજવું નહીં કે તે શખ્સને મારો નાંખવાનો તે જંગલોનો ધરાદો હતો. પણ કાઈ સાધારણ માણસ તેમ કરે તો હકીકત જુદીજ નીપજ.

કાઈ કેદીએ પોતાની આંખો નીચે પાડી નાંખીને તેની છાતી ઉપર પોતાની ધુટણ મુકે એ અને બંધ કરેલી મુઠીઓ એ ત્રણ તેના માથે ઉપર મારી તેથી કરીને તેના મગજમાંથી ભોહીની ખરો નીકળી અને તેથી તેનું જીવન થયું, તેમાં એવું કારણવામાં આવ્યું કે જાત કરવાનો ધરાદો હતો નહીં અને શરીરની જે હાની કરી તે કુદરતના નીયમ પ્રમાણે એટલી પુરતી હતી નહીં કે જેથી કરીને જાત થાય, તેથી કરીને તે કેદીએ ખુન કર્યું નહીં પણ શિક્ષણીય મનુષ્ય વધ કર્યું. રાજી વીરૂપ ગોવીંદા. ઇ. જી. રી ૧ મું. ૪૪૨.

કાઈ માણસ ખીજને એક ફટકો મારે આવો ફટકો કુદરતના નીયમ પ્રમાણે જાત કરી શકે તેમ હોય નહીં, પણ તે માણસના પેટમાં બરાળાની માઠ હોવાને લીધે તેવો ફટકો મારવાથી તેનું જાત થાય. આવો રોગ કેદી જાણતો હોય નહીં તો તે શિક્ષણીય મનુષ્યવધ થઈ શકે નહીં, રાજી વીરૂપ પંચાનન. ૧ આર. સી. સી. કી. ૭૭.

કાઈ નદીમાં પુર આવ્યું હોય, અને કાઈ શખ્સ ત્યાં ઉભેલો હોય તેને પુછે કે નદીમાં ઉતરી સામે પાર જવાશી? અને પેલા શખ્સ જવાદે અને ઉતરનારનું જાત થાય. જે શખ્સ જવાની હા કહી, તે શખ્સને મુસાફરને સાવચેતી આપવા પમાર કરી બસારેલો હોય તેમ હોયતો તેણે આવી ખાખતમાં ખુન કર્યું એમ સમજવું. પણ જે ખીજે કાઈ માહો

ત શખસ હોય, તો તે કાંઈ ખુન કર્યું એમ ઠહી ચકાય નહીં.

કેટલી હાની થવાની તે ઉપર પણ વીચાર કરવો જોઈએ. કાંઈ શખસ ખોળને માં હો ઉપર તમાચો મારવા જન્ય ભેટલામાં તે પારોએથી કુદી પડે તો તેમાં કાંઈ ગુન્હો અર્થ થઈ નહીં; તેમજ

કાંઈ જે હોકરા પાતાનાં ઘેર ખીજી શખસના એતરમાં મારવા લેઈ ગયા હોય, અને એતરનો માથેક તેમનાં કડે પડે, અને તેમાંથી જ્યાં જવાને વાસ્તે પાસે વેહેતી નદીમાં કુદકા મારી પડે અને તેમાં તેઓ કુખી મૃત, તો તેમાં કાંઈ પણ ગુન્હો ખાતર કહેવાય ન હોય. પુલ્લી વીરૂપ સંભુ. ૧મુ. હા. ૧૬૭.

ખુબ.

૩૦૦. ત્રીજે પાતલ કરેલી પાપતો મુકી દેખે ખીજી સરવ પા પતોમાં સીકાણીય મનુષ્યવધને ખુન સમજવું, પણ કપારે કે જે જે કા મથી માત થાય તે કામ માત આણવાના ધરાદાથી કર્યું હોય, તો અથવા,

૨૭. કાંઈ શખસને જેથી તે શખસનું માત થવાનો સંભવ તકસીરવાર માણસે જાણતો હોય એવું કાંઈ શરીરનું નુકશાન કરવાના ધરાદાથી તે કામ કર્યું હોય, તો, અથવા—

૩૭. કાંઈ શખસને કાંઈ શરીરનું નુકશાન કરવાના ધરાદાથી તે કામ કર્યું હોય, અને તે ધરાદો કરેલું શરીરનું નુકશાન એવા રીતનું હોય કે ચાલતાં અધિકમ પ્રમાણે માત કરવાને તે સમરથ હોય, તો અથવા

૪ થી. તે કામ એવું તુરત જન્ય કરે છે કે તેથી સો વસાં માત અથવા જેથી માત થવાનો સંભવ છે એવું શરીરનું નુકશાન થશેજ, એમ તે કરનાર શખસ જાણતો હોય અને માત આણવાના અથવા ઉપલા પ્રકારના નુકશાનના જોખમનાં પડવા કાંઈ કારણ બીના તે શખસ તે કામ કરે, તો

દર્શાવ.

(અ) જ ને મારી નાખવાના ધરાદાથી અ. તેને જોખી મારે, અને તેથી જ મરી જાય; તો અ એ ખુન કર્યું, એમ સમજવું.

(બ) જ ને એવો રોગ થએલો છે કે એક સપાટો મારેથી તેનું માત થવાનો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં અ તેને શરીરનું નુકશાન કરવાના ધરાદાથી સપાટો મારે, અને તે સપાટાથી અ મરી જાય, તો, અગર ચાલતા અધિકમ પ્રમાણે સારી તન દુરસ્તીવાળા શખસનું માત આણવાને તે સપાટો સામરથ ન હોય તોપણ, અ ખુનનો તકસીરવાર છે. પણ જ ને કાંઈ રોગ થએલો છે એમ ન જાણતાં અગર અ તેને એક સપાટો મારે કે તેથી ચાલતા અધિકમ પ્રમાણે સારી તનદુરસ્તીવાળા શખસનું માત ન થાય, તો એ ઠેકાણે, અગર તેનો ધરાદો શરીરનું નુકશાન કરવાનો હોય તોપણ, જે માત આણવાનો અથવા જેથી ચાલતા અધિકમ પ્રમાણે માત થાય એવું શરીરનું નુકશાન કરવાનો ધરાદો કર્યો નહીં હોય તો, અ ખુનનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

(ક) અ ધરાદાથી જ ને એક તલવાર અથવા ડાંખથી જ્યાં જ્યાં એવું કે તેથી આ

જતા અદિકમ પ્રમાણે આજ્ઞાસનુ જાત થાય, અને એ તે જામમથી મરી જાય, તો એ ઠેકાણે અગર તેણે એ નું જાત આજ્ઞાવાનો ધરાદો ન કર્યો હોય તોપણ એ ખુનનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

- (૬) ઘાડાનું એક ઠાણ મળેલું છે તેમાં વગર કારણે એ એક ભરેલી ટોપ છોડે, અને તેથી રૂબરૂમાંના એક જાણનો જીવ જાય, તો અગર ફાજાણા રાખસનો જીવ એવો એવો તેણે આગળથી વિચાર પુરવઠો ધરાદો ન કર્યો હોય તોપણ, એ ખુનનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

સીદ્ધાંતીય મ અપવાદ ૧ મો—ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન થવાથી જેની મુશ્કવણ ક્યારેય પોતાનો જીવ વશ રાખવાની શક્તી ગઈ છે એવી અવસ્થામાં છતાં કે ન થયો. ઈ ગાણેસ તે ક્રોધ ઉત્પન્ન કરનાર રાખસનું જાત આણે, અથવા ભુલ થી કે ઈતેશકન કાઈ બીજા રાખસનું જાત આણે, તો તે સીદ્ધાંતીય મુશ્કવણ ખુન નથી.

ઉપજા અપવાદમાં નીચેની સરતો લાગુ પડે છે.—

પેટેલી.—કાઈ રાખસને મારી નાખવા અથવા કાંઈ હાની કરવા સાર બહાનાં લાખ જ તે ક્રોધ ગુન્હેગરે માગી આણેલો અથવા બુધિપુરવઠો ઉત્પન્ન કરેલો ન હોયો જોઈએ. બીજી—કાપડા મુજબ, અથવા સરકારી નોકરનો અપખત્તર અમલમાં લાવતાં કાંઈ સરકારી નોકરે, કેલો કાંઈ વસ્તુથી તે ક્રોધ ઉત્પન્ન થયેલો ન હોયો જોઈએ.

ત્રીજી—ખાનગી ખયાવનો હક કાપડા મુજબ અમલમાં લાવતાં કેલો કાંઈ વસ્તુથી તે ક્રોધ ઉત્પન્ન થયેલો ન હોયો જોઈએ.

ચુલાશી—તે ક્રોધ એવો ભારે તથા આકસ્મિક હતો કે તેથી તે ગુન્હે ખુન થઈ શકે નહીં, એ હકીકતની ખાખત છે,

દર્શન.

(અ) ક્રોધ ઉત્પન્ન થાય એવું કાંઈ કામ એ કરવાથી ક્રોધાધીન થઈને તે અવસ્થામાં એ એ, નું જોકરે એ છે તેને ધરાદાથી માને નાંખે, તો તે ખુન સમજવું, કેમકે તે ક્રોધ ઉત્પન્ન થવાનું કામ તે જોકરાએ કર્યું નથી અને તે ક્રોધથી થયેલું કાંઈ કામ કરવામાં ઈતેશકન અથવા કમનસીપથી તે જોકરાનું જાત થયું નથી.

(બ) એ ને ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન થાય એવું કાંઈ કામ એ કરે, અને તેથી ક્રોધ ચહાને એ, એ ની ઉપર એક પીસ્તાલ છોડે, અને પાછો ઉભેલો નહીં થી જો એ તેથી મરી જાય, પણ તેને મારી નાખવાનો એ એ ધરાદો ન કર્યો હોય તથા પોતાને હાથે તેનું જાત થવાનો સંભવ પણ એ એ જાણ્યો ન હોય, તો એ ઠેકાણે એ એ ખુન નહીં, પણ માત્ર સીદ્ધાંતીય મુશ્કવણ કર્યો એમ સમજવું.

(ક) એ ને એક નાજરના સીપાઈ એ કાપડા મુજબ પકડે, અને તે પકડવાથી આકસ્મિક તથા ભારે ક્રોધ ચહાને એ એ ને મારી નાંખે, તો એ ખુન સમજવું, કેમકે ક્રોધ જે ઉત્પન્ન થયો તે એક સરકારી નોકરે પોતાનો અપખત્તર અમલમાં લાવતાં કેલો વસ્તુથી ઉત્પન્ન થયો.

(કૃ) ક્રોધ અ માહુરેટની આગળ અ સાહેબ દાખલ હાજર થાય, અને જ એ પ્ર માણે આવે, કે અ ની જુવાનામાંનો એક શખ્ત પગલું મૂકે માનતા નથી, તથા અ એ જાણી શાહેરી પુરી છે, અને એ શખ્ત સંભળીને આકસ્મિક ક્રોધ ચહડી ડીને અ જ ને મારી નાંખે, તો એ ખુન સમજવું.

(૩) અ નું નાક જિંચવાની અ ડાશીશ કરે અને તેને તેમ કરતાં અટકાવવા સાર, ખાનગી ખયાવનો હક અમલમાં લાવોને, જ અ નો હાથ પકડે તેથી આકસ્મિક તથા ભારે ક્રોધ ચહડીને અ જ ને મારી નાંખે, તો એ ખુન સમજવું, કેમકે ક્રોધ ને ઉત્તીન થયો તે ખાનગી ખયાવનો હક અમલમાં લાવતાં ફરેલી વસ્તુથી ઉત્તીન થયો.

(ફ) અ જ ને મારે, તેથી જ ને ક્રોધ ચહડે, અને ને ક્રોધનો ફાયદો લેવાના ઈરાદાથી તથા તેની પાસે જ ને મારી નાખવાના ઈરાદાથી એક પાસે હુલ્લેલો માણસ અ તે કારણસર જ ના હાથમાં એક છરી આપે, અને તે છરીએ વતી જ ને મારી નાંખે તો એ ઠેકાણે જ એ માત્ર સીક્ષણીય મનુશ્યવધ કર્યો એમ થઈ શકે, પણ અ તો ખુનનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

અપવાદ ૨ ને—કાંઈ માણસ સુખયુધિએ શરીર અથવા મિલકતના ખાનગી ખયાવનો હક અમલમાં લાવતાં કાયદાએ તેને આપેલા અખતારની હદની બહાર જાય, અને આગળ વિચાર કર્યા વીના, તથા તે ખયાવ કરવામાં જરૂર કરતાં વધારે હાની કરવા ના ઈરાદા વગર ને શખ્તની સાહામા તે ખયાવનો હક અમલમાં લાવતો હોય તે શખ્ત સનું માત આણે, તો તે સીક્ષણીય મનુશ્યવધ ખુન નથી.

દર્શત.

અ ને મહાબધા ન થાય એવી રીતે ઘોડાની ચાલુકથી તેને મારવાની જ ડાસીસ કરે, અ એક પીસ્તોલ જિંચી કાઢાડે, જ હુમલામાં જતરી રહે, અને ચાલુકનો માર પડતો ખીજા કાંઈ ઈલાજથી અટકાવશે નહીં એવું સુખયુધિએ માનીને અ જોળી મારી ને જ નો પ્રાણ લે, તો અ એ ખુન નહીં, પણ માત્ર મનુશ્યવધ કર્યો એમ સમજવું.

અપવાદ ૩ ને—કાંઈ માણસ સરકારી નોકર હોય અથવા સરકારી ઈનસાફનો વપારો કરવાને કામ કરનારા કાંઈ સરકારી નોકરને સાહાય કરતો હોય તે માણસ કાયદાએ તેને આ પૈસા અખતારની હદની બહાર જાય, અને સરકારી નોકર દાખલ પોતાની ફરજ પરા ખર રીતે બજાવવાને સાર પોતે ને કામને સુખયુધિએ કાયદેસર તથા જરૂર માનતો હોય એવું કાંઈ કામ કરવાથી તે માત્ર આણે, પણ ને શખ્તનું માત્ર થાય તે શખ્તની ઉપર તેનો કાંઈ ફવેશભાવ ન હોય, તો તે સીક્ષણીય મનુશ્યવધ ખુન નથી.

અપવાદ ૪ થો—આગળ વિચાર કર્યા વીના એકાએક અથડો થઈને ઘણા ક્રોધ ચહડ્યો હોય તેવામાં એકાએક મારા મારો થઈને, સીક્ષણીય મનુશ્યવધ થાય, અને તે ગુન્હો કરનાર કાંઈ જેરબાજની ફાયદો લીધો ન હોય, અને તે ધાતકી રીતે અથવા નવાઈની રીતે ચાલ્યો ન હોય તો તે સીક્ષણીય મનુશ્યવધ ખુન નથી.

ખુલાસો—એવી બાબતમાં ક્રોધ ઉત્તીન કરનાર કાણુ, અથવા ધેડેલો હુમલો કરનાર

કાણ, એ વાત કાંઈ જરૂરી નથી.

અપવાદ ૫ મા—જે શખસનું જ્ઞાત થયું હોય તે શખસ અગર વરપથી વધારે હિમર ને: છતાં તેણે પોતાની રત્નમંદાથી પોતાનું જ્ઞાત થવા હીધું હોય, અથવા જ્ઞાતનું જોખમ માંધે લીધું હોય, તો તે ઠેકાણે સીક્ષણીય મનુસ્થવધ ખુન નથી.

દર્શન.

જ હરાડ વરપથી ઓછી હિમરનો એક શખસ છે તેને ઉશ્કેરીને એ બુદ્ધિપુરવઠ તે ની પાસે આત્મધાત કરાવે, તો એ ઠેકાણે જ ની ના તે ઊંચરના સમખથી જ પોતાનું જ્ઞાત થવા બાબત પોતાની રત્નમંદી આપવાને અશક્ત, માટે એ ખુન કરવામા મદદગારી કરી એમ સમજવું.

ટીકા.—ખુન અને શિક્ષણીય મનુસ્થવધ વચ્ચે કેવો તફાવત છે તે સારખરનપીઠાંક આદિ જસ્ટીસે ગોરાયંદ ગોષેના કેસમાં વાણી સજા રાતે દરશાઓ છે તે નીચે પ્રમાણે: શિક્ષણીય મનુસ્થ વધની વાખ્યામાં જો કાંઈ ગુન્હો આવી શકે નહીં તો તે ખુન થાય નહીં. ખુન થવાને વચ્ચે તે શિક્ષણીય મનુસ્થવધની વાખ્યામાં આવી જવો જ નોંધ એ કેમકે કલમ ૩૦૦ માં ફક્ત એવી બાબતો બતાવે છે કે શિક્ષણીય મનુસ્થવધ ખુન ક્યા રે કેહેવાય. પણ કાંઈ પણ ગુન્હો ખુન થવા શાવાય મનુસ્થવધ થઈ શકે.

શિક્ષણીય મનુસ્થવધ કલમ ૩૦૦ના કાંઈ પણ અપવાદમાં આવી શકતું હોય તો તે ખુન નથી. જ્ઞાત કરવાના ઇરાદાથી કાંઈ પણ કૃત્યો જ્ઞાત કરવું તે શિક્ષણીય મનુસ્થ વધ છે; વળી તે ખુન પણ થઈ શકે, પણ જો કલમ ૩૦૦ના કાંઈ પણ અપવાદમાં આવી જતું હોયતો ખુન થઈ શકે નહીં. કાંઈ પણ શખસને શરીરની હાની કરવાના ઇરાદાથી જ્ઞાત કરવું અને તે હાની જો કુદરતના નીયમ પ્રમાણે જ્ઞાત કરી શકે તેવી હોય, એ શખસને કલમ ૨૬૬ના શખસમાં સમાવેશ થાય છે, (એટલે કે જ્ઞાત કરવાનો સંભવ થાય એવા શરીરનો હાની કરવાના ઇરાદાથી જ્ઞાત કરવું) અને તે શિક્ષણીય મનુસ્થવધ છે; વળી તે ખુન પણ થઈ શકે, પણ જો તે કલમ ૩૦૦ના કાંઈ પણ અપવાદમાં આવી જાય તો ખુન થઈ શકે નહીં;

કાંઈ પણ કૃત્યથી જ્ઞાત થવાનો સંભવ છે એવું જાણીને કાંઈ પણ કૃત્યથી જ્ઞાત કરવું તે શિક્ષણીય મનુસ્થવધ છે, પણ વળી જો તે કલમ ૩૦૦ માં ના કાંઈ પણ અપવાદમાં આવતું હોય તો પણ તે ખુન છે, પણ જો તે કલમ ૨, ૩, અથવા ૪ માં આવતું હોય તો તે ખુન નથી; (તે ૨કમો ૨, ૩, અને ૪ જુઓ.)

જેવી રીતે શિક્ષણીય મનુસ્થવધના ગુન્હામાં ઇરાદો હોતો અથવા જ્ઞાત હવું એવું ફરીયાદીએ સાબીત કરવું જોઈએ તેમજ ખુનના તાહેમતમાં પણ ઇરાદો અથવા જ્ઞાત ફરીયાદી તરફથી સાબીત થવું જોઈએ. રાણી વીરૂધ શેખ ખતીર.

કાંઈ શખસ બાબતે એવો ધાસ્તી દેખાડે કે હું ભવિષ્યમાં તારા શરીરને કાંઈ હાની કરીશ, તે ઉપરથી સ્વ ખયાલ તરીકે પેલા ધાસ્તી આપનારને મારી નાંખે તો તે કાંઈ આ કલમના બીજા અપવાદમાં આવી શકે નહીં. રાણી વીરૂધ ગોવરધન.

આ કલમનો એવો અપવાદ ફક્ત એવી બાબતમાં લાગુ પડે છે કે જેમાં જોસ્તાના આવેશમાં કાંઈપણ પ્રથમથી ખારવા લીધા હંગામો થયો હોય, અને વળી તે એકદમ

હજી થયા કપથી થયો હોય અને પછીથી બચેલા થાય અને તેમાં કોઈનું અત્યુ થાય, તેથી બાબતમાં એવો અપવાદ લાગુ પડે છે. રાણી વીરધ મલીમ, એવો અપવાદ લાગુ પડવાને તેમાં ખતાવેલો સધળી હકીકતો કદાચોની તરફેણમાં માન્ય પડવી જોઈએ. રાણી વીરધ આદ્ય.

એક દેસમાં એમ બન્યું કે કોઈ મહારીએ કેટલાક નમારો જોનારને એવું સમજાવ્યું કે મારી પાસે સરપનો ડંશ જનારવાનો ઈલાજ છે, અને આજુ ભુલથી ખરે માનીને કેટલાક જોનારાએ પેનાને સરપ કરડવા લીધો, તેમાં તેઓનું અત્યુ થયું. તેમાં જડજોએ એવું કરાવ્યું કે આ કલમના ૫ માં અપવાદ પ્રમાણે જાનનો જીવમાં પોતાને શોર લેવાની કબુલાત આપેલી તેથી મહારીએ ખુન કર્યું કેહેવાય નહીં, પણ મનુશ્યવધ કર્યું. રાણી વીરધ પ્રનાઈ ફતીમા. ૩. ખં. ભા. રી. ૨૫.

જે રાખસનું ૩૦૧ જે વસ્તુથી જાત આણવાનો ઈરાદો કર્યો હોય, અથવા જાત આણવું થા જેથી જાત થવાનો સંભવ છે એમ પોતાના જાણમાં હોય, એવી કોઈ રચું હોય તેથી વસ્તુ કરવાથી અગર કોઈ રાખસ જેનું જાત આણવાનો તેણે ઈરાદો કેટલું જુદા રા નહીં કર્યો હોય અને જેનું જાત પોતાથી થવાનો સંભવ તેના જાણમાં જાત પા માં પડ્યું હોય, એવા કોઈ રાખસનું જાત આણીને શિક્ષણીય મનુષ્ય, તો તે શિક્ષણીય વધ કરે, તો જે રાખસનું જાત આણવાનો તેણે ઈરાદો કર્યો હોય, એવી મનુશ્યવધ અથવા જેનું જાત પોતાથી થવાનો સંભવ તેના જાણમાં હોય તે રાખસનું અગર તેણે જાત આણ્યું હોય, તો તે જે પ્રકારનો શિક્ષણીય મનુશ્યવધ થાય, તેજ પ્રકારનો તે જુદેગારે કરેલો મનુશ્યવધ એમ સમજવું.

ટીકા. — એક રાખસને મારવાનો ઈરાદો હોય પણ ભુલથી તેને બદલે બીજા રાખસનું જાત થાય તેને વાસ્તે આ કલમ છે. જેમકે

કોઈ એક સ્ત્રીનો પાર તે સ્ત્રીના પછીને મારી નાંખવાને વાસ્તે તેને એક અધારી રાત્રે મળ્યો પછી ભુલથી તે રસ્તે જનાર કોઈ રાખસને પેના પછીને બદલે મારી નાંખ્યો, તેમાં તેને ખુનનો ગુનેગાર કરાવ્યો હોય. રાણી વીરધ ગોવાંદા.

વળી કોઈ સ્ત્રી પોતાના પછીને મારી નાંખવાને વાસ્તે એક રોટલીની અંદર સોમજા નાંખી તરફપાર કરે છે. તેવામાં એક પોતાનું બાળક ખાવા આણ્યું અને તેની પાસે રોટલી ભાગી. સોમજા નાંખેલા રોટલી તે સ્ત્રીએ ભુલથી પેના બાળકને અપી અને તેનું જાત થયું; તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે ગુનેગાર કર્યો. જુઓ. કરીનું મનુશ્યવધ.

ખુનની શિક્ષા ૩૦૨ જે માણસ ખુન કરે, તેને જાતની, અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

બગર વારંટ બોલીશ પક ડીશક	પ્રથમવા રંટ ની કળે.	જનમીન મેઈ શ કાયજી	માંડીવા ળીશકા ય નહી.	જ્ઞરાન કારટ ઈનસા ક કરે.	જાત, જીવતાં સમુદ્ર પાર તથા ૬૩
-------------------------------	---------------------------	-------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------------

ટીકા.—કાઈ શખ્સ ડાકાઈટીની અંદર જાણી જોઈને ખુન કરે તો તેને કલમ ૩૬૬ પ્રમાણે શિક્ષા થાય, પણ તેને ખુન સારું કલમ ૩૦૨ મુજબ અને ડાકાઈટી સારું કલમ ૩૬૬ મુજબ જુદાજુદા રીતે ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય નહીં. રાણી વીરંધ રધુ.

જન્મ ટોપના ૩૦૩. જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીક્ષાનો હુકમ જે માણસની ગુન્હેગારી કરેલા ઉપર થયેલો હોય, તે માણસ અગર ખુન કરે, તો તેને માતની સીક્ષા ખુનની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	માત.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	------

ખુનથી હત રતા ૩૦૪. ખુનથી હતરતા ફરજીનો સીક્ષણીય મનુસ્કવણ જે માણસ કરે, તે માણસને, અગર જે કામથી માત થયું હોય તે કામ તેણે માત આજીવાના ઈરાદાથી, અથવા જેથી માત થવાનો સંભવ હોય એવું કાંઈ શરીરનું નુકશાન કરવાના ઈરાદાથી, કર્યું હોય તો, જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે કેડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે કામથી માત થવાનો સંભવ છે એમ જાણીને, પણ માત આજીવાના અથવા જેથી માત થવાનો સંભવ હોય એવું કાંઈ શરીરનું નુકશાન કરવાના ઈરાદા વગર, તે કામ તેણે કર્યું હોય, તો તે માણસને દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા કેડની અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા કેડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--

અગર તે કામ માત આજીવાના ઈરાદાથી નહીં પણ તેથી માત થવાનો સંભવ છે એમ જાણીને કર્યું હોય તો ઉપર પ્રમાણે ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા કેડ અથવા બંને.

ટીકા.—કાઈ પણ કૃત્યથી માત થવાનો સંભવ છે એવું જાણીને માત કરે તેના કરતાં માત કરવાને કાઈ કૃત્ય ઈરાદાથી કરીને માત કરે તેને વાસ્તે આ કલમમાં શિક્ષા વધારે સખત પતાવી છે.

ગફલતથી માત થાય. ૩૦૪. અ—સીક્ષણીય મનુસ્કવણ કરનાં હતરતા ફરજીનું હરકાં ઈ અવીચારનું અથવા ગફલતથી ભરેલું કામ કરીને કાઈ માણસ કાઈનું

જાત લાયકે તો તેને માણમાં માણાં બે વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદની સીક્ષા કરવી, અથવા દંડ કરવો, અથવા એ બે સીક્ષા કરવી” (સને ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૨૭ માં પ્રમાણે)

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	બીજી વારંટ નીકળે	ત્રીજી વારંટ નીકળે	સેશન કોર્ટ, પરે સીડ-સી માં જઈ રહે અથવા ૧ બા વરગનો માં જઈ રહે ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદ અથવા દંડ અથવા બંને.
------------------------------	-------------------	------------------	--------------------	---	--

ટીકા.—કોર્ટ એક જો પોતાના આક્ટને પંચા એવવા જસારેલો, પણ પંચા એવતા તેની સુસ્તીને બીધે તે શરૂ તેને એક બે વખત મારવો. હવે આ આક્ટના પેટમાં કાંઈ બેરોજનો રોગ હશે તે તેના શરીરને ખપ્પર નહીં, અને તેણે તેને મારવો પણ તે કાંઈ એવું નહીં તે નહોતો કે આમ મારવાથી પેનાનું અત્યથશે, તેનું અત્યથશે તેમાં એવું હરાવું કે તેણે કદમ કરડ પ્રમાણે મહાવ્યથા કરી. રાણી વીરધ કોર્ટસ. ૨. અલાહાબાદ, ૧૨૨. કોર્ટ કુદીએ મરનારને એક આંચકો મારવો તેમાં તે પડ્યો અને પડવાથી તેનો અંગુઠો ભાંગ્યો અને આખરે તેથી મરી ગયો, તેમાં એવું હરાવું કે તેણે સાપગાય બળ વા પડવાનો યુનોહ કરવો. રાણી વીરધ આમાર. ૧ મ. ૨૨૪.

કોર્ટ બાળક ૩૦૫ જે હરાડ વરસથી ઓછી ઉમરનો કોર્ટ રાખસ, અથવા કો અથવા હીવાના ઈ હીવાનો રાખસ, અથવા કોર્ટ ચળેલો રાખસ, અથવા નન્મથીજ રાખસને આત્મ ગાંડો એવો કોર્ટ રાખસ, અથવા કુદની હાલતમાં હોય એવો કોર્ટ રાખસ પાત કરવામાં મ સ, આત્મધાત કરે, તો તે આત્મધાત કરવામાં જે માણસ મદદગારી કરે, મદદગારી કરવો. તે માણસને જાતની અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા ૬૨ વરસની મુદત સુધીની કુદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	બીજી વારંટ નીકળે	ત્રીજી વારંટ નીકળે	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે	જાત અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી કુદ તથા દંડ.
------------------------------	-------------------	------------------	--------------------	----------------------	--

આત્મધાતમાં ૩૦૬. જે કોર્ટ રાખસ આત્મધાત કરે, તો તે આત્મધાત કરવામાં જે માણસ મદદગારી કરે, તે માણસને ૬૨ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નંબર વારંટ પોલીસ પક ડે શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	નમીન બે ઈ રાકાય નહી.	માંડીવા જીરાકા યનહી.	સેશનકોર્ટ ઈનસાફરે	૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની ફેફ તથા ફંડ.
-----------------------------------	-----------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------	--

ટીકા—કોઈ સ્ત્રી સતી થતી હોય તેમાં ફેફલાક રાખસોએ ખરેખરો ચાતામાં અંગની બગાડ્યો અને એક રાખસ ફક્ત એક બાનુએ હોલો રહ્યો પણ તેમાં સામન થયો નહોતો; પણ પેલો સ્ત્રી બળવાથી નાશો ગઈ, તેને પાછો આશુવામાં પેલા બાનુએ હોલેલા રાખસે મુખ્ય ભાગ લઈધો, તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે જેમણે દેવતા સળગાવ્યો તેઓ શીક્ષણીય મુનુસ્વરૂપના ગુન્હેગાર છે પણ પેલો બાનુએ હોલેલો રાખસ આત્મઘાત કરવામાં મદદગારી કરવાનો ગુન્હેગાર છે.

ખુનનો કે ૩૦૭. જો કોઈ માણસ એવા ધરાદા અથવા સાનથી, તથા એવી શીસ. હાલતમાં, કાંઈ કામ કરે કે, અગર તે કામથી તે જાત આણે તો, તે માણસ ખુનનો તક્સીરવાર થાય, તો તે મદજૂમને ૬૨ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની ફેફની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને જો તે ફંડને પણ લ.પક થશે, અને તે કામથી અગર કોઈ રાખસને વ્યથા થાય તો, તે ગુન્હેગાર અગર તો જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીક્ષા ને, અથવા ઉપર લખેલા છે તે સીક્ષાને લાયક થશે.

જન્મરોપના જન્મરોપના “જો માણસના ઉપર જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીક્ષાનો હુકમ થયે ગુન્હેગારોએ કે ૪ મુકેસો હોય તે માણસ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હે કરશે અને તેના તે જ ગુન્હાથી વ્યથા થઈ હોય તો તેને જાતની સીક્ષા થઈ શકશે.” (સને ૧૮૭૦ ના આક્ટ ૨૭ મા પ્રમાણે)

દર્શાવ.

(અ) જો ને મારી નાખવાના ધરાદાથી અ જો ને જોળી મારે, એવી હાલતમાં કે અગર જો નું જાત થાય તો અ ખુનનો તક્સીરવાર થાય, તો અ આ કલમ મુજબ સીક્ષાને લાયક છે,

(બ) એક કુમળા વયના બચ્ચાનું જાત આશુવાના ધરાદાથી અ તે બચ્ચાને એક જંગલમાં ખુલું મુકે, તો, પછી તે બચ્ચાનું જાત ન થાય તો પણ અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હે કર્યો એમ સમજવું.

(ક) જો નું ખુન કરવાના ધરાદાથી અ એ એક ખંડુક વેચાતો લઈને તેને બરી હળુ સુધી અ એ ઉપર લખેલો ગુન્હે કર્યો નથી. અ તે ખંડુક જ ની ઉપર હોડે, તો તેણે આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હે કર્યો એમ સમજવું; અને અગર તે ખંડુક ઊઠવાથી જ ને જખમ થાય તો આ કલમના પાછલા ભાગમાં ઠરાવેલી સીક્ષાને તે લાયક છે.

(ડ) જોર ખવડાવીને જ નું ખુન કરવાના ધરાદાથી અ કાંઈ જોરે ખરીદ કરે, અને તે જોરે કાંઈ જોરાકમાં ફળે, અને તે જોરા અ ના હપ્તમાં રહે, તો તે

સુધી અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો નથી, પણ અ તે ખોરાક જ ની ટેબલ પર મેલે, અથવા જ ની ટેબલ પર મેલવા સાર તે ખોરાક જ ના માકરોને આપે, તે! અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જનમીન સે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	એશનકોર્ટ ઈનસાફરે	૧૦ વર્સ સુધી જેમાંના ગ મે તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૩.
અગર તે કામથી કોઈ શખસને બંધા થાય તો.			ઉપર પ્રમાણે		જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અ થવા ઉપર મુજબ.
જનમડીપના કેદીએ ખુનની કોશીશ કરી અગર તેથી બંધા થાય તો.			ઉપર પ્રમાણે		માત અથવા ઉપર મુજબ.

ટીકા—જો શખસનું માત કરવાનું ખરેખર હોય તે શખસ અમુક ઓરડીમાં છે એવું માનીને એક બેરોમર બેરોલી ખંડુક તે ઓરડીમાં ફોડે, પણ ખરેખર જોતાં તે શખસ બીજી ઓરડીમાં હોય અને ત્યાં જોળી આવી શકે તેમ હોય નહી તેમાં; અને કોઈ ભાગ્યના ઢગલાને પોતાનો દુશ્મન ભુલેલો છે એવું માનીને એક તરવારનો ધા કરે; એ બંને કેશમાં ખંડુક ફોડવામાં, અથવા તરવારનો ધા કરવામાં, ૬૫૯ ભરેલો ધરણિ હોવા છતાં પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુનોહ મર્દ શકે નહી.

સીક્ષણીય મ ૩૦૮ જો કોઈ શખસ એવા ધરાશ અથવા જ્ઞાનથી, અથવા એ નુશ્ચયક કર્યાની વી હાલતમાં, કોઈ કામ કરે કે, અગર તે કામથી તે માત આણે તો, કોસીસ. તે માણસ ખુનથી ઉતરતા દરજ્જાના મનુશ્ચયકનો તકસીરવાર થાય, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની અથવા હડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અને તે કા મથા અગર કોઈ શખસને બંધા થાય, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા હડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન થયાથી અ જ ની ઉપર એક પીસ્તોલ છોડે, એવા હાલતમાં કે, અગર તેમ કરવાથી માત થાય, તો ખુનથી ઉતરતા દરજ્જાના મનુશ્ચયક તો તે તકસીરવાર થાય, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વાર રંટ નોંધે.	બીજી વાર ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ ઇનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની બેઠક ના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
અગર તે કામથી કોઈ રાખસને બચા થાય તો.		ઉપર પ્રમાણે		૩ વરસ સુધીની બેઠકના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.	

આત્મધાન કે કેદ. જે માણસ આત્મધાન કરવાની કોસીસ કરે, તથા તે મુરવાની કોસીસ નહોતો કરવા તત્કાલ કોઈ કામ કરે, તે માણસને એક વરસની મુદત સુધી આ સાન કેદની અથવા ફંડની અથવા બે બંનેની સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વાર રંટ નોંધે.	બીજી વાર ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા જિલ્લા અથવા જિલ્લા ગવર્નર માજિસ્ટ્રેટ ઇનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધીની અથવા સાન કેદ, અથવા ફંડ અથવા બંને.
------------------------------	-------------------------	--------------------	------------------------	---	--

ટીકા—સાપરાવ ધારણાનો કોઈપણ ભાગ અમલ કરવામાં આવે તેવા કૃત્યથી આ કલમ પ્રમાણે મદદગારી કરવાનો ગુન્હો થઈ શકે પણ તે કૃત્ય પોતાનું ખુન કરવાની જ રૂઆત હોવી જોઈએ.

૪૦.

૩૧૦. આ આક્ટ પસાર થયા પછી કોઈ પણ વખતે જે માણસ ખુનના ઉપાયથી, અથવા ખુનની સાથે, અપહરણ અથવા છોકરાં ચોરવાને ગુન્હો કરવાનાં કારણસર નિત્ય કોઈ બીજા માણસ અથવા માણસોની જોડે મળેલો રહેશે, તે માણસને ૪૦ સમજવો.

સીદા.

૩૧૧. જે ૪૦ હોય, તે માણસને જીવતા સુધી સમુદ્રપારની સીદા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડન પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વાર રંટ નોંધે.	બીજી વાર ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ ઇનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્ર પાર તથા ફંડ.
------------------------------	-------------------------	--------------------------	------------------------	-----------------------	---------------------------------

ટીકા—મુસાફર સોડાની આખર બેલા, તેમનું ખુન કરવા, તથા તેમની મીલકત લુટી લેવાને સાફ જે રાખસોની ટોળીઓ હુમલાં એકઠી થતા હોય તેવા રાખસો ૪૦ કેહેવાય છે.

ગરભપાત કરવા બાબત, નહીં જન્મેલાં બચ્ચાંઓને નુકશાન બા
બત, બચ્ચાંઓને ખુદ્દાં મુકવા બાબત, તથા જન્મ
છુપાવવા બાબત.

ગરભપાત કરે, તે માણસ બુદ્ધિપુરવક કોઈ ગરભવંતી સ્ત્રીનો ગરભપાત કરે, તે માણસને, અગર તે ગરભપાત સુધખુષાએ તે સ્ત્રીનો જીવ ખયાન વાના કારણસર ન કરવો હોય તો, તણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે; અને અગર તે સ્ત્રી સહીતગરભા હોય તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ લાયક થશે.

ખુલાસા—જે સ્ત્રી પોતે પોતાનો ગરભપાત કરે તે પણ આ કલમના અરથમાં કાબજ થાય છે.

વગર વારંટ પીલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન મેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ પં નસાઈ કરે.	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
અગર તે સ્ત્રી જો સહીતગરભા થઈ હોય તો,	ઉપર પ્રમાણે	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.			

ટીકા—સ્ત્રીની કબુલાતથી અથવા કબુલાત સીવાય જે ગરભપાત કરવો હોય પણ તેની જાણી ખયાલવાના કારણ સારું શુદ્ધસુધીમાં કરવો હોય તો તે ગુન્હો નથી. જે તેની રજમંદી ખજવી હોય તો તેને કલમ ૮૮ પ્રમાણે કોઈ પણ સીક્ષા થઈ શકે નહીં.

ખુલાસામાં બતાવ્યા પ્રમાણે કોઈ સ્ત્રી પોતાની મેળે ગરભપાત કરે તે પણ આ કલમમાં આવી જાય છે.

છોકરું અવતરવાનો વખત થયા પહેલાં ગરભમાં તેનો નાશ કરવો તે ગરભપાત કહેવાય. આ કલમમાં બતાવેલો ગુન્હો થવાને વાસ્તે તે સ્ત્રી ગરભવંતી હોવાની જરૂર છે.

જ્યારે ગરભનો ચોથો મહીનો કે પાંચમા થાય છે, ત્યારે તે સ્ત્રી સહીતગરભા થઈ એમ સમજાયું; સ્ત્રીને જ્યારે પોતાના પેટમાં ગરભની હીલચાલ થતી માલમ પડે ત્યારે તે સહીતગરભા થઈ એમ સમજાયું.

સ્ત્રીની રજમંદી ૩૧૩. સ્ત્રીની રજમંદી વગર જે માણસ ઉપક્ષી કલમમાં ખ્યાન હોય વગર ગરભપાત કરેલો ગુન્હો કરે તે માણસને, પછી તે સ્ત્રી સહીતગરભા હોય કે નહીં તે કરવો, તે પણ, જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દસ વરસની મુદત સુધીની ખે

માંના ગમે તે પ્રકારની કુદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામિન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાઈ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વર્ષ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.
--------------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	------------------------	--

ગરબપાત કર ૭૧૪. કોઈ ગરબવંતી સ્ત્રીનો ગરબપાત કરવાના ઇરાદાથી કોઈ વાના ઇરાદાથી માણસ એવું કાંઈક કામ કરે કે તેથી તે સ્ત્રીનું જાત થાય, તો તે માણસને ફરેલા કાંઈક કા કશ વરણની મુક્ત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદની સીક્ષા કરવા મથી થએલું જા માં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે કામ તે ત. સ્ત્રીની રજામાંથી વગર કર્યું હોય, તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર તે સ્ત્રીની ર ની સીક્ષા, અથવા ઉપર જામેલી સીક્ષા કરવામાં આવશે. જામંદી વગર તે કામ કર્યું હોય, તો.

ખુલાસો—આ ગુન્હામાં એવું કાંઈ જરૂર નથી કે તે કામથી જાત થાય એવો સંભવ ન હોય એમ તે ગુન્હો કરનારે જાણવું જોઈએ.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામિન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાઈ કરે.	૧૦ વર્ષ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા હંડ.
તે સ્ત્રીની રજામાંથી વગર કામ કર્યું હોય તે.			ઉપર પ્રમાણે	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ઉપર મુજબ.	

ટીકા.—ખુલાસામાં ખતાવ્યા પ્રમાણે એમ કાંઈ જરૂર નથી કે તે ગુન્હો કરનારે જાણવું જોઈએ કે તે કૃત્યથી જાત થવાનો સંભવ હોય.

આવી કતલના મનુસ્કવણ બુદ્ધિપુર્વક સીવાય થઈ જાય; એટલે કે આ કાયદાના અરથ પ્રમાણે એટલે એવા રાખસથી જાત થાય કે જે બીલકુલ જાણનો હોય નહીં કે આ વા કૃત્યથી જાત નોવજશે જેમકે કોઈ રાખસ કોઈ સ્ત્રીનો ફક્ત ગરબપાત કરવાને વાસ્તે કાંઈ પણ બુદ્ધિપુર્વક સીવાય કાંઈ કૃત્ય કરે છે અને તેથી તેનું જાત થાય, તો તેને આ

કલમ પ્રમાણે સીક્ષા થાય, અને વળી તે સ્ત્રીની જાહેરી બચાવવાની સાવચેતીથી વરતે તે છતાં પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે.

કોઈ બચુ જી ૩૧૫. જે માણસ, કોઈ બચુ જનમતાં પેઢીમાં, તે બચુ જીવતુ જનમતાં આ જનમતાં અટકાવવાનાં, અથવા જન્મ્યા પછી તે મરી જાય એવું કરવાનાં અટકાવવાનાં અથવા ઈરાદાથી, કોઈ કામ કરે, અને તે કામ કરેથી તે બચુ જીવતુ જનમતુ વા જનમ્યા પ અટકે, અથવા જન્મ્યા પછી તે મરી જાય તો તે માણસને, અગર તે કા છી તે મરી જાય મ સુધીયીથી એ તે બચાની માનો જીવ બચાવવાનાં કારણસર નહીં ય એવું કરવાનાં કર્યું હોય તો, દશ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગત્રે તે પ્રકારની કેદ ઈરાદાથી કર્યું ની અથવા દડની અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, કામ.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર ટ નીકળે.	ત્રીજી વાર માંડીવાળી ઈ રાકાય નહીં.	માંડીવાળી રાકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની જેમાંના ગત્રે તે પ્રકારની કેદ અથવા દડા અથવા બંને
--------------------------------	-------------------	------------------------------------	-----------------------	------------------------	--

ટીકા.—માના ગરભમાં કોઈ છોકરાનું જાત કરવું અને વળી તે છોકરાનો કોઈ ભાગ બહાર આવ્યો હોય તે પ્રથમ, તે મનુષ્યવધ નથી. જુઓ કલમ ૨૬૬ ખુલાસો ૩.

જે કામ સી ૩૧૬. કોઈ માણસ કોઈ કામ કરે, એવી હાલતમાં કે જે તે કામ સુધીય મનુષ્યવધ થી જાત થાય તો તે માણસ સીધીય મનુષ્યવધનો તકસીરવાર થાય, અને ધ ગણતુ હોય તે કામ કરેથી તે કોઈ નહીં જનમેલાં જીવતા બચાનું જાત આવે તો તે એવા કામથી કે માણસને દશ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગત્રે તે પ્રકારની કેદની સીધી નહીં જનમેલાં કરવામાં આવશે અને વળી તે દડને પણ લાયક થશે. બાં જીવતાં આ રવાનું જાત આવ્યું.

દર્શાવે.

કલમ પ્રમાણે ગરભવંતી સ્ત્રીનું મારાથી જાત થવાનો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં આ એવું કોઈ કામ કરે કે, અગર તે કામથી તે સ્ત્રીનું જાત થાય તો, તે સીધીય મનુષ્યવધ ગણાય, અને તે સ્ત્રીને નુકશાન થાય પણ તે મરી જાય નહીં; પણ તેના પેટમાં જે જીવતુ બચુ હોય તેનું તે કામથી જાત થાય, તો આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર ટ નીકળે.	ત્રીજી વાર માંડીવાળી ઈ રાકાય નહીં.	માંડીવાળી રાકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની જેમાંના ગત્રે તે પ્રકારની કેદ તથા દડા.
--------------------------------	-------------------	------------------------------------	-----------------------	------------------------	--

ટીકા.—મરભનો વખત ચલીતગરભ ઉપરાંત થયો હોય તેમાં છોકરાનો નાશ કરવો એ બાબત આ કલમ છે, અને વળી જે ડોકાણે ચલીતગરભ પછી પણ છોકરે અવતર્યા પ્રથમ જાત થાય તેને માટે છે.

કોઈ શખસ કોઈ ગરબયાંની સ્ત્રીને માર મારે અને તેના ચલીતગરભવાળા છોકરા નું જાત થાય તો જે માર તેણે માર્યો તેથી તે સ્ત્રીનું જાત કરવાનો ઈરાદો હોય તો તે શખસ આ કલમ પ્રમાણે ગુનેગાર થાય.

કોઈ બાર ૧ ૩૧૭. જે માણસ, કોઈ બાર વરષથી ઓછી ઉમરનાં બચ્ચાંને રસથી ઓછી હુ બાપ અથવા મા તેની હોય, અથવા જે માણસના હવાલામાં એવું બ મરનાં બચ્ચાંને ચુ હોય તે માણસ અગર તે બચ્ચાંને ખોલકુલ તજવાના ઈરાદાથી તે તેના મા બાપે, બચ્ચાંને કોઈ જગામાં ખુલ્લુ મુકે, અથવા મુકે તો તે માણસને સાત અથવા જે શખ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, સના હવાલામાં અથવા એ બંનેની સીસા કરવામાં આવશે.

તે બચ્ચુ હોય તે
શખશે ખુલ્લુ મુ
કેવું અથવા તજ
વું.

ખુલાસો—અગર તે પ્રમાણે તે ખુલ્લુ મુકવાથી બચ્ચુ મરી જાય, તો, તે મુકેદમાની દેરીયત મુજબ, તે ગુનેગારની ખુન અથવા સીદાણીય મનુશ્યવધને માટે તજવીજ થવામાં અટકાવ કરવાની આ કલમની મતલબ નથી.

બગર વારંદે પોલીસ પક કીરાકે	પ્રથમવા રંદ ની કળે.	જમીન લેઈ શ કાય.	માંડીવા ળીરાકા ય નહી.	સેશન કોર્ટ ઈનસા ફ કરે.	૭ વરસ સુધી જેમાં ના ગન્ને તે પ્રકાર ની કેદ તથા ફંડ
----------------------------------	---------------------------	-----------------------	-----------------------------	---------------------------	--

ટીકા.—જો છોકરાનું જાત થાય તો ગુનેગારને ખુનને વાસ્તે અથવા સીદાણીય મનુ શ્યવધને વાસ્તે સીદા કરવી જોઈએ. રાણી વીરધ બાની. ૨ અલાહાબાદ ૩૪૯.

એક રાણી વીરધ બાનુના કેસમાં નિચે પ્રમાણે લોકીકતો હતી; એક તુરતજા જનમ લા છોકરાની મા પેતે માંદી હોવાથી એક સ્ત્રીને તે છોકરાને ખુલ્લુ મુકવા આપ્યું. તેમાં એ વુ ઠરાવ્યું કે તે છોકરાની માને આ કલમ પ્રમાણે ગુનેગાર ઠરાવાય નહી તેમજ ખુલ્લુ મુકનાર તે છોકરાનો મા નહી હોવાથી તેને પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુનેગાર ઠરાવાય ન હો; તેમજ બંને સ્ત્રીઓમાંથી કોઈ પણ ઉપર મદદગારીનો ગુનો આવી શકે નહી, કેમકે બંનેમાંથી કોઈએ કાંઈ ગુનો કર્યો નથી.

મુકુછાની રી ૩૧૮. જે માણસ, કોઈ બચ્ચાનું મુકુછાની રીતે દાટીને અથવા તે વગે કરી દઈ બીજી રીતે વગે કરીને, તે બચ્ચાંને જન્મ ઈરાદાથી છુપાવે અથવા છુ ને જન્મ છુપાવ પાવવાની કોસીસ કરે, તે માણસને, પછી અગર તે બચ્ચુ જનમતાં પેદે વો. લાં અથવા જનમ્યા પછી અથવા જનમતાં જનમતાંજ મરી ગયું હોય

તોપણ, જે વરસની મુદત સુધીની ખેતીના મજા તે પ્રકારની હોય, અથવા હોય, અથવા જે બનેલી, સીધા કરવામાં આવશે.

વર્ષ વાંટે જે:લીસ ૫૬ કી થકે.	પ્રથમ વા રંદ નીકળે	ભૂમીન મેઈ ય કાપ.	ખાંડીવાળી શકાય ન હો.	સેશનકારટ, પેસી ડેન્ડસી માલુસ્ટ ટ અથવા, રાહા અથ વા રાજ વગેરે મા સ્ટેટ ડેનસી કરે	૨ વરસ સુધીની ખેતીના મજા તે પ્રકારની રની ફેર અથવા ૬ અથવા બને.
------------------------------------	-----------------------	------------------------	----------------------------	--	---

ટીકા.—આ કલમમાં બતાવેલો ગુનો થવાને એવી જરૂર છે કે તે હોઈ એટલું કે
અત ઠોણ નોઈએ કે તે જાણ જાણી થાય.

વ્યથા

બધા.

૪૧૦. જે માણસ કોઈ રાખસને કાંઈ શરીરનું દુઃખરોમ અથવા
અશક્તતા કરે, તેણે “બધા કરી” એમ સમજવું.

મહાબધા.

૪૧૦. નીચે લખેલા પ્રકારની બધાને “મહાબધા” એવું નામ
આપેલું છે.

ચેડેમા—પુરુષત્વનો નાશ.

ખીન્ને—ખેતીની કોઈ પણ આંખની જોવાની શક્તિ નષ્ટ જવી.

ત્રીન્ને—ખેતીના કોઈ પણ કાનની સાંભળવાની શક્તિ નષ્ટ જવી.

ચોથો—કોઈ અવયવ અથવા સાંધો જવો.

પાંચમો—કોઈ અવયવ અથવા સાંધાની શક્તિનો નાશ થવા, અથવા તેની નષ્ટ
થવા થવી.

છઠો—કોઈની અથવા એકીની નષ્ટ બદલીકલ થવી.

સાતમો—કાંઈ હાકલાતું અથવા કાંતનું ભાગવું અથવા ખરી જવું.

આઠમો—જે વ્યથાથી જિંદગી નોખમમાં આવે, અથવા જેથી બીસ શેવશની મુદત
સુધી, બધા થએલા માણસને શરીરનું બરે દુખ ખમવું પડે, અથવા તે પોતાનો હમરનો
ખમો કરવાને અશક્ત રહે, એવી કોઈ પણ વ્યથા

બુદ્ધિપુરવક વ્ય
થા કરવી.

૪૧૧. જે માણસ, કોઈ રાખસને વ્યથા કરવાના ઈરાદાએ અથ
વા તેથી કોઈ રાખસને પોતાથી વ્યથા થવાનો સંભવ છે એમ જાણ્યા
છતાં કાંઈ કામ કરે, અને તે કામથી કોઈ રાખસને વ્યથા કરે, તો તે
માણસ “બુદ્ધિપુરવક વ્યથા કરી” એમ સમજવું.

બુદ્ધિપુરવક મ
હાબધા કરવી.

૪૧૨. કોઈ માણસ બુદ્ધિપુરવક વ્યથા કરે, અને જે વ્યથા કરવાને
તેનો ઈરાદો હોય અથવા જે વ્યથા પોતાથી થવાનો સંભવ તેના જાણ્યા
માં હોય તે વ્યથા અગર મહાબધા હોય તથા જે વ્યથા તે કરે તે વ્યથા
મહાબધા હોય તો તે માણસ “બુદ્ધિપુરવક મહાબધા કરી” એમ સમજવું.

ખુલાસા—કોઈ જાણતો આ બંને વાત કરે, એટલે મહાવ્યથા કરે તથા મહાવ્યથા કરવાનો ઈરાદો કરે, અથવા મહાવ્યથા પોતાથી થવાનો સંભવ તેના જાણવામાં હોય, તો તેને પુદ્ધિપુરવક મહાવ્યથા કરી એમ સમજવું, નહીં તે નહીં પણ અગર એક પ્રકારની મહાવ્યથા કરવાનો ઈરાદો કરીને, અથવા એક પ્રકારની મહાવ્યથા પોતાથી થવાનો સંભવ જાણ્યા છતાં, તે ખરેખર બીજા પ્રકારની મહાવ્યથા કરે, તો તેણે પુદ્ધિપુરવક મહાવ્યથા કરી એમ સમજવું.

દર્શાવે.

અ નો એટલે જાણુ બદલીકલ કરવાના ઈરાદાથી, અથવા તે પોતાથી બદલીકલ થવાનો સંભવ જાણ્યા છતાં, અ ને એક સપાટો મારે, અને તે સપાટાથી અ નો એટલે જાણુ બદલીકલ નહીં થાય, પણ તેથી વોસ રીવરાની મુક્ત સુધી અ ને ચીરોનું મારે ફરજી અમલ પડે, તો અ એ પુદ્ધિપુરવક મહાવ્યથા કરી એમ સમજવું.

પુદ્ધિપુરવક વ્ય ૩૨૩. ૩૩૪ મી કલમમાં લખેલી બાબત શિવાય બીજી કોઈ બાકરવાની શીક્ષા પણ બાબતમાં, જે બાજુસ પુદ્ધિપુરવક વ્યથા કરે, તેને એક વરસની મુક્ત સુધીની ખેંચાંના, ગમ્મ ત પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટો પ્રથમ સ પોલીસ પક મન નીકળે કોથકે નહીં.	જામીન લે ઈ શકાય.	મોડીવાળી શકાય.	કોઈપણ માણ સ્ટેટમેન્ટ સાફ કરે.	૧ વરસ સુધીની ખેંચાંના ગમ્મ કે પ્ર કારની કે અથવા ૨૧૦૦ ફંડ અથ વા બંને.
--	---------------------	-------------------	----------------------------------	--

ટીકા—વ્યથા વ્યાજબી રીતે અથવા કાયદેસર કરી શકાય તો તેને વાસ્તે શીક્ષા થઈ શકે નહીં. જેમકે કોઈ નીશાળનો માસ્તર પોતાના નીશાળીયાને સાધારણ માર મારે અથવા માખાપ પોતાનાં છોકરાંને માર માર અથવા કોઈ માણસે કોઈ ગુનુંગારને ફટકો મરાવે, આવી બાબતમાં વ્યથા કરવાથી શીક્ષા થઈ શકે નહીં.

આ કલમનો ગુનો મોડીવાળી શકાય છે; કીયા કીયા ગુનો મોડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે કોમીનલ પ્રોસીજર કોડ સને ૧૮૮૨ ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૪૪૧ જુઓ.

આ કલમ પ્રમાણે ગુનો થવા માટે પુદ્ધિપુરવક વ્યથા કરી છે એમ સાબીત કરવું જોઈએ.

અપર શસ્ત્ર ૩૨૪. ૪૩૪ મી કલમમાં લખેલી બાબત શિવાય કોઈ પણ બા અથવા સાધન વ્યથામાં, જોળી અથવા તીર મારવાનાં, ઝાશી ધાલવાનાં, અથવા કાપેલાં કાંઈ હથિયાર વડે, અથવા જે હથિયાર મરેથી સામનું મોત થવાનો સંભવ હોય એવા કાંઈ હથિયાર વડે, અથવા અગ્નિ કે કોઈ મરમ કરેલા પદારથ વડે, અથવા કાંઈ નેહર કે પાઈ જાળ એવા કાંઈ

પદારથ વડે, અથવા અવાજ સાંચે કુટે એવા કાંઈ પદારથ વડે, અથવા હમ લેવાથી, ગળી જવાથી, અથવા લોહીમાં જવાથી જે પદારથ માણસના શરીરનો નાશકારક હોય એવા કાંઈ પદારથ વડે, અથવા કાંઈ જનવરની મારફતે, જે માણસ બુદ્ધિપુરવક બધા કરે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની સિદ્ધા કરવામાં આવશે.

જગર વારંડે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જમીન લેઈ શકાય.	જે કાર્ટમાં ફરિયાદી હાનું કામ ચાલ્યું હોય તે કાર્ટ પરવાનગી આપે તે માંડીવાળી શકાય.	સેશન કાર્ટ અથવા પેરીડન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈ નસાઈ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.
----------------------------	-------------------	----------------	---	---	--

ટીકા.—કાંઈ ટોળાની અંદર કાંઈ શખ્સને જખમ કરવાને બંદુકનો ખાર કરે અને તે થી કાંઈ પણ શખ્સને જખમ થાય તો એવો અનુમાન થઈ શકે કે જખમ થયેલા શખ્સને જખમ કરવાના ઇરાદાથી બંદુકનો ખાર કરવામાં આવ્યો હતો.

કાંઈ ખેડોશ કરે એવી વસ્તુ આપવામાં આવે અને તે આપવાનો ઇરાદો અથવા હેતુ ખુદશો માલમ પડતો ના હોય, તો તે આ કલમમાં આવી જાય.

આ કલમનો ગુન્હો કાર્ટની પરવાનગીથી માંડીવાળી શકાય છે. કલમ ૩૪૫. કી. પ્રો. કાડની જુઓ.

બુદ્ધિપુરવક મ ૩૨૫. ૩૩૫ મી કલમમાં લખેલી બાબત શિવાય ખોજ કાંઈ પ હાવ્યથા કરવાની જ બાબતમાં જે માણસ બુદ્ધિપુરવક મહાવ્યથા કરે, તેને સાત વરસની શિક્ષા. મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

જગર વારંડે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ મન નીકળે	જમીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કાર્ટ, પેરીડન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈ નસાઈ કરે	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ થા હંડ
----------------------------	-------------------	---------------	----------------------	--	---

ભયંકર શસ્ત્ર ૩૨૨. ૩૩૫ મી કલમમાં લખેલી બાબત શિવાય ખોજ કાંઈ પણ અથવા સાધન વ બાબતમાં ગોળી અથવા તીર મારવાનાં, અથવા ખોરાં ધાલવાનાં, અથવા કાપવાનાં, અથવા કાંઈ કાપવાનાં હથિયાર વડે, અથવા જે હથિયાર હાવ્યથા કરી. મારેથી સામાંનું મોત થવાનો સંભવ હોય એવા કાંઈ હથિયાર વડે, અથવા

ધવા અગ્ની કે કાંઈ ગરમ કરેલા પદારથ વડે, અથવા કાંઈ જેહુર કે ખાઈ જાય એવા કાંઈ પદારથ વડે, અથવા અવાજ સાથે કુટે એવા કાંઈ પદારથ વડે, અથવા હમ લેવાથી, ગળી જવાથી, અથવા લોહીમાં જવાથી જે પદારથ માણસના શરીરનો નાશકારક હોય એવા કાંઈ પદારથ વડે, અથવા કોઈ જનવરની મારફતે, જે માણસ બુધિપુરવક મહા બધા કરે, તે તે માણસને જીવતાં સુધી સંમુદ્રપારની, અથવા હસ વરસ ની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

જમર નારે પોલીસ પક કી થકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન બે કાંઈ શકાય ન હી.	માંડીવા જાણકા પનહી	સેશન કોર્ટ, પોલીસ સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૧ જ વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈ નસાઈ કરે.	જીવતાં સુધી સ મુદ્રપાર અથવા ૧૦ વાસ સુધી ખે માંના ગમે તે પ્ર કારની કુદતયાઈડ
---------------------------------	----------------------	--------------------------------	--------------------------	---	--

જમરાઈથી કાંઈ ૩૨૭. કોઈ રાખસને બધા કરીને તે રાખસ પાસે, અથવા તેની ઈ મિલકત પર સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ રાખસ પાસે, જમરાઈથી કાંઈ મિલકત ડાવવા સાર અ અથવા કીમતો દસ્તાવેજ કહડાવવાનાં કારણસર, અથવા બધા કરેલા શ થવા કાંઈ કાયદા ખસ પાસે, કે તેની સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ રાખસ પાસે, જમરાઈ વિરુદ્ધ કામ કરા સ્ત્રી કાંઈ કાયદા વિરુદ્ધ કામ, અથવા જે કામ, અથવા જે કામથી વવા સાર બુધિપુ કાંઈ ગુન્હો કરવો સેહેન થાય એવું કામ, કરવાના કારણસર, જે માણસ રબક બધા કરવા. બુધિપુરવક બધા કરે, તે માણસને હસ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કુદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

જમર નારે પોલીસ પક કી થકે.	પ્રથમ વાર ક નીકળે.	જામીન બે કાંઈ શકાય ન હી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈનસાઈ કરે.	૧૦ વાસ સુધી ખેમાંના ગમે તે કારની કુદ તથા હંડ
---------------------------------	-----------------------	--------------------------------	-----------------------	--------------------------	---

ટીકા.—“ સંબંધ રાખનારા કોઈ રાખસ” એટલે તેનો સગો, નોકર અથવા મીત્ર; કો ૨૮ તરફથી એવી ખાત્રી કરવામાં આવશે કે જે માણસે કુખ્ય કર્યું છે તે શા કારણે વા સ્ને, અથવા જેને બધા કરી હોય તેને પોતાનેજ કરી છે કે તેની તરફથી ખીજા કોઈ ને કરી છે.

કાંઈ ગુનોહ ૩૨૮ કોઈ રાખસને બધા કરવાના ઈરાદાથી, અથવા કાંઈ ગુન્હો

હરવાના ધર્મશાસ્ત્રી કરવાના કે કાંઈ મુન્દો કરવો સંકલ્પ કરવાના ધર્મશાસ્ત્રી, અથવા તેઓ જે નેરુર વગેરે પદો તાથી બધા થશે એવો સંભવ છે એમ જાણવા છતાં, જે માણસ તે સમય વડે બધા ક અસને કાંઈ નેરુર કે ખેડોશ કરે કે કેક આપે અથવા અવશુભ કરે એ વડે કાંઈ વસાણુ અથવા ખીજી કાંઈ વસ્તુ આપે, અથવા ભેગાવે તે માણસને હરા વરસની મુદત સુધીનાં બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેકની સીદ્ધા કરવામાં આવશે, અને વળી તે કંડને પણ લાયક થશે.

જ્યાર વારડે જીભોસ પદ કી થકે.	પ્રથમ ના રંક નીક ગે.	જનમીન મે ઈ શકાય નહી.	માડીવા જી રા કાય ન હી.	સેશન કોરક ઈન સાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધી બે માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેક તથા કંડ.
------------------------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------------	--------------------------	---

તીકા.—કાંઈ માણસ પોતાના તાડી ભરવાના વાસણમાં એક જાતનો રસ ભરવો, તે એવું જાણીતા હતા કે જે મનુષ્ય પીશે તો તેને કાંઈ હાની થવાના, પણ એક ચોર તાડી ચોરી જતા હતા તેને પકડી પાડવા ની મનજબથી આમ કર્યું હતું. પણ કાંઈ અજાણ્યા વેચનાર પાણીથી કાંઈ સીપાઈએ તે વાડી (મરેમો કેરી રસ) વેપાથી લીધી અને તે પીવાથી તેમને હાની થઈ. તમાં એવું હરા કંડ પેલા શખ્સને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર કરાવવો જોઈએ. રાજી વીરખ પતીયા. ૫ મું હા ૫૬.

આ કલમમાં “બ.જી વસ્તુ” એ શબ્દો છે. એનો અરથ એવો કરવો કે કાંઈ ખેડોશ કરે એવી વસ્તુ.

કાંઈ માડીજી પમાડે એનો વસ્તુ આપી હોય, અને તે વસ્તુ કેવી જાતની છે તે વીરો કાંઈ પુરાવો હોય નહીં, તો તે કાંઈ મુન્દો તથા રાજી વીરખ જોતા પેરાઇ. ૧ બી. રી ક ૭.

જ્યારદસ્તીની કરક. કાંઈ શખ્સને મહાબ્યા કરીને તે શખ્સ પાસે, અથવા તે કાંઈ મોલકત કં ની સાથે સંબંધ રાખનારા કાંઈ શખ્સ પાસે જ્યારાઈયા કાંઈ મોલકત હોવાવા અથવા અથવા કીમતી દસ્તાવેજ કહેવાનાં કારણસર અથવા મહાબ્યા કરેલા કાંઈ કાયદા વીર અપસ પાસે, કે તેની સાથે સંબંધ રાખનારા કાંઈ શખ્સ પાસે જ્યાર રૂપ દીમ કરાવ દસ્તાથી કાંઈ કાયદા વિરખ કામ, અથવા જે કામથી કાંઈ મુન્દો કરવો વળા સાફ પુષ્ટાયુ સંકલ્પ થાય એવું કામ, કરાવવાનાં કારણસર જે માણસ પુષ્ટાયુરવક મહા રવક મહાબ્યા બધા કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા હરા વરસની મુદત સુધીનાં બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની સીદ્ધા કરવામાં આવશે, અને વળી તે કંડને પણ લાયક થશે.

વખર વારં ટે પોલીસ ૧૬૩૦ થકે	પ્રથમ વ. ૨૮ નીક મે.	જામીન બે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન ડારટ ઈ ન સાફ કરે.	જીવતા સુધી સંમુદ્રપારની અથવા ૧૦૫ ૨૫ સુધી બ માંનામખેતે પ્ર કારની કેદ, ઈંડ
----------------------------------	---------------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------	---

જખરદસ્તીથી ૪૪૦. કોઈ શખસને બધા કરીને તે શખસ પાસે, અથવા તે કા કબુલાત કરાવવા ખસનો સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ શખસ પાસે જેથી કોઈ ગુન્હો અથવા અથવા કોઈ મો ખજાણા પકડાય એવી કોઈ ખખર અથવા કબુલાત જખરદસ્તીથી ભેવા બકત પાછી અ નાં કારણસર, અથવા બધા કરેલા શખસ પાસે કે તેની સાથે સંબંધ રાખવા સાફ ખુધિ રાખનારા કોઈ શખસ પાસે જખરદસ્તીથી કોઈ બીજા અથવા કોમ પુરવઠ બધા કર તી દસ્તાવેજ પાછો અપાવવા અથવા અપાવવાનાં કારણસર, અથવા તે વી. કોઈ ભેરેણુ કે માગણુ પતાવે, અથવા જેથી કોઈ મીલકત કે કોમતી દસ્તાવેજ પાછો મળી શકે એવા કોઈ ખખર આપે, એમ કરવાનાં કા રણસર, જે માણસ ખુધીપુરવઠ મહાબધા કરે તે માણસને સાત વરસની મુશ સુધીની ખેમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની સીદા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ઈંડને પણ બાયક થશે.

દર્શાવ.

- (અ) જ ની પાસે કોઈ ગુન્હો કર્યો કબુલ કરાવવા સાફ જો અ પોલીસ અમલદાર અ ને શરીરવેદના કરે, તો અ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલા ગુન્હાનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.
- (બ) અમુક ચોરલી મીલકત ક્યાંમુદેલી છે તે દેખાવવાને વ બલયાપ એટલા સા ફ જો અ પોલીસ અમલદાર તેને શરીરવેદના કરે તો અ આ કલમમાં લખેલા ગુન્હાનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.
- (ક) જ ની પાસે ઝેડેસુલની કોઈ બાકી ભેરેણી છે તે તેની પાસે ભરાવવા તે સાફ જો અ ઝેડેસુલનો અમલદાર અને શરીર વેદના કરે તો અ આ કલમમાં લખેલા ગુન્હાનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.
- (ઢ) એક રધપતની પાસે તેનું ગણેત ભરાવવા સાફ જો અ જમીનદાર તેને શરીરવેદ ના કરે, તો અ આ કલમમાં લખેલા ગુન્હાનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

વખર વારં પોલીસ ૧૬ કી થકે.	પ્રથમવરં ૮ નીકમે.	જામીન બે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન ડારટ ઈ ન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંનામખેતે પ્ર કારની કેદ તથા ઈંડ.
---------------------------------	----------------------	--------------------	-----------------------	---------------------------	---

ટીકા. — આ કલમ પ્રમાણે ગુન્ડો સ્થાપીત થયા સાર નીચેના હપ્તકર્તાની જરૂર છે, જ્યારે સ્થાપી કબુલાત કરાવવા અથવા કાંઈ ખર્ચ ભજવવા કે મીલકત પાછી આપાવવા સાર બુદ્ધો પુરવક કાર્મન બ્રથા કરવી જોઈએ.

જખરદસ્તીથી ૪૩૧. કોઈ રાખસને મહાબળથી કરોને તે રાખસ પાસે, અથવા કબુલાત કરાવવા અથવા કાંઈ મોટા અથવા બહાલ પક્કાય એવા કાંઈ ખખર અથવા કબુલાત જખર દસ્તીથી લેવાના કારણસર, અથવા મહાબળથી કરેલા રાખસ પાસે કે તેની સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ પાસે જખરદસ્તીથી કાંઈ મીલકત અથવા કોમની દસ્તાવેજ પાછો અપાવવા અથવા અપાવવાના કારણસર, અથવા તે કાંઈ લેણું કે માગણી તત્તે અથવા જેથી કાંઈ મીલકત કે કોમ તી દસ્તાવેજ પાછો મળી શકે એવ. કાંઈ ખખર આપિ એમ કરવાના કારણસર, જે માણસ બુધાપુરવક મહાબળથી કરે, તે માણસને દશ વરસ ના મુદત સુધીની ખેતના ગર તે પ્રકારની કેદની સીદ્ધી કરવામાં આવશે, અને વળી તે દડને પણ લાયક થશે.

<p>नगर बारंटे प्रथम वा प्राप्तोस पक रंटे नीकणे ओ राके.</p>	<p>नमीन ओ मांडोवाणी ई शकाय शकाय न नही. की.</p>	<p>सेशन डारट धनसाई करे.</p>	<p>१० वरस सु धी जेमांना गमे तेप्रभा रनी केवत था वंड.</p>
--	--	---------------------------------	--

કોઈ સરકારી
નોંદરને ડરાવીને
તેનો અમલ કર
તો બંધ રાખવા
ને બુધીપુરવક બ
ધા કરવા.

ઉદર. કોઈ શખસ સરકારી નોકર હોય, અને પોતાના સરકારી
હોદ્દાનો અમલ ચલાવતો હોય તેવામાં તે શખસને જે માણસ બુધીપુ
રવક બધા કરે, અથવા કોઈ બીજા સરકારી નોકરને પોતાના સરકારી
હોદ્દાનો અમલ ચલાવતાં, અટકાવવા અથવા ડરાવીને અમલ ચલાવતો
બંધ રાખવાના ઇરાદાથી, અથવા તે શખસે પોતાના સરકારી હોદ્દાનો
કાયદા મુજબ અમલ ચલાવતાં કોઈ વસ્તુ કરી હોય અથવા કરવાનો
કોશીશ કરો હોય તેટલા વાસ્તે, જે માણસ તે શખસને બુધીપુરવક બ
ધા કરે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જમાંના મજ્જે તે પ્રકારની
કેદની, અથવા ફગની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વાર ૭ પોલીસ ૫ કડી શરૂ.	પ્રથમ વાર ૨ નાકળે.	જનમોન સે ૪ શકાય.	માંડોવા જી શકા ૫ નહી	સેશન કોર્ટ, પોમીડે સી માજીસ્ટ્રેટ, ૧ લા વરગનો માજી સ્ટેટ ઇનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી બેમાં ના ગમે તે પ્રકાર ની ફેર અથવા ૬ ૬ અથવા બંને.
----------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------------	--	---

કોઈ સરકારી ૩૩૩ કોઈ રાખસ સરકારી નોકર હોય, અને પોતાના સરકારી, નોકરને ડરાવીને ઓહોદાનો અમલ ચલાવતો હોય, તેવામાં તે રાખસને જે માણસ બુ તેનો અમલ ક હીપુરવક મહાવ્યથા કરે, અથવા તે રાખસને અથવા કોઈ બીજા સરકારી રતો બંધ રાખ વાને બુદીપુરવક વા ડરાવીને અમલ ચલાવતો બંધ રાખવાના ધરિદાથી, અથવા તે શ મહાવ્યથા કરવી. ખસે પોતાના સરકારી ઓહોદાનો કાપડા મુજબ અમલ ચલાવતાં કાંઈ વસ્તુ કરી હોય અથવા કરવાને કારીશ કરી હોય તેટલા વાસ્તે, જે મા ણસ તે રાખસને બુદીપુરવક મહાવ્યથા કરે, તે માણસને ફરા વરશની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને બળી તે ફંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પ કડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	બીજી સે ઇ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો રટ ઈનસા ફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
----------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	------------------------	---

કોષ ઉત્પન ૩૩૪, ભારે તથા આકસ્મિક કોષ ચડેથી કોઈ માણસ બુદીપુરવ થએલી બુદીપુરવ ક વ્યથા કરે, અને તે કોષ ઉત્પન કરનાર સીવાય બીજા કોઈ રાખસને ક વ્યથા કરવી. વ્યથા કરવાનો તેણે ધરિદા કર્યો ન હોય તથા તે સીવાય બીજા કોઈ રાખસને પોતાથી વ્યથા થવાનો સંભવ પણ તેના બાણમાં ન હોય, તો તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કે દની, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી નહીં.	પ્રથમ સ મન નીક જો	બીજી સે ઇ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય.	કોઈપણ મા જસ્ટરેટ ઈ નસાફ કરે.	૧ મહીના સુધીની બે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ ૫૦૦ ફંડ અથવા બંને.
-----------------------------	-------------------	----------------------	-----------------	------------------------------	---

ટીકા.—કોઈ કોઈ કલમના પ્રમાણેના ગુન્હા માંડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે સને ૧૮૮૨નો ૧૦ આ આક્ટ કીમીનલ પ્રોસીયર કોડ કલમ ૩૪૫ નુઓ.

આ કલમનો અરથ એવો છે કે કોઈ રાખસને કાંઈ કોષ ચડેથી હોય તો કોષ ઉ ત્પન કરનાર ઉપર જે હુકમો કરે તેને વાસ્તે ઓછી શીક્ષા થાય છે પણ આવો કોષ ઉ ત્પન કર્યો હોય અને તેથી તેનો મીનસ બન્ય અને બીજા કોઈ નીરપરાધી રાખસને મારે, તો પોતાના બચાવમાં કોષ ઉત્પન થવાનું કારણ બતાવી શકે નહીં, રાખી વીરૂધ્ધ બુલા મહલા. ૧ મું. હા. કો. ૧૦.

કોષ ઉત્પન ૩૩૫, ભારે તથા આકસ્મિક કોષ ચડેથી કોઈ માણસ બુદીપુરવ

ખચેથી માહાવ્ય માહાવ્ય કરે, અને તે ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવાર સીવાય બીજા કોઈ ચખ્ખુ થા કરવી. ને માહાવ્ય કરવાને તેણે ધરદો કર્યો ન હોય, તથા તે સીવાય બીજા કોઈ ચખ્ખુને પોતાથી માહાવ્ય થવાને સંભવ પણ તેના જાણમાં ન હોય તો તે માણસને ચાર વરસની મુક્ત સુધીની ખેતના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા એ હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

જુલાસો.—એ ઉપલી એ કલમને પણ, ૩૦૦ થી કલમના ૧ લા અપવાદને જે શરતો લાગુ પડે છે; તે શરતો લાગુ પડે છે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	જે કાર્ટની રૂપરૂંડ રોયાદીનું કામ આ લુ હોય તે કાર્ટની પરવાનગીથી માંડી વાળી શકાય.	સેશન કાર્ટ, પરે સીડેન્સી માલ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગને માલ્ટરેટ રેટ ધનસાફ કરે.	૪ વરસ સુધી ખેતના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ અથવા ૩૨૦૦૦૦૦ અથવા બંને.
---------------------------	------------------	-----------------	---	---	---

ટીકા—શીદ્ધા યોગી બતાવી છે એનું કારણ એટલુંજ કે ભારે અથવા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવાથી મહાવ્ય થઈ છે. ભારે અથવા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવાથી મહાવ્ય થા કરવાને વાસ્તે આવા ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવાથી ફક્ત વ્યથા કરવા કરતાં શીદ્ધા ભારે ઠરાવેલી છે.

જે કામથી ૩૩૬. જે માણસ કાંઈ કામ એવી ખેડીકરી અથવા ગફલતી ભરે જાણી જોખમ લી રીતે કરે કે તેથી માણસની જાણી અથવા બીજા ચખ્ખાનાં શરીરમાં આવે અથવા ની સલામતી જોખમમાં આવે, તે માણસને ત્રણ મહીનાની મુક્ત સુધા બીજાઓનાં ધીની ખેતના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા બેસે પચાસ રૂપિયા સુધી શરીરની સલામતીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

તે જોખમમાં આવે તે કામને માટે સીદ્ધા.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	કોઈપણ માલ્ટરેટ ધનસાફ કરે.	૩ મહીના સુધી ખેતના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ અથવા ૩૨૫૦૦૦૦ અથવા બંને.
---------------------------	------------------	-----------------	----------------------	---------------------------	---

ટીકા.—માણસની જાણીને અથવા સડી સલામતીને જોખમમાં નાંખે એવાં કૃત્યને વાસ્તે આ કલમથી શીદ્ધા થાય છે, ગમ્મ તો તેવાં કૃત્યથી કાંઈ વ્યથા થઈ હોય અગર ના થઈ હોય.

જાણી અથ ૩૩૭. જેથી માણસની જાણી અથવા બીજા ચખ્ખાનાં શરીરની વા બીજાઓના સલામતી જોખમમાં આવે એવી ખેડીકરી અથવા ગફલતી ભરેલી રીતે

શરીરની સલામ કાંઈ કામ કરીને જે માણસ કાંઈ શખસને વ્યથા કરે, તે માણસને છ નીજીએમમાંઆ મહીનાની મુદત સુધીના ખર્ચાના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા પાંચે એવું કામ કરે અર્થે રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે, શરીરની વ્યથા કરવી.

વગર વારં પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન બેઈ શ કાય	જે કાર્ટ આગળ ફરી યાદી ચાલુ હોય તે કે રટની પરવાનગીથી માં ડીવાળી શકાય.	પેસ્ટીડેન્સી માણ સ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માણસ રેટ ધનસાફ કરે.	૬ મહીના સુધી એ ખર્ચાના ગમે તે પ્રકાર ની કેદ અથવા રૂપિયા ૬૦૦નો ફંડ અથ વા બંને
--------------------------------	---------------------	-----------------------	---	--	--

જાહેરી અથ ૩૩૮. જેથી માણસની જાહેરી અથલા બીજા શખસના શરીર
વા બીજાઓના ની સલામતી જોખમમાં આવે એવી ખેંચીકરી અથવા ગફલતી ભરતી
શરીરની સલામ રીતે કાંઈ કામ કરીને જે માણસ કાંઈ શખસને માહાવ્યથા કરે, તે મા
તા જોખમમાંઆ માણસને જે વસતી મુદત સુધીના ખર્ચાના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અ-
થવા એવું કામ કરી થવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કર
ને માહાવ્યથા કરવામાં આવશે.
રવી.

વગર વારં પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સ મનનીકળે	જામીન બે ઈ શકાય	જે કાર્ટના રૂપ ર ફરીયાદી ચા લુ હોય તે કાર્ટ ની પરવાનગીથી માંડીવાળી શકાય	પેસ્ટીડેન્સી માણ સ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગ નો માણસ રેટ ધન સાફ કરે.	૨ વરસ સુ ધી ખર્ચાના ગમે તે પ્રકાર ની કેદ, કે રૂપિયા ૧૦૦૦નો અ થવા બંને
---------------------------------	--------------------	--------------------	---	--	--

ગેરવ્યાજખી અટકાવ તથા ગેરવ્યાજખી કેદ બાંખત.

ગેરવ્યાજખી ૩૩૯. કાંઈ શખસનો જોખીમર જવાનો હક હોય તે જોખીમર જતો
અટકાવ. તે શખસ અટકે એવી રીતે જે માણસ તે શખસને બુધીપુરવક હરકત કર
રે, તે માણસ તે શખસને “ગેરવ્યાજખી અટકાવ” કરવો એમ સમજવું.

અપવાદ.—જામીન અથવા પાણી ઉપરથી જવા આવવાનો કાંઈ ખાનગી રસ્તો હોય
અને તે રસ્તો બંધ કરવાનો મારો કાયદા મુજબ હક છે એમ જે શખસ સુધબુધીએ માં
નતો હોય તે શખસ તે રસ્તો બંધ કરવો એ આ કલમના અરથ પ્રમાણિત ગુનો નથી
દર્શાવ.

જે રસ્તા ઉપરથી જ ને જવાનો હક છે એવો એક રસ્તો આ બંધ કરે અને સુધબુ
ધીએ આ એ પ્રમાણિત માનતો ન હોય કે એ રસ્તો બંધ કરવાનો માહિરો હક છે,
અને તે રસ્તો બંધ થયો જ તે ઉપરથી અટકાવ, તે આ એ જ ને ગેર વ્યાજખી આ

૨. ટકાવ કર્યો એમ સમજવું.

ઝેરવ્યાજખી ૩૪૦. કોઈ રાખસ મુકરર કરેલી ચોતરફી હાની બાહાર જતો અં
કુદ. ટકે એવી રીતે જે માણસ તે રાખસને ઝેરવ્યાજખી અટકાવ કરે તે મા
ણસ તે રાખસને “ઝેરવ્યાજખી કુદ” કર્યો એમ સમજવું.

દર્શાવે.

(અ) એક દેવાર બાંધી બોધેલી જગામાં જ ને ઝાકલીને ઝાકલીને અ બાહારથી તાણ
મારીને જ ને અદર બાંધ કરે, અને તેમ કરવાથી તે હાવાળીદેવારની બાહાર કો
ઈ પણ તરફ જ થી જઈ શકાય નહીં, તો અ એ જ ને ઝેરવ્યાજખી કુદ કર્યો
એમ સમજવું.

(બ) એક ઈમારતના દરવાજા આગળ અ બંધુકવાળા માણસો રાખે અને જ ને
એ પ્રમાણે કુદે કે જો તું એ ઈમારતમાંથી બાહાર જવાની કોસીસ કરશે તો
તને આ માણસો ગોળી મારશે તો અ એ જ ને ઝેરવ્યાજખી કુદ કર્યો એમ સમજવું.

ટીકા.—એક પોલીસ સુપરીન્ટેન્ડેન્ટે એક રાખસને કોઈ માજીસ્ટ્રેટની રૂબરૂ હાજર થ
વાને એક ઝેરવ્યાજખી કાગળ લખ્યો, અને તેને તેડી જવાને એ પોલીસના સોપાઈ ઝાક
લ્યા અને તેને કોઈની સાથે વાત કરતાં અટકાવ્યો, તેમાં એવું ઠરાવું કે તેણે આ કલમ
પ્રમાણે ઝેરવ્યાજખી કુદ કરી. ૨ મદ્રાસ. હા. કે. ૩૯૬.

તેમજ જો કોઈ પોલીસ અમલદાર કોઈ પણ વ્યાજખી કારણ શીવાય કોઈ રાખસ
ને એક કલાક રોકે તો તેણે પણ ઝેરવ્યાજખી કુદ કરી એમ સમજવું અને તે અમલદાર
૨ પોતાના ખચાવમાં ફ્રી.પ્રો. કોડની (૧૮૮૨નો ૧૦મો આક્ટ) ક. ૧૧ ખતાવી શકે નહીં કે
માજીસ્ટ્રેટને ત્યાં ઝાકલ્યા પ્રથમ તેને ૨૪ કલાક સુધી રાખવાની સત્તા હતી. રાણી વોરેષ
સપરો સુનો.

ઝેરવ્યાજખી ૩૪૧. જે માણસ કોઈ રાખસને ઝેરવ્યાજખી અટકાવ કરે, તે
અટકાવની સી માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કુદની, અથવા પાંચસે
સા. રૂપિયા સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંદે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય.	કોઈ પણ માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફરે	૧ મહીના સુધી આસા ન કુદ અથવા રૂ૫૦૦ નો દંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	----------------------	--------------------	--------------------	----------------------------------	---

ટીકા.—આ કલમનો ગુન્હો માંડીવાળી શકાય તેવો છે, કીયા કીયા મુન્હા માંડીવાળી
શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે ક. ૩૪૫ ફ્રી. પ્રો. કોડની જુઓ.

આ કલમનો ગુન્હો બનવાને નીચેની હકીકતો હોવી જોઈએ.

૧ જે કેકાણે કોઈ રાખસને જવાનું હોય અથવા જવાનો હક હોય ત્યાંથી તેને દૂર
રાખવો.

ઝેરવ્યાજખી ૩૪૨. જે માણસ કોઈ રાખસને ઝેરવ્યાજખી કુદ કરે, તે માણ

કેદની સીક્ષા સને એક વરષની મુદત સુધીની ખર્ચાના ગણ ને પ્રકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીઆ સુધીના ફંડનો, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ ચોક્કસ પકડી શકે	પ્રથમ સમન નીકળે,	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય.	પરેસીડન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૧ વરસ સુધી ખર્ચાના ગણ ને પ્રકારની કેદ અથવા રૂ ૧૦૦૦નો ફંડ અથવા બંને.
------------------------------	------------------	----------------	-----------------	--	---

ટીકા.—આ કલમમાં ખત:વેલો ગુન્હો ને રાખસને ગેરવ્યાજબી કેદ કરો દેવા તેના માંડીવાળી શકાય. તેને વાસ્તે કી. પ્રો. કોડ (૧૮૮૨નો ૧૦મો આક્ટ) ની ક. ૩૪૫ જુઓ.

ત્રણ અથવા ૩૪૩. ને માલ્ટ્રેટ કોર્ટ રાખસને ત્રણ અથવા વધારે દિવસ ગેર વધારે દિવસ ગેર વ્યાજબી કેદ કરે, તે માલ્ટ્રેટને એ વરષની મુદત સુધીની ખર્ચાના ગણ ને પ્રકારની કેદની કરની કેદનો, અથવા ફંડનો, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે. સીક્ષા.

નગર વારંટ ચોક્કસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમન નીકળે	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માલ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખર્ચાના ગણ ને પ્રકારની કેદ તથા ફંડ.
-------------------------------	-----------------	----------------	----------------------	--	--

ટીકા.—આ કલમમાં વધારે હકીકત ગુન્હો થવાને સાર એ છે કે કેદ જરૂર રાખવી. ૨૪૪. ને માલ્ટ્રેટ કોર્ટ રાખસને ૨૪૪ અથવા વધારે દિવસ ગેર વધારે દિવસ ગેર વ્યાજબી કેદ કરે, તે માલ્ટ્રેટને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખર્ચાના ગણ ને પ્રકારની કેદની સી તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ લેવામાં આવશે.

નગર વારંટ ચોક્કસ પકડી શકે	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	મેજિસ્ટ્રેટ, પરેસીડન્સી માલ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો મા. ઈન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની ખર્ચાના ગણ ને પ્રકારની કેદ તથા ફંડ
------------------------------	------------------	----------------	---------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણેના ગુન્હાને સાર ફંડ થવો જોઈએ, તેમજ કેદની સીક્ષા પણ થવી જોઈએ.

ને રાખસને ૩૪૫. ફોલાણ રાખસને છોડવાનો કાયદા મુજબ હુકમ સાર થ છોડવાનો હુકમ ઈ ચુકવો છે એમ જાણવા છતાં ને માલ્ટ્રેટ તે રાખસને ગેરવ્યાજબી

‘શાસ્ત્ર’ થયો હોય કેદમાં રાખે, તે માણસને આ કાયદાની કોઈ ખોલ કલમ પ્રમાણે ને તે રાખસને ગેર ટલી મુક્તનો કેદને તે માણસ બાયક હોય તેથી ઉપરાંત, એ વરસની મું વ્યાજખી કેદમાં હત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની ખોલ કેદ કરવામાં આવશે. રાખવો.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ સ મન નીક જે	ભમીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, ૫ રેસીડન્સી માલ સ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ ભ વરગનો માલસ્ટે રેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખે માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ તથા ખોલ કોઈ કલમ મુજબ ને કેદ થતી હોય તે.
-------------------------------------	-------------------------	-------------------	-----------------------	--	---

ટીકા.—કોઈ રાખસને, ધુટો કરવાને અથવા રજુ કરવાને કોઈ અખત્યારવાળા અ મજદાર તરફથી હુકમ થયો હોય તે છતાં તે રાખસને ગેરવ્યાજખી રીતે કેદ રાખી મુકવા ને વસ્તે આ કલમમાં સખત શીક્ષા ખતાવી છે.

જેમ્સ બોકો જો આવો હુકમ માને નહીં તો તેમને પણ સજા થઈ શકે.

છાની ગેરવ્યાજખી કેદ. ૩૪૬. કોઈ માણસ અગર કોઈ રાખસને એવી રીતે ગેરવ્યાજખી ખી કેદ કરે કે તેથી તે રાખસની કેદની વાત તે કેદ થએલા રાખસની સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ રાખસના જાણ્યામાં અથવા કોઈ સરકારી નો કરના જાણ્યામાં ન આવે અથવા તે કેદનું ઠેકાણુ ઉપર જાણેલા પ્રકાર ના કોઈ રાખસ અથવા સરકારી નો કરના જાણ્યામાં ન આવે અથવા તે ને જરૂ નહી, એવો ઈરાદો તે કેદ કરનારા માણસના દોષમાં આવે, તો તે માણસને, તે ગેરવ્યાજખી કેદને માટે ખોલ જે કોઈ સીક્ષાને તે માણસ બાયક હોય તેથી ઉપરાંત; એ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની ખોલ સીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકજે.	ભમીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, ૫ રેસીડન્સી માલસ્ટે ટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ ભ વર ગનો માલસ્ટેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી ખે માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ તથા ખોલ કોઈ કલ મ મુજબ ને કેદ થતી હોય તે કેદ.
----------------------------------	----------------------	-------------------	-----------------------	--	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને ગેરવ્યાજખી કેદ કરવી જોઈએ અને તેની સાથે ગુન્હોગારે પોતાના કેદીને અથવા તેના સંબંધવાળા રાખસોને કાયદેસર ઉપાય કરતાં અટકાવવા જોઈએ.

જખરદસ્તીથી ૩૪૭. કોઈ રાખસને કેદ કરીને તે રાખસ પાસે, અથવા તેની સાથે કોઈ મોલકત કે સંબંધ રાખનારા કોઈ રાખસ પાસે જખરદસ્તી કોઈ મોલકત અથવા

કુડાવવાના અથવા કીમતી દસ્તાવેજ કુડાવવાના કારણસર, અથવા કેદ કરેલા શખસ પાસે કાંઈ કાયદા વી કે તેની સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ શખસ પાસે, જ્યારે દસ્તીથી કાંઈ રૂબ કાંઈ કામક કાયદા વીરૂબ કામ કરાવવાનાં અથવા જેથી કાંઈ ગુન્હો કરવો શહેલ થા રવાના કારણસર ય એવી કાંઈ ખખર મળવવાનાં કારણસર, જે માણસ તે શખસને ગેર ગેરવ્યાજખી કેદ વ્યાજખી કેદ કરે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગ મે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે અને જળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર બારટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જનમીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, પરેસીડન્સી માલ્ટસ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જ વ રગનો માલ્ટસ્ટેટ ઈન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	------------------	-----------------	--------------------	--	---

જ્યારે દસ્તીથી કબુલાત કરાવવા ના અથવા કાંઈ મિલકત પાછી અપાવવાનાં કારણસર ગેરવ્યાજખી કેદ. ૩૪૮. કોઈ શખસને કેદ કરીને તે શખસ પાસે, અથવા તે અખસની સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ શખસ પાસે, જેથી કાંઈ ગુન્હો અથવા ખદ્યાલ પકડાય એવી કાંઈ ખખર અથવા કબુલાત જ્યારે દસ્તીથી લેવાના કારણસર, અથવા કેદ કરેલા શખસ પાસે, કે તેની સાથે સંબંધ રાખનારા કોઈ શખસ પાસે, જ્યારે દસ્તીથી કાંઈ મિલકત અથવા કીમતી દસ્તાવેજ પાછો અપાવવા અથવા અપાવવાનાં કારણસર, અથવા તે કાંઈ લેટ્ટેર કે મગાણુ પતાવે, અથવા જેથી કાંઈ મિલકત કે કીમતી દસ્તાવેજ પાછો મળી શકે એવી કાંઈ ખખર આપે, એમ કરવાનાં કારણસર જે માણસ તે શખસને ગેરવ્યાજખી કેદ કરે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને જળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર બારટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જનમીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કોર્ટ, પરેસીડન્સી માલ્ટસ્ટેટ અથવા ૧ લા વરગનો માલ્ટસ્ટેટ ઈન સાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની ખેમાંની ગમે તે કેદ તથા દંડ.
---------------------------	------------------	-----------------	---------------------	--	--

સાપ્રાધ બળ તથા હુમલા બાબત.

બળ.

૩૪૯. જો એક શખસ કોઈ બીજા શખસને ગતિ આપે, તેની ગતીમાં ફેરફાર કરે, અથવા તેની ગતી બંધ કરે, અથવા જો તે શખસ કાંઈ પદારથને એવી રીતે કાંઈ ગતિ આપે, તેની ગતીમાં ફેરફાર કરે, તેની ગતી બંધ કરે, કે તેથી તે પદારથ તે બીજા શખસના શરીરના

કાંઈ ભાગને અથવા તે બીજા શખસે કાંઈ વસ્તુ પેટુરી હોય અથવા તે સાથે ભેડ જતો હોય તે વસ્તુને અડકે, અથવા કાંઈ બાંધ વસ્તુને અડકે એવી રીતે કે તેથી તે બીજા શખસની સ્પર્શોદ્દીપર અસર થાય, તો તે શખસે તે બીજા શખસપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; પણ જે શખસ ગતી આપતો, ગતીમાં ફેરફાર કરતો, અથવા ગતી બંધ કરતો હોય, તેણે નીચે બતાવેલા ત્રણ પ્રકારોમાંના કાંઈ પ્રકારે તે ગતી આપવી, અથવા ગતીમાં ફેરફાર કરવો અથવા ગતી બંધ કરવી જોઈએ.—

પૈંચો—પોતાના શરીરની શક્તિથી.

બીજો—કાંઈ પદારથ એવી રીતે મુકવો કે પછી પોતાની તરફથી અથવા બીજા કોઈ શખસની તરફથી કાંઈ કામ થયાં સિવાય તે ગતી થાય અથવા ગતીમાં ફેરફાર થાય, અથવા ગતી બંધ થાય, એમ કાંઈ રચના કરીને.

ત્રીજો—કાંઈ જનવરને ગતિમાન કરીને, તેની ગતીમાં ફેરફાર કરીને, અથવા ગતી બંધ કરીને.

સાપ્રાધ બળ.

૩૫૦. જો કાંઈ શખસ કાંઈ બીજા શખસની રજામંદી સ્તંભાય તે બીજા શખસની ઉપર ધરાશયી બળ વાપરે, અને તે કાંઈ ગુનો કે કરવા સારું અથવા તે બળ જે શખસની ઉપર વાપરે તે શખસને તે બળથી કાંઈ નુકશાન, ભય, અથવા દુઃખ કરવાના ધરાશયી, અથવા તેને તે બળ વાપરવાથી પોતાથી કાંઈ નુકશાન, ભય, અથવા દુઃખ થવાનો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં તો તે શખસે તે બીજા શખસની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.

દર્શન.

(અ) એક નદીમાં બાંધેલી હોડીમાં ઝ એકો હોય, અને આ તેના દોરડાં હોડી નાંખે અને એ પ્રમાણે ધરાશયી તે હોડીને પ્રવાહથી એવાં જવા દે, તો એ હોડીએ આ ધરાશયી જ ને ગતિ આપી, અને તે પદારથોને એવી રીતે મુકવાથી કે પછી કાંઈ શખસની તરફથી બીજા કામ થયા સિવાય તે ગતી ઉત્પન્ન થઈ માટે આ એ ધરાશયી જની ઉપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અને અગર કાંઈ ગુનો કરવા સારું અથવા જો કાંઈ નુકશાન, ભય, અથવા દુઃખ કરવાના ધરાશયી, કે એ પ્રમાણે બળ વાપરેથી કાંઈ નુકશાન, ભય, કે દુઃખ થશે એવો સંભવ જાણ્યા છતાં તેણે એ કામ કરી રજામંદી સ્તંભાય કર્યું હોય તો આ એ જની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.

(બ) જ એક શિગરામમાં બેસીને જાણે છે, તેના ઘોડાઓને આ બાબતે મારીને તેની ચાલ હતાવળી કરે તો એ હોડીને જાણે પોતાની ગતિ બદલાવીને આ એ જની ગતિમાં ફેરફાર કરવો માટે આ એ જની ઉપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અગર જો કાંઈ નુકશાન, ભય, અથવા દુઃખ કરવાના ધરાશયી, કે તેથી આ ને કાંઈ નુકશાન, ભય, અથવા દુઃખ થાય એવો સંભવ જાણ્યા છતાં, તેણે એ કામ જની રજામંદી સ્તંભાય કર્યું હોય, તો આ એ જની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.

રયું એમ સમજવું.

- (ક) જ એક પાત્રખીમાં ખેસીને ભય છે તેની પાસેથી અપહરણ કરવાના ધરાદાથી અટકાવે, તો એ ઠેકાણે અ એ જ ની ગતિ બંધ કરી, અને એ તેણે પોતાના શરીરની શક્તિથી કર્યું માટે અ એ જ ની ઉપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અને એ અ પ્રમાણે એ ધરાદાથી જ ની રત્નમંદી સીવાય તથા ગુન્હો કરવા સાર કર્યું માટે અ એ જ ની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.
- (ઢ) રસ્તામાં અ ધરાદાથી જ ને ઘડો મારે, તો એ ઠેકાણે અ એ પોતાના શરીરની શક્તિથી પોતાના શરીરને એવી રીતે ગતી આપી કે તે જ ને અડક્યું માટે તેણે ધરાદાથી જ ની ઉપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અને અગર જ ને કાંઈ નુકશાન, ભય, અથવા દુખ કરવાના ધરાદાથી, અથવા તેથી જ ને કાંઈ નુકશાન, ભય, કે દુખ થાય એવો સંભવ બાદમાં છતાં, તેણે જ ની રત્નમંદી સીવાય એ પ્રમાણે કર્યું હોય, તો તેણે જ ની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.
- (ક) અ એક પથર ફેંકે એવા ધરાદાથી અથવા એવો સંભવ બાદમાં કે તે પથર જ ને અડકશે, અથવા જ ના કપડાંને અડકશે અથવા જ કાંઈ વસ્તુ સેઈ ભય છે તેને અડકશે, અથવા તે પથર પાણીને લાગીને તે પાણીથી જ નાં કપડાં અથવા જ કાંઈ વસ્તુ સેઈ ભય છે તે છટાશે, તો એ ઠેકાણે, અગર તે પથર ફેંકવાથી કાંઈ પદારથ આવીને અને અથવા જ નાં કપડાંને અડકે તો, અ એ જ ની ઉપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અને અગર જ ને કાંઈ નુકશાન, ભય, કે દુઃખ કરવાના ધરાદાથી, તેણે જ ની રત્નમંદી સીવાય એ પ્રમાણે કર્યું હોય, તો તેણે જ ની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.
- (ફ) અ ધરાદાથી કાંઈ સ્ત્રીનો ધુરજા ઊંચો જ એ, તો એ ઠેકાણે તેણે તે સ્ત્રીની ઉપર ધરાદાથી બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અને અગર, તે સ્ત્રીને કાંઈ નુકશાન, ભય, કે દુઃખ કરવાના ધરાદાથી, અથવા તેથી નુકશાન, ભય, કે દુઃખ થાય એવો સંભવ બાદમાં તેણે તે સ્ત્રીની રત્નમંદી સીવાય એ પ્રમાણે કર્યું હોય, તો તેણે તે સ્ત્રીની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.
- (ગ) જ નહાવા જો છે તેવામાં પોતે ઉકળતું બાણતો હોય એવું પાણી અ હમામ્મા નામાં રેડે, તો એ ઠેકાણે અ એ ધરાદાથી પોતાના શરીરની શક્તિ વડે તે ઉકળતા પાણીને એવી ગતી આપી કે તે પાણી જ ને અડકે અથવા બીજા પાણીને અડકે, અને તે એવી રીતે કે તે અડકવાથી જ ની સ્પર્શદ્રીપર અસર થાયજ માટે અ એ ધરાદાથી જ ની ઉપર બળ વાપર્યું એમ સમજવું; અને અગર, જ ને કાંઈ નુકશાન, ભય, કે દુઃખ કરવાના ધરાદાથી, અથવા તેથી નુકશાન, ભય, કે દુઃખ થાય એવો સંભવ બાદમાં, તેણે જ ની રત્નમંદી સીવાય એ પ્રમાણે કર્યું હોય, તો અ એ જ ની ઉપર સાપ્રાધ બળ વાપર્યું એમ સમજવું.
- (ઘ) જ ની રત્નમંદી સીવાય અ એક કુતરાને જ ની ઉપર કુદાવે, તો એ ઠેકાણે, અગર જ ને કાંઈ નુકશાન, ભય, કે દુઃખ કરવાનો અ નો ધરાદા હોય તો, તેણે

જ ની ઉપર સાપ્રાપ બળ વાપરવું એમ સમજવું.

હુમસો

કપર, જે માણસ કાંઈ ચાળા અથવા કાંઈ તઈયારી કરે, એવા ઈરાદાથી અથવા એવો સંભવ જાણીને કે તે ચાળા અથવા તઈયારીથી કાંઈ શખસ હાજર હોય તેને એવો ભય ઉત્પન્ન થશે કે એ ચાળા અથવા તઈયારી કરનારા માણસ માફારી ઉપર હુમલો સાપ્રાપ બળ વાપરવાનો છે, તો તે માણસ હુમસો કર્યો એમ સમજવું.

ખુલાસો.—માત્ર શખ્સોથી હુમસો થતો નથી. પણ કોઈ શખસ કાંઈ શખ્સો સામે તે શખ્સો તેના ચાળા અથવા તઈયારીનો એવો અરથ ઉત્પન્ન કરી શકે કે તેથી તે ચાળા અથવા તઈયારી હુમસો ગણાય.

દૃષ્ટાંત.

(અ) અ મુઠી વાળીને જ ની તરફ ધરીને હલાવે, એવા ઈરાદાથી અથવા એવો સંભવ જાણીને કે તેથી જ એમ માનશે કે અ અને હુમલો મારશે, તો અ એ હુમસો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) અ એક ભયંકર કુતરાનું મુખપાંધન છોડવા માંડે, એવા ઈરાદાથી અથવા એવો સંભવ જાણીને કે તેથી જ એમ માનશે કે અ હુમલાં ને કુતરા પાસે મને કે રક્ષાવશે; તો અ એ જ ની ઉપર હુમસો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) અ એક લાકડી બાંધીને જ ને એમ કહે કે “હું તાર વધે કરું છું”, તો એ ઠેકાણે અ એ વાપરના શખ્સો કાંઈ/પણ ખાખતમાં હુમસો ગણાય નહીં, તથા માત્ર નીચું વળીને લાકડી લેવી એ, ખીજી કાંઈ ખીના સીવાય હુમસો ગણી ન શકાય એવું હોય, તો પણ તે લાકડી લેવાના ચાળાના અરથ તે શખ્સોથી સમજાવવાને તે હુમસો થઈ શકે.

ટીકા.—ખીજાના શરીર સામે કાંઈ જોરથી મુઠો કરવાનો યત્ન કરવો તે હુમસો કે હેવાય. ફક્ત શખ્સ એકલાવા કાંઈ હુમસો થતો નથી. કોઈની સામે લાકડા ઉગામવો, અથવા તેની તરફ કાંઈ વસ્તુ ફેંકવી, અથવા ભરલો બુલક તેના સામા ધરવી કે જોથી તે પહોંચી શકે એ સંજોગો હકીકતો હુમસો કર્યા બરાબર છે. પણ ઘણું દુરથી તેને મારવાને ખાસ્તા આપવી એ કાંઈ હુમસો કર્યો કહી શકાય નહીં.

ભારે ક્રોધ ઉપર. કોઈ શખ્સે ભારે અથવા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન ન કરે ત્યારે ન કર્યા છતાં, તે શખ્સની ઉપર જે માણસ હુમસો કરે અથવા સાપ્રાપ બળ તો કોઈની ઉપર બળ વાપર, તે માણસને તણ મહીનાની મુદત સુધીની એમાંના ગત્રે તે ર સાપ્રાપ બળ પ્રકારની થતી, અથવા પાંચસે રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંને વાપરવાની સીધા. ની સીધા કરવામાં આવશે.

ખુલાસો.—અગર તે મુઠો કરવાનાં ખાણનાં કાંપલ તે ક્રોધ મુઠોગારે માગી આણે તો અથવા પુલીપુરવક ઉત્પન્ન કરેલો હોય; અથવા—

અગર કાયદા મુજબ, કે સરકારી નોકરીનો અખત્યાર અમલમાં લાવતાં કોઈ સરકારી નોકર, રાજા કાંઈ વસ્તુથી તે ક્રોધ ઉત્પન્ન થયો હોય; અથવા—

અગર ખાનમાં ખનાવના હક કાયદા મુજબ અમલમાં લાવતાં કરેલી તે કાંઈ વસ્તુ

થી તે ક્રોધ ઉત્પન્ન થયો હોય, તો તે ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધના સંબંધથી આ કલમ મુજબ કાંઈ મુશ્કેલી સીધા ઓછી થયો નહીં.

તે ક્રોધ એવો ભારે તથા આકસ્મિક હોય કે તેથી તે મુશ્કેલી ઓછી થઈ શકે, એ હકીકતની બાબત છે.

બગર વારંટે પ્રથમ સ ચોક્કસ પક મન નીકળે ડી શકે નહીં.	બીજી વારંટે પ્રથમ સ ચોક્કસ પક મન નીકળે ડી શકાય.	ત્રીજી વારંટે પ્રથમ સ ચોક્કસ પક મન નીકળે ડી શકાય.	ચોથી વારંટે પ્રથમ સ ચોક્કસ પક મન નીકળે ડી શકાય.	પાંચમી વારંટે પ્રથમ સ ચોક્કસ પક મન નીકળે ડી શકાય.	૬ મહીના સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથવા રૂપ૦૦ ફાંદા અથ વા બંને.
--	---	---	---	---	---

ટીકા—આ કલમનો મુશ્કેલી માંડી વાળી શકાય તેવો છે, તેને વાસ્તે વળી ફીમીનલ પ્રોસીયર કોડ (૧૮૮૨નો ૧૦મા આક્ટ)ની કલમ ૪૪૫ જુઓ.

પણ જો કાયદેસર રીતે બળ વાપર્યું હોય તો તે મુશ્કેલી નથી. જેમકે માખાપ પિતાના હોદ્દાને સાધારણ માર મારે, અથવા શિક્ષક પિતાના નીચાળીયાને સાધારણ માર મારે. પણ કોઈ ફેદ પિતાના આકરને મારી શકે નહીં.

પણ જો ભારે અથવા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવામાં આવ્યો હોય અને બળ વાપરવામાં આવે તો શિક્ષા ઓછી કરવાનું પુરવું કારણ છે.

સાધારણ અપરાધો આવી બાબતમાં ધ્યાનમાં રાખવા જોઈએ.

કોઈ સરકારી કાયદા. કોઈ રાજ્ય સરકારી નોકર હોય, અને પિતાના સરકારી નોકરને ડરાવીને હોદ્દાનો અમલ ચલાવતા હોય, તેવામાં, તે રાજ્યની ઉપર જે માજીસ તેનો અમલ કરે અથવા સાપરાધ બળ વાપરે, અથવા તે રાજ્યને પિતાના સરકારી હોદ્દાનો અમલ ચલાવતા અટકાવતા અથવા ડરાવીને અમલ ચલાવતા અથવા રાજ્યના હરહાથ, અથવા તે રાજ્યને પિતાના સરકારી હોદ્દાનો કાયદા મુજબ અમલ ચલાવતા કાંઈ વસ્તુ કરી હોય અથવા કરવાની કોક્કસ કરી હોય તેટલા વાસ્તે, જે માજીસ તે રાજ્યની ઉપર જે અમલ કરે અથવા સાપરાધ બળ વાપરે, તે માજીસને જે વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફાંદાની, અથવા એ બંનેની સીધા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટે પ્રથમ સ ચોક્કસ પક મન નીકળે ડી શકે.	બીજી વારંટે પ્રથમ સ ચોક્કસ પક મન નીકળે ડી શકાય.	ત્રીજી વારંટે પ્રથમ સ ચોક્કસ પક મન નીકળે ડી શકાય.	ચોથી વારંટે પ્રથમ સ ચોક્કસ પક મન નીકળે ડી શકાય.	પાંચમી વારંટે પ્રથમ સ ચોક્કસ પક મન નીકળે ડી શકાય.	૬ મહીના સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફાંદા અથવા બંને.
---	---	---	---	---	--

ટીકા.—કોઈ સરકારી અમલદાર પોતાની પાસે ધટીત બખેલા હુકમ શીખાય કોઈ પરંતી જડતી લેવાનો યત્ન કરતો હોય તેને અટકાવ કરવો એ આ કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થવા લાયક નથી, રાણી વીરેશ નારાયણ, ૭નો, વે. પ્રો. ૨૦૯.

કોઈ સ્ત્રીની ૩૫૪, કોઈ સ્ત્રીની લાજ લેવાના ઇરાદાથી, અથવા પિતે તેમ કે લાજ લેવાના ઇરાદાથી તેની લાજ જવાનો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, જે માણસ તે રાદાથી તેની ઉપર હુમલો કરે અથવા સાપરાધ બળ વાપરે, તે માણસને બે વર્ષ હુમલો અથવા રસની મુદત સુધીની જેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હડની, અથવા સાપરાધ બળ અથવા એ બંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે,	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	પરંતીડેની માણસરેટ, અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માણસરેટ ઇનસાફ કરે.	૨ વર્સ સુધી જેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ અથવા હડ અથવા બંને.
---------------------------	--------------------	-----------------	-----------------	---	--

ટીકા.—આવો ગુન્હો કોઈ શખસ બીજાવાર કરે તો તેને ફટકા મારવાનો હુકમ પણ થઈ શકે.

હુમલો અને સાપરાધ બળ બંનેમાં કણલાત નહોતી, એ અવશ્ય છે.

સ્ત્રીઓની સાથે અયોગ્ય છુટ લેવી તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે. કોઈ સ્ત્રીની લાજ લેવાને સાપરાધ બળ વાપરવું અથવા હુમલો કરવો તેને વાસ્તે સખત શીક્ષા થઈ શકે.

ભારે ક્રોધ ન ૩૫૫, કોઈ શખસે ભારે તથા આકસ્મિક ક્રોધ ઉત્પન્ન ન કરતા ઉત્પન્ન કરતા છૂટ, છતાં, તે શખસને બેઆયર કરવાના ઇરાદાથી જે માણસ તે શખસની તાં કોઈ શખસ ઉપર હુમલો કરે, અથવા સાપરાધ બળ વાપરે, તે માણસને બે વર્સની ને બેઆયરક મુદત સુધીની જેમાંના ગતિ તે પ્રકારના કેદની, અથવા હડની, અથવા રવાના ઇરાદાથી એ બંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

હુમલો અથવા સાપરાધ બળ.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમનનીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	પરંતીડેની માણસરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માણસરેટ ઇનસાફ કરે.	૨ વર્સ સુધી જેમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ અથવા હડ અથવા બંને.
--------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	--	--

ટીકા.—કોઈ શખસને લાત મારવી, અથવા તેનું નાક બેચબું અથવા તેની પીઠપર માખકો મારવો એ સર્વ હકીકતોમાં સાપરાધ બળ વાપરીને તેને બેઆયર કરવાનો ઇરાદો હોય, એવો અનુમાન થઈ શકે છે.

આ કલમનો ગુનો જોના ઉપર બળ વાપરવું હોય અથવા હુમલો કરવો હોય તેનાથી માંડીવાળી શકાય. જુઓ. ક. ૩૪૫. ફી. પ્રો. કોડ.

કોઈ રાખસ ૩૫૬. કોઈ રાખસે કોઈ વસ્તુ પેઢેરી હોય અથવા તે લેઈ જતો કોઈ વસ્તુ લેઈ હોય, તેની ચોરી કરવાની કાસોસ કરવામાં તે રાખસની ઉપર જે માણસ જતો હોય તે વ હુમલો કરે અથવા સાપરાધ બળ વાપર, તે માણસને જે વાસની મુદત સુધી સ્તુની ચોરી કરી ની બિમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની રવાની કાસોસ સીદ્ધા કરવામાં આવશે. કરવામાં હુમલો અથવા સાપરાધ બળ.

બગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમવા રંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	કોઈ પણ માણસને ટાળસાફ કરે	૨ વરસ સુધી બિમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	--------------------------	--

ટીકા.—કોઈ રાખસ ગળવું કાતરી ચોરી કરવાની કાસોસ કરે અને જો ચોર પોતાના પ્રયત્નમાં કોઈ બળ વાપરવા જેવું કરે તો તેને આ કલમ પ્રમાણે શીદ્ધ થઈ શકે.

કોઈ રાખસ ૩૫૭. કોઈ રાખસને ગેરબ્યાજબી કેદ કરવાની કાસોસ કરવામાં ને ગેરબ્યાજબી કે જે માણસ તે રાખસની ઉપર હુમલો કરે અથવા સાપરાધ બળ વાપર, કે કરવાની કાસોસ તે માણસને એક વરસની મુદત સુધીની બિમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ સમાં હુમલો આ ની, અથવા એક હજાર રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની, સી થવાસાપ્રાધબળ, દ્વા કરવામાં આવશે.

બગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવા રંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	કોઈ પણ માણસને ટાળસાફ કરે	૧ વરસ સુધી બિમાંના ગતિ તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ.૧૦૦૦ ફંડ અથવા બંને.
---------------------------	-------------------	----------------	---------------------	--------------------------	--

કોઈએ ભારે ૩૫૮. કોઈ રાખસે ભારે તથા આક્રમિક ક્રોધ ઉત્પન્ન કરવા પર તથા આક્રમિક થી જે માણસ તે રાખસની ઉપર હુમલો કરે અથવા સાપ્રાધ બળ વાપર, તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા રૂ.૫૦૦૦ ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે. ઉપર હુમલો કરવો અથવા સાપરાધ બળ વાપરવું.

ખુલાસો.—૩૫૨ માં કલમનો જે ખુલાસો બજેસો છે તે આ જોલી કલમને પણ લાગુ પડે છે.

નગર વારંદે ધોળીસપક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	નમીન સે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા ય	કોઈ પણ માલુસ્ટરેટ ઈનસાફરે	૧ મહીન સુધીની આસા ન કે, અથવા રૂ ૧૦૦ કે અથવા બંને.
---------------------------------------	----------------------	-------------------	-----------------------	---------------------------------	---

ટીકા.—આ કલમનો ગુન્હો માંડીવાળી શકાય તેવો છે. કીયા કીયા ગુન્હો કોનાથી માંડીવાળી શકાય તેને વાસ્તે કલમ ૩૪૫ ફી. પ્રો. કોડની (૧૮૮૨ નો ૧૦ માં આક્ટ નામો. સને. ૧૮૮૨ ના ૧૦ માં આક્ટની (કીમીનમ પ્રોસેગ્યર કોડની) કલમ ૧૦૧ મુજબ જ્યાં રે હુમલો, હંગામો અથવા સુલેહનો બોલો ભંગ કરવાનું, અથવા તેમાં મદદગારી કરવાનું અથવા તેમ કરવાના સાફ ઈરાદાથી હથોયારવાળા માણસોને એકઠા કરવાનું અથવા કાયદા વીરુધ્ધ બીજો ઉપયોગ કરવાનું અથવા શરીરને અથવા મીલકતને નુકશાન કરવાનો ડર દે આપીને સાપરાધ ખમડી આપવાનું તોહોમત જે રાખશ હુપર આપું હોય તે રાખસની હુપર કોઈ હાઈકોર્ટની આગળ અથવા સેશન કોર્ટની આગળ અથવા પ્રેસીડેન્સી માલુસ્ટરેટ, જિલ્લા માલુસ્ટરેટ, પેટાવુડી માલુસ્ટરેટની અથવા ૧ લા વરગના માલુસ્ટરેટની કોર્ટની આગળ તે ગુન્હો કરે, અને તે કોર્ટનાં એવો અભિપ્રાય હોય કે સુલેહ રાખવા સારું ન જરૂર રાખસ પાસે ખત ઈરાદો હોવાની જરૂર છે, ત્યાર સદરુદ્ધ કોર્ટ તે રાખસની હુપર શીક્ષાનો હુકમ કરતી વખતે ત્રણ વરસ સુધીની મુક્ત સુધી સુલેહ રાખવા સારું નમીન સહીત અથવા નમીન બીના તેની સ્થિતિને ધટતી રકમનું ખત કરી આપવા હુકમ કરે.

મનુષ્યહરણ, મનુષ્યનયન, ગુલામી તથા વેડખાખત.

મનુષ્યહરણ. ૩૫૯. મનુષ્યહરણ જે પ્રકારનું છે; એક ખિટીશ ઇંડિયામાંથી અને બીજી કાયદેસર હવાલામાંથી.

ખિટીશ ઇંડા ૩૬૦. જે માણસ કોઈ રાખસને, તે રાખસની રત્નમંદી સીવાય યામાંથી મનુષ્ય અથવા તે રાખસનાં વતી રત્નમંદી આપવાનો જેનો કાયદો મુજબ આપત્યાર હોય એવા કોઈ રાખસની રત્નમંદી સીવાય, ખિટીશ ઇંડીયાની હકની બહાર બધું જાય, તે માણસે ખિટીશ ઇંડીયામાંથી તે રાખસનું હરણ કર્યું એમ સમજવું.

કાયદેસર વાલી ૩૬૧. મહત્ત્વ વરસથી ઓછી ઉમરના કોઈ છોકરાને, અથવા સ્ત્રીના હવાલામાંથી ૭ વરસથી ઓછી ઉમરના કોઈ છોકરાને, અથવા કોઈ દીવાના રાખસને, તે બાળક અથવા દીવાના રાખસના કાયદેસર વાલીના હવાલામાંથી, તે વાલીની રત્નમંદી સીવાય, જે માણસ બધું જાય અથવા દોસ લાવીને તેડી જાય, તેણે તે બાળક અથવા તે રાખસનું કાયદેસર વાલીના હવાલામાંથી હરણ કર્યું એમ સમજવું.

ખુલાસો—આ કલમ મધે “કાયદેસર વાલી” એ શબ્દો મળ્યા છે તે શબ્દો મધે તે બાળક અથવા તે બીજા રાખસને રાખવાનું અથવા તેની સંભાળ કરવાનું કામ કાયદો મુજબ જે રાખસને સોંપ્યું હોય એવા કોઈ પણ રાખસનો સમાવેશ થાય છે.

અથવા:—કોઈ સખસ સુખયુધીએ એમ માનતો હોય કે હજન સંબંધ વિના હતાન. અથવા: કલાણા ખરેખરો હું ખાપ છું, અથવા: સુખયુધીએ એમ માનતો હોય કે તે ખંચા ને કાયદેસર હવાલામાં રાખવાનો મારા હક છે, અને તે સખસ અગર કોઈ અનાલાનાં અથવા કાયદા વાંચક કારણસર એવું કામ ન કરે, તો તેના કામને આ કલમ લાગુ પડતી નથી.

ટીકા. — આ કલમ પ્રમાણેનો મુન્દો ખનવાને નીચે પ્રમાણે હકીકતો હોવી જોઈએ.

૧ નાની ઉમરનો છોકરો હોયતો ચઢક વરષ કરતાં ઓછી ઉમરનો હોવો જોઈએ.

૨ જો છોકરી હોય તો સાળ વરષની ઉમરથી ઓછી હોવી જોઈએ.

૩ કોઈ હાવાનો હોય (ગમ તેરલી ઉમરનો)

૪ તેના વાલીની અથવા તેના ખાપની રજમંદી શીવાય બેઈ જવું જોઈએ.

આ કલમમાં “કાયદેસર વાલી” એ શબ્દો છે તેને વાસ્તે ખુલાસામાં ખતાવ્યા પ્રમાણે જે શખસને મોંપવામાં આવ્યું હોય તે સમજવું.

આ કલમ પ્રમાણે મુન્દો થવાને તહેામતદાર પોતાના ખમાવમાં એવું કહી શકે નહીં કે તે છોકરીની કબુલાત હતી. કબુલાત હોવી અગર ના હોવી, એ આ કલમ પ્રમાણે કોઈ જરૂર નથી. કબુલાત હોય તે છતાં પણ સરખી રીતે મુન્દો થાય છે.

જેલમાં એક કેસમાં એમ ખન્યું કે કોઈ શખસે એક છોકરીને પોતાનો સાથે તે ડી જવા કહ્યું, છોકરીએ કબુલ કર્યું અને તેની સાથે ગઈ. તેઓ જ્યાં જ્યાં ગયાં ત્યાંહાં ત્યાંહાં દીવસે સારવજનીક મકાન, મળા બંગેરે જોતાં, અને રોત્રે સાથે સુતાં. આમ ત્રણ દીવસ સુધી થયું. પછી પેલાં જ બુદ્ધ પડ્યાં અને પેલા પુરસે તે છોકરીને તેના ખાપને ઘેર જવા કહ્યું તે છોકરીના ખાપે એવા કસમ ખાધા કે તે છોકરી એનો રજમ શીવાય અને તેની મરજી ઉપરાંત ગઈ હતી. તેમાં મારે તેહેામતદારને મુન્દેગાર કરાવે.

પણ જો છોકરી પોતાના ખાપ પામેથી નાશી ગઈ હોય અને તેના ઉપર તેનો ખાપ નો કબજો હોય નહીં, આવા પ્રસંગે જો કોઈ શખસ લલચાવી બેઈ જાય, તો તેમાં કોઈ મુન્દો નથી.

તેવીજ રીતે કોઈ છોકરી નોશાળે ભણવા જતી હોય અને રસ્તામાં તેને સમજાવી કોઈ શખસ ક્યાંઈ લે જાય અને પછીથી ત્યાં પાછી મુકે. હવે જો કે તે શખસ કોઈ જાણતો નહોતો કે તે છોકરીનો કોઈ ખાપ અથવા મા છે કે નહીં અથવા તે બીશે કોઈ તપાસ કરી નહોતી, તો પણ તેને મુન્દેગાર કરાવવામાં આવેા હતા, તે એવા આધાર ઉપરથી કે તે શખસ તેને લેઈ ગયો માટે તેણે જાણવું જ જોઈએ કે જેમનાં તે છોકરી ઉપર કબજો છે, તેમના મરજી ઉપરાંત હું લઈ જઈશું, એવો અનુમાન થઈ શકે.

મનુષ્યરજી કરવું એમાં ખળ વાપરવું હતું અથવા કપટ કરવું હોય એમ હોવાની કોઈ જરૂર નથી. ખળ વાપરવું હોય અગર ના વાપરવું હોય અને મનુષ્યરજી કરે, તેથી કોઈ મુન્દામાં અસર થતી નથી.

કોઈ છોકરું હોય તેને તેના વાલીના કબજામાંથી લેઈ જાય, અને પછીથી તે છોકરું તેના વાલીને અથવા મા ખાપને ખીલકુલ સંબારે નહીં અને લેઈ જનાર સાથે ખુશીથી રહે તે છતાં પણ મનુષ્યરજીનો મુન્દો થાય છે.

મદ્રાસના એક કલુર નાગાયણ સામીના કેસમાં જડજેઝી એવું ઠરાવું કે કોઈ હોં ફુનો ૧૪ વરસનો છોકરો સ્ટાટલાંડના મીશનરીમાં ગયો હોય, અને વટલાઈ જઈ ખ્રીસ્તી થયો હોય અને તેમની પાસે રહેવાને ખુશી હોય તે છતાં પણ તે મીશનરીઝાએ તેના ખાંપને સોંપવો જોઈએ.

મુસલમાની કાયદા પ્રમાણે પાપની મરજી ઉપરાંત મા પોતાના છોકરાને ૭ વરસ સુધીની ઉમરનો હોય નો, રાખવાને હકદાર છે.

વળી રાણી વિરૂધ્ધ હમસાદખત (ઈ. લો. રી ૩ મું. ૧૭૮) ના કેસમાં એવું ઠરાવું છે કે કોઈ પણ છોકરો ૬ વરસ કરતાં ઓછી ઉમરનું હોય નો તેને વાલીએ એમ માની લેવું જોઈએ; અને જો કોઈ રાખસ આવા છોકરાને પુરતી રજામંદી મળ્યા શીવાય લેઈ જાય, તો તેનો જુમ્મા તેને શીર છે. તે છોકરાનો કોઈ વાલી છે કે નહીં એવી તપાસ કરી નહોતી એવું તોહોમતદાર પોતાના ખ્યાલમાં લાવી શકે નહીં. અને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો કર્યો છે એમ સમજવું.

મનુશ્યનયન.

૩૨૨ કોઈ સખજને કોઈ જગેથી જવાને જે માણસ બળથી જરૂર પાડે, અથવા કોઈ ફરેખી ઈલાજેથી લલચાવે તે માણસ તે રાખ સનું નયન કરવું એમ સમજવું.

મનુશ્ય હરાણ ની સીક્ષા.

૩૨૩. જે માણસ ખિટોશ ઇંડિયામાંથી, અથવા કાપેસર વાલી ના હવાલામાંથી, કોઈ રાખસનું હરાણ કરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે કેદને પણ લાગુ થશે.

વગર વારંટે ચાલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવાર ટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પેરેસીડન્સી માં ૨૪૨૮ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જ વરગનો માં ૨૮૨૮ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંનાં ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફક.
----------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	---	--

ટીકા—જ્યાં સુધી કોઈ બાળકને તેના વાલીપણામાંથી લેઈ જવાનું કામ જરૂરી હોય તે દરમીયાનમાં ફક્ત મદદગારી કરવાનો ગુન્હો થઈ શકે. રાણી વી. સામીયા કૉડન. ૧ મ. ૧૭૩.

પોતાના ખ્યાલમાં તોહોમતદાર એવું ખતાવા શકે નહીં કે તે છોકરાનો મારી સાથે વીવાહ કરેલો હતો, તેથી હું લેઈ ગયો. તે છતાં પણ તે ગુન્હો થાય છે, પણ કદાચ શીક્ષા માં ફક થઈ શકે. રાણી વીરૂધ્ધ ગુરુદાસ.

કોઈ સ્વતંત્ર રાજ્યની રહિયત કોઈને ખીલીશ ઇંડિયામાંથી લેઈ જવાનો ગુન્હો કરે, તો તેની તપાસ ઇંગ્લેન્ડ કોર્ટો કરી શકે.

ખુનકરવા મા ૩૨૪. કોઈ રાખસનું ખુન કરવામાં આવે એટલા માટે અથવા પોતે મનુશ્યહરાણ લાનું ખુન થવાના જોખમમાં તે રાખસ આવે એવી રીતે તેનો વગ કર અથવા મનુશ્ય વામાં આવે એટલા માટે જે માણસ તે રાખસનું હરાણ અથવા નયન

નયન. કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરષની મુદત સુધીની સખત કેદની, શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી હંડને પણ લાયક થશે.

દર્શાવે.

(અ) જો બ્રિટીશ ઇન્ડિયામાંથી જ નું હરણ કરે, એવા ઇરાદાથી અથવા એવો સંભવ જાણી ને કે એક મુસ્લીમને જ નો ભોગ આપવામાં આવે તો જ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) જો નું ખુન કરવામાં આવે એટલા માટે જ ને તેને ઘેરથી જ બળથી અથવા ફો સલાવીને લઈ જાય, તો જ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારં કે પોલીસ પકડે શકે	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય. નહી.	માંડોવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ ઇ ન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા ૧૦ વ રસ સુધી સ ખત કેદ, ત થા હંડ.
----------------------------------	----------------------------	-----------------------------	----------------------------	----------------------------	--

ટીકા.—ખુન કરવાના ઇરાદાથી મનુષ્યહરણ કરેલું છે અથવા મનુષ્યનયન કરેલું છે, તેથી કરીને આ કલમમાં શીક્ષા વધારે સખત બતાવો છે.

કોઈ શખસ ૩૬૫. કોઈ શખસને છાની રીતે, ગેરબ્યાજબી કેદ કરવાના ઇરાદાને છાની રીતે જે દાથી જો માણસ તે શખસનું હરણ અથવા નયન કરે, તે માણસને સા રબ્યાજબી કેદ કે ત વરષની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્ત તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં રવાના ઇરાદાથી આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

તેનું હરણ અથ
વા નયન કરવું.

વગર વારં કે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય. નહી.	માંડોવા ળી શ કાય ન હી.	સેશન કોર્ટ ઇન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી જ માંના ગમ્તે પ્રકાર ની કેદ તથા હંડ.
------------------------------------	----------------------------	-----------------------------	---------------------------------	---------------------------	---

ટીકા.—કલમ ૩૬૬ પ્રમાણેનો ગેરબ્યાજબી કેદ કરવાનો ગુન્હો કરવાના ઇરાદાથી મનુષ્ય હરણ કરવાનું છે તેથી શીક્ષા વધારે બતાવેલી છે.

કોઈ સ્ત્રીના ૩૬૬. કોઈ સ્ત્રીને, તે સ્ત્રીની મરજી નહી છતાં કોઈ પુરૂષની જીલમથી લગ્ન સાથે જીલમથી પરજીવવામાં આવે એવા ઇરાદાથી, અથવા જીલમથી કરાવવા વગેરે કા પરજીવવામાં આવશે એવો સંભવ છે એમ જાણીને, અથવા જીલમથી

રણ મોડે તે સ્ત્રી કે દોસલાવીને તે સ્ત્રીની જોડે ભરકરમ કરવામાં આવે એટલા માટે, નું હરાણ અથવા અથવા જુલમથી કે દોસલાવીને તેની જોડે ભરકરમ કરવામાં આવશે નયન કરવું. એવો સંભવ છે, એમ જાણીને, જે માણસ તે સ્ત્રીનું હરાણ અથવા નયન કરે, તે માણસને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખર્ચાના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધી ખર્ચાના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--

ટીકા.—આખરે સ્ત્રીની મરજી મળવી શકાય, પણ કલમમાં ખતાવેલાં કૃત્યને વાસ્તેજ ને મનુષ્ય હરાણ કરવામાં આવ્યું હોય તો તેથી કાંઈ મુન્હાને અસર પતી નથી.

જે વખતે લઈ જવામાં આવે તે વખતે તે સ્ત્રીનો પરણવાનો ખીલકુલ ધરાદો હોય નહીં, પણ પછીથી તેને જોર જુલમથી પરણવાનું હોય અથવા જુલમ કરવાનો હોય, તે ખાખતમાં આ કલમ લાગુ પડે છે.

કોઈ એક દલાલણે એક વીશ વરસની પરણેલી સ્ત્રીને પોતાના બાણીનું ઘર તજી દેવાને ઉશકેરી; પણ હકીકતો ઉપરથી એમ જણાયું કે તે સ્ત્રીનીજ મરજી હતી કે પોતાના બાણીને તજીને મુજીકાનો બંધો કરવો તેમાં ખંગાળાની હાઈ કોર્ટે એવું ઠરાવ્યું કે આ કલમ પ્રમાણે મુન્હો નથી, પણ કલમ ૪૬૮ પ્રમાણે મુન્હો થઈ શકે. રાણી વીરધ શ્રીમતી પોદી.

કોઈ શખસ ૩૬૭. કોઈ શખસને માહાવ્યા કરવામાં આવે અથવા તેને મુલામ ને માહાવ્યા કરવામાં આવે, અથવા તેની ઉપર કોઈ શખસની સૃષ્ટિક્રમ વિરુદ્ધ મઠ્ઠુને ય, તેને મુલામ મંછા પુરાણ થાય, એટલા માટે, અથવા તેની ઉપર એ પ્રમાણે મુજરવા કરવામાં આવે, ના જોખમમાં તે આવે એવી રીતે તેનો વગ કરવામાં આવે એટલા મા વગેરે કારણ સર ટે, અથવા તે શખસની ઉપર એ પ્રમાણે મુજરશે, અથવા તેનો એ પ્રમા તેનું હરાણ અથ લે વગ કરવામાં આવશે, એવો સંભવ છે એમ જાણીને, જે માણસ તે વા નયન કરવું. શખસનું હરાણ અથવા નયન કરે, તે માણસને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખર્ચાના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધી ખર્ચાના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--

હરણ થએલા કંઈ ફજાણા સંપત્તિનું હરણ અથવા નયન થએલું છે એમ જાણીને ગેરબા હયા છતાં ને માણસ તે શખસને ગેરબાજખી રીતે સંતાડે અથવા કેદ જખી રીતે સંતાડે, તે માણસને, ને ધરાદા કે જાનથી, અથવા ને કારણસર તે માણસ ડોકા અથવા કે તે શખસને સંતાડે અથવા કેદમાં રાખે તેજ ધરાદા કે જાનથી, અથવા કામાં રાખવો. તેજ કારણસર જાણે તે માણસે તે શખસનું હરણ અથવા નયન કર્યું હોય, એવી રીતે સીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટે નીકળે	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ધનસાફ કરે.	મનુષ્ય હરણ અથવા મનુષ્યનયન ની સીક્ષા.
----------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--------------------------------------

ટીકા.—કોઈ છોકરીનું હરણ થયું છે એવું જાણીને તેને કોઈ શખસ પોતાના ઘરમાં કંઈક રાખે તો તે કોઈ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો નથી. તેને એવી રીતે અટકાવવી જોઈએ કે કોઈ તે વીશે દેખી શકે નહીં. રાણી વીરુધ્ધ અરખ.

મનુષ્ય હરણ કરનારાઓને જેઓ મદદ કરે છે તેમને આ કલમ લાગુ પડે છે.

દશ વરસથી ઉપર. દશ વરસથી ઓછી ઊંમરના કોઈ ખર્યાનાં શરીરપરથી કાં ઓછી ઊંમરના ઈ જંગમ મોલકત પદ્ધતિથી લેવાના ધરાદાથી, ને માણસ તે ખર્યાનાં કોઈ ખર્યાના શ હરણ અથવા નયન કરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની બેમાં રોર પરથી જંગ ના ગમ્મ ત પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને મ મોલકત યો પાણ લાયક થશે. રવાના ધરાદાથી તે ખર્યાનું હરણ અથવા નયન કર્યું.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટે નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ધનસાફ કરે.	જવરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
----------------------------	---------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--

કોઈ શખસ ૩૭૭ કોઈ શખસને ગુલામ હાખજ ને માણસ આ દેશમાં લાને ગુલામ હાખ વે અથવા આ દેશમાંથી બહાર મોકલે, અથવા ખરીડે, અથવા ખરીદ લ વેચવો અથ કરે, અથવા વેચે, અથવા કોઈને આપે, અથવા તે શખસની મરજી ન

વા આવશે. હી છતાં તેને શુભામ સાખલ ઠપ્પલ કરે, એ, અથવા રાજે તે માણસને સાત વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવા માં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ ચોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વાર ૮ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા ય નહીં.	સેશન કો ર્ટ ઇન સા ફ કરે.	● ૧૨ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------------------	-----------------------	--------------------	-----------------------------	--------------------------------	---

ટીકા.—આ કલમ સાધારણ રીતે મનુષ્યને વેચવાનો અથવા ખરીદ કરવાનો ગુન્હો અટકાવવા વાસ્તે છે, ગમ્મ તો નાનું જોકડું હોય અગર પુખ્ત ઊમરનું હોય.

નીત્ય શુભામ ૩૭૧. જે માણસ નિત્ય શુભામને આ દેશમાં લાવે અથવા આ નો વેપાર કરવો, દેશમાંથી ખાહાર જાકલે, અથવા ખરીદે, અથવા ખરીદ કરે, અથવા વેચે, અથવા તેઓનો વેપાર ધાંધો કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર ની, અથવા દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ ચોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કો ર્ટ ઇન સા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
----------------------------------	-----------------------	-----------------------------	------------------------	--------------------------------	--

ટીકા.—જે માણસ શુભામનો વેપાર કરતો હોય, જેમકે વારંવાર શુભામ ખરીદ કર તો હોય અથવા વેચતો હોય, તેને આ કલમ લાગુ પડે છે.

જાર કરમને ૩૭૨. સ્લાવ વરસથી ઓછી ઊમરનું કોઈ બાળક જારકરમનાં કા માટે કોઈ બાળ રાજસર, અથવા કોઈ કાયદા વિરુદ્ધ તથા અનીતીનાં કારણસર, રાખવામાં કે વાપરવામાં આવે એવા ઇરાદાથી, અથવા તે બાળક તેવાં કોઈ કારણ સર રાખવામાં કે વાપરવામાં આવશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, જે માણસ તે બાળકને વેચે, અથવા ભાડે આપે, અથવા બીજી રીતે કોઈને આપે, તે માણસને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

• વગર વારંટ ચાલીસ પક ડી થકે.	પ્રથમવાર ૮ નીકળે.	નમીન થે માંડીવાળી ૪ ચકાપ ચકાપનહી નહી.	સેશન કોર્ટ, પેસ્ટ્રીડમી માં સ્ટેટ અપવા ૧ લા. વરમનો મા અસ્ટેટ ઈનસા ફાંકે.	૧૦ વરસ મુખી મખાને પ્રકારની ફેર વધા ૬૬.
------------------------------------	----------------------	---	---	---

ટીકા.—આ કલમનો ગુરુહો રૂકત માં બાપ, બાલી અથવા જોમની દેખ રેખમાં નાની ઉમરનાં બાળક હોય, તેવાં શખ્સ કરી શકે, એમ સમજવું તહીં, પણ કોઈ શખ્સ મલુ-શ્ય હરણ કરી લાંચો હોય તેને પણ આ કલમનો ગુરુહો લાગુ પડે.

કોઈ છોકરી વેશ્યાનો લંબો ચલાવી પોતાના માખાપને તેના પછસા આપે, તો ફક્ત પછસા લેવાથી મા ખાપ આ કલમ પ્રમાણે મુન્હેગાર થતાં નથી.

કલમમાં ખતાવેલા ધરાદાથી ઠાઠ નાની ઉમરનું બાળક હોય ગમે તે છોડી દે છે
કરી, તેને વેચવાને સાર અથવા ખીજી રીતે વ્યવસ્થા કરવાને સાર આ કલમ છે.

જનરકરમને મા
 કે કોઈ બાળક
 ને ખરીદ કરવું.

૩૭૩. સોજ વરસની ઝોઝી ઊંમરનું કોઈ બાળક જનરકરમનાં કા
 રણસર, અથવા કોઈ કાપડા વિરુદ્ધ નથા અનિતીનાં કારણસર, રાખવામાં
 કે વાપરવામાં આવે, એવા ઈરાદાથી, અથવા તે કોઈ બાળક તેવાં કારણસર
 રાખવામાં કે વાપરવામાં આવશે એવો સંભવ છે એમ જાણવા છતાં, જે
 માણસ તે બાળકને ખરીદ કરે, ભાડે લે, અથવા બીજી રીતે પોતાના કે
 બીજાનાં લે, તે માણસને દશ વરસની મુદત મુદ્દાની ખર્ચાના ગમે તે પ્ર
 કારની દેહની સીદા કરવામાં આવશે અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડે શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	બીજા બે ધંધાકારીઓ નહીં.	માંડીવાળી ધંધાકારીઓ નહીં.	સેશન કોર્ટ, પેરેસી ડાંસી મજાસ્ટ્રેટ અથવા જાણના વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈન સાફ્ટ્વેર.	૧૦ વરસ સુધી બે માના મજાસ્ટ્રેટ કોર્ટની કૃદ તથા ફડ.
------------------------------	-------------------	-------------------------	---------------------------	--	--

કાયદા વિરૂધ્ધ ૩૭૪. ડાઈ શપ્થસેની મરજી નહીં છતાં જે માણસ તેની પાસે કા
જ્યારાઈથી મ પદાં બિરૂધ્ધ જ્યારાઈથી મજુરી કરાવે, તે માણસને એક વરસની મુદત
જુરી કરાવવી. સુધીની જેમાંના ગજા તે પ્રકારની કુદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બં
નેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંદે ચોભીશ પક ડીશકે.	પ્રથમવા રંટ ની કળે.	ભમીન લેઈ ગ કાય.	માંડીવા ળીશકા ય.	કોઈપણ માણસે ટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધી બિમાં ના ગમ તે પ્રકાર ની કુદ અથવા હ ડ અથવા પાને.
----------------------------------	---------------------------	-----------------------	------------------------	-----------------------------	--

ટીકા.—આ કલમનો મુદ્દો માંડી વાળી શકાય તેવો છે, તેને વાસ્તે ક્રીમીનલ પ્રોસે-
જરકેડ સને ૧૮૮૨નો ૧૦મા આક્ટની કલમ. ૩૪૫ જુઓ.

કેવી જાતની મનુરી કસવો એ વીર કાંઈ સ્પષ્ટ છે નહીં. મનની પણ મનુરી હોય, તેમ શરીરની પણ મનુરી હોય. પણ આ ઠેકાણે શરીરની મનુરી છે, એવો કાપદો આ પનારનો હેતુ છે.

બળાત્કાર સંભોગ બાબત.

બળાત્કાર સંભોગ. ૩૭૫. નીચે ખાતલ કરેલી બાબત શિવાય બીજી સંધળી બાબત માં, જે પુરુષ નીચે ખ્યાન કરેલી પાંચ હાલતોમાંની કોઈપણ હાલતમાં કોઈ સ્ત્રીની સાથે સંગ કરે, તેણે બળાત્કાર સંભોગ કર્યો એમ સમજવું.

પેડેલી—તે સ્ત્રીની મરજી નહીં છતાં.

બીજી—તે સ્ત્રીની રજામંદી વગર.

ત્રીજી—તે સ્ત્રીને જાતનો અથવા બાહ્યનો ભય ઉત્પન્ન કરીને તેની રજામંદી બીધી હોય તો તે રજામંદી છતાં પણ.

ચોથી—તે પુરુષ એમ જાણતો હોય કે હું એ સ્ત્રીનો વર નથી અને તે સ્ત્રી જે બીજા પુરુષની સાથે કાપદો મુજબ પરણેલી છે અથવા પોતાને પરણેલી માને છે તે પુરુષ હું છું એ મ માનીને તેણે પોતાની રજામંદી આપી છે, તો તે રજામંદી છતાં પણ.

પાંચમી—તે સ્ત્રી દશ વરસથી ઓછી ઊંમરની હોય તો, પછી તેની રજામંદી હોય કે નહીં તેપણ.

ખુલાસો—બળાત્કાર સંભોગના ગુન્યામાં જે સંગ થવો જરૂર છે તેમાં પ્રવેશ થવો તે બસ છે.

અપવાદ.—કોઈ પુરુષ પોતાની વડુની સાથે સંગ કરે, અને તે સ્ત્રી દશ વરસથી ઓછી ઊંમરની નહીં હોય, તો તે બળાત્કાર સંભોગ નહીં ગણાય.

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણેના ગુન્યા થવાને નીચેની હકીકતો જોવાની જરૂર છે;

૧ સ્ત્રીની મરજી ઉપરાંત બળાત્કાર સંભોગ કર્યો જોઈએ;

૨ તેની રજામંદી શોધાય કર્યો જોઈએ; તેણે રજામંદી આપી હોય પણ એવી સ્થિતિમાં આપી હોય કે તેને રજામંદી આપવાની ફરજ પડે, જેમકે તેને માસ નાંખવાના બીક દેખાડી હોય અને તેથી કરીને તે રજામંદી આપે.

૩ એવી સ્ત્રી રજામંદી આપી હોય કે બળાત્કાર સંભોગ કરનાર રાખસ તેનો ધણી હોય નહીં પણ તે સ્ત્રી એમ માને કે એ મારો ધણી છે, એવી સ્થિતિમાં રજામંદી આપી હોય તો પણ તે બળાત્કાર સંભોગ કર્યો કેહેવાય; જેમકે કોઈ એ; ખેડુતે પોતાની સ્ત્રીને સમી સાંજે કહ્યું કે હું ખેતરમાં જઉં તો પોરોડીએ વસોણું વસોવાની વખતે આવોશ. આ વાત કોઈ પોરોડીએ સાંભળી, અને તે પોરોડીએ પોરોડીએ જઈ પેડી સ્ત્રીનું બારણું ઠોક્યું સ્ત્રીએ પોતાનો ધણી આવ્યો એમ માની બારણું ઉઘાડ્યું. પેડો પોરોડી ઘરમાં ગયો અને સ્ત્રી સાથે સંભોગ કર્યો. આવો સંભોગ પણ બળાત્કાર સંભોગ કહી શકાય.

૪ રજામંદી આપનાર છોકરી દશ વરસની હોય, તો છોકરીએ રજામંદી આપી હતા તેથી સંભોગ કર્યો હોય એવું તોફાંમતવાળો પોતાનાં અસાધમાં બતાવી

ધુટી નય નહીં.

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને, જે પ્રવેશ થયા હોયતો, તે બસ છે.

ખળાત્કાર સં ૩૭૬. જે માણસ ખળાત્કાર સંભાગ કરે, તે માણસને જીવતાં સુભિગની સીમા. ધી સંમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, સીદા કરવામાં આવશે, અને વળી તે કેદને પણ લાંબક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવાર કે નહીં	જામીન સે ધ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કે રટનસા કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમે કેદ તથા કેદ.
---------------------------	------------------	-----------------------	----------------------	--------------------	---

ટીકા.—ખીજી વખત આવા ગુન્હાનો તોહોમતદાર ગુન્હેગાર કરેતો તેને કેટલા મારવાની શિક્ષા થઈ શકે છે.

કોઈ સ્ત્રીએ દારૂ પીધો હોય અથવા એવી ખીજી કાંઈ વસ્તુ ખાધો હોય કે જેથી કરીને તેને કેદ થઈ અને તે સ્ત્રી રત્નમંદો આપવાને તે વખતે અશક્ત હોય, અથવા કેવા પ્રકારનું તે કૃત્ય થાય છે, તે જાણી શકે તેમ ના હોય, એવી સ્થિતિમાં કરેલો સંભાગ પણ ખળાત્કાર સંભાગ કહી શકાય.

એક વખત તે સ્ત્રીની મરજી ઉપરાંત સંભાગ કર્યો હોય તો કોઈ તોહોમતદાર પોતાના ખયાલમાં એક કહી શકે નહીં કે પ્રથમ તે સ્ત્રીએ કબુલાત આપી હતી અને તેથી સંભાગ કર્યો હતો; પણ આવો સંભાગ ખળાત્કાર સંભાગ કહી શકાય.

ફરીયાદી કરનાર સ્ત્રી એક સાધારણ મુજબ છે, અને તેથી સંભાગ કર્યો એમ પણ તોહોમતદાર પોતાના ખયાલમાં કહી શકે નહીં. તે પણ ગુન્હો થાય છે.

જે સ્ત્રી સાથે ખળાત્કાર સંભાગ કરવામાં આવ્યો છે તે સ્ત્રી ખરાબ ચાલની છે, એવો પુરાવો આપી શકાય. જુઓ પુરાવાના કાયદાની કલમ ૧૫૫ની રકમ (૪).

તે સ્ત્રીની મરજી ઉપરાંત સંભાગ કરવામાં આવ્યો હતો કે નહીં તેને સારૂ નીચેની હકીકતો ધ્યાનમાં લેઈ શકાય:

- ૧ ફરીયાદી કરનાર સ્ત્રીની ચાલ ચલગત કેવા પ્રકારની છે.
 - ૨ કેદીને તે સ્ત્રી સાથે કેટલો પરિચય હતો.
 - ૩ તે સ્ત્રી કેદીની સાથે કેવા સંબંધથી જતનતી હતી.
 - ૪ કેવી જગ્યાએ તે કૃત્ય થયું છે, કે જે ઉપરથી એમ જણાઈ આવે કે તે વખતે કોઈની મદદ મળી શકે તેમ હતી કે નહીં.
 - ૫ તે કૃત્ય થયું તેથી કેટલો દુર લોકો જતા આવતા હતા, જે ઉપરથી એમ જણાય કે આવો ખળાત્કાર સંભાગ કરવાનો ભાગ મળી શકે કે નહીં.
 - ૬ તેણે કોઈ ખુશા પાડી હતી કે નહીં. વીગેરે—
- તોહોમતદારે પોતાના ખયાલમાં બતાવવું જોઈએ કે તે પતિવરતા અથવા સંમુજી

શ્રી નર્મદા; તેણે પોતાની સાથે અથવા બીજાઓ સાથે સંભોગ કરેલા છે; આવો પુરાવો તે શ્રીની ઉલટ પાલટ તપાસમાં આપી શકાય.

કોઈ રાખસના ઉપર બળાત્કાર સંભોગ કરવાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય, અને રત્નમંદીથી આવુ કૃત્ય કર્યું છે એ આધાર ઉપરથી જો તેને નીરોધ કરાવવામાં આવે, તો પછીથી તેને જીનાળાને વાસ્તે ગુન્હોગાર કરાવી શકાય નહીં. દીનદયાળ વીરૂપ માઈરેખ ૧. મુ. હા. ૧૭૬.

એક દશ વરસના છોકરા ઉપર એક ત્રણ વરસની છોકરી સાથે બળાત્કાર સંભોગ કરવાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હતું, તેમાં કારણ એવું કરાવ્યું કે ક્રૂર તેમ કરવાની કે શીશ કરી દેવાય, અને એક વરસની કેદની શિક્ષા કરી. કરીમ વીરૂપ મીઉન.

બળાત્કાર સંભોગના ગુન્હા વાસ્તે ઊંમર જોવાની જરૂર છે, કેમકે તે ઉપરથી એમ શીશ થઈ શકે કે તેવો ગુન્હો કરવાને શકતીવા નહોતું કે નહીં, તેમજ તે વિશે કેટલી સમજ છે તે પણ જાણી શકાય.

સૂટીકમ વિરૂદ્ધ ગુન્હાઓ બાબત.

સૂટીકમ વિરૂદ્ધ ૩૭૭. જે માણસ બુદ્ધિપુરવક કોઈ પુરુષ, સ્ત્રી, અથવા જનવર સાથે સૂટીકમ વિરૂદ્ધ મર્દ્યુન કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી, સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેતના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

ખુલાસો,—આ કલમમાં પ્યાન કરેલા ગુન્હામાં જે મર્દ્યુન થવું જરૂર છે તેમાં પ્રવેશ થયો, તો ખસ છે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ ની કળે.	જામીન બે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સરના કો રટ ઈનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખેતના ગમ્મ પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	---------------------	-----------------------	----------------------	-----------------------	---

ટીકા.—એવો ગુન્હો બીજી વખત જો કરે તો તેને ફટકાની પણ શિક્ષા થઈ શકે જે રાખસની ઉપર આવો ગુન્હો કરવામાં આવ્યો છે તેની મરજી ઉપરાંત અથવા તેની રત્નમંદી સીવાય કરવામાં આવ્યો છે, એમ હોવાનું જોઈએ એવો કોઈ જરૂર નથી. જો તે રાખસ રત્નમંદી આપે તો બંને જણ તે ગુન્હાના ગુન્હોગાર સમજવા.

આ કલમ પ્રમાણિતો ગુન્હો કરવાને પણ પ્રવેશ થયો હોય તો ખસ છે."

ખાખ ૧૭ મો.

મિલકત વિરૂદ્ધ ગુન્હાઓ બાબત, ચોરી બાબત.

ચોરી.

૩૭૮. જે માણસ, કોઈ રાખસના કબજામાંથી તે રાખસની રત્નમંદી સીવાય કોઈ જંગમ મિલકત બદલાવતથી લેવાનો ઈશ્તિ

કરીને તે પ્રમાણે લેવા સારૂ તે મીલકતને ખસેડે, તે માણસે ચોરી કરી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૧ લો.—કાંઈ વસ્તુ જ્યાં સુધી જમીનમાં ચોટેલી હોય ત્યાં સુધી તે જમીન મીલકત નથી. માટે તેની ચોરી થઈ શકે નહીં; પણ જમીનથી તે જુદી પાડવામાં આવે કે પછી તેની ચોરી થઈ શકે.

ખુલાસો ૨ જો—જે કામથી જુદું પાડવું થાય, તેજ કામથી જે ખસેડવું થાય તે ખસેડવું ચોરી થઈ શકે.

ખુલાસો ૩ જો.—કાંઈ રાખસ ખરેખર કાંઈ વસ્તુને ખસેડે ત્યારે અને તેમજ તેનું મલન થવામાં અટકાવ કરનારી કાંઈ અડચણ દૂર કરે, અથવા તે વસ્તુને કાંઈ બીજી વસ્તુથી જુદી પાડે, ત્યારે પણ તે રાખસે તે વસ્તુ ખસેડી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૪ થો.—કાંઈ રાખસ કાંઈ પણ ઉપાયથી કાંઈ જનારને ગતીમાન કરે, તો તેણે તે જનનર ખસેડવું, તથા, તે જનનરને ગતી થવાથી તે જનનરે જે જે વસ્તુ ખસેડી હોય; તે તે વસ્તુ ખસેડી એમ સમજવું.

ખુલાસો ૫ ઓ.—ઉપલાં લક્ષણમાં રજમંદી લખી છે તે સાફ રજમંદી હોય કે અર્યાંત સમજાય એવી રજમંદી હોય, અને તે કબજેદાર રાખસ, અથવા તે કારણસર જેને સાફ કે અર્યાંત સમજાય એવો અપતિપાર હોય તેવો કાંઈ પણ રાખસ, આપો શકે.

દર્શાવે

(અ) જો ની જમીન પરનું એક ગાડ, જો ના કબજામાંથી બદલાવતથી લેઈ જવાના ઈ રાહથી, જો ની રજમંદી સીવાય, જો કાંઈ નાંખે, તો એ ઠેકાણે તે પ્રમાણે લેઈ જવા સારૂ જો એ તે ગાડ જુદું પાડવું કે તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું.

(બ) કુતરાઓને લલચાવવાની કાંઈ વસ્તુ જો પોતાના ખીસામાં રાખે અને તેથી જો ના કુતરાને તેની પાછળ ચાલ્યો જવાને લલચાવે, તો એ ઠેકાણે, અથવા જો નો ઈરાદો જો કુતરાને જો ના કબજામાંથી જો ની રજમંદી શિવાય બદલાવતથી લેઈ જવાનો હોય તો, જો ના કુતરાએ જો ની પાછળ ચાલવા માંડવું કે જો એ ચોરી કરી એમ સમજવું.

(ક) એક બળદને નગરી ભરેલી એક પેટી લેઈ જતો જોઈને, તે નગરી બદલાવતથી લેવા સારૂ તે બળદને એક તરફ જો જોઈ જાય, તો તે બળદે ચાલવા માંડવું કે જો એ તે નગરીની ચોરી કરી એમ સમજવું.

(ડ) જો જો નો ચાકર છે, તેને જો એ પોતાની રૂપાની તબક્કીઓ રાખવાને સાંપી છે તે તબક્કીઓ લેઈને, જો ની રજમંદી સીવાય, જો તે બદલાવતથી નાસી જાય, તો જો એ ચોરી એમ સમજવું.

(ઈ) જો એક મુસાફરી પર જાય છે, તે એક વખારવાળા જો ને પોતાની રૂપાની તબક્કીઓ સાંપી અને એમ કેડે કેડે, હું પાછો આવું ત્યાં સુધી એ તમ રાખજો. જો કાંઈ ચોકસીને ધેર જઈને તે તબક્કીઓ લેઈ, તો એ ઠેકાણે, તે તબક્કીઓ જો ના કબજામાં નહીં હતી માટે તે જો ના કબજામાંથી લેઈ શકાય નહીં, અને, અથવા જો એ સાપરાધ વિશ્વાસવાત કર્યો હોય તો પણ, જો એ કાંઈ ચોરી કરી

એમ સમજવું નહીં.

(ફ) જે ધરમાં જ રહે છે તે ધરમાં એક જગપર જ ની એક વીંટી પડેલી અ ભય, તો એ ઠેકાણે તે વીંટી જ ના કબજામાં છે, અને જો અ બદલાવતથી તે ખરી રે, તો અ એ ચોરી કરી એમ સમજવું.

(ગ) એક ધોરી રસ્તાપર કાંઈ રાખસના કબજામાં નહીં એવો એક વીંટી પડેલી અ ભય, તો તે વીંટી લેવાથી, અગર અ તે મિલકતના સાપ્રાધ આટા ઉપયોગનો ગુનેગાર થાય તો પણ અ એ કાંઈ ચોરી કરી એમ સમજવું નહીં.

(હ) જ ના ધરમાં જ ની એક વીંટી જગપર પડેલી અ ભય, અને, તજવોજ થઈને પકડવાના બયથી તુરત તે વીંટીનો આટો ઉપયોગ કરવાની હિંમત નહીં આલેથી તે એક એવી જગે તે વીંટી સંતારે કે ત્યાંથી કાંઈ પણ વખતે તે જ ને પાછી જડવાનો ધણી અસંભવ હોય, અને તે વેળાએ તેના ધરાદા એવો હોય કે એ વીંટીનું આવાઈ જવું સહુ લુકો જશે ત્યારે એ સંતારે ઠેકાણેથી તે વીંટી કાઢીને હું વેચાશ; તો એ ઠેકાણે તે વીંટી પડેલી ખસેડતી વેળાએજ અ એ ચોરી કરી એમ સમજવું.

(ડ) જ ધડીયાળીને અ પોતાનું ધડીઆળ ઠીક કરવા સારૂ આપે; જ તે પોતાની ડુકા ને લઈ ભય, પછી અ ની પાસે તે ધડીયાળીનું કાંઈ એવું લેણું નથી કે તેના અવેજમાં તે ધડીયાળ કાયદા મુજબ અટકાવી શકે. એમ છતાં અ ખુલી રીતે ડુકા નમાં પેસીને જ ના હાથમાંથી બળથી પોતાનું ધડીયાળ છીનવી લઈને તે લઈ ભય, તો એ ઠેકાણે અ એ સાપ્રાધ પ્રવેશ તથા હુમલો કર્યો હોય તોપણ, અ એ ચોરી કરી એમ સમજવું નહીં, કેમકે તેણે જે કીધું તે બદલાવતથી કીધું નથી.

(જ) અગર તે ધડીઆળ સમરામણીના કાંઈ પર્ષસા જ ના અ ની પાસે લેણું હોય, અને તે લેણું જાના અવેજમાં અગર જ તે ધડીઆળ કાયદા મુજબ અટકાવી શકે અને પછી જ ને પોતાના લેણું જાના અવેજમાં રહેલી મોલકતથી રહીત કરવા ના ધરાદાજો અ તે ધડીયાળ જ ના કબજામાંથી લેઈ લે, તો તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું, કેમકે તેણે ધડીયાળ બદલાવતથી લીધું.

(ટ) વળી, અગર અ એ પોતાનું ધડીયાળ જ ને ધરાણે આપ્યું હોય અને પછી જ ની રત્નમંદી સીવાય, તથા જ ની પાસેથી તે ધડીયાળ ઉપર કરજે લીધેલા રૂપિયા પાછા ન આપ્યા છતાં, તે ધડીયાળ જ ના કબજામાંથી લેઈ લે, તો, તે ધડીયાળ તેના પોતાની મોલકત છે ખરી તો પણ, તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું કેમકે તેણે બદલાવતથી લીધું.

(ઝ) અ જ ના કબજામાંથી જ ની રત્નમંદી સીવાય જ ની કાંઈ વસ્તુ લે, એવા ઈ રાદાથી કે તે વસ્તુ પાછી આપવાના બદલામાં જ કાંઈ પર્ષસા આપે ત્યાં સુધી તે રાખવી, તો એ ઠેકાણે અ એ તે વસ્તુ બદલાવતથી લીધી માટે તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું.

(ઞ) અ જ નો હોસ્તદાર છે. તે જ નહીં છતાં જ ના કીતાબખાનામાં ભય, અને મા ત્ર વાંચવા સારૂ, તથા પાછી આપવાના વિચારથીજ જ એ સાફ રત્નમંદી આપ્યા

શીવાય, કાંઈ ચોપડી તેમાંથી લઈ જાય, તો એ ઠેકાણે જ ની ચોપડી વાપરવા એવી અરથાંત સમજાય એવી મને જ ની રજમંદી છે, એમ અ ના મનમાં હોય, એવો સંભવ છે તો તેણે ચોરી કરી એમ સમજવ નહીં.

(ન) અ જ ની સ્ત્રી પાસે બીજા માગે અને તે સ્ત્રી અ ને કાંઈ પૈસા, ખાવાનું, તથા કપડાં આપે, અને તે સવળુ તેના વર જ નું છે એમ અ જાણતો હોય, તો એ ઠેકાણે-અની સ્ત્રીને બીજા આપવાને અપ્યત્તાર છે એમ અ ના મનમાં હોય એવો સંભવ છે, જો એ પ્રમાણે અ ના મનમાં હોય, તો તેણે ચોરી કરી એમ સમજવ નહીં.

(ઓ) અ જ ની સ્ત્રીનો પાર છે, તે સ્ત્રી અ ને કાંઈ કિમતી મિલકત આપે, અને તે મિલકત તેના વર જ ની છે, તથા તે એવી છે કે જે આપવાનો જ એ તેને અપ્યત્તાર આપેલો નથી, એમ અ જાણતો હોય તો, અગર અ તે મિલકત બદલાવતથી લે તો, તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું.

(પ) કાંઈ મિલકત જ ની હોય તે મિલકત મહારી પોતાની છે એમ શુદ્ધબુદ્ધિએ માનીને અ તે મિલકત જ ના કબજામાંથી લઈ લે, તો, એ ઠેકાણે અ એ તે બદલાવતથી લીધો નથી માટે, તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું નહીં.

ચોરીની શી ૩૭૬. જે માણસ ચોરી કરે; તેને ત્રણધરસની મુક્ત સુધીની ક્ષા. એમાંના ગત્ર તે પ્રકારની કુદની, અથવા દાંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસે પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	કાંઈપણ મા જસ્ટરેટ ઈ નસાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની એ માંના ગત્ર તે પ્રકારની કુદ અથવા દાંડ અથવા બંને
----------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	-------------------------------	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુનો થવાને વાસ્તે નીચેની હદીકતો હોવી જોઈએ;

બદલાવતથી લેવાનાં ધરાશયી કાંઈ વસ્તુ ખસેડવી જોઈએ;

કાંઈ શખ્સનો કબજો હોવો જોઈએ;

તેની રજમંદી શીવાય ખસેડવી જોઈએ;

તે વસ્તુ જગમ વસ્તુ હોવી જોઈએ;

પ્રાણીઓને રાખવાને વસ્તે કાંઈ અખાડો હોય, તેમાંથી કાંઈ વાધને લેઈ જવો એ ચોરી કહેવાય; પણ જો જગલમાંથી લેઈ જાય તો તે ચોરી નથી.

સામા શખ્સની રજમંદીની સામે તે વસ્તુ લેવાઈ હતી એમ હોવાની કાંઈ જરૂર નથી; તેની રજમંદી શીવાય લોધી હોયતો તે ખસ છે.

એક શખ્સ પોતાના મોલો બળવું મુડુ દાટી આવ્યો. હવે કાંઈ શખ્સ તે મુડાને કાઢી જાય, તો તેણે ચોરી કરી એમ સમજવું નહીં, કેમકે તે બળદ ઉપરનો હા તે શખ્સ છોડ્યો હતો, તેમજ તેના કબજામાં કાંઈ તે બળદ તે વખતે હતો નહીં.

ખસેડવાનું કૃત્ય બદલાવતથી કરવું જોઈએ; “બદલાવતથી” એ શખ્સનો અર્થ કવો

તે તેને વાસ્તે કલમ. ૨૪ જુઓ, જેની મતલબ એવી છે કે એક શખ્સને ગેરબ્યાજબી લાભ કરથે અને બીજાને ગેરબ્યાજબી નુકશાન કરવું.

સરકારના જંગલ ખાતાના કાંઈ ઈન્સ્પેક્ટરના કબજામાં જે લાકડાં હોય તે સરકારના કબજામાં જ છે એમ સમજવું, અને તેથી કરીને જે કાંઈ શખ્સ કાંઈ પણ ઘટોત ફી આપ્યા શીવાય અથવા ઈન્સ્પેક્ટરના ના કહેવા છતાં તે લાકડાં લઈ જાય, તે તેણે આ કલમ પ્રમાણે ચોરી કરી એમ સમજવું. રાણી વોરંશ હનમંતા ઇ. સો. રો. ૧૬. ૧૧૦

કાંઈ એક શેઠના જાણતામાં આવેલું કે મારી મીલકતની ચોરી કરવાનો બી માર થયેલો છે, આવું જાણીને ચોરને શીક્ષા કરવા સાર. ચોરને મદદ કરવાને શેઠ માકરને રજામંદી આપે છે. તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે ચોરી કરવાને વાસ્તે જે મીલકત ખસેડી, તે શેઠની રજામંદીથી ખસેડાઈ હતી, માટે તેમાં કાંઈ ગુન્હો થયો નથી. રાણી વોરંશ શ્રીયલજા ૪ કલકત્તા. ૩૬૬.

તેમ કાંઈ શખ્સ કાંઈ તવંગર પાસેથી ચોરીને કાંઈ ગરીબને આપે તો તે કાંઈ માલો થકે નહીં.

એક ઠેકાણે એમ બન્યું કે એક શખ્સના ઉપર ઘોડો ચોરવાનું સાબીત થયું, તે ઉપરથી ચોરના એક સાબીતીએ પેંના ફરીયાદીના તબેલામાં ઘેરી એક ઘોડો મેઈ જઈ અને એક કાપડાંના ખાડામાં નાંખી મારો નાંખ્યો આમ કરવામાં તેની મતલબ એવી કે પેલાને જાણવું કે તારા ઘોડાને પણ એવા જાતનોજ અકસ્માત થવાથી મરી ગયો. પણ, આ ચોરી થઈ એમ ઠરાવ્યું.

તેમજ ચોરી કરવાની જરૂર પડી હોય તો પણ ચોરી કરી શકાય નહીં; જેમકે કાંઈ પણ માણસ જુએ મરી જતો હોય તોપણ તે કાંઈ ચોરી કરી શકે નહીં; ફક્ત આવી તેની જુએ મરવાની સ્થિતિથી જ ચોરી કરવાની ફરજ પડી એવી હકીકતથી કદાચ તેને થોડી શીક્ષા કરવાના કામમાં લેઈ શકાય.

જે વસ્તુ લેવાઈ, તે વસ્તુનો માલેક ફરીયાદી હતો, એમ હોવાની પણ કાંઈ જરૂર નથી. જે તે વસ્તુ બદલાનતથી લેવાઈ હોયતો ખસ છે.

કેહાં હિંદુ સ્ત્રીનું સ્ત્રીધન તેના બાણી બદલાનતથી લે તો તે પણ ચોરી કહેવાય, તેમ જ સ્ત્રીની જે મીલકત ઉપર કાંઈ મુસલમાનનો હક ના હોય અને તે જો બદલાનતથી લે તો તે પણ ચોરી કહેવાય.

આ કાયદાની ૨૭મી કલમ પ્રમાણે જો કાંઈ મીલકત કાંઈ શખ્સની સ્ત્રીના, તેના મહેતાના અથવા તેના માકરના કબજામાં હોયતો તે શખ્સના કબજામાં તે મીલકત છે એમ સમજવું; જેમકે કાંઈ શખ્સ પોતાના કાચબાને (ગાડીવાન) પોતાનો ઘોડો સાંપે અથવા પોતાના પુટલેને કાંઈ સામાન અથવા દારૂ સાંપે, તો તેમાં પણ કબજો રહેતો છે; જેમકે તે વસ્તુએને કાંઈ ચોરનામાં તાજુ વાંશી પુરી મુકવાને બદલે, તે વસ્તુએ ઉપર મનુષ્ય રૂપી તાજુ છે અને જે શેઠની રજા શીવાય પુટલે દારૂ અથવા ઘોડો વગેરે તો તે ચોરી કહેવાય.

ચોરીનો ગુન્હો થવાને વાસ્તે તે વસ્તુ ખસેડવી જોઈએ, જે ખસેડી ના હોયતો ગુન્હો થતો નથી; વળી કાંઈ શખ્સના કબજામાં કાંઈ વસ્તુ આવી હોય; તો તે વસ્તુ તેની પાસે

શી રીતે આવી તે પોતેજ સાબીત કરવું જોઈએ, નહીંતો સાધારણ રીતે એવા અનુમાન થઈ શકે કે તે મોહકત ચોરીથી તેની પાસે આવી.

રહેવાના ધર ૩૮૦ જે ઈમારત, તંબુ, અથવા વાહાણ માણસના રહેવામાં આ વગેરેમાંથી ચોરી વતું હોય અથવા જેમાં કાંઈ મિલકત રાખવામાં આવતી હોય, એવી કોઈ ઈમારત, તંબુ, અથવા વાહાણમાંથી જે માણસ ચોરી કરે, તેને સાત વરસની મુદત સુધીની, જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	કોઈ પણ માલ્ટરેટ ઈનસાફરે	૭ વરસ સુધી જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૬.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-------------------------	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને નીચેની હકીકતો હોવી જોઈએ.

૧ જે ધર વીગેરેમાંથી ચોરી થઈ તે ધર ચોરી થઈ તે વખતે માણસને રહેવા મા ખાલ અથવા કાંઈ માલ ભરવા દાખલ વપરાતું હતું.

૨ તેમાંથી તોડોમતદારે ચોરી કરી.

તેથી કરીને જો કોઈ ધરના છાપરા ઉપર કાંઈ હુમલુ સુકાના મુકુદ્ધ હોય અને કોઈ ચોર દીવાલ ઉપર ચડી તે છાપરા ઉપરથી હુમલુ લે, તો તેણે ધરની અંદર, કે જે ધર માણસને રહેવા દાખલ અથવા માલ ભરવા દાખલ વપરાતું હોય, તેવા ધરમાંથી ચોરી કરી, એ આ કલમ પ્રમાણે કેહેવાય નહીં; કેમકે આ કાંઈ ધર દોડણ કેહેવાય નહીં તેમજ ધરની અંદર ચોરી કરી એમ પણ કેહેવાય નહીં.

દોરને રાખવાનો કોઈ વાડો હોય, તો તે પણ આ કલમના અરથ પ્રમાણે ધર સમજવું.

શેઠના કબજા ૩૮૧. કોઈ માણસ ઝેરેતો અથવા ચાકર હોય, અથવા ઝેરેલા માણેલી મોહકત દાખલ કે ચાકર દાખલ રાખેલો હોય, તે માણસ અગર પોતાના શેઠનો ઝેરેતો અથવા અથવા રાખનારના કબજા માણેલી કાંઈ મિલકતની, ચોરી કરે, તો તેને વા ચાકરે ચોરી સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડેન્સી માલ્ટરેટ અથવા ૧ મા અથવા ૨ જન રમનો માલ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૬.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણેનો ગુન્હો સાધ કરવાને નીચેની હકીકતો સાબીત કરવી જોઈએ; શેઠના કબજામાં તે મોહકત હતી; ચોરી કરનાર ઝેરેતો અથવા નોકર હોયો જોઈએ.

એક જોડીદાર નોકર પોતાના સાથી નોકરને પોતાના શેઠ પાસેથી સરવનોકરો નોપગાર લેવા માંગેલો. હવે પેલો નોકર તે પગાર લેધને નાશી ગયો, તેમાં એવું કશુંયું કે, જનાર ખસતો બીજાના ગુમાસ્તા તરીકે પગાર લીધો તેથીકરીને તે શેઠના નાણાં પછી કેહેવાય નહીં. તેથી આ કલમ પ્રમાણે શેઠની મીલકતની ચોરી કરી કેહેવાય નહીં, પણ કલમ ૪૦૬ મુજબ સાપરાધ વાંચાસઘાત કર્યો કેહેવાય.

ચોરી કરવા ઉત્તર. જે માણસ ચોરી કરે, તેણે અગર ચોરી કરવા સાર, અથવા સાર જાત અથવા તે ચોરી કર્યા પછી નાશી જવા સાર, અથવા તે ચોરીથી મળેલી વા અથવા કરવાની મિલકત રાખવા સાર, કોઈ શખસનું જાત આણવાની, અથવા કોઈને તર્કપારી કરીને બંધા, અથવા અટકાવ કરવાની અથવા જાત, બંધા કે અટકાવનો ભય ચોરી કરવા, ઉત્પન્ન કરવાની, કોઈ તર્કપારી કરી હોય, તો તે માણસને દસ વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દેડને પણ લાયક થશે.

દર્શાવ.

(અ) જો ના કબજા માંડેલી કોઈ મિલકતની અ ચોરી કરે, અને એ ચોરી કરતી વેળાએ તેનાં કપડામાં રાખેલી એક ભરેલી પીસ્તોલ હોય, અને તે પીસ્તોલ અગર જ સાહજો થાય તો જો ને બંધા કરવાના ઈરાદાથી રાખી હોય, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) અ જો નું ખીસુ કાતરે, અને તેણે પોતાનાં કેટલાએક સાપ્તીઓને આસ પસ રાખ્યા હોય, એટલા સાર કે, અગર શું બને છે તે જ ના જાણ્યામાં આવે અને જો સાજો થાય, અથવા અ ને પકડવાની કોસીસ કરે, તો તેઓ જો ને અટકાવે, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

વગર વારંટ પોલીસ પ કડો શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કો રટ ઈનસા ફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની સખત કેદ તથા દંડ.
----------------------------	--------------------	-----------------------	----------------------	------------------------	--------------------------------

જખરાઈથી કહડાવવા બાબત.

જખરાઈથી કહડાવું.

૩૮૩. જે માણસ ઈરાદાથી કોઈ શખસને તે શખસને પોતાને અથવા બીજા કોઈને નુકશાન કરવાનો ભય ઉત્પન્ન કરે, અને તેમ કરી ને તે ભય પામેલો શખસ કોઈ મીલકત, અથવા કીંમતી દસ્તાવેજ, અથવા સગી કે માહોર કરેલી જે વસ્તુનો કોઈ કીંમતી દસ્તાવેજ બનાવો શકાય એવી કોઈ વસ્તુ, કોઈ શખસને આપે એમ બદલાનતથી કરે, તો તે માણસે “જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો” કર્યો એમ સમજવું.

દર્શાવ.

(અ) અને પછી આપ, નહીં તો તારી આપર જાય એવું હું કોઈ છાપીયા એમ

કહીને જ જ ને ધમકાવે; અને એમ કરીને જ તેને પર્ણશા આપે એમ જ કરે, તો જ એ જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) તું આટલા રૂપિયા મને આપવાની એક સીડી લખી તે પર સહી કરી આપ, નહીં તો તારા બાળકને ગેરબ્યાજખી કેદમાં રાખીશ એવી રીતે જ ને ધમકાવે, અને ને જ તેવી સીડી લખી તે પર સહી કરી આપે, તો જ એ જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) મારા ખેતરમાંના પાકનો આટલો ભાગ હું જ ને આપીશ, અને તે ન આપ તો આટલો દંડ આપીશ, એવી શરતનું એક પત્ર કરીને તે પર સહી કરીને તું જ ને આપ, નહીં તો તારા ખેતર મધ્યેના પાકનો નાશ કરવાને હું ડંગોરાવાળા માણસો મોકલીશ, એવી રીતે જ ને ધમકાવે, અને તેથી કરીને જ તેવું પત્ર લખી તે પર સહી કરી આપે, એમ કરે તો, જ એ જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ડ) જ ને મહાવ્યથાને ભય પ્રમાણેને જ બદલાવતથી એવું કરે કે એક ડારા કાગળ ઉપર પોતાની સહી અથવા માહોર કરીને તે કાગળ જ જ ને આપે, અને તે પ્રમાણે જ તે કાગળ પર સહી કરીને તે કાગળ જ ને આપે, તો જ એ ડેકાણે તે સહી કરેલા કાગળનો કાંઈ મોલકતી દસ્તાવેજ બનાવી શકાય માટે એ જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

જખરાઈથી કે ૪૮૪. જે માણસ જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરે, તેને ત્રણ કહડાવવાની શિક્ષા. વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગત્ર તે પ્રકારની કેદનો, અથવા દડનો અથવા જે બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંદા બાલસી પક ડી શકે નહીં	પ્રથમ વારં ૮ નીકળે.	બીજી વાર ૧૨ શકાય	ત્રીજી વાર ૨૪ શકાય નહીં	સેવન મારંદા પાસે ડસી કે બરસ સુધીની માણસ અથવા ૩ લા અથવા ૨ ના વરગ નો મા. ધન સાફ કરે.	કે બરસ સુધીની જેમાંની ગત્ર તે કે અથવા દંડ અથવા બંને.
---------------------------------------	------------------------	---------------------	----------------------------	---	---

ટીકા—કાંઈ રાખસ ઉપર કાંઈ ફોજદારી તો હોમત મુકવાની ધાસ્તી આપીને જે પર્ણ સા કઢાવ્યા હોય તો તે ગુન્હો થાય છે, પણ તે તો હોમત, ગત્ર તો ખરું હોય કે ખોટું હોય રાણી બીરંધ મુખારક.

તેમજ કાંઈ રાખસે પોતાનો કેસ ચલાવવાને જે વકીલ કર્યા હોય, એક પ્રથમ કર્યો હોય અને એક પછીથી કર્યો હોય. પછીથી પ્રથમના વકીલની ગેર હાજરીમાં, મુદત મુદતથી રાખવાને પછીનો વકીલ તે અસીલ પાસેથી કાંઈ નાણાં લે, તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે નાણાં કઢાવ્યાં કેહેવાઈ શકે નહીં કેમકે તેને પ્રથમના વકીલને મદદ કરવાને પછીથી કાજે લગાડેલા, તેથી કરીને તે એકલા કેસ ચલાવવાને બંધાયેલા નહોતો.

આ કલમનો ગુન્હો થવાને વાસ્તે તે કૃત્ય બદલાવતથી કરાવવું જોઈએ. માટે જે કાંઈ રાખસ શુદ્ધમુદીથી એમ માને કે તે મિલકતનો પોતે હકદાર છે, તો કાંઈ ગુન્હો થઈ શકે નહીં રાજી વિરંધ અખડલ કાદર. ૩. મુ. હા. કો. ૪૫.

કુટુંબમાં માણસો પોતાપોતામાં બંધાયેલ છે, અને પછીથી તેમાંના કોઈ પાસેથી આ પે અને બીજાઓ મિલકત કરાવે, તે સમજા એક સરખી રીતે જોઈ જુલમથી કરાવવાના ગુન્હેગાર થાય છે. રાજી વરૂષ શંકર, ૨ મુ હા. કા. ૪૧૭.

જો માણસને પાસેથી જેવાડી હોય તે માણસ વસ્તુ આપવી જોઈએ, એ જરૂરનું છે, અને વસ્તુ આપવામાં આવે નહીં તે કાંઈ ગુન્હો થતો નથી. રાજી વરૂષ હસીલુદીન પ્ર સપ. ફી. ૧૫

જમ્પરાઈથી કે ૪૮૫. જમ્પરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરવા સારું જો માણસ કોઈ હડાવવાનો ગુન્હો શખસને કાંઈ નુકસાનનો ભય ઉત્પન્ન કરે, અથવા ભય ઉત્પન્ન કરવાની કરવા સારું કોઈ કોશીશ કરે, તે માણસને જે વરસની મુદત સુધીનો ખર્ચ તે પ્ર શખસને નુકસાન કરતો કેદનો, અથવા ફંડનો, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે, નનો ભય ઉત્પન્ન કરે.

નગર વારંદો બાબીસ પક ડીથકે નહી.	પ્રથમ વા રંદ નીક ડે.	જમ્પરાઈથી કે શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, ૫ રેસીડન્સી માં સ્ટેટ અથવા ૧ મા અથવા ૨ જ વરસનો માણસ રંદ ધનસાઈ કરે.	૨ વરસ સુધીની એ માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------------	----------------------------	----------------------	-----------------------	---	---

જાત અથવા ૪૮૬. કોઈ શખસને તે શખસને, પોતાને અથવા બીજા કોઈને મહાઅપચાનો ભ્રાત્ર અથવા મહાઅપચા કરવાનો ભય ઉત્પન્ન કરીને જો માણસ જમ્પરાઈથી શખસને કહડાવવાનો ગુન્હો કરે, તે માણસને ૬ વરસની મુદત સુધીની ખર્ચમાં જો માણસે તે પ્રકારના કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને જો તે કહડાવવા ફંડને પણ લાયક થશે. નો ગુન્હો કરે.

નગર વારંદો બાબીસ પક ડીથકે નહી.	પ્રથમ વા રંદ નીક ડે.	જમ્પરાઈથી કે શકાય. નહી.	માંડીવાળી શકાય. ન હી.	સેશન કોર્ટ ૬ નસાઈ કરે.	૧૦ વરસ સુધી એ માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ તથા ફંડ.
--------------------------------------	----------------------------	-------------------------------	-----------------------------	---------------------------	---

જમ્પરાઈથી કે ૪૮૭. જો માણસ, જમ્પરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરવા સારું, કોઈ શખસને, તે શખસને પોતાને અથવા બીજા કોઈને જાત અથવા મહાઅપચા કરવાનો ભય ઉત્પન્ન કરે, અથવા ભય ઉત્પન્ન કરવાની કોશીશ કરે, તે માણસને જાત વરસની મુદત સુધીની ખર્ચમાં જો માણસે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને જો તે ફંડને પણ લાયક થશે.

અય-ભોન ક
ઓ.

બગર વાર ટ પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ વારંટ નાંકજે.	ભભોન શ્વે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળી શકા ય નહી.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધી બેમાં ના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ તથા ફંડ.
--	---------------------------	-----------------------------	-----------------------------	--------------------------	--

જાત અથવા ૩૮૮. જાતની, અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા ફંસ વ સમુદ્રપાર વગેરેની રસની મુદત સુધીની કેદની, શિક્ષા થઈ શકતી હોય એવો કોઈ ગુન્હો શિક્ષા થઈ શકે કરવાનું અથવા કરવાની કોશીસ કરવાનું, અથવા એવો ગુન્હો ખોળ એવા ગુન્હાનું તો કોઈ રાખસ પાસે કરવાને તેને જલયાવવાની કોશીસ કરવાનું, તોહોમત હોમત મુકવાનો કોઈ રાખસની પોતાની ઉપર અથવા કોઈ ખોળની ઉપર મુકવાનો અથ અથ જતન કરી તે રાખસને ઉત્પન કરીને, જે માણસ જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો ક ને જખરાઈથી કહ રે, તે માણસને દશ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કે ડાવવાનો ગુન્હો ક ફની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફડને પછી બાયક થશે. અ રવો. ને અગર ૩૭૭ મી કલમ મુજબ સીક્ષા થઈ શકે એવો તે ગુન્હો હોય તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીક્ષા થઈ શકે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમ વારં ટ નીકજે.	ભભોન શ્વે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળી શકા ય નહી.	સેશન કો ર્ટ ઈનસા ફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા . ફંડ.
--------------------------------------	------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-------------------------------	---

અગર સૃષ્ટિક્રમ વિરુદ્ધ ગુન્હાનો ૩૨
દેખાડ્યા હોય તો.

ઉપર પ્રમાણે

જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર.

ટીકા.—એક કેદીએ જ ના બાપને એવો ૩૨ દેખાડ્યો કે જ ઉપર મારી ઘોડી સાથે સૃષ્ટિક્રમ વિરુદ્ધ ગુન્હો કરવાનું હું તોહોમત મુકવાનો છું, આમ કરવામાં તેની મતલબ એવી હતી કે કેદીએ ઠેરવેલી કીમત પેસો બાપ ઘોડી ખરીદ કરે, તેમાં એવું કારણું કે ઇંગ્લેન્ડ સ્ટાટ્યુટ પ્રમાણે પઈસા જખરાઈથી કહડાવ્યા બરાબર કહેવાય. રાણી વિરુદ્ધ રહેમાન. ૧૬ એલ. આર. સી. સી. ૧૨.

જખરાઈથી ક ૩૮૯. જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરવા સાર, જાતની અથવા કહડાવવાનો ગુન્હો જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની કેદની, કરવા કોઈ શ સીક્ષા થઈ શકતી હોય એવો કોઈ ગુન્હો કરવાનું અથવા કરવાની કોસી અસને કાંઈ મુ સ કરવાનું તોહોમત કોઈ રાખસની પોતાની ઉપર અથવા કોઈ ખા તોહોમત જની ૧૭૬૫ મુનોવા નબય તે રાખસને જે માણસ ઉત્પન કરે, અથવા

નો ભય ઉત્પન્ન કરવાની કોસીસ કરે, તે માણસને દસ વરસની મદત સુધીની ખેતના ગમે તે પ્રકારની કૃષિની સીધા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દરમિયાન પણ લાપંક થશે; અને અગર ૩૭૭ મી કલમ મુજબ સીધા થઈ શકે એવો તે ગુન્હો હોય, તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની સીધા થઈ શકે.

વગર વારં વારે પેન્ડોસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વાર નીકળી નહીં.	મોડોવાળી થાય નહીં.	સેશન ગાર્ડ થઈ શકે.	૧૦ વરસ સુધી ખેતના ગમે તે પ્રકારની કૃષિ તથા હાડ.
અગર તે સૃષ્ટિકર્મ વિરુદ્ધ ગુન્હો હોય તો	ઉપર પ્રમાણે	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર.		

અપહરણ તથા ડાકાઘટી બાબત.

અપહરણ.

૩૯૦. સરવે અપહરણમાં અગર તે ચોરી અથવા જપ્તરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો હોય છે.

ચોરી ક્યારે

અપહરણ થાય છે.

અગર કોઈ ચોરી કરવા સારે, અથવા ચોરી કરવામાં, અથવા ચોરીથી મગેલી મિલકત લઈ જવામાં અથવા ચોરી જવાની કોસીસ કરવામાં, તે ગુન્હેગાર, તે મતલબસર; બુદ્ધિપુરવક કોઈ શખ્સનું માત આગે અથવા તને બધા કે ગેરબ્યાજબી અટકાવ કરે, અથવા માત, બધા કે ગેરબ્યાજબી અટકાવ કરવાની કોસીસ કરે, અથવા તાત્કાલિક માત, તાત્કાલિક બધા, કે તાત્કાલિક ગેરબ્યાજબી અટકાવ કરવાનો ભય ઉત્પન્ન કરે, અથવા ભય ઉત્પન્ન કરવાની કોસીસ કરે, તો તે ચોરી અપહરણ થાય છે એમ સમજવું.

જપ્તરાઈથી ક

હડાવવું તે ક્યારે

અપહરણ થાય છે.

અગર જપ્તરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરતી વખતે તે ગુન્હો કરતી વખતે તે ગુન્હો કરનાર ભય પમાડેલા શખ્સની આગળ હાજર હોય અને તાત્કાલિક માત, અથવા તાત્કાલિક બધા અથવા તાત્કાલિક ગેરબ્યાજબી અટકાવ તે શખ્સને અથવા કોઈ ખીજ સખ્સને કરવાનો ભય તે શખ્સને ઉત્પન્ન કરીને તે જપ્તરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કરે, અને એ પ્રમાણે ભય ઉત્પન્ન કરીને તે ભય પમાડેલા શખ્સનું મન એવું કરે કે તે શખ્સ તેજ વખતે અને તેજ ઠેકાણે જપ્તરાઈથી કહડાવેલી વસ્તુ આપી દે, તો તે જપ્તરાઈથી કહડાવવું અપહરણ થાય છે એમ સમજવું.

ખુલાસા.—અમર તે ગુન્હો કરનાર એટલે નગ્નદાંડ હોય કે તેથી બીજા શખસને તાત્કાલીક જાતના, અથવા તાત્કાલીક વ્યથાનો અથવા તાત્કાલીક ગેરબ્યાજખી અટકાવનાં બધા ઉત્પન થાય, તે તે હાજર છે એમ સમજવું.

દર્શાવે,

(ખ) અ જ ને નીચે જાણોને આવી રહે, અને જ ની રજમંદી સીવાય જ ના કપડા માંથી જ ના પડ્યા તથા જાગીના ફગલપાણી કાઢાડા લે, તે એ ઠેકાણે અ એ ચોરી કરી, અને તે ચોરી કરવા સાર તેણે પુધીપુરવક જ ને ગેરબ્યાજખી અટકાવ કર્યો. માટે તેણે અપહરણ કર્યું એમ સમજવું.

(ગ) અ જ ને ધિરી રસ્તાપર મળે અને એક પીત્તોલ દેખાડીને કહે, કે તારી નાણાં ની ચેલી આપ, અને તે પરથી જ પોતાની ચેલી આપી દે, તે એ ઠેકાણે તાત્કાલીક વ્યથાનો ભય ઉત્પન કરીને અ એ જ ની પાસેથી તે ચેલી જખરાઈથી કહડાવવાનો ગુન્હો કર્યો, અને તે ગુન્હો કરતી વખતે તે જ ની આગળ હાજર હતો. માટે અ એ અપહરણ કર્યું એમ સમજવું.

(ક) જ પોતાના બાળકને લેઈને ભય છે એવામાં ધિરી રસ્તાપર તેને અ મળે, અને તે બાળકને લઈને અ જ ને એમ કહે કે તું તારી નાણાંની ચેલી આપ, નહીતો હું આ બાળકને પેલી ટેકરી ઉપરથી નીચે ફેંકી દેઈશ. અને તે પરથી જ પોતાની ચેલી આપી દે, તે એ ઠેકાણે જ બાળક ત્યાં હાજર છે તે બાળકને તાત્કાલીક વ્યથા કરવાનો ભય જ ને ઉત્પન કરીને જ ની પાસેથી તેની ચેલી અ એ જખરાઈથી કહડાવી માટે અ એ જ પાસેથી અપહરણ કર્યું એમ સમજવું.

(ડ) “તાહરે બાળક માહારી ઠેલોના હાથમાં છે, અને તું હમને ફા હજર રૂપિયા આકલ, નહીતો અમ તારા બાળકનો જીવ લેઈશું,” એમ કહીને અ જ ની પાસેથી કાંઈ મિલકત મળવે તો એનું નામ જખરાઈથી કહડાવવું, અને એને માટે તે ગુન્હાની શિક્ષા થઈ શકે, પણ પોતાના બાળકનું તાત્કાલીક જાત થવાના ભય જ ને ઉત્પન કરવામાં આવે નહી, તે એ કાંઈ અપહરણ ગણાય નહી.

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે અપહરણનો ગુન્હો થવાનું વાસ્તે ચોરી થએલી હોવી જોઈએ, અથવા જખરાઈથી કહાવેલું હોવું જોઈએ, અને તેની સાથે વધારામાં બીજી કોઈકતા હોવી જોઈએ.

ચોરી અને જખરાઈથી કહાવવાના ગુન્હામાં જેવી રીતે બદ દ્વાનતથી કૃત્ય કર્યું જોઈએ તેવીજ રીતે અપહરણના ગુન્હામાં તે કૃત્ય બદ દ્વાનતથી કર્યું જોઈએ.

તેથી કરીને જો કાંઈ શખસ શુદ્ધબુદ્ધિથી એમ માને કે સામા શખસના કબજામાં જે મોલકત છે, તે મારી છે, અને ત્યાં કરીને તેને જમકી આપીને અથવા જોર વાપરીને તે મોલકત લે, તે તે કાંઈ અપહરણ કહેવાય નહી.

વળી જે જોર અથવા જમકી આપનામાં આવે, તે જે માણસની મોલકત ચોરાઈ હોય તેને આપવામાં આવે અગર બીજાને, પણ તેની સાથે ચોરી થવા જરૂરની છે, જો કાંઈ શખસ કાંઈ જગોએથી ચોરીને કાંઈ વસ્તુ લેઈ જતો હોય અને રસ્તામાં કાંઈ પોલીસનો સાપાઈ અથવા કાંઈ બીજો શખસ તેને મળે, અને તે તેનું રોક અને પુછા એર

રોકનારને કાંઈ બધા કરે, તો તેથી કરીને ચોરે કરેલી ચોરી અપહરણનો ગુનો થતો નથી, પણ તદ્દન ગુનોજ ગુનો થાય છે.

ડાકાઈટી

૩૬૧. અગર પાંચ અથવા વધારે શખ્સો એકઠા મળીને કાંઈ અપહરણ કરે અથવા કરવાની કોસીસ કરે, અથવા જે શખ્સો એકઠા મળીને અપહરણ કરતા અથવા કરવાની કોસીસ કરતા હોય તે, તથા જે શખ્સો હાજર હોય અને તે અપહરણ તથા કોસીસ કરવામાં સાહાય કરતા હોય તે, એ બંને મળીને તેઓની આખી સંખ્યા પાંચ અથવા વધારે થાય, તો એ પ્રમાણે અપહરણ કરનાર કોસીસ કરનાર, અથવા સાહાય કરનાર હરએક શખ્સ “ડાકાઈટી” કરી એમ સમજવું.

ટીકા.—અપહરણ અથવા ડાકાઈટી કરવામાં જે બધા થાય, તો ગુનો ગુનો કરવા બાબત તોહોમત મુકવાની જરૂર નથી, કમકે “ગુનો” એ શખ્સની વાખ્યામાં તેનો સમાવેશ થાય છે.

અપહરણની

સીદ્ધા.

૩૬૨. જે માણસ અપહરણ કરે, તેને ૧૪ વર્ષની મુદત સુધીની સજાત કેદની સીદ્ધા કરવામાં આવશે અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે; અને અગર તે અપહરણ ધોરી રસ્તાપર, સુરક્ષા તથા સુરોધ્યની વચ્ચે કરવામાં આવે, તો કેદ ચૌદ વર્ષ સુધીની થઈ શકે.

બગર વારંટે ચોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમવાર ૮ નીકળે.	જામીન મેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સરના કોરટ, પેરેસીડન્સી માં ૨૪૨૯ અથવા ૧ લા વર્ગનો મા ૨૪૨૯૯ ધનસા ફે કરે.	૧૦ વર્સ સુધીની સજાત કેદ તથા ફે.
અગર સુરજ આધમ્યા પછી તથા સુરજ જગ્યા ગેડેમાં કોઈ ધોરી રસ્તા ઉપર કર્યું હોય તો.		ઉપર પ્રમાણે		૧૪ વર્સ સુધીની સજાત કેદ તથા ફે.	

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે ગુનો સીદ્ધ કરવાને વાસ્તે ફરીયાદી તરફથી એવો પુરાવો આવવો જોઈએ કે ચોરી અથવા જપ્તરાઈથી કઠાવવાનું તોહોમત મુકી શકાય તેમજ તથા તેની સાથે જોર વાપરવામાં આવ્યું હતું અથવા ખમકી ખતાવવામાં આવો હતી.

જોર બુધિપુરવક વાપરવું જોઈએ, કદાચ અકસ્માતથી વપરાયું હોય તો તેમાં ગુનો થઈ શકે નહીં. તાત્કાલીક માંત આજવાની ખીક ખતાવો હતી એવું સાબીત કરવું જોઈએ. ભવિષ્યમાં કાંઈ હાની કરવાની ખમકી આપી હોય તો તે કાંઈ ખસ નથી.

અપહરણ કર

૩૬૩. જે માણસ અપહરણ કરવાની કોસીસ કરે, તેને સાત વર્ષની મુદત સુધીની સજાત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટે નીકળે.	જામીન ભેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પેરેસી ડેન્સી માંજસ્ટ્રેટ અથવા ૧૦ વરસના વરગનો માંજસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની સખત કેદ તથા ઈંડ.
----------------------------	---------------------	----------------------	----------------------	---	-------------------------------

અપહરણ કરવામાં બુધીપુરવક બંધા કરવી.

૩૬૪. અગર કોઈ શખસ, અપહરણ કરવામાં અથવા અપહરણ કરવાની કોશિશ કરવામાં બુધીપુરવક બંધા કરે, તો તે શખસને, તથા જો કોઈ શખસ તેની સાથે તે અપહરણ કરવામાં અથવા અપહરણ કરવાની કોશિશ કરવામાં સામિલ હોય તે શખસને, જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દસ વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ઈંડને પણ બાયક થશે.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટે નીકળે.	જામીન ભેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ પેરેસી ડેન્સી માંજસ્ટ્રેટ અથવા ૧૦ વરસના માંજસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી સખત કેદ તથા ઈંડ.
----------------------------	---------------------	----------------------	----------------------	--	---

ટીકા.—૩૬૧મી કલમના મુન્હાનો ૩૬૪મી કલમમાં સમાસ થાયછે, અને તેથી કરીને જો કોઈ શખસ બંને મુન્હા કર્યા હોય અને તે એકજ કાર્યમાં કર્યા હોય તો ફક્ત તેને આ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે રાજી વીરૂ મુત્કી. ૨ વી. રી. સી. ૧.

આ કલમ પ્રમાણે તોહોમત સ્થાપિત થવાને સારૂ એવો પુરાવો જોઈએ કે અપહરણ કર્યું હતું અથવા અપહરણ કરવાની કોશિસ કરી હતી અને બંધા થઈ છે; વળી બંધા બુધીપુરવક કરવામાં આવી છે.

ડાકાઈટીની ૩૬૫. જો માણસ ડાકાઈટી કરે, તેને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, શિક્ષા, અથવા દસ વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ઈંડને પણ બાયક થશે.

નગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટે નીકળે.	જામીન ભેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી સખત કેદ તથા ઈંડ.
----------------------------	---------------------	----------------------	----------------------	------------------------	---

ખુનની સાથે ડાકાઈટી.

૩૬૬. અગર પાંચ અથવા વધારે શખસો સાથે મળીને ડાકાઈટી કરતા હોય તેઓમાંનો કોઈ તે પ્રમાણે ડાકાઈટી કરવામાં ખુન કરે, તો તે શખસોમાંના હરએકને માતની, અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દસ વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ઈંડને પણ બાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	ભ્રમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કો ર્ટ ઈન સા ફ કરે.	સાત અથવા જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વર સ સુધી કે તથા ફંડ.
----------------------------------	-----------------------	-----------------------------	-----------------------	--------------------------------	--

ટીકા.—ડાકાઈદી થતી હોય તે વખતે સઘળા હાજર હોય અને મદદ કરતા હોય એ ને ગમતો ડાકાઈદી કરવામાં સામલ હોય અગર ના હોય, તે સઘળાઓએ ખુન કરવામાં ભાગ લેવો જોઈએ. ડાકાઈદી કરવામાં ખુન થાયતો આ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે.

ખુનની અથ ૩૬૭. અગર અપહરણ અથવા ડાકાઈદી કરતી વખતે, તે ગુન્હે
કા માહાવ્યથા કે ગાર કાંઈ ભયંકર શસ્ત્ર વાપરે, અથવા કાંઈ વાખસને માહાવ્યથા કે, અ
રવાની કેસીસ થવા કાંઈ શખસનું માત આજીવની કે તેને માહાવ્યથા કરવાની કેસી
ની સાથે અપહરણ કરે, તો તે ગુન્હેગારને કેદની, જે સીદ્ધા કરવામાં આવશે તે સાત વ
રણ અથવા ૭ વરસથી ઓછી થશે નહી.

કાંઈદી.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર ંટ નીકળે.	ભ્રમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ કરતાં ઓછાં નહી હોય એટલાં વરસ સુ ધી સખત કેદ.
----------------------------------	------------------------	-----------------------------	-----------------------	---------------------------	--

ટીકા.—ભયંકર શસ્ત્ર વાપરે, ગમતો તેનાથ જખમ કરે કે નહીં, અથવા કાંઈ મહા
વ્યથા કરે તો સાત વરસથી ઓછી કેદની શિક્ષા થઈ શકે નહીં; સાત વરસ કરતાં વધારે હો
વી જોઈએ.

કાંઈ ભયંકર ૩૬૮. અગર અપહરણ અથવા ડાકાઈદી કરવાની કેસીસ કરતી
શસ્ત્ર ખારણ કર્યું થયતે, તે ગુન્હેગારે કાંઈ ભયંકર શસ્ત્ર ખારણ કર્યું હોય, તો તે ગુન્હેગાર
હોય તે વખતે રને કેદની જે સીદ્ધા કરવામાં આવશે તે સાત વરસથી ઓછી થશે નહીં.
અપહરણ અથ
વા ડાકાઈદી કે
રવાની કેસીસ.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	ભ્રમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	સાત વરસ કરતાં ઓછી નહી હોય એટલાં વરસ સુ ધી સખત કેદ.
----------------------------------	-----------------------	-----------------------------	------------------------	---------------------------	---

ડાકાઈટી કર ૩૬૯. જે માણસ ડાકાઈટી કરવાની કાંઈ તઈયારી કરે, તેને દશ વર્સની તઈયારી કર વરસની મુદત સુધીની રાખત કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી રવી. તે દંડને પણ લાયક થશે.

બગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	મંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વર્સ સુધી સજા કેદ તથા ફંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	---------------------	------------------------	-------------------------------

ટીકા.—આખા ઈંગ્લેન્ડ પીનલ કોડમાં “તઈયારી” કરવી, એ ગુનો છે તે ફક્ત આ કલમ પ્રમાણે, એટલે ડાકાઈટી કરવાની તૈયારી કરવી; અને તેને વાસ્તે શીક્ષા દશ વરસ છે, કરી.

ડાકાઈટી કરવાને અથવા તે મતલબ પાર પાડવાને સાધારણ મતલબ હોયતો બસ છે.

ડાકાઈટીનો ૪૦૦. આ આક્ટ પસાર થયા પછી કોઈ પણ વખતે, નિમ્ન ડાકાઈટીમાં હોવાની ઈટી કરવાનાં કારણસર મળેલા રાખસોની કોઈ ટોળીમાં જે માણસ હોશે, તેને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની સજા કેદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

બગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	મંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વર્સ સુધી સજા કેદ તથા ફંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	---------------------	------------------------	--

ટીકા.—કોઈ રાખસ હુમલામાં પ્રમાણી પછી ધંધો કરીને રહેતો હોય પણ કોઈ વખત એવી ટોળીમાં સામેલ થવાને લલચાય, અને આવી ટોળી કાંઈ અપહરણ કરે તેમાં કાંઈ જીજ્ઞાસુ ભાગ લે, તો તે ઉપરથી તે રાખસ હુમલામાં એવી ટોળીમાં છે એમ સમજવું નહીં, અને આ કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થાય નહીં.

ચોરોની ભટ ૪૦૧. આ આક્ટ પસાર થયા પછી કોઈ પણ વખતે, નિમ્ન કતી ટોળીમાં હોય એવો અથવા અપહરણ કરવાનાં કારણસર મળેલા રાખસોની કોઈ ભટ કતી અથવા બે જ ટોળીમાં જે માણસ હોશે, અને તે ટોળી હમ અથવા ડાકાઈટીની ટોળી નહીં હોશે તો, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની સજા કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટે પૌલીશ પક ડીશકે	પ્રથમવાર રંટ ની કળે.	બીમીન સેઈ શ કાય ન હી	માંડીવા ળીશકા પ નહી	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી સખ ત કેદ તથા ફંડ.
---------------------------------	----------------------------	-------------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------------

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો સાબીત કરવા એવું બતાવવું જોઈએ કે હમણાં ડાકાઈટો કરવાની ટોળી હતી પછી હતી, અને એ ટોળીનો હેતુ હમણાં એવો ગુન્હો કરવાનો હતો.

ડાકાઈટો કર ૪૦૨. આ આક્ટ પસાર થયા પછી કોઈ પણ વખતે, ડાકાઈટો નાનાં કારણસર કરવાનાં કારણસર એકઠા થએલા પાંચ અથવા વધારે શખસોમાંનો જે એકઠા થયું. માણસ હોયે, તેને સાત વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને જો તે ફરિયાદ પાછી લાવે તથા.

નગર વારંટે પૌલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમવાર ટ નીકળે.	બીમીન સે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૭ વરસ સુધી સ ખત કેદ તથા ફંડ.
-----------------------------------	----------------------	----------------------------	-----------------------	---------------------------	------------------------------------

ટીકા—માજીસ્ટ્રેટ અથવા પીબલ અમલદારો જેઓ માજીસ્ટ્રેટની સત્તા અભાવતા હોય તેઓ, સારી વરતણીને માટે બીમીન સેઈ થકે. ફી. પ્રો. કોડ. ૧૮૮૨ નો ૧૦ માં આક્ટ કલમ ૧૧૦.

મિલકતના સાપરાધ ખોટા ઉપયોગ બાબત.

બદલાવતથી મિ ૪૦૩. જે માણસ બદલાવતથી કોઈ પણ જંગમ મિલકતનો આ બકતનો ખોટો ઉપયોગ કરે અથવા તે પોતાને રાખે ભગાડે, તે માણસને જે વરસની મુદત સુધીની ખેંચાંના મમ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફરિયાદ, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવ.

(અ) જો જોની મિલકત જો ના કબજામાંથી હોય, અને તે લેતી વખતે શુધ્ધપ્રમાણે તે એમ માનતો હોય કે એ મિલકત માફારી છે, તો એ એમાંનો તકરીરવાર નથી; પણ પોતાનો જુદા માલમ પડ્યા પછી અગર જો બદલાવતથી તે મિલકત પોતાને રાખે ભગાડે, તો તેણે આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) જો જોની સાથે હોસ્તી છે, અને તે જો ના કીતાબખાનામાં જ નહીં હોય એવી વેળાએ જોને જોની સાફ રજમંદી શિવાય તેમાંથી એક એપડી બધું જોય હોય એ ટેકાણે અગર જો ના મનમાં એમ હોય, કે તે એપડી વાચવાના કારણસર લેવાની મને જોની અરખાંત સમજાય એવી રજમંદી છે. તો એ એ એમાંથી

હરી નથી. પણ અગર પાછળથી અ પોતાના કાપદાને સાફ તે ઓપડી વેચે, તો તેણે આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(૪) અ તથા બ એ બંને એક ઘોડાના એકઠા માલિક છે, અને અ વાપરવાનો ઇરાદો કરીને તે ઘોડાને બ ના કબજામાંથી બંધ લેતો, તો, એ ઠેકાણે તે ઘોડો વાપરવાનો અ નો હક છે માટે, તેણે બંધાવવાનો તે ઘોડાનો ઓટો ઉપયોગ કર્યો એમ સમજવું નહીં પણ અગર અ તે ઘોડો વેચે, અને તેની કીમત ઉપજે તે સંધળી પોતાને કામ લગાડે, તો તેણે આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

ખુલાસો ૧ લો—ફક્ત ઘોડો વાપરવાનો ઓટો ઉપયોગ કર્યો હોય તોપણ આ કલમના અર્થ મુજબનો ઓટો ઉપયોગ છે એમ સમજવું.

દર્શાવે.

બ ના એક સરકારી પ્રામીસરી નોટ ખાલી શેરાવાળી અ ને જડે, અને તે નોટ બ ના છે એમ જાણ્યા છતાં અ એક સરકારી નોટ કાઢી રૂપિયા કઢાડીને તેના અવેજમાં તે નોટ ગીરો મુકે, એવા ઇરાદાથી કે પછી તે છોડાવીને હું બ ને પાછી આપીશ, તો અ એ આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

ખુલાસો ૨ નો—જો મિલકત કાંઈ ખીજી રાખવાના કબજામાં ન હોય એવી કાંઈ મિલકત કાંઈ રાખવાને જડે, અને તે મિલકત સાચવવાના અથવા તેના માલિકને પાછી આપવાના કારણસર તે રાખસ તે મિલકત લે, તો તે રાખસ તે મિલકત બંધાવવાનો બી અથવા તેનો ઓટો ઉપયોગ કર્યો નથી, અને તેણે ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં; પણ તે મિલકતનો માલિક કાણ છે એ જાતની તેને ખબર હોય, અથવા તે સોધી કાઢવાનો તેની પાસે ઇલાજ હોય, તે છતાં, અથવા માલિકને સોધી કાઢાડીને તેને ખબર આપવાના ઘટના ઇલાજ વાપર્યા પહેલાં, તથા માલિક આવીને તે મિલકતનો હાથ કરે એટલા સારૂ ઘટના મુદત સુધી તે મિલકત રાખ્યા પહેલાં, અગર તે રાખસ તે મિલકત પોતાને કામ લગાડે, તો તેણે ઉપર ખ્યાન કરેલા ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

એવી બાબતમાં ઘટના ઉપાય તે કયા, અથવા ઘટના મુદત તે કેટલી, એ હકીકતની બાબત છે.

• મિલકત જોને જડે તે રાખસ તે મિલકતનો ધણી કાણ છે, અથવા તેનો ધણી કે અમુક રાખસ છે, એમ જાણવું જોઈએ એવું કાંઈ જરૂર નથી; અગર તે મિલકત કામ લગાડતો વખતે તે મિલકત પોતાની છે એમ તે માનતો ન હોય, અથવા તેનો ખરો માલિક જડી શકતો નથી એમ જો તે સુધુધીથી માનતો ન હોય તો ખસ છે.

દર્શાવે.

(અ) ઘોરી રસ્તાપર પડેલા એક રૂપિયા અ નોટ. તે કાનો છે તે અ ને ખબર નહીં હોય, અને અ તે રૂપિયા ઉચકી લે, તો અ એ આ કલમમાં ખ્યાન કરેલા ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું નહીં.

(બ) ઘોરી રસ્તાપર પડેલા એક કાગળ અ ને જડે, તે કાગળમાં એક પેંક નોટ હોય, અને તે કાગળના સીરના માપરથી તથા તેમાં લખેલી ખીનાપરથી તે નોટ કાનો છે એ જાત તેના જાણ્યામાં આવે, અને પછી તે નોટ લે વાપરે, તો તેણે આ

• કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) “આ લાવે તેને નાણાં આપજો” એવી તરેહનો અંતે એક ચેક જરૂર, તે ચેક કો નો ગયો છે એ વાતની તેથી અટકળ થઈ શકે નહીં, પણ જો શખસ તે ચેક લખ્યો હોય તે શખસનું નામ તે ચેકમાં લખેલું હોય, અને અંતે એમ જાણતો હોય કે તે શખસ મને ખતાવી શકે કે ફજાણા ધણીને માટે એ ચેક લખ્યો હતો. તેવું છતાં તે માલોકને સોધી કાઢાડવાની કાસીસ ન કરતાં અંતે તે ચેક વાપરે,

• તેા તેણે આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ઢ) જો ની પછા ભરેલો એક ચેકો જો ના હાથમાંથી નીકળી પડતો અંતે જોય, અને તે જો ને પાછો આપવાના ધરાશથી અંતે હમ્મી લે, પણ પાછળથી તે તેને પોતાને કામ લગાડે, તેા અંતે આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(દ) અંતે એક પછા ભરેલો ચેકો જરૂર, તેા તે ચેકો કોની છે. એ વાત અંતે જાણ તેા નહીં હોય; પણ પાછળથી તેને ખપ્પર પડે કે તે જો ની છે, અને તેવું છતાં તે ચેકો પોતાને કામ લગાડે, તેા અંતે આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ફ) અંતે એક દીમની વીંટી જરૂર તે વીંટી કોની છે એ વાત અંતે જાણતો નહીં હોય; પણ તેનો માલોક શોધી કાઢાડવાની કાસીસ કર્યા સીવાય તુરત અંતે તે વીંટી વેચે, તેા અંતે આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

જમર વારંટો પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર ટ નીકળે.	જમીન લે માંડીવાળી ઈ શકાય શકાય ન હી.	કોઈપણ માલુસ્ટ રેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી અંતે માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા બાંદલ અથવા અંતે.
---------------------------------	-------------------	-------------------------------------	------------------------------	--

ટીકા — આ કલમ પ્રમાણેના તોડોમતમાં સજા ખતાવવું જરૂર છે મીલકત કીયા શખસની હતી. રાણી વીરધ પારખતી ચરણ.

જોયો રોતે ચોરીના ગુન્હામાં ખદ્ધાનતથી વસ્તુ લેવાની છે, તેવીજ રીતે મીલકતનાં જોડો ઉપયોગ કરવાના ગુન્હામાં પણ ખદ્ધાનત હોવી જરૂર છે. ચોરીના ગુન્હામાં ખદ્ધાનતથી વસ્તુ ખસેડવાની છે અને જોડો ઉપયોગ કરવાના ગુન્હામાં તે વસ્તુને ખદ્ધાનતથી જોડો ઉપયોગમાં લેવાની છે.

એક અંતે શખસનું ઘેટું પોતાના ટોળામાંથી જનું રહી જ શખસના ટોળામાં મળી જાય. અને જો જો લુતથી તે ઘેટાને પોતાના ટોળાની સાથે ઘેર લેઈ જાય, તેા આવે પ્રસંગે જો એ કોઈ ગુન્હો કર્યો નથી; પણ જો જો ને એમ માલમ પડે કે એ ઘેટું પોતાનું નથી અને એવું જાણને તેને પોતાના ઉપયોગ વાસ્તે વેચે અથવા તે ઉપરનું ઉત્તર કાતરો, પોતાના કામમાં લે, તેા તેણે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો કર્યો, એમ સમજવું.

સાપરાધ જોડો ઉપયોગ કરવાના ગુન્હામાં, વસ્તુનો કપ્પજો પ્રથમથી નીરપરાધીપણાથી-

તે આવ્યો હોય, પણ પછીથી મન ખગડવાથી, તેનો ખોટો ઉપયોગ કરવામાં આવે; જેમકે કાંઈ શખ્સના ઘરમાં આત્મ લાગતી હોય, તે વખતે તે શખ્સનો માત્ર ખચાવવામાં કાંઈ શખ્સ મદદ કરે અને તેની આત્મા શીવાય પોતાને ઘેર લેઈ જાય; અને બીજો દીવસે તે માલ પોતાને ઘેર લેઈ ગયો નથા એવું કહે, તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો કર્યો, કે-મકે પ્રથમ તે માલનો કબજો નીરપરાધીપણા રીતે આવ્યો હતો, પણ પછીથી તેનું મન ખગડવાથી માલ લીધાની ના કહી.

કાંઈ શખ્સ ૪૦૪. જો કાંઈ માણસ બદ્ધાનતથી કાંઈ મોલકતનો ખોટો ઉપયોગ કરે અને તે વખતે તેને પોતાને કામ લગાડે, અને તે એમ જાણતો હોય તેની પાસે ય કે કુદાણી શખ્સ ગુજરી ગયો તે વખતે એ મોલકત તેના કબજામાં જો મોલકત હોય હતી, તથા ત્યાર પછી તે કબજામાં લેવાનો કાયદા મુજબ જેનો હક હોય તે મોલકતનો એવા કાંઈ શખ્સના કબજામાં આવી નથી, તો તે માણસને ત્રણ વર બદ્ધાનતથી ખોટા સતી મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગત્તે તે પ્રકારની કુદાણી સીક્ષા કરવામાં આવે. અને જો તે દંડને પણ લાયક થયો; અને અગર તે ગુન્હો કરનારને તે શખ્સ તે મુક્ત ત્યારે મહેલા અથવા આકર દાખલ રાખેલા હોય, તો તે કેદ સાત વરસ સુધીની થઈ શકે.

દર્શાવે.

જો ના કબજામાં કેટલોએક ઘરનો સામાન તથા નાણાં છતાં જો ગુજરી જાય પછી તે નાણાં કબજામાં લેવાનો જેને હક હોય એવા કાંઈ શખ્સના કબજામાં તે આવતાં પેહેલાં જો નો આકર જ બદ્ધાનતથી તેનો ખોટો ઉપયોગ કરે, તો એ એ આ કલમ મુજબ ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

બમર વારં પોલીસ પક ડી શકે ન હી.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જનમીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, પરે સીડન્સી માલસ્ટેરે ટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા ગતો માલસ્ટેરે ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી ખેમાંના ગત્તે પ્ર કારની કેદ તથા દંડ.
---	------------------------	--------------------	-----------------------	---	--

અગર તે મરનારની નોકરીમાં કે ઈ મહેતો અથવા બીજો શખ્સ હોય તે ઉપસો ગુન્હો કરે તો.	ઉપર પ્રમાણે	૩ વરસ સુધીની ખેમાંના ગત્તે પ્ર કારની કેદ તથા દંડ.
--	-------------	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને એવું સાબિત થવું જોઈએ કે મરનારના માત્ર વખતે તે વસ્તુ મરનારના કબજામાં હતી, અને ત્યાર કેડે તે શખ્સે એવું જાણીને કે તે મોલકત મરનારની છે, તે છતાં તેનો ખોટો ઉપયોગ કર્યો છે.

આવો ગુન્હો કાંઈ મહેતાએ અથવા નોકરે કર્યો હોય, તો એવો પુરાવો જોઈએ કે તે મહેતો અથવા નોકર મરનારના માત્ર વખતે તેની નોકરીમાં હતો.

સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત.

સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત.

જ્યાં ને માણસને કાંઈ પણ રીતે કાંઈ મિલકત અથવા મીલકત પરનો અખત્યાર સોંપ્યો હોય, તે માણસ અગર બદ્ધાનતથી તે મીલકતનો ખોટો ઉપયોગ કરે, અથવા તે પોતાને કામ લગાડે, અથવા તે સોંપણ સી રીતે બળવવા એ વિશે કાયદાએ કાંઈ દુકમ ફરમાવ્યો હોય તે દુકમ તોડીને, અથવા તે સોંપણ બળવવા વિશે તેણે સાફ અથવા અરથાંત સમજાવ્યો એવો કાંઈ કાયદસર કરાર કર્યો હોય તે કરાર તોડીને, બદ્ધાનતથી તે મિલકત વાપરે અથવા તેનો વગ કરે. અથવા જ્યાં જ્યાં ને કાંઈ બીજા માણસને તેમ કરવા દે, તે માણસે “સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત” કર્યો એમ સમજાયું.

દર્શાવ.

- (અ) એક મરનાર રાખસના વિભાગમાં એ ને વકીલ કરાવેલા છે તે અગર તે મરનારની મીલકતની વેંદેયણ તે વિલ પ્રમાણે કરવાનો કાયદાનો દુકમ બદ્ધાનતથી નહીં માનીને તે મિલકત પોતાને કામ લગાડે, તો એ એ સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત કર્યો એમ સમજાયું.
- (બ) એ એક વખારવાળો છે. અને જ્યાં કુમાં ગામ જાય છે, તે પોતાનો સામાન એ ને સોંપે, એવો કરાર કરીને કે એ સામાન રાખવા માટે હું તમને આટલું વખારનું ભાડું આપુ, ત્યારે તમારે એ સામાન મને પાછો આપવો. એ બદ્ધાનતથી તે માલ વેચી નાંખે, તો એ એ સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત કર્યો એમ સમજાયું.
- (ક) એ કલકત્તામાં રહીને જ્યાં હિલીમાં રહે છે, તેના આડતીયા જાપલ કામ કરે છે, અને એ તથા જ્યાં ની વચ્ચે સાફ કે અરથાંત સમજાવ્યો એવો એક એ રીતનો કરાર થયેલો છે કે જ્યાં જોટલું નાણું જાકસે તેટલું સંઘળું એ એ જ ના દુકમ મુજબ વાપરવું, પછી જ્યાં એક લાખ રૂપિયા એ ને જાકસે, અને એમ બંન્ને જાકસે કે એ એ તે રૂપિયાની કંપનીની નોટા ભેવી એ બદ્ધાનતથી તે દુકમ નહીં માને, અને તે રૂપિયા પોતાના ધંધામા વાપરે, તો એ એ સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત કર્યો એમ સમજાયું.
- (દ) પણ ઉપલાં દર્શાવમાં અગર એમ બંને કે, બદ્ધાનતથી નહીં, પણ બંન્નેની જાકના શેર રાખવામાં જ્યાં ને વધારે મુજબ થશે એવું માનીને, શુદ્ધભૂકીથી કંપનીની નોટા નહીં ખરીદ કરતાં જ્યાં ને માટે તે બંન્નેની જાકના શેર એ ખરીદ કરે, તો એ કેકાણે, અગર જ્યાં ને હાની થાય, અને તે હાનીને માટે એ ની ઉપર હિલીમાં ફરીપાલ કરવાનો તેનો હક હોય, તોપણ એ એ બદ્ધાનતથી કામ કરવું નથી માટે, તેણે સાપ્રાપ વિશ્વાસવાત કર્યો નથી એમ સમજાયું.
- (ઈ) એ એક જોડેસુદી અમલદાર છે. તેને સરકારી નાણું સોંપેલું છે, અને જ્યાં નાણું તેના હવાલામાં હોય તે તેણે ફક્ત તાબિરીમાં ભરવું એવો તેને કાયદાનો દુકમ છે અથવા એમ કરવાને જ્યાં સરકારની સાથેના સાફ અથવા અરથાંત સમજાવ્યો એવો રીતે કરના કાંઈ કરારથી બંધાયેલો છે. એમ છતાં એ બદ્ધાનતથી તે

નાણું વાપરે, તો તેણે સાપ્રાપ વીશ્વાસઘાત કર્યો એમ સમજવું.

(ફ) જો એક ભારવાહક છે. તેને ખુસ્તી કે તરીને રસ્તે બઈ જવાને કાંઈ મિલકત જોઈએ તો તે મિલકતનો તે બદલાવતથી જોડો ઉપયોગ કરે, તો તેણે સાપ્રાપ વીશ્વાસઘાત કર્યો એમ સમજવું.

ટીકા.—કોઈ શખસને કાંઈ કાપડેસર અપત્યારથી, અથવા ખાનગી કરારથી અથવા રાજમંદીથી કાંઈ વસ્તુ સોંપી હોય અને પછીથી તેનો અપ્રમાણીકપણાથી જોડો ઉપયોગ કરે, તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો કર્યો સમજવો.

જો માણસો મહેતા, ગુમાસ્તા, અગર નોકરો હોય અને જેમના ભરોસાને બીધે તેમના શેઠ કાંઈ વસ્તુ સોંપી હોય અને તેનો જોડો ઉપયોગ કરે, તો તેવા મહેતા, ગુમાસ્તા, અગર નોકરો આ કલમ પ્રમાણે શીક્ષાને પાત્ર થાય છે.

આ કલમમાં કાંઈ અપત્યાર સોંપ્યો હોય એવા શખ્સો છે, તેનો અરથ એવો સમજવો કે જે કેકાણે કોઈ વસ્તુ હાથે કરી આપી શકાય તેવી જ હોય, જેમકે કોઈ વખતે હોય, તો તેની કુંઓ સોંપી હોય, તો તેનો અપત્યાર સોંપ્યો છે એમ ગણી શકાય.

આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને બદલાવતથી કાંઈ વસ્તુનો જોડો ઉપયોગ કરવો જોઈએ. જે વસ્તુ સોંપેલી હોય તેને ગફલતથી અથવા ગેરવરતાથી કપ્પી જાવા તે દીવાની રીતે તે જોખમદાર ગણાય પણ કોઈદારી રીતે ગુન્હો થઈ શકે નહીં. તેવો ગુન્હો થવાને કોઈ શખસને ગેરબાજબીસર નુકશાન થવું જોઈએ અને બીજાને ગેરબાજબી કાપેલા થવો જોઈએ—મકફરશન.

સાપ્રાપ વીશ્વાસઘાત. જો માણસ સાપ્રાપ વીશ્વાસઘાત કરે, તેને ત્રણ વરસની મુસબાતની શિક્ષા. જો સુધીની ખેમાંના ગત્રે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં	પ્રથમ વારં	જામીન ભે	માંડીવાળી	સેશન કોર્ટ, પરસીડ-સી ૩ વરસ સુધીની
જોલસી ૫૬	૬ નીકજે.	૪ શકાય	શકાય નહીં	માણ. અથવા ૧ લા ખેમાંના ગત્રે તે
ડી શકે.		નહીં.		અથવા ૨ જા વરગ કેદ અથવા ફંડ
				નો મા. ધનસાફર. અથવા બંને.

ટીકા—સાપ્રાપ વીશ્વાસઘાતના ગુન્હામાં મુખ્ય બે હકીકતો હોવી જોઈએ.

૧ પ્રથમ વસ્તુ વિશ્વાસમાં મુકેલી હોવી જોઈએ; અને બીજી તે વિશ્વાસવાળી વસ્તુ બદલાવતથી જોડી રીતે વાપરવી જોઈએ.

આ બેમાંથી એક હકીકતની પણ જો ગેરહાજરી હોય તો આ કલમનો ગુન્હો થતો નથી.

સાપ્રાપ વિશ્વાસઘાત કરવાનું જે શખસ ઉપર તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય તે શખસ પોતાના બચાવમાં પોતાનો શુદ્ધબુદ્ધીનો હક બતાવી શકે. કોઈ ગીરો રાખનાર શખસ ગીરો કર્યું છે એવો ના પાડે, તો ગીરો ખતની બાબતમાં તેણે સાપ્રાપ વિશ્વાસઘાત કર્યો એવો તેને ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય નહીં. રાજી વીરંધ નાહર. ૨. મુ. હા. કે. ૧૩૩.

ભારવાહક વગે ૪૦૭. કોઈ શખસને ભારવાહક કાપલ, અથવા કંડાવાળા કે વ

રેખ સાપરાધ વિ ખાસવાળા દાખલ કાંઈ મીલકત સોંપી હોય, અને તે રાખસ તે મીલકત આસપાસ કરવો. તે ખાખત સાપરાધ વિશ્વાસવાત કરે, તો તે રાખસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની સીદ્ધા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પોસ્ટીન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાઈ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	--	---

કોઈ મહેતા ૪૦૬. કોઈ માજીસ મહેતા અથવા ચાકર હોય, અથવા કોઈને અથવા ચાકરે સા મહેતા કે ચાકર દાખલ રાખ્યો હોય, અને તે દરજ્જાથી તેને કાંઈ મીલકત આપવા લકત અથવા કાંઈ મીલકત ઉપર અખત્યાર કોઈ પણ રીતે સોંપ્યો હોય ત કરવો. તે માજીસ તે મીલકત ખાખત સાપરાધ વિશ્વાસવાત કરે, તો તેને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની સીદ્ધા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જનમીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પોસ્ટીન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાઈ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
---------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	---	---

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુનો થવાને નીચે પ્રમાણે પુરાવો જોઈએ; જે માલનો વિશ્વાસવાત કરવામાં આવ્યો હોય તે માલ તેણે લીધો છે; લેનાર રાખસ મહેતા અથવા નોકર છે.

કોઈ સરકારી ૪૦૬. કોઈ માજીસને તેના દરજ્જાથી સરકારી નોકર દાખલ, રી નોકરે અથવા અથવા તેના ધધાસર, તેને સરાફ, વેપારી, કાઠોદાર, દલાલ, વફીલ કે સરાફ, વેપારીએ, આગતા આ દાખલ, કાંઈ મીલકત અથવા કાંઈ મીલકત ઉપર અખત્યાર કે આડનાયાએ ૨ કોઈ પણ રીતે સોંપ્યો હોય, તે માજીસ તે મીલકત ખાખત સાપરાધ વિશ્વાસવાત કરે, તો તેને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મે તે પ્રકારની કેદની સીદ્ધા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડ ગોચર નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીકળ	જનમીન લે ઈ શકાય. નહીં.	માંડોવાળી શકાય. ન હીં.	સેશન કોર્ટ, પર સીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ રંટ અથવા ૧૬ વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ટર્જન સાફ કરે.	જીવતાં સુધી સ મુદ્રપાર, અથવા ૧૦ વરસ સુધી બે માંના ગમ તે પ્ર કારની કુદ તથા દંડ.
--------------------------------------	----------------------	------------------------------	------------------------------	--	---

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણેનો ગુન્હો થવાને સરકારી નોકરને જે મોલકત સોંપેલી હોય તે મોલકત સરકારી નોકર તરીકે લેવાને તેને અધિકાર હોય, એવી હોવી જોઈએ.

કાંઈ ગામડાના અમલદાર જેમને મહેસુલ ઉઘરાવવાની ફરજ પાળવવાને વાસ્તે ફક્ત પર્ધસા લેવાનો અધિકાર હોય, તે અમલદાર ખેડૂતાની સાથે માંડો માંડી બંધવસ્થા કરીને પર્ધસાને બદલે ઢાણા લે, તો તેઓ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થતા નથી.

કાંઈ આડતીચો પોતાના શેડનો માત્ર વેચે, અને પોતાની તરફથી પર્ધસા વસુલ કરે, અને તે પર્ધસાને બદલાવતથી ખોટો ઉપયોગ કરે, તો તેને આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર ઠરાવાય.

ચોરીની મિલકત લેવા બાબત.

ચોરીનો મિલકત.

૪૧૦. જે મિલકતનો કબ્જો ચોરીથી, અથવા જપ્તારાઈના કહકાવ વાથી, અથવા અપહરણથી, એકની પાસેથી બીજાની પાસે ગયો હોય તે મિલકત, તથા જે મિલકતનો સાપ્રાધ ખોટો ઉપયોગ થયો હોય, અથવા જે બાબત સાપ્રાધ વિશ્વાસવાત થયો હોય, તે મિલકતનું નામ “ચોરીનો મિલકત” પાડ્યું છે; પછી ખોટીસ ઈંડીયાનો માહે અથવા બાહાર તે કબ્જો એકની પાસેથી બીજાની પાસે ગયો હોય” અથવા તે સાપ્રાધ ખોટો ઉપયોગ અથવા વિશ્વાસવાત થયો હોય તોપણ; પણ અગર તે મિલકત જે રાખસનો તે કબજામાં લેવાનો કાયદા મુજબ હક હોય તેવા કાંઈ રાખસના કબજામાં પાછળથી આવે તો પછી તે ચોરીની મિલકત સમજવી નહીં.

ટીકા—આ કલમમાં પ્રથમ તે મોલકતનો સાપ્રાધ ખોટો ઉપયોગ અથવા વિશ્વાસવાત વોગેરે ખોટીસ ઈંડીયામાં થયો હોય અગર તેની બાહાર થયો હોય, એવા શખ્સો ન હોના, પણ સને ૧૮૮૨નો આક્ટ ૮માં, પીનકેડા સુધારવા બાબતનો, તેથી વધારવામાં આ આ છે, માટે હવે તેઓ ખોટો ઉપયોગ અથવા વિશ્વાસવાત વોગેરે ખોટીસ ઈંડીયામાં થયો હોય અગર તેની બાહાર થયો હોય, તોપણ તે ચોરીચેલી મોલકત કહેવાય.

પછીથી કાંઈ ચોરીની મોલકત તેના ખરા માલિકના હાથમાં આવે ત્યારે તે મોલકત ચોરીચેલી છે એમ કહી શકાય નહીં.

ચોરીની મિલકત ૪૧૧. કાંઈ માણસ બદલાવતથી કાંઈ ચોરીની મિલકત લે અથવા મોલકત બદલાવત થવા રાખે, અને તે ચોરીની મિલકત છે એમ તે જાણતો હોય, અથવા થો લેવી. એમ માનવાનું તેને કારણ હોય, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુ

ધોની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બે નેનો, શિત્તા કરવામાં આવશે.

બગર વારડે વાલીસ પક ડી શકે	પ્રથમ વા રંટ નીક જે	ભભીન સે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળી થકા પ નહી.	સેરાન કોરટ, પેરસીડેડી ન્સી મા. અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વર ગને મા ઈનસાફ કરે.	૬ વરસ સુધીની જે માંના ગમે તે પ્રકાર કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.
---------------------------------	---------------------------	---------------------------	-----------------------------	--	--

ટીકા — પ્રથમથીજ તે મોલકત ચોરાયેલી હતી એટલુંજ હોયું જોઈએ, એમ નહીં પણ જે વખતે તે વસ્તુ મળી તે વખતે પણ તે ચોરાયેલી હતી.

જે માલ લેવામાં આવે, તે માલ ચોરાયેલા માલના જેવાજ જોઈએ, એટલે કે તેજ ભાનો અથવા તેનો તેજ હોવો જોઈએ, જેમકે કાંઈ રાખસ ખીજ રાખસના ધરમાંથી દશ દશ રૂપીયાના નોટના કકડા ચોરી લાવ્યો. હવે તેણે તે દશ દશના કકડાને બદલે તેના પાંચ પાંચ રૂપીયાના નોટના કકડા ચાર બીધા, અને પછીથી ખીજને આપ્યા ત્યારે ચેનાર રાખસ ચોરેલી મોલકત રાખી છે, એમ કહી શકાય નહીં. તેનો તેજ માલ અથવા તેનો તેજ વસ્તુ હોવો જોઈએ, જે રાખનાર રાખસ પેલા દશ દશના કકડા રાખ્યા હોયતો તેણે ચોરેલી મોલકત રાખી એમ ગણી શકાત.

જળી આ કલમ પ્રમાણિતો ગુન્હો થવાને મોલકત અથવા માલ મળવો જોઈએ. મળનાર રાખસના કબજામાં હોયતો તેને મળેલો છે એમ સમજાયું.

પાછળથી કબજાત આપેલી હોય, અથવા તેને લગભુ કાંઈ કૃત્ય કર્યું હોય તો તેથી પણ માલ અથવા વસ્તુ બીધા ખરાબર છે. જેમકે કાંઈ એક ચોર કાંઈ વસ્તુ ચોરીને તોડોમતદારની સ્ત્રી પાસે બઈ ગયો, અને તેણે તેના ધણીની ગેર હાજરીમાં અથવા તેની માહોની શોવાય તે ચોરેલી વસ્તુ રાખી, અને જે તેની પાસે ચોડા પછીશા હશે, તે આપ્યા. પછીથી તે ચોર તોડોમતદારને રસ્તામાં મળ્યો, ત્યારે તેને ખબર પડી કે, માલ તે આપી આવ્યો છે તે માલ ચોરાયેલો છે, અને તેણે જાણીને તેની સ્ત્રીએ આપતાં બાદી રહેલી રકમ આપી, તો તેમાં એમ ઠરાવ્યું કે તોડોમતદારે પોતાની સ્ત્રીના કૃત્યને કબજા કર્યું અને પોતાનું પણ સાપરાધ સાન હતું. રાખી વોરંધ વુડવડ.

જળી તે ચોરાયેલી મોલકત તેના હકદાર ધણીના કબજામાં આવે, તો પછી તે ચોરાયેલી મોલકત કેહેવાય નહીં; જેમકે કાંઈ વસ્તુના માલિકને તે વસ્તુ કાંઈ ચોરના જળમાં માલમ પડે, અને પછીથી તે માલિક પોતાના કબજામાં તે વસ્તુ લે, પણ પછીથી તેને પકડાવવાના સમયથી તે વસ્તુ તેને પાછી આપે અને તેને કેહે કે એને વેચજે. આ વસ્તુ પ્રથમ તેના ખરા માલિકના કબજામાં હતી તેથી તે ચોરેલી મોલકત કેહેવાય નહીં અને જે રાખનાર રાખ તેણે ચોરીની મોલકત રાખી એમ ગણી શકાય નહીં.

ચોરેલી મોલકત રાખવાનું કાંઈ રાખસ ઉપર તોડોમત મુકવામાં આવ્યું હોય તો કે શોયાલી તરફથી નીચે પ્રમાણે પુરાવો જોઈએ.

૧ મિલકત “ચોરીની મોલકત” છે, એટલે કલમ ૪૧૦ માં પતાવ્યા પ્રમાણે, ગમે તો ખાંડીસઈડીયામાં કે બાહાર થયું હોય વીગેર.

गुन्हेमारे ते भीषकत लीषा हुती अथवा राप्ती हुती;

૩ શુદ્ધેગારનું કપટી મન અથવા જ્ઞાન.

અકાર્ઘટી કર જાર, કોઈ માણસ પદ્ધાનતથી કાંઈ ચોરીની મિલકત સે અથવા ચોરીની મિલકતનો કબજો ડાકાર્ઘટી કરવાથી એકની પાસેથી લઈને પાસે આવેલો છે એમ તે જાણતો હોય અથવા એમ માનવાનું થો લેવી. તેને કારણ હોય, અથવા ન શખસ ડાકાર્ઘટીની ટોળીમાં છે અથવા તેઓની ટોળીમાં હતો એવું જાણીને અથવા એમ માનવાનું કારણથી તેઓ અથવા કોઈ શખસ પાસેથી કોઈ માણસ પદ્ધાનતથી કાંઈ મિલકત સે, અને તે મિલકત ચોરી છે એમ તે જાણતો હોય અથવા એમ માનવાનું તેને કારણ હોય, તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા રસ વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પ કડો શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	ભાગીવાળી શકાય ન હી.	સાક્ષી રટ ઈન સા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્ધાર આ થવા ૧૦ વરસ સુધીની સખત કેદ તથા દંડ.
----------------------------------	-------------------------	---------------------------	------------------------------	---

ટીકા.—ડાકાર્ધ શીવાયના ખીજન ગુ-રુગારોને આ કલમ લાગુ પડે છે.

નિત્ય ચોરીની
મીલકતનો ખંધો
કરવો. ૧

૪૧૩. જે મીલકત ચોરીની મીલકત છે એમ જાણીને અથવા
એમ માનવાનું પોતાને કારણ છતાં, જે માણસ નિત્ય. તેવી મીલકત
જે અથવા તેનો ખંધો કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અ
થવા દશ વરસની મુદત સુધીની, એમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની સીધા
કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારં પોલીસ પક ડો શકે.	પ્રથમ વારં ૬ નીકળે.	જામીન મે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ ૮ ઈનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગંધ તે પ્રકા રની કુદ તથા હંક.
---------------------------------	------------------------	----------------------------	----------------------------	-------------------------------	---

ટીકા.—આવા ગુનાનો ખોજ વખત ગુનેમાર ઠરેતો હપર ખલાવેલી શીક્ષા ઉપરાંત કુટકા મારવાની શીક્ષા થઈ શકે.

જે માણસ કોઈ ચોરેલી મોલકત સાધારણ રીતે લેતા હોય અથવા તેના પૈસા કરતા હોય તેને આ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે છે.

ચોરીની મો ૪૧૪. કાંઈ મીલકત ચોરીની મીલકત છે એમ જાણીને અથવા
લકત સંતાડવામાં એમ માનવાનું પોતાને કારણ છતાં, તે મીલકત સંતાડવામાં, અર્થવા તે
મદદ કરવી, ને! વગ કરવામાં કે તે ખસેડવામાં જે માણસ યુધીપુરવક મદદ કરે, તે

માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની,
અથવા ફંડની, અથવા એ ખંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

• વગર વારંટ ચાલીસ પૈસા કો થકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન ભે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ળીશકા યનહી.	જેશન કારંટ, પરેસી ડન્સીમાલ્ટરેટ અ થવારણા અથવા રજ વગનો મા. ઈનસાફકે.	૩ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથવા ફંડ અથવા ખંને.
--------------------------------------	-----------------------	----------------------------	---------------------------	---	---

ઠગાઈ બાબત.

ઠગાઈ.

૪૧૪. જે માણસ, કોઈ રાખસ સાથે ફરેખ કરીને, દગલબાણથી
અથવા બદ્દાનતથી એવું કરે કે જેની સાથે ફરેખ કર્યો હોય તે રાખ
સ કોઈ રાખસને કાંઈ મિલકત આપે, અથવા કોઈ રાખસની પાસે કાંઈ
મિલકત રેહેવા દેવાની રજામંદી આપે, અથવા અમર ફરેખ નહીં કર્યો
હોય તો જે વસ્તુ તે રાખસ કરે નહીં અથવા કરવામાં કસુર કરે નહીં
એવી કાંઈ વસ્તુ તે ફરેખ દોષિલા રાખસને કરવાને અથવા તે કરવામાં
કસુર કરવાને ધરાદાથી લલચાવે, અને તે કામ અથવા કસુર એવી હોય
કે તેથી તે રાખસને શરીર, મન, આપ્તરૂ, કે મિલકત તરફની કાંઈ નુકશા
ની કે હાની થાય, અથવા થશે એવો સંભવ હોય, તો તે માણસ “ઠ
ગાઈ” કરી એમ સમજવું.

ખુલાસો—કાંઈ હકીકતને બદ્દાનતથી છુપાવવી, તે પણ આ કલમના અરથ પ્ર
માણેનો ફરેખ છે એમ સમજવું.

દર્શાવ.

- (અ) હું સીબીલ સરવીસમાં છું એવો જોરો દોંગ કરીને, અ ધરાદાથી જ ને ફરેખ દે,
અને એ પ્રમાણે બદ્દાનતથી એમ કરે કે જ તેને કાંઈ માલ ઉધાર લેઈ જવા
દે, અને અ તે માલનાં નાણાં આપવાનો ધરાદો રાખતો નહીં હોય, તો અ એ
ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.
- (ય) અ કોઈ વસ્તુ પર એક જોટી નીશાની કરીને ધરાદાથી જ ને ફરેખ દે, અને તે
ના મનમાં એવો ભરસો ઉત્પન્ન કરે કે એ વસ્તુ ક્ષણે નામીયા કારીગરે બના
વેલી છે, અને એમ કરાને તે વસ્તુ ખરીદ કરીને તેની કીમત આપવાને જ ને બ
દ્દાનતથી લલચાવે, તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.
- (ક) અ કાંઈ માલનો જોરો નમુનો ખતલાવીને ધરાદાથી જ ને ફરેખ દે, અને તેના
મનમાં એવો ભરસો ઉત્પન્ન કરે કે તે માલ નમુના જેવોજ છે, અને એમ કરી
ને તે માલ ખરીદ કરીને તેની કીમત આપવાને જ ને બદ્દાનતથી લલચાવે, તો
અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.
- (ડ) અ એ કાંઈ માલ ખરીદ કર્યો છે તેની કીમત આપવાને બદલે, અ એક પેટું
ડીપર હુંડી લખી આપે, અને તે પેટુંડીમાં અ નું કાંઈ નાણું હોય નહીં, અને તે
થી અ ને ઉચ્ચ હોયનું કે હું જે હુંડી આપુ છું તે શિકારવાના નથી, તેમ છતાં

તે હુંડી આપીને જ ધરાદાથી જ ને ફરેજ દે, અને એમ કરીને તે માલ આપવાને જ ને ખદ્દાનતથી લલચાવે; અને તેને નાણું આપવાનો પાતાને ધરાદો હોય નહીં; તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.

(ક) કાંઈ વસ્તુ હીરા નથી એમ અ જાણતો હોય, તે વસ્તુ હીરા છે એમ કહીને અ તે ગીરા મુકે, અને ધરાદાથી જ ને ફરેજ દે, અને એમ કરીને તે ઉપર રૂપીયા ધારવાને જ ને ખદ્દાનતથી લલચાવે, તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.

(ખ) અ ધરાદાથી જ ને ફરેજ દેને તેના મનમાં એવો ભરસો ઉત્પન્ન કરે કે હું અ ને જે રૂપીયા ધારીરાતે અમને પાછા આપશે, અને એમ કરીને રૂપીયા ધારવાને જ ને ખદ્દાનતથી અ લલચાવે, અને તે રૂપીયા પાછા આપવાનો પાતાનો ધરાદો ન હોય, તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.

(ગ) અ ધરાદાથી ફરેજ દેને જ ના મનમાં એવો ભરસો ઉત્પન્ન કરે કે અ મને આ ટલા ગળીના છોડવા આપવાનો ધરાદો રાખે છે, અને અ નો કાંઈ આપવાનો ધરાદો નહીં હોય, અને એમ કરીને તે આપવાના ભરોસા ઉપર કાંઈ નાણું આગળથી આપવાને જ ને ખદ્દાનતથી લલચાવે, તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું, પણ અગર તે રૂપીયા ભેતી વખતે અ નો ધરાદો તે છોડવા આપવાનો હોય, અને પછી પાતાનો કારાર તોડીને તે છોડવા નહીં આપે, તો તેણે ઠગાઈ કરી એમ સમજવું નહીં; પણ તેની ઉપર કારાર તોડવાની દિવાનીમાં ફક્ત ફરિયાદી માલી શકશે.

(દ) અ એ જ ની સાથે કાંઈ કારાર કરેલો છે, તે કારારમાંનો જોડસો ભાગ અ એ ખવવાનો છે તેટલો અ ખવવો ચુકેલો એ પ્રમાણે અ ફરેજ દેને જ ના મનમાં ભરોસો ઉત્પન્ન કરે, અને એમ કરીને પછીસા આપવાને જ ને ખદ્દાનતથી લલચાવે, તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.

(આદ) અ એક સ્થાવર મીલકત જ ને વેચીને તેના નામનું ખત કરી આપે, પછી તે મીલકત વેચી મોટે હુવે માહારો તે પર કાંઈ હક રહ્યો નથી એમ જાણવા છતાં, આગળ થયેલા વેચાણ તથા ખતની જ ને ખવવર નહીં આપતાં તે મીલકત અ જ ને વેચાતી અથવા ગિરો આપે, અને જ ની પાસેથી તેની કીમતના કે ગિરો ખાખતનાં નાણાં લે તો અ એ ઠગાઈ કરી એમ સમજવું.

વેશ ભેદને કદાચ પોતે કોઈ બીજો શખસ હોવાનો ઢોંગ કરીને, અથવા જાણી બુઝીને એક શખસને ઠગાણે બીજો શખસ મુકીને, અથવા પોતે અથવા કોઈ બીજો શખસ ખરેખર જે હોય તેથી જુદાજ શખસ છે એવું ખતાવીને, અગર કોઈ માણસ ઠગાઈ કરે, તો તેણે “વેશ ભેદને ઠગાઈ કરી” એમ સમજવું.

ખુલાસો—જે શખસનો વેશ લોધો હોય તે શખસ ખરેખર કોઈ હોય અથવા નહીં હોય, તોપણ એ શું-હો થયો એમ સમજવું.

દર્શાવે.

(અ) હું અ નામનો ફલાણા માતખર સરાફ હું એમ કોઈ અ ઢોંગ કરીને ઠગાઈ કરે,

તો અ એ વેશ લેઈને ડગાઈ કરી એમ સમજવું.

(બ) હું જ હું એમ ઢોંગ કરીને અ ડગાઈ કરે, અને જ તો મરી ગએલો શખસ હોય, તો અ એ વેશ લેઈને ડગાઈ કરી એમ સમજવું.

ડગાઈની શિ ૪૧૭. જે માણસ ડગાઈ કરે, તેને એક વરસની મુદત સુધીની

શિ. એમાંના ગમે તે પ્રકારની દેહની અથવા હંડની અથવા બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

ટીકા.—કાઈ શખસ એમ કહે કે હું પોલીસ અમલદાર છું અને ગામડાના ભોકા પાસેથી પઈશા કઢાવે તો તેણે ડગાઈ અને સરકારી નોકરનો વેશ બીધાનો મુદ્દો કર્યો કે હુવાય, રાણી વીરખ જ્ઞાતાનંદ દાસ, ૨ વી. રી. કી. ૨૬

નીચા વરગની ટીકટ લઈ ઉપલા વરગની ગાડીમાં બેસતો તેની ઉપર ડગાઈનો મુદ્દો આવતો નથી, પણ તે રેલવે આકટ પ્રમાણે મુદ્દેગાર થાય છે. રાણી વીરખ ડાહ્યાભાઈ મ જ્ઞાતાનંદ, ૧ મુ. હા. રી. ૧૪૦

કાઈ શખસે કાઈ હોડી વાળાને પઈશા આપવા કરી નહીંની સાત્ર પાર લઈ જવા ઉશકેર્યો, અને પછીથી પઈશા આપવાની ના પાડી, તો તેને ડગાઈનો મુદ્દો કરવાનો મુદ્દેગાર હરાબો, (ક. ૪૧૪ પ્રમાણે) ૨. નો. વે. પ્રી. ૪૪૧.

કાઈ શખસ એમ કહેવું કે એક છોકરી બાલ્મણી છે અને તેમ કહી કાઈ પાસેથી પઈશા લઈ તેને પરજાવે અને પછીથી તે બાલ્મણી ના કરે, તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે નો મુદ્દો કર્યો કે હુવાય, રાણી વીરખ પદ્મો જ્ઞાની બાઈસ્તોખી, ૫ વી. રી. કી. ૬૮.

કાઈ બોડીદાર કાઈ શખસને ફરેખ દઈ અથવા તેને ધલ્લ કરવાની ખાસ્તી આપી અથવા કપટથી તે શખસ પાસેથી કાંઈ નાણાં કઢાવે તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે ડગાઈનો અ ને ૬. ૬૮૭ અને ૬. ૬૮૪ પ્રમાણે જખરાઈથી કઢાવવાનો મુદ્દો કર્યો કે હુવાય; પણ સરકારી નોકર તરીકે જે નાણાં તેને સોંપ્યાં હોય તેનો સાપચાલ બોરો ઉપયોગ કરવાનું તોહોમત તેના ઉપર મુકી શકાય નહીં, રાણી વીરખ રામ નારાયણ બોડીદાર, ૩ વી. રી. કી. ૪૨.

કાઈ શખસ બીજા પાસેથી એક દીવસ પઈશા લે, અને બીજે દીવસે તે આપ્યા વિ ના નાથી જમ, તો ફક્ત પઈશા લેવાથી કાંઈ ડગાઈનો મુદ્દો થતો નથી. પણ પઈશા લે તો વખતે ફરેખ કરવાનો અને ડગવાનો ધરદો હોવો જોઈએ, અને પાછળથી તેને લગતું જે કાર્ય કરે અથવા જે વરતાણકથી વરતે, તે ઉપરથી તેનો પ્રથમ ફરેખ કરવાનો ધરદો હો તો, તેનો અનુમાન થઈ શકે. રાણી વીરખ હીરામણ હલવાઈ, ૫. વી. રી. કી. ૫.

કાઈ શખસ બીજા શખસને એમ કહે કે તારા બાપનું દેવું છે તે તું આપ. અગર તે નો અમુક પરીણામ થશે, એવી બીક દેખાડવી, એ ડગાઈ કે હુવાય નહીં; પણ જે પરીણામ થવાનો સંભવ હોય, તે ખરોખર શખતાઈથી બતાવ્યું હોયતો તે ડગાઈ છે; પણ એમ કહેવામાં જો તોહોમતદારનો ખરાબ ધરદો હોય નહીં, તો તે ડગાઈ કે હુવાય નહીં. રાણી વીરખ રાજકુમાર બેનરજી, વી. રી. સ્પે. કી. ૨૫.

કાઈ તોહોમતદાર ટીકટ લીધા વીના ગુપ્ત રીતે કાઈ પ્રદર્શનના મહાનમાં ગયો અને ત્યાં તેને પકડ્યો, તેમાં એવું હરાબું કે આવી રીતે પ્રવેશ કરવાથી કલમ ૪૧૭ પ્રમાણે ડગાઈનો મુદ્દો થઈ શકે નહીં. તેમજ કલમ ૪૪૧ માં જે ધરદો બતાવ્યા છે તે

માંનો કાંઈ પણ ધરાદા શીવાય આવે પ્રવેશ કર્યો હોય તો તે સાપ્રાધ પ્રવેશનો ગુનો.
પણ કેહેવાય નહીં. રાણી વિરૂદ્ધ મહેરવાનજી મેજનજી. ૬ મું. હા. કા. રી. ફી. ૧.

એક શખસ પાસેથી કેટલાક તોહોમતદારો પોતાને ત્યાં મુકેલું ઝવેરાત તેઓને પાછું
આપે એવા હેતુથી બીધેલી રકમની એક સરકારી પ્રોમીસરી નોંઠ લીધી, પણ પ્રોમીસરી
નોટ લેઈ તે ઝવેરાત પાછું આપવાનો તેમનો ધરાદો નહોતો, અને તેથી કરીને પછીથી, તે
શખસનું બીજું દેવું હતું તેને પેટે તે ઝવેરાત શખસનું તેમાં એવું કરાવ્યું કે તેઓએ ઠગાઈ
નો ગુનો કર્યો. રાણી વિરૂદ્ધ ઓક્સનદાસ. ૩ નો. વે. પ્રો. ૧૭.

પોતાને ઘેર લગ્ન હોય નહીં એવું જાણ્યા છતાં કાંઈ શખસ બીજાને ત્યાંથી કાંઈ મા
લ ભાડે લઈ જાય. થોડું ભાડું આપે અને બાકીનું ભાડું પછી આપવાને, તેમજ તે માલ
પાછો આપવાને એક ચોઠી લખી આપે. પછીથી તે મિલકત તેજ શખસ ઉપરના હુકમ
નામામાં જપ્તી કરાવવાને તેનો ધરાદો હતો એમ માલમ પડ્યું. તેમાં એવું કરાવ્યું કે તે
જે ઠગાઈનો ગુનો કર્યો રાણી વિરૂદ્ધ કાદરખા. ૩ નો. વે. પ્રો. ૧૬.

જે કામ કરવાનો કરાર કર્યો હોય તે કરાર કરતી વખતેજ કરાર પૂરો નહીં કરવાનો
તોહોમતદારનો ધરાદો હતો એવું સાબીત કરવામાં આવે તો તે ઠગાઈ છે. રાણી વિરૂદ્ધ
કરગોવીદાસ. ૬ મું. હા. કા. રી. ૪૪૮.

કાંઈ એક મનુરે ફેલી મનુરીનાં નાણાં તેના શેઠ પાસે માગ્યાં. તેના શેઠે પુછ્યું
કે તે કામ તેં પૂરું કર્યું, તે મનુરે કહ્યું કે અંતો વધારે કર્યું છે. આ કામ પૂરું કર્યું નથી
એવું શેઠ જાણતો હતો, અને મનુરને ફસાવવાને તેણે ફેલાં પુરેપુરાં નાણાં આપ્યાં. તેમાં
એવું કરાવ્યું કે, શેઠ જાણતો હતો અને તેથી કરીને તે મનુરનું એવું અસત્ય ભાષણ ન
હોતું કે જ્યો કરીને તે શેઠ પાસે આપવાને ઉશકેરાય. માટે મનુરે કાંઈ ઠગાઈનો ગુ
નો કર્યો કેહેવાય નહીં. ૧૧ વી. રી. ૫૧.

જેનો લાભ જો ૪૧૮. કાંઈ શખસ ઠગાઈ કરે, અને તે એમ જાણતો હોય કે
જવવાની જે શ જે પ્રકરણમાં હું ઠગાઈ કરું છું તે પ્રકરણમાં ફલાણા શખસનો લાભ જ
ખસની ફરજ હો. જવવાની કાયદા પ્રમાણે અથવા કાંઈ કાયદેસર કરાર પ્રમાણે મારી ફરજ
ય તેને ગેરબ્યાજ છે તે શખસને એ ઠગાઈથી ગેરબ્યાજબી હાની મહારાથી થાય એવો
બી હાની થશે એ સંભવ છે, તો તે શખસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગજ તે
હું જાણીને તે શ પ્રકારની કેદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.
અસેઠગાઈ કરવી

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જમીન બે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેરાન કાર્ટ, પરે સીડ-સી માજસ્ટ રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વ રગને માજસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી એ માંના ગજ તે પ્ર કારની કેદ અથ વા દંડ અથવા બં ને.
---------------------------------------	-----------------------	-------------------	-------------------------	---	--

ટીકા.—કોઈ વાતી, ઘટ્ટો, સોલોસીટર, આડન્ચે, અથવા કોઈ હોદ્દા કુટુંબનો અને જરૂર હોય તે ઠગાર્થ કરે તેને પણ આ કલમ લાગુ પડે છે.

વેશ લેઈને ૪૧૬. જે માણસ વેશ લેઈને ઠગાર્થ કરે, તેને ત્રણ વરસની મુદત માઈકરવાની શિ સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બી. બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ વારં નાકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળી શકા ય નહી	સેરાન કોર્ટ, પેસીડન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા રજા વરમનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી જેમાં ના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
---------------------------------------	-------------------------	--------------------	----------------------------	--	--

ઠગાર્થ કરીને ૪૧૭. કોઈ માણસ ઠગાર્થ કરે, અને તેથી કરીને બદલાનતથી એ બદલાનતથી કાંઈ મ કરે કે તે ફરેબ હીવેસો રાખસ કાંઈ મિલકત કોઈ રાખસને આપે, મીલકત આપાવ અથવા કાંઈ દીમતી દસ્તાવેજ અથવા સહી કે મોહોર કરેલી કાંઈ વસ્તુ બી. જેનો દીમતી દસ્તાવેજ બની શકે તે આખી કે થોડો ધણી બનાવે, ફેર વે, કે તેનો નાશ કરે, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાં ના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડ ને પણ લાયક થશે.

વગર વારં પોલીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમ વારં ૮ નાકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેરાન કોર્ટ, પેસીડન્સી માજી સ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરમનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસા ફ કરે.	૩ વરસ સુધીની જે માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ તથા ફંડ.
-------------------------------------	------------------------	---------------------	-----------------------	---	--

દમાંના ખતો તથા મિલકતની વ્યવસ્થા બાબત.

મામનારાઓ ૪૨૧. જે માણસ બદલાનતથી કે દગલબાજીથી કાંઈ મિલકત ખ માં વેહેંચણ થ શો અથવા ધુપાવે, અથવા પુરેપુરી કિંમત બીધા વીના કોઈ રાખસને તો અટકાવાને આપે, કે તેને નામે કરી આપે કે કરાવી આપે, એવા ઈરાદાથી કે તે માટે કાંઈ મીત મ કરી ન પોતાના કે કોઈ બાબત રાખસના મામનારાઓમાં તે મીલકત કનનું બદલાનતથી કાયદા મુજબ વેહેંચારી અટકે, અથવા તેમ કરવાથી તે વેહેંચારી અ અથવા દગલબાજી દકશે એવો સંભવ છે એમ જાણ્યા છતાં, તો તે માણસને જે વરસની છાથી પાંચેડું મુદત સુધીની જેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા અથવા ધુપાવવું એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

• વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રાંટ નીકળે.	જનમીન લે ઈ શકાય	માંડોવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડ-સી માંજીસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માંજી સ્ટેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની ફેર અથવા ફેર અથવા બેને.
---	-------------------------	--------------------	-------------------------	---	--

કોઈનું કાંઈ કરે, પોતાનું અથવા કોઈ બીજા શખસનું કાંઈ મેટ્રોપોલિટન કોર્ટમાંથી
મેટ્રોપોલિટન કોર્ટમાંથી હોય, તે પોતાનું અથવા તે શખસનું કરે અથવા કરવામાં કાયદા મુજબ
હોય તે પોતા કામ આવતું ને માણસ બદલાવતી અથવા ફગાવવાની અટકાવે તે
ના માગનારાઓ માણસને બે વરસની મુક્ત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની ફેર, અ
ને મળતું તે માથવા ફેર, અથવા બે બેનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.
જાણે બદલાવતી
અથવા ફગાવવા
ની અટકાવ
કરે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રાંટ નીક ળે.	જનમીન લે ઈ શકાય	માંડોવા ળી શ કાય ન હીં.	પરેસીડ-સી માંજીસ્ટરેટ અ થવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો માંજીસ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી બેમાંના ગ મે તે પ્રકાર ની ફેર અ થવા ફેર અ થવા બેને.
---------------------------------------	-----------------------------	--------------------	----------------------------------	--	---

કોઈના નામ કરે, જે ખત કે ફરિયાદ કાંઈ મોકલત અથવા તે માંહેલા
ની કાંઈ મોકલ કાંઈ હક કોઈ શખસના નામ પર કરી આપવાની મતલબનો અથવા કા
ત કરી આપવાના ઈ મોકલતમાંથી કે તે માંહેલા કાંઈ હકમાંથી કાંઈ રકમ અપાતી થાય
જે ખતમાં કિંમત એવી મતલબનો હોય, અને જેમાં તે નામ પર કરી આપવાની અથવા
તનો જિલ્લો તે રકમ અપાતી થવાની કિંમત બાબત, કે જે શખસ અથવા શખસો
કો લખ્યો હોય ના ઉપચોગ અથવા જાતમાં તે ખત અથવા ફરિયાદનો અમલ થવા
એવા ખત પર નો ખરેખર ઈરાદો કર્યો હોય તે શખસ અથવા શખસો બાબત, કાંઈ
ફાઇલ થઈ જાય તે જોઈ જાય એવા કોઈ ખત કે ફરિયાદ પર જે માણસ
ગલબાજીથી સ બદલાવતી અથવા ફગાવવાની સહી કરે, અથવા એવું ખત કે ફરિયા
દી કરે. વેળ જાણી આપે, અથવા જાણી આપનાર કે જાણી લેનાર થાય,
તે માણસને બે વરસની મુક્ત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની ફેર,
અથવા ફેર, અથવા બે બેનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વાર ટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પરેસીડન્સી મા સ્ટેટ અથવા રાજા અથવા રાજા પર ગનો માલસ્ટેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી જ માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ અથ વા ફંડ અથવા બંને.
---------------------------------------	-----------------------	--------------------	------------------------	--	--

ટીકા.—કાંઈ દેવાદાર પોતાનો ભેટલેણારોને ઠગવાને વાસ્તે ખીજીને નામ કાંઈ મોલ
કત ખરીદ કરે અથવા કાંઈ રકમ ઉછીતી લીધો છે એવું જુલું ખતાવીને કાંઈ ગોરા કરી
આપે, અથવા કાંઈ હોંડુ કુટુંબનો મનેજર હોયતો એવું ખાટું ખતાવે કે સરકારને કાંઈ ર
કમ દેવો છે તે માટે કાંઈ મોલકત ખીજીને લખી આપે, વીગેરે હેવી જે જે હકોકતો કેદ
વામાં આવે તે ઠગવાને સાર જુલું ખતાવે, તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થાય.

કાંઈ મિલકત ૪૨૪. પોતાની અથવા ખીજી કાંઈ રાખસની કાંઈ મોલકત જે
નું બદલાતથી માણસ બદલાતથી અથવા દગલખાણથી છુપાવે કે ખસેડે અથવા તે છુ
અથવા દગલખાણ વાવવામાં કે ખરીડવામાં જે માણસ બદલાતથી અથવા દગલખાણથી મ
ણથી ખસેડવું કે દફ કરે અથવા કાંઈ માગણા કે ભેટલેણા પર પોતાનો હક હોય તે જે મા
ણસ બદલાતથી કે દગલખાણથી મુકી દે, તે માણસને બે વરસની મુદ
ત સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ
બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં	પ્રથમ વાર ટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડન્સી મા લસ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માલ સ્ટેટ ઈનસાફ કરે	૨ વરસ સુધીની એમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------------	----------------------	---------------------	-------------------------	--	--

ટીકા.—કાંઈ ભાડુઆત પોતાના ઉપર ભાડુને વાસ્તે થયેલું હુકમનામું પોતાના ઉપર ખજ
શકે નહીં તેવી રીતે પોતાનો કાંઈ સામાન વીગેરે ખસેડે તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે.

ખીગાડ બાબત.

ખીગાડ.

૪૨૫. લોકને અથવા કાંઈ રાખસને ગેરબાજબી હાની અથવા
નુકશાની કરવાના ધરાશયો, અથવા તેવી હાની કે નુકશાની પોતાથી
થવાનો સંભવ છે એમ જાણીને, જે માણસ કાંઈ મિલકતનો નાશ કરે,
અથવા કાંઈ મિલકતમાં કે તેની સ્થિતિમાં એવો કાંઈ ફેરફાર કરે કે
તેથી તે મિલકતની કીમતનો અથવા ઉપયોગીપણાનો નાશ થાય અથવા
તેની કીમત કે ઉપયોગીપણું એકાં ધાય અથવા તેથી તે ઉપર નુકશાન
ભરેલો અસર થાય તો તે માણસ “ખીગાડ” કર્યો એમ સમજવું.

ખુલાસો ૧ લો.—જે મિલકતને નુકશાન કર્યું હોય અથવા જેનો નાશ કર્યો હોય, તે

મિલકતના ધણીને કાંઈ હાની અથવા નુકશાની કરવાનો ઇરાદો તે ગુન્હો કરનાર કર્યો જોઈએ એવું કાંઈ ખીગાડના ગુન્હામાં જરૂર નથી, અગર કાંઈ મિલકતને નુકશાન કરીને કે પછી શખસને ગેરબ્યાજબી હાની અથવા નુકશાની કરવાનો તેનો ઇરાદો હોય, અથવા જો તે નો હાની કે નુકશાની પોતાથી થવાનો સંભવ છે એમ તેના જાણવામાં હોય, તો બસ છે, યજી તે મિલકત તે શખસની હોય કે નહીં તોપણ.

ખુદાસો ૨ જો—પોતાનીજ અથવા પોતાની સાથે ખોજ શખસોના રાશ ખાતાની કાંઈ મિલકત બાબત પણ કાંઈ કામ કરીને તે કામ કરનાર તે કામથી ખીગાડ કરી શકે. દર્શાવે.

(અ) જો ને ગેરબ્યાજબી હાની કરવાના ઇરાદાથી જ નો એક કીમતી ફરિયાદો અથવા ખુદાપુરવક બાળી નાખે, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(બ) જો ને ગેરબ્યાજબી હાની કરવાના ઇરાદાથી જ નો એક ખરફની વખારમાં જો પાણી ફાપલ કરે, અને તેથી કરીને તે ખરફ ખીગાડી જાય, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(ક) જો ને ગેરબ્યાજબી હાની કરવાના ઇરાદાથી જ નો એક વીંટી અથવા ખુદાપુરવક એક નહીંમાં નાંખી દે, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(દ) માહારી પાસે જો ના આઠલા રૂપિયા નીકળે છે તે અંદાજવા સારું હુકમનાથી બજીને માહારી મિલકત જત થવાની છે એમ જ ના જાણવામાં હોય, અને જો ને તે રૂપિયા મળતા અટકાવવાના તથા એમ કરીને જો ને નુકશાની કરવાના, ઇરાદાથી અગર જો તે મિલકત બાળી નાંખે, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(ઈ) જો એ એક વાહાણનો લોખા ઉતરાવ્યો છે, હવે લોખાવાળાએ ને નુકશાની કરવાના ઇરાદાથી અગર જો તે વાહાણને ખરાબાપર ચડાવી દે, તો તેણે ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(ફ) જો એ એક વાહાણ પર જોખમી નાણાં ધીરમાં છે, તેને નુકશાની કરવાના ઇરાદાથી અગર જો તે વાહાણને ખરાબાપર ચડાવી દે, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(ગ) એક ઘોડો જો તથા જો બે બનેની, રાશ ખાતાની મિલકત છે તે ઘોડાને જો જોખમી મારે એવા ઇરાદાથી કે તેમ કરીને જો ને ગેરબ્યાજબી હાની કરવી, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

(ઘ) જો જો ના બેતરમાં ફટલાએક ઢોરને જાકમે એવા ઇરાદાથી અથવા એવો સંભવ જાણીને કે તેથી જો ના પાકને નુકશાની થાય, તો જો એ ખીગાડ કર્યો એમ સમજવું.

ટીકા.—સરકારી ફો આપ્યા શીવાય ઉગડ જમીનમાં ઢોર ચરાયવા એ કાંઈ ખીગાડ કર્યો કેહેવાય નહીં, ૫. મ. હા. કે. રૂલીંગ. ૩૦.

ફક્ત ઢોરને રંખડતાં મુક્યાં હોય અને તેથી કરીને ફરીયાદોને કાંઈ નુકશાન થાય, તો ફક્ત ઢોર રંખડતાં મુક્યાં એ વાતથી ખીગાડ કરવાના તોહોમતમાં ગુન્હોગાર ઠરાવવાનો પુરાવો બસ ગણી શકાય નહીં. ૬ મ. હા. કે. રો. એ. ૩૧.

ફીયાદીને નુકશાન કરવાનો તોહોમતદારનો ધરણો હતો અથવા તેમ થવાનો સંભવ છે એવું તોહોમતદાર જાણતો હતો, એવું જ્યાં સુધી સાબીત થઈ શકે નહીં ત્યાં સુધી આ કલમ પ્રમાણે ખાગાડનો ગુન્હો થઈ શકે નહીં. કાશીનાથ ધોસ અને બીજા વીરૂષ દીનોખંધુ માઈટી ૧૬. વી. રી. ફી. ૧૨.

કોઈ શખ્સે સરકારી જમીન ભાડે રાખી હોય, અને તેને જે દર ઠરાવ્યો હોય તે દર આપ્યા શીવાય જો કોઈ પોતાના દોર ચરાવે તો તેણે આ કલમ પ્રમાણે ખાગાડનો ગુન્હો કર્યો કેહેવાય નહીં. ૫. મ. હા. ડા. રી. એ. ૨૬.

કોઈ શખ્સ કાંઈ વસ્તુ ચોરી જાય અને પછી તેનો નાશ કરે, તો ફક્ત તે એક જ ગુન્હો છે, એટલે કે ચોરીનો; પણ ચોરી અને ખાગાડ એ બંનેનો ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય નહીં.

કોઈ શખ્સ પોતાની જમીન ઉપર કાંઈ પાણીનો વેડોળો બીજાની જમીન ઉપરથી લાવીને પોતાના ઉપયોગમાં લે, તો જો સામા શખ્સને તે વેડોળો પોતાના જ ઉપયોગ વાસ્તે વાપરવાનો હક હોય, તો આ કલમ પ્રમાણે તોહોમતદાર ખાગાડ કરવાના ગુન્હાનો ગુન્હેગાર છે.

ખાગાડ કરવા ૪૨૬. જે માણસ, ખાગાડ કરે, તેને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની સીદા. એમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વાસ્તે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમયની કો.	જામીન લેઈ શકાય.	જે હાની અથવા નુકશાન થયું તે હાની અથવા નુકશાન માત્ર કોઈ ખાનગી માણસને થયું હોય તો માંડીવાળી શકાય.	કોઈ પણ માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફકરે.	૩ મહીના સુધી એમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.
---------------------------------	-----------------	-----------------	---	------------------------------	--

ટીકા.—કીયા ગુન્હા માંડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે ફી. પ્રો. ડાડની ૬. ૩૪૫ જુઓ.

ખાગાડ કરીને ૪૨૭. જે માણસ ખાગાડ કરે, અને તેથી પચાસ રૂપિયાની કે તે થી વધારેની હાની અથવા નુકશાન કરે. તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વાસ્તે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ સમયની કો.	જામીન લેઈ શકાય.	જે હાની અથવા નુકશાન થયું હોય તે હાની અથવા નુકશાન માત્ર કોઈ ખાનગી માણસને થયું હોય તો માંડીવાળી શકાય.	પસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા ૧લા વર્ગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફકરે.	૨ વરસ સુધી એમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદ અથવા હંડ અથવા બંને.
---------------------------------	-----------------	-----------------	---	---	--

ટીકા.—જુઓ પાછલી કલમની ટીકા.

દશ રૂપિયાની ૪૨૮. દશ રૂપિયાની અથવા તેથી વધારે કીમતના ડાઈ જનવર. કીમતના ડાઈ અથવા જનવરોને મારી નાખીને, અથવા જોરે દબાવે, અથવા લંગડાં જનવરને મારી લુલ્લાં કરીને, અથવા નકામાં કરીને, જે માલસ બિગાડ કરે, તેને એ વ નાંખીને અથવા રસની મુદત સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારના કરી, અથવા ફંડની, લંગડુલુલું કરીને અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે. બિગાડ કરવો.

જમર વારં ટે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારં ટે નીક જે.	જમીન ભે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	પરેસીડેન્સી માલસ્ટ ટે અથવા ૧ લા વ રગનો માલસ્ટરેટ ઈ નસાઈ કરે.	૫ વરસ સુધી એ માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથ વા ફંડ અથ વા બંને.
-----------------------------------	-----------------------------	--------------------	----------------------------	---	---

ટીકા.—બિગાડની વાખ્યામાં જાણી જોઈને અથવા જોવા ધરાશયી નુકશાન કરવાનું અથવા નાશ કરવાનું બતાવ્યું છે, તેવા પ્રકારનો નાશ અથવા નુકશાન કરવું જોઈએ. વાધ, રીંછ વીગેરે જે જંગલી જનવરોને પાંચરામાં રાખ્યા હોય, તે જાણ આ કલમ પ્રમાણે ગણવા જોઈએ.

દોર વગેરે ૪૨૯. ડાઈ હાથી, જિંટ, ઘોડો, ખનપર, ભેંસ, અથવા પ્રાણી, ગોધા, અથવા ૫૦ રૂપી ગાય, અથવા બળદ, એ જનવરની પછી ગમ્મ તે કીમત હોય તોપણ તેને, યાના કીમતના અથવા પચાસ રૂપિયાની કે તેથી વધારે કીમતના ડાઈ બોન જનવરને માં ડાઈ જનવરને રી નાંખીને, જોરે દબાવે, લંગડુ લુલું કરીને, અથવા નકામું કરીને, જે મારી નાંખીને માલસ બિગાડ કરે, તેને ૫ વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્ર અથવા લંગડુ લુ કરાનો કેદનો, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે. લું કરીને બિગાડ કરવો.

જમર વારં ટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટે નીક જે.	જમીન ભે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેરાન કોર્ટ, પરે સીડેન્સી માલસ્ટરે ટે અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વર ગનો માલસ્ટરેટ ઈનસાઈ કરે.	૫ વરસ સુધી એ માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથ વા ફંડ અથવા બંને.
------------------------------------	-----------------------------	-------------------	-----------------------	--	---

ટીકા.—ગોધો, ગાય અથવા બળદ એ શબ્દોમાં વાહરડાનો સમાવેશ થતા નથી, એ ને તેથી કરીને જો રૂપો) ની કીમતનું ના હોય, અને તેનો નાશ કરવો હોય તો કલમ ૪૨૬ અથવા કલમ ૪૨૮ પ્રમાણે તેની કીમતના પ્રમાણે શિક્ષા થઈ શકે.

જાણી સીંચવા ૪૩૦. ખેતીવાડીનાં કારણસર, અથવા માણસોનાં અથવા જે જન ના કામને નુક નવરો ડાઈની મિલકત હોય એવા જનવરોના આવા પીવાનાં કારણસર

‘શાન કરીને અ અથવા સ્વચ્છતાના કારણસર, ‘અથવા કોઈ કારખાનાનું કામ ચલાવવાનાં થવા ‘જેરખાન કારણસર; પોઢોમત પાણી જેથી ઓછું થાય, અથવા જેથી તે ઓછું થા-
ખી રીતે પાણી વાનો સંભવ પોતાને માલમ હોય, તેવું કાંઈ કામ કરીને જે માણસ જિ-
તો રસ્તો બદલી ગાડ કરે, તે માણસને પાંચ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકા-
બોગાડ કરવો, રની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર ૬ નીકળે,	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, પોસીડ ન્સી માણસ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જ વ રગનો માણસ્ટેટ ઈન સાફ કરે.	૫ વરસ સુ ધીની બેમાં ના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને
----------------------------------	-----------------------	---------------------------	-----------------------	--	--

ટીકા—ફરીયાદીની જમીન ઉપર થઈ કોઈ પાણીનો વહેણો જતો હોય અને તેને
તોડોમતદાર પોતાનો જમીનમાં વાળી લાવે, તો એમાં જો તોડોમતદાર એમ જાણતો હો
ય કે તે પાણી લેવાનો ફરીયાદીનો હક છે અને તેના હકને નુકશાન પહોંચશે, તો ૬. ૪૨૫
પ્રમાણે તોડોમતદારે બીગાડ કરવો એમ સમજવું.

કોઈ સરિયા ૪૩૧. કોઈ સરિયામ રસ્તો, પુલ, નૌકાગમ્ય નદી, અથવા નૌકા
મ રસ્તાને, પુલ ગમ્ય નેહર; પછી તે કૃત્રિમ હોય કે અકૃત્રિમ, તે જેથી અગમ્ય થાય
ને, અથવા નહો અથવા મુસાફરો કરવાને કે માલ લઈ જવાને ઓછી સલામતી ભરેલી
ને, નુકશાન ક થાય, અથવા જેથી તે તેવી થવાના સંભવ પોતાના જાણ્યામાં હોય, તે
રીતે બીગાડ ક વુ કાંઈ કામ કરીને જે માણસ બીગાડ કરે, તે માણસને પાંચ વરસની
મુદત સુધીની બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા
એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી નહી.	સેશન કોર્ટ, ૫ રેસીડન્સી માણ સ્ટેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જ વરગનો માણસ્ટ રેટ ઈન સાફ કરે	૫ વરસ સુધીની બે માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ અથવા ૬ ૩ અથવા બંને.
----------------------------------	----------------------------	-------------------	-------------------------------	---	--

નુકશાની થા ૪૩૨. જેથી કોઈ શરિયામ ગટરમાંથી પાણી રેલાઈ જાય, અથ
ય એવી રીતે કે વા તે ગટર બંધ થઈ જાય, અને તેથી નુકશાન કે હાની પહોં થાય, અ
ઈ સરિયામ ગટ થવા જેથી તેમ થવાનો સંભવ પોતાના જાણ્યામાં હોય એવું કાંઈ
રને રેલાવીને અ કામ કરીને જે માણસ બિગાડ કરે, તે માણસને પાંચ વરસની મુદત સુ
થવા બંધ કરીને ધીનો બેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હંડની, અથવા એ બંને
બીગાડ કરવો. નો, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પરે સીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ રેટ અથવા ૧૯૮ અથવા ૨ જાન વારગનો માજીસ્ટ્રેટ ટર્નસાફ કરે.	૪ વરસ સુધીની જામીન મેળે તે પ્રકારની કેદ અથવા બંને.
------------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	--	--

કાંઈ ફાંડીનો હોવો. ૪૩૩. કાંઈ ફાંડીનો હોવો અથવા ખોટું રોશની હરિયાની નિશા હોવો અથવા ફોટોગ્રાફ નીશાળી થવા ખોટું; અથવા વહાણ ચલાવનારોને સુમના હાખલ મુઠુલા ખોટું હોય તેનો નાશ કરીને તેને અથવા તેને ખસેડીને, અથવા જોઈ તે ફાંડીનો હોવો, ફોટોગ્રાફ નીશાળી, ખોટું, અથવા ઉપર લખેલા પ્રકારની ખોટું વસ્તુ વહાણ ચલાવનારોને સુમના હાખલ ખોટું ઉપરોગી થઈ પડે એવું કાંઈ કામ કરીને, જે માણસ ખોગાડ કરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જામીન મેળે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફાંડી, અથવા જે બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ટર્નસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની જામીન મેળે તે પ્રકારની કેદ અથવા બંને.
------------------------------	--------------------	-----------------	----------------------	-------------------------	--

સરકારી અખતારથી હુમો. ૪૩૪. કોઈ સરકારી નોકરના અખતારથી હુમો કરેલી કાંઈ જામીનની નીશાળીનો નાશ કરીને અથવા તેને ખસેડીને, અથવા જોઈ તે જામીનની નીશાળી જામીનની નીશાળી હાખલ ખોટું ઉપરોગી થઈ પડે એવું કાંઈ કામ કરીને, જે માણસ ખોગાડ કરે, તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જામીન મેળે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફાંડી, અથવા જે બંનેની, સીદા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ રેટ અથવા ૧૯૮ અથવા ૨ જાન વારગનો મા. ટર્નસાફ કરે.	૧ વરસ સુધીની જામીન મેળે તે પ્રકારની કેદ અથવા બંને.
-----------------------------------	--------------------	-----------------	----------------------	---	--

૧૦૦ રૂપિયા ની નુકશાની કરે. ૪૩૫. જે કોઈ માણસ અગ્નીથી અથવા અવાજ સુધે કુદે અથવા કાંઈ પદાર્થથી ખોગાડ કરે, અને તેથી કાંઈ મીલકતને સો અથ

રવાના ઇરાદાથી વા વધારે રૂપીયાની અથવા (ઠીપારે મિલકત ખેતરમાં ઉત્પન્ન થયેલા મા અગી વડે અ લ હોય ત્યારે) દશ અથવા વધારે રૂપીયાની નુકશાની કરવાનો તેનો ઇ થવા અવાજ સા રાદો હોય અથવા તેથી તેટલી નુકશાની થશે એવો સંભવ છે એમ તે થે કુટે એવા કા જાણતો હોય, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેતરના ગ ઇ પદારથ વડે એ તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ ખીગાડ કરવો. લાયક થશે.

વગર વારડે ખાલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જમીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કો રટ ઇનસા ફ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેતરના ગમે તે પ્રકારની કેદ અ થવા દંડ અથવા બંને.
----------------------------------	-----------------------	-------------------	------------------------	------------------------------	--

કાંઈ ધર વગે ૪૩૬ જે કાંઈ માણસ અગીથી અથવા અવાજ સાથે કુટે એવા રેનો નાશ કરવા કાંઈ પદારથથી ખીગાડ કરે, અને તેથી જે ઇમારત ઘણું કરીને પુલના ના ઇરાદાથી અ ટેકાણા હાખલ, અથવા માણસના રહેવાના ટેકાણા હાખલ, અથવા માલ ંની વડે અથ ભરવાનદ ટેકાણા હાખલ, વપરાતી હોય, એવી કાંઈ ઇમારતનો નાશ કર વા અવાજ સા વો એવો તેનો ઇરાદો હોય, અથવા તેથી તેનો નાશ થશે એવો સંભવ થે કુટે એવા છે એમ તે જાણતો હોય, તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્ર પદારથ વડે ખી પારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેતરના ગમે તે પ્રકારની કે ગાડ કરવો. ણી, શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારડે ખાલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ ની કળે	જમીન લે ઈ શકાય નહી	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો રટ ઇનસા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથ વા ૧૦ વરસ સુધી ખેતરના ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ
----------------------------------	---------------------------	--------------------------	----------------------------	------------------------------	--

ટીકા. --રહેવાના ઘરનો નાશ કરવાના ઇરાદાથી અગી વડે ખીગાડ કરવાનાં તોટા- મતમાં એવું સાબીત કરવું જોઈએ કે ફક્ત નાશ કરવાનો ઇરાદો હતો એટલુંજ નહીં પણ મનુષ્યને રહેવાના ઘરનો નાશ કરવાનો ઇરાદો હતો. રાણી વીરધ દરબારે પાલી.

તુતકવળી વ ૪૩૭. કાંઈ તુતકવાળાં વહાણને અથવા વીશ ટનનાં કે તેથી વ હાણને અથવા ધાર ભારનાં વાહાણને, જે કાંઈ માણસ ખીગાડ કરે, અને તેથી તે વા ૨૦ ટનના ભાર હાણનો નાશ કરવાનો અથવા તેને જોખમ ભરવું કરવાનો તે માણસનો ને વહાણનો ના ઇરાદો હોય, અથવા તેથી તે વહાણનો નાશ થશે અથવા તે જોખમ ભ શ કરવાના ઇ રેલું થશે એવો સંભવ છે એમ તે જાણતો હોય, તો તે માણસને દશ રાદાથી અથવા વરસની મુદત સુધીની ખેતરના ગમે તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં તેવા વહાણનેજે આવશે, અને વળી તે દંડને લાયક થશે.

ખમ ભરવું કર

વાના ધરાદાથી
ખાગાડ કરવા.

નગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમવાર ૬ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવા ખીશકા પ નહી.	સેશન કો ર્ટ ઈનસા ફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની જામીન ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૩.
-----------------------------------	----------------------	----------------------------	----------------------------	-------------------------------	---

છેલ્લી કલમમાં ૪૬૮. ઉપલી કલમમાં જે ખાગાડનું પ્યાન કર્યું છે એવા ખાગાડ પ્યાન કરેલો ખી જે માણસ અગ્ની વડે કે અવાજ સાથે કુટે એવા કાંઈ પરદારથ વડે કરે ગાડ અગ્ની વડે, અથવા કરવાની કોશીશ કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અ અથવા અવાજ થવા દશ વરસનો મુદત સુધીની જામીન ગમે તે પ્રકારની કેદની, શિક્ષા સાથે કુટે અથ કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

જા કાંઈ પરદારથ વડે કરવાની શી ક્ષા.

નગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમવાર ૨૦ ની કળે.	જામીન લે લેઈ શ કાય ન હી.	માંડીવા ખીશકા પ નહી.	સેશન કો ર્ટ ઈનસા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી જામીન ગમે તે પ્રકાર ની કેદ તથા ૬૩.
-----------------------------------	---------------------------	-----------------------------------	----------------------------	-------------------------------	---

ચોરી વીગેરે ૪૩૯. કોઈ વાહાણમાં જે કાંઈ માલ હોય તે માલની ચોરી કરવાના ધરાદાથી રવાના ધરાદાથી, અથવા તે માલનો ખદ્દાનતથી ખોટા ઉપયોગ કરવા વાહાણને જામી ના ધરાદાથી, અથવા તે માલની ચોરી કે ખોટા ઉપયોગ કરવામાં આવે નપર કે કીનારા એવા ધરાદાથી, જે માણસ જાણો જોઈને તે વાહાણને જામીનપર અથ ૫૨ ચઢાવી દેવું વા કીનારાપર ચઢાવો દે, તે માણસને દસ વરસનો મુદત સુધીની જામીન ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમવાર ૮ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધી જામીન ગમે તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૩.
-----------------------------------	----------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------	---

જાત અથવા ૪૪૦. કોઈ શખશનું જાત આણવાની, અથવા કોઈને બધા ક બધા કરવાની ત રવાની, કે ગેરબ્યાજખી અટકાવ કરવાની, અથવા જાતનો, બધાનો, કે ધયારી કરીને ખી ગેરબ્યાજખી અટકાવનો ભય ઉત્પન્ન કરવાનો, તથા કરીને જે માણસ

ગાડ કરવો.

ખીગાડ કરે, તે માણસને પાંચ વરસનો મુદત સુધીની ઐમાંના ગમ્મ તે પ્રકારનો કેદનો શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને જાણી તે દડને પણ બાપક થશે.

જમર વારડે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંદ નીક જે	જામીન સે ઈ ચકામ નહી.	માંડીવા જી શકા ય નહી.	સરના કો રંદઈનસા કે કરે.	૫. વરસ સુધીની ઐમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા રંડ.
----------------------------------	---------------------------	----------------------------	-----------------------------	-------------------------------	---

સાપ્રાપ પ્રવેશ.

સાપ્રાપ પ્રવે
શ.

૪૪૧. જે શખસના કબજામાં કાંઈ મીલકત હોય તે શખસને ધ મહી દેવાના, તેનો તિરસ્કાર કરવાના, અથવા તેને કુઝાપ આપવાના ઈ રાદાથી, અથવા કાંઈ ગુન્હો કરવાના ઈરાદાથી, તેમિલકત મધ્યે અથવા તે ઉપર જે માણસ પ્રવેશ કરે; અથવા તે મીલકત મધ્યે કે તે ઉપર કાયદા મુજબ પ્રવેશ કર્યા પછી, તેવા કોઈ શખસને ધ મહી દેવાના, તે નો તિરસ્કાર કરવાના, અથવા તેને કુઝાપ આપવાના ઈરાદાથી, અથવા કાંઈ ગુન્હો કરવાના ઈરાદાથી, જે માણસ કાયદા વિરૂધ્ધ ત્યાં રહે તે માણસે સાપ્રાપ પ્રવેશ કર્યો એમ સમજવું.

ટીકા.—જે માણસનો ધર ઉપર ખરે ખરો કબજો હોય તેવા માણસને દહેસત આપ વી, અપમાન કરવું અથવા હરકત કરવી જોઈએ. ઈશરમંદર કરનાકર વીરૂધ્ધ સીતળદાસ પતર ૧૭ વી. રી. ૪૭.

કોઈ માછી, શુદ્ધબુદ્ધિમાં એમ ધારતો હોય કે અમુક જગોએથી કાંઈ પણ બાકું આપ્યા શીવાય માછલાં પકડવાનો હક છે, અને પછી તે જગોએ જન્યતો તે ક. ૪૪૧ પ્ર- માણે કાંઈ સાપ્રાપ પ્રવેશ કહેવાય નહીં.

કોઈ શખસ ટીકેટ લીધા વીના છાંનો માંનો કોઈ સંગ્રહસ્થાનના મકાનમાં પુછી જાય, અને ત્યાં તેને કોઈ પકડે, તો ક. ૪૪૧ માં ખતાવેલા જે ઈરાદા છે તેમાંનો કોઈ પણ તે શખસમાં ના હોયતો, તે સાપ્રાપ પ્રવેશ કહેવાય નહીં. રાણી વીરૂધ્ધ મહેરવાનજી એજ તથ. ૧ મું. હા. કો. રી ક્રીદ.

આ કલમમાં ખતાવેલા કૃત્યોમાંનું કોઈ પણ કૃત્ય કરવાના ઈરાદાથી પ્રવેશ કરવો જોઈએ અને જાણી તે પ્રવેશ સ્પષ્ટ રીતે અથવા ગરમિત રીતે માલિકની મરજી ઉપરાંત કરવો જોઈએ; જેમકે કોઈ શખસ ખીજા શખસના ધરમાં પછાસા ચોરવાને સાર અથવા તેની જોડકરીને લઈ જવા સાર, જન્ય, તો આ ટેકાણે તેનું કૃત્ય કરવાનું છે તે ગેર કાયદેસર છે, તે ઉપરથીજ એવો અનુમાન થઈ શકે કે માલિકની મરજી ઉપરાંત પ્રવેશ કરવામાં આવ્યો છે,

સરકારી ઉજડ જમીન પરવાનગી શીવાય કોઈ ખડુત ખડતો હતો, તો આ હકીકત થી કાંઈ સાપ્રાપ ગુન્હો નથી; જેમકે ક. ૪૪૧ મીમાં ખતાવેલા કોઈ પણ ઈરાદા પ્રમાણે તે જમીનમાં તેજોમતદાર પેદા નહોતો.

કોઈ ખીજા શખસના કબજામાં જમીન હોય તો પણ, પોતાના હકની તે વીરો ખાતરી

કરી આપવા કાંઈ શખ્સ તે જમીન પોતાની છે એમ શુદ્ધબુદ્ધિમાં માનીને તેમાં પ્રવેશ કરે તો આ કલમ પ્રમાણે સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ નથી, કેમકે તેમાં કાંઈ પ્રકારનો, પાસ્તી આપ થાનો, અથવા અપમાન કરવાનો અથવા હરકત કરવાનો કાંઈ ધરાઈ નહોતો.

અરે માલિક હોય અને તેને પ્રવેશ કરવાનો હક હોય, તો પોતાની જમીન ઉપર પ્રવેશ કરવાને વાસ્તે નુકશાનીનો જવાબદાર નથી. પણ જો કાંઈ શખ્સ કાયદેસર રીતે તે જમીનમાં આવ્યો હોય અને તેમને હાંકી કહાડે અથવા એવી રીતે કાંઈ અડચણ કરે તો, પોતાના પ્રવેશને વાસ્તે જવાબદાર થાય છે.

અહ પ્રવેશ.

૪૪૨. કાંઈ ઈમારત, તંબુ, અથવા વાહાણ, જે માણસને રહેવાનાં ઠેકાણાં કાપલ વપરાતુ હોય તેમાં, અથવા કાંઈ ઈમારત પુનઃસ્થાન અથવા માલ રાખવાનાં ઠેકાણાં કાપલ વપરાતી હોય તેમાં પેશીને અથવા તે મધ્યે રહીને જે માણસ સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ કરે, “તેણે અહ પ્રવેશ કર્યો” એમ સમજવું.

ખુલાસો—પેસવામાં તે સાપ્રાપ્ત પ્રવેશ કરનારના શરીરનાં કાંઈ પણ ભાગનો પ્રવેશ થાય, તો અહ પ્રવેશ થવામાં તેટલો પ્રવેશ ખસ છે.

ટીકા.—કાંઈ શખ્સ છીનાળું કરવાને કાંઈના ઘરમાં પેશીતો તેણે આ કલમ પ્રમાણે અહ પ્રવેશ કર્યો એમ કહેવાય, જો કાંઈ કુંવારી છોકરી સાથે આટોબ્બવહાર ચલાવવાનો તે નો ધરાઈ હોય. ૮ મ. હા. કા. રી. એ. ૬.

અનાજ ભરવાને કાંઈ માટી ગોળ પરાળનો ખનાવેલી વસ્તુ હોય તેમાં ઉપર એક બાકું હોય અને તે વસ્તુને ધરના પાછળના ભાગમાં મુકી છાંડી હોય, તો તેવી વસ્તુ આ કલમનાં અરથ પ્રમાણે કાંઈ “માલ રાખવાના ઠેકાણા” જેવી ગણાય નહીં.

શુપ્ત અહ પ્રવેશ.

૪૪૩. કાંઈ માણસ અહ પ્રવેશ કરે, અને તેણે આગળથી એવી તકનીક કરી હોય કે જે ઈમારત, તંબુ, અથવા વાહાણ તે પ્રવેશનું સ્થાન હોય તે મધ્યે તે પ્રવેશ કરનારને જતો ખંધ કરવાનો અથવા તે મધ્યેથી તેને બહાર કાઢાડી મુકવાનો જોનો હક હોય એવા કાંઈ શખ્સથી તે અહ પ્રવેશ છાનો રહે, તો તે માણસે “શુપ્ત અહ પ્રવેશ” કર્યો એમ સમજવું.

રાતે શુપ્ત અહ પ્રવેશ.

૪૪૪. સુર્યનો અસ્ત થયા પછી તથા સુર્યનો ઉદય થતાં પહેલાં જે માણસ શુપ્ત અહ પ્રવેશ કરે, “તેણે રાતે શુપ્ત અહ પ્રવેશ” કર્યો એમ સમજવું.

ઘર ફોડવું.

૪૪૫. કાંઈ શખ્સ અહ પ્રવેશ કરે, તે અગર તે ઘર મધ્યે અથવા તેના કાંઈ પણ ભાગ મધ્યે પોતાનો પ્રવેશ નીચે ખ્યાન કરેલા છ પ્રકારોમાંના કાંઈ પણ પ્રકારે; અથવા ત્યાંહાં કાંઈ ગુન્હો કરવાના કારણસર તે ઘર મધ્યે અથવા તેના કાંઈ પણ ભાગ મધ્યે ગયા પછી, અથવા તે મધ્યે કાંઈ ગુન્હો કરી રહ્યા પછી, અગર તે શખ્સ તે ઘર મધ્યેથી અથવા તેના કાંઈ પણ ભાગ મધ્યેથી તે છ પ્રકારોમાંના કાંઈ પણ પ્રકારે બહાર નિકળે, તો તે શખ્સ “ઘર ફોડવાનો ગુન્હો” કર્યો એમ સમજવું.

પુ ને પ્રકારોની વીગત:—

પ્રથમો—તે અહ પ્રવેશ કરવા સાર પોતેજ ને રસ્તો કર્યો હોય, અથવા તે અહ પ્રવેશ મધ્યે મહાગારી કરનાર કાઈ માણસ ને રસ્તો કર્યો હોય, એવે રસ્તે થઈને અગર તે માંડે પેશ, અગર બહાર નીકળે, તે.

બીજો—પોતે અથવા તે ગુન્હામાં મહાગારી કરનાર કાઈ માણસ એ સાબાપ બીજા કાઈ શખસે માણસને પેસવા માટે કર્યો નહીં હોય એવે કાઈ રસ્તે થઈને અગર તે માંડે પેશ અથવા બહાર નીકળે, અથવા કાઈ ભીંત અથવા કાઈ ઈમારત પર સીડીથી અથવા બીજી રીતે ચઢી જઈને ને રસ્તો હાથ લાગે એવે કાઈ રસ્તે થઈને અગર તે માંડે પેશ અથવા બહાર નીકળે, તે.

ત્રીજો—અહ પ્રવેશ કરવા માટે, તે ઘર મધ્યે રહેનાર માણસે ને સાબનવડે કાંઈ રસ્તો ઉપાડવાનો ઈરાદો રાખ્યો નહીં હોય એવા કાંઈ સાબન વડે, પોતે અથવા તે અહ પ્રવેશમાં મહાગારી કરનાર કાઈ શખસે ને રસ્તો ઉપાડ્યો હોય એવે કાઈ રસ્તે થઈને અગર તે માંડે પેશ અથવા બહાર નીકળે, તે.

ચોથો—તે અહ પ્રવેશ કરવા માટે અથવા કાંઈ અહ પ્રવેશ કરવા પછી તે ઘરમાંથી બહાર નીકળવા માટે, અગર તે કાંઈ કળ ઉપાડીને માંડે જાય અથવા બહાર નીકળે, તે.

પાંચમો—સાપરાઈ બળ વાપરીને, અથવા કુમસો કરીને, અથવા કાઈ શખસને કુમ લાનેા ડર દેખાડીને અગર તે માંડે જાય અથવા બહાર નીકળે, તે.

છઠો—ને રસ્તેથી કાંઈ એ પ્રમાણે આવે જાય નહીં એટલા માટે તે બંધ કરેલો છે એમ તે જાણતો હોય, તથા ને રસ્તાને પોતેજ અથવા તે અહ પ્રવેશમાં મહાગારી કરનાર કાંઈ શખસે ઉપાડેલો છે એમ તે જાણતો હોય એવા કાંઈ રસ્તે થઈને અગર તે માંડે જાય અથવા બહાર નીકળે, તે.

પુઝાસો—કાંઈ ઉપગ્રહ અથવા ઈમારત કાંઈ ઘરની સાથેજ ઉપભોગમાં આવતી હોય, અને તે ઉપગ્રહ તથા ઘર એજોની વચ્ચે બીજો કેથા ન જતાં એકમાંથી બીજામાં જવાનો રસ્તો હોય, તે તે ઉપગ્રહને તે ઘરનો આ કમમના અરથ પ્રમાણેજો ભાગ સમજવો. દર્શાવ.

(અ) જ ના ઘરની ભીંતમાં એક ખાતર પાડીને તે ખાંડ મધ્યે પોતાનો હાથ ધાલીને અગર અહ પ્રવેશ કરે, તે તે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(બ) અગર કાંઈ વાહાણનાં એ તુતડાની વચ્ચેની એક પારીમાંથી ગુસ્તાને અહ પ્રવેશ કરે, તે તે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(ક) અગર એક પારીથી જ ના ઘરમાં પેશીને અહ પ્રવેશ કરે, તે તે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(ડ) અગર કાંઈ દરવાજો બંધ કરેલો હોય તે ઉપાડીને જ ના ઘરના દરવાજામાંથી જ ના ઘરમાં પેશીને અહ પ્રવેશ કરે, તે તે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(ઈ) એક દરવાજા મધ્યે કાણું છે તે કાણા મધ્યે એક તાર ધાલાને તે દરવાજાની આગળી ઉપાડી નાખીને અગર તે દરવાજામાંથી જ ના ઘરમાં પેશીને અહ પ્રવેશ કરે, તે તે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(ફ) જો યો પોતાના ધરના હરવાનના કુંચો ખોલે ગઈ છે તે અગર જ ને જડે, અને તે કુંચો વડે હરવાને ઉધાડીને જ ના ધરમાં પેશીને જ અડપરવેશ કરે; તો તે ધર દોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(ગ) જો પોતાના હરવાનમાં ઉભો છે તેને નીચે પાડી નાખીને જખરાઈથી જ રસ્તો કરે, અને ધરમાં પેશીને અડપરવેશ કરે, તો તે ધર દોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

(ઘ) જો ય નો હરવાન છે, ને ય ના હરવાનમાં ઉભો છે, તેને ખારવાનો ડર દેખાડીને સાક્ષાત્તે અટકાવીને અગર જ તે ધરમાં પેશીને અડપરવેશ કરે, તો તે ધર દોડવાનો ગુન્હો સમજવો.

ટીકા.—કોઈ શખ્સ કોઈ ધરમાં ઉધાડા ખારણીથી પેશીને જખ, અને પછીથી અંકરના ધરનું કાંઈ તાણુ તોડે અથવા ખારણું ઉધાડે, તો તે પણ ધર દોડ્યું કહેવાય.

કોઈ હીવાલ ઉપર ચડીને કોઈ શખ્સ રાત્રે કોઈ ધરમાં જખ તો આ કલમ પ્રમાણે રાત્રે ધર દોડ્યું કહેવાય, રાણી વીરધ ઇમદાદખ્ખી, ૨ વી. રી. કી. ૬૫.

કોઈ કુશનનું ખારણું તોડેલું માલમ પડે, તો તેમાં “રાત્રે ધર દોડવા” ના તોટોમખ પ્રમાણે ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય, રાણી વીરધ ઉતારામ ખોનસી ૪, વી. રી. ૧૬ કી.

રાત્રે ધર દોડ્યું. ૪૪૬. જે માણસ સુરજનો અસ્ત થયા પછી તથા સુરજનો ઉદય થતાં પહેલાં ધર દોડવાનો ગુન્હો કરે, તેણે “રાત્રે ધર દોડવાનો ગુન્હો” કર્યો એમ સમજવું.

સાપ્રાપ પ્રવેશ. ૪૪૭. જે માણસ સાપ્રાપ પરવેશ કરે, તેને માણ મહીનાની સુધીની શિક્ષા. જો સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પરકારની હોય, અથવા પાંચસો રૂપિયા સુધીના હોય, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારંદે પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જામીન ભે ઇ શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	કોઈ પણ માણસે ઇનસાફ કરે.	જો મહીના સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની હોય અથવા રૂ. ૫૦૦ નો હોય અથવા બંને.
----------------------------	-------------------	------------------	-----------------	-------------------------	--

ટીકા.—કોઈની ખોલકતમાં પેશીને જખી તેની સાથે ગ્રાડ કાપે, તો તે પણ સાપ્રાપ પ્રવેશ છે. રાણી વીરધ જીનુતખીખી, ૧ વી. રી. કી. ૪૬.

કોઈ જાહેર નદી દોય, તેના એક ભાગમાં માછલાં પકડવાનો હક દોય તેવા હોય તો તે એક ભાગ કરવો એ આ કલમ પ્રમાણે પ્રવેશનો ગુન્હો નથી, રાણી વીરધ ચાફ જીયા. ૪, ભા. રી. ૨ કલકત્તા. ૪૫૪.

કોઈ સમારડીનેટ હોલ્ટરે કોઈ જીવંતને સરકારી જમીન નહીં એડવાનો હુકમ કરેલો તે જીતી એડી હતી, તેમાં કોઈ કાર્ટે શિક્ષા મનુર રાખી.

કોઈ ખીલ્લ શખ્સના કબજામાં દોય એવો જમીન ઉપર કોઈ શખ્સને જીવંતની જખ, અને પછી તેના ઉપર કાંઈ મહાન બાંધ અથવા એવો બીજો રીતે કબજાવાળો શખ્સને હસ્ત કરે તો તે ૬. ૪૪૧ પ્રમાણે સાપ્રાપ પરવેશનો ગુન્હેગાર માણી શકાય; રાણી વીરધ રા

મ કુટુંબ મંડળ, ૭ વી. રી. ફી. રદ.

હીયા મુન્હા માંડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે ફી. પ્રા. કોડની ક. ૩૪૪ જુઓ.

અરૂપવેશની શિ ૪૪૮. જે માણસ અરૂપવેશ કરે, તેને એક વરસની મુદત સુધી ની ખેમાંના ગમ્મ તે પરકારની કેદની, અથવા એક હજાર રૂપીયા સુધી ના દંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નમર વારંટ પોલીસ પક ડી થકે,	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળીશકા ય.	કોઈ પણ માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાફરે.	૧ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અ થવા રૂ.૧૦૦૦) દંડ અથવા બંને.
----------------------------------	-----------------------	--------------------	------------------------	-----------------------------------	--

માતની શિક્ષા ૪૪૯. માતની શિક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ ગુન્હો કરવા સાર જે થઈ શકે એવો માણસ અરૂપવેશ કરે, તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની અથવા દસ કોઈ ગુન્હો કરવા વરસની મુદત સુધીની સખત કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી સાર અરૂપવેશ. તે દંડને પણ લાયક થશે.

નમર વારંટ પોલીસ પ કડી થકે.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો ર્ટ ઈનસા ફરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અ થવા ૧૦ વરસ સુધીની સખત કેદ તથા દંડ.
----------------------------------	-------------------------	----------------------------	----------------------------	-----------------------------	--

જીવતાં સુધી ૪૫૦. જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની શિક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ મુ સમુદ્રપારની શિ નહો કરવા સાર જે માણસ અરૂપવેશ કરે, તે માણસને દસ વરસની મુ ક્ષા થઈ શકે એ દત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પરકારની કેદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, વો કોઈ ગુન્હો અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.
કરવા સાર અરૂપ
વેશ કરવો.

નમર વારંટ પોલીસ પક ડી થકે,	પ્રથમવારં ટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાયનહી	સેશન કોર્ટ ઈ નસાફરે.	૧૦ વરસ સુધીની ખે માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ તથા દંડ.
----------------------------------	-----------------------	----------------------------	----------------------	-------------------------	---

કેદની શિક્ષા ૪૫૧. કેદની શિક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ ગુન્હો કરવા સાર જે થઈ શકે એવો માણસ અરૂપવેશ કરે તે માણસને બે વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ કોઈ ગુન્હો કરવા તે પરકારની કેદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ સાર અરૂપવેશ લાયક થશે; અને અગર ચોરીનો ગુન્હો કરવાનો ઈરાદો કર્યો હોય, તો કરવો. તે કેદની મુદત સાત વરસ સુધીની થઈ શકે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જામીન ભે ઈ શકાય.	માંડીવા ળી શ કાય ન હી.	કોર્ટ પજી માજીસ્ટ્રેટ ઈ નસાઈ કરે.	૨ વરસ સુધી જેમાંના ગ મતે પ્રકાર ની કેદ ત થા હંડ.
----------------------------------	----------------------------	---------------------	---------------------------------	--------------------------------------	--

અગર તે મુન્હો ચોરીનો હુપ તો.	જામીન ભેઈ શકા ય નહી, પાકી હુપ ૨ પ્રમાણે.	સેશન કોર્ટ, પેરસીડન્સી મા જીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથ વા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટ્રે ટ ઈનસાઈ કરે.	૭ વરસ સુધીનો જે માંના ગમતે પ્રકાર ની કેદ તથા હંડ.
------------------------------------	--	---	---

કોર્ટ શખસને ૪૫૨. કોર્ટ શખસને બંધા કરવાની, અથવા કોર્ટ શખસની ઉ
બંધા કરવાનો ત પર હુમલો કરવાની, અથવા કોર્ટ શખસને ગેરવ્યાજબી રીતે અટકાવ
ઈયારી કરવા પ વાનો અથવા કોર્ટ શખસને બંધા, હુમલા, અથવા ગેરવ્યાજબી અટ
કાવવાનો ભય ઉત્પન્ન કરવાની તઈયારી કરીને જે માજીસ્ટ્રેટ અટકરવેશ કરે,
રવો. તે માજીસ્ટ્રેટ સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમતે પરકારનો કેદ
ની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન ભે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કોર્ટ, પેર સીડન્સી માજીસ્ટ્રે ટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વ રગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાઈ કરે.	૭ વરસ સુધી જે માંના ગમતે પ્ર કારની કેદ તથા હંડ.
----------------------------------	-----------------------	----------------------------	------------------------	---	--

ટીકા.—જોઈ વારંટ લેઈ કોર્ટ શખસને તેના ઘરમાંથી પકડવામાં આવેતો આ કલ
મ પરમાણે તે શખસને જોટો અટકાવ કરી અટકરવેશ કરવાનું તોહોમિત આવે. રાજી બી
રૂપ નંદમોહન સ્ત્રીકાર. ૧૨ બી. રી. કી. ૭૩.

ગુપ્ત અટકરવે ૪૫૩. જે માજીસ્ટ્રેટ ગુપ્ત અટકરવેશ કરે, અથવા ઘર ફોડવાનો ગુ
શ કરવો, અથવા નો કરે, તે માજીસ્ટ્રેટ ૭ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમતે પરકાર
ધર ફોડવું, તેની નો કેદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.
શિક્ષા.

બગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વાર ંટ નીકળે.	જામીન ભે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	પેરસીડન્સી માજી સ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વર ગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાઈ કરે.	૨ વરસ સુધી જે માંના ગમતે પ્ર કારની કેદ તથા હંડ.
----------------------------------	------------------------	----------------------------	------------------------	---	--

૬૬ની શિક્ષા ૪૫૮. ૬૬ની શિક્ષા થઈ શકતી હોય એવો કોઈ ગુન્હો કરવા થઈ શકતી હોય સાર જે માણસ ગુપ્ત ગ્રહ પ્રવેશ કરે, અથવા ધર ફેડવાનો ગુન્હો કરે, એવો કોઈ ગુન્હો તે માણસને ત્રણ વરસની મુક્ત સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કે કરવા સાર ગુપ્ત ની, શિક્ષા કરવામાં આવશે અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે; અને અહપરવેશ કરવો અગર ચોરીનો ગુન્હો કરવાનો ધરોનો કર્યો હોય; તો તે ૬૬ની મુક્તિસ અથવા ધર ફેડવું વરસ સુધીનો થઈ શકે.

વગર વીર પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમ વાર નાકળે	બીજી વાર નાકળે	ત્રીજી વાર નાકળે	સેરાન કારટ, પેસીન્સી માલ્ટરેટ અથવા ૧ મા અથવા ૨ મા વરગનો મા લ્ટરેટ ધનસાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કે તથા ૬૬.
------------------------------	-----------------------	----------------------	------------------------	---	--

અગર તે ગુન્હો ચોરીનો હોય તો, ૭૫૨ પ્રમાણે, ૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કે તથા ૬૬.

ટીકા.—કોઈ માણસ રાતરે રહેવાના ઘરમાં ફાડીને પેસે અને તેમાંથી કંઈ મીઠાકત ચોરે, તો ગુન્હો એકલ પુરે પુરો થયો છે, અને તેથી કરોને એકલ ગુન્હાની માફક તેનો બંધવસ્થા થાય. રાણી વીરપ તોનાહકામ. ૨ ની. રી. કી. ૯૩.

૬૬ શખસ ૪૫૫. કોઈ શખસને બંધા કરવાની, અથવા કોઈ શખસની છ ને બંધા કરવાની પર હુમલો કરવાની, અથવા કોઈ શખસને ગેરબ્યાજબી રીતે અટકાવ તઈયારી કરોને ગુ વાની અથવા કોઈ શખસને બંધા, હુમલા, અથવા ગેરબ્યાજબી અટ પત અહપરવેશ ક કાવનો ભય હતીબ કરવાની, તઈયારી કરોને જે માણસ ગુપ્ત ગ્રહપરવેશ રવો અથવા ધર અથવા ધર ફેડવાનો ગુન્હો કરે, તે માણસને ૬૬ વરસની મુક્ત સુધીની ફેડવું. એમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની ૬૬ની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે.

વગર વાગે પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા ર નાકળે	બીજી વા ર નાકળે	ત્રીજી વા ર નાકળે	સેરાન કારટ, પે સીન્સી માલ ટરેટ અથવા ૧ મા અથવા ૨ મા વરગનો માલ ટરેટ ધનસાફ કરે	૧૦ વરસ સુધીની એમાંના ગમ્મ તે પ્રક ારની કે તથા ૬૬.
---------------------------------	---------------------	--------------------	----------------------	--	---

રાતે ગુપ્ત ગ્ર ૪૫૬. જે માણસ રાતે ગુપ્ત ગ્રહપ્રવેશ કરે, અથવા રાતે ધર ફેડ હપ્રવેશ કરવો અ ડવાનો ગુન્હો કરે, તે માણસને ત્રણ વરસની મુક્ત સુધીની એમાંના ગમ્મ અથવા ધર ફેડવું, તે પ્રકારની ૬૬ની, સીમા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ તેની સીમા. લાયક થશે.

બગર નારંગી ચાલીસ પક કી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રાંટ નીકળે.	નમીન ભે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડ ન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથ વા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગને માજી સ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૪ વરસ સુ ધી જમાંના ગમ તે પ્રકાર ની કેસ તથા વાંડ.
--	-------------------------	----------------------------	------------------------	--	--

ટીકા.—કોઈપણ સહીત પાંચ માણસો રાતરે ઘર ફોડતા માલમ પડ્યા જમાંના એક માણસ હોવામાં આવું પાડતો હોય અને બીજા ચાર ચોરી કરતા હોવા હતા. બપોરે પુનઃ પાડવામાં આવી ત્યાર પછી ચોરી થોડો આવ્યા અને પેલામાંના એક એક જાણનું માથુ કાપી નાખ્યું તેમાં એવું કરાવ્યું કે તેઓ ઉપર રાતરે ઘર ફોડવાનું તો હોમત આવે અને ડાકો ઈટીનું નહીં. રાણી વીરુષ રેવાત રાજવાર, વી. રો. ૧૮૧૪, કી. ૧૫.

કેદની સીક્ષા ૪૫૭. કેદની સીક્ષા થઈ શકતી હોય, એવો કાંઈ ગુન્હો કરવા સા થઈ શકતો હોય કે જે માણસ રાતે ગુપ્ત અરુપ્રવેશ કરે, અથવા રાતે ઘર ફોડવાનો ગુન્હો એવો ગુન્હો કરે કરે તે માણસને પાંચ વરસની મુક્ત સુધાની જમાંના ગમ તે પ્રકારની કે વા સાર રાતે ગુ ફની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને જાણી તે હંડને પાંચ ભાયક પશ્ચે, અ પત અરુપ્રવેશ કરે ને અગર ચોરીનો ગુન્હો કરવાનો ઈરાદો કર્યો હોય તો તે કેદની મુકે વો. અથવા ઘર ત અરુ વરસ સુધાની થઈ શકે.

ફોડવું.

બગર નારંગી ચાલીસ પક કી શકે.	પ્રથમ વાર ક નીકળે.	નમીન ભે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવા ળી શકા ય નહીં	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગને માજીસ્ટ્રેટ ઈન સાફ કરે.	૫ વરસ સુધાની જ માંના ગમ તે પર કારની કેસ તથા વાંડ.
અગર તે ગુન્હો ચોરીનો હોય તો.			ઉપર પરમાણુ	૧૪ વરસ સુધાની જમાંના ગમ તે પ્રકારની કેસ તથા વાંડ.	

ટીકા.—કોઈ સખ્ખ ઉપર ઘર ફોડીને તરતજ ચોરી કરવાનું તો હોમત મુકવામાં આવ્યું હોયતો તેને ફક્ત ૬. ૪૫૭ પરમાણુ સીક્ષા થાય, રાણી વીરુષ અર્ધતન ધારા, ૫ વી. રી. કી. ૪૫.

કોઈ ચોર રાતરે ગુપ્ત અરુપ્રવેશ કરતાં ઘરના માલિકને બુદ્ધિપુરવક મહાન્યાયા કરવાની ડાકોશ કરે તો તેને આ કલમ ૪૫૭, ૩૨૪ પરમાણુ સજા થાય નહીં, પણ કલમ, ૪૬૦ પરમાણુ સજા થાય, રાણી વીરુષ ભખમણાસ, ૨ વી. રી. કી. ૫૨.

કોઈ સખ્ખ ૪૫૮ કોઈ સખ્ખને બંધા કરવાની, અથવા કોઈ સખ્ખની ૬

ને બંધા કરવાની પર હુમલો કરવાની, અથવા કોઈ શખ્સને ગેરબાળપી રીતે અટકાવવા તઈપારી કરીને રા ની, અથવા કોઈ શખ્સને બંધા, હુમલા, અથવા ગેરબાળપી અટકાવ તે ગુપ્ત ગ્રહપરવે નો ભય ઉત્પન્ન કરવાની, તઈપારી કરીને જે માણસ રાતે ગુપ્ત ગ્રહપર શ કરવો, અથ વેશ કરે, અથવા રાતે ઘર ફેડવાનો ગુન્હો કરે, તે માણસને ચઠ્ઠ વરસ વા ધર ફેડાડુ. ની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પરકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર બારંટ પોલીસ પક લીધકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક જે.	જામીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સેશન કોર્ટ, ૫ રેસીડન્સી માં ૨૪૨૯૨ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જ વરગનો માં ૨૪૨૯૨ ઈન સાફ કરે	૧૪ વરસ સુધીની ખે માંના ગન્ને તે પ્રકાર ની કેદ તથા ૬૩.
---------------------------	----------------------	----------------------	---------------------	---	---

ગુપ્ત ગ્રહપરવે ૪૫૯. કોઈ માણસ ગુપ્ત ગ્રહપરવેશ અથવા ઘર ફેડવાનો ગુન્હો અથવા ઘર ફેડ કરતો હોય તેવામાં જે તે કોઈ શખ્સને મહાબંધા કરે, અથવા કો ડવાનો ગુન્હો ક ઈ શખ્સનું જાત આણવાની કે કોઈને મહાબંધા કરવાની કેસીસ કરે રતા કોઈને મ તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દશ વરસની મુદત સુ હાબંધા કરવી. ધીની ખેમાંના ગન્ને તે પરકારની કેદની સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વ ણી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર બારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ ની કજે	જામીન લે ઈ શકાય નહી	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો રંટ ઈન સા ફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથ વા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગન્ને તે પ્રકારની કેદ તથા ૬૩.
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------	--------------------------	---

ધણી શખ્સો ૪૬૦. અગર રાતે ગુપ્ત ગ્રહપરવેશ કરતી વખતે, અથવા રાતે ધ ઘર ફેડવા વગે ર ફેડવાનો ગુન્હો કરતી વખતે, જે ગુન્હાનો તકસીરવાર કોઈ શખ્સ છુ રેમાં સામીલ હો ધીપુરવક કોઈનું જાત આણે અથવા કોઈને મહાબંધા કરે, અથવા જાત ય, અને તેઓ આણવાની કે મહાબંધા કરવાની કેસીસ કરે, તો જે જે શખ્સ રાતે ખાનો કોઈએક તે ગુપ્ત ગ્રહપરવેશ કરવામાં અથવા રાતે તે ઘર ફેડવાનો ગુન્હો કરવામાં જાત અથવા મ જોડે સામીલ હોય તે હરએક શખ્સને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથ હા બંધા કરે તો વા દશ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગન્ને તે પરકારની કેદની, સીક્ષા કે તે સંવળા માણ રવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે. સોને આ સીક્ષા થઈ શકે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વાર ૨૮ નીકે જે.	જનમીન મે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્ધાર અથવા ૧૦ વર્સ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા હડ.
------------------------------	-----------------------------	--------------------	----------------------------	--------------------------	--

કાંઈ બંધ કરે. જે નીધાન મધ્યે કાંઈ બીલકત રહેલી હોય અથવા જે મ
રેલાં નિધાનમાં હવે કાંઈ બીલકત રહેલી છે એમ પોતે માનતો હોય, એવા કાંઈ બંધ
કાંઈ બિલકત હોય કરેલાં નિધાનને જે માણસ બદલાવતથી, અથવા ખીગાડ કરવાના ઈરા
યા, અથવા કાંઈ કાઢી, ફેડીને ઉધારે અથવા તેના બંધ છોડે, તે માણસને જે વરસની મુ
બિલકત છે એ જત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા હડની, અથવા
મ ધરાયું હોય, એ બંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.
તે નિધાનને બદ
લાવતથી ફેડીને
ઉધારવું.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વાર ૮ નીકે જે.	જનમીન મે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરેસીડ-સી માલ્ટર ૨૮ અથવા ૧ બા અ થવા ૨ જ વરસનો મા. ઈનસાફ કરે	૨ વરસ સુધીની. ખેમાંની ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથવા હડ અથવા બંને.
------------------------------	----------------------------	--------------------	-----------------------	--	---

તે જનમીન મે
રેતે નિધાન જે હવે કાંઈ બીલકત રહેલી હોય, અથવા જે મ
ને જોખું હોય તે કાંઈ નિધાન કાંઈ માણસને જોખું હોય, અને તે માણસને તે ઉધારના
માણસ કરે ત્યારે નો અખત્યાર નહી છતાં, અગર તે માણસ, બદલાવતથી અથવા ખીગા
તેની શીક્ષા. ડ કરવાના ઈરાદાથી, તે નીધાનને ફેડીને ઉધારે, અથવા તેના બંધ છો
ડે, તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકાર
ની કેદની, અથવા હડની, અથવા એ બંનેની, શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વાર ૮ નીકે જે.	જનમીન મે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	સેશન કોર્ટ, ૨૨ સીડ-સી માલ્ટર ૮ અથવા ૧ બા અથવા ૨ જ વર સનો માલ્ટર ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી જ માંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ અથ વા હડ અથવા બંને.
------------------------------	----------------------------	--------------------	-----------------------	---	--

ભાગ ૧૮ મો.

સેખ સંબંધી તથા વેપારની અથવા મિલકતની નિશાનીઓ સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત.

જોડો સેખ ૪૬૪. જો કોઈ માણસ કોઈ સેખ અથવા સેખનો કોઈ ભાગ ખનાવવાનો ગુન્હો. જોડો ખનાવે, એવા ધરાશયી કે, મોકાને અથવા કોઈ ચપ્પસને કોઈ કાની કે નુકશાન કરવું, અથવા કોઈ ઘાવાને કે હકને મળ્યુતી આપવી; અથવા કોઈ ચપ્પસ પાસે કોઈ મીલકત હોડાવવી, અથવા તેની પાસે કોઈ માફ કે અરજી સમજાય એવો દારૂ દરાવવો અથવા એવા ધરાશયી કે જગો કરવો, અથવા જગો કરવામાં આવે, તો તે માણસ જોડો સેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કરવો એમ સમજવું.

નોંધ.—આ કલમ અને કલમો ૪૭૧, ૪૭૫ અને ૪૭૬ પ્રમાણેના ગુન્હાની ફરીયાદ જો કારટમાં તે ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય તે કારટની પરવાનગી બીના અથવા આવી કારટ જો કારટને તાબે હોય તેવી કારટની પરવાનગી બીના લઈ શકાય નહીં. જુઓ આ કટ. ૧૮૨નો ૧૦મો, ફી. પ્રો. કોડ. કલમ ૧૬૫; જેમાં ખતાવ્યું છે કે.—

(૬) સરકાર દાખલાની (પીનલ કોડની) ૪૬૪મી કલમમાં વાજવેસો અથવા ૪૭૧મી, ૪૭૫મી, અથવા ૪૭૬મી કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા બાયક કોઈ પણ ગુન્હો જ્યારે તે કોઈ કારટમાં હરકોઈ કામના કોઈ પક્ષકારે તે કામમાં પુરાવામાં આપેલા કોઈ રૂના વેળના સંબંધમાં કરવો હોય, ત્યારે તે કારટની, અથવા બીજી જે કારટના તાબામાં તે કારટ હોય તે કારટની પ્રથમ મંજુરોપત લીધા વગર અથવા તેની ફરીયાદ વગર કોઈ પણ કારટ સાંભળશે નહીં.

કોઈ પણ સાંસાઈટીનો (મંડળીનો) કોઈ અંગ ભૂત મંડળીને ફેંચ કરવાને કોઈ જોડો રસ્તાવેળ કરે, તો તેમાં એવું દરાવ્યું છે કે તોહોમતદાર ઉપર ફેંચ કરવાને જોડો સેખ ખનાવવા બાબતની ગુન્હો દરાવી શકાય નહીં, કેમકે જે રાજસોનો ભંડોળમાં એક સરજો બાબ હોય તેમાંનો તોહોમતદાર પણ એક રાજસ છે, અને તેથી કરીને તોહોમત ચાલી શકે નહીં. રાજી વીરૂ મુગો.

કોઈ એક રસ્તાવેળના જુદા જુદા ભાગનો ધણાક ચપ્પસો જોડો સેખ ખનાવે, તો સંધળા મુખ્ય ગુન્હેગાર જેવા હશે. તેમજ જોડો સેખ ખનાવવાને સર્વ સંમતી આપે તો પણ તેઓ સરવે મુખ્ય ગુન્હેગાર જેવા હશે. આર્થ ૩૬.

કોઈ રસ્તાવેળની નકલ હોય અને તેવી નકલનો જો જોડો સેખ ખનાવે તો તે પણ કે. ૪૬૪ પ્રમાણે જોડો સેખ ખનાવવાની ગાજ્યામાં આવી જાય. ધરાશયદરદત વીરૂ પ્રા. લાથ મોપરી. વી. રી. કુલ ખે. ૭૧.

કોઈ પણ ફતરમાં ગફમતને લીધે કોઈ જુલ થઈ ગઈ હોય પણ તે કોઈ ફેંચ કરવા ના ધરાશ વાસ્તે હોય નહીં, અને તેવી ગફમત પુપાવવાને વાસ્તે કોઈ ફતરમાં જોડું કરે તો એ કોઈ ૪૬૪મી કલમ પ્રમાણે જોડો સેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કેહેવાય નહીં. રાજી વીરૂ શંકર. ૪૪. મો. રી. મુંબાઈ ૧૫૭.

ક. ૪૪૨ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને કારણે કોઈ જોડો દસ્તાવેજ કરેલો તે ખસ છે; એવી કાંઈ જરૂર નથી કે કોઈ રાખસને તેની બાપસમાં નુકશાન થવા સારું પ્રતીત કરે. એવું જોઈએ અથવા બાહ્ય પાડવું જોઈએ. રાણી વીરધ, શાઈફતઅલી. ૧૦ નં. રી હી ૧૧

બેખ જોડો બ ૪૪૪. જે માણસ નીચે લખ્યા પ્રમાણે કરે, તેણે જોડો બેખ નાવવોએકબેશું! બનાવ્યો એમ સમજવું.

પહેલું—જે માણસ બદલાનતથી અથવા દગલખાણથી, કાંઈ બેખ અથવા બેખનો ભાગ બનાવે, તે ઉપર સહી કરે, જોડો કરે, અથવા તે લખી આપે, અથવા કોઈ બેખ લખી આપે છે એવું બતાવવાની કાંઈ નીશાણી કરે, એવા ધરાશયી કે જે રાખસે અથવા જેના અપત્યારથી તે બેખ અથવા તેનો તે ભાગ બન્યો નથી, અથવા તે ૫૨ સહી કે જોડો થઈ નથી, અથવા તે લખી આપે નથી, એવું તે માણસ જોતે જાણતો હોય તે રાખસે અથવા તેના અપત્યારથી તે બેખ અથવા તેનો તે ભાગ બન્યો છે, અથવા તે ૫૨ સહી કે જોડો થઈ છે, અથવા તે લખી આપે છે, એવો બીજાસ ઉત્પન્ન કરેલો, અથવા જે વખતે તે બન્યો નથી તે ૫૨ સહી કે જોડો થઈ નથી, અથવા તે લખી આપે નથી, એવું તે માણસ જાણતો હોય, તે એવે વખતે તે બન્યો છે, તે ૫૨ સહી કે જોડો થઈ છે, અથવા તે લખી આપે છે, એવો બીજાસ ઉત્પન્ન કરેલો; અથવા:—

બીજું—જે માણસ કાંઈ બેખ પોતે ખુદ કે બીજા કોઈ સખસે કરવા અથવા લખી આપ્યા પછી, એકરીને અથવા બીજી રીતે કાંઈ જરૂરના ભાગમાં બેખને તે કાયદેસર અપત્યાર સીવાય, બદલાનતથી અથવા દગલખાણથી ફેરવે; પછે તે ફેરવતી વખતે તે બીજો રાખસ હવાત હોય કે મરી ગયો હોય તોપણ; અથવા:—

ત્રીજું—જે માણસ બદલાનતથી અથવા દગલખાણથી, કોઈ રાખસ પાસે કાંઈ બેખ ૫૨ રાહો કે જોડો કરાવે, અથવા કાંઈ બેખ તે રાખસ લખી આપે એમ કરે, અથવા તેની પાસે કાંઈ બેખને ફેરવાવે, એવું જાણ્યા છતાં કે, તે બેખમાં શું લખ્યું છે, અથવા કું શી ફેરફાર કરે છે. એ વાત તે રાખસ રીવાજગી અથવા કેટલા સખસથી જાણવા ને શકતી માન નથી, અથવા તેને ફોજ હીશે છે તે સખસથી તે વાત તે રાખસ જાણતો નથી.

દર્શન.

(અ) અ ની પાસે જ નો બજેલો જ ની ઉપરનો ૧૦૦૦૦ રૂપીયાનો એક ભક્ષામણનો કાગળ છે, હવે જ ને દગો દેવા સારું અગર અ તે ૧૦૦૦૦ ૫૨ એક મોંઘુ વધારી ને તે રકમને ૧૦૦૦૦૦ કરે એવા ધરાશયી કે તે કાગળ જ એ તેટલી રકમનો લખ્યો છે એમ જ માને તો અ એ જોડો બેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(બ) કાંઈ સ્થાવર મિલકત જ એ અ ને લખી આપી હોય એવી મતબખના એક ખતપર, જ ના અપત્યાર સીવાય અ જ ની જોડો કરે, એવા ધરાશયી કે તે મિલકત જ ને વેચાને તેની કામતના રૂપીયા જ પાસેથી લેવા, તો અ એ જોડો બેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) એક એકપર જ ની સહી છે, અને તે એક જે જાણ આવીતેને તે નાણાં મળે એવી તરીકેનો છે પણ, તે મધ્યે કાંઈ રકમ ભરેલી નથી. તે એક લખાણ અ દગલખાણથી તે મધ્યે દસ હજાર રૂપીયાની રકમ ભા, તો અ એ જોડો બેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

જવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ક) અ પોતાના માણસે જે એક સરાફ ઉપર એક લખીને તે પર સહી કરીને આપે, પણ તેમાં આપવાની કાંઈ રકમ લખે નહીં; અને જે એવો અપત્યાર આપે કે ફાળા ફાળા બોકાના રૂપીયા આપવા છે માટે ૧૪ હજાર રૂપીયા સુધીની રકમ તું એ એકમાં ભરજે પછી જે ફગલખાણથી તે એકમાં વીસ હજાર રૂપીયાની રકમ ભરે, તો જે એજોટો ભેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(દ) જે ના અપત્યાર સીવાય અ જે ના નામથી પોતાની ઉપર એક હુંડી લખે, એવા ધરાદાથી કે તે હુંડીને ખરી હુંડી કાપલ કાંઈ સરાફને ત્યાં વઢાવીને, તથા તે હુંડી પાકેથી તે સરાફ પાસેથી તે લખેને તેનાં નાણાં આપવાં, તો એ કેકાણે, જે ની જામીની જે એવો પોતાના મનમાં વિચાર હતો તે પછી તે સરાફ તે હુંડીનાં નાણાં આપે એ રીતે તેને છેતરવા સાફ અ એ તે હુંડી લખી માટે અ એ જોટો ભેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ફ) જે ના વીલમાં આ શબ્દો લખેલા છે—“હું ફરમાવું છું કે મારી સધળી પાકી રહેલી મીલકત અ, જે, અને ક એજોટો વચ્ચે સરખે હીસ્સે વહેંચાય” અ બેક જાનતથી તે મધ્યથી જે નું નામ છેકો નાંખે, એવા ધરાદાથી કે તેથી એમ માનવામાં આવે કે સધળી મીલકત અ ને તથા ક ને માટે જે લખી ગયો છે, તો અ એ જોટો ભેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ગ) “જે ને અથવા તે ફરમાવે તેને આપજો” એ પ્રમાણે એક સરકારી પ્રામીસરો નો ઠની પાછળ સરો કરીને તે શેરા પર સહી કરીને તેનાં નાણાં જે ને અથવા જે ફરમાવે તેને મળે એવું અ ફર, પછી “જે ને અથવા તે ફરમાવે તેને આપજો” એ શબ્દો જે બદલાનતથી છીલી નાંખે, અને એ પ્રમાણે તે પાસે શેરાનો પાકી શેરા ફર, તો જે એ જોટો ભેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(ઘ) અ એક સ્થાયર મીલકત જે ને વેચીને તેનું ખત કરી આપે પણ જે ને ફગો રહેને તેની પાસેથી તે મીલકત જન્ય એવું ફરવા સાફ તેજ મીલકતનું અ એક ખત જે ને લખી આપે, અને ખત ઉપર જે ને ફરી આપેલા ખતની તારીખથી કે સહીનાની પહેલાંની તારીખ લખે એવા ધરાદાથી કે તે મીલકતનું ખત જે ને ફરી આપ્યા પહેલાં તેણે તે મીલકતનું ખત જે ને ફરી આપ્યું છે એમ માનવામાં આવે, તો અ એ જોટો ભેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(આર) જે પાસે પાલ ખાલીને પોતાનું વીલ અ પાસે લખાવે તેમાં વશીયત આપવા ને જેનું નામ લખવાનું જે એ કહ્યું હોય તેનું નામ નહીં લખતાં અ ધરાદા થા એક ખીલ શખસનું નામ લખે, અને તમારા કહ્યા મુજબ આ વીલ લખ્યું છે એમ અ જે ને સમજાવીને તે વીલપર જે ની પાસે સહી કરાવે, તો અ એ જોટો ભેખ ખનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

(સ) અ એક કાગળ લખીને જે ના અપત્યાર સીવાય તે પર જે ના નામની સહી કરે, અને તેમાં એમ લખે કે અ સારી આપફરનો માણસ છે અને નહીં ખારેલી સમજાવીથી માઠી હાલતમાં આવી પડેલો છે, અને તેનો ધરાદો એવો હોય કે

તે કાગળ બતાવીને સ પાસે તથા બીજા શખસો પાસે બીજા જાળવવી, તો એ ઠેકાણે સ ને પોતાના મિલકત બેઠવાને બહાવવાને સારૂં એ એ સેખ જોડા બ નાઓ જોડે એ એ જોડા સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

- (દ) જ ના અપત્યાર શિવાય એ એક કાગળ લખીને તેપર જ ના નામની સહી કરે, અને તે કાગળ મૂકે એમ લખે કે એ ની આપણ સારી છે, અને તેનો ઇરાદો એવો હોય કે તે કાગળ બતાવીને જ ના હાથ તળે કાંઈ નોકરી જાળવવી, તો એ એ જોડા સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું, કેમકે તે બનાવવાના સરદારીકેટથી જ ને હેતરીને જ ની પાસે નોકરી આપતનો કાંઈ સારૂં કે અરજાત સમજાય તેવો કરાર કરવાનો એ નો ઇરાદો છે.

ખુલાસો ૧ થી.—કોઈ માણસ પોતાના નામની સહી કરે, તો તે પણ જોડા સેખ બનાવવાનો ગુન્હો થઈ શકે છે.

દર્શાવે.

- (અ) એક હુંડીપર એ પોતાના નામની સહી કરે, એવા ઇરાદાથી કે તેજ નામના એક બીજા શખસે તે હુંડી લખી છે એમ માનવામાં આવે, તો એ એ જોડા સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

- (બ) એક કાગળના કકડાપર “સીકારી” એટલે શખ્સ લખીને તેપર એ જ ના નામની સહી કરે એટલા સારૂં કે પછી તે કાગળપર જ ની ઉપરની એક હુંડી જ લખે, અને તે હુંડી જાણે જ એ સીકારી હોય એ રીતે બજારમાં ચલાવે, તો એ એ જોડા સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું અને અગર તે હકીકત જાણીને એ ના ઇરાદા મુજબ જ તે કાગળપર હુંડી લખે, તો જ એ પણ જોડા સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

- (ક) એ નાજ નામનો કોઈ બીજો શખસ ફરમાવે તે ધણીને નાણાં આપવાં એવી એક હુંડી એ ને જડે, અને તેની વાછળ એ પોતાનાજ નામનો શેરા કરે, એવા ઇરાદાથી કે જે શખસ ફરમાવે તે ધણીને નાણાં આપવાની એ હુંડી છે તેજ શખસે એ શેરા કર્યો છે એમ માનવામાં આવે, તો એ ઠેકાણે એ એ જોડા સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

- (ડ) જ ની ઉપર એક હુકમનામું થયેલું બને, તેમાં એક સ્થાવર મિલકત વેચાય તે અ ખરીદ કરે, હવે તે મિલકત જપ્ત થયા પછી જ જ ની સાથે મળી જઈને કાંઈ જુજ ભાડે તે મિલકતનું લાંબી મુદતનું એક ભાડાનામું જ ને લખી આપે, અને તે ભાડાનામામાં તે જપ્તીની તારીખથી છ મહોના આગળની તારીખ ભરે, એવા ઇરાદાથી કે એ ને દગો કરવો, તથા જપ્તી થતાં પહેલાં તે ભાડાનામું લખી આપ્યું છે એમ માનવામાં આવે તો, અગર જ એ તે ભાડાનામાપર પોતાના નામની સહી કરી છે તોપણ, તેણે આગળની તારીખ લખી, તેથી, તેણે જોડા સેખ બનાવવાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

- (ઈ) દેવાણ કાલાડવાનો આગળથી વિચાર કરીને એ વેપારી પોતાના કુપદાને સારૂં તથા પોતાના આમનારાઓને દગો દેવાના ઇરાદાથી કાંઈ મિલકત જ ની પાસે રાખે;

અને તે કામ બાહારથી બાળખી જણાવે એટલા સાર તે જ ને એક ચોટી બની
આપે કે તમારી પાસે આવેજ બીધો છે તે બાબતની માહારે તમને આટલી રકમ
મળેવી, અને તે ચોટીપર આગળની તારીખ નાજે, એવા ધરાશથી કે અરજી
કાઢાવાની તર્જવાસીમાં હતો ત્યાર પહેલાં એ ચોટી તેણે બખી છે એમ માન
વામાં આવે તો અ એ ઉપર બખેલા બહુજના પહેલા પ્રકાર પ્રમાણે જોડો લેખ
બનાવવાના ગુન્હો કર્યા એમ સમજવું.

ખુલાસો ૨ નો.—કોઈ માણસ કોઈ જોડા રાખસના નામથી કાંઈ જોડો લેખ કરે,
એવા ધરાશથી કે તે લેખ કોઈ ખરા રાખસે કર્યો છે એવું માનવામાં આવે, અથવા
કોઈ મુલેકા રાખસના નામથી કરે, એવા ધરાશથી કે તે રાખસ પોતાની હયાતીમાં તે લેખ
કર્યો છે એવું માનવામાં આવે તો તે પણ જોડો લેખ બનાવવાનો ગુન્હો થઈ શકે છે.

દર્શાવે.

(ખ) એક જોડા રાખસની ઉપર એક હુંડી બજે, અને તે ચલાવવાના ધરાશથી તે જો
ડા રાખસને નામ તે હુંડી જગલખાણથી સિદ્ધારે તો અ એ જોડો લેખ બનાવ
વાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું.

ટીકા.—કોઈ પણ હસ્તાલેખ જોડાજ દોષ તો પણ કે. ૪૬૪માં બતાવેલા કોઈ પણ કા
ર્તમાનું કોઈ કામ પાર પાડવાને વાસ્તે તોડોમતદાર બદલાવતથી અથવા ફરિયા કરવાના ધ
રાશથી બનાવે તો પણ ગુન્હો થાય છે, અને વળી મત તો તેવો હસ્તાલેખ કામમાં બીધો
હોય અગર ના બીધું હોય અગર ભેવાની કારીશ કરી હોય, તો પણ ગુન્હો થાય છે.

કોઈ રાખસ મરી ગયો હોય અને તે જીવતા છે એવું તોડોમતદાર પોતાના હસ્તાલે
ખમાં જોડું બતાવે અને તે ઉપરથી કોઈ પેનશનનો ખમાર ભેવાલે, અથવા ભે, તો તે કાં
ઈ જોડો લેખ કરવાનો ગુન્હો નથી પણ જગવાનો અથવા સાપરાખ જોડો ઉપયોગ કરવા
નો ગુન્હો છે.

જોડો લેખ ૪૬૫. જે માણસ જોડો લેખ બનાવવાનો ગુન્હો કરે, તેને એ જ
નાવવાની સીક્ષા. રસની મુલત સુધીની ખેમાંના ગજ તે પ્રકારની કદના અથવા કંડની,
અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંદો	પ્રથમવા	નમીન લે	માંડીવાળી	સેશન કો	૨ વરસસુધીની ખેમાંના મ
પેલીસ પક	રંટ ના	ઈ શકાય	શકાય નહી	રંટ ધનસા	જે તે પ્રકારની કેટ અથવા
કા શકે નહી.	કે.			કે કરે.	કેડ અથવા બંને

ટીકા.—કોઈ સાથી હુકમનામા વાળાની મંજૂરી ન ના કોઈ એક વહાલાતનામું બ
ખો સચળાના નામની જાણ કરી કોઈ વહીલને આપે અને વહીલને એવું બખી આપે કે
હુકમનામાનાં નાણાં પુરેપુરાં પત્યાં છે અને તેથી શવો કાઢીલમાંથી કઢાવી નાંખવાની અર
જી આપવાનું છે, તો એ સહી કરનાર રાખસ જોડો લેખ બનાવ્યો કેહેવાય. રાજીવીરેષ
ભયનીરામ, ૬ વી. રી. કી. ૭૮.

કોઈ પણ દીવાની કાર્ટ પોતાની રખસ જોડો લેખ કરવાવાસ્તે ફરીયાદી કરવાનો હુક

મ કરશે હેય તો તેના હુકમ ઉપર અપીલ નથી. ગંગા નારાયણ સરકાર વીરૂધ્ધ અગ્રીમુન્શી •
સા બીબી. ૫ બી. રી. ખીસ. ૧૮. કેનનખરગ.

મુખતીયાર તરીકે કામ કરવા કોઈ ચાખસ કબુલ કરે અને આવી કબુલાત આપી છે તેની ખાતરી વાસ્તે નીચાની તરીકે મુખતીયારનામાં પોતાનું નામ સામલ કરે, તો જો મુખતીયારનામું આપું બનાવેલું છે એમ નીકળે તો તે ઉપરથી પેલા ઝોટા ભેખ કરનાર છે. એમ ગણી શકાય નહીં. રાણી વીરૂધ્ધ ખરજો ખેરીફ ૫. બી. રી. ફી. ૭૦.

જાને પક્ષકારોની સગવડને વાસ્તે તેમજ વધારે સહી સહામતીને વાસ્તે કોઈ ફરિયાદો જ ભાગમાં બચ્ચું હોય, તો જો કોઈ પોતાની પાસેના ભાગમાં તેમાં કોઈ ફેરવવાનો બુનદો કરે તો તેને વધારે શખત શિક્ષા થવી જોઈએ. રાણી વીરૂધ્ધ કીરોશી માહનદત. ૧૭ સપ. બી. રી. ફી. ૫૮.

ઝોટા ભેખ બનાવવાનું તોફાનમત મુકી કોઈ ફીવાની કારટ કુદીને જ્યારે માજીસ્ટ્રેટ ની હાજર આદેશ ત્યારે તે માજીસ્ટ્રેટ તે કુદીને કાંતો ઝોટા ભેખ બનાવવાના તોફાનમત ઉપર, અથવા ઝોટા ફરિયાદોને ખરા તરીકે વાપરવાના તોફાનમત ઉપર, અથવા ઝોટા ભેખ બનાવવામાં મદદગારી કરવાના તોફાનમત ઉપર તપાસ કરવાને અપત્યાર છે. રાણી વીરૂધ્ધ મા હેશમદર આમ્મરજી ૬ બી. રી. ફી. ૨૦.

પીનબકેડ પ્રમાણે ઝોટા ભેખ બનાવવાને તોફાનમતકાર કરવવા વાસ્તે એકું સાબીલ કરવું જોઈએ કે તોફાનમતકારે એવી રીતે તે ફરિયાદો બનાવેલું છે અથવા એવા અધીકારવાળાની સત્તાથી બનાવેલું છે કે તે ફરિયાદો બનાવવાને એવા અધીકારવાળાએ સત્તા આપી નથી એમ જ્યારે માનવામાં આવે. રાણી વીરૂધ્ધ રામ ગોપાળધર. ૧૦ બી. રી. ફી. ૭.

કોઈ ઇનસા ૪૬૬. કોઈ ઇનસાફની કારટનું ફક્તર અથવા તે કારટ મથે આ ફની કારટનું ફક્તર બેલાં કામનો કાગળ હોય એવી મતલબનો કોઈ ભેખ, અથવા જન્મ, તર અથવા જ બાપતિસમ, મંડળ, કે ગાડવા બાપતનો કોઈ રજીસ્ટર, અથવા કોઈ સમજગરે બાપત. રકારો નોકર પોતાના સરકારી ફોદાના જોરથી રાખતો હોય એવો કોઈ રજીસ્ટર, અથવા કોઈ સરકારી નોકર પોતાના સરકારી ફોદાના જોરથી કરેલો હોય એવી મતલબનો કોઈ કાપનો કે ભેખ, અથવા કોઈ ફરિયાદી કે જવાબ કરવાનો, અથવા તેમાં કોઈ પણ કામ ચલાવવાનો, અથવા કબુલાત થી ફક્તનામું થવા દેવાનો, જેમાં અપત્યાર આપેલો હોય એવો ભેખ, અથવા વહીલાતનામું કે મુખતીયારનામું જે માણસે આપ્યું બનાવે તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની એમાંના ગમ તે પ્રકારની ફરિયાદો, સીસા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફંડને પણ ભાવક થશે.

નગર વારંટ	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન બે ઇ શકાય નહીં.	ખાંડીવાળી શકાય નહીં.	જ્ઞાન કો ૨૮ ઇનસા ફ કરે.	૭ વરસ સુધીની એમાંના ગમ તે પ્રકારની ફરિયાદો થડ.
-----------	-------------------	-----------------------	----------------------	-------------------------	--

કોઈ કોમતી

૪૬૭. જે ભેખ કોઈ કોમતી ફરિયાદોની મતલબનો, અથવા કો

દસ્તાવેજ અથવા ઇ વિદ્યની મતલબનો, અથવા દસ્તાવેજ લેવાના અપ્પત્યારનામાંની મતલબનો વીલ ઝોડું બનાવે, અથવા જે લેખ કોઈ રાખસને કોઈ કીમતી દસ્તાવેજ કરવાનો અથવા ખોળવા નામનો કરી આપવાનો, અથવા તેના મુદ્દલ રૂપીયા, આ જ કે નફાની વેહેંચણ લેવાનો, અપ્પત્યાર આપવાની મતલબનો હોય, અથવા કોઈ માણુ જંગમ મિલકત, અથવા કીમતી દસ્તાવેજ લેવાનો કે આપવાનો અપ્પત્યાર આપવાની મતલબનો હોય, અથવા જે લેખ કોઈ ફારગતી અથવા નાણાં ભરવાની પોહોંચની મતલબનો, અથવા કોઈ ફારગતી કે કોઈ જંગમ મિલકત અથવા કિમતી દસ્તાવેજ આપવાની પોહોંચની મતલબનો હોય, એવો કોઈ લેખ જે માણસ ઝોડો બનાવે, તેને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા દસ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્તે તે પ્રકારની કેદની, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પ્રથમવાર પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર રંટ ની કળે.	જમીન લેઈ રા હાય ન હી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કો રંટ ધન સા ક્રે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૧૦ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
તે કિમતી દસ્તાવેજ ઇંડીયા સરકારની પ્રોપીસરી નોટ હોય તે.			ઉપર પ્રમાણે.		નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.

કોઈ કરવાના હાલ. જે કોઈ માણસ ઝોડો લેખ બનાવે, એવા ઇરાદાથી કે તે કારણસર ઝોડો બનાવટનો લેખ કોઈ કરવાના કારણસર વપરાય તે તે માણસને સાત લેખ બનાવવો. વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્તે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર રંટ ની કળે.	જમીન લેઈ રાકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોરટ ધન સાક્ર કરે.	૭ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્તે તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
--------------------------------	----------------------	----------------------	----------------------	-------------------------	---

કોઈ રાખસ હાલ. જે કોઈ માણસ ઝોડો લેખ બનાવે, એવા ઇરાદાથી કે તે રાખસને હાલ તે ખનિવટનો લેખ કોઈ ખણીની આપરને હાની કરે, અથવા તે લેખ તેના કારણસર વાપરવામાં આવશે એવો સંભવ છે, એમ જાણ્યા છતાં, તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્તે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ ચોખીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળી શકા ય નહીં.	સેશન કો ર્ટ ઈન સા ફે કરે.	૩ વરસ સુધીની અમાંના મંત્ર તે પ્રકારની ફેર તથા ૧૬.
---------------------------------------	---------------------------	--------------------	------------------------------	---------------------------------	--

“અનાવટનો ૪૭૦. જે આટો લેખ સમજો કે યોરો મળે, આટો લેખ અનાવ
લેખ”.

અનાવટનો લે ૪૭૧. જે લેખ અનાવટનો લેખ છે એમ પોતે જાણતા હોય અ
પ આ દાખલ થવા એમ માનવાનું પોતાને કારણ હોય એવો કોઈ લેખ જે માલસ
વાપરવો. દગમખાણથી અથવા પદ્ધતિથી આ દાખલ વાપરે, તે માલસને જાણે
તેણે તે લેખ આટો અનાવટનો હોય, એવી રીતે શીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ ચોખીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	સેશન કો ર્ટ ઈન સા ફે કરે.	લેખ આટો અનાવવાની શીક્ષા.
---------------------------------------	-----------------------	--------------------	------------------------	---------------------------------	-----------------------------

અને જે તે આટો અનાવ
ટનો લેખ ઇંડીયા સરકારની
પ્રોમીસરી નોટ હોય તો.

ઉપર પ્રમાણે.

જામીન લેઈ શકાય નહીં.

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુનેગાર ઠરાવવા પ્રથમ એવું સાબીત થવું જોઈએ કે અ
દ્યોતિથી અને ફરિયા કરવાના ઇરાદાથી આ તરીકે કોઈ દસ્તાવેજ વાપરવામાં આવ્યો છે.
રાણી વીરધ જાણી, ૮ વી. રી. કી. ૮૧.

કોઈ દસ્તાવેજની કોઈ શખ્સ પ્રથમ નકલ રજુ કરે પણ જે તે એમ જાણતા હો
ય કે તે દસ્તાવેજ આટો અનાવલો છે તો આ તરીકે વાપરવાનો તેણે ગુનેગાર કર્યો એમ
કહેવાય. રાણી વીરધ નજીમઅલી, ૬ વી. રી. કી. ૪૧.

ક. ૪૭૧ પ્રમાણે ગુનેગાર ઠરાવવાને વાસ્તે નીચે પ્રમાણે હકીકતો હોવી જોઈએ. કોઈ
પણ દસ્તાવેજ આટો અનાવલો છે એવું જાણીને કોઈ શખ્સ આ તરીકે વાપરવો જોઈએ.
રાણી વીરધ જાણી પ્રમાણીક ૧૭ વી. રી. કી. ૩૨.

પીનખટ્ટાની કલમ, ૩૦ પ્રમાણે ધુટા છેડાનો દસ્તાવેજ એ કૌંમતી દસ્તાવેજ છે. આ
જે કોઈ શખ્સ આવો દસ્તાવેજ રજીસ્ટર કરાવા રજુ કરે અને રજીસ્ટર કરાવે તો તેણે
આ કલમ ૪૭૧ પ્રમાણે વાપરવું એમ ગણાય. ૧૧ વી. રી. કી. ૧૬ (રાણી વીરધ
અઝીમુદ્દીન.)

કોઈ પણ દસ્તાવેજ સહી અથવા શીક્ષો ના થયો હોય તો પણ જે કોઈ સરકારી નો
કર પોતાની સરકારી ફરિયા અજવતાં આ તરીકે કોઈ દસ્તાવેજ વાપરે તો કલમ ૪૭૧ પ્ર
માણે શીક્ષા થઈ શકે. રાણી વીરધ પ્રોસેનો આસ, ૫ વી. રી. કી. ૬૬.

કોઈ તોહોમતદારના કબજામાં આટો શીક્ષા અને આટો અનાવલો દસ્તાવેજો માલસ

મ પડ્યા. તે શીક્ષા તથા દસ્તાવેજ તેના કબજામાં શી રીતે આવ્યા તેનો પુરતો સંતોષ જ તાલી શક્યો નહીં, તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે ખરા તરીકે તે વાપરવાનો તેનો હરિદા હતો. અને તેથી પોતાની પાસે રાખ્યા છે. રાણી વોરેષ કીસ્તો સુંદરદેવ. ૨ વી. રી. ૫ કી.

૪૭૭ મી કલ ૪૭૨. જે કોઈ માણસ કાંઈ ઝાઝોર, પતર, અથવા છાપ પાડવા મ મુજબ સીક્ષા નું કાંઈ બીજું હથિયાર બનાવે, અથવા ઝોડુ બનાવે, એવા હરાશથી થઈ શકે એવો કે તે ૪૭૭ મી કલમ મુજબ સીક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ જોડો ભેખ બનાવવાનો ગુન્હો કરવાના કારણસર વાપરવામાં આવે; અથવા તે ઝાઝોર, પતર, અથવા બીજું હથિયાર ઝોડુ બનાવેલું છે એમ જાણીને ઉપલા હરાશથી અગર કોઈ માણસ તે ઝાઝોર, પતર, અથવા બીજું હથિયાર પોતાના કબજામાં રાખે, તો તે માણસને જીવતાં સુધી સમુદ્રપારની, અથવા સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ ભાગ્યે થશે. કબજામાં રાખવું.

વગર વારંટ પોલીસ ૫ કોશકેનહી.	પ્રથમ વારંટ નીકળે	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૭ વરસ સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
-----------------------------	-------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	---

ટીકા.—જે કોઈ શખ્સ પાસે જોડા દસ્તાવેજ તથા જોડા શીક્ષો માલમ પડે, અને તે દસ્તાવેજ તથા શીક્ષો તેના કબજામાં શી રીતે આવ્યો, તેનો સંતોષકારક જવાબ થઈ શકે નહીંતો એવો અનુમાન થાય છે કે તેણે બદલાવતથી તેને ઉપયોગ કરવાને રાખ્યા છે.

બીજી કોઈ ૪૭૩. જે કોઈ માણસ કાંઈ ઝાઝોર, પતર, અથવા છાપ પાડવા કલમ મુજબ સીક્ષા નું કાંઈ બીજું હથિયાર બનાવે, અથવા ઝોડુ બનાવે, એવા હરાશથી થઈ શકે એવો કે આ બાબ માટેની ૪૭૭ મી સિવાયની કોઈ પણ કલમ મુજબ સીક્ષા થઈ શકે એવો કોઈ જોડો ભેખ બનાવવાનો ગુન્હો કરવાના કારણસર વાપરવામાં આવે; અથવા તે ઝાઝોર, પતર, અથવા બીજું હથિયાર ઝોડુ બનાવેલું છે એમ જાણીને ઉપલા હરાશથી અગર કોઈ માણસ તે ઝાઝોર, પતર, અથવા બીજું હથિયાર, પોતાના કબજામાં રાખે, તો તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની, સીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ ભાગ્યે થશે. કબજામાં રાખવું.

• વગર વારંટે પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર ટનીકળે.	ગભીર લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઇ નસાઈ કરે.	૭ વરસ સુધીની યે માંના ગમે તે પ્રકારની કુદ તથા ફંડ.
--------------------------------------	---------------------	----------------------------	-------------------------	---------------------------	---

કાંઈ દીમતી
જતાવેજ અથ
વા વીજ ઝાકું
ખનાવેકું છે એ
કુ જાણીને તે
પરા જાપત વા
પરવાના ઇરાદા
થી કબજામાં રા
ખ્યું.

નગર ચાર્ટર પ્રાંશીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમ વા રંદ ની કળે	ભાગીનસ ઈ શકાય નહી	માંડોવાળી શકાય ન હી.	સેશન કે રદખનસ ફર	૭ વરસ સુધી જિભાના મ મતે પ્રકારની કેદ તથા બંડ.
--	---------------------------	-------------------------	----------------------------	------------------------	--

અમર તે ગાંધી કીમતી હસ્તાલેખ ૬૫૨ પ્રમાણે. જીવતાં સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૭
અથવા બીજી હોય તો. વરસ સુધી ખેમાંના મંત્રે તે પ્રકાર
ના કેદ તથા દંડ

• દીકા.—આ ગુન્હામાં કોઈ પણ જોડો બનાવેલો મ્હતાવેગ કૃત્ત કરવાના ઈરાદાથી વા
પરવો જોઈએ એ મુખ્ય છે. કોઈ દેવાદારના કબજામાં જોડો બનાવેલો ફારકતી માલમ પ
ડે અથવા કોઈ જગારના હુક કરને હોય તેવા રાખસના કબજામાં જોડું બનાવેલું વીસ મા
લમ પડે તો તે ફારકતી અથવા વંલ તેના કબજામાં કાંઈ પણ ખરાબ હેતુ શાવાય આવ્યું
છે એવું સાબીત કરવાનો જોગ તે રાખસ ઉપર રહે છે.

૪૬૭ મી કલ ૪૭૫. ૪૬૭ મી કલ મર્મા લખેલા પ્રકારના ઠાઈ લેખનું ખરાપણું મર્મા લખેલા પ્ર દેખાડવાના કારણસર વપરાતા હોય એવો કાંઈ મુદ્રા કે નીશાની ઠાઈ કારના લેખોનું ખ માણસ કાંઈ પદાર્થ ઉપર અથવા કાંઈ પદાર્થ મધ્યે ખોદી બનાવે એવા રાપણું દેખાડવા ધરાશયી કે તે પદાર્થ ઉપર તે વખતે કાંઈ લેખ ખોદી બનાવેલા હોય સાર વપરાતા હો અથવા ત્યાર પછી ખોદી બનાવવાનો હોય તે લેખને ખરાપણાના આ પ એવો કાંઈ મુ ભાષ આપવાના કારણસર તે મુદ્રા અથવા નીશાની વાપરવામાં આવે,

ક્રા અથવા ની અથવા જે પદારથ ઉપર અથવા જે પદારથ મધ્યે એવી કાંઈ મુદ્રા અથવા ની જોડો બંધ થવા નીચાની જોડો બનાવવામાં આવી હોય તેવો કાંઈ પદારથ ઉપર નાખવી, અથવા જાડો ધરાદાથી કાંઈ માણસ પોતાના કબજામાં રાખે, તો તે માણસ જોડો નીચાની જે જોડો સુધી સમુદ્રપારની અથવા સાત વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કૃદ્ધ, શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે જોડો બંધમાં રાખવો. પણ લાયક થશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડે શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	જોડો સુધી સમુદ્રપાર અથવા ૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કૃદ્ધ તથા જોડો.
--------------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	---

ટીકા. — આ કલમ પ્રમાણે ગુનો થવા નીચેની હકીકતો હોવી જોઈએ.

૧. તોહોમતદારના કબજામાં જે દસ્તાવેજ હોય તેના ઉપર જોડો આપેલ અથવા નીચાની કરેલી હોવી જોઈએ.

૨. તેવો દસ્તાવેજ ખરા હાખલ વાપરવાનો તોહોમતદારનો ધરાદો હોવો જોઈએ.

૪૬૩મો કલમ ૪૭૬, ૪૬૭ મી કલમમાં જાહેરાત પ્રકારની જોડો પ્રકારના કાંઈ કલમમાં જાહેરાત પુરે પુરું ખરા પાણી દેખાડવાના કારણસર વપરાતી હોય એવી કાંઈ મુદ્રા કે કારથી જોડો પ્રકારની જોડો માણસ કાંઈ પદારથ ઉપર અથવા કાંઈ પદારથ મધ્યે રના મેખનું ખરા જોડો બનાવે, એવા ધરાદાથી કે તે પદારથ ઉપર તે વખતે કાંઈ મેખ પાણી દેખાડવા સા જોડો બનાવેલો હોય અથવા ત્યાર પછી જોડો બનાવવાનો હોય તે મેખ ૩ વપરાતી હોય તે ખરા પાણીને આભાસે આપવાના કારણસર તે મુદ્રા અથવા નીચાણી એવી કાંઈ મુદ્રા વાપરવામાં આવે, અથવા જે પદારથ ઉપર અથવા જે પદારથ મધ્યે એ અથવા નીચાણી વી કાંઈ મુદ્રા અથવા નીચાણી જોડો બનાવવામાં આવી હોય તેવો કાંઈ જોડો બનાવવી, પદારથ ઉપર જાહેરાત ધરાદાથી કાંઈ માણસ પોતાના કબજામાં રાખે તો અથવા જોડોની તે માણસને સાત વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કૃદ્ધ શાણી કરેલો પદારથ ની શિક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી તે જોડો પણ લાયક થશે. ૨ થી કબજામાં રાખવો.

નગર વારંટ પોલીસ પકડે શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કૃદ્ધ તથા જોડો.
--------------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	--

કાંઈ વીલને

૪૭૭. કાંઈ મેખ વીલ હોય કે વીલની મતલબને હોય, અથ

મહાબાલ્યથી એક વા હતક લેવાનું અખતારનામું હોય કે તેથી મતલબનો હોય, અથવા
રી નાખવું, અ કાંઈ કોમતી હસ્તાવેજ હોય કે તેવી મતલબનો હોય, તેવા કાંઈ લેખને
થવા તેનો નામ અગર કાંઈ માણસ દગલખાંથી કે બદલાતથી, અથવા લોકને અથવા
કરવો. કાંઈ શખસને હાની અથવા નુકશાન કરવાના ઈરાદાથી છેડી નાખે,
તેનો નાશ કરે, અથવા ચેરી નાખે, અથવા છેડી નાખવાની, નાશ કર
વાની, કે ચેરી નાખવાની કાશાશ કરે, અથવા છુપાવે કે છુપાવવાની
કાશાશ કરે, અથવા તેવા લેખ સંબંધી બોગાડ કરે, તે ત માણસને જ
વતીં સુધી સમુદ્ધારની અથવા સાત વરસાં મુદત સુધીની બિમાના ગત્ર
તે પ્રકારની કેહની, શિક્ષા કરવામાં આવશે; અને વળી તે હંડને પણ
માપક થશે.

બગર વારંટે પોલીસ પક ડી શકે તે હા.	પ્રથમ વા રંટ નોકળે	જમીન લે ઈ શકાય નહી.	માંડીવાળી શકાય નહી.	સંશન દારૂ ઇ નસાઈ કરે.	જવતીં સુધી સમુ દ્ધાર અથવા જ વરસ સુધી બ માના ગત્ર તે પ્ર કારની કેદ તથા હંડ.
---	-----------------------	---------------------------	------------------------	--------------------------	---

ટીકા.—કાંઈ સેડેજ થોડી અગત્યનો કાંઈ હસ્તાવેજ હોય તેનો નાશ કરવો અથવા તે
ને ચેદરવો અથવા બગાડવો, એ બોગાડની વાખ્યામાં આવી નાય.

વેપારની તથા મિલકતની નિશાણીઓ બાબત.

વેપારની ની ૪૭૮. આ માલ ફક્ત કારીગરે બનાવેલો છે, અથવા ફક્ત જી
શાની. વખતે કે તે ઠેકાણે બનાવેલો છે, અથવા ફક્ત જી જતનો છે, એ ખતા
વવાને માટે જે નિશાણી વાપરવામાં આવે તેનું નામ “વેપારની નીશા
ણી” પાડ્યું છે.

મિલકતની ની ૪૭૯. આ જંગમ મિલકત ફક્ત કારીગરે શખસની છે, એ ખતાવવાને
માટે જે નિશાણી વાપરવામાં આવે તેનું નામ “મિલકતની નીશાણી”
પાડ્યું છે.

આવી વેપારની ૪૮૦. જો કાંઈ માણસ કાંઈ માલ ઉપર અથવા કાંઈ પેટી કે
નિશાનો વાપરી. થર ઉપર, અથવા ગાંસડી ઉપર, કે માલ ભરેલાં કાંઈ બીજાં બા
રદાન ઉપર, કાંઈ નિશાણી કરે, અથવા જે પર કાંઈ નિશાણી હોય એવી
પેટી કે થર, અથવા ગાંસડી કે બીજી બારદાન વાપરે, એવા ઈરાદાથી
કે તે નિશાણી કરેલો માલ અથવા તે નિશાણી કંલી પેટી કે થરમાં,
અથવા ગાંસડીમાં, અથવા બારદાનમાં ભરેલો કાંઈ માલ જે કારીગરે બ
નાવ્યો ન હોય તેણે બનાવ્યો છે એવો, અથવા જે વખતે કે ઠેકાણે તે
બનાવ્યો ન હોય તે વખતે કે તે ઠેકાણે તે બનાવ્યો છે એવો અથવા

જે જ્ઞાનો તે ન હોય તે જ્ઞાનો ને છે એવો વિશ્વાસ ઉત્પન્ન કરવો,
તો તે માણસે “જાટી વેપારની નીશાણી” વાપરી એમ સમજવું.

ટીકા — આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને વાસ્તે તે વસ્તુ શી રીતે ઉત્પન્ન થઈ છે તેને
વાસ્તે જાટી ભરોસે કાંઈને ઉત્પન્ન કરવાનો ઇરાદો હોય એમ હોવાનો જરૂર છે, અને તે
વો ભરોસો ઉત્પન્ન કરાવવાના સખખથી કાંઈ આરા પાશની ખાખતનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.
કાંઈ વેપારની નીશાની ચાલુ હોય તો તે તેને એવી રીતે મળતી આવે છે કે જેથી
કરીને ખીજે શખસ ઠગાઈ શકે એમ હોવાની કાંઈ જરૂર નથી.

અમુક વસ્તુમાં કેટલો જથ્થો છે એ વીશે કાંઈ જુલુ કેલેલું એનો આ કલમમાં સમા
વેશ થતો નથી. જેમકે કાંઈ દોરાની રીલ (શીરકો) ઉપર તે ૩૦૦ વાર લાંબી છે એવું લ
ખ્યું હોય અને ફક્ત તે ૨૫૦ વાર લાંબી હોય, તો તેને વાસ્તે કાંઈ શીક્ષા થાય નહીં. પ-
ણ કાંઈ શખસ કાંઈને એમ કહીને તેવી રીલ વેચે કે જેટલા વાર લાંબી ઉપર ભખેલી
છે તેટલાજ વાર લાંબી છે તો તે કલમ. ૪૧૫ મુજબ ઠગાઈના ગુન્હો થાય.

જાટી મિલકત ૪૮૧. જે કાંઈ માણસ કાંઈ જંગમ મિલકત કે માલ ઉપર,
તના નીશાની વા અથવા કાંઈ પેટી કે ઘર ઉપર, અથવા ગાંસડી ઉપર, અથવા જંગમ
પરથી. મિલકત કે માલ ભરેલાં ખીજાં કાંઈ પારદાન ઉપર, કાંઈ નીશાણી કરે,
અથવા જેપર કાંઈ નીશાણી હોય એવા કાંઈ પેટી કે ઘરમાં, અથવા
ગાંસડી, કે ખીજુ પારદાન વાપરે, એવા ઇરાદાથી કે તે નીશાણી કરેલી
મિલકત અથવા માલ, અથવા તે નીશાણી કરેલી પેટી કે ઘરાં, અ
થવા ગાંસડીમાં, અથવા ખીજાં પારદાનમાં રાખેલી કાંઈ મિલકત કે માલ
જે શખસનો ન હોય, તે શખસનો છે એવો વિશ્વાસ ઉત્પન્ન કરવો, તો
તે માણસે “જાટી મિલકતની નીશાણી” વાપરી એમ સમજવું.

શખસ ૪૮૨. કાંઈ શખસને છેતરવાના અથવા નુકશાન કરવાના ઇરા
દો હોવા અથવા જો માણસ કાંઈ જાટી વેપારની નીશાણી અથવા કાંઈ જાટી મો
વા નુકશાન કર લકતની નીશાણી વાપરે, તે માણસને એક વરસની મુક્ત સુધીની બેમાં
વાના ઇરાદાથી ના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સી
કાંઈ જાટી વેપાર કરવામાં આવશે.

રની અથવા મિ
લકતની નીશાની
વાપરવાની સીક્ષા.

નગર વારં પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વાર ૮ નીકળે.	જામીન બે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહીં	પોલીસની માણ સ્ટેટ અથવા રાજા અથવા રાજા ગનો માણસ્ટેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધી જ માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ અથ વા ૬૩ અથવા બંને.
--------------------------------------	-----------------------	--------------------	------------------------	---	---

કોઈ બીજો ૪૮૩. લોકને અથવા કોઈ રાખસને હાની અથવા નુકશાન કર
 માણસ કાંઈ વે વાના ઇરાદાથી જે માણસ બીજો કોઈ રાખસ વાપરતો હોય એવી કાં
 પારની અથવા ઇ વેપારની અથવા મોલકતની નિશાણી જાણીયુજીને ખોટી બનાવે, તે
 મિલકતની નીશા માણસને જે વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની,
 જી વાપરતો હો અથવા ફાંસી, અથવા એ બનેલી, સીદા કરવામાં આવશે.
 ય તેવી નીશાણી
 અથવા નુકશાન
 કરવાના ઇરાદાથી
 ખોટી બનાવવી.

જમર વારં કે પોલીસ પકડો રાફે નહી.	પ્રથમ વા રક નીક જે.	જમીન લે ઈ રાકાય.	માંડોવાળી રાકાય ન હી.	પરેસીડે-સી માણસ રેક અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જ વરગનો માણસરેક ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધીની માંના ગમ તે પ્રકારની કેદ અ થવા ફાંસી અથ વા બને.
---	---------------------------	---------------------	-----------------------------	--	--

કોઈ સરકારી ૪૮૪. કોઈ સરકારી નોકર જે વાપરતો હોય તેવી કાંઈ મોલકત
 રી નોકર જે મો ની નિશાણી, અથવા આ મોલકત ફલાણી કારીગરે અથવા ફલાણી વ
 લકતની નિશા ખતે કે કેકાણી બનાવી છે અથવા ફલાણી જાતની છે, અથવા ફલાણી
 જી વાપરતો હો હાફીસમાંથી પાસ થઈ છે, અથવા કાંઈ માફીને લાયક છે, એવું બતાવવા
 ય, અથવા કાંઈ સાફ કોઈ સરકારી નોકર જે વાપરતો હોય તેવી કાંઈ નીશાણી જે કો
 મિલકતના બના ઈ માણસ જાણીયુજીને ખોટી બનાવે, અથવા એવી કાંઈ નીશાની ખો
 વટ, જાત વગેરે ટી બનાવેલી છે એમ જાણવા છતાં તેને ખરી રાખલ થાપરે એવા ઇરા
 બતાવવા સાફ તે દાથી કે લોકને અથવા કોઈ રાખસને હાની અથવા નુકશાન કરવું, તો તે
 જે નીશાણી વા માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગમ તે પ્રકારની કેદની
 પડતો હોય તેવી સીદા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ફાંસી પાણી લાયક થશે.
 નિશાણી ખોટી
 બનાવવી.

જમર વારં કે પોલીસ પક ડો રાફે નહી.	પ્રથમ વારં ક નીક જે.	જમીન લે ઈ રાકાય.	માંડોવા ળી રાકા ય નહી	સરકારી રેક, પ્રેસીડે-સી માણસરેક અથવા ૧ લા વરગનો માણસરેક ઈ નસાફ કરે.	૩ વરસ સુધીની માંના ગમ તે ૫૨ કારની કેદ તથા ફાંસી.
---	-------------------------	---------------------	-----------------------------	--	--

કાંઈ છાપ, ૫ ૪૮૫. કાંઈ છાપ, પતર, અથવા કાંઈ સરકારી કે ખાનગી મોલક
 તર, અથવા કાંઈ તની અથવા વેપારની નીશાનો કરવા અથવા ખોટી બનાવવાનું કાંઈ બાજુ

સરકારી કે ખાન લખિયાર, જે કોઈ માણસ ખનાવે અથવા પોતાના કબજામાં રાખે, એવા ગીમલકતની અ ધરાદાથી કે તેવી ખોટી નિશાની ખનાવવાના કારણસર વાપરવું, અથવા અથવા વેપારની નિ કોઈ માણસ એવી કોઈ ગિલકતની કે વેપારની નિશાની પોતાના કબજામાં રાખે, એવા ધરાદાથી કે કોઈ માલ અથવા વેપારની જાણ ને નાવવાનું કોઈ ખોટી કારીગરે અથવા કારીગરોની દુકાને ખનાવી ન હોય તેણે તે ખનાવી છે જુ લખિયાર અથવા એમ અથવા જે વખતે તે ઠેકાણે તે ખનાવી ન હોય તે વખતે અથવા લખાણથી ખના તે ઠેકાણે તે ખનાવી છે, એમ અથવા જે જાતની તે ના હોય તે જાત વધુ અથવા કબજા ની તે છે એમ અથવા જે રાખસની તે ના હોય તે રાખસની તે છે જાતમાં રાખવું. એમ ખતાવવાના કારણસર તે નિશાણી વાપરવામાં આવે તો તે માણસને ત્રણ વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા ફંડની, અથવા એ ખનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા ૨૮ નીકળે.	જામીન મે ૪૬૪૫	માંડીવાળી શકાય નહીં	પેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૪ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ અથવા ફંડ અથવા ખને
--------------------------------	--------------------	---------------	---------------------	---	---

ખોટી ગિલકત કરનાર, જે માલ ઉપર સરકારી કે ખાનગી ગિલકતની અથવા જે જાતની અથવા વેપારની, ખોટી નિશાણી ચોઢોડેલી અથવા પાડેલી હોય એવો કોઈ માલ વેપારની નિશાણી અથવા કોઈ પેટી કે ઘર અથવા લપેટેલી વસ્તુ કે વ્યવહાર ઉપર તેવી જે પર હોય એવો નિશાણી ચોઢોડેલી અથવા પાડેલી હોય તે અથવા ભરેલા અથવા રાખેલા માલ જાણીશુઝી માલ, અગર કોઈ માણસ વેચે, અને તે માણસ એમ જાણતો હોય વેચે, કે તે નિશાણી ખનાવેલી અથવા ખોટી કરેલી છે, અથવા તે નિશાણી થી જાણાય છે તે કારીગરે અથવા તે વખતે અથવા તે ઠેકાણે નહીં ખનાવેલા માલ અથવા વેપારની જાણ ઉપર તે નિશાણી ચોઢોડેલી અથવા પાડેલી છે, અથવા તે નિશાણીથી જાણાય છે તેવી જાતનો તે માલ નથી અને કોઈ રાખસને છેતરવાનો અથવા નુકશાન કે હાની કરવાનો તે માણસનો ધરાદા હોય, તો તે માણસને એક વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદની, અથવા ફંડની, અથવા એ ખનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે.	પ્રથમ વા ૨૮ નીકળે	જામીન મે ૪૬૪૫	માંડીવાળી શકાય નહીં	પેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે	૧ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કુદ અથવા ફંડ અથવા ખને.
---------------------------	-------------------	---------------	---------------------	--	--

કાંઈ ગાંસડી ૪૮૭. કાંઈ માલ ભરેલી ગાંસડી અથવા પારદાન હપતે કાંઈ
 પારદાન મધ્યે માણસ દગલપાણી કાંઈ ખોટો નિશાણી કરે એવા ધરાદાથી કે કાંઈ
 માલ હોય તે ઉ સરકારો નોકર અથવા ખીજા શખ્સનાં મનમાં એવો વિશ્વાસ હત્યન કે
 પરદમલપાણી રવો કે તે ગાંસડી અથવા પારદાન મધ્યે જે માલ ન હોય તે તે મધ્યે
 કાંઈ ખોટી નિ છે અથવા તે મધ્યે જે માલ હોય તે તે મધ્યે નથી અથવા તે ગાંસડી
 શાણી કરવી. અથવા પારદાન મધ્યેનો માલ ખરેખર જે જાતનો અથવા તરેહનો હોય
 તેથી જુદી જાતનો અથવા તરેહનો છે, તો તે માણસને ત્રણ વરસની
 મુદત સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની ફરની, અથવા ફંડની, અથવા
 એ ખાંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ, પર સીડેન્સી માજીસ્ટ રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વ રગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી જે માંના ગજ તે પ્ર કારની ફર અથવા ફંડ અથવા ખાંને.
----------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------------	--	--

તેથી કાંઈ ખો ૪૮૮. કાંઈ માણસ હપતી કલમમાં લખેલા ધરાદાથી એવી
 ટી નીશાનીનો ઉ કાંઈ નિશાણી ખોટો છે એમ જાણ્યા છતાં તે ખોટો નિશાણીનો દગલ
 પયોગ કરવાની પાણી ઉપયોગ કરે તો તે માણસને હપતી કલમમાં લખ્યા મુજબ
 સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારં ટ પોલીસ પકડી શકે	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળી શકા ય નહી	સેશન કોર્ટ, પરસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો મા જીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૩ વરસ સુધી જે માંના ગજ તે પ્ર કારની ફર અથ વા ફંડ અથવાખાંને.
---------------------------------	--------------------------	--------------------	----------------------------	---	--

નુકશાન કર ૪૮૯. કાંઈ માણસ કાંઈ મિલકતની નિશાણી કાહાડી નાંખે અ
 વાના ધરાદાથી થવા તેનો નાશ કરે, અથવા તેને એટલો નાંખે, એવા ધરાદાથી અથવા
 કાંઈ મિલકતની એવો સંભવ જાણીને કે એમ કરવાથી પોતાથી કાંઈ શખ્સને નુકશાન
 નીશાણી કાહા થાય તો તે માણસને એક વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકાર
 ડી નાંખવી. ની ફરની અથવા ફંડની, અથવા એ ખાંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી	પરસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુ ધીની જેમાં ના ગજ તે પ્રકારની ફર અથવા ફંડ અથવાખાંને
----------------------------------	------------------------	--------------------	-----------------------	--	--

આખ ૧૬ મો.

નોકરી કરવાના કરાર તોડવાના ગુન્હા બાબત.

તરી અથવા ૪૯૦ કોઈ શખસને અથવા કોઈ બીજકતને એક ઠેકાણેથી બીજી પુસ્કીના રસ્તા ને ઠેકાણે લઈ જવા અથવા પોહોંચાડવામાં પોતાના અંગની નોકરી કરવાને, અથવા તરીકે પુસ્કીના રસ્તાની કોઈ મુસાફરીમાં કોઈ શખસ ને નોકર હાજર કામ કરવાને અથવા તરીકે પુસ્કીના રસ્તાની કોઈ મુસાફરીમાં કોઈ શખસને કે કોઈ બીજકતને સંભાળવાને ને માણસ કાપદેસર કરારથી બંધાયેલો હોય, તે માંગી અથવા પોતાની સાથે માઠી વસ્તુકના સખખ સિવાય, તે પ્રમાણે કરવામાં બુદ્ધિપુરવક કસુર કરે તો તે માણસને એક મહીનાની મુદત સુધીની જેમાંના મને તે પ્રકારની કે હની, અથવા એકસો રૂપિયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધ કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

(ખ) જો એક પાલખી ઉચકનારા જ ને એક ઠેકાણેથી બીજી ઠેકાણે લઈ જવાને કાપદેસર કરારથી બંધાયેલો છતાં, રસ્તામાંથી અથવા નાસી જાય, તો જો એ આ કલમમાં લખેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજાય.

(બ) જો, એક મનુર જ નો સામાન એક ઠેકાણેથી બીજી ઠેકાણે લઈ જવાને કાપદેસર કરારથી બંધાયેલો છતાં, તે સામાન ફેંકી દે, તો જો એ આ કલમમાં લખેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજાય.

(ક) જો એક બળદીઆઓનો માલિક, પોતાના બળદીઆ ઉપર ભરીને કોઈ માલ એક ઠેકાણેથી બીજી ઠેકાણે લઈ જવાને કાપદેસર કરારથી બંધાયેલો છતાં, તેમ કરવામાં કાપદેસર વિરુદ્ધ કસુર કરે, તો જો એ આ કલમમાં લખેલો ગુન્હો કર્યો એમ સમજાય.

(ડ) જો કાપદેસર વિરુદ્ધ ઉપાયથી પોતાનો સામાન લઈ જવાની જ મનુરને જરૂર પડે, અને જો ચાલતાં ચાલતાં રસ્તામાં તે સામાન મુકીને નાહાસી જાય, તો જો ઠેકાણે જો એ કોઈ ગુન્હો કર્યો એમ સમજાય નહીં, કેમકે તે સામાન લઈ જવાની કાપદેસર પ્રમાણે તેની ફરજ નથી.

ખુલાસો—આ ગુન્હામાં એવું કોઈ જરૂર નથી કે જે શખસને સારું નોકરી કરવી છે તેની જ સાથે કરાર થયો જોઈએ, જે શખસ તે નોકરી કરવાને છે તે શખસે કાપદેસર પ્રમાણે કોઈ પણ શખસની સાથે સાફ રીતે કે અરખાંત સમજાય એવી રીતે તે કરાર લીધો હોય તો ખસ છે.

દર્શાવે.

જો એક ડાક કંપનીની સાથે એક મહિના સુધી પોતાની ગાડો હાંકવાનો કરાર કરે, અને જો તે ડાક કંપનીની સાથે પુસ્કીએ કોઈ મંજૂર પોતાને પોહોંચાડવા નો બંધાયેલ કરે, અને પોલી એક મહિનાની મુદત સુધી તે કંપની જ ને આ હોંકે એવા એક ગાડો આપે, અને જો રસ્તામાં અથવા તે ગાડો બુદ્ધિપુરવક મુકીને

જતો રહે, તો એ ટેકાણે, અગર એ જ ની સાથે કરાર કરવો નથી તોપણ એ એ આ કલમ મુજબ ગુન્હો કરવો એમ સમજવું.

બગર વા રેડે પો લીસ પ કડી શકે નહી.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ ૬ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જલ વરગ નો માજીસ્ટ્રેટ ઈ નસાફ કરે	૧ મહીના સુધી એ માંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ૧૦૦ ફ અથવા બંને.
---	------------------------	---------------------	--------------------	--	---

ટીકા.—ઈલીપન પીનકડાડની કીધ કલમાના ગુન્હા કાનાથી માંડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે કીમીનલ પ્રોસીજરકોડ (આક્ટ ૧૮૮૨નો ૧૦મો) ક. ૩૪૫ જુઓ.

મહીને મહીને પગાર આપવો કરી જે નોકરોને રાખ્યા હોય તેવા નોકરોને આ કલમ લાગુ પડતી નથી, તેમજ એક મહીના પ્રથમ નોટીસ આપ્યા શીવાય જેમની નોકરી બંધ કરી શકાતી ના હોય તેવી રીતે જે નોકરો નોકરો કરતા હોય, તેવા નોકરોને આ કલમ લાગુ પડતી નથી.

આ કલમ પ્રમાણેના ગુન્હામાંથી બચી જવાને વાસ્તે ફક્ત એવાંડ અથવા ઝાટી બ રદાસ એ બે પુરતાં કારણો છે. તેથી કરીને જગતમાં કાંઈ વાધ આવે અને તેને દેખીને જે નોકર નાસ્તો જમ અથવા તોફાનના વખતમાં કાંઈ ચાકર વાહણ ઉપર જવાને ના પાડે અથવા કાંઈ દેશમાં મરકી ચાલતી હોય તેવા દેશમાં મુસાફરી કરવાને ચાકર ના પાડે, તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર થાય છે.

કાંઈ ચાકરનો ચટેસો પગાર બરોબર વખતસર આપવાની શેઠ ના પાડતો હોય તો એ ખું કારણ ઝાટી બરદાસમાં સમાવેશ થઈ શકે નહીં.

લાયાર શખ ૪૨૧. જે શખસ પોતાની ન્હાની ઊંમરના, અથવા ગાંડાપણાના સ્ત્રીની ખોદમત કે અથવા કાંઈ રોગ કે શરીરની નબળાઈના સખબથી લાયાર અથવા પો રવા તથા તેઓ તાની સંજામતાનો બદોબસત રાખવાને; અથવા પોતાની હાજતો પુરી ની હાજતો પુરી પાડવાને જે માણસ કાયદેસર કરારથી બંધાયેલો છતાં તેમ કરવામાં બુ બાડવાનો કરાર પીપુરવક કસુર કરે, તેને ત્રણ મહીનાની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્ર તોડવો; કરારી કેદની, અથવા બસે રૂપીયા સુધીના ફંડનો, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

બગર વારે પોલીસ પક ડી શકે નહી.	પ્રથમ સમન નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય.	માંડીવા શકાય.	પરેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ ૬ અથવા ૧ લા અ થવા ૨ જલ વરગનો મા. ઈનસાફ કરે	૩ મહીના સુધીની બે માંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા રૂ૨૦૦ ફ અથવા બંને.
-------------------------------------	---------------------	---------------------	------------------	---	--

ટીકા.—કીયા ગુન્હા માંડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે કી. પ્રો. કોડક. ૩૪૫ જુઓ.
કાંઈ ફરજ ૪૨૨. બ્રિટિશ ઈન્ડિયા માંહેની કાંઈ પણ જગોપર કાંઈ ખીલ શ

જોપર ચાકરી કે અસને વાસને ત્રણ વરસ સુધીની કાંઈ પણ મુક્ત સુધી કારીબર, કામ કે રવાનો કરાર કરવો રનાર; અથવા મનુર દાખલ કરવાને જે અપસ લખેલા કાયદેસર કરા હોય, અને તે જ રથી બંધાએલો હોય, અને તે કરારની શરત મુજબ તેને તે જગોપર જોપર શેઠને ખર તે ખીજી અપસને ખરચે લેઈ ગયા અથવા લઈ જવાના હોય; તે અપસે ચાકરને લેઈ સ પોતાનો કરાર કાયમ છે તે ફરિયાનમાં, પુધીપુરવક તે ખીજી અપસે ગયા હોય, તેવી ની ચાકરી છોડી દે, અથવા કમુલ કરેલી ચાકરી બાજબી અને ચોગ્ય કરાર તોડ્યો, સમય છતાં, બાજબી સમય પગર તે ચાકરી કરવાની ના કહે, તો તે અપસને એક મહિનાની મુક્ત સુધીની, ખેમાંના ગમ્તે પ્રકારનો કેદની અથવા તે ખરમથી ખમણી રકમ સુધીના દંડની, અથવા એ બંનેની, સીદા કરવા માં આવશે; પણ જો તેના શેઠે તેની સાથે કાંઈ માફી વરતાયું કરી હોય, અથવા પોતેજ તે કરાર મુજબ અમલ કરવામાં મફત કરી હોય તો તે ચાકરને કાંઈ સીદા કરવામાં આવશે નહીં.

જગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં	પ્રથમ વારંટ નીકળે,	જામીન લેઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય.	પરેસીડન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા રાજા અથવા ર જન વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૧ મહિના સુધી ખેમાંના ગમ્તે પ્રકારની કેદ અથવા થયેલા ખરમ થોપમણી દંડ અથવા બંને.
-------------------------------	--------------------	----------------	-----------------	---	--

ટીકા.—જુઓ પાછલી કલમની ટીકા.

બાબ ૨૦ મો.

લગ્ન સંબંધી ગુન્હાઓ બાબત.

કાયદા મુજબ ૪૯૩. પોતાની સાથે કાયદા મુજબ જે સ્ત્રી પરણી નથી તે સ્ત્રી લગ્ન થવાનો કે ને કપટથી તે પુરુષ એવો વિશ્વાસ ખેસાડે કે હું એ પુરુષની સાથે કાય પટથી વિશ્વાસ ખેલા મુજબ પરણી છું, અને એવો વિશ્વાસ છતાં તે સ્ત્રી તેની સાથે તે સાડીને દંપતી બાની વડુ હોય એવા રોતે રહે અથવા સંભોગ કરે, એમ તે પુરુષ કરે તો વે રહેવું. તેને દશ વરસની મુક્ત સુધીની ખેમાંના ગમ્તે પ્રકારનો કેદની સીદા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાયક થશે.

જગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સરના કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્તે પ્રકારની કેદ તથા દંડ.
--------------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	-----------------------	---

વર અથવા વ ૪૯૪. જેનો વર અથવા જેની વડુ હયાત હોય તે જો પરણે, હુનો હયાતીમાં કે અને તે એવો રોતે કે તે વર અથવા વડુનો હયાતીમાં થવાના સમય

રીથી લગન કરવું. તે લગન થએલું ૨૬ મહાત્મ, તે! તેને સત્તા વરસની મુદત સુધીની જ માંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની શીક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે ઉંડને પણ લાયક થશે.

અપવાદ.—જો રાખસને/ વર અથવા વડુ હયાત છે, પણ જેનું તેની સાથે થએલું લગન કોઈ મુખ્યત્વાર કારણે ૨૬ હરાબું છે; તેને આ કલમ લાગુ પડતી નથી અને જો રાખસનું તે પાછળનું લગન થતાં પહેલાં સાત વરસની મુદત સુધી નારતર તેનો જરૂર અથવા વડુ બાહાર રહ્યો અથવા રહી હોય, અને દરમિયાનમાં જે રાખસને તે વર અથવા વડુ હયાત છે એવી ખબર મળી નહીં હોય, અને તે રાખસ પોતાના આગલા વર અથવા વડુની હયાતીમાં લગન કરે, તેને પણ આ કલમ લાગુ પડતી નથી; પણ જો એ રાખસ પ્રમાણે પાછળનું લગન કરે, તેણે જેની સાથે તે લગન કરે, તેને તે લગન થતાં પહેલાં સરવૂં ખીના ખરેખરી પોતાના જાણ્યામાં હોય તેટલી જાણાવવી જોઈએ.

વગર વારંટ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેરાન કે ૨૮ ઈનસાફ કરે.	૧૦ વરસ સુધીની ખિમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ તથા ફડ.
--------------------------------	--------------------	----------------------	----------------------	------------------------	--

ટીકા.—આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો થવાને મુખ્ય એ ખીના જોઈએ કે ખીજી લગન, જતી વખતે એક ખર હયાત લગન છે.

જો પ્રથમનું લગન ખર હોય, અને પાછળ કંઈ લગન કોઈ ખીજાં કારણોથી ઝાડુ થાય તે છતાં પણ વર અથવા વડુની હયાતીમાં ફરીથી લગન કરવાનો મુન્હો થાય છે. જુર અક્ષસંગ વિરુદ્ધ શામસીંગ.

કોઈ હિંદુ સ્ત્રી વટલાઈને મુસલમાન થઈ જાય તોપણ તેના પ્રથમના બાણી સાથે જ એલું લગન કોઈ બધ પડતું નથી તેથી કરીને તેના બાણીની હયાતીમાં તે ખીજી લગન કરવાનો કરાર કરી શકે નહીં. તેથી કરીને જો કોઈ મુસલમાન સાથે નીકાની તે સ્ત્રી કોયા કરે તો તે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે. રાણી વિરુદ્ધ ગંગા, ૪ ઈ. લો. રી. મુંબાઈ ૩૩૦.

કોઈ પણ નાત કોઈ લગન ઝાડુ છે એમ કહે અને સ્ત્રીને ફરીથી લગન કરવાની પરવાનગી આપે, તો આવી તેમની પરવાનગી કોઈ પણ ઈનસાફની કારણે મંતુર રાખશે નહીં. તેથી કરીને એક બાણીની હયાતીમાં બીજી બાણી કરવાની નાને પરવાનગી આપી છે એવું શુદ્ધબુદ્ધિમાં માનવું એ વાત પોતાના ખ્યાલમાં મુકી શકાય નહીં. રાણી વિરુદ્ધ રાંભુ રથુ, ૧ ઈ. લો. રી. મુંબાઈ ૪૪૭.

કોઈ હિંદુ કે મુસલમાન સ્ત્રી એક બાણી હયાત છતાં બીજી બાણી કરે તો તે મુન્હો છે. બાણી એક સ્ત્રીથી વધારે કરે તો તે મુન્હો નથી કેમકે બાણીને પર્મશાસ્ત્ર પ્રમાણે એક સ્ત્રીથી વધારે કરવાની છુટ છે.

એક રાણી વિરુદ્ધ જી. ૧ ઈ. લો. રી. મુંબાઈ ૧૨૬, ના કેસમાં નીચે પ્રમાણે સ્પષ્ટીકૃત હતી.

એક રજપુત પોતાની સ્ત્રીને બેઝ છૂટકાનું ખત કરી આપ્યું. કારણે એવું જાણ્યું કે

આ ખત સાબીત થયેલું છે અને આ રજપુતના નાતમાં કોઈ પણ રજપુત પુરતા કારણને બીજે પિતાની સ્ત્રીને છુટકા આપી શકે છે. પણ આ કેસમાં જેણે છુટકાનું ખત પુરતા કારણને બીજે આપવામાં આપ્યું નથી તેથી કરીને પક્ષકારીએ બીજાને લગ્ન કર્યું છે માટે ૪૭૪ મી કલમ પ્રમાણિ ગુન્હો કર્યો છે, અને જે ગેરે લગ્ન કરાવ્યું છે તે પણ કલમ ૪૭૪ અને ૪૮૬ પ્રમાણિ મદદગાર કહેવાય;

કોઈ ગેરકાયદેસર લગ્ન થતું હોય તેવે પ્રસંગે હાજર રહેવાને કોઈ રાખસ ફક્ત કપ્પ બાત આપે તો તેથી, અથવા હાજર રહેના નથી, અથવા સગવડને વાસ્તે પોતાનું પર આપે તો તેથી, કોઈ આવા ગેરકાયદેસર લગ્નને મદદગારી કરવાનો ગુન્હો થતો નથી.

જેમને એકથી વધારે સ્ત્રી અથવા પાણી કરવાનો હક નથી તેમનેજ આ કલમ લાગુ પડે છે. માટે કરીને હિંદુ અથવા મુસલમાન પુરોને આ કલમ લાગુ પડતી નથી પણ હિંદુ સ્ત્રી અથવા મુસલમાન સ્ત્રીને લગુ પડે છે.

મુંબાઈ ઇલાકામાં તળખદા કાળીની નાતમાં એવો રીવાજ છે કે પાણીની પરવાનગી વીના સ્ત્રી બીજાને પાણી કરી શકે તે છતાં પણ હાઈકોર્ટ એવું ઠરાવ્યું કે હિંદુશાસ્ત્રના મુજબ તાવથી આ ઉલટું છે, માટે તેમ પાપ નહીં.

એક મદ્રાસના કેસમાં એમ બન્યું હતું કે કોઈ ખ્રીસ્તી થઈ ગયેલો રાખસ ખ્રીસ્તી પરમ પ્રમાણિ એક સ્ત્રી પરણ્યો પછીથી તે હિંદુના પરમમાં ગયો અને પેટેલી સ્ત્રીની હયાતીમાં હિંદુ પરમ પ્રમાણિ બીજી સ્ત્રી ફેર પરણ્યો તેમાં સેથન જડજે તેને આ કલમ પ્રમાણિ ગુન્હોગાર ઠરાવ્યો હતો, પણ હાઈકોર્ટ તે શિક્ષા રદ કરી, કેમકે જે વખતે તેણે બીજાને લગ્ન કર્યું. તે વખતે તે હિંદુ થયેલો હતો અને હિંદુશાસ્ત્ર પ્રમાણિ તેને એક સ્ત્રીની હયાતીમાં બીજી સ્ત્રી કરવાનો અધિકાર છે.

એક મુસલમાન પરણેલી છોકરી કોઈ વાલીના કબજામાં હોય અને તે વાલીના ભાણે વિના અગર તેની ઠગુલાત વિના બીજાને લગ્ન કરે તો વાલી કલમ ૧૦૬ અને ૪૮૪ પ્રમાણિ મદદગારી કરવાનો ગુન્હોગાર થતો નથી.

આ કલમ પ્રમાણેનો ગુન્હો થવા નીચે પ્રમાણિ હકીકતો જોઈએ.

૧. ફરિયાદી અને તોડોમતદાર વચ્ચે કાયદેસર લગ્ન થયેલું છે.

૨. આવું લગ્ન ચાલુ છતાં અમુક ખાલન રાખસ સાથે લગ્ન કર્યું છે, અને લગ્ન ચાલુ છે એવું તોડોમતદાર જાણે છે.

તેજ ગુન્હો, ૫ ૪૯૫. જેની સાથે પાછળનું લગ્ન કરવામાં આવે તેનાથી આગળ જે રાખસ બા લગ્નની વાત છુપાવીને જે રાખસ ઉપલી કલમમાં લખેલો ગુન્હો સાથે પાછળનું લગ્ન કરે, તેને દસ વરસનો મુદત સુધીની જેમાંનાં ગત્તે તે પ્રકારની કેદની ઝન પાપ તેનાથી શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે દંડને પણ લાફક થશે. આગળનાં લગ્નની વાત છુપાવીને, કરેલો.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમવાર ૬ નીકળે.	જામીન લે ઈ શકાય નહીં.	માંડીવાળી શકાય ન હીં.	સેશન કોર્ટ ઈન સાફ કરે.	૧૦ વર્સ સુધી બે માંના ગમે તે પ્ર કારની કેદ તથા ૬૩.
---------------------------------------	----------------------	-----------------------------	-----------------------------	---------------------------	---

ટીકા—નીકા લગન કરવું એ પણ કલમ ૪૯૪ અને કલમ ૪૯૪ પ્રમાણે છે. મુસલમાનોમાં પણ પ્રખ્યાત તે જાતનું લગન ગણાય છે. રાણી વીરંદ્ર જુદા મુસલમાની વીરંદ્ર ક બી. રી. ૧૦ ફી.

કાયદા મુજબ ૪૯૬. જે માણસ બદ્દાનતથી અથવા ફગલખાણના ધરાદાયો લગન થતાં ફગલ પોતાનો લગન વિધી થવા કે, એવું જાણીને કે તેમ થવાથી કાયદા મુજબ ખાણના ધરાદા બ માફક લગન થતું નથી; તો તેને સાત વરસની મુદત સુધીની બે થી થવા હીલેલો માંના ગમે તે પ્રકારની કેદની શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે લગન વીધી. ૬૩ને પણ લાયક થશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય ન હીં.	સેશન કોર્ટ ઈનસાફ કરે.	૭ વર્સ સુધી બેમાંના ગમે તે, પ્રકારની કેદ તથા ૬૩.
----------------------------------	----------------------------	--------------------	-----------------------------	--------------------------	--

ટીકા—કોઈ રાખસ પોતાના ઘરમાં લગન થવા દેતો ફક્ત લગન થવા દેવાને વાસ્તે ધરણ જીએ આ કલમ પ્રમાણે મદદગારી કરી એવું તોહોમત મુકી શકાય નહીં રાણી વીરંદ્ર ક દમ. બી. રી. ફી. ૧૩.

છીનાળુ.

૪૯૭. આ રાખસ બીજા પુરૂષની સ્ત્રી છે, એવું તે જાણે છે અથવા એવું માનવાનું જેને કારણ છે, તે માણસ તે રાખસની સાથે પેલા બીજા પુરૂષની રજમંદી સીવાય, અથવા તે બીજા પુરૂષે જાણ્યું અજાણ્યું ન કરતાં સંભોગ કરે, અને તે સંભોગ બળાત્કાર સંભોગનો ગુન્હો ન થતો હોય, તો તે માણસ છીનાળાનો ગુન્હો કર્યો એમ સમજવું, અને તેને પાંચ વરસની મુદત સુધીની બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદની, અથવા ૬૩ની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે. એવી બાબત માં તે સ્ત્રીને મદદગારીની માફક સીક્ષા કરવામાં આવશે નહીં.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમવા રંટની કળે.	જામીન લે ઈ શકાય	માંડીવા ળી શકા ય	પોસ્ટાડન્સી માણસ્ટેટ અથવા ૧ લા વરસનો માણસ્ટેટ ઈનસાફ કરે.	૪ વર્સ સુધી બેમાંના ગમે તે પ્રકારની કેદ અથવા ૬૩ અથવા બંને.
---------------------------------------	--------------------------	--------------------	------------------------	--	---

ટીકા.—આ કલમનો ગુન્હો માંડીવાળી શકાય તેવો છે. ઇંગ્લીયન પીનલકોડની કીર્ટ કી ઇ કલમના ગુન્હા કોનાથી માંડીવાળા શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે કીમીનસે પ્રોસીગરકોડ (૧૮૮૨નો ૧૦મો આક્ટ) કલમ ૩૪૫ જુઓ.

ખંગાળાની હાઇકોર્ટે એવું ઠરાવ્યું છે કે ખણી અને સ્ત્રીના પુરાવાની ઉપરાંત આ કલમ પ્રમાણે લગનનો પુરાવો વધારે સાબીત કરવો જોઈએ.

આ કલમનો ગુન્હો થવાને વાસ્તે ખળાત્કાર સંભોગના ગુન્હાની માફક અરેખરો પ્રવેશ થવો જોઈએ. ગમનની વીર્ય પડ્યું હોય અગર ના પડ્યું હોય પણ પ્રવેશ થયો હોય તો બસ છે.

સ્ત્રીના કૃત્ય સામે ખણીએ અપાડા કર્યા હતા એવું સાબીત કરતાં એમ જણાઈ આ બધું જોઈએ કે તે કૃત્ય કરાવવામાં ખણીની ખુશીથી કબુલાત હતી.

કોઈ ખણી પોતાની સ્ત્રીના તકરારી વાદ વીવાદથી ગુસ્સે થઈને તે સ્ત્રીને કહે કે જો તારે તારા માર સાથે સંબંધ રાખવો હોય તો તારે મારી પાસે રહેવું નહી. આ ઉપરથી તે સ્ત્રી જાણી જોઈને પોતાના માર સાથે રહેવાને જન્ય અને તેના ખણી જોને અટકાવવાને ખીલકુલ કોશિશ કરે નહી, તો આ ઉપરથી એમ નહી સમજવું કે તેના ખણીએ તેના કૃત્યના અપાડા કર્યા.

આ કલમ ખણીના હક જન્યવવાને વાસ્તે છે અને તેથી કરીને ખણી એવો રીતે કાંઈ કબુલાતઆપે અથવા અપાડા કરે કે જે ઉપરથી એવો અનુમાન થઈ શકે તેણે પોતાની સ્ત્રીને છીનાળું કરતાં અટકાવવાનો પોતાનો હક તજ્યો છે, તો તેવી બાબતમાં ગુન્હેમાર ઠરાવી શકાય નહી.

કોઈ શખ્સ સાથે છીનાળું કરવાને પોતાની સ્ત્રીને ખણીએ રજમંદી આપી હોય, તો ફરીથી તેજ શખ્સ સાથે છીનાળું કરવાની ફરીયાદી કરી શકાય નહી.

આ કલમ ૪૯૭ પ્રમાણેના ગુન્હાની ફરીયાદ ખણી શીવાય બીજા કોઈ શખ્સ બાવી શકે નહીં.

કલમ ૪૯૭ પ્રમાણે છીનાળાને વાસ્તે કામ ચલાવવામાં આવ્યું હોય તો તેમાં ખણીનું જ્ઞાત થવાથી ફરીયાદ કોઈ બંધ પડે શકતી નથી.

કલમ ૪૯૭ પ્રમાણે છીનાળાનો ગુન્હેગાર કોઈ શખ્સને ઠરાવવામાં આવ્યો હોય તો જો કદાચ કલમ ૪૯૮ પ્રમાણે તે જલમાર્ગને લેઈ ગયો હોય નહિ તો કલમ ૪૯૮ પ્રમાણે પણ ગુન્હેગાર ઠરાવવાની કાંઈ જરૂર નથી. રાણી વૈશ્વ પોમનમંગર વી. રી. કી. ૩૫.

છિનાળું કરવાના ઇરાદાથી ઘર પ્રવેશ કરવાને વાસ્તે કોઈ પણ શખ્સને ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય, અને વળી જો ખણીની રજમંદી અગર અપાડા હોય નહી, તો તેવી ફરીયાદ ખણી શિવાય બીજા કોઈ શખ્સે કરી હોય તોપણ ગુન્હેગાર ઠરાવી શકાય. ૩ મ જુ. ૨૮૫.

કોઈ શખ્સ બીજાના ઘરમાં તેની રજમંદી શિવાય પેસે અને ત્યાં તેની સ્ત્રી સાથે છિનાળું કરે તો તેના ઉપર ઘર પ્રવેશનું અને છિનાળું કરવાનું બંને તોહોમત મુકી શકાય. કેમકે બંને પૃથક પૃથક ગુન્હા છે. સરકાર વિરુદ્ધ રોપમંજી.

આ કલમ પ્રમાણે કોઈ શખ્સ જો તોહોમત આપ્યું હોય, તે શખ્સ એમ જ તારે કે જે સ્ત્રી સાથે છિનાળું કરવાનું તોહોમત આપ્યું છે તે સ્ત્રી સાથે નાત રીવાજ પ્ર

માણે એ નાતર કીધેલું છે, તો તેમાં ફારફ એવું જોઈએ કે જે વપ્પતે તેણે નાતર કર્યું તે વપ્પતે તે સ્ત્રી કોઈની પરણેલ સ્ત્રી છે એવું નિસ્કપટપણે તે માનતો હતો કે નહીં. જો એમ માનતો હોય કે તે વપ્પતે તેવી નહોતી, તો તોહોમત મુકી શકાય નહીં. રાણી વિરદ મનોહર રાઈજી. ૫ મું. રી. ક્રિ. ૧૭.

તળખદા કાળીઓની નાતમાં એવો રીવાજ છે કે કોઈ પણ સ્ત્રી પોતાના ધણીની હયાતીમાં તેની રજનમંદી શિવાય તેને મુકીને જાય અને ખજી લગન કરી શકે અને તે ખરે જાણીય. પણ આ વાત હિંદુશાસ્ત્રના મુજબ તત્વથી હલટા છે તેથી કરીને તેના ઉપર જોરોસો રખાતો નથી. માટે જો તેથી કોઈ સ્ત્રી ખજી લગન કરે તો કલમ ૪૯૪ પ્રમાણે એક ધણી અથવા સ્ત્રીની હયાતીમાં ખજી ધણી અથવા ખજી સ્ત્રી કરવાનો ગુનો કહેવાય, અને કોઈ રાખસ આવી સ્ત્રી સાથે સંભોગ કરે અને જો કાયદેસર એવું સાબિત કરી શકાય, કે તે એવું માનતો હતો કે તે સ્ત્રી કાયદા પ્રમાણે મારી સ્ત્રી નથી, તો તેવો રાખસ આવી સંભોગ કરવાને આ કલમ પ્રમાણે ગુરુદગાર ધર્મ શકે. રાણી નવિરદ કરસન જોગલ, ૨ મું. હા. કા. રી. ૧૧૭.

કોઈ એક મુસલમાને એવું ખતાવ્યું કે હું છ વાર પરણ્યો છું અને તેનું પાંચમું અને છઠ્ઠું લગન ખરોખર કાયદેસર ગણાવવાને તેણે પેટુલી ચાર ખાપડીઓમાંની એ ખાપડીઓના છુટકા છુપાવ્યા. તેના કાયદા પ્રમાણે તેનાથી ચાર ખાપડીઓ ધર્મ શકે તેમ જ આડ્યું. પેલી ચાર ખાપડીઓને તેણે પુરતો છુટકા આપેલો નહોતો. તેમાં વળી ખેના છુટકા છુપાવ્યા અને કાયદા પ્રમાણે ખજી એ સ્ત્રીઓ પરણ્યો. હવે કોઈ રાખસ તેની પાંચમી અને છઠ્ઠી ખપડી સાથે છીનાળું કર્યું તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે તેની પાંચમી અને છઠ્ઠી ખપડીઓ તેની કાયદેસર સ્ત્રીઓ હતી નહીં અને તેથી કરીને આ કલમ પ્રમાણે કોઈએ ગુનો કર્યો નથી. રાખનાયતખાન વિરદ સરકાર.

સાપ્રાધ ધરા ૪૯૮. જે સ્ત્રી કોઈ પુરુષની સ્ત્રી છે, અને તે સ્ત્રીની છે એવું તે ઠાપી કોઈ પર માણસ જાણે છે, અથવા એવું માનવાનું જેને કારણ છે તે અગર તે જોલી સ્ત્રીને જો સ્ત્રીને તે પુરુષ પાસેથી, અથવા તે પુરુષની વતી જે રાખસના હવાલા સલાવી જવી, લ માં તે સ્ત્રી હોય તે રાખસ પાસેથી લઈ જાય, અથવા જોસલાવીને ઈ જવી, અથ લઈ જાય, એવા ધરાદાથી કે તે સ્ત્રી કોઈ રાખસની સાથે જનરકરમ વારોઠી રાખતી. કરે, અથવા એવી કોઈ સ્ત્રીને તે ધરાદાથી સંતાડી અથવા રોઠી રાખે, તો તે માણસને એ વરસની મુદત સુધીની જેમાંના ગજ તે પ્રકારની કુદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, સીકા કરવામાં આવશે.

ખરે વારુ પોલીસ પકડી શકે નહીં.	અન્ય વારુ ટ નીકળે.	જનમંદી ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય.	પરેસીડેન્સી માણસ્ટેટ અથવા રાજા અથવા ર જન ગેનો માણસ્ટેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી જે માંના ગમે તે પ્રકારની કુદ અથવા દંડ અથવા બંને.
-------------------------------	--------------------	---------------	-----------------	---	---

ટીકા—આ કલમનો ગુન્હો માંડીવાળી શકાય તેવો છે. ઇંડિયન પીનલક્રાઉની કીધ કીધ ફલમાના ગુન્હા કેનાથી માંડીવાળી શકાય તેવા છે, તેને વાસ્તે ક્રિમીનલ પ્રોસીયર ક્રાઉ (૧૮૮૨ નો ૧૦ આ આક્ટ) ની કલમ ૩૪૫ નુઓ.

કોઈ શખ્સની સાથે કોઈ સ્ત્રિ આપ ખુશીયા જતી હોય અને તે સ્ત્રિના કહેવાથી તે શખ્સ તેની સાથે જતો હોય, તોપણ આ કલમ પ્રમાણે લેઈ જવાનો ગુન્હો થાય છે.

ખણી ધણીવાણી તરીકે રહેતાં હોય, તો લગ્ન થયેલું છે એમ અનુમાન થઈ શકે, અને તેથી કરીને લગ્ન ખરે હવું કે નહીં, એવું સાબિત કરવાનો બોલો ગુન્હેગારને શીરછે. રાણી વિરુદ્ધ વગીરા ૮ બં. લા. રી. એ. ૬૩.

આ કલમ પ્રમાણેના ગુન્હાનું તોહોમત તે સ્ત્રિના ધણીથીજ લાવી શકાય અગર તે ધણીએ જોની સંભાળમાં તે સ્ત્રિને સોંપી હોય તેવા શખ્સથી લાવી શકાય.

આ કલમ પ્રમાણે જો લઈ જવું જોઈએ તે લેઈ જવું એવી રીતે થયેલું હોયું જોઈએ કે તે સ્ત્રિને બ્યારે તેના ધણીના અથવા તેની તરફથી કોઈ શખ્સના કબજામાં થો અથવા આશરામાંથી લેઈ જવો જોઈએ, એવી કોઈ જરૂર નથી કે તે સ્ત્રિ તેવા શખ્સના ઘરમાંજ રહેતી હતી.

કોઈ સ્ત્રિ પોતાના ધણી સાથે રહેતી હોય અને તેની સાથે કુદ કરમ કરવાને સારૂ કોઈ શખ્સ તેની સાથે જાય અને તેથી કરીને તે સ્ત્રિ ઉપરનો તેના ધણીનો દાખ અટકે, તો આવી હકીકતથી આ કલમ પ્રમાણે લઈ જવાનો ગુન્હો થઈ શકે છે. તે સ્ત્રિ તે માં સામલ હતી કે નહીં, એ કોઈ વધારે અગત્યની બાબત નથી.

કોઈ ધણીના ઘરમાં તે સ્ત્રી રહેતી હોય, અથવા તે ધણીએ કોઈ ઘર ભાડે રાખી આપેલું હોય અને તેનું ભાડું પોતે આપતો હોય, તેવા ઘરમાંથી કોઈ સ્ત્રીને સાપરાધ ઈ રાહથી લલચાવી લઈ જવું અથવા બીજી રીતે લેઈ જવું, એ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે; પણ તેમાં મુર્ખપ એમ હોયું જોઈએ કે લેઈ જનાર શખ્સ એમ જાણતો હતો કે જોના ઘરમાંથી તે સ્ત્રીને લઈ ગયા છે તેવા શખ્સની તે સ્ત્રી હતી. મુત્તોખાન વીરુદ્ધ મંગલ ખંસામાં ૫ વી.રી. ફી. ૧૦.

કોઈ સ્ત્રી કોઈ શખ્સને તેની સાથે લઈ જવા કેહે અને તે શખ્સ લેઈ જવાની ના કેહેતો હોય પણ પુછીથી આખરે લેઈ જાય, તો તે પણ આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હો છે. રાણી વીરુદ્ધ કુમાર સ્વામી. ૨. મ. હા. કા. રી. ૩૬૧.

કોઈ વોશ વરસની પરણેલી સ્ત્રીને પોતાના ધણીનું ઘર છોડવાને ઉચ્કેરણી આપવાનો કોઈ હલાલાણ ઉપર ગુન્હો મુકવામાં આવ્યો હતો. પુરાવા ઉપરથી એમ જાણાયું કે તે સ્ત્રીનો આપ ખુશીથી પોતાના ધણીનું ઘર છોડવાનો અને કબજતામાં કીસ્મણનો ખંધો કરવાનો વોચાર હતો તેમાં કારણે આ કલમ પ્રમાણે ગુન્હેગાર ઠરાવી. કેમકે જો તે હલાલાણ વચે પડી હોત નહીં, તો તે સ્ત્રી પોતાની ધારલા મતલબ પાર પાડી શકાત નહીં. રાણી વીરુદ્ધ

•• શ્રીમતી પુડી. ૧ વી. રી. ફી. ૪૫.

બાબ ૨૧ મો. આખર લેવા બાબત.

આખર લેવી.

૪૯૯. ને માણસ ખોલેલા અથવા વાંચવાને ધરાદો રાખેલા શબ્દોથી અથવા કાંઈ ચિન્હો કે આકારોથી, કાંઈ શખસની બાબત કાંઈ આરોપ મુકે અથવા પ્રગટ કરે, એવા ધરાદાથી કે તે આરોપથી તે શખસની આખરને હાનિ પોહોંચવી, અથવા હાનિ પોહોંચશે, એમ જાણીને અથવા એવું માનવાનું કારણ છતાં, તે તેણે તે શખસની આખર લીધી એમ સમજવું; પણ નિચેના અપવાદો મધ્યેની બાબતોમાં એમ સમજવું નહીં.

ખુલાસો ૧ થો—કાંઈ મુએલા શખસની ઉપર કાંઈ આરોપ મુકવો એ આખર લેવી થઈ શકે, જો તે આરોપ એવો હોય કે તેથી તે શખસ જીવતા હોય તો તેની આખરને હાનિ પોહોંચે તથા, એવા ધરાદાથી તે આરોપ મુકવો હોય કે તેથી તે શખસના કુટુંબને અથવા પાસેના ખોળ સગાએને મારું લાગે.

ખુલાસો ૨ જો—કાંઈ કંપની અથવા મંડળી અથવા મનુષ્ય, સમુદાય વિશે કાંઈ આરોપ મુકવો, એ આખર લેવી થઈ શકે.

ખુલાસો ૩ જો—વર્ષકરિષ્ક રીતે, અથવા બાબ્બેકિતની રીતે, મુકેલો આરોપ આખર લેવી થઈ શકે.

ખુલાસો ૪ થો—જો આરોપ, પોતેજ અથવા દ્વારાંતરે, ખોળએની નજરમાં જો શખસની નીતિ અથવા બુદ્ધિ વિશે હાલકો વિચાર ઉત્પન્ન ન કરે અથવા જો શખસનું પિતા ત્રી જાતો અથવા ધંધા સંબંધી માન એમણું ન કરે, અથવા જો શખસની શાખ એમણે ન કરે, અથવા જો શખસનું શરીર કંટાળો ઉપજાવે એવી હાલતમાં અથવા જો હાલત ધણી માણસોના વિચાર પ્રમાણે શરમ ભરેલી ગણાય છે તેવી હાલતમાં છે એવું માનવાનું કારણ ન થઈ પડે, તે આરોપથી, તે શખસની આખરને હાનિ પોહોંચી એમ સમજવું નહીં.

દર્શાવ.

- (અ) “જો ભલો માણસ છે; તેણે કદો જ નું ધડિયાળ ચોર્યું નથી,” એ પ્રમાણે જાણે, એવા ધરાદાથી કે જો એ જ નું ધડિયાળ ચોર્યું એમ માનવામાં આવે, તો એ આખર લેવી છે; પણ જો એકાદ અપવાદમાં એ દાખલ થાય તો નહીં.
- (બ) જ નું ધડિયાળ કાણે ચોર્યું? એવો સવાલ જ ને પુછતાં જ ની તરફ આગળી કરે, એવા ધરાદાથી કે જ નું ધડિયાળ જ એ ચોર્યું એમ માનવામાં આવે, તો એ આખર લેવી છે; પણ જો એકાદ અપવાદમાં દાખલ થાય, તો નહીં.
- (ક) જ નું ધડિયાળ લઈને જ નાશી જતો હોય એવું જ એક ચિત્ર પાડે, એવા ધરાદાથી કે જ નું ધડિયાળ જ એ ચોર્યું એમ માનવામાં આવે, તો એ આખર લેવી છે; પણ જો એકાદ અપવાદમાં એ દાખલ થાય; તો નહીં.

લોક કલ્યાણ પેરુલો અપવાદ—જો કાંઈ સાચો વાતનો આરોપ કાંઈ શખસની થે જો સાચો આ ઉપર મુકવો, અથવા પ્રગટ કરવો, લોક કલ્યાણારથે જરૂર હોય તે આરો

શીપ મુકવો અથવા ૫ મુકવો અથવા પ્રગટ કરવો એ આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં; ના પ્રગટ કરવો તેમ કરવું લોક કલ્યાણારથે જરૂર છે કે નહીં એ હકીકતની પાખત છે. જરૂર હોય તે.

સરકારી નોકરો પીએ અપવાદ—પેતાનો સરકારી અમલ ચલાવવા સંબંધીની કોઈ સરકારી અથવા સરકારી નોકરની ચાલ પાખત, અથવા તે ચાલ ઉપરથીજ નજર મળે સંબંધીની આવતી તેની આખર પાખત, શુષ્કબુધીથી કાંઈ પણ અભિપ્રાય આપવો ચાલે. એ આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં.

કાંઈ સારવજન પીએ અપવાદ—કાંઈ સારવજનિક વિષય સંબંધી કાંઈ પણ રાખસ નિકે વિષય સંબંધીની ચાલ પાખત અથવા તે ચાલ ઉપરથીજ નજર આવતી તેની આખર કાંઈ પણ રાખર પાખત શુષ્કબુધીથી કાંઈ પણ અભિપ્રાય આપવો, એ આખર સેવી છે ખસની ચાલ. એમ સમજવું નહીં.

દર્શાવે.

કાંઈ સારવજનિક વિષય સંબંધી સરકારને અરજી કરવામાં, અથવા કાંઈ સારવજનિક વિષય સંબંધી એક મંડળીમાં મળવવાની દરખાસ્ત ઉપર સહી કરવામાં, અથવા તે મંડળીમાં જવા અથવા તે મંડળીના પ્રમુખ થવામાં, અથવા લોકનો આશ્રમ માગનારી કાંઈ સભા ઉભી કરવાની અથવા તેમાં સામિલ થવામાં, અથવા જે જગાનું કામ સારી રીતે ચલાવવામાં લોકને ફાયદો હોય એવી કાંઈ જગાને માટે કાંઈ ઉમદવારની તરફ સંમત માગવા અથવા આપવામાં, જે ની ચાલ સંબંધી શુષ્કબુધીથી અગત્ય તે અભિપ્રાય આપે, તે તે આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં.

ઈનસાફની કોઈ અપવાદ—કાંઈ ઈનસાફની કોર્ટમાંના મુકદમાનો, અથવા કોર્ટમાંના મુકદમા તેવા કાંઈ મુકદમાના નિવેડાનો, મતલબ ખરખર હોય એવા ખરખરો જે એની હકીકત ચાલ જરૂર કરવો, એ આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં.

ખુલાસો—કાંઈ ઈનસાફની કોર્ટમાં ચોકશી થતાં પેટલાં ખુલી કોર્ટમાં કાંઈ સુલેહનો અમલદાર અથવા ખોળે અમલદાર કાંઈ તજવીજ કરતો હોય, તે ઉપલી કલમના અરથ પ્રમાણેની કોર્ટ છે એમ સમજવું.

કાંઈ ઈનસાફની પાંચમા અપવાદ—કાંઈ ઈનસાફની કોર્ટમાં જે દિવાની કે ફોજદારી મુકદમાનો ફેસલો થઈ ચુક્યો હોય તે મુકદમાની ફેરિયત પાખત અથવા એવા કાંઈ મુકદમામાં પક્ષકાર, શારૂદ અથવા મુખત્યાર રાખલની ફેરિયત અથવા કાંઈ પણ રાખસની ચાલ પાખત, અથવા તે ચાલ ઉપરથીજ નજર આવતી તે રાખસની આખર પાખત, શુષ્કબુધીથી ગતિ તે અભિપ્રાય હોય તથા ખોળે આપવો, એ આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં.

સંબંધ રાખનારા એની ચાલ.

દર્શાવે.

(અ) “પેતા મુકદમામાં જે આપેલી શારૂદી એવી હલટી છે કે મને એમ લાગે છે કે તે મુરખ અથવા અપ્રમાણિક હોવો જોઈએ” એ પ્રમાણે જે અ શુષ્કબુધી

થી હોય, તો તે આ અપવાદમાં હાજલ થાય છે; કેમકે જે અભિપ્રાય તે આપે છે તે શહેર હાજલ સ ની ચાલ ઉપરથીજ નજર આવતી સ ની આખર પાખત છે.

(બ) પણ જો તે એ પરમાણુ કહે કે, “તે મુકદ્દમામાં સ એ જે કહ્યું તે હું ખર મા નથી નથી, કેમકે હું જાણું છું કે એ અપ્રમાણિક માણસ છે,” તો આ અપવાદમાં હાજલ થતો નથી, કેમકે સ ની આખર પાખત જે અભિપ્રાય તે આપે છે તે શહેર હાજલ સ ની ચાલ ઉપરથી આધાર રાખતો અભિપ્રાય નથી. પ્રસીધ કરતા છોડા અપવાદ—જે કૃતિ તેના કરતાંએ લોકના વિચાર પર રજુ કરી નાં ગુણ હોય. જે એવો કાંઈ કૃતિનાં ગુણ હોય વિશે અથવા તે કૃતિમાંજ નજર આવતી તેના કરતાંની આખર વિશે, સુખયુષિથી કાંઈ પણ અભિપ્રાય આપે તે આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં.

ખુલાસો—કાંઈ કૃતિ લોકના વિચાર પર સ્પષ્ટ રીતે રજુ થાય, અથવા તેના કરતાંની કાંઈ ઉપરથી તે લોકના વિચાર પર રજુ કરી એવું અનુમાન થઈ શકે.

દર્શાવ.

(અ) જે શખસ કાંઈ પુસ્તક પ્રગટ કરે છે, તે તે પુસ્તક લોકના વિચાર પર રજુ કરે છે.

(બ) જે શખસ જાહેર રીતે કાંઈ ભાષણ કરે છે, તે તે ભાષણ લોકના વિચાર પર રજુ કરે છે.

(ક) જે નાટકવાજો અથવા ગાનારો લોકની આગળ નાટકમાં વેષ બદલે આવે, તે પોતાની નાટકની અથવા ગાયનની કૃતિ લોકના વિચાર પર રજુ કરે છે.

(ડ) જો એ એક પુસ્તક પ્રગટ કર્યું છે, તે વિશે અ એમ કહે કે, “સ નું પુસ્તક એ વકુલી ભરેલું છે, માટે સ મંદ બુદ્ધિ હોવો જોઈએ, સ નું પુસ્તક ખોલસું છે, માટે સ નહારા મનનો માણસ હોવો જોઈએ” હવે જો એ પ્રમાણે અ સુખયુષિથી કહેતો હોય, તો તે આ અપવાદમાં હાજલ થાય છે, કેમકે સ પાખત જે અભિપ્રાય આપે છે, તે ફક્ત સ ના પુસ્તકમાંજ નજર આવતી સ ની આખર પાખત છે.

(ઈ) પણ જો તે એમ કહે કે સ નું પુસ્તક એવકુલી ભરેલું તથા ખોલસું છે એ જોઈને મને કાંઈ આશ્ચર્ય લાગતું નથી, કેમકે તે જાહેર મંદબુદ્ધિ તથા સોદા છે,” તો આ અપવાદમાં હાજલ થતો નથી, કેમકે સ ની આખર પાખત જે અભિપ્રાય તે આપે છે તે સ ના પુસ્તક ઉપર આધાર રાખતો અભિપ્રાય નથી.

જે શખસનો સાતત્ય અપવાદ—જે શખસને કાંઈ ખોલ શખસની ઉપર કાંઈ ખોલ શખસની હાજે આપેલા કાંઈ અખતાર હોય, અથવા તે ખોલ શખસની સાથે ઉપર કાંઈ પ્રકારે કાંઈ કાંઈ કરારમાંથી નિકળતો અખતાર હોય, તે શખસ, જે માણે અખતાર પાખતોને તે કાંઈ કરાર અખતાર બાજે તે પાખતોમાં તે ખોલ શખસની જે તેણે સુખયુષિ ચાલ સંબંધી સુખયુષિથી કાંઈ કપડા દે, તો તે આખર સેવી છે એમ થી તે ખોલ શ સમજવું નહીં.

અસનેદિધેલો ૪

૫૬૧

દર્શાવે.

જે નજીક કોઈ શાહેદની અથવા કોરટના કોઈ અમલદારની ચાલ સંબંધી સુધ બુધીથી ઠપકા દે તે; કોઈ પોતાનો ઉપર પોતાના હુકમ તળેના માણસોને સુધ બુધીથી ઠપકા દે તે; મા અથવા બાપ પોતાના છોકરાને બીજા છોકરાઓના દેખતાં સુધબુધીથી ઠપકા દે તે; કોઈ મહેતાજી જેનો અખત્યારમાં અથવા બાપથી મળે છે તે કોઈ નિશાળીયાને બીજા નિશાળીયાઓના દેખતાં સુધબુધીથી ઠપકા દે તે; નોકરીમાં આજસ કરવા સાર કોઈ ચાકરને સુધબુધીથી ઠપકા દે તે; કોઈ સરાફ પોતાની પેટેડીના કિલીદારને તે કિલીદારની કિલીદારી બાબતની કોઈ ચાલ ને વારતે સુધબુધીથી ઠપકા દે તે; એ સવળા આ અપવાદમાં દાખલ થાય છે.

કાયદા પ્રમાણે આક્રમ્મ અપવાદ.—કોઈ પણ રાખસની ઉપર; તોહોમતની બાબ અખત્યાર પાછા તમાં તે રાખસની ઉપર જે રાખસોનો કાયદા પ્રમાણે અખત્યાર હોય તે જા રાખસનીઆ રાખસોમાંના કોઈપણ રાખસની આગળ સુધબુધીથી, કોઈ તોહોમત મુગળ સુધબુધીથી કબુ, એ આખર સેવી છે એમ સમજવું નહીં. મુકેહું તોહોમત.

દર્શાવે.

જો અ કોઈ માણસરેદની આગળ જ ની ઉપર સુધબુધીથી કોઈ તોહોમત મુકે, જો અ કોઈ જ ચાકરની ચાલ બાબત જ ના શેડની આગળ સુધબુધીથી ફરિયાદ કરે, જો અ કોઈ જ છોકરાની ચાલ બાબત જ ના બાપની આગળ સુધબુધીથી ફરિયાદ કરે, તો અ આ અપવાદમાં દાખલ થાય છે.

કોઈ રાખસે નવજા અપવાદ.—બીજાની આખરેશ કોઈ આરોપ મુકવો એ આ પોતાનો લાભ બૂર સેવી ન ગણાય, પણ ક્યારે કે તે આરોપ મુકનાર રાખસ પોતાનો, જાળવવાને સુધ અથવા કોઈ બીજા રાખસનો, લાભ જાળવવાનો અથવા ભોંક કલ્યાણ અબુધીથી મુકેલા રહે, સુધબુધીથી તે આરોપ મુકતો હોય તો. આરોપ.

દર્શાવે.

(અ) અ એક હુકામદાર પોતાના ગુમાસ્તા જ ને એ પ્રમાણે કહે કે જ રોકા નાજાં તને ન આપે તો તેને કોઈ માલ તુ વેચીશ માં, કેમકે તેના પ્રમાણિકપણ વિશે મારો વિચાર સારો નથી,” હવે જો પોતાનો લાભ જાળવવા સાર, સુધબુધીથી અ એ જ ની ઉપર આરોપ મુક્યો હોય, તો અ આ અપવાદમાં દાખલ થાય છે.

(વ) અ એક માણસરેદ પોતાના ઉપરી અમલદારને રિપોર્ટ કરવામાં જ ની આખરે બાબત કોઈ આરોપ મુકે હવે સુધબુધીથી ભોંક કલ્યાણાર્થે તે આરોપ મુક્યો હોય, તો અ આ અપવાદમાં દાખલ થાય છે.

સુચના જે શ દર્શાવે અપવાદ—ફલાણીથી હેંશિયાર રહેજે એવી સુચના સુધબુ અસને આપી હો. બીધી કોઈ રાખસને આપવી, એ આખરે સેવી ગણાય નહીં, પણ ક્યારેય તે રાખસનો કે જે રાખસને તે સુચના આપી હોય તે રાખસનો, અથવા જે રાખસ કાયદા થાયએવા ની સાથે તેનો સંબંધ હોય એવા કોઈ રાખસનો કાયદો, થાય એવા ઈ

ધરાદાથી અથ રાદાથી અથવા સોઠ કલ્યાણના ધરાદાથી તેસુઅના કરી હોય તો.
વા સોઠ કલ્યાણ
રથે આપી હોય
તો.

ટીકા—આ કલમ પ્રમાણે આખરે સેવાનો ગુન્હો થવાને કાર્ધ મરનાર શખસ વંશે
એવા સખ્તો વાપરવા જોઈએ કે તે જો જીવતો હોય તો ફરીયાદ કરત, એટલુંજ નહીં પણ,
શખ્તો તેનાં સગાં સંબંધીને તે અપમાન કરતા થઈ પડે એવી ધારણાથી જાણાએલા અથ
વા ખાલાએલા હોવા જોઈએ.

આ કલમના ૧લા ખુલાસાને લગતો ફેસલો રેકસ વીરધ ડોક્ટ્રમ ટી. આર. ૧૨૭નો
આપેલો છે, જેમાં ખતાવ્યું છે કે હીવાની દાવો બાવી શકાય નહીં. કોર્ટે આન ટોર્ટ ૬, ૮૫.

આ કલમમાં જે શખ્તો ખાલાએલા, અથવા વંસાએલા અથવા ખીજીરીતે પ્રસીદ્ધ
એલા જોઈએ, તે એવી રીતે કે તેથી કાર્ધને કાંઈ અડચણ થાય. કલમના શખ્તો પ્રમા
ણે કાર્ધ શખસ કાંઈ કાગળ લખી પોતાના મજના ખાનામાં મુકે, તો તે પ્રસીદ્ધ કર્યું
કહેવાય, પણ તેમ નથી. પણ એવી કાંઈ ખાખત લખીને તે ખીજનને આપે અથવા તેના
ઉપરથી પોતાનો કબજો જવાદે, અને જેથી કરીને ખીજનની ખેઆખર થાય તો તેવે ટેકાણે
તે પ્રસીદ્ધ કર્યું કહેવાય.

તેમજ કાર્ધ કાગળ પોટમાં મોકલે તો તે પ્રસીદ્ધ કર્યું કહેવાય; કાર્ધ કાગળની જ
કલ કરવાને ખીજને આપે તો તે પણ પ્રસીદ્ધ કર્યું; જે શખસ વોશે ખેઆખરનો કામ
જ લખેલો હોય તેવા શખસની આંતરે તે કાગળ મોકલ્યો હોય તો તે પણ પ્રસીદ્ધ કર્યું થ
ઈ શકે, પણ તેજ શખસને જો મોકલ્યો હોય તો તેમ કહેવાય નહીં. મહમદ ઈસ્માઈલ પિ
રધ મહમદ ટાહીર, કામલમંદર વિરધ નોખોનમંદર.

ઈંડીયન પીનલકોડમાં ખાલેલા અને લખેલા ખેઆખરના વા.ચોઆં કાંઈ ફેર ખત.વે
સો નથી. રાણી વિરધ મહંત પરસોતમદાસ. ૨. વી. રી ક્રિ. ૩૬.

ખાજેનાથ નામનો શખસ ડાકાઈટીનો આગેવાન છે કે નહીં તેની તપાસ કરવાને.
એક પોલીસના ઈન્સ્પેક્ટરને મોકલવામાં આવ્યો હતો, તેણે એવો રિપોર્ટ કર્યો કે એ વા
ત ખોટી છે, અને અદાવતથી ગામના વાણીયાઓ તેને શિક્ષા કરાવવાને પ્રયત્ન કરે છે.
જળી તેણે કહ્યું કે “તપાસ કરતાં મને માલમ પડે છે કે વાણીયાઓની ખર્શીઓમાંથી
ખાજેજ કાર્ધ એવી હશે કે જે ખાજેનાથની સાથે એક ખેરાત રહી નહીં હોય” તેમાં એ
વુ ઠરાવ્યું કે તોહોમતદારે વાણીયાઓની ખર્શીઓની આખરે સેવાનો ગુન્હો આ કલમ
પ્રમાણે કર્યો. રાજનારાયણસેનના કેશમાં જુઓ. ૬. ખ. સો. રિ. ૪૨.

કાર્ધ ગોર અથવા ધરમગુરના ગુમાસ્તા ઉપર તેના શેઠના હુકમથી ફરિયાદીને નાત
ખાહાર મુકવાનો હુકમ પ્રસીદ્ધ કરવા સાર આખરે સેવાનું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હતું.
જે કાગળમાં નાત ખાહાર મુકવાનું લખેલું તેમાં એવું ખતાવેલું કે ફરિયાદીએ કાર્ધનું મા
ન્યું નોહોતુ અને તેની સાથે માનથી વરત્યો નોહોતો. તેમાં એવું ઠરાવ્યું કે તે કાગળ ઉપ
રથી કાંઈ ખેઆખર કરવાનો ગુન્હો થઈ શકે તેમ નથી.

કેશ ખુદોથી કાર્ધના ઉપર ખોટો દાવ મુકવામાં આવેલો તે શખસ ઉપર ખે આખર

ખરે કરવાના શુભાનું તોહોમત મુકી શકાય. કાંઈ શખ્સ ઉપર ચેરોનું ખાદું તોહોમત મુકવામાં આવ્યું હોય, તો ફરિયાદી કાંઈ હલકી વાણનો માણસ છે એ વાતથી ખિઆખર કરવાના શુભાની ફરિયાદ બાંધ પડી શકે નહીં. રાણી વીરધ નોબીનગોમ અને બીજા ૨ વી. રી. ફી. ૩૫.

પોતાના ઉપરીના હુકમથી કાંઈ શખ્સ કાંઈ રીપોર્ટ કરે અને તેમાં સુદ્ધ બુદ્ધિથી અને નીશ્કપટપણાથી બીજા શખ્સો વીરધ કાંઈ તોહોમત આપેતો તે આ કલમના અપવાદ પ્રમાણે બચાવ થાય છે. સજ્જનારાયણ સેન વીરધ હીગોખરપાલ ૧૪ સપ. વી. રી. ફી. ૨૨. કાંઈ વકીલ અથવા મુખત્યાર પોતાના અસીલે આપેલી હકીકતો ઉપરથી પોતાના પ્લીડોમર્ત (જમ્મી તકરાર) સુદ્ધ બુદ્ધિથી કાંઈ ગેર આખર થાય એવી હકીકત લખેતો આ કલમના હમા અપવાદ પ્રમાણે તેનો બચાવ થાય છે. પણ એવી હકીકત બીજા શખ્સ દ્વારા બુદ્ધિથી લખી હોયતો તે જવાબદાર થાય છે. રાણી વીરધ ક્રિશ્ચીયન. ૨ નો. વે. પ્રો. ૪૭૩.

એવી કાંઈ જરૂર નથી કે તોહોમતદાર ફરિયાદીને ખે આખર કરવાને કાંઈ ફરિયાદીને ખરે ખર નુકશાન થવું જોઈએ. પણ જો એમ જાણતો હોય કે જો ખે આખરનું કૃત્ય કરવું છે તેનાથી ફરિયાદીને હાની થશે એવું તે માનતો હોય અથવા જાણતો હોય. એટલું હોયતો બસ છે. રાણી વીરધ હાકરદાસ. ૬ નો. વે. પ્રો. ૮૬.

કાંઈ એક ખાત્રણે એક પડોશની ખાત્રણની નાત્યને એક કાગળ લખી માફલો, તેમાં પોતાનો તેમજ ખાત્રણની નાતનો કાંઈ ધરમની બાબત વીશે તે નાતનો ફેસલો અથવા અખીપ્રાય માગ્યો હશે. તે જો સુદ્ધ બુદ્ધિથી લખેલો કાગળ હોય તો તે ક. ૪૯૯ના અપવાદ ૮ અગર હમાં આવી જાય એમ કરાવ્યું. રાણી વીરધ કાશીનાથ બચ્ચાજી બાગળ. ૮ મું. હા. કા. રી. ૧૬૮.

કાંઈ બાપ પોતાના દોકરાના બચાવ વાસ્તે કાંઈ ગેર આખર થાય એવું ખાત્રો હોય તો તેણે તે સુદ્ધ બુદ્ધિથી ખાત્રો હતો એમ સાબીત કરવું જોઈએ, નહીં તો આ કલમ પ્રમાણે શુભો થાય છે. રાણી વીરધ પરસોરામરામ ૨ વી. રી. ફી. ૩૬.

કાંઈ શખ્સની આખરને હાની થાય એવાં કાંઈ તોહોમત લખીને કોર્ટમાં કાંઈ અરજી આપે અને તેની એવાં મતલબ હોયકે તે તોહોમત કોર્ટમાં વંચાવાથી ઘણા માણસ જાણે, તો તો આ કલમના અરથ પ્રમાણે તે અરજી પ્રસીદ્ધ કરી અથવા છાપી એવો અરથ થાય છે. ગ્રીની વિરધ ડિલાનો. ૧૪ સપ. વી. રી. ફી. ૨૭.

આખર લેવા ૫૦૦. જે માણસ કાંઈ માણસની આખર લે, તેને ખે વરસની મુદ્દની સીક્ષા. તે સુધીની આસાન કેદની, અથવા ફગની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

જગર વારંટ પાલોસ પક એ શકે નહીં.	પ્રથમ વારંટ નીકળે.	જામીન લેઈ શકાય.	માંડોવાળી શકાય.	સેશન કોર્ટ, પેસીડેન્સી માજીસ્ટ્રેટ અથવા ૧ હા વરગનો માજીસ્ટ્રેટ ઈનસાફ કરે.	૨ વરસ સુધી આસન કેદ આપવાઈડ અથવા બંને.
--------------------------------	--------------------	-----------------	-----------------	---	--------------------------------------

ટીકા.—ઈડીપન પીનલકોડની કલમ પ્રમાણિના કીવા કીબ મુન્હા કોનાથી માંડે-
વાળી શકાય તેવીએ તેને વાસ્તે કલમ ૩૪૫ બુઝો. સી. પ્રો. કોડ.

કાંઈ બાબત ૫૦૧. કાંઈ બાબત કાંઈ શખસની આખરે સેવા નેવી છે એવું
આખરે સેવા ને જાણીને, અથવા એવું માનવાનું સારું કારણ છતાં, જે માણસ તે બાબ
વી છે એવું જાણે ત છાપે અથવા કોતરે, તેને એ વરસની મુદત સુધીની આસાન ફેરવી,
જીને તે છાપવી અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.
અથવા કોતરવી.

નગર વારં પોલીસ પક કી શકેનહી	પ્રથમ વારં ક નીકળે.	જામીન મેઈ શ કાય.	માંડીવા ળીશકા ય.	સેશન કોર્ટ, પ્રેસીડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અથવા રા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈ નસાઈ કરે.	૨ વરસ સુધીની આસાન ફેરવ થવા ફંડ અથવા બંને.
-----------------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	---	--

આખરે સેવા ૫૦૨. કાંઈ પણ છાપેલી અથવા કોતરેલી વસ્તુમાં આખરે સેવા
નેવી બાબતવા નેવી કાંઈ બાબત છે એવું જાણીને જે માણસ તે વસ્તુ વેચે, અથવા.
જી છાપેલી અ તે વેચવા માંડે, તો તેને એ વરસની મુદત સુધીની આસાન ફેરવી, અ
થવા કોતરેલી વ થવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવામાં આવશે.
સ્વ વેચવી.

નગર વારં ક પોલીસ પકડી શકે નહી.	પ્રથમ વા રંક નીક ળે.	જામીન મે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	સેશન કોર્ટ, પ્રેસી ડેન્સી માજિસ્ટ્રેટ અ થવા રામા વરગનો માજિસ્ટ્રેટ ઈનસાઈ કરે.	૨ વરસ સુધીની આસાન ફેરવ થવા ફંડ અથ વા બંને.
---	----------------------------	---------------------	--------------------	---	---

ખાખ રર મો.

સાપ્રાધ ધમકી, તીરસ્કાર તથા દુખ બાબત.

સાપ્રાધ ધમ
કી.

૫૦૩. જે શખસ કાંઈ બીજા શખસને તેના શરીરને, આખરેને,
અથવા મીલકતને કાંઈ નુકશાન કરવાનો, અથવા નેની સાથે તે બી
જા શખસને સંબંધ હોય તેના શરીરને, અથવા આખરેને કાંઈ નુકશા
ન કરવાનો ડર દેખાડે, એવા ઈરાદાથી કે તે શખસને ગભરાટ પેદા થા
ય, અથવા તે ડર અમલમાં ન આવે એટલા માટે, જે કામ કરવા
ની તેની કાયદા પ્રમાણિ ફરજ ન હોય તે કામ તે શખસ કરે, અથવા
જે કામ કરવાનો તેનો કાયદા પ્રમાણિ હક હોય તે કામ કરવા
માં તે શખસ કસુર કરે, તેણે સાપ્રાધ ધમકીનો ગુન્હો કર્યો એમ સંમજ્ય.

ખુલાસા—કોઈ મુઝેલા શખસની સાથે જે શખસને સંબંધ હોય તે શખસને તે મુઝેલા શખસની આખરને નુકશાન કરવાનો હર દેખાડવો, તે આ કલમમાં દાખલ થાય છે.
દર્શન.

જે એક હીવાની મુકદ્દમા ચલાવતો બંધ થાય એવા હેતુથી, અથવા તેને હર દેખાડે કે હું તારું ઘર ખાળી નાંખીશ, તો જ સાપ્રાપ્ત થમકીના ગુન્હાનો તકસીરવાર છે એમ સમજવું.

ટીકા—નુકશાન એ શખસની ચાખ્યા કલમ ૪૪માં આપેલી છે, જેનો અરથ એવો છે કે કોઈ પણ શખસને એર કાયદેસર કરેલી હાની. માટે જો કોઈ શખસ ઉપર કોઈ ફરીયાદ કરવાની અથવા શિક્ષા કરાવવાની ખાસ્તી દેખાડે અને તે ફરીયાદ તેના ઉપર કાયદેસર રીતે થઈ શકે તેથી હોય તો પણ તેવી ખાસ્તી દેખાડવી, એ કાંઈ ગુન્હો નથી. રાજ્ઞી વીરૂપ મોરોખા, વમું. કા. કો. ૧૦૧ પણ જો એવી ખાસ્તી દેખાડીને નાણાં કઢાવે તો ક. ૩૮૮ અને ક. ૨૧૩ પ્રમાણે શિક્ષા થાય.

આવી ખાસ્તી કોઈ શખસને પાતાનેજ આપવી એવો કાંઈ જરૂર નથી. પણ ખીન કોઈ શખસને આવી હોયકે જેથી કરીને તે શખસને કાને તે થમકી ભયતો તે બસ છે.

સમાધાનીનો પગ. જે માણસ ધરાદાથી કોઈ શખસનો તીરસ્કાર કરીને તે ભંગ કરાવવાના ને ક્રોધઉત્પન્ન કરે, એવા ધરાદાથી કે તે ક્રોધને લીધે તે ભોંકની સુબેહમાં ધરાદાથી ભાજી ભંગ કરે અથવા કાંઈ ખોળે ગુન્હો કરે, અથવા એમ ભાજીને કે તે શખસને કોઈનો બસ તે ક્રોધને લીધે ભોંકની સુબેહમાં ભંગ અથવા કાંઈ ખોળે ગુન્હો તીરસ્કાર કરે. ફરજો એવો સંભવ છે, તે માણસને જે વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની સીક્ષા કરવા માં આવશે.

બગર વારંદે પોલીસ પકડે શકે નહીં.	પ્રથમ સમ ન નીકળે.	જનમીન ભે ધ શકાય.	માંડીવાળી શકાય.	કોઈ પણ માણસેટ્ટે ધનસાફ કરે	રવરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અથવા દંડ અથવા બંને.
---------------------------------	-------------------	------------------	-----------------	----------------------------	--

ટીકા—ઈંડીયન પીનલકોડની કોઈ કોઈ કલમોના ગુન્હા કોનાથી માંડીવાળી શકાય તેવા છે તેને વાસ્તે ક્રીમીનલ પ્રો. કોડની ક. ૩૪૫ જુઓ.

ખંડ અથવા પગ. કાંઈ જાત, અફવા, અથવા ખુમ, જે માણસ જોટો ભાજી રાજ્ય વિરૂધ કાં તો હોય તે માણસ તે ચલાવે અથવા પ્રગટ કરે, એવા ધરાદાથી કે રા ધ ગુન્હો વગેરે ક જીની જમીનપરની અથવા ફરીયાદ ફોજ માંડેલા કોઈ આફિસર, સ્થા કરવાના ધરાદાથી લગ્ન, અથવા ખુલાસી ખંડ કરે, અથવા એવા ધરાદાથી કે ભોંકમાં ભ જોટી ખુમ અથવા અથવા ગભરાટ પેદા થાય, અને તેણે કરીને કોઈ શખસને રાજ્ય વિ લાવવી. રૂપ અથવા ભોંકની સમાધાની વીરૂધ કાંઈ ગુન્હો કરવાનું મન થાય, તો તે માણસને જે વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા દંડની, અથવા એ બંનેની, સીક્ષા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જનમીન ભે ઈ શકાય ન હી.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	પેસીડેન્સી મા લુસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો મા લુસ્ટરેટ ઇનસાફ કરે	૧ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------------	-----------------------	-----------------------------	----------------------------	--	---

સાપ્રાપ્ત થમ ૫૦૬. જે માણસ સાપ્રાપ્ત થમકીનો ગુન્હો કરે, તેને જે વરસની મુદત સુધીની, ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની સીદ્ધા કરવામાં આવશે, અને અગર જ્ઞાત અથવા મહાઅથા જે તે થમકી કરવાનો, અથવા આગથી કાંઈ મીલકતનો નાશ કરવાનો, અથવા જ્ઞાત જ્ઞાત અથવા મહાઅથા વગેરે ક પ, એવો કાંઈ ગુન્હો કરાવવાનો, અથવા કોઈ સ્ત્રીની સાથે બિભીચાર રવાની હોય તો. નો હોય મુકવાનો ઊર દેખાડ્યો હોય, તો તેને સાત વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદની, અથવા ફંડની, અથવા એ બંનેની, સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જનમીન ભે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય	પેસીડેન્સી મા લુસ્ટરેટ અથવા ૧ લા અથવા ૨ જન વરગનો મા લુસ્ટરેટ ઇનસાફ કરે	૨ વરસ સુધીની ખે માંના ગમ્મ તે પ્રકાર ની કેદ અથવા ફંડ અથવા બંને.
જે તે થમકી જ્ઞાત અથવા મહાઅથા કર વાની હોય તો,	ઉપર પ્રમાણે ૫ જુ માંડીવાળી શકાય નહીં.	સેશન કોર્ટ, પેસીડેન્સી મા લુસ્ટરેટ અથવા ૧ લા વરગ નો માલુસ્ટરેટ ઇનસાફ કરે.	૭ વરસ સુધીની ખેમાંના ગમ્મ તે પ્રકારની કેદ અ થવા ફંડ અથવા બંને.		

નનામા સંદે ૫૦૭. કાંઈ નનામા સંદેશા વડે, અથવા ઊર દેખાડનારા શખસ શાલી મારફતે સા નું નામ કે તેનું રહેવાનું ઠેકાણું છુપાવવાની આગળથી તદ્દખીર કરીને, જે માણસ સાપ્રાપ્ત થમકીનો ગુન્હો કરે તેને, તે ગુન્હાને માટે ઉપલી કલમમાં ઠરાવેલો સીદ્ધા ઉપાંત, જે વરસની મુદત સુધીની ખેમાંના ગ મ્મ તે પ્રકારની કેદની બીજી સીદ્ધા કરવામાં આવશે.

વગર વારંટ પોલીસ પક ડી શકે નહીં.	પ્રથમ વા રંટ નીકળે	જનમીન ભે ઈ શકાય.	માંડીવાળી શકાય ન હી.	સેશન કોર્ટ, પે સીડેન્સી માલુસ્ટ રેટ અથવા ૧ લા જામીન માલુસ્ટરે ટ ઇનસાફ કરે.	ઉપલી કલમ મુજબ બંનેની શીદ્ધાની ઉ પરોલ ૨ વરસ સુધી ખેમાંના ગમ્મ તે પ્ર કારની કેદ
---------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------------	--	---

મારી ઉપર ઈ ૫૦૮. કોઈ પણ શખ્સની જે વસ્તુ કરવાની કાયદા પ્રમાણે કે
 આની અપ્રસંગ રજ નહી હોય તે વસ્તુ જે માણસ બુધીપુરવક તે શખ્સ પાસે કરાવે.
 તો થશે એવો ભ અથવા કરાવવાની કોશીસ કરે, અથવા જે વસ્તુ કરવાનો તે શખ્સનો
 ય ઉત્પન્ન કરીને કાયદા પ્રમાણે હક હોય તે વસ્તુ કરવામાં તેની પાસે કસુર કરાવે અથવા
 કોઈ શખ્સ પા કસુર કરવાની કોશીસ કરે, અને તે એવી રીતે કે જે વસ્તુ મારી પા
 ય કોઈ કામ કે સે કરાવવાની એ ગુન્હેગારનો મતભાવ છે તે હું નહી કરે તો; અથવા
 રાખવું. જે વસ્તુ કરવામાં મારી પાસે કસુર કરાવવાની એ ગુન્હેગારની મતભાવ
 છે તે હું કરે તો મારી ઉપર અથવા જેની સાથે મારો સંબંધ છે એવા
 કોઈ શખ્સની ઉપર ઈશ્વરની અપ્રસંગતા થશે, અથવા એ ગુન્હેગાર કાં
 ઈ કરીને ઈશ્વરની અપ્રસંગતા કરાવશે, એવો ભય તે શખ્સના મનમાં
 ઘસાડી અથવા ઘસાડવાની કોશીસ કરીને તે એ પ્રમાણે કરે; તો તે
 માણસને એક વરસની મુદત સુધીની ધમાંના ગજ તે પ્રકારની કેદની અ
 થવા ફંડની અથવા એ બંનેની સીદા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

(ખ) જો જ ને બારણે લાંબવા બેસે, એવા ઈરાદાથી કે એમ તેને બારણે બેસવાથી
 ની ઉપર ઈશ્વરની અપ્રસંગતા થશે એવો સંભવ ઉત્પન્ન થાય, તો આ કલ
 મમાં પ્પાન કરેલો ગુન્હો જ એ કીધો એમ સમજવું.

(ગ) જો જ ને એવો રીતે કરાવે કે જે વાં ફલાણું કામ નહી કરે, તો હું માહારા
 ળોકરાઓમાંના એક હોકરાનો જીવ તને આપીશ; અને તે એવી હાલતમાં હોય
 કે તે પોતાના હોકરાનો જીવ આપશે તો તેથી જ ની ઉપર ઈશ્વરની અપ્રસંગતા
 થશે એવો ભય ઉત્પન્ન થાય, તો જ એ આ કલમમાં પ્પાન કરેલો ગુન્હો કે
 રવો એમ સમજવું.

જગર વારડે પોલીસ પક ડી શકે નહી	પ્રથમ વાર ક નીકળે.	જમીન સે ઈ શકાય	માંડીવાળી શકાય નહી.	પેસીડન્સી માણ સ્ટેટ અથવા રાજા અથવા ર જ વર ગનો માણસ્ટેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુધી ધમાંના ગજ તે પ્ર કારની કેદ અથ વા ફંડ અથવા બંને.
-------------------------------------	-----------------------	-------------------	------------------------	---	--

કોઈ સ્ત્રીને ૫૦૯. કોઈ સ્ત્રીને બળવવાનો વિચાર કરીને જે માણસ કોઈ શ
 જવાના ઈરાદા પક બોલે, અથવા કોઈ અવાજ કે ચાળા કરે, અથવા કોઈ વસ્તુ કે
 થા બોલેલા શ આડે, એવા ઈરાદાથી કે તે સ્ત્રી તે શખ્સ અથવા અવાજ સાંભળે અ
 પ્પાન કરે થવા તે ચાળા અથવા વસ્તુ જોય, અથવા તે સ્ત્રીની એકાંત જગા પર જે
 આ આગા. માણસ જગર રજાએ બુસે, જેને એક વરસની મુદત સુધીની આસાન કે
 દની અથવા ફંડની અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ ૫૬ કી રાકેનહી.	પ્રથમ વારં ટ નીકળે.	જમીન લે ઈ રાકાય	માંડીવાળી રાકાય નહી	પોસ્ટાડન્સી માલ્ટરેટ અથવા ૧ લા વરગનો માલ્ટરેટ ઈનસાફ કરે.	૧ વરસ સુ ધીની આ સાન કે અથવા ૬૩ અથવા બંને.
--------------------------------------	------------------------	--------------------	------------------------	--	---

ખુદ્દી રીતેથી ૫૧૦. જે માણસ કેદની હાલતમાં હતાં, કેાઈ જાહેર જગ્યામાં જમા રાખસનીએ જાપ, અથવા જે જગ્યામાં તેણે વગર રજાએ જવું કાયદા વિરુદ્ધ હોય એ મુનાસબ ચાલ. બી કેાઈ જગ્યામાં જાપ અને ત્યાં કેાઈ રાખસને દુખ થાય એવી રીતે માલે તેને ચોવીસ કલાકની મુદત સુધીની આસાન કેદની, અથવા ૬૩ રૂપીયા સુધીના ફંડની, અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે.

નગર વારંટ પોલીસ ૫૬ કી રાકેનહી.	પ્રથમ વા રંટ નીક ળે.	જમીન લે ઈ રાકાય	માંડીવાળી રાકાય ન હી.	કેાઈ/પણ મા લ્ટરેટ ઈન સાફ કરે.	૨૪ કલાક સુધીની આ સાન કેદ અથવા ૩૧૦ નો ફંડ અથવા બંને.
--------------------------------------	----------------------------	--------------------	-----------------------------	-------------------------------------	---

બાબ ૨૩ માં.

ગુન્હા કરવાની કેશિશ બાબત.

જે ગુન્હાઓ ૫૧૧. જે ગુન્હાને માટે આ કાયદામાં સમુદ્રપારની અથવા કેદ ને માટે સમુદ્રપા ની શિક્ષા કરાવી હોય એવો કેાઈ ગુન્હો કરવાની અથવા એવો કેાઈ મુ રની અથવા કેદ ન્હો કરાવવાની, જે માણસ કેશિશ કરે, અને તે કેશિશમાં તે ગુન્હો ની શિક્ષા કરાવી કરવા તરફ કાંઈ કામ કરે, તે માણસને, તેવી કેશિશને માટે શિક્ષા મં છે તે ગુન્હા કર બંધી કાયદામાં કાંઈ સાફ કરાવ ન કર્યો હોય તેવે કેાણે તે ગુન્હાને વાની કેશિશ કર માટે જે પ્રકારની, કેદની શિક્ષા કરાવી હોય તે પ્રકારની, તથા તે ગુન્હા ને માટે કેદની અથવા સમુદ્રપારની ધણામાં ધણી જે મુદત કરાવી હોય તેની અડધી મુદતની, કેદની અથવા સમુદ્રપારની, અથવા તે ગુન્હાને માટે કરાવેલા ફંડની, અથવા એ બંનેની, શિક્ષા કરવામાં આવશે.

દર્શાવે.

(અ) જો એક પેટી ફોડીને કાંઈ જવેર ચોરવાની કેશિશ કરે, અને તે પેટી ફોડ્યા પછી તેને માલમ પડે કે માલે કાંઈ જવેર નથી, તો તેણે ચોરી કરવા તરફ એક કામ કીધું, માટે આ કલમ પ્રમાણે તે તકશીરવાર થયો એમ સમજવું.

(બ) જો ના ખીસ્સામાં હાથ ધાલીને તેમાંથી ચોરી કરવાનો જ કેશિશ કરે, અને જો ના ખીસ્સામાં કાંઈ વસ્તુ ન હોવાને લીધે જ તે કેશિશમાં પાર ન પડે, તો આ કલમ પ્રમાણે જ તકશીરવાર થયો એમ સમજવું.

તે ગુન્હાને માટે વગર વારંટ પક ડવાનો પાલીસ ને અપ્પાર હો ય તો પકડી શ કે, નહીં તો ન હી.	તે ગુન્હાને મા ટે ઘણું કરીને પ્રથમ સમન નીકળતો હોય તો સમન, અને વારંટ નીકળતું હોય તો વારંટ નો કમે	તે ગુન્હાનો તકસીરવાર બીચાર કર્યો હોય તે ગુ ન્હાને માટે જામીન લે ઈ શકાતો હો યતો લેઈ શ કાય, નહીં તો નહી.	તે ગુનો હક રવાનો કાશી કરી તે ગુન્હો માંડીવાળી શ કાતો હોય તો માંડીવા ળી શકાય, રટ.	કાશીશ ક રેલા ગુન્હા નો ઈન્સાફ જે કારટથી ચંઈ શકતો હોય તે કા રટ.	તે ગુન્હાને માટે કરાવેલા પ્રકાર ની ઘણામાં ધ ણી મુદત જે કરાવો હોય તેની અરથી મુદત સુ ધાની કેદ અથ વા સમુદ્રપાર અ થવા ઈડ અથ વા બંને.
--	---	---	---	--	---

ટીકા.—કાઈ સ્ત્રી ઉપર નિર્દોષ હોયો કરવામાં આવે તો તે ઉપરથી એમ નહીં સ
મજવું કે તેની સાથે બળાત્કાર સંભોગ કરવાની કાશીશ કરી; પણ જે કારકને એમ ખા
તો થાય કે તે સ્ત્રીના ના કેહેવા છતાં તથા તેની ભરજી ઉપરાંત કેદીને પોતાનું કુદર્ઝ
કરવાનો પકડો કરાવે હોય, તો બળાત્કાર સંભોગ કરવાની કાશીશ કરી એમ ગણી શકાય. રા
ણી વીરધ ચંકર. ઈ. ભા. રી. ૫ મુ. ૪૮૩.

જાન કરવાની જાહેર અપ્પરો છપાવવી એ જાન કરવાની તૈયારીનું કરેલું કાર્ય કેહેવાય
પણ તેથી કરીને કાંઈ જાન કરવાની કાશીશ કરી કેહેવાય નહીં. તેથી કરીને જે કાઈ શ
ખસની સ્ત્રી જીવતી હોય અને તે છતાં પોતાનું જાન ખોલ કાઈ સ્ત્રી સાથે થશે એવી જા
હેર અપ્પરો છપાવે તો તેથી કરીને એક સ્ત્રીની હયાતી છતાં ખોલ સ્ત્રી પરણવાના ગુન્હા
ની કાશીશ કરી એમ કેહેવાય નહીં. રાણી વીરધ પીઠરસન.

જે કાશીશ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો હોય તે કાશીશથી ગુન્હો થઈ શકે તેમ હોય નહીં
તો આ કલમ મુજબ ગુન્હો કરવાની કાશીશ કરવાનો ગુન્હો થઈ શકે નહીં.

કાઈ ઈન્સાફે પોતાના નોકરને કાંઈ ઝારાક વેચવા ઝાકલ્યો હોય, અને તે નોકર
તોલમાં જોડુ બળન મુકે અને બધારાનો ઝારાક પોતાને ઘેર લેઈ જવાનો તેનો ઈરાદો હો
ય, તો તેણે ચોરવાની કાશીશ કરી એમ કેહેવાય.

તેમજ જે કાઈ ખાસો પેઢીમાં ચોરવાના ઈરાદાથી હાથ ધાલે તો તેણે પણ ચોરવા
ની કાશીશ કરી એમ સમજવું.

(True translation)

Nanabhai Heridass

Translator.

સન ૧૮૭૦ નો આક્ટ ૨૭ મો
હિંદુસ્તાનનો ફાજદારી કાયદો સુધારવા સારું હેડળ લખ્યા.

પ્રમાણે કરાવ્યું છે.

૧ જુ. કલમ ૩૪. ૨ જુ. કલમ ૪૦. એ એ ૨૬ થઈ તેને બદલે નવો દાખલ કરી.
૩ જુ. કલમ ૫૬ મીમાં બીજો પેરેગ્રાફ વધ્યો, એથી કલમ ૧૨૧ મી આગળ ૧૨૧ અ
ની કલમ તથા તે આગળ ખુલાસાનો પેરેગ્રાફ વધ્યો, ૫ મું ૧૨૪ મી કલમની આગળ

૧૨૪ અ ની કલમ તથા તે આગળ ખુલાસાનો પોત્રાફ વધ્યો, ૬ મું. ૧૩૧ મી કલમની નીચે ખુલાસાનો પોત્રાફ વધ્યો, ૭ મું. ૧૯૪, ૧૯૫ મી કલમમાં “આ કાયદા મુજબ” શબ્દ છે તે કાણડી નાખી “અથવા ઇંગ્લેન્ડ દેશના કાયદા મુજબ” એ શબ્દ વધાર્યા, ૮ મું. ૨૨૨, ૨૨૩ મી કલમમાં “અથવા જે શખસને કાયદેસર રીતે કેદમાં રાખ્યો હોય તેવા શખસને” એટલા શબ્દ વધાર્યા છે, ૯ મું. ૨૨૫ મી કલમની આગળ ૨૨૫ અ ની કલમ વધી છે, ૧૦ મું. ૨૨૪ મી કલમની આગળ ૨૬૪ મી અ ની કલમ તથા તેને લગતો બીજો એક પોત્રાફ વધ્યો છે, ૧૧ મું. ૩૦૪ થી કલમની નીચે ૩૦૪ અ ની કલમ વધારી છે, અને ૧૨ મું. ૩૦૭ મી કલમ નીચે એક પોત્રાફ વધાર્યો છે.

એ શિવાય બીજી કલમોમાં નિચેની કલમો વધી શકે તેવી નથી તેથી એ બાકીનો નિર્ણય રાખી કહીએ છીએ.

ફોન્ટેરી કાય ૧૩. સરહદ કાયદાના ફેટલાએક બાબો એટલે ૪૦ થી સાધારણ દાના ફેટલાએક અપવાદ બાબતના ૫ મા મદદગારી બાબતનો અને ૨૩ મા બાબત બાબત બાબત કર નહા કરવાની કોશિશો બાબતનો ૧૨૧ અ-તથા ૨૬૪ અ-અને ૩૦૪ અ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક ગુનાઓને લાગુ છે, અને સરહદ ૪ થી તથા ૫ મા બાબત સરહદ ૧૨૪ અ અને ૨૨૫ અ-કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક ગુનાઓને લાગુ છે એવું સમજવું.

૧૨૧ અ અથ ૧૪. સરહદ ૧૨૧ અ-તથા ૧૨૪ અ-અને ૨૬૪ અ-કલમોમાંની વા ૧૨૪ અ અથ હરકોઈ કલમ પ્રમાણે શિક્ષા કરવા લાયક હરકોઈ ગુનાની ફરિયાદ સ્થા વા ૨૬૪ અ કલમ નિક સરકારના હુકમથી અથવા હુકમના આધારથી કરવા વગર કોઈ ફે પ્રમાણે ફરિયાદ કર રહે લેવી નહી.

વાને સ્થાનિક સર ૧૫. હરકોઈ વિશેષ અથવા સ્થાનિક કાયદાના કોઈ કસબને આ કારના હુકમની જ આકટના કોઈ કસબથી હરકત થાય છે એવું સમજવું નહી.

ફરિયાદો વિશેષ અને ૧૬. આ આકટને જોડેલું પેડેલું પરીશિષ્ટ ફોન્ટેરી ઇનસાફનું સ્થાનિક કાયદા કા કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાને જોડેલા પરીશિષ્ટને ભાગ છે યમ રાખ્યા છે પે એવું સમજવું.

ફેલું પરીશિષ્ટ, ફો નદારી ઇનસાફનું કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કા યદાને જોડેલા પ રીશિષ્ટનો ભાગ છે એવું સમજવું.

આકટો ૨૬૬

સ્થા બાબત.

૧૭. આ આકટને જોડેલા બીજા પરીશિષ્ટમાં જે આકટો લખેલા છે તે આકટો તેમાં લખેલું છે તેટલે સુધી રદ કરવા છે એવું સમજવું. પરીશિષ્ટ ૨ નું (કલમ ૧૭ નું આ)

નંબર અને વરસ	મથાળું	કુટસો ૨૬ કીધા
૪ થા જ્ઞાતિના રાજાના પાસમાં ૬ મા વરસમાં ૬ રેખા સ્ટાટ્યુટનો ૭૪ મો બાય.	ઈસ્ટ ઈન્ડીયામાં ફોજદારી ઈન સાફ્ટરવાનું કામ સુધારવા બાયતનો આક્ટ.	૧ લી કલમના આરંભથી ને ૨૦ મી કલમ ની આખર સુધીનો સંધળી કલમો, તથા ૧૪મી, ૧૪મી, ૧૫મી, અને ૨૧મી કલમ અને ૨૩મી કલમના આરંભથી તે ૨૬ મી કલમનો આખર સુધીનો સંધળી કલમો, અને ૩૬ મી, ૩૭ મી, ૫૧ મી, ૫૨ મી, ૫૬ મી, અને ૧૧૦ મી કલમ સી વાય સંધળો આક્ટ.
૧૯૧૭ નો આક્ટ ૫ મા.	ગરવમન્ટનો હુકમ વગેરે સારતી કાઢવાની મના કરવાનો કાયદો.	સંધળા આક્ટ.
૧૯૧૭ નો આક્ટ ૪ થો.	હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કુટલીએક કલમોમાં "ગુન્હો" આ શબ્દ લખ્યો છે તેનો અર્થ વધારવા બાયત અને, બીજાં કા રજી સાફ તે શબ્દનો અર્થ વધારવા બાયતનો આક્ટ.	(True Translation) Venayek wasoodew, oriental Translator to Government

સન ૧૮૮૨ નો આક્ટ ૮ મો.

હિંદુસ્તાનનો ફોજદારી કાયદો સુધારવા સાર હેઠલ લખ્યા

મમાણે ઠરાવ્યું છે.

- ૧જી. ૪૦મી કલમની ૨૭ રકમમાં "૧૦૯મી" એ આંકડા પહેલાં "૬૪મી, ૬૫મી, ૬૬મી, ૭૧મી," એ આંકડા વધારવા છે.
- ૨જી. ૬૪મી કલમમાં "જે જે બાયતમાં ગુન્હોગારને ફંડની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે" એ શબ્દો કાઢી નાંખી "ફેદની તથા ફંડની શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાહની જે બાયતમાં ગુનેહગારને ફેદ સાથે કે કેવળ ફંડની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે તે બાયતમાં" "અને ફક્ત ફંડની શિક્ષા થઈ શકે એવા ગુનાહની જે બાયતમાં ગુનેહગારને ફંડની શિક્ષાનો હુકમ કરવામાં આવે." એ શબ્દો લખવા કરવા છે.
- ૩જી. ૬૭મી કલમમાં "એવો ગુનોહ હોય, તો" એ શબ્દો પછી "તે ફંડ ન આવે તો કે ૨૬ જે ફેદની શિક્ષા કરે તે આસાન હોવી જોઈએ, અને" આ શબ્દો વધારવા છે.
- ૪થી. ૭૧મી કલમમાં નીચેલી રકમ હુકમરી.
"જ્યારે કાંઈ પણ વસ્તુ, જે ચાલુ કાયદા ઉપરથી ગુન્હાઓની બ્યાખ્યા કરવામાં આવી હોય તથા તેઓ બદલ શિક્ષા કરવામાં આવતી હોય તે ચાલુ કાયદાની એ અથવા ન ખારે જાહેર જનતા બ્યાખ્યામાં આવે એવો ગુન્હો હોય ત્યારે, અથવા
"જે કૃત્યોમાંનું એક કૃત્ય અથવા એક કૃત્ય કરતાં વધારે કૃત્ય જાહેર ગુન્હો થાય તેનાં

કેટલાંક કૃત્તેઓ એકઠા કરવામાં આવે ત્યારે કાંઈ જુદો ગુન્હો થાય ત્યારે,
 “ગુન્હેગારનો ઈનસાફ કરનારો કેરટ સરહુ ગુન્હાઓ પછીકી કેાઈ પણ એક ગુન્હા.
 બદલ જેટલી શિક્ષા કરી શકતી હોય તે કરતાં વધારે સખત શિક્ષા તે ગુન્હેગારને
 કરવી નહી.”

૫ મું. ૭૩મી કલમમાં “વધારે અને એક વરસથી ઓછી હોય” એ શબ્દો કાઢી નાંખી
 “વધારે હોય અને એક વરસથી વધારે ન હોય” એ શબ્દો દાખલ કર્યા.

૬ મું. ૨૧૪મી કલમના અપવાદને બદલે “અપવાદ-જે જે ખાખતમાં ગુનોહ કાયદેસર મંદી
 વાળી શકાય તે તે ખાખતને ૨૧૩મી અને ૨૧૪મી કલમના કરાવો લાગુ પડતા ન
 થી.” આ અપવાદ દાખલ કર્યો છે.

૭ મું. ૩૦૬મી કલમમાં “શિક્ષા કરવામાં આવશે, અને વળી તે હંડને પણ લાયક થશે” એ
 શબ્દો કાઢી નાંખી “અથવા હંડની અથવા એ બંનેની શિક્ષા કરવામાં આવશે” એ
 શબ્દો દાખલ કર્યા છે.

૮ મું. ૩૩૫મી કલમમાં “મહાવ્યથા કરે” એ શબ્દોની પેઢેલાં “બુદ્ધિપુરવક” એ શબ્દ
 દાખલ કર્યો છે.

૯ મું. ૪૧૦ મી કલમમાં “નામ” ચોરીની મિલકત “પાડ્યું છે” આ શબ્દો પછી “પ.
 છી ખિટોશ ઇંડિયાની માંહે અથવા બાહાર તે કપ્પજો એકની પાસેથી ખીંજની પાં
 સે ગયો હોય અથવા તે સાપ્રાધ ખોટો ઉપયોગ અથવા વિશ્વાસઘાત થયો હોય.
 તોપણ;” અને “નો ગુન્હો” આ શબ્દો વધાર્યા.

૧૦ મું. ૪૩૫ મી કલમમાં “અથવા વધારે રૂપીયાની” આ શબ્દો પછી “અથવા (જ્યારે
 મિલકત ખેતરમાં ઉત્પન્ન થયેલો માલ હોય ત્યારે) હસ અથવા વધારે રૂપીયાની”
 એ શબ્દો વધાર્યા.

૧૧ મું. આ આકટ આખા ખીટોશ ઇંડિયાને લાગુ છે અને તે તા. ૧૦ ૧૯૧૧ની જાનેવારી
 સને ૧૮૮૩ થી અમલમાં આવ્યો છે.

